LISTALLEOTTOESITE

Noin 50 miljoonan euron Osakeanti
Enintään 35 950 000 Myyntiosakkeen Osakemyynti
Alustava hintaväli 9,85–11,15 euroa Tarjottavalta Osakkeelta

Tämä listalleottoesite (**Listalleottoesite**) on laadittu Suomessa perustetun julkisen osakeyhtiön DNA Oyj:n (**Yhtiö**) listautumisannin yhteydessä. Yhtiö pyrkii keräämään Osakeannilla noin 50 miljoonan euron bruttovarat tarjoamalla Yhtiön uusia osakkeita (**Uudet Osakkeet**) merkittäväksi (**Osakeanti**). Liikkeeseen laskettavien Uusien Osakkeiden määrä määräytyy Tarjottavien Osakkeiden (kuten määritelty jäljempänä) lopullisen osakekohtaisen merkintähinnan (**Lopullinen Merkintähinta**) perusteella. Yhtiö laskisi liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin (kuten määritelty jäljempänä) keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa (kuten määritelty jäljempänä) merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla. Lisäksi osa Yhtiön nykyisistä osakkeenomistajista (**Myyjät)** tarjoaa ostettavaksi alustavasti enintään 35 950 000 Yhtiön olemassa olevaa osaketta (**Myyntiosakkeet**, ja yhdessä Uusien Osakkeiden kanssa **Tarjottavat Osakkeet**) (**Osakemyynti**, ja yhdessä Osakeannin kanssa **Listautumisanti**).

Listautumisanti koostuu (i) yleisöannista yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa (**Yleisöanti**), (ii) henkilöstöannista Yhtiön tai sen kokonaan omistamien tytäryhtiöiden kaikille Suomessa vakituisessa tai määräaikaisessa työsuhteessa merkintäaikana oleville työntekijöille ja Yhtiössä tai sen kokonaan omistamissa tytäryhtiöissä Suomessa merkintäaikana työskenteleville vuokratyöntekijöille, Yhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle (yhdessä **Henkilöstö**) (**Henkilöstöanti**) ja (iii) private placement -järjestelyistä institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti, mukaan lukien Yhdysvalloissa Yhdysvaltain vuoden 1933 arvopaperilain (muutoksineen, **Yhdysvaltain Arvopaperilaki**) nojalla annetussa Rule 144A -säännöksessä (Rule 144A -säännös) määritellyille hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille (*qualified institutional buyers*) Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla (**Instituutioanti**). Tarjoaminen ja myynti Yhdysvaltain ulkopuolella toteutetaan Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla annetun Regulation S -säännöksen (**Regulation S -säännös**) mukaisesti.

Yhtiö ja Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat Finda Oy ja PHP Holding Oy (yhdessä **Instituutiomyyjät**) ovat nimittäneet Danske Bank A/S, Helsingin sivuliikkeen (**Danske Bank**) ja Morgan Stanley & Co. International Plc:n (**Morgan Stanley** ja yhdessä Danske Bankin kanssa **Pääjärjestäjät**) toimimaan Listautumisannin pääjärjestäjinä. Yhtiö ja Instituutiomyyjät ovat lisäksi nimenneet J.P. Morgan Securities plc:n (**J.P. Morgan**), Nordea Pankki Suomi Oyj:n (**Nordea**) ja Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ), Helsingin sivuliikkeen (**SEB** ja yhdessä J.P. Morganin, Nordean ja Pääjärjestäjien kanssa **Järjestäjät** ja kukin yksin **Järjestäjä**) toimimaan Listautumisannin järjestäjinä.

Instituutiomyyjät antavat Danske Bankille (**Vakauttamisjärjestäjä**) lisäosakeoption, joka on käytettävissä 30 päivän ajan Yhtiön osakkeiden (**Osakkeet**) kaupankäynnin alkamisesta Nasdaq Helsinki Oy:ssä (**Helsingin Pörssi**) (arviolta 30.11.2016 ja 29.12.2016 välinen ajanjakso, jäljempänä **Vakauttamisaika**), ostaa tai hankkia ostajia enintään 6 064 100 Osakkeelle yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi (**Lisäosakeoptio**). Osakkeet eivät ole olleet kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla ennen Listautumisantia. Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörssille Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin pörssilistalle kaupankäyntitunnuksella DNA (**Listautuminen**). Kaupankäynnin Osakkeilla odotetaan alkavan Helsingin Pörssin pre-listalla arviolta 30.11.2016 ja Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 2.12.2016. Yleisöannissa jaetut Tarjottavat Osakkeet kirjataan Suomessa arvopaperikeskuksena toimivan Euroclear Finland Oy:n (**Euroclear Finland**) ylläpitämille arvo-osuustileille arviolta 30.11.2016. Instituutioannissa jaetut Tarjottavat Osakkeet ovat valmiina toimitettaviksi maksua vastaan arviolta 2.12.2016 Euroclear Finlandin kautta. Henkilöstöosakkeet kirjataan Henkilöstön arvo-osuustileille arviolta 16.12.2016. Osakkeet selvitetään Euroclear Finlandin järjestelmässä.

Listautumisannin merkintäaika alkaa 15.11.2016 kello 10.00 ja päättyy Yleisöannin osalta 25.11.2016 kello 16.00, Instituutioannin osalta 29.11.2016 kello 12.00 ja Henkilöstöannin osalta 25.11.2016 klo 16.00, ellei merkintäaikaa keskeytetä tai pidennetä. Merkintöjen ja ostojen tekemistä koskevat ohjeet sekä Listautumisannin yksityiskohtaiset ehdot ovat tämän Listalleottoesitteen kohdassa ”*Listautumisannin ehdot*”. Tarjottavien Osakkeiden alustava hintaväli on vähintään 9,85 euroa ja enintään 11,15 euroa Tarjottavalta Osakkeelta (**Alustava Hintaväli**). Tarjottavien Osakkeiden Lopullinen Merkintähinta voi olla myös Alustavan Hintavälin ylä- tai alapuolella. Henkilöstöannissa tarjotaan ainoastaan Uusia Osakkeita, ja Henkilöstöannin merkintähintaan sovelletaan kohdassa ”*Listautumisannin ehdot*” kuvattua alennusta. Lopullinen Merkintähinta julkistetaan pörssitiedotteella arviolta 29.11.2016.

Tarjottaviin Osakkeisiin sijoittamiseen liittyy riskejä. Mahdollisten sijoittajien tulisi tutustua koko tähän Listalleottoesitteeseen ja erityisesti sen kohtaan ”*Riskitekijät*” harkitessaan sijoittamista Tarjottaviin Osakkeisiin.

Tarjottavia Osakkeita ei ole rekisteröity eikä niitä tulla rekisteröimään Yhdysvaltain Arvopaperilain mukaisesti, ja niitä tarjotaan ja myydään (i) Yhdysvalloissa ainoastaan hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille Rule 144A -säännöksen nojalla tai muiden soveltuvien Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla ja (ii) Yhdysvaltojen ulkopuolella Regulation S -säännöksen mukaisesti. Tämän Listalleottoesitteen jakeluun ja Tarjottavien Osakkeiden tarjoamiseen ja myyntiin voi liittyä laista johtuvia rajoituksia tietyissä maissa. Näin ollen tätä Listalleottoesitettä, mitään markkinointimateriaalia tai mitään muuta Listautumisantiin liittyvää materiaalia ei saa jakaa tai julkaista missään maassa paitsi olosuhteissa, joissa jakaminen tai julkaiseminen on sovellettavien lakien ja määräysten mukaista. Yhtiö, Myyjät ja Järjestäjät kehottavat tätä Listalleottoesitettä hallussaan pitäviä henkilöitä tutustumaan tällaisiin rajoituksiin ja noudattamaan niitä. Näiden rajoitusten noudattamatta jättäminen saattaa olla näiden valtioiden arvopaperilainsäädännön vastaista. Katso ”*Tiettyjä Listautumisantia koskevia tietoja*”.

Pääjärjestäjät

Danske Bank **Morgan Stanley**

Muut järjestäjät

J.P. Morgan **Nordea** **SEB**

Taloudellinen neuvonantaja

Lazard

Tämän Listalleottoesitteen päivämäärä on 14.11.2016.

TIETTYJÄ LISTAUTUMISANTIA KOSKEVIA TIETOJA

Tässä Listalleottoesitteessä **Yhtiö** tarkoittaa DNA Oyj:tä ja **DNA** tarkoittaa Yhtiötä ja sen tytäryhtiöitä yhdessä, ellei asiayhteydestä muuta johdu. Viittaukset ja seikat liittyen Osakkeisiin ja Yhtiön osakepääomaan tai Yhtiön hallintotapaan tarkoittavat DNA Oyj:n Osakkeita, osakepääomaa ja hallintotapaa.

Yhtiö on Listautumisannin yhteydessä laatinut tämän Listalleottoesitteen arvopaperimarkkinalain (746/2012 muutoksineen, **Arvopaperimarkkinalaki**), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta esitteiden sisältämien tietojen, esitteiden muodon, viittauksina esitettävien tietojen, julkistamisen ja mainonnan osalta 29.4.2004 annetun Euroopan komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 (Liitteet I, III ja XXII), Arvopaperimarkkinalain 3–5 luvuissa tarkoitetusta esitteestä annetun valtiovarainministeriön asetuksen (1019/2012) sekä Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Finanssivalvonta on hyväksynyt tämän Listalleottoesitteen, mutta ei vastaa siinä esitettyjen tietojen oikeellisuudesta. Tätä Listalleottoesitettä koskevan Finanssivalvonnan hyväksymispäätöksen diaarinumero on FIVA 60/02.05.04/2016. Tästä Listalleottoesitteestä on laadittu englanninkielinen asiakirja. Finanssivalvonta ei ole hyväksynyt Listalleottoesitteestä laadittua englanninkielistä asiakirjaa. Listalleottoesite ja siitä laadittu englanninkielinen asiakirja eroavat toisistaan jakelurajoitusten osalta.

Ketään ei ole valtuutettu antamaan Listautumisannin yhteydessä mitään muita kuin tähän Listalleottoesitteeseen sisältyviä tietoja tai vakuutuksia. Mikäli tällaisia tietoja tai vakuutuksia on annettu, on huomattava, että ne eivät ole Yhtiön tai Järjestäjien hyväksymiä, eivätkä ne ole antaneet valtuutusta tällaisten vakuutusten antamiseen. Järjestäjät eivät anna suoraa tai epäsuoraa vakuutusta tämän Listalleottoesitteen tietojen oikeellisuudesta tai riittävyydestä, eikä mihinkään tähän Listalleottoesitteeseen sisältyvään tule luottaa Järjestäjien lupauksena tai vakuutuksena tässä suhteessa riippumatta siitä, koskeeko se menneisyyttä vai tulevaisuutta. Järjestäjät eivät vastaa tietojen oikeellisuudesta, riittävyydestä tai varmentamisesta, ja jokainen niistä rajoittaa vastaavasti soveltuvan lain sallimissa rajoissa kaiken lakiin, sopimukseen tai muuhun perustuvan vahingonkorvausvastuunsa, joka niillä voitaisiin katsoa olevan tätä Listalleottoesitettä tai tällaista vakuutusta koskien. Listautumisannin yhteydessä annetut tiedot tai vakuutukset, jotka eivät vastaa tässä Listalleottoesitteessä annettuja tietoja tai vakuutuksia, ovat pätemättömiä.

Järjestäjät toimivat Listautumisannissa ainoastaan Yhtiön ja Instituutiomyyjien eivätkä kenenkään muun puolesta. Ne eivät pidä ketään muuta tahoa (riippumatta siitä, onko tämä tämän Listalleottoesitteen vastaanottaja vai ei) asiakkaanaan Listautumisantiin liittyen. Järjestäjät eivät ole vastuussa kenellekään muulle kuin Yhtiölle ja Instituutiomyyjille Listautumisantiin liittyvien neuvojen antamisesta tai muusta tässä Listalleottoesitteessä esitetystä transaktiosta tai järjestelystä.

Listautumisannin yhteydessä kukin Järjestäjä ja niiden lähipiiriin kuuluvat tahot voivat omaan lukuunsa toimivina sijoittajina toimiessaan ostaa Listautumisannissa Tarjottavia Osakkeita ja tässä ominaisuudessaan pitää hallussaan, ostaa tai myydä omaan lukuunsa Tarjottavia Osakkeita tai niihin liittyviä sijoituksia, ja ne voivat tarjota tai myydä Tarjottavia Osakkeita tai muita sijoituksia muutoin kuin Listautumisannin yhteydessä. Näin ollen tässä Listalleottoesitteessä viittaukset Osakkeiden tarjoamiseen tarkoittavat myös Tarjottavien Osakkeiden tarjoamista Järjestäjille tai niiden lähipiiriin kuuluville tahoille tällaisessa ominaisuudessa toimiessaan. Järjestäjät eivät aio julkistaa kyseisten sijoitusten tai transaktioiden laajuutta, jollei laki tai määräys niitä siihen velvoita. Lisäksi tietyt Järjestäjät tai niiden lähipiiriin kuuluvat tahot voivat solmia sijoittajien kanssa rahoitusjärjestelyjä, joiden yhteydessä tällaiset Järjestäjät tai niiden lähipiiriin kuuluvat tahot voivat ajoittain hankkia, pitää tai luovuttaa Osakkeita.

Mahdollisten sijoittajien tulee luottaa ainoastaan tämän Listalleottoesitteen sisältämään tietoon. Mahdollisten sijoittajien ei tule tukeutua Järjestäjiin tai niiden lähipiiriin kuuluviin tahoihin minkään tähän Listalleottoesitteeseen sisältyvien tietojen oikeellisuutta koskevan tutkimuksen yhteydessä tai sijoituspäätöstä tehdessään. Ketään ei ole valtuutettu antamaan Tarjottavista Osakkeista tai Osakkeista mitään muita tietoja tai lausumia, ja jos tällaisia tietoja tai lausumia on annettu, niihin ei tule tukeutua ikään kuin ne olisivat Yhtiön tai Järjestäjien valtuuttamia. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä mahdollisten sijoittajien tulee huolellisesti tutustua koko Listalleottoesitteeseen. Sijoituspäätöstä tehdessään mahdollisten sijoittajien tulee tukeutua omaan tutkimukseensa Yhtiöstä ja Listautumisannin ehdoista, mukaan lukien niihin liittyvät edut ja riskit. Yhtiö tai Järjestäjät tai niiden lähipiiriin kuuluvat tahot tai edustajat eivät anna vakuutusta Tarjottavien Osakkeiden tarjouksensaajille, merkitsijöille tai ostajille niiden Tarjottaviin Osakkeisiin tekemän sijoituksen laillisuudesta niihin sovellettavien lakien nojalla. Sijoittajia kehotetaan harkintansa mukaan kysymään neuvoa neuvonantajiltaan ennen Tarjottavien Osakkeiden merkitsemistä tai ostamista. Sijoittajien tulee tehdä itsenäinen arvio Tarjottavien Osakkeiden merkinnän tai ostamisen oikeudellisista, verotuksellisista, liiketoiminnallisista, taloudellisista ja muista seurauksista ja riskeistä.

Tämän Listalleottoesitteen toimittaminen tai tähän liittyvä arvopaperien tarjoaminen, myynti tai toimittaminen ei missään olosuhteissa tarkoita sitä, että tässä Listalleottoesitteessä esitetyt tiedot ovat paikkansapitäviä tulevaisuudessa tai ettei DNA:n liiketoiminnassa ole tapahtunut muutoksia, jotka voisivat vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen tai taloudelliseen asemaan tämän Listalleottoesitteen päivämäärästä lähtien. Yhtiö kuitenkin korjaa ja täydentää tätä Listalleottoesitettä Arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:n mukaisesti. Mikään tässä Listalleottoesitteessä esitetty ei ole eikä mitään tässä Listalleottoesitteessä esitettyä tule pitää Yhtiön tai Järjestäjien lupauksena tai vakuutuksena tulevaisuudesta.

Useissa maissa, erityisesti Australiassa, Kanadassa, Hongkongissa, Japanissa, Uudessa-Seelannissa, Etelä-Afrikassa ja Yhdysvalloissa, tämän Listalleottoesitteen jakeluun ja Tarjottavien Osakkeiden merkintään tai myyntiin sovelletaan lakisääteisiä rajoituksia (kuten rekisteröinti-, listalleotto- ja kvalifikaatiomääräyksiä sekä muita määräyksiä). Tarjottavien Osakkeiden merkintää tai ostamista koskeva tarjous ei koske henkilöitä, jotka asuvat Japanissa, Uudessa-Seelannissa, Etelä-Afrikassa ja tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta Yhdysvalloissa tai missä tahansa muussa maassa, jossa tällainen tarjous olisi lainvastainen. Yhtiö tai Järjestäjät eivät ole ryhtyneet eivätkä ryhdy mihinkään toimiin salliakseen yleisölle tarjoamisen tai Listalleottoesitteen (tai minkään muun Listautumisantia koskevan tarjous- tai mainosmateriaalin tai hakemuksen) hallussapidon tai jakamisen missään maassa, jossa tällainen tarjoaminen, hallussapito tai jakaminen voisi muutoin johtaa lain tai sääntelyyn perustuvan vaatimuksen rikkomiseen.

Tätä Listalleottoesitettä, mitään markkinointimateriaalia tai mitään muuta Listautumisantiin liittyvää materiaalia ei saa jakaa tai julkaista missään maassa paitsi olosuhteissa, joissa jakaminen tai julkaiseminen on sovellettavien lakien ja määräysten mukaista. Yhtiö tai Järjestäjät eivät ole vastuussa edellä mainittuja rajoituksia koskevan asianmukaisen tiedon hankkimisesta tai tällaisten rajoitusten noudattamisesta. Yhtiö tai Järjestäjät eivät ole oikeudellisessa vastuussa sellaisille henkilöille, jotka ovat saaneet Listalleottoesitteen haltuunsa näitä rajoituksia rikkoen, riippumatta siitä, ovatko nämä henkilöt mahdollisia Tarjottavien Osakkeiden merkitsijöitä tai ostajia. Tämä Listalleottoesite ei ole tarjous myydä Tarjottavia Osakkeita henkilöille sellaisissa maissa, joissa tällaisen tarjouksen tekeminen tällaiselle henkilölle on lainvastaista, eikä tarjous ostaa Tarjottavia Osakkeita henkilöiltä sellaisissa maissa, joissa tällaisen tarjouksen tekeminen on lainvastaista. Tarjottavien Osakkeiden merkitsemisen tai ostamisen ehtona on, että kunkin merkitsijän tai ostajan katsotaan antaneen, tai joissakin tapauksissa on edellytetty antavan, tiettyjä kotipaikkaansa koskevia vakuutuksia, joihin Yhtiö, Järjestäjät, Myyjät ja niiden lähipiiri luottavat. Yhtiö pidättää ja Instituutiomyyjät pidättävät oikeuden yksinomaisen harkintansa mukaan hylätä minkä tahansa Tarjottavien Osakkeiden merkinnän tai oston, jonka Yhtiö tai sen edustajat uskovat voivan aiheuttaa lain, säännön tai määräyksen rikkomisen tai rikkomuksen. Listautumisantiin sovelletaan Suomen lakia, ja Listautumisantia koskevat mahdolliset riitaisuudet ratkaistaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa Suomessa.

SISÄLLYSLUETTELO

TIETTYJÄ LISTAUTUMISANTIA KOSKEVIA TIETOJA ..... **II**
SISÄLLYSLUETTELO ..... **III**
TIIVISTELMÄ **1**
RISKITEKIJÄT **20**
ERÄITÄ SEIKKOJA **44**
LISTAUTUMISANTIIN LIITTYVIÄ TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ **48**
VALUUTTAKURSSIT **49**
OSINGOT JA OSINKOPOLITIIKKA **50**
LISTAUTUMISANNIN SYYT JA HANKITTAVIEN VAROJEN KÄYTTÖ **51**
LISTAUTUMISANNIN EHDOT **52**
PÄÄOMARAKENNE JA VELKAANTUNEISUUS **61**
TOIMIALA- JA MARKKINAKATSAUS **62**
LIIKETOIMINTA **77**
Yleiskatsaus 77
DNA:n vahvuudet 78
DNA:n strategia 80
Taloudelliset tavoitteet 82
Liiketoiminta-alueet ja palvelutarjoama 82
Asiakkaat 87
Brändi ja markkinointi 88
Myynti ja jakelu 88
Luotonhallinta ja laskutus 89
Verkko ja infrastruktuuri 90
Toimiluvat ja taajuudet 92
IT-järjestelmät 93
DNA:n liiketoimintaan liittyvät merkittävät sopimukset 95
Oikeudenkäynnit 97
Yritysvastuu ja ympäristö 98
Konsernin oikeudellinen rakenne ja organisaatiorakenne 99
Työntekijä- ja eläkevelvoitteet 100
Kiinteistöt ja vuokraoikeudet 100
Immateriaalioikeudet 101
Vakuutukset 101
SÄÄNTELY **102**
ERÄITÄ TALOUDELLISIA KONSERNITILINPÄÄTÖSTIETOJA **109**
LIIKETOIMINNAN TULOS JA TALOUDELLINEN ASEMA **115**
Yleiskatsaus 115
Keskeisiä liiketoiminnan tulokseen vaikuttavia tekijöitä 116
Liiketoiminta-alueet 125
Viimeaikaiset tapahtumat 125
Tulosennuste 126
Tiettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäyttäminen 127
Tärkeimmät tuloslaskelmaerät 128
Liiketoiminnan tulos 130
Maksuvalmius ja pääomalähteet 144
Käyttöpääomaa koskeva lausunto 147
Tietyt sopimusvastuut 147
Taseen ulkopuoliset vastuut 147
Investoinnit 148
Rahoitusriskien hallinta 149
Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät 150
Uudet standardit ja tulkinnat, joita ei ole vielä hyväksytty 151
HALLITUS, JOHTO JA TILINTARKASTAJAT **153**
SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT JA LÄHIPIIRILIIKETOIMET **162**
OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA **164**
LISTAUTUMISANNIN JÄRJESTÄMINEN **170**
SUOMEN ARVOPAPERIMARKKINAT **174**
VEROTUS **178**
OIKEUDELLISET SEIKAT **183**
NÄHTÄVILLÄ OLEVAT ASIAKIRJAT **183**
SANASTO **184**
TILINPÄÄTÖKSET JA OSAVUOSITIEDOT ..... **...F**
LIITE A: RIIPPUMATTOMAN TILINTARKASTAJAN VARMENNUSRAPORTTI ESITTEESEEN SISÄLTYVÄSTÄ TULOSENNUSTEESTA **A-1**
LIITE B: YHTIÖN YHTIÖJÄRJESTYS **B-1**
LIITE C: MYYJÄT **C-1**

TIIVISTELMÄ

Tiivistelmät koostuvat sääntelyn edellyttämistä tiedoista, joita kutsutaan nimellä ”osatekijät”. Nämä osatekijät on esitetty jaksoissa A–E (A.1 – E.7).

Tämä tiivistelmä sisältää kaikki ne osatekijät, jotka kyseessä olevasta arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta tulee esittää. Osatekijöiden numerointi ei välttämättä ole juokseva, koska kaikkia osatekijöitä ei arvo-paperin tai liikkeeseenlaskijan luonteen vuoksi ole esitettävä tässä tiivistelmässä.

Vaikka arvopaperin tai liikkeeseenlaskijan luonne edellyttäisi jonkin osatekijän sisällyttämistä tiivistelmään, on mahdollista, ettei kyseistä osatekijää koskevaa merkityksellistä tietoa ole lainkaan. Tällöin osatekijä kuvataan lyhyesti ja sen yhteydessä mainitaan ”ei sovellu”.

Jakso A – Johdanto ja varoitukset		
Osa-tekijä	**Tiedonanto-velvollisuus**	**Tiedonanto**
A.1	**Johdanto**	*Tätä tiivistelmää on pidettävä tämän Listalleottoesitteen johdantona. Mahdollisten sijoittajien on perustettava Tarjottavia Osakkeita koskeva sijoituspäätöksensä Listalleottoesitteeseen kokonaisuutena. Jos tuomioistuimessa pannaan vireille tähän Listalleottoesitteeseen sisältyviä tietoja koskeva kanne, kantajana toimiva sijoittaja voi jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaan joutua ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa vastaamaan Listalleottoesitteen käännöskustannuksista. Siviilioikeudellista vastuuta sovelletaan henkilöihin, jotka ovat jättäneet tiivistelmän, sen käännös mukaan luettuna, mutta vain jos tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epäjohdonmukainen suhteessa tämän Listalleottoesitteen muihin osiin tai jos siinä ei anneta yhdessä tämän Listalleottoesitteen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat Tarjottaviin Osakkeisiin sijoittamista.*
A.2	**Suostumus arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen/ tarjousaika/ suostumuksen ehdot**	Ei sovellu.
Jakso B – Liikkeeseenlaskija		
Osa-tekijä	**Tiedonanto-velvollisuus**	**Tiedonanto**
B.1	**Virallinen nimi ja muu liiketoiminnassa käytetty toiminimi**	DNA Oyj.
B.2	**Kotipaikka/oikeudellinen muoto/sovellettava laki/perustamismaa**	Yhtiön kotipaikka on Helsinki. Yhtiö on Suomen lakien mukaisesti perustettu julkinen osakeyhtiö, johon sovelletaan Suomen lakia.
B.3	**Tämänhetkinen toiminnan luonne ja päätoimialat**	DNA on yksi Suomen johtavista kansallisista tietoliikennepalvelujen tarjoajista, ja sillä on oma valtakunnallinen matkaviestinverkko ja kiinteä verkko. Se toimii DNA-brändin alla, ja sen keskeinen, palvelut mahdollistava infrastruktuuri koostuu valtakunnallisesta matkaviestinverkosta sekä tavoitettavien kotitalouksien perusteella maan laajimmasta valokuitupohjaisesta kaapeliverkosta. DNA:n liiketoiminta jakautuu kahteen liiketoiminta-alueeseen: kuluttaja- ja yritysliiketoimintaan. Yksityisasiakkaille DNA tarjoaa matkapuhelinpalveluita, mobiililaajakaistapalveluita, kiinteän verkon puhe- ja laajakaistapalveluita sekä televisio-

		ja videopalveluita. Lisäksi DNA tarjoaa yksityisasiakkaille laajan valikoiman matkapuhelimia, tabletteja, mokkuloita, digisovittimia ja näihin liittyviä lisätarvikkeita johtavilta toimittajilta. Yritysasiakkaille DNA tarjoaa matkaviestinnän puhe- ja datapalveluja ja kiinteän verkon puhepalveluita sekä mobiililaajakaistapalveluita ja kiinteän datan verkottamispalveluita. DNA tarjoaa yritysasiakkailleen myös erilaisia lisäarvo-, M2M- ja tukkupalveluita sekä mahdollisuuden ostaa edellä mainittuihin palveluihin liittyviä laitteita. DNA:n 4G-verkko on yksi Suomen kehittyneimmistä matkaviestinverkoista, ja sen odotetaan tavoittavan vuoden 2016 loppuun mennessä 99,6 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. DNA:n ja Soneran yhteisjärjestely, Suomen Yhteisverkko Oy, aloitti keväällä 2015 yhteisen matkaviestinverkon rakentamisen Pohjois- ja Itä-Suomeen, ja verkon rakennusvaihe on saatu päätökseen marraskuussa 2016. Rakentamisen valmistuttua DNA pystyy tarjoamaan korkealaatuisen matkaviestinverkon haja-asutusalueilla. Investointien verkon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi odotetaan edelleen jatkuvan, mutta merkittävästi vähäisemmässä määrin kuin rakennusvaiheen aikana. DNA:lla on myös tavoitettavien kotitalouksien perusteella Suomen kattavin valokuitupohjainen kaapeliverkko, joka on kokonaan EuroDOCSIS3.0-päivitetty ja joka mahdollistaa tällä hetkellä vähintään 350 Mbit/s:n latausnopeuden kaikissa verkon peittoalueen kotitalouksissa ja gigaluokan nopeuden pääkaupunkiseudulla ja Oulussa.
B.4a	**Merkittävät viimeaikaiset suuntaukset, jotka vaikuttavat liikkeeseen-laskijaan ja sen toimialaan**	Suomen tietoliikennemarkkinoille on ominaista vakaa kilpailuympäristö. Kolmen johtavan tietoliikennepalvelujen tarjoajan yhteenlaskettu liikevaihto oli 87 prosenttia markkinoiden liikevaihdosta vuonna 2015. Suomen talous on palaamassa hiljalleen kasvu-uralle, ja myös tietoliikennealan vähittäismarkkinat kääntyivät kasvuun vuonna 2014. Matkaviestinmarkkinassa IP-pohjaisten viestintäratkaisujen käyttö on lisääntynyt älypuhelinten ja tablettien yleistymisen myötä. Toimialan tärkein suuntaus on ollut mobiilidatan käytön voimakas kasvu viime vuosina, ja käytön arvioidaan kasvavan voimakkaasti vielä useita vuosia 4G-liittymien määrän ja käyttäjäkohtaisen datan käytön jatkaessa kasvuaan sekä asiakkaiden siirtyessä yhä nopeampiin liittymiin. Vastaavasti SMS- ja puheliikenne on laskenut viime vuosina, ja laskun odotetaan jatkuvan myös tulevaisuudessa. Kiinteän verkon puhepalveluiden markkinan ennustetaan jatkavan laskuaan liittymien korvautuessa matkapuhelinverkon liittymillä. Laajakaistaliittymien määrä on pysynyt suhteellisen tasaisena viime vuosina, ja kehityksessä ei odoteta tapahtuvan lähitulevaisuudessa suuria muutoksia. Nopeiden laajakaistaliittymien kysynnän arvioidaan sitä vastoin jatkavan kasvuaan tulevaisuudessa, ja hitaampien xDSL-liittymien korvautumisen kuitupohjaisilla kaapeli- ja Ethernet-liittymillä odotetaan jatkuvan. Yhä suurempi osa DNA:n kiinteän laajakaistan liittymistä perustuu taloyhtiösopimuksiin. Maksutelevisiomarkkinassa OTT-palveluiden suosio on kasvanut merkittävästi viime vuosina, ja kasvun odotetaan jatkuvan myös tulevaisuudessa. Yritysmarkkinassa liikkuvan ja monimuotoisen työn lisääntyminen näkyy esimerkiksi pilvipalveluiden ja mobiilidatan merkityksen kasvuna. Yritykset siirtävät sovelluksiaan pilvipalveluympäristöön operatiivisen toiminnan tehostamiseksi, mikä kasvattaa varmistettujen nopeiden yhteyksien merkitystä. Yritysasiakkaat haluavat myös yhä useammin hankkia tietoliikennepalvelunsa yhdeltä tietoliikennepalvelujen tarjoajalta. Viime vuosina tietoliikennealan tulevaisuuden mahdollisuuksina ovat nousseet esiin erityisesti teollinen internet ja esineiden internet. Esineiden internet ja M2M-palvelut lisääntyvät jatkuvasti sekä yritysten että yksityisasiakkaiden keskuudessa, ja Yhtiö odottaa kasvun jatkuvan tulevaisuudessa.
B.5	**Konserni-rakenne**	DNA Oyj on DNA-konsernin emoyhtiö. DNA Oyj on DNA-konsernin pääasiallinen operatiivinen yhtiö. Yhtiöllä on neljä sen täysin omistamaa tytäryhtiötä. DNA:n omia vähittäismyymälöitä hallinnoi sen tytäryhtiö DNA Kauppa Oy. DNA Welho Oy:öön on keskitetty konsernin televisio-, viihde- ja kiinteän laajakaistan liiketoi-

		minta. DNA Welho Oy omistaa VHF-verkon televisiotoimiluvat. Huuked Labs Oy:ssä ei ole tällä hetkellä liiketoimintaa. Forte Netservices OOO palvelee Venäjällä paikallisesti DNA:n yritysasiakkaita. Suomen Yhteisverkko Oy on DNA:n ja Soneran yhteisjärjestely, ja DNA:n osuus yhteisjärjestelyn varallisuudesta, veloista, liikevaihdosta ja kuluista on kirjattu DNA:n konsernitilinpäätökseen. DNA omistaa yhteisjärjestelyn osakkeista 49 prosenttia ja Sonera 51 prosenttia. DNA:n osuus yhteisjärjestelyn peruskapasiteetin operatiivisista kuluista ja ylläpitokuluista oli 42 prosenttia vuonna 2015 ja 40 prosenttia vuonna 2014. Osuus peruskapasiteetin kustannuksista ei tule ylittämään 50:tä prosenttia.
B.6	**Ilmoitettavat omistusosuudet**	Siltä osin kuin Yhtiö on tietoinen, seuraavat osakkeenomistajat omistavat suoraan tai epäsuorasti Yhtiön osakepääomasta tai äänioikeuksista osuuden, joka tulee Suomen lain mukaan ilmoittaa perustuen Yhtiön osakasluetteloon tämän Listalleottoesitteen päivämääränä: **Osakkeiden lukumäärä** / **% Osakkeista ja äänistä** Finda Oy: 63 461 805 / 49,84 PHP Holding Oy: 47 766 375 / 37,52 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen: 6 370 335 / 5,00
	Erilaiset äänioikeudet	Ei sovellu. Kaikki Osakkeet tuottavat yhtäläiset äänioikeudet.
	Määräysvalta	Listalleottoesitteen päivämääränä Finda Oy omistaa 49,84 prosenttia Yhtiön osakkeista ja PHP Holding Oy omistaa 37,52 prosenttia Yhtiön osakkeista. Jos Listautumisanti toteutuu suunnitellusti, Finda Oy omistaa Listautumisannin jälkeen välittömästi noin 33,58 prosenttia ja PHP Holding Oy 25,88 prosenttia kaikista Yhtiön Osakkeista ja äänistä olettaen, että Lisäosakeoptiota ei käytetä. Finda Oy:llä ja PHP Holding Oy:llä on merkittävä ristikkäinen omistus, koska PHP Holding Oy:n tytäryhtiö PHP Liiketoiminta Oyj on Finda Oy:n suurin osakkeenomistaja, ja Finda Oy:n osakkuusyhtiö Rival XV Invest Oy on PHP Holding Oy:n suurin osakkeenomistaja. Finda Oy, PHP Holding Oy ja PHP Liiketoiminta Oyj ovat osapuolina sopimuksessa, joka estää niitä lisäämästä suoraa tai välillistä omistusta toisissaan ilman toisen osapuolen etukäteistä suostumusta. Lisäksi PHP Liiketoiminta Oyj on Finda Oy:hyn liittyvän osakassopimuksen osapuoli. Kumpikin sopimus jää voimaan Listautumisannin toteutumisen jälkeen. Listautumisannin jälkeen Finda Oy:llä ja PHP Holding Oy:llä on Yhtiössä edelleen huomattava päätösvalta muun muassa Yhtiön hallituksen kokoonpanon ja osingonjaon suhteen.
B.7	**Valikoidut historialliset keskeiset taloudelliset tiedot**	Seuraavissa taulukoissa esitetään eräitä Yhtiön taloudellisia konsernitilinpäätöstietoja 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta sekä 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta. Alla esitettävät taloudelliset tiedot ovat peräisin Yhtiön 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiden tilikausien tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä, jotka on laadittu Euroopan unionissa (**EU**) käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (**IFRS**) mukaisesti, ja Yhtiön 30.9.2016 päättyneen yhdeksän kuukauden jakson tilintarkastamattomista osavuositiedoista, jotka sisältävät tilintarkastamattomat vertailutiedot 30.9.2015 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta ja jotka on laadittu ”*IAS 34 – Osavuosikatsaus*” -standardia noudattaen. Vuonna 2015 tehdyistä oikaisuista sekä vuonna 2016 tehdyistä uudelleenluokitteluista johtuen tietyt tässä tiivistelmässä esitetyistä historiallisista taloudellisista tiedoista 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta eroavat DNA:n lakisääteisissä yhtiökokouksen hyväksymissä tilintarkastetuissa konsernitilinpäätöksissä esitetyistä historiallisista taloudellisista tiedoista. Vuonna 2015 DNA havaitsi laskutusjärjestelmässään virheen, joka johti DNA:n kuluttajaliiketoiminnan 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiden tilikausien liikevaihdon oikaisuun. Virheen oikaisu johti siihen, että kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto pieneni tilikauden 2014 osalta 1 989 tuhatta euroa ja tilikauden 2013 osalta 1 339 tuhatta euroa. Havaitulla virheellä ei ollut vaikutusta asiakkaiden laskutukseen. Vuonna 2015 DNA:n havait-

		si myös, että tilikaudella 2014 kirjattu PlusTV-brändin alaskirjaus oli tehty liian pienenä, jota takautuvasti korjattiin 1 769 tuhannella eurolla. Korjausten seurauksena tilikauden tulos pieneni yhteensä 3 006 tuhatta euroa vuonna 2014 ja 1 011 tuhatta euroa vuonna 2013. Lisäksi DNA on uudelleenluokitellut eräitä konsernin taseen eriä 31.12.2013 päättyneeltä tilikaudelta sekä konsernin rahavirtalaskelmien eriä 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta vastaamaan nykyistä esittämistapaa. Tähän Listalleottoesitteeseen sisällytetyt Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta on oikaistu takautuvasti edellä esitettyjen seikkojen osalta ”*IAS 8 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet*” -standardin mukaisesti. Oikaistut Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset on laadittu tähän Listalleottoesitteeseen sisällytettäviksi, eikä niitä ole käsitelty tai vahvistettu Yhtiön yhtiökokouksessa.

Jakso B – Liikkeeseenlaskija

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa, ellei toisin ole ilmoitettu)		(tilintarkastettu, ellei toisin ole ilmoitettu) (tuhatta euroa, ellei toisin ole ilmoitettu)		
KONSERNIN TULOSLASKELMA					
Liikevaihto	**633 720**	**614 858**	**828 800**	**831 541**	**765 092**
Liiketoiminnan muut tuotot	2 680	3 268	4 283	1 837	2 404
Materiaalit ja palvelut	-278 437	-274 644	-375 009	-407 326	-370 218
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-82 916	-78 765	-106 850	-100 985	-85 427
Poistot ja arvonalentumiset	-108 300	-119 727	-154 622	-176 626	-147 094
Liiketoiminnan muut kulut	-90 012	-91 188	-123 510	-122 840	-122 445
Liiketulos	**76 736**	**53 802**	**73 093**	**25 601**	**42 312**
Rahoitustuotot	672	703	986	891	1 210
Rahoituskulut	-7 903	-9 634	-12 499	-11 342	-7 175
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	13	10	14	17	-33
Tulos ennen veroja	**69 519**	**44 882**	**61 593**	**15 168**	**36 314**
Tuloverot	-13 946	-8 812	-11 544	-2 771	-8 401
Tilikauden tulos	**55 573**	**36 070**	**50 049**	**12 397**	**27 913**
Jakautuminen					
Emoyrityksen omistajille	55 573	36 070	50 049	12 397	27 913
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos:					
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)(1)	0,44	0,28	0,39(2)	0,10(2)	0,22(2)
Laimennettu osakekohtainen tulos (euroa)(1)	0,44	0,28	0,39(2)	0,10(2)	0,22(2)

(1) Osakekohtaista tulosta on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 25.10.2016 tekemän osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa osakkeenomistajat saivat 14 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden.

(2) Tilintarkastamaton.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)		(tilintarkastettu) (tuhatta euroa)		
KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA					
Tilikauden tulos	55 573	36 070	50 049	12 397	27 913
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:					
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen, netto	-16	44	249	-535	67
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:					
Rahavirran suojaukset, netto	0	95	112	179	647
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-16	139	361	-356	714
Tilikauden laaja tulos yhteensä	**55 557**	**36 209**	**50 410**	**12 041**	**28 627**
Jakautuminen:					
Emoyrityksen omistajille	55 557	36 209	50 410	12 041	28 627

	30.9.	31.12.		
	2016	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)	(tilintarkastettu) (tuhatta euroa)		
KONSERNITASE				
Varat				
Pitkäaikaiset varat:				
Liikearvo	327 206	327 206	327 206	232 318
Muut aineettomat hyödykkeet	154 494	158 429	176 867	173 925
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	423 132	443 877	432 414	392 299
Osuudet osakkuusyrityksissä	1 195	1 186	2 155	2 142
Myytävissä olevat rahoitusvarat	215	215	215	215
Myyntisaamiset ja muut saamiset	34 561	37 874	40 413	38 735
Laskennalliset verosaamiset	173 839	18 840	31 190	31 847
Pitkäaikaiset varat yhteensä	**958 642**	**987 626**	**1 010 460**	**871 481**
Lyhytaikaiset varat:				
Vaihto-omaisuus	17 991	21 082	19 497	20 806
Myyntisaamiset ja muut saamiset	184 097	176 591	189 006	154 655
Tuloverosaaminen	328	5 940	11 628	4 013
Rahavarat	48 369	25 266	10 599	27 055
Lyhytaikaiset varat yhteensä	**250 785**	**228 879**	**230 730**	**206 529**
Varat yhteensä	**1 209 427**	**1 216 505**	**1 241 190**	**1 078 010**
Oma pääoma				
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma:				
Osakepääoma	72 702	72 702	72 702	72 702
Suojausrahasto	0	0	-112	-292
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	607 335	607 335	607 335	606 779
Yhtiön omistamat omat osakkeet	-103 321	-103 388	-103 546	-103 546
Kertyneet voittovarat	-91 188	-101 778	-84 632	-82 314
Tilikauden tulos	55 573	50 049	12 397	27 913
Oma pääoma yhteensä	**541 100**	**524 920**	**504 144**	**521 242**
Velat				
Pitkäaikaiset velat				
Rahoitusvelat	341 330	362 334	327 105	225 845
Eläkevelvoitteet	1 974	1 939	2 219	1 496
Varaukset	10 290	13 023	20 057	7 579
Johdannaisinstrumentit	0	0	0	476
Laskennalliset verovelat	25 618	28 285	32 518	38 961
Muut pitkäaikaiset velat	12 540	12 502	19 553	21 725
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**391 752**	**418 082**	**401 452**	**296 083**
Lyhytaikaiset velat				
Rahoitusvelat	80 189	75 210	162 929	127 879
Varaukset	737	1 004	3 137	203
Johdannaisinstrumentit	0	0	150	0
Ostovelat ja muut velat	186 197	197 271	169 288	132 504
Tuloverovelka	9 452	18	90	100
Lyhytaikaiset velat yhteensä	**276 575**	**273 503**	**335 594**	**260 685**
Velat yhteensä	**668 327**	**691 585**	**737 046**	**556 768**
Oma pääoma ja velat yhteensä	**1 209 427**	**1 216 505**	**1 241 190**	**1 078 010**

	30.9. tai 1.1.–30.9.		31.12.tai 1.1.–31.12.		
	2016	2015 (oikaistu)	2015 (oikaistu)	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)		(tilintarkastettu) (tuhatta euroa)		
KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA					
Liiketoiminnan rahavirrat					
Tilikauden tulos	55 573	36 070	50 049	12 397	27 913
Oikaisut[1]	126 360	130 878	167 003	192 604	159 620
Nettokäyttöpääoman muutos[2]	11 945	14 681	35 651	-22 099	-25 639
Saadut osingot	6	6	6	6	6
Maksetut korot	-5 125	-3 647	-6 768	-8 039	-6 588
Saadut korot	365	317	463	580	461
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-465	-1 110	-1 487	-1 724	-1 600
Maksetut tuloverot	-552	2 986	2 096	-10 678	-17 731
Liiketoiminnan nettorahavirta	**188 106**	**180 180**	**247 012**	**163 047**	**136 440**
Investointien rahavirrat					
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-107 436	-103 554	-152 398	-129 629	-129 976
Pitkäaikaisten omaisuuserien myynnit	109	933	1 026	131	460
Hankitut tytäryritykset vähennettynä hankituilla rahavaroilla	0	0	0	-156 838	-40 496
Muut sijoitukset	-1 120	1 637	1 637	-400	0
Investointien nettorahavirta	**-108 448**	**-100 984**	**-149 735**	**-286 736**	**-170 012**
Rahoituksen rahavirrat					
Osakeannista saadut maksut	67	158	158	557	0
Osingonjako	-40 063	-30 041	-30 041	-30 014	-35 016
Lainojen nostot	59 864	124 634	274 561	544 010	307 093
Lainojen takaisinmaksut	-76 423	-172 014	-327 288	-407 321	-219 674
Rahoituksen nettorahavirta	**-56 555**	**-77 263**	**-82 610**	**107 232**	**52 403**
Rahavarojen muutos	23 104	1 933	14 667	-16 456	18 831
Rahavarat kauden alussa	25 266	10 599	10 599	27 055	8 224
Rahavarat kauden lopussa	48 369	12 531	25 266	10 599	27 055
[1] Oikaisut:					
Poistot ja arvonalentumiset	108 300	119 727	154 622	176 626	147 094
Nettovoitto pitkäaikaisten omaisuuserien myynnistä	-137	-1 101	-1 215	-131	-320
Muut liiketoimet joihin ei liity maksutapahtumaa	-13	-10	-14	269	-108
Rahoitustuotot ja -kulut	7 230	8 931	11 513	10 451	5 965
Tuloverot	13 946	8 812	11 544	2 771	8 401
Varausten muutos	-2 965	-5 481	-9 447	2 620	-1 412
Oikaisut yhteensä	**126 360**	**130 878**	**167 003**	**192 604**	**159 620**
[2] Nettokäyttöpääoman muutos:					
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-3 561	6 735	15 216	-14 142	-2 308
Vaihto-omaisuuden muutos	3 091	590	-1 585	1 408	-3 065
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	12 415	7 356	22 020	-9 365	-20 266
Nettokäyttöpääoman muutos yhteensä	**11 945**	**14 681**	**35 651**	**-22 099**	**-25 639**

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu)		
	(tuhatta euroa, ellei toisin ole ilmoitettu)				
TUNNUSLUKUTIEDOT					
Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto, postpaid (ARPU) euroa[2]	17,0	17,1	17,0	17,8	18,2
Kuluttajaliiketoiminta, matkaviestinnän ARPU, euroa	17,8	17,8	17,7	18,3	18,8
Yritysliiketoiminta, matkaviestinnän ARPU, euroa	13,9	14,6	14,6	15,8	16,0
Matkaviestinnän kokonaisasiakasvaihtuvuus, prosenttia[3]	15,5 %	16,0 %	16,0 %	16,9 %	17,1 %
Liikevaihto	633 720	614 858	828 800[1]	831 541[1]	765 092[1]
Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto[4]	464 439	442 113	596 250[1]	620 372[1]	592 089[1]
Yritysliiketoiminnan liikevaihto[5]	169 281	172 745	232 550[1]	211 168[1]	173 003[1]
Käyttökate[6]	185 036	173 529	227 714[1]	202 227[1]	189 406[1]
Käyttökateprosentti	29,2 %	28,2 %	27,5 %	24,3 %	24,8 %
Vertailukelpoinen käyttökate[7]	189 595	172 474	226 660	210 954	195 009
Vertailukelpoinen käyttökateprosentti	29,9 %	28,1 %	27,3 %	25,4 %	25,5 %
Liiketulos	76 736	53 802	73 093[1]	25 601[1]	42 312[1]
Liiketulosprosentti	12,1 %	8,8 %	8,8 %	3,1 %	5,5 %
Vertailukelpoinen liiketulos[8]	81 295	52 747	72 038	55 680	47 914
Vertailukelpoinen liiketulosprosentti	12,8 %	8,6 %	8,7 %	6,7 %	6,3 %
Tulos ennen veroja	69 519	44 882	61 593[1]	15 168[1]	36 314[1]
Tilikauden tulos	55 573	36 070	50 049[1]	12 397[1]	27 913[1]
Rahavirta investointien jälkeen[10]	79 658	79 196	97 277	-123 689	-33 572
Nettovelka[11]	373 150	–	412 278	479 435	326 669
Nettovelan ja käyttökatteen[12] suhde	1,51	–	1,81	2,37	1,72
Nettovelkaantumisaste, prosenttia[13]	69,0 %	–	78,5 %	95,1 %	62,7 %
Omavaraisuusaste, prosenttia[14]	45,8 %	–	44,1 %	41,4 %	49,4 %
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)[15], prosenttia	10,7 %	–	7,6 %	2,8 %	5,2 %
Oman pääoman tuotto (ROE)[16], prosenttia	13,9 %	–	9,7 %	2,4 %	5,3 %
Investoinnit[17]	84 878	83 740	154 664[1]	149 553[1]	128 415[1]
Operatiiviset investoinnit[18]	84 878	83 740	147 950	142 839	121 701
Operatiiviset investoinnit, prosenttia liikevaihdosta	13,4 %	13,6 %	17,9 %	17,2 %	15,9 %
Operatiivinen vapaa kassavirta[19]	104 716	88 734	78 710	68 115	73 308
Vapaa kassavirta omalle pääomalle[20]	80 910	76 666	101 484	48 699	19 238

(1) Tilintarkastettu.

(2) Postpaid-liittymien osalta matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto lasketaan jakamalla matkapuhelinliittymien liikevaihto (johon sisältyy yhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto mutta ei laitemyynnin liikevaihtoa) kyseisen jakson matkapuhelinliittymien määrän keskiarvolla ja sen jälkeen jaksoon sisältyvien kuukausien lukumäärällä.

(3) Matkaviestinnän postpaid-asiakasvaihtuvuusluvut kuvaavat ainoastaan matkapuhelinliittymiä, ja ne lasketaan jakamalla jakson aikana lopetettujen postpaid-matkapuhelinliittymien määrä postpaid-matkapuhelinliittymien määrän keskiarvolla kyseisellä jaksolla. Matkapuhelinliittymiin eivät sisälly sellaiset tilaajat, joilla ei ole aktiivista sopimusta. DNA laskee ”matkapuhelinliittymien määrän keskiarvon jakson aikana” (i) jakson alussa olevien matkapuhelinliittymien kokonaismäärän ja (ii) jakson lopussa olevien liittymien kokonaismäärän keskiarvona.

Tässä yhteydessä 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiden yhdeksän kuukauden jaksojen luvut ovat vuositasolle muunnettuja asiakasvaihtuvuuslukuja. Asiakasvaihtuvuusluvut on muunnettu vuositasolle jakamalla yhdeksän kuukauden jakson aikana lopetettujen matkapuhelinliittymien kokonaismäärä yhdeksän kuukauden jakson matkapuhelinliittymien määrän keskiarvolla, jakamalla tulos jaksoon sisältyvien kuukausien määrällä ja kertomalla se 12:lla (vuoden kuukausien määrä).

(4) Kuluttajaliiketoiminnan ulkoinen liikevaihto.

(5) Yritysliiketoiminnan ulkoinen liikevaihto.

(6) Käyttökate = Liiketulos ilman poistoja ja arvonalentumisia

(7) Vertailukelpoinen käyttökate = Käyttökate ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä[9]

(8) Vertailukelpoinen liiketulos = Liiketulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä[9]

(9) Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät = Olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erät kuten luovutusvoitot ja tappiot liiketoimintojen myynnistä, yrityshankintoihin liittyvät välittömät transaktiokulut, pitkäaikaisten varojen arvonalentumistappiot, liiketoimintojen lopettamiseen liittyvät kulut ja uudelleenjärjestelykulut, sakot ja sakonluonteiset korvaukset, vahingonkorvaukset, yhtiön omistuspohjan laajentamiseen liittyvän strategisen kertaluonteisen selvityksen kulut vuodelta 2013 sekä suunnitellun listautumisen välittömät transaktiokulut ja sen kuluvaikutukset osakepalkkiojärjestelmään

(10)	Rahavirta investointien jälkeen	=	Liiketoiminnan nettorahavirta – investointien nettorahavirta
(11)	Nettovelka	=	Pitkäaikaiset rahoitusvelat + lyhytaikaiset rahoitusvelat – rahavarat
(12)			Osavuosikaudet oikaistu 12 kuukautta vastaavaksi
(13)	Nettovelkaantumisaste	=	$\frac{\text{Nettovelka}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
(14)	Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - Saadut ennakot}} \times 100$
(15)	Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	=	$\frac{\text{Tulos ennen tuloveroja + korko ja muut rahoituskulut}^{(12)}}{\text{Oma pääoma yhteensä + Pitkäaikaiset rahoitusvelat + Lyhytaikaiset rahoitusvelat (keskimäärin kauden aikana)}} \times 100$
(16)	Oman pääoman tuotto (ROE)	=	$\frac{\text{Tilikauden tulos}^{(12)}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin kauden aikana)}} \times 100$
(17)	Investoinnit	=	Lisäykset aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ilman yrityshankintoja – toimiluvan hankintameno – lisäykset rahoitusleasingiin – lisäykset purkuvelvoitteisiin + toimiluvasta raportointikaudella maksettava määrä
(18)	Operatiiviset investoinnit	=	Investoinnit – toimiluvasta raportointikaudella maksettava määrä
(19)	Operatiivinen vapaa kassavirta	=	Vertailukelpoinen käyttökate – operatiiviset investoinnit
(20)	Vapaa kassavirta omalle pääomalle	=	Operatiivinen vapaa kassavirta – oikaistu nettokäyttöpääoman muutos (konsernin rahavirtalaskelman nettokäyttöpääoman muutos, jota on oikaistu jotta operatiivisten investointien määrä laskelmassa on rahavirtaperusteinen kuitenkin ilman toimiluvasta maksettua määrää ja oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä) – konsernin rahavirtalaskelman maksetut nettokorot – konsernin rahavirtalaskelman maksetut tuloverot – konsernin rahavirtalaskelman varausten muutos

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
TIETTYJEN VAIHTOEHTOISTEN TUNNUS-LUKUJEN TÄSMÄYTTÄMINEN	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)		(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu) (tuhatta euroa)		
Vertailukelpoinen käyttökate					
Liiketulos	**76 736**	**53 802**	**73 093**[1]	**25 601**[1]	**42 312**[1]
Poistot ja arvonalentumiset	108 300	119 727	154 622[1]	176 626[1]	147 094[1]
Käyttökate[2][12]	**185 036**	**173 529**	**227 714**[1]	**202 227**[1]	**189 406**[1]
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät					
Suunnitellun listautumisen välittömät transaktiokulut	764	-	-	-	-
Suunnitellun listautumisen kuluvaikutukset osakepalkkiojärjestelmään	3 795	-	-	-	-
Nettovoitot liiketoimintojen myynnistä	-	-1 055	-1 055	-	-
Yrityshankintoihin liittyvät transaktiokulut	-	-	-	3 290	1 278
Aiempia jaksoja koskevat alv-seuraamusmaksut	-	-	-	630	1 771
Uudelleenjärjestelykulut	-	-	-	4 806	-
Strategisten vaihtoehtojen selvitykseen liittyvät transaktiokulut	-	-	-	-	2 554
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	**4 559**	**-1 055**	**-1 055**	**8 727**	**5 603**
Vertailukelpoinen käyttökate[3][12]	**189 595**	**172 474**	**226 660**	**210 954**	**195 009**
Vertailukelpoinen liiketulos					
Liiketulos	**76 736**	**53 802**	**73 093**[1]	**25 601**[1]	**42 312**[1]
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät					
Suunnitellun listautumisen välittömät transaktiokulut	764	-	-	-	-
Suunnitellun listautumisen kuluvaikutukset osakepalkkiojärjestelmään	3 795	-	-	-	-
Nettovoitot liiketoimintojen myynnistä	-	-1 055	-1 055	-	-
Yrityshankintoihin liittyvät transaktiokulut	-	-	-	3 290	1 278
Aiempia jaksoja koskevat alv-seuraamusmaksut	-	-	-	630	1 771
Uudelleenjärjestelykulut	-	-	-	4 806	-
Strategisten vaihtoehtojen selvitykseen liittyvät transaktiokulut	-	-	-	-	2 554
PlusTV-brändin arvonalentuminen	-	-	-	12 490	-
Muiden aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen	-	-	-	8 862	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	**4 559**	**-1 055**	**-1 055**	**30 079**	**5 603**
Vertailukelpoinen liiketulos[3][12]	**81 295**	**52 747**	**72 038**	**55 680**	**47 914**

(1) Tilintarkastettu.

(2) DNA määrittelee käyttökatteen seuraavasti: liiketulos ennen poistoja ja arvonalentumisia.

(3) DNA esittää käyttökatteen ja liiketuloksen lisäksi vertailukelpoisen käyttökatteen ja vertailukelpoisen liiketuloksen kuvatakseen liiketoiminnan tuloskehitystä ja parantaakseen eri kausien keskinäistä vertailukelpoisuutta. Vertailukelpoisiin tunnuslukuihin ei sisälly tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eriä, jotka heikentävät vertailukelpoisuutta. Tällaisia ovat muun muassa nettoluovutusvoitot ja tappiot liiketoimintojen myynnistä, yrityshankintoihin liittyvät välittömät transaktiokulut, pitkäaikaisten varojen arvonalentumistappiot, liiketoimintojen lopettamiseen liittyvät kulut ja uudelleenjärjestelykulut, sakot tai sakonluonteiset korvaukset, vahingonkorvaukset, välittömät kulut liittyen vuonna 2013 toteutettuun kertaluonteiseen selvitykseen koskien Yhtiön strategisia vaihtoehtoja sen omistuspohjan laajentamiseksi sekä suunnitellun listautumisen välittömät transaktiokulut ja sen kuluvaikutukset osakepalkkiojärjestelmään.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015 (oikaistu)	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)		(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu) (tuhatta euroa)		
Vertailukelpoinen käyttökate[4]	**189 595**	**172 474**	**226 660**	**210 954**	**195 009**
Operatiiviset investoinnit[5]	-84 878	-83 740	-147 950	-142 839	-121 701
Operatiivinen vapaa kassavirta[6][12]	**104 716**	**88 734**	**78 710**	**68 115**	**73 308**
Maksetut korot, netto[7]	-5 225	-4 439	-7 792	-9 183	-7 727
Maksetut tuloverot[8]	-552	2 986	2 096[11]	-10 678[11]	-17 731[11]
Oikaistu nettokäyttöpääoman muutos[9]	-15 063	-5 134	37 917	-2 175	-27 200
Varausten muutos[10]	-2 965	-5 481	-9 447[11]	2 620[11]	-1 412[11]
Vapaa kassavirta omalle pääomalle[12]	**80 910**	**76 666**	**101 484**	**48 699**	**19 238**

(4) Vertailukelpoinen käyttökate on käyttökate ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

(5) Operatiiviset investoinnit ovat raportoidut investoinnit ilman raportointikaudella toimiluvista suoritettuja maksuja 6,7 miljoonaa euroa vuosina 2015, 2014 ja 2013.

(6) Operatiivinen vapaa kassavirta on vertailukelpoinen käyttökate vähennettynä operatiivisilla investoinneilla.

(7) Maksetut korot, netto on konsernin rahavirtalaskelmassa esitettyjen erien maksetut korot, saadut korot ja muut rahoituserät liiketoiminnasta yhteissumma.

(8) Maksetut tuloverot on konsernin rahavirtalaskelmassa esitetty määrä.

(9) Oikaistu nettokäyttöpääoman muutos on konsernin rahavirtalaskelman nettokäyttöpääoman muutos, jota on oikaistu, jotta operatiivisten investointien määrä laskelmassa on rahavirtaperusteinen kuitenkin ilman toimiluvista maksettua määrää. Nämä nettokäyttöpääoman muutokseen tehdyt oikaisut ovat yhteensä -22,6 miljoonaa euroa 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla, -19,8 miljoonaa euroa 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla, 2,3 miljoonaa vuonna 2015, 19,9 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja -1,6 miljoonaa euroa vuonna 2013. Lisäksi oikaistu nettokäyttöpääoman muutos esitetään ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, joita oli ainoastaan 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla yhteensä 4,5 miljoonaa euroa.

(10) Varausten muutos on konsernin rahavirtalaskelmassa esitetty määrä. Varausten muutos vuonna 2014 sisältää 1,9 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelyvarausta.

(11) Tilintarkastettu.

(12) DNA:n näkemyksen mukaan käyttökate, vertailukelpoinen käyttökate, vertailukelpoinen liiketulos, operatiivinen vapaa kassavirta ja vapaa kassavirta omalle pääomalle antavat merkittävää lisätietoa DNA:n toiminnan tuloksesta ja rahavirroista IFRS:n mukaisessa konsernin tuloslaskelmassa ja konsernin rahavirtalaskelmassa esitettyjen tunnuslukujen lisäksi sekä DNA:n johdolle että DNA:n taloudellisten raporttien lukijoille. Käyttökate, vertailukelpoinen käyttökate, liiketulos, vertailukelpoinen liiketulos, operatiivinen vapaa kassavirta ja vapaa kassavirta omalle pääomalle eivät ole European Securities and Markets Authorityn (**ESMA**) antaman ohjeen ”*Vaihtoehtoiset tunnusluvut*” mukaan IFRS-standardeissa määriteltyjä tunnuslukuja, vaan niiden katsotaan olevan vaihtoehtoisia tunnuslukuja. Niitä ei tulisi tarkastella erillisenä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai IFRS:n mukaisesti määriteltyjä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina. Kaikki yhtiöt eivät laske vaihtoehtoisia tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi tässä Listalleottoesitteessä olevat vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden samannimisten tunnuslukujen kanssa. Lisätietoja vaihtoehtoisista tunnusluvuista on kohdassa ”*Eräitä seikkoja – Taloudellisten tietojen esittäminen – Vaihtoehtoiset tunnusluvut*”.

B.8	**Valikoidut keskeiset pro forma -muotoiset taloudelliset tiedot**	Ei sovellu.
B.9	**Tulosennuste**	Liikevaihdon arvioidaan kasvavan jonkin verran ja liiketuloksen arvioidaan kasvavan merkittävästi vuonna 2016 verrattuna vuoteen 2015. Konsernin rahoitusaseman arvioidaan pysyvän hyvänä. *Tulosennusteen perusteet* DNA:n tulosennuste perustuu Yhtiön johdon arvioihin ja oletuksiin Yhtiön liikevaihdon, liiketuloksen ja toimintaympäristön kehityksestä. Tulosennuste perustuu erityisesti liittymäkannan jo toteutuneeseen kasvuun ja yritysliiketoiminnan voimassa olevien sopimusten toteutumaan vuoden 2016 aikana ja jo sovittuihin voimaan tuleviin sopimuksiin ja laitemyynnin oletettuun kehitykseen vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Lisäksi ennuste perustuu markkinadatatietoihin, joita Yhtiö käyttää erityisesti pidemmän aikavälin ennusteita laatiessaan. Keskeisimpiä liikevaihtoon ja liikevoittoon vaikuttavia tekijöitä, joihin DNA voi vaikuttaa, ovat hyvät ja tehokkaat myyntikanavat ja asiakaspalvelu sekä jatkuva kustannusseuranta. DNA:n vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevat tekijät liittyvät pääasiassa yleiseen talouskehitykseen, joka voi vaikuttaa erityisesti laitemyynnin toteutumiseen vuoden 2016 viimeisen vuosineljänneksen aikana. DNA:n vaikutusmahdolli-

		suuksien ulkopuolella ovat myös muut toimialaan ja liiketoimintaan liittyvät yleiset riskitekijät.
B.10	**Historiallisia taloudellisia tietoja koskevassa tilintarkastuskertomuksessa mahdollisesti esitettyjen muistutusten luonne**	Ei sovellu. Historiallisia taloudellisia tietoja koskevat tilintarkastuskertomukset eivät sisällä huomautuksia.
B.11	**Käyttöpääoma**	Yhtiön arvion mukaan sen käyttöpääoma riittää vähintään 12 kuukauden ajaksi Listalleottoesitteen päivämäärästä.
Jakso C – Arvopaperit		
Osatekijä	**Tiedonantovelvollisuus**	**Tiedonanto**
C.1	**Kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden tyyppi ja laji**	Yhtiöllä on yksi osakesarja, jonka ISIN-tunnus on FI4000062385. Osakkeet on liitetty Euroclear Finlandin ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään 27.6.2013. Kukin Osake oikeuttaa haltijansa yhteen ääneen Yhtiön yhtiökokouksessa.
C.2	**Arvopapereiden liikkeeseenlaskun valuutta**	Euro.
C.3	**Liikkeeseen laskettujen osakkeiden lukumäärä/ osakekohtainen nimellisarvo**	Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä Yhtiön täysin maksettu osakepääoma on 72 702 225,65 euroa, ja sillä on 127 325 850 Osaketta. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.
C.4	**Arvopapereihin liittyvät oikeudet**	Osakkeisiin liittyvät oikeudet on määritelty yhtiöjärjestyksessä ja osakeyhtiölaissa (624/2006, muutoksineen, **Osakeyhtiölaki**) ja muussa sovellettavassa lainsäädännössä. **Osakkeenomistajien merkintäetuoikeus** Osakeyhtiölain mukaan suomalaisen osakeyhtiön osakkeenomistajilla on etuoikeus merkitä yhtiön uusia osakkeita osakeomistustensa mukaisessa suhteessa, ellei antia koskevassa päätöksessä toisin määrätä. **Yhtiökokous** Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksissa. **Osingot ja muu varojen jakaminen** Kaikki Osakkeet, mukaan lukien Listautumisannissa tarjotut Tarjottavat Osakkeet, tuottavat yhtäläiset oikeudet osinkoon ja muihin jaettaviin varoihin (mukaan lukien Yhtiön varojen jakaminen purkamistilanteessa) sen jälkeen, kun Osakkeet on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin (**Kaupparekisteri**). Suomessa vallitsevan käytännön mukaan suomalaisen osakeyhtiön osakkeille mahdollisesti maksettavaa osinkoa maksetaan yleensä kerran vuodessa. Osinkoa voidaan maksaa ja vapaata omaa pääomaa muutoin jakaa yhtiökokouksen vahvistettua yhtiön tilinpäätöksen ja päätettyä osingon tai vapaan oman pääoman muun jakamisen määrästä yhtiön hallituksen ehdotuksen perusteella. Osingonmaksu tai muu vapaan oman pääoman jakaminen edellyttää, että sitä on kannattanut yli puolet

		yhtiön yhtiökokouksessa annetuista äänistä. Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous voi myös valtuuttaa hallituksen päättämään osingonmaksusta ja muusta vapaan oman pääoman jakamisesta. Osingon tai vapaan oman pääoman muun jakamisen määrä ei voi ylittää yhtiökokouksen päättämää määrää. Osingon tai muun vapaan oman pääoman varojenjaon määrä on rajoitettu jakokelpoisten varojen määrään, jotka ilmenevät tilinpäätöksestä, johon päätös maksaa osinkoa tai muuten jakaa vapaata omaa pääomaa perustuu, ja johon vaikuttavat olennaiset muutokset yhtiön taloudellisessa tilassa tilinpäätöksen laatimisen jälkeen. Varoja ei saa jakaa osinkoina tai muilla vapaan oman pääoman jakotavoilla, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan yhtiön maksukyvyttömyyden.
C.5	**Arvopapereiden vapaata luovutettavuutta koskevat rajoitukset**	Listalleottoesitteen päivämääränä Yhtiön yhtiöjärjestyksessä on lunastus- ja suostumuslausekkeet. Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous 25.10.2016 päätti poistaa nämä lausekkeet yhtiöjärjestyksestä. Niiden poistaminen ilmoitetaan kuitenkin rekisteröitäväksi vasta samassa yhteydessä, kun hallitus päättää Listautumisannin toteuttamisesta ja kun Uudet Osakkeet ilmoitetaan rekisteröitäväksi tai välittömästi sitä ennen. Mikäli Uudet Osakkeet ilmoitetaan rekisteröitäväksi useammassa erässä, mainitut lausekkeet poistetaan ensimmäisen tällaisen erän yhteydessä tai välittömästi sitä ennen. Edellä mainittujen lunastus- ja suostumuslausekkeiden poistamisen jälkeen Osakkeet ovat vapaasti luovutettavissa. Tämän Listalleottoesitteen jakelulle tai Listautumisannille on saatettu asettaa rajoituksia tiettyjen valtioiden lainsäädännössä. Yhtiö ei ole ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin Osakkeiden tai Listautumisannin rekisteröimiseksi tai Osakkeiden yleisölle tarjoamiseksi muualla kuin Suomessa. Osakkeisiin liittyvät luovutusrajoitussopimukset on kuvattu osatekijässä E.5.
C.6	**Kaupankäynnin kohteeksi ottaminen/säännellyt markkinat, joilla arvopapereilla käydään kauppaa**	Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörssille Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin pörssilistalle. Kaupankäynnin Osakkeilla odotetaan alkavan Helsingin Pörssin pre-listalla arviolta 30.11.2016 ja Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 2.12.2016. Henkilöstöosakkeiden kaupankäynnin Helsingin Pörssin pörssilistalla odotetaan alkavan arviolta 16.12.2016. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on DNA ja ISIN-tunnus FI4000062385.
C.7	**Osinkopolitiikka**	Yhtiön hallitus on vahvistanut osinkopolitiikan, jonka mukaan Yhtiö tavoittelee osingonmaksusuhdetta, joka on noin 70–90 prosenttia DNA:n tilikauden vapaasta kassavirrasta omalle pääomalle riippuen alla kuvatuista tekijöistä. Lisäksi Yhtiön hallitus on lokakuussa 2016 tehnyt ehdollisen päätöksen esittää vuoden 2017 yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.1.2016–31.12.2016 jaettaisiin osinkoa yhteensä noin 70 miljoonaa euroa. Kyseisen päätöksen mukaisesti Yhtiön hallitus on marraskuussa 2016 ehdollisesti päättänyt esittää vuoden 2017 yhtiökokoukselle 0,55 euron osakekohtaista osinkoa tilikaudelta 1.1.2016–31.12.2016 edellyttäen, että Yhtiön taloudellinen asema mahdollistaa osingonjaon. Edellä mainittu osakekohtainen osinko vastaisi yhteensä noin 73 miljoonan euron osingonjakoa olettaen, että Osakeanti merkitään täysimääräisesti, Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla. Yhtiön mahdollinen osinkojen maksu, niiden määrä ja maksuajankohta riippuvat kuitenkin useista seikoista, kuten DNA:n pääomarakenteesta, tulevasta liikevaihdosta, tuloksesta, taloudellisesta asemasta, yleisistä taloudellisista ja liiketoiminnallisista olosuhteista ja tulevaisuuden näkymistä, Yhtiön tytäryhtiöiden kyvystä jakaa osinkoja tai muuten siirtää varoja Yhtiöön ja muista sellaisista seikoista, joita hallitus saattaa pitää merkityksellisinä. Tulevien vuosien osalta ei ole varmuutta osingonjakopäätöksen tekemisestä. Mikäli osingonjakopäätös tehdään, ei ole varmuutta siitä, että osingon määrä tai osingonmaksusuhde on yllä kuvatun mukainen. Tämän lisäksi tiettynä vuonna maksettu osinko ei ole osoitus osingonmaksusta seuraavina vuosina. Mikäli osinkoa jaetaan, kaikki Osakkeet oikeuttavat samaan osinkoon.

Jakso D – Riskit		
Osatekijä	**Tiedonantovelvollisuus**	**Tiedonanto**
D.1	**Tärkeimmät liikkeeseenlaskijalle tai sen toimialalle ominaiset riskit**	**DNA:n toimintaympäristöön ja sen liiketoimintaan liittyviä riskejä ovat muun muassa seuraavat:** • Tietoliikenne on Suomessa kypsä toimiala, jolla vallitsee kireä kilpailu. • DNA:n pääkilpailijoilla Suomen tietoliikennemarkkinoilla on DNA:ta suuremmat mittakaavaedut, parempi investointikyky ja paremmat mahdollisuudet kansainväliseen yhteistyöhön, eikä DNA välttämättä kykene kilpailemaan niiden kanssa menestyksekkäästi. • Suomen tietoliikennemarkkinoille saattaa tulla uusia kilpailijoita, jotka saattavat saada markkinaosuutta. • Muiden kuin perinteisten puhe- ja viestipalveluiden aiheuttaman kilpailun lisääntyminen saattaa johtaa DNA:n liittymäkannan, liittymäkohtaisen liikevaihdon ja kannattavuuden heikkenemiseen kaikissa tuotteissa ja palveluissa. • DNA kilpailee televisiopalveluiden markkinoilla voimakkaasti sekä perinteisten että uusien televisiopalveluiden kanssa. • DNA:n liiketoiminta on pääomavaltaista ja vaatii jatkuvia investointeja infrastruktuuriin. • Tietoliikennealalle on luonteenomaista teknologian nopea muutos, eikä DNA esimerkiksi välttämättä saa uutta teknologiaa käyttöönsä. • DNA tarvitsee liiketoimintansa harjoittamiseksi viranomaisten myöntämiä toimilupia, ja toimilupien menettämisellä tai saamatta jäämisellä saattaa olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan. • Verkkovierailun (*roaming*) vähittäismaksujen poistaminen ja epävarmuus verkkovierailun tukkumaksujen tasosta saattavat vaikuttaa epäedullisesti DNA:n liiketoimintaan. • DNA altistuu yhdysliikennemaksujen vaihteluille ja terminointimaksujen muutoksille. • Asiakasvaihtuvuuden kasvu saattaa vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan. • DNA:n mahdollinen epäonnistuminen asiakastyytyväisyyden ylläpidossa tai brändin hallinnassa voi vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan. • Merkittävien asiakkuuksien menettäminen voi vaikuttaa DNA:han kielteisesti. • Sääntely-ympäristön muutokset voivat vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan ja kasvattaa sen kustannuksia. • DNA:n liiketoiminta riippuu tietoteknisistä järjestelmistä, ja näihin järjestelmiin liittyy useita toisiinsa liittyviä riskejä. • Infrastruktuurin toimintahäiriöllä voi olla epäedullinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan. • DNA on monilla toiminta-alueillaan riippuvainen alihankkijoista ja yhteistyökumppaneista sekä näiden palveluiden ja tuotteiden saatavuudesta, laadusta, luotettavuudesta ja suorituksista. • Ellei DNA onnistu ylläpitämään taloudellista raportointiaan koskevaa tehokasta sisäistä valvontaa, sillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan ja sen osakkeiden kaupankäyntikurssiin. • ”*IFRS 16 – Vuokrasopimukset*” ja ”*IFRS 15 – Myyntituotot asiakassopimuksista*” -standardien käyttöönoton johdosta DNA saattaa joutua muuttamaan tilinpäätöksen laadintaperiaatteitaan ja liiketoiminnan toimintatapaansa tai oikaisemaan julkaisemiaan konsernitilinpäätöksiä. • DNA on sitoutunut huomattaviin vähimmäisosto-, vähimmäismaksu- ja markkinointivelvoitteisiin, joita se ei välttämättä pysty täyttämään. • DNA:n sisäisten ja ulkoisten myyntikanavien tehokkuudella sekä sen asia-

		kaspalvelujärjestelmillä on huomattava vaikutus sen liiketoimintaan. • DNA:lla ei ole taattua pääsyä televisiosisältöön, ja se on riippuvainen suhteistaan sisällöntarjoajiin ja televisiotoiminnan harjoittajiin sekä yhteistyöstä näiden kanssa. • Laiton maksutelevisiosisällön jakaminen tai muu DNA:n televisiopalveluiden luvaton käyttö saattaa vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan. • DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto saattaa laskea odotettua nopeammin. • Yritysostoihin ja muihin yritysjärjestelyihin liittyy riskejä ja epävarmuutta. • Epäonnistuminen lakien ja määräysten noudattamisessa saattaa altistaa DNA:n huomattaville sakoille ja muille seuraamuksille. • DNA kerää ja käsittelee henkilötietoja osana päivittäistä liiketoimintaansa, ja näiden tietojen vuotamisesta voi seurata sakkoja, mainevahinkoja ja asiakasvaihtuvuutta. • DNA:han kohdistuu sen yhteistyöhankkeisiin ja yhteisyrityksiin liittyviä riskejä. • DNA:han kohdistuu Suomen Yhteisverkko Oy -yhteisjärjestelyyn liittyviä riskejä. • DNA:n todellinen tulos saattaa poiketa olennaisesti Listalleottoesitteeseen sisällytetyistä taloudellisista tavoitteista, eikä sijoittajien tulisi liikaa luottaa niihin tai pitää niitä takeina tulevasta kehityksestä. • Suomessa vallitseva tai Suomeen vaikuttava epävakaa, epäedullinen tai epävarma yleinen taloustilanne voi vaikuttaa olennaisesti ja haitallisesti DNA:n liiketoiminnan tulokseen ja kannattavuuteen. • DNA altistuu luotto- ja vastapuoliriskeille. • Tärkeiden immateriaalioikeuksien, kuten keskeisten tavaramerkkien ja verkkotunnusten menettäminen voi vaikuttaa haitallisesti DNA:n kilpailukykyyn. • Matkaviestinnässä käytettyihin radiolähettimiin ja päätelaitteisiin liittyvät todelliset tai koetut terveysriskit ja ympäristövaatimukset saattavat vaikuttaa epäedullisesti DNA:n liiketoimintaan. • DNA:n vakuutusturva ei välttämättä ole riittävä. • DNA ei välttämättä kykene houkuttelemaan ja sitouttamaan avainhenkilöstöä. • Työoikeudelliset riidat ja työsuhteiden irtisanomiseen liittyvät lakisääteiset maksut saattavat vaikuttaa kielteisesti DNA:n liiketoimintaan. • DNA:n tuotteiden, palveluiden, infrastruktuurin tai järjestelmien väärinkäyttö tai huolimaton käyttö saattaa vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan. • Lisärahoituksen hankintaan tai DNA:n luottoihin liittyvien rahoituskovenanttien noudattamiseen liittyvät vaikeudet sekä rahoituskustannusten nousu voivat vaikuttaa haitallisesti DNA:n taloudelliseen asemaan. • DNA altistuu koronvaihteluille. • Mahdollinen liikearvon tai muiden aineettomien tai aineellisten hyödykkeiden arvonalentuminen voi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. • DNA:n verorasitus voi kasvaa verolainsäädännössä tai sen soveltamisessa tapahtuneiden muutosten vuoksi tai verotarkastusten epäedullisten lopputulosten vuoksi.
D.3	**Tärkeimmät arvopapereille ominaiset riskit**	**Listautumisantiin, Osakkeisiin ja Listautumiseen liittyviä riskejä ovat muun muassa seuraavat:** • Osakkeet eivät ole aiemmin olleet kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, joten Osakkeiden hinta saattaa vaihdella eikä Osakkeille välttämättä kehity aktiivista ja likvidiä kaupankäyntimarkkinaa. • Mahdollisesta osingon jakamisesta ja pääoman takaisinmaksusta tulevai-

		suudessa ei ole varmuutta. • Osakeomistus on keskittynyt, ja suurimmilla osakkeenomistajilla on jatkossakin huomattava päätösvalta. • Tulevilla Osakkeiden liikkeeseenlaskuilla tai myynneillä huomattavina määrinä saattaa olla haitallinen vaikutus Yhtiön Osakkeiden markkinaarvoon, ja mahdolliset tulevat Osakkeiden liikkeeseenlaskut saattavat laimentaa nykyisten osakkeenomistajien omistusta. • Listautumisannissa tehtyjä merkintöjä ei voi peruuttaa tai muuttaa. • Tietyt ulkomaiset osakkeenomistajat eivät välttämättä pysty käyttämään Osakeyhtiölain mukaista merkintäetuoikeuttaan tai muita osakkeenomistajan oikeuksiaan. • Listautumiseen liittyy kustannuksia, ja siitä aiheutuu Yhtiölle uusia listayhtiönä toimimiseen liittyviä velvoitteita. • Sijoittajat, joiden viitevaluutta on muu kuin euro, altistuvat Osakkeisiin sijoittaessaan tietyille valuuttariskeille.
Jakso E – Tarjous		
Osatekijä	**Tiedonantovelvollisuus**	**Tiedonanto**
E.1	**Nettovarat/ arvioidut kustannukset**	Ks. osatekijä E.2a.
E.2a	**Syyt tarjoamiseen/varojen käyttö/arvioidut kokonaisnettovarat**	**Listautumisannin syyt** Listautumisannin tavoitteena on asemoida DNA sen seuraavaan kehitysvaiheeseen. Listautumisanti mahdollistaa Yhtiön pääsyn pääomamarkkinoille, sen omistuspohjan laajenemisen ja Osakkeiden likviditeetin lisääntymisen. Listautumisen tuoman lisänäkyvyyden odotetaan myös kasvattavan DNA:n tunnettuutta yleisön keskuudessa sekä työnantajana ja näin ollen parantavan DNA:n kilpailukykyä. **Hankittavien varojen käyttö** Myyjät saavat Osakemyynnistä noin 377 miljoonan euron bruttotuotot (laskettuna käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa ja olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita eikä Lisäosakeoptiota käytetä). Myyjät odottavat maksavansa noin 10 miljoonaa euroa palkkioita Listautumisannin yhteydessä (laskettuna käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa). Yhtiö pyrkii keräämään Osakeannilla noin 50 miljoonan euron bruttovarat tarjoamalla Uusia Osakkeita merkittäväksi. Liikkeeseen laskettavien Uusien Osakkeiden määrä määräytyy Tarjottavien Osakkeiden Lopullisen Merkintähinnan perusteella. Yhtiö laskisi liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla. Näin liikkeeseen laskettavien Uusien Osakkeiden määrä vastaa noin 3,6 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen. Yhtiön Listautumisantiin liittyvien palkkioiden ja kulujen arvioidaan olevan noin 12 miljoonaa euroa, minkä seurauksena Yhtiön Osakeannista saamien nettovarojen arvioidaan olevan noin 38 miljoonaa euroa. Yhtiö odottaa käyttävänsä Osakeannista saamansa nettovarat pääomarakenteensa vahvistamiseen ja taloudellisen joustavuuden ylläpitämiseen maltillisten kasvuinvestointien jatkamiseksi sekä valikoitujen, lisäarvoa tuottavien yrityskauppojen toteuttamiseksi. Lisäksi varat antavat DNA:lle riittävästi taloudellista joustavuutta mahdollisen tarjouksen tekemiseksi tulevassa 700 MHz:n taajuushuutokaupassa.

E.3	**Listautumisannin ehdot**	*Listautumisannin yleiset ehdot* Yhtiö pyrkii keräämään osakeannilla noin 50 miljoonan euron bruttovarat tarjoamalla Yhtiön uusia osakkeita (**Uudet Osakkeet**) merkittäväksi (**Osakeanti**). Liikkeeseen laskettavien Uusien Osakkeiden määrä määräytyy Tarjottavien Osakkeiden (kuten määritelty jäljempänä) lopullisen osakekohtaisen merkintähinnan (**Lopullinen Merkintähinta**) perusteella. Yhtiö laskisi liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin (kuten määritelty jäljempänä) keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa (kuten määritelty jäljempänä) merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla. Lisäksi liitteessä C luetellut Yhtiön osakkeenomistajat (**Myyjät**) tarjoavat ostettaviksi alustavasti enintään 35 950 000 Yhtiön olemassa olevaa osaketta (**Myyntiosakkeet**, ja yhdessä Uusien Osakkeiden kanssa **Tarjottavat Osakkeet**) (**Osakemyynti**, ja yhdessä Osakeannin kanssa **Listautumisanti**). Listautumisanti koostuu (i) yleisöannista yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa (**Yleisöanti**), (ii) henkilöstöannista Henkilöstölle (kuten määritelty jäljempänä) (**Henkilöstöanti**) ja (iii) private placement -järjestelyistä institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti, mukaan lukien Yhdysvalloissa Yhdysvaltain vuoden 1933 arvopaperilain (muutoksineen, **Yhdysvaltain Arvopaperilaki**) nojalla annetussa Rule 144A -säännöksessä (Rule 144A -säännös) määritellyille hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille (*qualified institutional buyers*) Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla (**Instituutioanti**). Finda Oy ja PHP Holding Oy (yhdessä **Instituutiomyyjät**) ja Danske Bank A/S, Helsingin sivuliike (**Vakauttamisjärjestäjä**) voivat sopia, että Instituutiomyyjät antavat Vakauttamisjärjestäjälle lisäosakeoption, joka on käytettävissä 30 päivän ajan Osakkeiden kaupankäynnin alkamisesta Helsingin Pörssissä (arviolta 30.11.2016 ja 29.12.2016 välinen ajanjakso, jäljempänä **Vakauttamisaika**), ostaa tai hankkia ostajia enintään 6 064 100 Osakkeelle yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi (**Lisäosakeoptio**). Vakauttamisaikana Vakauttamisjärjestäjä saattaa toteuttaa, mutta ei ole velvollinen toteuttamaan, toimenpiteitä, jotka vakauttavat, ylläpitävät tai muuten saattavat vaikuttaa Osakkeiden hintaan. Yleisöannin merkintäaika alkaa 15.11.2016 kello 10.00 ja päättyy 25.11.2016 kello 16.00. Instituutioannin merkintäaika alkaa 15.11.2016 kello 10.00 ja päättyy 29.11.2016 kello 12.00. Henkilöstöannin merkintäaika alkaa 15.11.2016 kello 10.00 ja päättyy 25.11.2016 kello 16.00. Yhtiön Hallituksella ja Instituutiomyyjillä on ylikysyntätilanteessa oikeus Instituutio- ja Yleisöannin keskeyttämiseen yhteisellä päätöksellä aikaisintaan 22.11.2016 kello 16.00. Yhtiön Hallitus voi harkintansa mukaan päättää Henkilöstöannin keskeyttämisestä aikaisintaan 22.11.2016 kello 16.00. Yhtiön Hallituksella ja Instituutiomyyjillä on oikeus pidentää Instituutio- ja Yleisöannin merkintäaikaa. Yhtiön Hallituksella on oikeus pidentää Henkilöstöannin merkintäaikaa. Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Instituutio- ja Yleisöannissa alustavasti vähintään 9,85 euron ja enintään 11,15 euron merkintähintaan Tarjottavalta Osakkeelta (**Alustava Hintaväli**). Alustavaa Hintaväliä voidaan muuttaa merkintäajan kuluessa, mistä ilmoitetaan pörssitiedotteella. Lopullinen Merkintähinta ei kuitenkaan Yleisöannissa ole korkeampi kuin Alustavan Hintavälin enimmäishinta eli 11,15 euroa Tarjottavalta Osakkeelta. Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on 10 prosenttia alhaisempi kuin Yleisöannin Lopullinen Merkintähinta, eli Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on enintään 10,035 euroa. Lopullinen Merkintähinta päätetään institutionaalisten sijoittajien Instituutioannissa antamien ostotarjousten (**Ostotarjous**) perusteella Yhtiön, Instituutiomyyjien ja Järjestäjien välisissä neuvotteluissa Instituutioannin tarjousajan päätyttyä arviolta 29.11.2016 (**Hinnoittelu**). Lopullinen Merkintähinta ja Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta julkistetaan pörssitiedotteella, ja ne ovat saatavilla Yhtiön

		verkkosivuilla osoitteessa www.dna.fi/listautumisanti välittömästi Hinnoittelun jälkeen, ja viimeistään Hinnoittelua seuraavana pankkipäivänä, eli arviolta 30.11.2016, Yleisöannin ja Henkilöstöannin merkintäpaikoissa. Yleisöannissa annettua sitoumusta merkitä tai ostaa Tarjottavia Osakkeita tai Henkilöstöannissa annettua sitoumusta merkitä Henkilöstöosakkeita (**Sitoumus**) ei voi muuttaa. Sitoumus voidaan peruuttaa ainoastaan Arvopaperimarkkinalain edellyttämissä tilanteissa. Yleisöannissa jaetut Tarjottavat Osakkeet kirjataan hyväksytyn Sitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta ensimmäisenä pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen, arviolta 30.11.2016. Instituutioannissa jaetut Tarjottavat Osakkeet ovat valmiina toimitettaviksi maksua vastaan arviolta 2.12.2016 Euroclear Finlandin kautta. Henkilöstöosakkeet kirjataan hyväksytyn Sitoumuksen antaneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta 16.12.2016. Omistusoikeus Tarjottaviin Osakkeisiin siirtyy, kun Tarjottavat Osakkeet on maksettu, Uudet Osakkeet on rekisteröity Kaupparekisteriin ja Tarjottavat Osakkeet on kirjattu sijoittajan arvo-osuustilille. Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörssille Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin ylläpitämälle pörssilistalle. Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan Helsingin Pörssin pre-listalla arviolta 30.11.2016 ja Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 2.12.2016. Henkilöstöosakkeiden kaupankäynnin Helsingin Pörssin pörssilistalla odotetaan alkavan arviolta 16.12.2016. *Yleisöantia koskevat erityiset ehdot* Yleisöannissa tarjotaan alustavasti enintään 1 000 000 Tarjottavaa Osaketta yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa. Yleisöantiin voivat osallistua sijoittajat, joiden kotipaikka on Suomessa ja jotka antavat Sitoumuksensa Suomessa. Yleisöannin Sitoumuksen tulee koskea vähintään 100 ja enintään 20 000 Tarjottavaa Osaketta. Tarjottavista Osakkeista maksetaan Sitoumusta annettaessa Alustavan Hintavälin enimmäishinta 11,15 euroa Tarjottavalta Osakkeelta kerrottuna Sitoumuksen mukaisella Tarjottavien Osakkeiden määrällä. Kaikille Yleisöantiin osallistuneille sijoittajille lähetetään vahvistuskirje Sitoumusten hyväksymisestä ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta niin pian kuin mahdollista ja arviolta viimeistään 12.12.2016. *Instituutioantia koskevat erityiset ehdot* Instituutioannissa tarjotaan alustavasti enintään 39 981 143 Tarjottavaa Osaketta institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti. Instituutioantiin voivat osallistua sijoittajat, joiden Ostotarjous käsittää vähintään 20 001 Tarjottavaa Osaketta. Instituutioannissa hyväksytyistä Ostotarjouksista toimitetaan vahvistusilmoitus allokaation jälkeen niin pian kuin käytännössä on mahdollista. Institutionaalisten sijoittajien tulee maksaa hyväksytyn Ostotarjouksensa mukaiset Tarjotut Osakkeet Järjestäjien antamien ohjeiden mukaisesti arviolta 2.12.2016. *Henkilöstöantia koskevat erityiset ehdot* Henkilöstöannissa tarjotaan alustavasti enintään 50 000 Henkilöstöosaketta ja mahdollisissa ylikysyntätilanteissa enintään 250 000 ylimääräistä Henkilöstöosaketta Yhtiön tai sen kokonaan omistamien tytäryhtiöiden kaikille Suomessa vakituisessa tai määräaikaisessa työsuhteessa merkintäaikana oleville työntekijöille ja Yhtiössä tai sen kokonaan omistamissa tytäryhtiöissä Suomessa merkintäaikana työskenteleville vuokratyöntekijöille, Yhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle (yhdessä **Henkilöstö**). Henkilöstöosakkeita tarjotaan osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen Henkilöstön kannustamiseksi ja sitouttamiseksi Yhtiöön. Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on 10 prosenttia alhaisempi kuin Yleisöannin Lopullinen

		Merkintähinta, eli enintään 10,035 euroa. Oikeus Henkilöstöosakkeiden merkintään on vain Henkilöstöllä. Sitoumuksen tulee Henkilöstöannissa käsittää vähintään 100 Henkilöstöosaketta. Henkilöstöosakkeet maksetaan merkintään oikeutetuille annetun erillisen ohjeistuksen mukaisesti.
E.4	**Liikkeeseenlaskuun liittyvät olennaiset intressit/ eturistiriidat**	Myyjät myyvät Osakkeita Osakemyynnissä. Lisäksi DNA:n johtoryhmällä ja tietyillä muilla avainhenkilöillä on osakepalkkiojärjestelmästä johtuvia intressejä Listautumisannissa. Lisäksi DNA:n johtoryhmä ja Yhtiön hallitus voivat osallistua Henkilöstöantiin sen ehtojen mukaisesti. Tietyillä hallituksen jäsenillä on taloudellisia intressejä Instituutiomyyjissä, ja näin ollen heillä on intressi Listautumisannissa. Nämä Yhtiön hallituksen jäsenet voivat myös antaa sitoumuksen merkitä Tarjottavia Osakkeita Henkilöstöannissa sen ehtojen mukaisesti. Järjestäjien palkkio on sidottu Osakeannissa ja Osakemyynnissä hankittavien varojen määrään. Kukin Järjestäjä ja/tai sen lähipiiriin kuuluvat tahot ovat tarjonneet ja voivat tulevaisuudessakin tarjota neuvonta-, konsultointi- ja/tai pankkipalveluita DNA:lle osana niiden tavanomaista liiketoimintaa, josta ne ovat saaneet tai tulevat saamaan tavanomaiset palkkiot ja kulukorvaukset. Yhtiön tiedossa ei ole muita Listautumisannin kannalta olennaisia intressejä.
E.5	**Luovutusrajoitussopimukset**	Alla mainitut tahot tulevat sopimaan Järjestäjien kanssa, etteivät nämä tai kukaan niiden lukuun toimiva henkilö, Listautumisantia ja tiettyjä muita poikkeuksia lukuun ottamatta, ajanjaksolla, joka päättyy Yhtiön osalta 180 päivän kuluttua Listautumisesta eli 29.5.2017, sekä Instituutiomyyjien, ja Yhtiön hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017, ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa, myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, anna optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai luovuta suoraan tai välillisesti Osakkeita tai arvopapereita, jotka ovat vaihdettavissa tai muutettavissa Osakkeiksi tai olennaisilta osin samankaltaisia Osakkeiden kanssa, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeen omistamisen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, onko tällaisen toimenpiteen vastikkeena Osakkeen tai muun arvopaperin luovutus, rahamääräinen suoritus tai jokin muu vastike. Osakkeiden luovutusta koskevat rajoitukset eivät sovellu tiettyihin tilanteisiin, kuten Yhtiön osalta Osakkeiden liikkeeseenlaskuun sellaisten kannustinjärjestelmien nojalla, jotka ovat voimassa tai joista on päätetty Listautumisen ajankohtana ja jotka on kuvattu tässä Listalleottoesitteessä sekä Instituutiomyyjien ja muiden edellä mainittujen tahojen osalta muun muassa Yhtiöön kohdistuvan ostotarjouksen tai kaikille osakkeenomistajille suunnatun Osakkeiden takaisinoston yhteydessä, eivätkä Instituutiomyyjien ja Yhtiön hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta koske muita kuin näiden omistamia Osakkeita otettaessa Osakkeet kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ja muut Myyjät kuin Instituutiomyyjät ovat sitoutuneet vastaavaan Osakkeiden luovutusta koskevaan rajoitukseen, jonka mukaan ne eivät ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta myy, panttaa siirrä tai muutoin luovuta omistamiaan Osakkeita tai niihin liittyviä oikeuksia ajanjaksolla, joka päättyy muiden Myyjien kuin Instituutiomyyjien osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017 ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen osalta 90 päivän kuluttua Listautumisesta eli 28.2.2017. Antamalla Sitoumuksen osallistua Henkilöstöantiin Sitoumuksen antaja sitoutuu noudattamaan Henkilöstöosakkeita koskevaa luovutusrajoitusta. Luovutusrajoituksen mukaisesti Henkilöstöantiin osallistuvat eivät ilman Pääjärjestäjien antamaa etukäteistä kirjallista suostumusta (jota ei saa kohtuuttomasti evätä) ajanjaksolla, joka päättyy 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017, myy, myy lyhyeksi, panttaa tai muutoin luovuta suoraan tai välillisesti Henkilöstöosakkeita tai Henkilöstöosakkeiden ostamiseen oikeuttavia optioita tai warrantteja tai muita Henkilöstöosakkeiksi muunnettavia tai vaihdettavia arvopapereita, jotka he omistavat tai

	Arvopapereita myyntiin tarjoavan henkilön tai yhteisön nimi	hankkivat Henkilöstöannissa tai joiden luovuttamiseen heillä on valtuudet. Henkilöstöantiin osallistuvat suostuvat siihen, että tässä kuvattu luovutusrajoitus voidaan kirjata heidän arvo-osuustileilleen. Luovutusrajoitukset koskevat yhteensä noin 69,2 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota (Lisäosakeoption kanssa noin 64,6 prosenttia) olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla). Myyjät ovat Finda Oy, PHP Holding Oy, Pargas Telefon Ab – Paraisten Puhelin Oy, Lohjan Puhelin Oy, Puhelinosuuskunta IPY, Jakobstadsnejdens Telefon Ab, Mariehamns Telefon Ab, Anvia Oyj, Ålands Telefonandelslag, Karis Telefon Ab ja Vakka-Suomen Puhelin Oy.
E.6	**Omistuksen laimentuminen**	Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen seurauksena Listautumisannissa Osakkeiden määrä voi kasvaa 132 092 755 Osakkeeseen (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50,000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla), mikä vastaa nykyisille osakkeenomistajille noin 3,6 prosentin laimentumista.
E.7	**Arvioidut kustannukset, jotka veloitetaan sijoittajilta**	Ei sovellu. Yhtiö ei veloita sijoittajilta kuluja Listautumisantiin liittyen.

RISKITEKIJÄT

Osakkeisiin sijoittamiseen liittyy useita riskejä, joista monet kuuluvat DNA:n liiketoiminnan luonteeseen ja voivat olla merkittäviä. Osakkeisiin sijoittamista harkitsevien sijoittajien tulee tutustua huolellisesti tässä Listalleottoesitteessä esitettäviin tietoihin ja erityisesti alla kuvattuihin riskitekijöihin. Kuvaus riskitekijöistä perustuu Listalleottoesitteen päivämäärän tietoihin ja arvioihin, eikä se ole siten välttämättä tyhjentävä. Mahdollisten sijoittajien on syytä ottaa huomioon, että riskitekijöiden esitysjärjestys ei välttämättä kuvaa niiden toteutumisen todennäköisyyttä tai tärkeysjärjestystä. Mikäli yksi tai useampi tässä kuvatuista riskeistä toteutuu, sillä saattaa olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin. Myös muilla riskeillä ja epävarmuustekijöillä, joista DNA ei tällä hetkellä ole tietoinen tai joita DNA pitää tällä hetkellä epäolennaisina, voi olla haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin. Osakkeiden markkinahinta saattaa laskea näiden tai muiden riskien toteutumisen vuoksi, ja sijoittajat voivat menettää sijoituksensa osittain tai kokonaan.

Listalleottoesite sisältää myös tulevaisuutta koskevia lausumia, joihin liittyy riskejä ja epävarmuustekijöitä. DNA:n todellinen tulos saattaa poiketa olennaisesti näissä tulevaisuutta koskevissa lausumissa ennakoidusta tiettyjen tekijöiden, kuten alla ja muualla Listalleottoesitteessä kuvattujen riskien johdosta. Katso kohta ”Eräitä seikkoja – Tulevaisuutta koskevat lausumat”. Eräiden seuraavassa riskitekijöiden kuvauksessa käytettyjen termien määritelmistä katso ”Sanasto”.

DNA:n toimintaympäristöön ja liiketoimintaan liittyviä riskejä

Tietoliikenne on Suomessa kypsä toimiala, jolla vallitsee kireä kilpailu.

Suomen tietoliikennemarkkinoille on ominaista matkaviestinpalveluiden suuri käyttö ja kiinteän verkon puhepalveluiden kysynnän tasainen väheneminen. Vuoden 2015 lopussa matkaviestinliittymien penetraatio oli Suomessa 167 prosenttia ja mobiililaajakaistan penetraatio 37 prosenttia (lähde: IDC). Matkaviestinliittymien penetraatio oli vuoden 2015 lopussa huomattavasti suurempi kuin EU15-valtioiden keskimääräinen 133 prosentin penetraatio (heinäkuu 2015) (lähde: IDC), ja myös mobiililaajakaistan penetraatio oli huomattavasti esimerkiksi EU15-valtioiden 12 prosentin keskiarvoa suurempi (vuoden 2015 lopussa) (lähde: IDC). DNA voi siten lisätä matkaviestinliittymiensä määrää penetraation kasvun kautta vain rajallisesti. Vuoden 2015 lopulla kiinteiden laajakaistaliittymien penetraatio oli Suomessa vain 57 prosenttia eli EU15-valtioiden keskimääräistä 68 prosentin penetraatiota pienempi, mikä johtuu pääosin matkaviestinliittymien suhteellisen suuresta penetraatiosta (lähde: Viestintävirasto, IDC). Suomen tietoliikennemarkkinoiden suuren matkaviestinpenetraation johdosta DNA:n liiketoiminnan ja liikevaihdon tuleva kasvu riippuu yhä enemmän yhtäältä DNA:n kyvystä kasvattaa nykyisistä matkaviestinliittymistä saatavaa liikevaihtoa etenkin laajentamalla datapalveluitaan ja soveltamalla niihin tarkoituksenmukaisia hinnoittelumalleja, ja toisaalta DNA:n kiinteän laajakaistan ja televisio- ja videopalveluiden menestyksestä.

Suomessa on tällä hetkellä kolme johtavaa matkaviestinoperaattoria, joista kullakin on oma verkkoinfrastruktuurinsa ja joista kukin tarjoaa monipuolisia palveluita sekä yksityis- että yritysasiakkaille ja lisäksi tukkupalveluita muille operaattoreille (kuten muille suomalaisille matkaviestinoperaattoreille). Matkaviestinoperaattorien välinen kilpailu on aiemmin ollut erittäin kireää etenkin uusien tilaajien hankinnassa, ja DNA olettaa kilpailun jatkuvan voimakkaana myös tulevaisuudessa. DNA ei välttämättä kykene kasvattamaan liittymäkantaansa houkuttelemalla uusia asiakkaita kilpailijoiltaan esimerkiksi siksi, että kilpailijoiden tuote- ja palvelutarjoama saattaa olla kilpailukykyisempi, kilpailijoiden brändi saattaa olla tunnetumpi tai hinnat alhaisemmat tai kilpailijat saattavat kyetä paketoimaan palveluitaan paremmin. On mahdollista, että DNA:n on näiden seikkojen johdosta mukautettava palvelutarjoamaansa, hintojaan ja alennuskäytäntöjään säilyttääkseen tuotteensa ja palvelunsa houkuttelevina. On myös mahdollista, että DNA:n kilpailijat houkuttelevat asiakkaita DNA:lta niin, että DNA:n on vaikeaa pitää liittymäkantansa ennallaan. Myös DNA:n kilpailijoiden aggressiiviset markkinointi- ja hinnoittelustrategiat saattavat pakottaa DNA:n tarkistamaan ja mukauttamaan hinnoittelustrategioitaan, mikä voi pienentää DNA:n katteita ja voittoa.

Kireän kilpailun vaikutuksesta Suomen matkaviestintämarkkinoille on ominaista suhteellisen pieni liittymäkohtainen liikevaihto (ARPU) muihin Euroopan maihin verrattuna. Matkaviestinnän keskimääräinen kuukausittainen liittymäkohtainen liikevaihto vuonna 2015 oli 16,9 euroa, kun EU15-valtioiden keskiarvo oli 18,0 euroa vuonna 2015 (lähde: WCIS ja IDC). On mahdollista, että hinnat pysyvät tulevaisuudessa yhä matalina tai laskevat edelleen. Korkeampaan hinnoitteluun perustuvien liittymäsopimusten myynti vanhoille tilaajille ja palveluiden ristiinmyynti paketoitujen palveluiden avulla lisäävät tavallisesti liittymäkohtaista liikevaihtoa ja pienentävät asiakasvaihtuvuutta. Yhtiö uskoo, että erilaisten tietoliikennepalveluiden, kuten matkaviestinpalveluiden ja kiinteän laajakaistan palveluiden tai näihin tuotteisiin yhdistettyjen televisiopalveluiden tai musiikin suoratoistopalveluiden paketointi saattaa yleistyä markkinoilla. Yhtiö uskoo palveluiden paketoinnin yleistyvän myös yritysmarkkinoilla erityisesti standardoituja ja kattavia viestintäratkaisuja hakevien yritysasiakkaiden osalta. Tämä tarjoaa tilaisuuden liittymäkohtaisen liikevaihdon kasvattamiseen ja asiakasvaihtuvuuden pienentämiseen. Paketoitujen palveluiden tarjoama saattaa vaikuttaa kilpailuasetelmaan, koska

paketoituja palveluita tilanneet asiakkaat eivät yhtä todennäköisesti vaihda operaattoriaan kaikkien tai joidenkin paketoitujen palveluiden osalta. Toisaalta esimerkiksi ohjelmistopohjaisilla SIM-korteilla varustettujen matkapuhelinten mahdollinen tuleva käyttöönotto voi tehdä operaattorin vaihtamisesta yksinkertaisempaa, mikä voi johtaa asiakasvaihtuvuuden kasvuun.

Kaikki kolme johtavaa matkaviestinoperaattoria tarjoavat tällä hetkellä pääsääntöisesti mobiilidata- ja laajakaistaliittymiä, jotka tarjoavat mahdollisuuden rajattomaan datakäyttöön. Näin ollen mobiilidatasta saadaan lisäliikevaihtoa lähinnä kannustamalla asiakkaita ostamaan liittymiä, joissa on nopeampi datayhteys ja korkeampi kuukausimaksu. Ellei DNA kykene kasvattamaan nykyisiltä tilaajilta saatavaa liikevaihtoa erityisesti mobiilidatan osalta tai jos DNA ei enää kykene kasvattamaan tai ylläpitämään tilaajakantaansa, tämä voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n pääkilpailijoilla Suomen tietoliikennemarkkinoilla on DNA:ta suuremmat mittakaavaedut, parempi investointikyky ja paremmat mahdollisuudet kansainväliseen yhteistyöhön, eikä DNA välttämättä kykene kilpailemaan niiden kanssa menestyksekkäästi.

DNA kilpailee toimintansa vakiinnuttaneiden kilpailijoiden kanssa. DNA:n tärkeimmät kilpailijat sekä matkaviestinverkon että kiinteän verkon tietoliikennepalveluissa ovat Elisa Oyj (**Elisa**) ja TeliaSonera Finland Oyj (**Sonera**). Sonera on osa monikansallista tietoliikenneyhtiötä Telia Company AB:tä. Elisalla ja Soneralla on kummallakin Suomessa DNA:ta suurempi markkinaosuus sekä matkaviestinverkon että kiinteän verkon palvelutarjoamasta. Kummallakin on DNA:ta parempi investointikyky, ja niillä on huomattavat rahoitus-, markkinointi- ja henkilöstöresurssit, tunnettu brändi, laadukkaaksi koetut verkot, laaja asiakaspalvelu ja kokonaisvaltaisia ratkaisuja yritysasiakkaille sekä pitkäaikaiset, vakiintuneet suhteet sääntelyviranomaisten, sisällöntuottajien, verkko-operaattoreiden ja kansainvälisten operaattoreiden kanssa. Elisalla ja Soneralla on DNA:ta laajemmin omaa verkkoinfrastuktuuria Suomen rajojen ulkopuolella. DNA:n pääkilpailijoiden DNA:ta suuremmat resurssit voivat antaa kilpailijoille paremmat mahdollisuudet vastata erilaisiin markkinamuutoksiin. Nämä markkinamuutokset voivat liittyä esimerkiksi sääntelyyn, asiakasvaatimuksiin tai olennaisiin työehtosopimuksiin. DNA:n pääkilpailijat saattavat erityisesti paremman investointikykynsä ja joustavien rahoitusmahdollisuuksiensa ansiosta pystyä ottamaan uusia teknologioita käyttöönsä DNA:ta nopeammin tai harjoittamaan aggressiivista hinnoittelua tai markkinointia, johon DNA ei pysty vastaamaan. Näiden kolmen johtavan matkaviestinoperaattorin keskinäinen hintakilpailu on ollut kireää. Suhteellisen kokonsa vuoksi DNA ei välttämättä pysty mukauttamaan hinnoittelumallejaan kilpailijoidensa tasolle. Tämä saattaa vaikuttaa haitallisesti DNA:n kykyyn pitää nykyiset asiakkaansa ja houkutella uusia asiakkaita, millä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA ei välttämättä ole kansainvälisille operaattoreille ensisijainen kumppani Suomessa, varsinkin kun molemmilla pääkilpailijoilla on vakiintuneet kansainväliset verkostot ja kontaktit suuriin kansainvälisiin operaattoreihin sekä paremmat resurssit kansainvälisten yhteistyösopimusten neuvottelemiseen. DNA odottaa suurten kansainvälisten operaattoreiden aseman vahvistuvan tulevaisuudessa, kun esimerkiksi koneiden ja laitteiden väliseen kommunikaatioon (**M2M**, *machine-to-machine*) perustuvien palveluiden kysyntä kasvaa. Maailmanlaajuisilla teollisilla valmistajilla saattaa olla yksi kansainvälinen ensisijainen pääoperaattori, joka päättää, mitkä paikalliset operaattorit valitaan tarjoamaan tietoliikennepalveluita Suomessa. DNA:n mahdollinen epäonnistuminen kansainvälisen yhteistyön lisäämisessä tai mahdollisuus, että sitä ei nähdä houkuttelevana ja luotettavana paikallisena operaattorina, voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Suomen tietoliikennemarkkinoille saattaa tulla uusia kilpailijoita, jotka saattavat saada markkinaosuutta.

DNA ei voi taata, ettei Suomen markkinoille tule uusia matkaviestinoperaattoreita tai muita toimijoita, jotka kiristävät kilpailua ja harjoittavat aggressiivista hinnoittelua, johon DNA ei pysty vastaamaan. DNA:n kanssa kilpailevat myös muun muassa matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorit, jotka tekevät verkko-operaattoreiden kanssa kaupallisia sopimuksia verkon käyttöoikeuksista ja myyvät näitä oikeuksia edelleen omille asiakkailleen. Kun DNA tekee tällaisia sopimuksia matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorien kanssa, niiden markkinaosuuksien odotettavissa oleva kasvu saattaa pienentää DNA:n katteita ja liikevaihtoa. Vaikka matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorien markkinaosuus oli 30.9.2016 alle 1 prosenttia (lähde: Viestintävirasto), ei ole varmuutta siitä, etteivät nykyiset tai uudet virtuaaliverkko-operaattorit tulevaisuudessa kasvattaisi markkinaosuuttaan. Matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorit saattavat tulevaisuudessa löytää tapoja asemoida itsensä paremmin esimerkiksi tarjotakseen kannattavasti kilpailukykyisiä dataliittymiä, etenkin jos matkaviestinoperaattorit lopettavat rajoittamattomien dataliittymien tarjoamisen. DNA voi kohdata kiristyvää kilpailua tietoliikennemarkkinoilla myös muiden toimijoiden kuin matkaviestinoperaattoreiden tai virtuaaliverkko-operaattoreiden taholta, esimerkiksi esineiden internetin markkinoilla. Uusien matkaviestinoperaattorien, uusien tai nykyisten matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorien tai muiden toimijoiden mahdollinen markkinaosuuden kasvu voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Muiden kuin perinteisten puhe- ja viestipalveluiden aiheuttaman kilpailun lisääntyminen saattaa johtaa DNA:n liittymäkannan, liittymäkohtaisen liikevaihdon ja kannattavuuden heikkenemiseen kaikissa tuotteissa ja palveluissa.

DNA kilpailee kasvavassa määrin muiden kuin perinteisten puhe- ja viestipalveluiden kanssa. Tämä koskee erityisesti niin sanottuja over the top -sovelluksia (**OTT-sovelluksia**), joihin kuuluvat muun muassa Skype, Google Talk, WhatsApp, iPhone/iPad Messenger, Facebook, FaceTime ja Snapchat. OTT-sovelluksella tarkoitetaan mitä tahansa sovellusta tai palvelua, joka toimii internetin kautta käyttämättä jakelussa operaattoria. OTT-sovellukset ovat usein loppukäyttäjilleen ilmaisia. Niitä voidaan käyttää älypuhelimilla ja tableteilla, ja ne tarjoavat käyttäjilleen jopa rajattomasti viesti- ja puhepalveluita, jotka toimivat internetin kautta ohittaen kalliimmat perinteiset puhe- ja viestipalvelut (esimerkiksi SMS/MMS). OTT-palveluntarjoajat hyödyntävät olemassa olevaa infrastruktuuria, eivätkä ne useimmiten tarvitse pääomaintensiivisiä liiketoimintamalleja, jotka ovat tyypillisiä DNA:n kaltaisille perinteisille matkaviestinoperaattoreille. Lisäksi DNA:n nykyiset ja uudet kilpailijat saattavat tulevaisuudessa tarjota yhä enemmän muita kuin ääni- ja viestipalveluita. Applen, Googlen ja Microsoftin kaltaiset yhtiöt, joilla on vahva brändi ja vankka rahoitusasema, saattavat niin ikään tarjota OTT-palveluita huomattavasti laajemmalla maantieteellisellä alueella tai maailmanlaajuisesti.

Älypuhelinten osuuden kasvaessa suomalaisten matkaviestinasiakkaiden keskuudessa yhä useammat asiakkaat käyttävät OTT-palveluita, ja DNA uskoo tämän suuntauksen jatkuvan. OTT-palveluiden suosion kasvun seurauksena DNA:n asiakkaat käyttävät yhä vähemmän perinteisiä puhepalveluita sekä erityisesti teksti- ja multimediaviestejä, mikä on pienentänyt näistä palveluista saatavaa liikevaihtoa. Lisäksi muut toimijat kuin matkaviestinoperaattorit saattavat jatkossa tuoda markkinoille puhe- ja viestipalveluiden lisäksi muita uusia maksuttomia palveluita ja siten voimistaa DNA:han kohdistuvaa haitallista vaikutusta. Jos matkaviestinnän ei-perinteisten puhe- ja viestipalveluiden tai muiden vastaavien palveluiden suosion kasvu jatkuu ja jos DNA ei onnistu mukauttamaan liiketoimintamalliaan uusiin markkinatrendeihin, DNA:n liittymäkohtainen liikevaihto, liittymäkanta ja kannattavuus voivat heikentyä, mikä voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA kilpailee televisiopalveluiden markkinoilla voimakkaasti sekä perinteisten että uusien televisiopalveluiden kanssa.

DNA kilpailee voimakkaasti useiden televisiopalveluiden tarjoajien kanssa, jotka tarjoavat televisiopalveluita esimerkiksi kaapelitelevisioverkon, digitaalisen antennitelevisioverkon tai satelliittiverkkojen välityksellä tai internetin välityksellä, kuten IP-verkossa tai OTT-sovelluksissa. Uudet internetiin perustuvat teknologiat ovat paitsi tuoneet markkinoille uusia televisiopalveluiden tarjoajia myös tarjonneet perinteisille sisällön kokoajille mahdollisuuden jakaa sisältöä yhä enemmän suoraan loppukäyttäjille kaapeliverkon, digitaalisen antennitelevisioverkon ja satelliittiverkon ohi. Lisäksi IP-pohjaisten televisiopalveluiden kysyntä saattaa kasvaa sitä mukaa kun datankäyttö lisääntyy kasvavan verkkokapasiteetin ansiosta. Televisiopalveluiden markkinoiden sirpaloituminen saattaa myös kiristää kilpailua sisältöoikeuksista, eikä DNA välttämättä pysty hankkimaan houkuttelevaa sisältöä kohtuulliseen hintaan tai lainkaan. (Katso kohta ”*Riskitekijät – DNA:n toimintaympäristöön ja liiketoimintaan liittyviä riskejä – DNA:lla ei ole takeita siitä, että televisiosisältöä on jatkossa sen saatavilla, ja se on riippuvainen suhteistaan sisällöntarjoajiin ja televisiotoiminnan harjoittajiin sekä yhteistyöstä näiden kanssa.*”)

Vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla DNA toi markkinoille monikanavaisen DNA TV -sovelluksen, jonka kautta televisiosisältöä voidaan katsoa kaapeli- ja antenniverkossa sekä kiinteässä ja matkaviestinverkossa. Ei ole varmuutta siitä, että DNA TV -sovellus menestyy tai että käyttäjäkokemus tai sisältötarjonta on kilpaileviin palveluihin verrattuna houkutteleva.

Jos DNA ei onnistu vastaamaan kilpailupaineisiin joko DNA TV -sovelluksellaan tai muulla tavoin, sen liittymäkanta, liittymäkohtainen liikevaihto ja kannattavuus saattavat vähentyä kaikissa sen televisio- ja videotuotteissa ja -palveluissa sekä muissa DNA:n tarjoamissa palveluissa, millä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n liiketoiminta on pääomavaltaista ja vaatii jatkuvia investointeja infrastruktuuriin.

DNA on toteuttanut viiden viime vuoden aikana huomattavaa infrastruktuuri-investointiohjelmaa, ja kolme viime vuotta sitä on toteutettu nopeutetulla tahdilla. Ohjelmassa on keskitytty DNA:n matkaviestinverkon, kiinteän verkon ja IT-alustojen kehittämiseen sekä matkaviestinnän taajuusalueiden hankkimiseen.

DNA:n matkaviestinverkkoonsa tekemät investoinnit ovat liittyneet ensisijaisesti 4G-teknologian nopeutettuun käyttöönottoon. DNA:n 4G-verkon odotetaan tavoittavan vuoden 2016 loppuun mennessä 99,6 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. Vuonna 2013 järjestetyssä 800 MHz:n taajuushuutokaupassa DNA hankki 10 MHz:n taajuuskaistaparin 33,6 miljoonalla eurolla. 5G-teknologia on standardointivaiheessa, ja DNA arvioi, että se otetaan kaupalliseen käyttöön aikaisintaan vuonna 2020. Toistaiseksi 5G-siirtymää varten ei ole laadittu yleistä verkkostrategiaa eikä 5G-teknologialle ole varattu mahdollista taajuusaluetta.

Kiinteisiin operatiivisiin investointeihin kuuluvat uusien palvelualustojen ja loppuasiakkaiden laitteiden käyttöönotto. Gigaluokan palvelutaso on saatavilla jo pääkaupunkiseudulla ja Oulussa, ja Yhtiön arvion mukaan se on verkon peitto-alueen kaikkien kotitalouksien saatavilla heinäkuuhun 2017 mennessä. DNA on investoinut myös IT-alustojensa päivittämiseen ja erityisesti kuluttajaliiketoiminnan markkinointia, laskutusta ja data-analytiikkaa tukeviin järjestelmiin.

DNA suunnittelee jatkavansa investointeja infrastruktuurinsa ylläpitoon ja laajentamiseen tulevaisuudessa. Investointitarpeita aiheuttavat tulevaisuudessa todennäköisesti muun muassa mobiilidatan käytön lisääntyminen, joka edellyttää investointeja kapasiteetin lisäämiseen, verkon ylläpitoon ja verkon optimointiteknologiaan, sekä kiinteän laajakaistan nopeuteen kohdistuvat vaatimukset ja muut tekijät.

DNA:n kyky saada kustannuksensa katettua, saada investoinneilleen riittävä tuotto ja hallita taloudellista asemaansa samalla, kun se tekee mittavia investointeja, riippuu DNA:n tarjoamien palveluiden, kuten nopeampien mobiilidatayhteyksien ja kiinteiden laajakaistayhteyksien, markkinakysynnästä ja niiden hinnoittelusta. Jos näiden palveluiden kysyntä on odotettua vähäisempää tai jos DNA ei pysty tarjoamaan tällaisia palveluita kilpailukykyisen hinnoittelustrategian mukaisesti tai jos DNA:n infrastruktuuri vanhentuu uusien tai parannettujen teknologioiden myötä, DNA ei välttämättä saa katettua kustannuksiaan eikä hyödy operatiivisista investoinneistaan.

DNA:n tulevien pääomatarpeiden määrä ja ajoitus saattaa poiketa olennaisesti sen tämänhetkisistä arvioista johtuen useista eri tekijöistä, joista moniin DNA ei voi vaikuttaa. Jos verkon käyttö tai teknologia kehittyy DNA:n arviota nopeammin tai kilpailutilanne niin edellyttää, DNA saattaa joutua investoimaan ennakoitua enemmän ja ennakoitua aiemmin, eikä sillä välttämättä ole tällaisiin investointeihin tarvittavia resursseja. Lisäksi DNA:n IT-, asiakkuudenhallinta- ja laskutusjärjestelmät edellyttävät tulevaisuudessa mahdollisesti jopa huomattaviakin investointeja, etenkin kun DNA on päättänyt integroida laskutusjärjestelmänsä. Tällaisten investointien mahdollinen epäonnistuminen voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Tietoliikennealalle on luonteenomaista teknologian nopea muutos, eikä DNA esimerkiksi välttämättä saa uutta teknologiaa käyttöönsä.

Tietoliikennealalle on luonteenomaista teknologian nopea muutos ja siihen liittyvät muutokset hinnoiltaan kilpailukykyisten uusien tuotteiden ja palveluiden kysynnässä. Markkinoille tulee jatkuvasti uusia teknologioita, kuten on demand- eli tilausvideopalveluita ja ohjelmavalikoimapalveluita sekä useita eri laitteita ja jakelutekniikoita hyödyntäviä viihdepalveluita, ja näiden teknologioiden kysyntä kasvaa. Teknologian kehitys saattaa lyhentää tuotteiden elinkaaria ja edistää tietoliikennealan eri segmenttien yhdentymistä. Ei ole varmuutta siitä, etteivät DNA:n nykyiset tai uudet kilpailijat tuo markkinoille DNA:n tarjoamiin palveluihin verrattuna uusia tai teknologisesti parempia tietoliikennepalveluita. Tällaiseen kehitystyöhön liittyy aina merkittäviä riskejä. On esimerkiksi mahdollista, että DNA ei onnistu hankkimaan, kehittämään, integroimaan tai ottamaan käyttöön tällaisia uusia teknologioita oikeaan aikaan tai lainkaan.

Kun DNA valitsee tietyn teknologian ja alkaa edistää sitä muiden teknologioiden kustannuksella tai ratkaisee, ryhtyykö se painottamaan tiettyä teknologiaa, ei vielä ole välttämättä mahdollista ennustaa tarkasti sitä, mikä teknologia osoittautuu taloudellisimmaksi ja tehokkaimmaksi tai millä teknologialla saadaan houkuteltua tilaajia tai kannustettua kyseisen teknologian käyttöön, eikä myöskään sitä, miten nopeasti jokin kilpailija keskittyy johonkin yksittäiseen uuteen teknologiaan. On myös mahdollista, että DNA kehittää tai ottaa käyttöön teknologian, joka ei saavuta laajaa kaupallista menestystä tai joka ei ole yhteensopiva muiden uusimpien teknologioiden kanssa. Minkä tahansa edellä kuvatun riskin toteutuminen saattaa lisätä asiakasvaihtuvuutta, supistaa liikevaihtoa ja vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA tarvitsee liiketoimintansa harjoittamiseksi viranomaisten myöntämiä toimilupia, ja toimilupien menettämisellä tai saamatta jäämisellä saattaa olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan.

DNA:n matkaviestinverkot, digitaalinen antennitelevisioverkko ja radiolinkit edellyttävät toimilupia, ja DNA on liiketoimintansa harjoittamiseksi riippuvainen tarvittavien toimilupien säilymisestä. Valtioneuvosto myöntää televiestinnän toimiluvat kullekin taajuusalueelle ja/tai teknologialle erikseen. Lisäksi radiolähetinten ja radiotaajuuksien käyttöön on haettava toimilupa Viestintävirastolta. Matkaviestinverkon toimiluvat myönnetään enintään 20 vuoden kiinteiksi määräajoiksi, ja ne on aiemmin myönnetty tietoyhteiskuntakaaressa (917/2014, **Tietoyhteiskuntakaari**) tai viestintämarkkinalaissa (393/2003) säädetyllä vertailevalla menettelyllä tai vuonna 2009 uudelleen sijoitettujen 2 500 MHz:n ja vuonna 2013 uudelleen sijoitettujen 800 MHz:n taajuusalueiden toimilupien tapauksessa huutokaupalla. DNA ei voi taata, että se kykenee säilyttämään tai uusimaan nykyiset toimilupansa tai että se onnistuu jatkossa hankkimaan mahdollisia huutokauppamenettelyssä myönnettäviä tai muulla tavoin jaettavia toimilupia. Mahdollisten toimilupien uusimiseen tai hankkimiseen saattaa lisäksi liittyä huomattavia kustannuksia. DNA ei myöskään voi taata, ettei sen toimilupia peruuteta, jos DNA ei pysty täyttämään toimilupien edellytyksiä (katso ”*Sääntely – Matkaviestintoiminnan sääntely-ympäristö*”).

Valtioneuvoston asetus 700 MHz:n taajuusalueen huutokaupasta annettiin 10.10.2016. Sen mukaan taajuusalue huutokaupataan kuutena viiden megahertsin taajuuskaistaparina siten, että yhdelle tarjoajalle voidaan osoittaa enintään kaksi viiden megahertsin taajuuskaistaparia. 700 MHz:n taajuusaluetta koskevan huutokaupan arvioitu alkamisajankohta on 24.11.2016, ja taajuusalue siirtyy 4G-käyttöön 1.2.2017 alkaen. Huutokaupassa jokaisen 5 MHz:n taajuusalueparin vähimmäishinnaksi on määritelty 11 miljoonaa euroa. DNA ei voi taata, että 700 MHz:n taajuusalueen toimilupa myönnetään odotetussa aikataulussa tai että sitä myönnetään lainkaan. Lisäksi toimilupa saattaa maksaa ennakoitua enemmän. Jollei DNA:lle myönnetä 700 MHz:n taajuusalueen toimilupaa, se saattaa joutua käyttämään muita taajuusalueresurssejaan tavalla, joka ei ole yhtä kustannustehokas. Tämän seurauksena DNA voi menettää asiakkaitaan ja sille voi aiheutua ylimääräisiä kuluja, mikä voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Lisäksi DNA:n matkaviestinverkon toimilupiin ja digitaalisen antennitelevisioverkon kanavanippujen toimilupiin sovelletaan määräysvallan vaihdosta koskevia säännöksiä, joiden nojalla valtioneuvosto voi peruuttaa toimiluvan, jos tosiasiallinen määräysvalta toimiluvan haltijassa vaihtuu kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä määritellyllä tavalla. Määräysvallan vaihdosta koskevat säännökset tulevat sovellettaviksi, jos tosiasiallinen määräysvalta DNA:ssa vaihtuu Listautumisannin seurauksena tai tulevaisuudessa. Kaikista tosiasiallisen määräysvallan vaihdoksista DNA:ssa on ilmoitettava välittömästi valtioneuvostolle. Valtioneuvosto päättää kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta (tai lopullisesta yrityskauppavalvontapäätöksestä, jos määräysvallan hankkiminen edellyttää yrityskauppavalvontaa), peruuttaako se toimiluvan.

Antennitelevisioverkon nykyisten toimilupien voimassaolo päättyy 16.5.2017. Liikenne- ja viestintäministeriön (**LVM**) vuonna 2015 järjestämällä hakemuskierroksella myönnettiin toimiluvat vuonna 2017 alkavalle uudelle kymmenvuotiskaudelle. Kausi alkaa 17.5.2017 ja päättyy 27.1.2027. DNA:n VHF-kanavanippujen (*very high frequency*, **VHF**) VHF A, VHF B ja VHF C toimilupa uusittiin. DNA on tehnyt Digita Oy:n kanssa yhteistyösopimuksen, jonka mukaan Digita Oy tarjoaa DNA:n käyttöön digitaalisen antennitelevisioverkon lähetyskapasiteettia televisiokanavien jakelua varten. Digita Oy:llä on tällä hetkellä toimiluvat kanavanippuihin UHF A, UHF E ja UHF F. Koska Norkring AS ilmoitti kesäkuussa 2016 luopuvansa sille aiemmin myönnetyistä kanavanipuista UHF B, UHF C ja UHF D, toimiluvat mainittuihin UHF-kanavanippuihin julistettiin uudelleen haettaviksi. LVM ilmoitti 10.11.2016, että Digita Oy:lle oli myönnetty toimiluvat kanavanippuihin UHF B, UHF C ja UHF D ajanjaksolle 17.5.2017–10.1.2027.

DNA:n toimilupien menettämisellä tai rajoittamisella taikka sillä, että DNA ei onnistu hankkimaan uusia toimilupia, voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Verkkovierailun (roaming) vähittäismaksujen poistaminen ja epävarmuus verkkovierailun tukkumaksujen tasosta saattavat vaikuttaa epäedullisesti DNA:n liiketoimintaan.

EU sääntelee verkkovierailun (*roaming*) tukku- ja vähittäismarkkinoita. Osana EU:n digitaalisia sisämarkkinoita koskevaa hanketta Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 25.11.2015 asetuksen (EU) N:o 2015/2120 (**Verkkovierailuasetus**), jolla muutettiin vuoden 2012 verkkovierailuasetusta. Verkkovierailuasetuksella verkkovierailujen vähittäismaksut poistetaan EU:ssa 15.6.2017 alkaen edellyttäen, että verkkovierailujen käyttö on kohtuullista. Siinä ei kuitenkaan säädetä verkkovierailujen tukkumarkkinoita koskevista toimenpiteistä, koska katsottiin, että markkinaolosuhteita oli tarpeen selvittää tarkemmin. Euroopan komissio antoi 15.6.2016 ehdotuksen Verkkovierailuasetuksen muuttamisesta verkkovierailujen tukkumarkkinoiden osalta. Komissio ehdottaa verkkovierailujen säännellyiksi enimmäistukkuhinnoiksi 4,00 senttiä/minuutti puhelulta, 1,00 sentti tekstiviestiltä ja 0,85 senttiä datamegatavulta. Ehdotusta käsitellään EU:n yhteispäätösmenettelyssä, ja esitys voi vielä muuttua olennaisesti.

Euroopan komissio julkaisi 26.9.2016 ehdotusluonnoksen täytäntöönpanosäädökseksi, jossa vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt niin sanotun kohtuullisen käytön politiikan soveltamisesta, verkkovierailujen vähittäistason lisämaksujen poistamisen kestävyyden arvioinnista ja hakemuksesta, joka verkkovierailuoperaattorin on toimitettava tällaista arviointia varten. Täytäntöönpanosäädöksen käsittely on kesken, ja säädös voi vielä muuttua olennaisesti.

Viime vuosina DNA on maksanut verkkovierailujen tukkumaksuja enemmän kuin se on saanut maksuja ulkomaisilta operaattoreilta. Siinä tapauksessa, ettei verkkovierailujen tukkumaksuille aseteta ylärajaa (tai ylärajaa ei aseteta riittävän alhaiselle hintatasolle), DNA saattaa joutua EU:n alueen lisääntyvän verkkovierailuliikenteen johdosta maksamaan muille operaattoreille kasvavia verkkovierailumaksuja, ja verkkovierailujen vähittäismaksujen poistamisen vuoksi DNA:lla on vain hyvin rajallinen mahdollisuus kompensoida näitä maksuja tilaajiltaan kerätyillä verkkovierailumaksuilla tai Suomessa DNA:n verkossa vierailevilta operaattoreilta kerätyillä verkkovierailujen tukkumaksuilla. DNA:n tilaajien verkkovierailuliikenne saattaa lisäksi kasvaa, jos verkkovierailujen vähittäismaksujen poistaminen tai edellytettävän verkkovierailuliikenteen sisällyttäminen kotimaan käytön vähittäismaksuihin johtaa siihen, että liittymänhaltijat tosiasiallisesti maksavat verkkovierailupalveluista aiempaa vähemmän. Tämä kannustaa käyttämään kyseisiä palveluita yhä enemmän, mikä puolestaan todennäköisesti lisää DNA:han kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Kansallisiin operaattoreihin kohdistuvan vaikutuksen voidaan olettaa olevan erityisen huomattava, kun otetaan huomioon nykyinen Suo-

messa vallitseva rajattomien dataliittymien markkinaympäristö. Lisäksi DNA:n asiakkaiden käyttämän datamäärän arvioidaan kasvavan tulevaisuudessa edelleen merkittävästi.

Edellä kuvatun sääntelyuudistuksen lopputuloksista tai vaikutuksista ei ole vielä tarkkaa tietoa, ja uudistus sisältää useita eri riskejä ja epävarmuustekijöitä muun muassa verkkovierailuiden vähittäismaksujen poistumiseen ja verkkovierailuiden enimmäistukkuhintatasoon liittyen. Kyseinen sääntelyuudistus saattaa vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA altistuu yhdysliikennemaksujen vaihteluille ja terminointimaksujen muutoksille.

DNA saa muilta operaattoreilta yhdysliikennetuottoja DNA:n verkkoon päättyvistä puheluista ja viesteistä. Vastaavasti se maksaa muille operaattoreille yhdysliikennemaksuja niiden verkkoon päättyvistä puheluista ja viesteistä. Terminointimaksut ovat operaattorien keskinäisiä maksuja, joita matkaviestinoperaattorit perivät toisen operaattorin asiakkaan puhelun välittämisestä verkkoonsa. Suomessa matkaviestinverkon puheluiden terminointimaksuista sovittiin aiemmin matkaviestinoperaattorien kahdenvälisissä neuvotteluissa. Viestintävirasto hyväksyi matkaviestinoperaattorien kesken sovitut terminointimaksut, eikä se aiemmin virallisesti asettanut tiettyjä terminointimaksuja tai velvoittanut matkaviestinoperaattoreita sopimaan niistä. Euroopan komission vaatimusten seurauksena Viestintävirasto asetti kuitenkin elokuussa 2015 ensimmäistä kertaa terminointimaksuille kustannussuuntautuneet enimmäishinnat ja alensi enimmäishintaa 1,87 sentistä minuutissa 1,25 senttiin minuutissa. Enimmäishintaa sovelletaan joulukuusta 2015 joulukuuhun 2018.

Euroopan komissio on pyrkinyt alentamaan Euroopassa perittäviä terminointimaksuja edelleen, ja näiden pyrkimysten johdosta terminointimaksut ovat alentuneet viime vuosina huomattavasti. Minuuttikohtainen terminointimaksu joulukuussa 2012 oli 2,80 senttiä, kun joulukuussa 2015 vastaava maksu oli enää 1,25 senttiä. Nykyiset terminointimaksut ovat edelleen Euroopan komission edellyttämää tasoa korkeammat johtuen Tietoyhteiskuntakaareen sisältyvästä säännöksestä, jonka mukaan terminointimaksujen edellytetään perustuvan kustannussuuntautuneeseen hinnoitteluun, joka on operaattorin kannalta oikeudenmukainen ja kohtuullinen. Euroopan komissio järjesti terminointimaksuista kesäkuussa 2016 päättyneen julkisen kuulemisen, ja komission oletetaan ryhtyvän jatkotoimenpiteisiin lähiaikoina. DNA olettaa, että terminointimaksut saattavat tulevaisuudessa laskea huomattavasti lisää.

Euroopan komissio julkaisi 14.9.2016 ehdotuksensa sähköisen viestinnän sääntelykehyksen uudistamiseksi (katso ”*Sääntely – Vireillä olevat sääntelyasiat – Euroopan unionin komission esitys sähköisen viestinnän sääntelykehyksen uudistamiseksi*”). Ehdotettuun uuteen sääntelykehykseen sisältyvä sähköisen viestinnän säännöstöä (COM(2016) 590 final) koskeva direktiivi sisältää ehdotuksen, jonka mukaan Viestintäviraston tulisi asettaa symmetriset enimmäisterminointihinnat käyttäen komission valmistelemaa tehokkaan toimijan kustannuksiin perustuvaa laskentamallia (*bottom-up long-run incremental traffic-related costs*). Lisäksi ehdotetaan, että komission tulisi jossakin vaiheessa tulevaisuudessa määritellä enimmäisterminointihinnat, joiden tulisi olla matkaviestinverkon osalta enintään 1,23 senttiä/minuutilta ja kiinteän verkon osalta enintään 0,14 senttiä/minuutilta. Mikäli lopullinen sääntely toteutuu ehdotetussa muodossa, sillä saattaa olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia DNA:n liiketoimintaan.

Viime vuosina DNA on saanut enemmän yhdysliikennetuottoja (yhdysliikennetuotot kertyvät muiden operaattorien asiakkaiden DNA:n verkkoon päättyvästä liikenteestä) kuin se on maksanut yhdysliikennemaksuja (maksut kertyvät DNA:n omien asiakkaiden toisen operaattorin verkkoon päättyvästä liikenteestä). Ei kuitenkaan ole varmuutta siitä, että DNA on tulevaisuudessakin yhdysliikennemaksujen nettosaaja. Koska terminointimaksut ovat DNA:n yhdysliikennetuottojen ja DNA:n yhdysliikennemaksujen kannalta keskeinen tekijä, mahdolliset terminointimaksujen muutokset tai DNA:n ja muiden operaattoreiden verkkojen välisen yhdysliikenteen määrien vaihtelut voivat vaikuttaa negatiivisesti DNA:n saamiin yhdysliikennetuottoihin ja sen maksamiin yhdysliikennemaksuihin, millä voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan ja toiminnan tulokseen.

Asiakasvaihtuvuuden kasvu saattaa vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan.

DNA:n kyky säilyttää markkinaosuutensa riippuu suurelta osin sen kyvystä saada kilpailijoiden asiakkaat siirtymään DNA:n palveluiden tilaajiksi ja sen kyvystä minimoida DNA:lta lähtevien asiakkaiden määrä, josta käytetään alalla nimitystä asiakasvaihtuvuus (*churn*). Jos asiakasvaihtuvuus kasvaa, DNA saattaa joutua karsimaan kustannuksiaan nopeasti säilyttääkseen katteensa ennallaan tai vaihtoehtoisesti ryhtymään toimiin, jotka kasvattavat sen asiakkaiden hankintaan ja pitämiseen liittyviä kustannuksia. Esimerkiksi useimmilta DNA:n matkaviestinliittymäasiakkailta ei edellytetä sitoutumista pitkäkestoisiin sopimuksiin, eikä DNA:lla ole varmuutta siitä, jatkavatko tällaiset asiakkaat tulevaisuudessa DNA:n palveluiden käyttöä. Osa yksityisasiakkaista, jotka ovat tehneet määräaikaisen 12 tai 24 kuukauden palvelusopimuksen, voi maksua vastaan irtisanoa sopimuksen ennenaikaisesti ilman irtisanomisaikaa. Tällainen tilaaja voi myös irtisanoa liittymänsä maksutta sopimuskauden päättyessä lyhyellä irtisanomisajalla. Lisäksi DNA:n jälkikäteen laskutettavien (*postpaid*) asiakkaiden liittymien kiinteä kuukausihinta saattaa olla alhainen ja rohkaista tilaajia käyttämään toisen palveluntarjoajan palveluita samalla kun he ovat yhä sopimussuhteessa DNA:n kanssa. Tämä saattaa luoda pohjaa sopimuksen irtisanomiselle. Kilpailijat voivat lisäksi parantaa verkkojensa nopeutta ja laatua, hinnoittelu-

strategiaansa, asiakaspalveluaan ja markkinointikampanjoitaan ja siten kykyään houkutella tilaajia DNA:lta. Jos DNA ei kykene pitämään asiakkaitaan tai houkuttelemaan uusia asiakkaita, sen asiakasvaihtuvuus lisääntyy ja liikevaihto pienenee, mikä voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n mahdollinen epäonnistuminen asiakastyytyväisyyden ylläpidossa tai brändin hallinnassa voi vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan.

Asiakastyytyväisyyden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi DNA on kiinnittänyt erityistä huomiota asiakaspalvelun kehittämiseen esimerkiksi lyhentämällä puhelinpalvelun jonotusaikoja, kehittämällä edelleen koulutusta, valmennusta, asiakaspalveluprosesseja ja järjestelmiä sekä laajentamalla palveluneuvojien osaamista. Verkkoasiakaspalvelusta on lisäksi tullut olennainen osa asiakaspalvelun kokonaistarjoamaa, ja DNA olettaa sen merkityksen kasvavan tulevaisuudessa. Jos DNA ei kuitenkaan onnistu tarjoamaan asiakkailleen riittävää, asiakkaiden tarpeita ja odotuksia vastaavaa tuote- ja palvelutarjoamaa, palvelutasoa ja asiakaspalvelua, se voi vaikuttaa haitallisesti DNA:n brändiin, jolloin DNA:n olisi vaikeampaa houkutella uusia asiakkaita. Jos DNA:lle syntyy uusien tilaajien houkuttelemisesta ja nykyisten tilaajien pitämisestä ylimääräisiä markkinointikustannuksia ja muita kuluja, ne voivat vaikuttaa epäedullisesti DNA:n katteisiin.

Huhtikuussa 2015 DNA otti käyttöön uuden yhden brändin strategian parantaakseen brändin tunnettuutta ja korostaakseen DNA:n asemaa yhtenä Suomen tietoliikennemarkkinoiden johtavista operaattoreista, ja aiemmin erilliset DNA Business-, DNA Welho- ja DNA Kauppa -brändit yhdistettiin osaksi uudistunutta DNA-brändiä. Brändiuudistuksen ansiosta DNA näkyy asiakkailleen nyt aikaisempaa yhtenäisempänä kokonaisuutena. DNA tarjoaa televisio-, video- ja kiinteän laajakaistan palveluita tytäryhtiönsä DNA Welho Oy:n kautta. Toinen DNA:n pääkilpailijoista noudattaa usean brändin strategiaa, jonka ansiosta se voi eriyttää yksityis- ja yritysasiakkaille suunnatut brändinsä ja hyödyntää kohdennettuja alhaisemman hintaluokan brändejä säilyttäen yhtä aikaa korkeammat hinnat premium-brändeillään. Yksi brändi saattaa olla haavoittuvampi brändi-imagon heikkenemiselle, koska heikkeneminen koskee tällöin koko palvelutarjoamaa, kun taas usean brändin strategiassa vaikutus kohdistuu vain siihen rajalliseen osaan tarjoamasta, jota tarjotaan sillä brändillä, jonka julkisuuskuva on heikentynyt. Ei ole varmuutta siitä, että DNA:n yhden brändin strategia menestyy. Mikäli DNA:n brändi heikkenee, menetetyn mainearvon takaisin saaminen saattaa osoittautua mahdottomaksi tai vaatia merkittäviä kustannuksia. Lisäksi sosiaalisen median lisääntynyt käyttö muuttaa tehokkaan brändinhallinnan edellytyksiä ja asiakkaiden käsitystä paitsi markkinoista, myös toimijoista.

DNA:n brändiin liittyvän arvon ylläpitäminen on keskeistä DNA:n liiketoiminnan menestyksen kannalta. Ellei DNA onnistu ylläpitämään liiketoiminnassaan korkeita eettisiä ja sosiaalisia standardeja sekä ympäristöstandardeja tai jos DNA saa osakseen kielteistä julkisuutta, joka liittyy sen suhtautumiseen eettisiin, sosiaalisiin ja ympäristöä koskeviin kysymyksiin, se voi vahingoittaa DNA:n mainetta. DNA voi tietyssä määrin ohjailla brändinsä mainetta ja näkyvyyttä, mutta myös ulkoiset tekijät, joihin DNA ei pysty vaikuttamaan, voivat vaikuttaa DNA:n brändiin merkittävästi. Myös DNA:n asiakkaiden tai yhteistyökumppaneiden toimet tai niitä koskevat tekijät saattavat vaikuttaa DNA:n brändiin. Mikä tahansa DNA:n työntekijän, alihankkijan tai yhteistyökumppanin teko, rikkomus tai lakien, sääntöjen ja määräysten vastainen toiminta saattaa vahingoittaa DNA:n liiketoimintaa ja brändiä, ja DNA saattaa joutua käyttämään huomattavasti resursseja siihen, että se rakentaa liiketoimintansa ja brändinsä uudelleen.

Jos DNA ei onnistu ylläpitämään DNA:n tuotteisiin ja palveluihin liitettyä positiivista julkisuuskuvaa ja tehokkaasti ylläpitämään tai parantamaan asiakastyytyväisyyslukujaan, seurauksena voi olla asiakasvaihtuvuuden kasvu ja liikevaihdon supistuminen sekä olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Merkittävien asiakkuuksien menettäminen voi vaikuttaa DNA:han kielteisesti.

DNA:lla on joitakin suuria asiakkaita sekä yritysliiketoiminnassa (kuten kaupunkeja, sairaaloita ja suuryrityksiä) että kuluttajaliiketoiminnassa (kuten taloyhtiöitä, joissa suurta tilaajajoukkoa koskee yksi yhteisesti neuvoteltu sopimus, tai suuria vuokra-asuntoyhtiöitä, kuten SATO Oyj ja VVO-yhtymä Oyj). Taloyhtiö on osakeyhtiö, jonka tarkoituksena on osakkeidensa antaman oikeuden avulla omistaa tai hallita tiettyä asuinhuoneistoa tai muita osia taloyhtiön hallitsemasta rakennuksesta. Osakkeet tuottavat oikeuden hallita tiettyä asuinhuoneistoa tai muuta osaa yhtiön hallinnassa olevasta rakennuksesta. DNA on erityisesti riippuvainen kyvystään ylläpitää asiakassuhteita nykyisten taloyhtiöasiakkaidensa ja suurten vuokra-asuntoyhtiöiden kanssa ja kyvystään houkutella uusia taloyhtiöitä kiinteiden laajakaistapalveluidensa ja kaapelitelevisiopalveluidensa asiakkaiksi. Taloyhtiöiden ja suurten vuokra-asuntoyhtiöiden kanssa tehdyt sopimukset kattavat huomattavan osan DNA:n laajakaista- ja kaapelitelevisioasiakkaista. Taloyhtiöasiakkaat ja suuret vuokra-asuntoyhtiöt muodostavat huomattavan tilaajajoukon, jolle voidaan tarjota perustasoa nopeampia ja kalliimpia kiinteitä laajakaistayhteyksiä sekä maksutelevisiopalveluita. Jos yhtä tai useampaa taloyhtiötä tai suuria vuokra-asuntoyhtiöitä koskeva sopimus irtisanotaan, myös kaikki saman taloyhtiösopimuksen piiriin kuuluville yksittäisille tilaajille myydyt nopeammat yhteydet tulevat irtisanotuiksi. DNA toimittaa lisäksi suurille yritysasiakkailleen kattavia korkean arvon

viestintäpalveluita ja saa siten näiltä asiakkailta huomattavaa liikevaihtoa. Tällaisten asiakkaiden menettäminen voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA on aiemmin menettänyt kaupunkeja, sairaaloita, taloyhtiöitä ja muita suurasiakkaitaan. Jos DNA ei kykene ylläpitämään tai uudistamaan olemassa olevia suhteitaan ja järjestelyjään suurasiakkaiden kanssa tai tekemään uusia sopimuksia kaupallisesti suotuisin ehdoin, se voi lisätä asiakasvaihtuvuutta, pienentää liikevaihtoa ja vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Sääntely-ympäristön muutokset voivat vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan ja kasvattaa sen kustannuksia.

Suomen tietoliikennemarkkinoille on tyypillistä voimakas sääntely. Se muodostuu kansallisesta sääntelystä ja Euroopan unionin sääntelystä. Lisäksi DNA:n toimintaa valvovat useat suomalaiset viranomaiset, kuten **LVM** ja Viestintävirasto. Tulevaisuudessa Euroopan komission, Euroopan sähköisen viestinnän viranomaisten yhteistyöelimen (**BEREC**) ja muiden unionin viranomaisten, valvonta ja ohjaus saattaa lisääntyä, mikä saattaa vähentää Suomen kansallisten olosuhteiden huomioimista ja vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan. Viranomaisten mahdollisuudella vaikuttaa DNA:n tuotteiden ja palveluiden sekä myös DNA:n hankkimien muiden operaattoreiden tukkutuotteiden hintatasoon sekä taajuusalueiden toimilupien kustannusrakenteeseen ja myöntämisperusteisiin on merkittävä vaikutus DNA:n liiketoimintaan. On myös mahdollista, että EU ja/tai Suomen valtio antavat sääntelyä ja panevat sitä täytäntöön jatkossa yhä tiiviimmässä tahdissa, mikä myös vaikuttaisi DNA:n liiketoimintaan. DNA:lta peritään myös erilaisia sääntelymaksuja, kuten vuosittainen tietoyhteiskuntamaksu sekä televisioverkon ja matkapuhelinverkon toimiluvista veloitettavat maksut, ja sääntelymaksut todennäköisesti nousevat tulevaisuudessa (katso ”*Sääntely – Sääntelymaksut*”).

Sääntely-ympäristö, jossa DNA toimii, kehittyy, ja merkittävät sääntelymuutokset ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat jatkossakin DNA:n liiketoimintaan. Tietoyhteiskuntakaari tuli Suomessa voimaan 1.1.2015. Siihen sisältyy DNA:ta velvoittavia laajamittaisia kuluttajansuojaa koskevia säännöksiä, kuten tietoliikenneoperaattoreiden, palveluntarjoajien ja myyjien yhteisvastuuta koskeva säännös, ja Tietoyhteiskuntakaaren sääntely vaikuttaa jatkossakin DNA:n mahdollisuuksiin harjoittaa liiketoimintaansa. Myös muut säännökset, jotka koskevat esimerkiksi tiettyjen televisiokanavien siirtovelvoitetta ja sitä, paljonko DNA voi tämän siirtovelvoitteen täyttämisestä veloittaa, vaikuttavat haitallisesti DNA:n tuotteiden hinnoitteluun tai kustannuksiin ja saattavat myös vaikuttaa haitallisesti DNA:n liikevaihtoon ja liiketoiminnan tulokseen.

Euroopan komissio julkaisi 14.9.2016 ehdotuksensa sähköisen viestinnän sääntelykehyksen uudistamiseksi (katso kohta ”*Sääntely – Vireillä olevat sääntelyasiat – Euroopan komission esitys sähköisen viestinnän sääntelykehyksen uudistamiseksi*”). Sääntelykehyksen uudistaminen sisältää muun muassa seuraavia asioita koskevia ehdotuksia: markkinasääntely, taajuushallinto ja radiotaajuuksien käyttö, yleispalveluvelvoitteet, sähköisten viestintäpalvelujen sääntely, sähköisen viestinnän luottamuksellisuus, numerointi, kuluttajansuoja ja sähköisen viestinnän viranomaiset. Ehdotettujen säännösten saattaminen osaksi Suomen lainsäädäntöä ja niiden täytäntöönpano saattaa muuttaa merkittävästi DNA:n toimintaympäristön sääntelyä ja siten vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan ja kasvattaa DNA:n kustannuksia.

Lisäksi Suomen hallitus valmistelee tiedustelulainsäädäntöä, jonka yksi osa-alue koskee tietoliikennetiedustelua. Hanke voi toteutuessaan aiheuttaa suomalaisille teleoperaattoreille merkittäviä lisäkustannuksia, heikentää viestintäpalveluiden käyttäjien luottamusta viestinnän luottamuksellisuuteen ja tämän myötä vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen (katso kohta ”*Sääntely – Vireillä olevat sääntelyasiat – Lainsäädäntöesitykset Suomen uudeksi tiedustelulainsäädännöksi*”).

DNA kehittää tuotteitaan ja palveluitaan nykyisen sääntelyn ja teknisten standardien perusteella. Tämän seurauksena erityyppisten säädösten muutokset sekä niiden soveltaminen ja vaikutukset nykyisiin tai uusiin teknologioihin tai tuotteisiin saattavat vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan ja liiketoiminnan tulokseen. Lisäksi esimerkiksi tukiasemien ja mastojen rakentaminen ja ylläpito sekä kiinteän verkon kaapeloinnit ja muut toimenpiteet saattavat edellyttää sääntelyyn perustuvia viranomaislupia.

Tekijänoikeuslain muuttumisen jälkeen kesäkuussa 2015 DNA:ta koskee lisäksi velvollisuus maksaa Tietoyhteiskuntakaaren mukaiseen siirtovelvollisuuteen liittyvä korvaus tekijälle edelleen lähettämisestä, ellei DNA todista, että korvaus on jo maksettu lähetysoikeuksien hankkimisen yhteydessä.

Verkkovierailuasetuksessa säädetään yhteiset säännöt tietoliikenteen yhdenvertaisen ja syrjimättömän kohtelun varmistamiseksi internetyhteyspalvelujen tarjoamisessa ja tähän liittyvien loppukäyttäjien oikeuksien turvaamiseksi. Verkkoneutraliteettisääntely ja viranomaisten uudet linjaukset tulevat edellyttämään muutoksia DNA:n tuotteisiin ja sopimusehtoihin. Muutokset toteutetaan mahdollisuuksien mukaan vuoden 2016 aikana. Verkkoneutraliteettiasetuksen edellyttämät muutokset tuotteisiin ja palveluihin voivat aiheuttaa lisäkuluja, lisäinvestointeja, tai joitakin tehtyjä tai tulossa olevia investointeja ei voida hyödyntää täysimääräisesti tuotannossa (katso kohta ”*Sääntely – Vireillä olevat sääntelyasiat – Verkkovierailua ja verkkoneutraliteettia koskeva asetus*”).

DNA ei voi vaikuttaa sääntelymuutosten sisältöön tai ajoitukseen. Mahdolliset uudet DNA:n toimintaan tai palveluihin vaikuttavat säännökset sekä nykyisten säännösten mahdolliset muutokset tai uudet tulkinnat saattavat vaikuttaa DNA:n yleiseen kilpailukykyyn, lisätä liiketoiminnan kustannuksia tai muuttaa DNA:n tapaa harjoittaa liiketoimintaansa tai muuttaa sen tuotteiden hinnoittelua. Mikä tahansa tällainen muutos voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n liiketoiminta riippuu tietoteknisistä järjestelmistä, ja näihin järjestelmiin liittyy useita toisiinsa liittyviä riskejä.

DNA:n IT- ja verkkoresurssit ja -infrastruktuuri ovat DNA:lle olennaisen tärkeitä, jotta se voi tarjota keskeisiä palveluitaan loppukäyttäjille. IT- ja verkkoresurssit muodostavat perustan innovatiivisille tietoliikennepalveluille. DNA:n IT-arkkitehtuuri käsittää useita monimutkaisia sisäisesti ja keskenään yhteen liittyviä järjestelmiä, joita päivitetään säännöllisesti ja integroidaan uusiin järjestelmiin. Koska DNA on kasvanut yritysostojen kautta, DNA tukeutuu monissa toiminnoissaan, IT-järjestelmät mukaan lukien, lukuisiin keskenään yhteen liittyviin järjestelmiin. Jos näitä järjestelmiä ei ylläpidetä asianmukaisesti tai jos järjestelmien avulla ei kyetä tukemaan uusien tai laajennettuja tuotteita tai palveluita, sillä voi olla haitallinen vaikutus DNA:n kykyyn palvella tilaajiaan.

DNA päivittää ja kehittää IT-järjestelmiään jatkuvasti, ja vuonna 2015 DNA aloitti yli 30 IT-hanketta voidakseen tarjota asiakkailleen yhä paremman ja saumattoman asiakaskokemuksen. DNA ei voi taata, että nämä järjestelmät toimivat jatkossa yhteensopivasti keskenään tai että IT-parannukset toimivat odotetulla tavalla, eikä DNA välttämättä saavuta meneillään olevilta kehitysprojekteiltaan odotettuja hyötyjä tai tuloksia. Vuonna 2015 DNA alkoi myös yksinkertaistaa ja kehittää laskutusjärjestelmiään, ja järjestelmäuudistuksen odotetaan valmistuvan vuonna 2019. Jos DNA ei kykene integroimaan nykyisiä laskutusjärjestelmiään ennakoidussa aikataulussa tai lainkaan, se saattaisi lisätä kustannuksia ja vaikuttaa haitallisesti asiakaskokemukseen. DNA:n meneillään oleviin kehitysprojekteihin liittyy haasteita, jotka voivat aiheuttaa esimerkiksi projektien viivästymisiä, odottamattomia kustannuksia, yhteensopivuushaasteita tai laatupoikkeamia. Minkä tahansa edellä kuvatun riskin toteutuminen vaikuttaisi olennaisen haitallisesti DNA:n brändimielikuvaan ja asiakastyytyväisyyteen.

Jos DNA:n kehitysprojektit viivästyvät suunnitellusta, sillä voi olla negatiivisia vaikutuksia DNA:n kykyyn toimittaa asiakkailleen nykyisiä tai toimitettavaksi sovittuja palveluita. On mahdollista, että DNA ei kykene enää toimittamaan jotakin nykyisistä palveluista, palveluiden toimitukset voivat viivästyä tai toimituksessa voi esiintyä odottamattomia virheitä. Esimerkiksi osa yritysliiketoiminnan uusista viestintäratkaisuiden toimituksista edellyttää usean IT-kehitysprojektin valmistumista. Esimerkkejä tällaisista voidaan mainita laskutus- ja mobiiliverkon (liittymien ja palveluiden) provisiointijärjestelmät sekä raportointiin liittyvät järjestelmät.

Yhteiskunnan digitalisoituminen, teollinen internet, uudet älylaitteet sekä pilvipalveluiden ja langattomien yhteyksien lisääntyminen ovat lisänneet yrityksiin ja yhteisöihin kohdistuvia sähköisiä uhkia merkittävästi, ja kehityksen myötä on ryhdytty puhumaan tietoturvan ja tietosuojan ohella kyberturvallisuudesta ja kyberuhkista. Virusten ja erilaisten vakoilu- ja haittaohjelmien lisäksi yritykset ja muut yhteisöt kohtaavat myös monimuotoista vakoilua, tietovarkauksia ja muuta sähköisissä verkoissa tapahtuvaa rikollisuutta, joissa hyödynnetään erilaisia järjestelmien haavoittuvuuksia, ja nämä riskit kohdistuvat myös DNA:han.

DNA:n IT-järjestelmissä on aiemmin ollut toimintahäiriöitä, ja mahdolliset vastaavat ongelmat tulevaisuudessa voisivat johtaa liikevaihdon menetykseen ja kalliisiin prosessihäiriöihin. Lisäksi digitalisoituminen, automatisoituminen ja verkkopohjaisuus ovat lisääntyneet myös tietoliikennealalla, ja muun muassa tästä syystä DNA:han kohdistuva tietomurtojen ja kyberhyökkäysten riski sekä tietojen, verkkojen ja ohjelmistojen tietoisten loukkausten riski ovat kasvaneet. Pilvipalveluiden lisääntyvä käyttö tietojen tallentamiseen saattaa niin ikään lisätä yleisten IT-järjestelmän toimintahäiriöiden riskiä.

DNA:n järjestelmäuudistukset voivat aiheuttaa muutoksia myös esimerkiksi DNA:n työntekijöiden ja alihankkijoiden työntekijöiden työtehtäviin, toimenkuviin sekä osaamisvaatimuksiin. DNA voi epäonnistua näiden muutostilanteiden hallinnassa, ja tällä saattaa olla olennaisen haitallisia vaikutuksia DNA:n liiketoimintaan.

Jos jokin edellä kuvatuista riskeistä toteutuu, se saattaa vaikuttaa DNA:n palveluiden laatuun, aiheuttaa huoltokatkoksia tai vaarantaa käyttäjätietojen luottamuksellisuuden, mikä voi vahingoittaa DNA:n mainetta ja markkinaosuutta ja voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti sen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Infrastruktuurin toimintahäiriöllä voi olla epäedullinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan.

DNA:n koko verkko ja IT-infrastruktuuri ovat alttiita vahingoille ja häiriöille, joita voivat aiheuttaa monenlaiset tapahtumat, kuten tulipalot, tulvat, myrskyt, jäätävä sade ja muut luonnonkatastrofit, sähkökatkot, inhimilliset virheet, terrori-

teot sekä laitteiden ja järjestelmien toimintahäiriöt. Huolimatta eräistä järjestelmien ja yhteyksien kahdennuksista ja varmennuksista ei ole varmuutta siitä, ettei ongelmia ilmene DNA:n verkko- tai IT-infrastruktuurissa tai sellaisten kolmansien osapuolten omistamien paikallisten verkkojen ja kaukoverkkojen infrastruktuurissa, joita DNA hyödyntää palveluiden, kuten verkkopalveluiden tai yhdysliikenne- ja verkkovierailupalveluiden toteuttamisessa tai tarjoamisessa. Tällaisia odottamattomia ongelmia saattavat olla esimerkiksi verkkojen tai järjestelmien toimintahäiriöt, laitteistojen tai ohjelmistojen toimintahäiriöt, yhteyskatkokset tai muut häiriöt. Vakuutus ei välttämättä kata tällaisia tappioita tai se ei kata niitä kokonaan, eikä DNA:lla välttämättä ole riittävästi resursseja tarvittavien korjaus- tai vaihtotöiden tekemiseen, tai korjaus- tai vaihtotöistä saattaa aiheutua DNA:lle huomattavia kustannuksia. DNA ei myöskään välttämättä kykene suorittamaan verkkonsa korjaus- tai vaihtotöitä tai ei välttämättä kykene suorittamaan niitä oikea-aikaisesti.

DNA on liiketoiminnassaan erityisen riippuvainen tietyistä monimutkaisista, kriittisistä järjestelmistä, kuten keskuksista, runkoverkon laitteista, palvelujärjestelmistä ja muista keskeisistä verkon osista, sekä laskutus- ja asiakaspalvelujärjestelmistä. Nämä järjestelmät ja laitteistot on sijoitettu melko harvoihin ns. kriittisiin laitetiloihin. Mikäli kriittisiin laitetiloihin tai järjestelmiin kohdistuu vahinkoja tai muita ongelmia, se voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:han.

DNA on liiketoiminnassaan myös riippuvainen katkottomasta sähkön saannista. Suuri osa DNA:n verkoissaan käyttämästä sähköstä siirretään harvaanasutulla alueilla sähköjakeluverkoissa, joissa ilmajohdot ovat hyvin yleisiä. Ilmajohdot ovat erityisen alttiita myrskyjen ja muiden sääilmiöiden aiheuttamille vaurioille ja häiriöille. DNA:lle on aiemmin aiheutunut merkittäviä sähkönsaantihäiriöitä, jotka ovat johtaneet alueellisiin häiriöihin sen verkoissa ja katkoksiin sen palveluissa, eikä ole varmuutta siitä, ettei DNA:lle mahdollisista varmennuksista huolimatta tulevaisuudessa aiheudu palvelukatkoja sähköyhtiöiden jakeluverkko-ongelmien takia.

Kaikki tällaiset tilanteet, joiden vuoksi DNA:n palveluiden tarjoaminen tilaajilleen estyy, keskeytyy, viivästyy tai vaikeutuu, saattavat johtaa muun muassa vakiokorvausten, vahingonkorvausten tai sopimussakkojen maksamista koskeviin vaatimuksiin, ja ne saattavat vaikuttaa kielteisesti DNA:n maineeseen, heikentää DNA:n kykyä pitää asiakkaansa tai houkutella uusia asiakkaita, edellyttää odottamattomia investointeja tai muutoin vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA on monilla toiminta-alueillaan riippuvainen alihankkijoista ja yhteistyökumppaneista sekä näiden palveluiden ja tuotteiden saatavuudesta, laadusta, luotettavuudesta ja suorituksista.

DNA on monilla liiketoimintansa alueilla riippuvainen lukuisista ulkopuolisista toimittajista ja yhteistyökumppaneista. Tällaisia ovat muun muassa DNA:n verkkojen huoltopalvelujen tarjoajat, matkaviestinverkon ja kiinteän verkon laitteistojen ja ohjelmistojen toimittajat, laitetoimittajat, puhelinkeskuspalvelujen tarjoajat sekä laitetilojen, mastojen ja antennipaikkojen vuokrasopimusten vastapuolet. Jos DNA menettää jonkin tärkeimmistä toimittajistaan tai yhteistyökumppaneistaan taikka jos sen tärkeimmät toimittajat tai yhteistyökumppanit eivät toimita DNA:lle riittäviä palveluita, laitteita, hyödykkeitä tai tiloja tai eivät toimita niitä oikeaan aikaan tai kohtuulliseen hintaan tai näissä palveluissa, laitteissa, hyödykkeissä tai tiloissa on vikoja, virheitä tai muita laatupoikkeamia, se voi vaikuttaa kielteisesti DNA:n kykyyn pitää tilaajansa tai houkutella uusia tilaajia tai tarjota houkuttelevia tuotteita. Tämä voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n maineeseen, liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA on lisäksi Suomen markkinoiden verkkoinfrastruktuurin osalta pääkilpailijoitaan suurempi nettovuokraaja, joten markkinahintojen tai säänneltyjen hintojen nousu taikka verkkoinfrastruktuurin tarpeen merkittävä kasvu voi vaikuttaa kielteisesti DNA:n kilpailukykyyn ja kustannusrakenteeseen. Tämä voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoiminnan tulokseen.

DNA on tehnyt toimitussopimuksia tiettyjen puhelin-, mokkula- ja tablettitietokonevalmistajien, kuten Applen, Huawein ja Samsungin, kanssa. Joihinkin näistä toimitussopimuksista sisältyy vähimmäisosto- ja markkinointisitoumuksia (katso kohta ”*– DNA on sitoutunut huomattaviin vähimmäisosto-, vähimmäismaksu- ja markkinointivelvoitteisiin, joita se ei välttämättä pysty täyttämään*”). Puhelinten ja tablettitietokoneiden valmistajat rajoittavat joskus toimituksiaan, etenkin silloin, kun tietyn puhelinmallin kysyntä on voimakasta, tai tiettynä vuodenaikana, kuten joulun aikaan, jolloin näistä laitteista, lisävarusteista tai muista osista saattaa olla pulaa. Lisäksi kyseisillä toimittajilla saattaa olla mahdollisuus irtisanoa DNA:n kanssa tekemänsä sopimus lyhyellä irtisanomisajalla, eikä DNA voi taata, että sillä on niiden tuotteita jatkossakin saatavillaan. Eräät laitetoimittajat ovat niin ikään tehneet joidenkin DNA:n kilpailijoiden kanssa toimitussopimuksia, jotka antavat yksinoikeuden, ja laitetoimittajat saattavat toimia näin myös tulevaisuudessa.

DNA:n myymissä laitteissa, kuten puhelimissa, mokkuloissa ja tableteissa, voi olla vikoja, virheitä tai muita laatupoikkeamia. Osa näistä vioista, virheistä tai laatupoikkeamista voi aiheuttaa DNA:n asiakkaille merkittäviä haittoja (esimerkiksi paloturvallisuusriskejä). Yleisesti markkinoilla olevien laitteiden lisäksi DNA voi tarvittaessa teettää itse omia laitteitaan, jotka on tehty DNA:n määritysten mukaisesti, ja myydä näitä eteenpäin. Myös näissä laitteissa voi olla vikoja, virheitä ja laatupoikkeamia. DNA:n itse teettämien laitteiden laatuun liittyvät mahdolliset ongelmat voivat johtua myös esimerkiksi DNA:n virheellisistä tai epäselvistä määrityksistä tai tilauksista. DNA myy laitteita omien asiak-

kaidensa lisäksi muille laitemyyjille, kuten Gigantille. Vikojen, virheiden tai muiden laatupoikkeamien korjaamiseen voi liittyvä merkittäviä kustannuksia (esimerkiksi laitteen takaisinveto ja korvaaminen uudella), ja nämä kustannukset voivat jäädä DNA:n kannettavaksi. Laitteisiin liittyvät ongelmat voivat heijastua myös DNA:n maineeseen ja DNA:n muihin palveluihin, erityisesti koska laite- ja palvelumyynti liittyvät usein tiiviisti yhteen.

Kaikki tilanteet, joissa DNA:n myymissä laitteissa on vika, virhe tai muu laatupoikkeama, saattavat johtaa muun muassa vahingonkorvausten tai sopimussakkojen maksamista koskeviin vaatimuksiin, ja ne saattavat vaikuttaa kielteisesti DNA:n maineeseen, heikentää DNA:n kykyä pitää asiakkaansa tai houkutella uusia asiakkaita, aiheuttaa odottamattomia merkittäviä kuluja tai muutoin vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Jotkin DNA:n toimittajien tuotteista ja palveluista ovat DNA:n liiketoiminnan kannalta kriittisiä. Tämä koskee erityisesti tiettyjen palveluiden ja laitteiden toimittajia sekä DNA:n verkkojen huoltopalveluiden toimittajia. Verkkotoimittajilla on rajallinen määrä tuotteita, ja elleivät ne kykene toimittamaan tarvittavaa määrää verkkolaitteita, DNA:n kyky kehittää verkkoaan saattaa heikentyä. Ericsson toimittaa tällä hetkellä huomattavan enemmistön DNA:n verkkolaitteista. Jos Ericsson irtisanoisi DNA:n kanssa tekemänsä toimitussopimuksen tai ei muutoin enää kykenisi toimittamaan DNA:n käyttämiä verkkolaitteita, se saattaisi vaikuttaa DNA:n kykyyn ylläpitää tai kehittää verkkoaan ja siten vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. Lisäksi DNA ulkoistaa verkkonsa huoltotyöt ja käyttää kullakin maantieteellisellä alueella muutamaa alihankkijaa. Usein tällaisia alihankkijoita käyttävät monet eri matkaviestinoperaattorit, ja useisiin operaattoreihin vaikuttavan infrastruktuurin toimintahäiriön tapauksessa DNA ei välttämättä saa verkkoaan palautettua yhtä nopeasti tai huollettua sitä yhtä tehokkaasti kuin sen kilpailijat tai ei voi valita palautuksen tai huollon suorittavaa alihankkijaa. Jos DNA ei kykene kehittämään, huoltamaan tai palauttamaan verkkojaan yhtä nopeasti kuin kilpailijansa, DNA saattaa menettää markkinaosuuttaan eikä se välttämättä kykene pitämään olemassa olevia asiakkaitaan tai houkuttelemaan uusia asiakkaita verkkonsa peittoalueille.

DNA on riippuvainen IT-verkoista ja -järjestelmistä, joista osaa hallinnoivat kolmannet osapuolet. Esimerkiksi suurin osa DNA:n keskeisimmistä tietojärjestelmistä ja ohjelmistoista on kolmansien osapuolten toimittamia. Näin ollen DNA on riippuvainen IT-toimittajiensa kyvystä toimittaa teknologiaa, ja tämän vuoksi DNA:n ja toimittajien välisten suhteiden mahdollinen huonontuminen tulevaisuudessa voisi heikentää DNA:n kykyä toimittaa palveluitaan. Vaikka käytettävissä on vaihtoehtoisia IT-toimittajia, ei ole varmuutta siitä, että DNA pystyisi neuvottelemaan uusien toimittajien kanssa sopimuksia kaupallisesti kohtuullisin ehdoin ja kustannuksin oikea-aikaisesti tai lainkaan. DNA:n tai sen ulkopuolisten palveluntarjoajien IT-verkot ja -infrastruktuuri voivat olla alttiita työntekijöiden virheistä tai väärinkäytöksistä johtuville vahingoille, katkoksille, toiminnan keskeytyksille tai loukkauksille. Mahdolliset laatuongelmat tai toimitushäiriöt voivat vaikuttaa haitallisesti DNA:han ja sen kykyyn houkutella ja pitää asiakkaita.

DNA on solminut myös useita tuotteisiin liittyviä kumppanuuksia, joiden ensisijaisena päämääränä on uusien tuotteiden, teknologioiden ja palveluiden kehitystyön ulkoistaminen DNA:n kumppaneille. Tällaiset kumppanuudet koskevat muun muassa sellaisia tuotteita kuin DNA TV ja mobiilimaksu (prepaid- tai luottotoiminto, joka toimii älypuhelimella). DNA:lla on lisäksi yrityssektorilla useita yhteistyökumppaneita esimerkiksi viestintä- ja yhteistyöpalveluihin liittyen. DNA ei voi taata, että se voi jatkossakin tukeutua näihin tai muihin kumppanuuksiin. DNA ei myöskään voi taata, että sen kumppanuudet ovat tulevaisuudessa taloudellisesti toteuttamiskelpoisia tai että niiden sopimusehdot, kuten voitonjako tai muut yhteishankkeissa syntyviä kuluja ja voittoja koskevat mallit, ovat DNA:lle edullisia. DNA ei myöskään voi taata, että tällaiset kumppanit markkinoivat sen tuotteita siten kuin DNA markkinoisi niitä, etteivät tällaiset kumppanuudet heijastu DNA:n brändiin epäedullisesti siinä tapauksessa, että kumppanin kehittämässä tuotteessa tai palvelussa ilmenee ongelmia, tai ettei sen kumppanien tuote- tai palvelutoimituksissa ole katkoksia. DNA:lla on aiemmin ollut ongelmia toimittajiensa ja yhteistyökumppaneidensa kanssa, muun muassa molemmille osapuolille edullisten yhteistyöehtojen neuvottelussa, ja se on myös menettänyt merkittävän kumppanin. Ei ole varmuutta siitä, ettei DNA kohtaa tulevaisuudessa vastaavia tai muita ongelmia toimittajiensa ja yhteistyökumppaneidensa kanssa.

Jos mikä tahansa edellä mainituista riskeistä toteutuu, keskeisen toimittajan tai yhteistyökumppanin menetys mukaan luettuna, se voi vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Ellei DNA onnistu ylläpitämään taloudellista raportointiaan koskevaa tehokasta sisäistä valvontaa, sillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan ja sen osakkeiden kaupankäyntikurssiin.

DNA pyrkii huolehtimaan siitä, että sillä on käytössään toimintansa laajuuteen ja luonteeseen nähden asianmukainen ja luotettava sisäinen valvonta ja riskinhallintajärjestelmät. Sisäisen valvonnan ja riskinhallintamenettelyjen tarkoituksena on varmistaa Yhtiön liiketoiminnan tehokkuus ja tuloksellisuus sekä tiedon luotettavuus, ehkäistä väärinkäytöksiä ja varmistaa kaikkien sovellettavien lakien, säädösten ja toimintaperiaatteiden noudattaminen sekä tunnistaa, arvioida ja seurata liiketoimintaan liittyviä riskejä.

DNA havaitsi vuonna 2015 laskutusjärjestelmässään virheen, ja DNA:n tilinpäätöksiä 31.12.2013 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta on takautuvasti oikaistu kuluttajaliiketoiminnan liikevaihtoon vaikuttavan tuloutuksen osalta. Oikaisun seurauksena kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto pieneni tilikauden 2013 osalta 1 339 tuhatta euroa ja tilikauden 2014 osalta 1 989 tuhatta euroa. Lisäksi tilikaudella 2014 kirjattu PlusTV brändin alaskirjaus oli tehty liian pienenä, ja sitä korjattiin takautuvasti 1 769 tuhannella eurolla tilikaudella 2015. Korjausten seurauksena tilikauden tulos pieneni yhteensä 3 006 tuhatta euroa vuonna 2014 ja 1 011 tuhatta euroa vuonna 2013. Vuonna 2016 DNA:n taloudellisessa raportoinnissa havaittiin tiettyjä epäjohdonmukaisuuksia, jotka liittyivät erityisesti investointien ja korkomaksujen kassavaikutuksen esittämiseen konsernin rahavirtalaskelmassa sekä tiettyjen taseen erien luokitteluun. Tämän johdosta DNA on uudelleenluokitellut eräitä konsernin taseen eriä 31.12.2013 päättyneeltä tilikaudelta sekä konsernin rahavirtalaskelmien eriä 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta vastaamaan nykyistä esittämistapaa. Tähän Listalleottoesitteeseen sisällytetyt Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta on oikaistu takautuvasti edellä esitettyjen seikkojen osalta ”*IAS 8 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet*” -standardin mukaisesti.

Jos DNA epäonnistuu taloudellista raportointia koskevan tehokkaan sisäisen valvonnan ylläpitämisessä tai tarvittavien uusien tai parannettujen valvontamenettelyjen käyttöönotossa tai jos sillä on vaikeuksia niiden käyttöönotossa, DNA voi epäonnistua raportoinnin oikeellisuudessa tai väärinkäytösten ehkäisemisessä. Havaitsematta jääneet DNA:n sisäisen valvonnan heikkoudet tai puutteet taikka epäonnistuminen tulevien puutteiden korjaamisessa saattavat vaatia konsernitilinpäätökseen muuttamista tulevaisuudessa tai takautuvasti taikka johtaa siihen, että DNA tunnistaa muita lisähuomiota tai kehittämistä vaativia alueita.

Riittämättömän sisäisen valvonnan seurauksena DNA voi myös raportoida virheellisiä taloudellisia tietoja, minkä johdosta sijoittajat voivat menettää luottamuksensa DNA:n raportoimiin taloudellisiin tietoihin, millä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen ja sen osakkeiden kaupankäyntihintaan.

”IFRS 16 – Vuokrasopimukset” ja ”IFRS 15 – Myyntituotot asiakassopimuksista” -standardien käyttöönoton johdosta DNA saattaa joutua muuttamaan tilinpäätöksen laadintaperiaatteitaan ja liiketoiminnan toimintatapaansa tai oikaisemaan julkaisemiaan konsernitilinpäätöksiä.

International Accounting Standards Board (”**IASB**”) julkaisi ”*IFRS 16 – Vuokrasopimukset*” -standardin, joka tulee voimaan 1.1.2019, mutta yhtiöt voivat ottaa sen käyttöön ennen tätä päivämäärää, ja ”*IFRS 15 – Myyntituotot asiakassopimuksista*” -standardin, joka tulee voimaan 1.1.2018. Vaikka EU ei vielä ole hyväksynyt ”*IFRS 16 – Vuokrasopimukset*” -standardia tämän Listalleottoesitteen päivämääränä, DNA harkitsee ”*IFRS 16 – set*” -standardin vaatimia muutoksia ja odottaa noudattavansa kyseisiä vaatimuksia ”*IFRS 16 – Vuokrasopimukset*” -standardin voimaantuloon mennessä. DNA analysoi tällä hetkellä standardien mahdollisia vaikutuksia konsernitilinpäätökseensä sitä ensimmäistä kertaa sovellettaessa.

Johtuen ”*IFRS 16 – Vuokrasopimukset*” -standardin äskettäisestä julkaisemisesta ja standardin mahdollistamista useista siirtymävaihtoehdoista sovellettaessa sitä ensi kertaa DNA ei ole vielä tämän Listalleottoesitteen päivämääränä määrittänyt ”*IFRS 16 – Vuokrasopimukset*” -standardin soveltamisen mahdollista vaikutusta sen konsernitilinpäätökseen Ottaen kuitenkin huomioon, että DNA vuokraa suurta määrää toimitiloja, teletiloja, mastoja, autoja, IT-laitteita ja ohjelmistoja ulkopuolisilta tahoilta vuotta pidemmillä vuokra-ajoilla, ”*IFRS 16 – Vuokrasopimukset*” -standardin soveltamisella vuonna 2019 odotetaan olevan merkittävä vaikutus DNA:n konsernitilinpäätökseen. Vaikutus johtuu vuokrattujen toimitilojen ja laitteiden vuokravastuiden nykyarvojen kirjaamisesta taseeseen standardia sovellettaessa. DNA odottaa erityisesti sen varojen ja leasingvelkojen vastaavanlaista merkittävää kasvua. Lisäksi näiden muiden vuokrasopimusten perusteella nykyiset suoritetut vuokramenot uudelleenluokitellaan poistoiksi ja rahoituskuluiksi. DNA myös odottaa velkaantumisasteensa kasvavan. Vaikka DNA ei tällä hetkellä odota tämän vaikuttavan sen lainakuluihin tai uuden rahoituksen saantiin, ei voi olla varmuutta siitä, että tämä on asian tilanne tulevaisuudessa. Katso ”*– Lisärahoituksen hankintaan tai DNA:n luottoihin liittyvien rahoituskovenanttien noudattamiseen liittyvät vaikeudet sekä rahoituskustannusten nousu voivat vaikuttaa haitallisesti DNA:n taloudelliseen asemaan*”.

”*IFRS 15 – Myyntituotot asiakassopimuksista*” -standardi sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. Myynnin kirjaaminen voi tapahtua ajan kuluessa tai tiettynä ajankohtana. DNA on selvittänyt ”*IFRS 15 – Myyntituotot asiakassopimuksista*” -standardin vaikutuksia konsernitilinpäätökseensä, ja alustavan selvityksen mukaan standardin soveltamisella odotetaan olevan vaikutuksia muun muassa kytkykauppojen tuottojen tulouttamiskäytäntöön, keskittämisetujen ja sopimusmuutosten käsittelyyn, avaus- ja kytkentämaksujen kirjaamisajankohtaan sekä sopimuksen saamisesta aiheutuvien lisämenojen aktivointiin nykykäytäntöä laajempana. DNA analysoi tällä hetkellä näiden muutosten vaikutusta konsernitilinpäätökseensä.

Uusien IFRS-standardien myötä DNA saattaa joutua muuttamaan tilinpäätöksen laadintaperiaatteitaan, muuttamaan liiketoiminnan toimintatapaa vastaamaan uusia tilinpäätösstandardeja tai oikaisemaan julkaisemiaan konsernitilinpäätöksiä. Näillä muutoksilla saattaa olla huomattava vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja tulokseen, tai ne voivat aiheuttaa huomattavan poikkeaman liikevaihtoa ja liiketulosta koskevista tavoitteista.

DNA on sitoutunut huomattaviin vähimmäisosto-, vähimmäismaksu- ja markkinointivelvoitteisiin, joita se ei välttämättä pysty täyttämään.

DNA:n joidenkin suurimpien laitetoimittajiensa kanssa tekemiin sopimuksiin sisältyy huomattavia vähimmäisosto- ja markkinointivelvoitteita, jotka koskevat DNA:lle toimitettavia päätelaitteita. Tämän vuoksi DNA on velvollinen ostamaan kyseisiltä toimittajilta sopimuksella sovitun määrän päätelaitteita ja joissakin tapauksissa käyttämään tietyn määrän rahaa kyseisten laitteiden markkinointiin riippumatta siitä, mikä kyseisten laitteiden tosiasiallinen kysyntä markkinoilla on. Aiemmin DNA ei aina ole kyennyt täyttämään vähimmäisosto- ja markkinointivelvoitteita, eikä DNA voi taata, että kyseisten tuotteiden markkinat mahdollistavat sen, että DNA kykenee tulevaisuudessa myymään laitteita sopimuksen edellyttämän vähimmäisostomäärän tai että DNA on sellaisessa asemassa, että se kykenee noudattamaan kaikkia markkinointivelvoitteitaan. Erityisesti ei ole varmuutta siitä, ettei asiakkaiden kysyntä siirry pysyvästi muihin tuotteisiin tai että asiakkaat ovat halukkaita ostamaan kyseisiä laitteita niille asetettuun hintaan. Näin ollen DNA:lle saattaa aiheutua huomattavia hankinta- ja markkinointikuluja, joita vastaavat laitemyynnit eivät kata. Jos DNA ei täytä vähimmäisosto- ja markkinointivelvoitteita, DNA:n maksettavaksi saattaa tulla sopimussakkoja. Epäonnistuminen joidenkin DNA:n laitetoimittajien kanssa sovittujen vähimmäisosto- tai markkinointivelvoitteiden täyttämisessä voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n joidenkin mediayhtiöiden kanssa tekemiin sisältöjen ostosopimuksiin sisältyy huomattavia vähimmäismaksuvelvoitteita. Tämän vuoksi DNA on velvollinen maksamaan kyseiselle mediayhtiölle sopimuksella sovitun minimihinnan siinäkin tilanteessa, että myynti jää ennustettua pienemmäksi. Aiemmin DNA ei aina ole kyennyt myymään sisältöjä ennustetun mukaisesti ja DNA on joutunut maksamaan sopimuksessa määriteltyä minimihintaa. DNA ei voi taata, että kyseisten sisältöjen markkinat mahdollistavat sen, että DNA kykenee tulevaisuudessa myymään kyseisiä sisältöjä yli sopimuksissa ennustetun tason. Näin ollen DNA:lle saattaa aiheutua huomattavia sisältöjen ostokuluja, joita sisältöjen myyntitulot eivät kata. Epäonnistuminen joidenkin DNA:n mediayhtiöiden kanssa sovittujen sisältöjen ostosopimusten myyntivolyymien ennustamisessa voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n sisäisten ja ulkoisten myyntikanavien tehokkuudella sekä sen asiakaspalvelujärjestelmillä on huomattava vaikutus sen liiketoimintaan.

DNA:n oma myymäläverkko on sen tärkein jakelukanava. Ei ole varmuutta siitä, että DNA:n oma myymäläverkko menestyy tulevaisuudessa tai etteivät asiakkaat siirry käyttämään yhä enenevässä määrin verkkokauppoja. DNA:n tuotteita ja palveluita myydään lisäksi useiden ulkoisten myyntikanavien kautta: muun muassa kodinelektroniikan vähittäismyyntiketjut Gigantti ja Power myyvät laitteita, joita DNA hankkii toimittajiltaan. Nämä ulkoiset myyntikanavat ovat tärkeitä DNA:lle myös liittymämyynnissä, joka muodostaa DNA:n liikevaihdon ytimen. Ei ole varmuutta siitä, että suuret vähittäismyyjät, jotka tällä hetkellä pitävät DNA:n tuotteita ja palveluita valikoimissaan, tekevät näin myös jatkossa tai että ne myyvät mieluummin DNA:n kuin sen kilpailijoiden tuotteita ja palveluita. Nykyisten keskeisten vähittäismyyjien säilyttäminen voi myös johtaa kustannusten kasvuun, kun edustajasopimukset neuvotellaan uudelleen. Nykyiset tai markkinoille tulevat uudet vähittäismyyjät voivat lisäksi tehdä DNA:n minkä tahansa kilpailijan kanssa jakelusopimuksia, jotka antavat yksinoikeuden. Jos DNA menettää keskeiset vähittäismyyjänsä tuotteidensa ja palveluidensa myyntikanavana, se voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Internetpohjaisten ja muiden sähköisten kanavien merkitys DNA:n asiakaspalvelussa ja uusien asiakkaiden hankkimisessa on yhä suurempi. DNA ei välttämättä onnistu kehittämään tai hallitsemaan näitä sähköisiä kauppapaikkoja, mikä puolestaan voi rajoittaa sen kykyä houkutella ja pitää asiakkaita. DNA saattaa joutua epäedulliseen asemaan ja sen liiketoiminta saattaa kärsiä, jos se ei kykene tarjoamaan kustannustehokkaita sähköisiä myyntikanavia ja asiakaspalvelua verkossa. Vuonna 2015 DNA otti käyttöön uuden verkkokauppa-alustan, jossa myydään monia DNA:n palveluita ja päätelaitteita, eikä ole varmuutta siitä, että DNA:n verkkokauppa-alusta menestyy. Ennen kaikkea ilman toimivaa sähköistä myyntikanavaa DNA ei välttämättä kykene saavuttamaan kaikkia mahdollisia asiakkaitaan, eikä se välttämättä kykene hyötymään eduista, joita kyseinen myyntikanava tarjoaa perinteisiin myyntikanaviin verrattuna. Verkossa tarjottavasta asiakaspalvelusta on niin ikään tullut olennainen osa asiakaspalvelun kokonaistarjoamaa, ja DNA odottaa sen merkityksen kasvavan tulevaisuudessa. Epäonnistuminen kustannustehokkaiden sähköisten ja verkossa toimivien kanavien kehittämisessä myynnin ja asiakaspalvelun tarpeisiin voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:lla ei ole taattua pääsyä televisiosisältöön, ja se on riippuvainen suhteistaan sisällöntarjoajiin ja televisiotoiminnan harjoittajiin sekä yhteistyöstä näiden kanssa.

DNA:n televisio- ja videoliiketoiminnan menestys riippuu muun muassa DNA:n tilaajille toimitettavan ohjelmiston laadusta ja monipuolisuudesta. DNA ei tällä hetkellä tuota omaa televisiosisältöä, joten se on ohjelmiston osalta riippuvainen televisiotoiminnan harjoittajista ja sisällöntarjoajista. Televisiotoiminnan harjoittajilla on oikeudet huomattavan

laajaan premium-tason sisältöön tai teräväpiirtosisältöön, ja mikäli kyseiset televisiotoiminnan harjoittajat saavat yksinoikeuden sisältöön, se voi rajoittaa DNA:n mahdollisuutta saada tiettyä sisältöä. Koska DNA jatkaa tilausvideopalvelunsa (Video on Demand, **VoD**) ja muiden interaktiivisten palveluidensa kehittämistä, sen on yhä tärkeämpää kyetä hankkimaan sisältöä tilaus- ja kertaostopohjaiseen VoD-tarjoamaansa. Tämä riippuu DNA:n kyvystä ylläpitää suhteitaan ja yhteistyötään sisällöntarjoajien ja televisiotoiminnan harjoittajien kanssa niin normaalitarkkuuden kuin teräväpiirtosisällönkin osalta. Ei ole varmuutta siitä, että DNA kykenee hankkimaan houkuttelevaa sisältöä kaupallisesti kohtuullisin ehdoin tai lainkaan. Lisäksi DNA:n käy ja tulee jatkossakin käymään tarjoamastaan sisällöstä aika ajoin neuvotteluja sisällöntarjoajien tai televisiotoiminnan harjoittajien kanssa, eikä ole takeita siitä, että nämä sisällöt ovat DNA:n saatavilla tulevaisuudessa. Jos DNA menettää jonkin tärkeimmistä sisällöntarjoajistaan tai televisiotoiminnan harjoittajistaan tai jos nämä muuten lakkaavat tarjoamasta DNA:lle riittäviä palveluita tai eivät pysty tarjoamaan niitä oikeaan aikaan tai kohtuulliseen hintaan, se voi vaikuttaa kielteisesti DNA:n kykyyn pitää tilaajansa tai houkutella uusia tilaajia tai tarjota houkuttelevia tuotteita. Tulevaisuudessa on mahdollista, että televisiotoiminnan harjoittajien internetpohjaiset palvelut lisääntyvät siinä määrin, että ne sivuuttavat digitaalisen antennitelevision ja kaapelitelevision kokonaan ja jakelevat suurimman osan sisällöstään internetissä, minkä jälkeen DNA ei välttämättä kykene hankkimaan sisältöä kaupallisesti hyväksyttävään hintaan tai lainkaan.

Suomessa pilvipohjaisille televisio-ohjelmien verkkotallennuspalveluille voidaan tekijänoikeuslain (404/1961) mukaisesti myöntää kollektiivinen käyttölupa verkossa oleviin televisio-ohjelmiin neuvottelematta siitä yksittäisten oikeudenhaltijoiden kanssa. Tietyssä tapauksessa kuvatallenteen tuottaja voi kuitenkin tekijänoikeuslain mukaan kieltää kollektiiviseen käyttölupaan perustuvan sisällön käytön. Verkkotallennus edellyttää käyttölupaa myös televisio-ohjelmien lähettäjäyritykseltä. DNA:lle on myönnetty kollektiivinen käyttölupa pilvipohjaisiin verkkotallennuspalveluihin, ja DNA on neuvotellut tarvittavat yhteistyösopimukset televisiotoiminnan harjoittajien kanssa. Ei ole varmuutta siitä, etteivät kuvatallenteen tuottajat käyttäisi DNA:ta sitovasti kielto-oikeuttaan. Ei ole varmuutta myöskään siitä, että DNA kykenee neuvottelemaan yksilöllisiä sisällönjakelusopimuksia kaupallisesti kohtuullisin ehdoin tai takaamaan yhteistyön jatkumisen televisiotoiminnan harjoittajien tai tekijänoikeusjärjestöjen kanssa kaupallisesti kohtuullisin ehdoin tai lainkaan tai etteivät tekijänoikeusjärjestöt tai yksittäiset oikeudenhaltijat vaadi DNA:lta ylimääräisiä lupamaksuja tai esitä sille oikeuksien loukkauksia koskevia vaatimuksia. Teknologisen kehityksen myötä nykyiset sopimukset saattavat myös käydä epäasianmukaisiksi, kun liiketoiminta- ja jakelumallit muuttuvat. Jos hyväksyttävistä ehdoista ei päästä yksimielisyyteen, se vaikuttaa kielteisesti DNA:n sisällön laatuun ja voi lopulta johtaa verkkotallennuspalveluiden sulkemiseen, elleivät asiakkaat ole tyytyväisiä saatavilla olevaan sisältöön. Strategisen painopisteen siirtyminen digisovittimista pilvipohjaisiin ratkaisuihin saattaa lisäksi edellyttää jatkossa investointeja, jotta DNA:n verkko voidaan päivittää vastaamaan entistä suurempaa kaistanleveyden tarvetta

Tekijänoikeuslain muuttumisen jälkeen kesäkuussa 2015 DNA:ta koskee lisäksi velvollisuus maksaa Tietoyhteiskuntakaaren mukaiseen siirtovelvollisuuteen liittyvä korvaus tekijälle edelleen lähettämisestä, ellei DNA todista, että korvaus on jo maksettu lähetysoikeuksien hankkimisen yhteydessä. Mainosrahoitteiset kaupalliset televisiokanavat kuitenkin poistuvat DNA:n käsityksen mukaan 31.12.2016 siirtovelvollisuuden piiristä. Sen jälkeen kaupallisten televisiokanavien ja DNA:n tulee sopia jakelun ehdoista.

On mahdollista, että DNA ja kaupalliset televisiokanavat eivät pääse jatkossa yhteisymmärrykseen kaupallisten kanavien jakelun ehdoista DNA:n jakelukanavissa. Jos DNA ei pääse jakelun ehdoista yhteisymmärrykseen jonkin televisiokanavan osalta, eivät DNA:n asiakkaat enää näe kyseistä kanavaa.

Mahdolliset ongelmat televisiosisältöjen saannissa tai mahdollinen televisiosisältöjen hintojen nousu voivat heikentää DNA:n nykyisten ja tulevien televisiopalveluiden kysyntää ja vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Laiton maksutelevisiosisällön jakaminen tai muu DNA:n televisiopalveluiden luvaton käyttö saattaa vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan.

DNA:lla on käytössään ehdolliseen pääsyyn perustuvia järjestelmiä suojattujen digitaalisten televisio-ohjelmien, muun muassa DNA:n digitaalisten maksutelevisiopakettien, lähettämistä varten. Ehdolliseen pääsyyn perustuvilla järjestelmillä varmistetaan, että asiakkaat ovat maksaneet maksutelevisiosisällöstä ennen kuin he voivat katsoa sitä. Niillä voidaan myös rajoittaa ohjelmien saatavuutta tietyillä maantieteellisillä alueilla ja helpottaa vanhempien mahdollisuuksia valvoa television katselua. Piratismi ja muut laittomat keinot saattavat uhata DNA:n ehdolliseen pääsyyn perustuvien järjestelmien turvallisuutta. Lisäksi DNA:n digisovittimessa on oltava älykortti ennen kuin tilaaja voi vastaanottaa ohjelmia. DNA:n älykortteja on aiemmin kopioitu lainvastaisesti ja saatetaan kopioida jatkossakin, jolloin sen televisiosisältöä voidaan vastaanottaa lainvastaisesti. Ei ole varmuutta siitä, että DNA:n ehdollisen pääsyn järjestelmissä mahdollisesti käyttöön ottamia uusia turvatoimia ei kierretä. Salauksen pettäminen voisi johtaa liikevaihdon laskuun, kustannusten nousuun ja kaapelitilaajien asiakasvaihtuvuuden kasvuun tai vaikuttaa muutoin olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. DNA altistuu lisäksi maksutelevisiosisällön laittomalle jakamiselle ja suoratoistettavan verkkosisällön salasanojen jakamiselle. Jos asiakkaat pystyvät käyttämään maksutelevi-

siosisältöä lainvastaisesti, se saattaa vähentää DNA:n maksutelevisiopalveluiden kysyntää ja siten vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. Tekijänoikeuksien haltijat saattavat myös esittää DNA:lle oikeudenloukkausvaatimuksia, mikäli DNA ei onnistu suojaamaan sisältöä laittomuuksilta. Mahdollisen vahingonkorvausvastuun lisäksi tällaiset vaatimukset saattavat vaarantaa DNA:n olemassa olevat yhteistyöjärjestelyt sisällönomistajien kanssa ja vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto saattaa laskea odotettua nopeammin.

DNA olettaa, että kiinteän verkon puhepalveluiden liittymäkanta ja liikevaihto vähenevät edelleen, kun kiinteän verkon liittymäasiakkaat siirtyvät matkapuhelinliittymiin ja muihin vaihtoehtoihin. Kiinteän verkon puhepalveluiden osuus DNA:n liikevaihdosta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 4,4 prosenttia ja 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla 3,9 prosenttia. DNA:lla ei ole varmuutta siitä, ettei tämä lasku tapahdu ennakoitua nopeammin tai että tätä laskua voidaan kattaa mobiilidatan ja Yhtiön muiden liiketoimintasektorien liittymien määrien ja liikevaihdon kasvulla tai että tilaajat siirtyvät käyttämään DNA:n muita tuotteita, kuten matkapuhelinliittymiä. Jos DNA ei onnistu kattamaan kiinteän verkon puhepalveluiden vähentymistä muista liiketoiminta-alueista saatavalla liikevaihdolla ja siirtämään kiinteän verkon puhepalveluidensa asiakkaita muihin korkeamman katteen palveluihin, se voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yritysostoihin ja muihin yritysjärjestelyihin liittyy riskejä ja epävarmuutta.

Viime vuosina DNA on tehnyt useita yritysostoja. Se on ostanut muun muassa Sanoma Entertainment Oy:n Welho-liiketoiminnan vuonna 2010, DigiTV Plus Oy:n (**PlusTV**) vuonna 2013 ja TDC Oy Finlandin ja TDC Hosting Oy:n (**TDC Finland**) kesäkuussa 2014. Lisäksi se toteutti elokuussa 2014 Soneran kanssa Suomen Yhteisverkko Oy -nimisen yhteisjärjestelyn. On odotettavissa, että yritysten ja liiketoimintojen ostot ovat tulevaisuudessa osa DNA:n kasvustrategiaa, ja DNA etsii jatkuvasti uusia kohteita yritysostoja tai muita yritysjärjestelyitä varten. Jos DNA päättää tavoitella tällaisia järjestelyitä, se ei välttämättä onnistu löytämään sopivia ostokohteita, yhteistyökumppaneita tai yhteisyritysehdokkaita, rahoittamaan järjestelyjä hyväksyttävin ehdoin tai neuvottelemaan hyväksyttäviä ehtoja järjestelyille. Lisäksi sääntelystä aiheutuvat rajoitukset saattavat estää järjestelyn tai hankaloittaa sitä. Järjestelyihin liittyy riskejä, kuten kaupan kohteena olevien yhteisöjen tai muiden järjestelyyn osallistuvien kolmansien osapuolten riskit ja vastuut, joita saattaa aiheutua kyseisten kyseistä järjestelyä edeltävästä kolmansien osapuolten toiminnasta. Lisäksi DNA:lla saattaa olla vaikeuksia ostettujen yritysten liiketoiminnan ja niiden tuotteiden, palveluiden, teknologioiden ja henkilöstön integroimisessa osaksi omaa liiketoimintaansa. Mahdollisten tulevien yritysostojen yhteydessä DNA:lle saattaa aiheutua huomattavia transaktiokustannuksia, uudelleenjärjestelykustannuksia ja hallinnollisia kustannuksia sekä muita integrointiin liittyviä kustannuksia ja tappioita (liiketoimintamahdollisuuksien menettäminen mukaan luettuna). Yritysostojen kauppahintaa saatetaan tarkistaa tai yritysostoihin saattaa liittyä ehdollisia maksujärjestelyjä.

Mahdollinen epäonnistuminen tällaisten järjestelyjen tavoittelussa tai täytäntöönpanossa saattaa vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin.

Epäonnistuminen lakien ja määräysten noudattamisessa saattaa altistaa DNA:n huomattaville sakoille ja muille seuraamuksille.

DNA:han sovelletaan lukuisia lakeja, määräyksiä ja viranomaistoimia, jotka vaikuttavat sen liiketoimintaan. Tällainen sääntely käsittää kilpailulainsäädännön ja -määräykset, mukaan luettuna Kilpailu- ja kuluttajaviraston (**KKV**) antamat määräykset, sekä muun muassa immateriaalioikeuksia, kuluttajansuojaa, markkinointikäytäntöjä, tietosuojaa, työsuhteita sekä rakentamista ja maankäyttöä koskevan lainsäädännön. Vaikka DNA uskoo noudattavansa kaikkia olennaisia liiketoimintaansa liittyviä lakeja ja määräyksiä, DNA ei voi taata, että se on noudattanut, noudattaa tällä hetkellä tai tulee jatkossa noudattamaan näitä määräyksiä. Jos DNA ei ole noudattanut tai ei noudata näitä määräyksiä, seurauksena voi olla huomattavia sakkoja ja muita seuraamuksia, joilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus sen liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen, taloudelliseen asemaan, maineeseen ja brändiin.

DNA saattaa tulevaisuudessa joutua osalliseksi sellaisiin kaupallisiin riitoihin ja sellaisiin DNA:n ja yksityisten osapuolten välisiin tuomioistuimissa ja välimiesmenettelyissä ratkaistaviin riitoihin, joihin liittyy huomattavia vahingonkorvausvaatimuksia tai muita seuraamuksia ja jotka liittyvät esimerkiksi DNA:n tekemiin olennaisiin sopimuksiin tai DNA:n liiketoimintakäytäntöihin, kuten vertailevaan mainontaan, joka katsotaan sen kilpailijoita kohtaan sopimattomaksi, tai mainontaan, joka katsotaan harhaanjohtavaksi. Osallisuus oikeudenkäynnissä, välimiesmenettelyssä, hallintomenettelyssä, sääntelymenettelyssä, kilpailuoikeudellisessa tai vastaavassa menettelyssä saattaa vahingoittaa DNA:n mainetta. Oikeudenkäyntiin tai muihin menettelyihin liittyvän epävarmuuden vuoksi menettelyn lopputulos tai sovinnon tosiasialliset kustannukset saattavat poiketa olennaisesti arvioista ja tasosta, johon DNA on varautunut.

KKV on valtion virasto, jonka tehtävänä on turvata markkinoiden toimivuus. KKV:n kuluttaja-asioiden vastuualueen tehtävänä on suojata kuluttajien etuja. KKV:n kuluttaja-asiamies voi määrätä uhkasakolla tehostetun kiellon tietyissä asioissa, jotka eivät ole lain soveltamisen kannalta tai muuten merkittäviä ja jotka liittyvät harhaanjohtavaan mainontaan, kohtuuttomiin sopimusehtoihin, virheellisiin hintatietoihin ja muihin lainvastaisiin toimiin. Yleensä kieltoasian ratkaisee markkinaoikeus kuluttaja-asiamiehen hakemuksen perusteella. Muussa tapauksessa tai vaihtoehtoisesti kuluttaja-asiamies voi myös saattaa asioita ryhmävalituksena kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi ja panna vireille ryhmäkanteita. Yhtiötä kohtaan on aiemmin nostettu kanteita kuluttajansuojasäännösten rikkomisen johdosta, ja Yhtiötä on kielletty jatkamasta tiettyjä markkinointikäytäntöjä. Ei ole varmuutta siitä, ettei KKV ja/tai kuluttaja-asiamies esimerkiksi määrää tai vaadi markkinaoikeutta määräämään DNA:ta lopettamaan tiettyä mainontaa tai tiettyjen sopimusehtojen käyttöä liiketoiminnassaan, vaadi markkinaoikeudelta kieltoa tai saata ryhmävalitusta kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi tai pane vireille ryhmäkannetta tuomioistuimeen ja edusta DNA:n tilaajia tällaisissa DNA:n vastaisia vahingonkorvauskanteita koskevissa menettelyissä. Kaikki edellä mainitut mahdolliset menettelyt voivat vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Lisäksi nykyinen ja tuleva kilpailulainsäädäntö saattavat rajoittaa DNA:n kasvua ja saattaa DNA:n kilpailunrajoitusta tai muuta asiaa koskevan tutkinnan tai oikeudenkäynnin kohteeksi. DNA on osallistunut ja saattaa osallistua tulevaisuudessa yhteisyrityksiin ja yhteistyöhankkeisiin paikallisten kilpailijoidensa kanssa. Tällaisiin yhteistyömuotoihin saattaa kohdistua kilpailulainsäädännön mukaisia tutkinta-, selvitys- tai täytäntöönpanotoimia. Asianomaisten lakien ja määräysten noudattamatta jättäminen voi johtaa merkittäviin seuraamuksiin ja sakkoihin, joiden enimmäismäärä voi olla 10 prosenttia DNA:n vuosittaisesta liikevaihdosta. Tämä voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Mikä tahansa edellä mainituista riskeistä saattaa toteutuessaan vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. DNA:n nykyiset olennaiset oikeudelliset, hallinnolliset, sääntelyä koskevat ja kilpailuoikeudelliset menettelyt on kuvattu Listalleottoesitteen kohdassa *”Liiketoiminta – Oikeudenkäynnit*”.

DNA kerää ja käsittelee henkilötietoja osana päivittäistä liiketoimintaansa, ja näiden tietojen vuotamisesta voi seurata sakkoja, mainevahinkoja ja asiakasvaihtuvuutta.

DNA kerää, tallentaa ja käyttää tavanomaisen liiketoimintansa yhteydessä tietosuojalainsäädännön mukaan suojattavia tietoja. Asiakas-, työntekijä- ja yhtiötietojen suojaaminen on DNA:lle erittäin tärkeää. Sekä DNA:han että tiettyihin suuriin yritys- ja julkisyhteisöasiakkaisiin kohdistetaan yhä tiukempia tietosuojavaatimuksia. EU:n yleinen tietosuojaasetus (asetus (EU) N:o 2016/679, **YTSA**) hyväksyttiin keväällä 2016, ja se tulee voimaan 25.5.2018. YTSA:ta sovelletaan kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn, toisin sanoen kaikkeen toimintaan, jonka kohteena on yksityishenkilöä (rekisteröityä) koskeva tunnistettavissa oleva tieto EU:ssa. Lisäksi YTSA:ta sovelletaan tavaroiden ja palveluiden tarjoamiseen EU:ssa ja unionin alueella olevien rekisteröityjen henkilötietojen käsittelyn valvontaan yhtiön sijoittautumispaikasta riippumatta. YTSA:n rikkominen voisi johtaa sakkoihin, joiden määrä voi olla jopa 20 miljoonaa euroa tai 4 prosenttia DNA:n vuotuisesta liikevaihdosta.

Vaikka DNA on DNA:n johdon näkemyksen mukaan Listalleottoesitteen päivämäärään mennessä järjestänyt henkilötietojen käsittelyn organisaatiossaan voimassaolevan tietosuojalainsäädännön vaatimukset täyttävällä tavalla, asiakastietojärjestelmien väärinkäytökset ovat mahdollisia. DNA ei myöskään välttämättä onnistu suojaamaan henkilötietoja sovellettavan lainsäädännön yksityisyydensuojavaatimusten mukaisesti, ja joitakin henkilötietoja saatetaan käyttää epäasianmukaisesti joko tahallaan tai tahattomasti tai ne saattavat vuotaa inhimillisen virheen tai teknisen vian seurauksena.

DNA:lle on aiemmin sattunut tapauksia, joissa se ei ole onnistunut suojaamaan henkilötietoja, ja mahdolliset tulevat DNA:n tietokantaan tai sen henkilötietojen käsittelyyn kohdistuvat tietoturvaloukkaukset voivat vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n maineeseen, johtaa asiakasvaihtuvuuteen ja heikentää DNA:n kykyä houkutella uusia tilaajia. DNA toimii yhteistyössä esimerkiksi itsenäisten ja ulkopuolisten toimittajien, yhteistyökumppaneiden, myyntiedustajien, palveluntarjoajien ja puhelinpalvelutoimijoiden kanssa, eikä DNA voi sulkea pois riskiä, että myös kyseisille kolmansille osapuolille voi sattua järjestelmähäiriöitä tai tahallisia tai tahattomia väärinkäytöksiä, jotka liittyvät luottamuksellisten tietojen, tilaajatietojen tai henkilötietojen käsittelyyn, tallentamiseen tai siirtämiseen. Myös OTT-palveluiden käyttö saattaa vaikuttaa tietosuojaan ja heikentää asiakastietojen suojaa, koska DNA ei matkaviestinoperaattorina pysty valvomaan sitä, mihin tiedot lähetetään. DNA:n mahdollisuudet valvoa osaa sen verkossa tapahtuvasta tietojen käytöstä ovat rajalliset. Tämä koskee muun muassa pikaviestejä. Vaikka DNA ei välttämättä pysty valvomaan tällaisia tietoja, sen voidaan katsoa olevan vastuussa niiden käytöstä ja levittämisestä.

Mobiilivarmenne on matkapuhelinliittymän SIM-korttiin liitettävä sähköinen tunniste, jota käyttäen henkilö voi todistaa henkilöllisyytensä tai tehdä sähköisen allekirjoituksen. DNA:lle voi vahvan sähköisen tunnistamispalvelun tarjoajana syntyä vahingonkorvausvastuu vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009), vahingonkorvauslain

(412/1974) ja henkilötietolain (523/1999) perusteella. Vastuu voi määräytyä sopimusperusteisesti vahingonkorvausvastuuta koskevien ehtojen perusteella.

Asiakastietojen suojaamisen osalta DNA ei välttämättä kykene mukauttamaan omia suojaamisprosessejaan tai varmistamaan, että sen käyttämien toimittajien tai yhteistyökumppaneiden suojaamisprosessit olisivat YTSA:n mukaiset sen voimaantulopäivänä eli 25.5.2018 mennessä. Lisäksi YTSA saattaa rajoittaa DNA:n mahdollisuutta käyttää tilaajatietoja esimerkiksi sen palvelutarjoaman kehittämiseen tai muihin tarkoituksiin. Jos DNA tai jokin sen kumppaneista tai toimittajista rikkoo tietosuojalainsäädäntöä tai jos asiakastietoja vuotaa DNA:n ulkopuolelle, seurauksena voi olla sakkoja, mainevahinkoja ja asiakasvaihtuvuutta, mikä voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:han kohdistuu sen yhteistyöhankkeisiin ja yhteisyrityksiin liittyviä riskejä.

DNA on osallistunut ja saattaa aika ajoin osallistua yhteisyrityksiin tai yhteistyöhankkeisiin. DNA on käynyt keskusteluja potentiaalisten yhteistyökumppaneiden kanssa mahdollisesta mobiilimaksupalveluihin liittyvästä yhteistyöstä. Jos yhteistyöhankkeeseen tai yhteisyritykseen osallistuvan kumppanin kanssa syntyy erimielisyyttä kyseisen yhteisyrityksen tai yhteistyöhankkeen liiketoiminnasta tai muusta toiminnasta, ei ole varmuutta siitä, että DNA kykenee ratkaisemaan erimielisyyden oman etunsa mukaisesti. Lisäksi tietyt merkittävät päätökset, kuten yhteisyrityksen osuuksista luopuminen tai tiettyihin olennaisiin liiketoimiin ryhtyminen, saattavat edellyttää kaikkien yhteistyökumppaneiden suostumusta. Tällaiset rajoitukset voivat vaikuttaa haitallisesti DNA:n kykyyn saavuttaa taloudellisia ja muita etuja, joita se yhteisyrityksiin tai yhteistyöhankkeisiin osallistumalla tavoittelee. Mahdolliset yhteisyrityksiin tai yhteistyöhankkeisiin osallistuvat kumppanit saattavat lisäksi olla kykenemättömiä tai haluttomia täyttämään velvollisuuksiaan, niillä saattaa olla taloudellisia vaikeuksia, ne saattavat vaatia DNA:lta lisäinvestointeja tai ne saattavat riitaantua DNA:n kanssa oikeuksistaan, vastuistaan ja velvollisuuksistaan. Jos DNA päättää luopua sijoituksestaan yhteisyrityksessä, yhteisyritykseen osallistuva kumppani saattaa käyttää mahdollista etuosto-oikeuttaan eikä DNA välttämättä pysty realisoimaan sijoituksensa todellista arvoa. Samoin silloin, jos DNA menettää yhteisyritykseen tai yhteistyöhankkeeseen osallistuvan kumppanin, se saattaa menettää tuotantokapasiteetin käyttöoikeuden ja merkittävän markkinan ja saattaa joutua investoimaan huomattavia resursseja tällaisten menetysten korvaamiseksi. Mahdolliset yhteisyritykset tai yhteistyöhankkeet, joihin DNA osallistuu, saattavat olla kilpailulainsäädännön vastaisia, ja ne saattavat vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, rahoitusasemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:han kohdistuu Suomen Yhteisverkko Oy -yhteisjärjestelyyn liittyviä riskejä.

Elokuussa 2014 DNA ja Sonera toteuttivat Suomen Yhteisverkko Oy -nimisen yhteisjärjestelyn, jossa DNA:n omistusosuus on 49 prosenttia ja Soneran omistusosuus 51 prosenttia. Suomen Yhteisverkko Oy aloitti keväällä 2015 yhteisen matkaviestinverkon rakentamisen Pohjois- ja Itä-Suomeen, ja verkon rakennusvaihe on saatu päätökseen marraskuussa 2016. Kilpailu- ja kuluttajavirasto toimitti Suomen Yhteisverkko Oy:tä koskevan tarkastuksen vuonna 2014. Osapuolet antoivat KKV:n antaman sitoumuspäätöksen jälkeen viranomaisille useita sitoumuksia, jotka koskivat esimerkiksi yhteisjärjestelyn johtoa, henkilöstöä ja toimintaa. Osapuolet sitoutuivat myös tarjoamaan verkkopalvelua virtuaaliverkko- ja palveluoperaattoreille ja antamaan kolmansille osapuolille pääsyn mastoihin syrjimättömin ehdoin. Lisäksi ne sitoutuivat siihen, etteivät ne tee tulevissa taajuushuutokaupoissa keskenään yhteistyötä. Sitoumusten noudattamisen tehosteeksi on asetettu uhkasakko. Lisäksi yhteisjärjestelyn tarjoamiin palveluihin tai sen tekniseen toteutukseen tehtävät olennaiset muutokset kuuluvat kilpailulainsäädännön piiriin, ja ne saattavat edellyttää KKV:n antamaa lupaa.

Viestintävirasto on selvittänyt matkaviestinverkon kuuluvuutta Pohjois-Suomessa Suomen Yhteisverkko Oy:n rakentaman 4G-verkon osalta ja todennut sen olevan säädösten mukainen. Ei kuitenkaan ole varmuutta siitä, ettei Viestintävirasto edellytä Suomen Yhteisverkko Oy:n omistajilta jatkotoimenpiteitä tai lisäinvestointeja kuuluvuuden parantamiseksi.

Yhtiö ja Sonera hallinnoivat Suomen Yhteisverkko Oy:tä yhteisesti. Tulevaisuudessa Yhtiön ja Soneran edut eivät välttämättä aina ole yhdensuuntaiset, mikä saattaa haitata yhteisjärjestelyn päätöksentekoa ja hankaloittaa sen toimintaa. Yhteisjärjestelyyn sovelletaan osakassopimusta, jonka mukaan Suomen Yhteisverkko Oy:n toiminta on toteutettava yhteistyössä Yhtiön ja Soneran kanssa ja niiden myötävaikutuksella. Kaikki yhteisjärjestelyn yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat edellyttävät Yhtiön ja Soneran yksimielistä päätöstä. Jos neuvotteluissa ajaudutaan ratkaisemattomaan tilanteeseen, prosessin aloittaneella osapuolella on mahdollisuus tarjoutua purkamaan yhteisomistus tiettyyn hintaan joko ostamalla kaikki toisen osapuolen osakkeet tai myymällä kaikki omat osakkeensa toiselle osapuolelle. Tällainen tapahtuma voisi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön kykyyn saada niitä taloudellisia ja muita etuja, joita se yhteisjärjestelyyn osallistumalla tavoittelee.

Lisäksi osakassopimukseen sisältyy määräysvallan vaihtumista koskeva lauseke, joka tulee sovellettavaksi, jos henkilö tai taho, joka on tietyn Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion kansalainen tai jonka kotipaikka on Euroopan talo-

usalueen ulkopuolisessa valtiossa (Sveitsiä, Australiaa, Kanadaa ja Yhdysvaltoja lukuun ottamatta), saa suoraan tai välillisesti omistukseensa yli 20 prosenttia joko DNA:sta tai Sonerasta. Määräysvallan vaihtumista koskevan lausekkeen sovellettavaksi tuleminen voisi johtaa yhteisjärjestelyn päättymiseen, mikä puolestaan voisi estää Yhtiötä saavuttamasta ennakoituja kustannussäästöjä tai liikevaihdon kasvua. Yhteisjärjestelyn päättyminen voisi lisäksi johtaa siihen, että Sonera ostaisi Suomen Yhteisverkko Oy:n verkot, jolloin DNA joutuisi rakentamaan nopeasti matkaviestinverkon Pohjois- ja Itä-Suomeen. Tämä voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön osuus yhteisjärjestelystä ei ole vapaasti luovutettavissa kolmansille osapuolille, eikä Yhtiöllä ole oikeutta aloittaa menettelyä yhteisjärjestelystä irtautumiseksi ennen kuin osakassopimuksen mukainen vähimmäisaika on kulunut. DNA:n osuus yhteisjärjestelyn peruskapasiteetin operatiivisista kuluista ja ylläpitokuluista oli 42 prosenttia vuonna 2015 ja 40 prosenttia vuonna 2014. Osuus peruskapasiteetin kustannuksista ei tule ylittämään 50:tä prosenttia. Lisäksi Yhtiö saattaa joutua erimielisyyksiin Soneran kanssa, mikä voi johtaa ratkaisemattomaan tilanteeseen tai yhteisjärjestelyä mahdollisesti vahingoittaviin tilanteisiin, jotka voivat supistaa Yhtiön liikevaihtoa tai lisätä sen kustannuksia. Mikä tahansa näistä seikoista voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön ja Soneran yhteisjärjestelyyn, mikä puolestaan voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n todellinen tulos saattaa poiketa olennaisesti Listalleottoesitteeseen sisällytetyistä taloudellisista tavoitteista, eikä sijoittajien tulisi liikaa luottaa niihin tai pitää niitä takeina tulevasta kehityksestä.

Listalleottoesitteessä esitetyt DNA:n hallituksen vahvistamat tilikautta 2016 ja sen jälkeistä aikaa koskevat taloudelliset tavoitteet liittyvät liikevaihdon kasvuun, käyttökateprosenttiin, operatiivisten investointien määrään suhteessa liikevaihtoon sekä nettovelkaan suhteessa käyttökatteeseen. Koska taloudelliset tavoitteet ovat tulevaisuutta koskevia lausumia, on olemassa riski, että DNA:n todellinen tulos tai taloudellinen asema voi yhden tai useamman tekijän vaikutuksesta poiketa olennaisesti näissä tulevaisuutta koskevissa lausumissa suoraan tai epäsuorasti esitetystä. Taloudelliset tavoitteet perustuvat useisiin oletuksiin, joihin sisältyy merkittäviä liiketoiminnallisia, operatiivisia, taloudellisia ja muita riskejä, joista moniin DNA ei voi vaikuttaa. Oletukset saattavat muuttua tai jäädä kokonaan toteutumatta. Odottamattomat tapahtumat tai toteutuvat riskit saattavat lisäksi vaikuttaa haitallisesti DNA:n todelliseen tulokseen ja taloudelliseen asemaan tulevaisuudessa riippumatta siitä, osoittautuvatko DNA:n oletukset tilikauden 2016 tai tulevien jaksojen osalta muutoin oikeiksi. Tämän seurauksena DNA:n todellinen tulos tai taloudellinen asema saattaa poiketa olennaisesti näistä tavoitteista, eikä sijoittajien tulisi liikaa luottaa niihin tai pitää niitä takeina tulevasta kehityksestä.

Suomessa vallitseva tai Suomeen vaikuttava epävakaa, epäedullinen tai epävarma yleinen taloustilanne voi vaikuttaa olennaisesti ja haitallisesti DNA:n liiketoiminnan tulokseen ja kannattavuuteen.

DNA toimii pääasiassa Suomen markkinoilla, joten Suomen talouden ja euron vahvuus vaikuttavat siihen. DNA:n liikevaihto ja kannattavuus kertyvät Suomessa toimivilta asiakkailta, joten DNA:n menestys on tietyssä määrin riippuvainen taloustilanteen yleisestä kehityksestä Suomessa. Suomen talouden negatiivinen kehitys tai yleisen heikon taloustilanteen jatkuminen saattaa vaikuttaa epäedullisesti DNA:n asiakkaiden kulutustottumuksiin ja ostohalukkuuteen, mikä voi vaikuttaa haitallisesti DNA:n liikevaihtoon ja kannattavuuteen. Talouden ja rahoitusmarkkinoiden yleiset olosuhteet Euroopassa ja muualla maailmassa ovat toistuvasti vaihdelleet rajusti. Tämä on johtunut muun muassa jatkuvasta taloudellisesta epävakaudesta ja epävarmuudesta. Sen syynä on esimerkiksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa kesäkuussa 2016 järjestetty kansanäänestys, jossa Yhdistynyt kuningaskunta äänesti Euroopan unionista eroamisen puolesta. Myös poliittisilla tapahtumilla, kuten Donald Trumpin valinnalla Yhdysvaltain presidentiksi, saattaa olla suoraan tai välillisesti globaaleja vaikutuksia. Bruttokansantuote on kehittynyt viime vuosina Suomessa negatiivisesti, ja Suomen yleinen taloustilanne on jatkossakin epävarma.

Epäedullisen taloudellisen ympäristön kielteiset vaikutukset kulutukseen voivat olla erityisen merkittäviä yritysliiketoiminnassa, koska yritysasiakkaat saattavat reagoida negatiiviseen talouskehitykseen kustannusleikkauksin, jotka vaikuttavat niiden hankintakäytäntöihin ja palveluiden käyttöön. Epäsuotuisa taloudellinen ympäristö saattaa heikentää kysyntää myös kuluttajaliiketoiminnan asiakkaiden piirissä, erityisesti maksutelevisiopalveluiden ja mobiililaitteiden osalta. Taloustilanne saattaa lisäksi edelleen heikentää Suomen tietoliikennemarkkinoiden kasvunäkymiä uusien lisäarvopalveluiden penetraation sekä liikennemäärien, liittymien määrien ja liittymäkohtaisen liikevaihdon osalta. Suomen työttömyysasteen nousu, Suomen talouden heikentyminen tai pysähtyneisyys tai muutoin epäsuotuisa taloudellinen ympäristö saattaa vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA altistuu luotto- ja vastapuoliriskeille.

DNA altistuu luottoriskeille pääasiassa tietoliikennepalveluiden tarjoajana Suomessa. DNA ei voi taata, että sillä on jatkossa monipuolinen asiakaskunta tai että makrotalouden tekijöistä johtuvat maksuvelvoitteiden laiminlyönnit eivät yleisty laajan asiakaskunnan keskuudessa ja vaikuta haitallisesti sen liiketoimintaan. DNA kirjaa myyntisaatavista ar-

vonalentumistappion silloin, kun on objektiivista näyttöä, ettei saamista saada perittyä täysimääräisesti. DNA:n asiakkailleen myöntämään rahoitukseen, takuisiin ja ostoluottoihin liittyvät maksuvelvoitteiden laiminlyönnit, jotka johtavat arvonalentumisiin ja luottotappioihin, saattavat lisääntyä tulevaisuudessa. Jos DNA:n vastapuolet ja/tai asiakkaat laiminlyövät maksuvelvoitteitaan, DNA ei välttämättä saa näitä saataviaan perittyä. Tämä voi vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Tärkeiden immateriaalioikeuksien, kuten keskeisten tavaramerkkien ja verkkotunnusten menettäminen voi vaikuttaa haitallisesti DNA:n kilpailukykyyn.

DNA:n immateriaalioikeudet, kuten Suomen tietoliikennemarkkinoilla hyvin tunnetut DNA:n keskeiset tavaramerkit ja verkkotunnukset, ovat tärkeitä DNA:n liiketoiminnalle.

DNA rekisteröi, vakiinnuttaa ja suojaa immateriaalioikeuksiaan soveltamalla tavaramerkki- ja tekijänoikeuslainsäädäntöä sekä hyödyntämällä tietokantasuojaa ja sopimusjärjestelyjä. DNA ei ole rekisteröinyt kaikissa relevanteissa tavara- ja palveluluokissa tiettyjä brändinsä elementtejä, kuten tiettyjä pinkin värin sävyjä, joihin DNA katsoo vakiinnuttaneensa yksinoikeuden käytöllä (katso ”*Liiketoiminta – Immateriaalioikeudet*” ja ”*Liiketoiminta – Oikeudenkäynnit*”). Ajoittain DNA:n on lisäksi tarpeen nostaa kanteita kolmansia osapuolia vastaan immateriaalioikeuksiensa suojaamiseksi, eikä DNA välttämättä onnistu kyseisten oikeuksien suojaamisessa. Sen lisäksi, että kolmas osapuoli saattaa loukata DNA:n immateriaalioikeuksia, DNA:han kohdistuu myös riski, että kolmas osapuoli saattaa väittää DNA:n loukkaavan sen immateriaalioikeuksia. Kolmannet osapuolet saattavat lisäksi esittää yksittäisiä DNA:n rekisteröityjen immateriaalioikeuksien vastaisia vaatimuksia. Tämän seurauksena DNA ei välttämättä kykene käyttämään liiketoimintansa kannalta olennaisen tärkeitä immateriaalioikeuksia. On olemassa riski, että DNA:n investoinnit pinkin värin käyttöön saattavat osoittautua hyödyttömiksi. Tällä hetkellä DNA:lla on vireillä oikeusriita Deutsche Telekom AG:n kanssa. Deutsche Telekom AG on väittänyt, että DNA loukkaa Deutsche Telekom AG:n magenta-värille myönnettyä EU-tavaramerkkiä. DNA ei voi taata, ettei Deutsche Telekom AG:n kanne menesty. Lisäksi oikeudenkäynti Suomessa saattaa kestää vuosia, eikä DNA ole pystynyt arvioimaan vaatimuksen mahdollista taloudellista merkitystä tai siihen liittyviä kustannuksia.

Euroopan komissio on arvioinut teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY täytäntöönpanoa ja todennut, että välittäjien vastuuta on mahdollisesti tarpeen lisätä immateriaalioikeuksien loukkauksien torjumiseksi. Tämä voi mahdollisesti johtaa uuteen lainsäädäntöön tai uusiin lainsäädäntöhankkeisiin, joiden myötä tällaisten loukkausten yhteydessä menestyksekkäästi esitetyt kieltotuomio-, vahingonkorvaus- ja/tai rikosvastuuvaatimukset voidaan ulottaa DNA:n kaltaisiin välittäjiin. Tällaisen lainsäädännön tai muiden lainsäädäntöhankkeiden mahdollinen voimaantulo voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Tietoliikennelaitealan yhä lisääntyvä riippuvuus patentoidusta tai muutoin suojatusta teknologiasta saattaa lisätä mahdollisuutta, että DNA altistuu oikeudenkäynnille tai muulle menettelylle, jossa DNA joutuu puolustautumaan väitettyjä kolmansien osapuolten immateriaalioikeuksiin liittyviä loukkauksia, väitteitä tai muita riitoja vastaan. Jos DNA ei pysty käyttämään tiettyjä tuotteita ja palveluita tai jos DNA velvoitetaan maksamaan huomattavia vahingonkorvauksia tai korkeampia hintoja tärkeistä tuotteista tai palveluista kolmannen osapuolen menestyneen immateriaalioikeusväitteen perusteella, tämä voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. (DNA:n nykyiset olennaiset riidat ja muut oikeudenkäynnit on kuvattu kohdassa ”*Liiketoiminta – Oikeudenkäynnit*”.)

Matkaviestinnässä käytettyihin radiolähettimiin ja päätelaitteisiin liittyvät todelliset tai koetut terveysriskit ja ympäristövaatimukset saattavat vaikuttaa epäedullisesti DNA:n liiketoimintaan.

Monet tahot, kuten Maailman terveysjärjestö WHO ja Sähkö- ja elektroniikkainsinöörien yhteistyöjärjestö IEEE, ovat raporteissaan väittäneet, että tukiasemien tai mastojen, matkapuhelinten sekä muiden langattomien ja mobiililaitteiden muodostamat sähkömagneettiset kentät saattavat aiheuttaa terveysriskejä. DNA ei voi taata, ettei lääketieteellisissä tutkimuksissa tulevaisuudessa todeta yhteyttä sähkömagneettisten kenttien tai radiotaajuuspäästöjen ja tällaisten terveydellisten haittojen välillä. Mobiililaitteisiin ja langattomiin laitteisiin liittyvä todellinen tai koettu riski, tällaisiin riskeihin liittyvät mahdolliset kanteet tai vaatimukset, riskejä koskevat jutut lehdistössä tai riskeihin liittyvät kuluttajariidat voivat vaikuttaa haitallisesti DNA:n liittymien määriin ja niiden kasvuun sekä vähentää matkaviestinten käyttöä tai lisätä oikeudenkäyntikuluja. Jos todelliset tai koetut terveysriskit johtaisivat esimerkiksi matkaviestinten käytön vähenemiseen, verkon rakentamisen ja ylläpidon kustannustason nousuun, kuluttajariitoihin, vahingonkorvausvastuuseen tai sääntelyn kiristymiseen, se voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin.

Lisäksi DNA:han sovelletaan useita maankäyttöä ja ympäristönsuojelua koskevia lakeja ja määräyksiä, jotka koskevat muun muassa vaarallisten aineiden varastointia, käsittelyä ja hävittämistä ja saastuneiden maa-alueiden puhdistusta. Jos

kyseisiä lakeja ja määräyksiä rikotaan, DNA:lle voi aiheutua huomattavia puhdistus- tai muita kustannuksia, sakkoja, seuraamuksia ja omaisuus- tai henkilövahinkoihin liittyviä kolmansien osapuolten vaatimuksia.

DNA:n vakuutusturva ei välttämättä ole riittävä.

DNA:lla on mahdollisten ennalta arvaamattomien vahinkoriskien varalta jatkuva vakuutusturva, jonka piiriin kuuluvat muun muassa henkilöstö-, omaisuus- ja keskeytysvahingot sekä vastuu- ja rikosvahingot. DNA otti lokakuussa 2016 vakuutuksen kyberriskeistä (tietyistä järjestelmä- ja tietoturvahäiriöistä) aiheutuvien vahinkojen varalta. Vahinkoriskejä torjutaan ja minimoidaan muun muassa turvallisuusohjeistuksella sekä henkilökunnan kouluttamisella. Vakuutusturvan riittävyys tarkistetaan jatkuvasti, ja sitä ylläpidetään DNA:n muuttuvien tarpeiden mukaisesti. Vaikka DNA uskoo, että sillä on liiketoimintansa laajuuteen nähden riittävä vakuutusturva, se ei välttämättä riitä kattamaan kaikkia riskejä tai tapaturmia tai sen kattavuus ei muutoin välttämättä ole kaikissa tilanteissa riittävä. Vakuutusyhtiöt voivat lisäksi evätä DNA:n korvausvaatimukset kokonaan tai osittain, tai on mahdollista, että ne eivät viime kädessä pysty täyttämään velvoitteitaan vakuutussopimuksen edellyttämällä tavalla. DNA:n vakuutusturvan kattavuuteen liittyvät riskit saattavat vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA ei välttämättä kykene houkuttelemaan ja sitouttamaan avainhenkilöstöä.

DNA:n menestys ja kasvustrategia riippuvat suurelta osin sen kyvystä houkutella ja sitouttaa keskeisiä johdon, myynnin, markkinoinnin, rahoituksen, IT:n ja operatiivisen toiminnan työntekijöitä, teknologisen kehityksen seuraamisesta ja uusien tai parannettujen palveluiden suunnittelusta vastaavia henkilöitä sekä tuotannon ja IT:n ylläpidosta vastaavia keskeisiä henkilöitä. DNA:n tällaisiksi avainhenkilöiksi katsomilla henkilöillä on yleensä osaamista ja kokemusta, jota on vaikea korvata. Ei ole varmuutta siitä, että DNA pystyy jatkossa houkuttelemaan tai pitämään palveluksessaan liiketoiminnassaan tarvitsemaansa pätevää henkilöstöä, kuten strategisten suunnitelmien toteuttamiseen tarvittavaa henkilöstöä. Lisäksi DNA kehittää jatkuvasti toimintamallejaan. Tämä edellyttää henkilöstöltä kykyä uudistua ja toisaalta työnantajalta muun muassa osaamisen kehittämiseen panostamista ja erinomaista rekrytointiprosessia ja hyvää työnantajakuvaa. DNA:n toimialalla kilpailu pätevistä avainosaajista on kovaa, ja saatavilla on rajoitetusti henkilöitä, joilla on tarvittava tieto tietoliikennealasta ja sopivaa työkokemusta Suomesta. DNA ei voi taata, että sitä pidetään jatkossakin houkuttelevana työpaikkana tai että se pystyy jatkossakin varmistamaan työympäristön laadun ja työntekijöidensä uskollisuuden siten, että työntekijät pysyvät DNA:n palveluksessa. DNA:n mahdollinen epäonnistuminen avainhenkilöiden tai pätevien työntekijöiden rekrytoinnissa tai sitouttamisessa saattaisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Työoikeudelliset riidat ja työsuhteiden irtisanomiseen liittyvät lakisääteiset maksut saattavat vaikuttaa kielteisesti DNA:n liiketoimintaan.

Jos DNA:han kohdistuu olennainen työtaistelu, lakko tai olennainen riita DNA:n työntekijöiden tai sen keskeisten alihankkijoiden tai yhteistyökumppaneiden työntekijöiden ammattiliittojen kanssa tai jos työvoimakustannukset kasvavat merkittävästi tai työlainsäädäntö tai DNA:n toiminnan kannalta olennaiset työehtosopimukset tai niiden tulkinta muuttuvat DNA:n kannalta epäedulliseen suuntaan, DNA ei välttämättä pysty vastaamaan asiakkaiden kysyntään kustannustehokkaasti tai oikea-aikaisesti. Tämä saattaa vaikuttaa DNA:n kykyyn tarjota asiakaspalvelua tai muita palveluita tai tuotteita tavanomaisen tasonsa mukaisesti ja muun muassa heikentää DNA:n kannattavuutta. DNA:ssa on aiemmin ollut lakkoja, eikä ole varmuutta siitä, ettei lakkoja olisi tulevaisuudessa. Lisäksi DNA on ollut osapuolena työoikeudellisissa riidoissa joidenkin yksittäisten työntekijöidensä kanssa, ja vuonna 2010 DNA:ssa oli kuuden viikon mittainen työvoimaan liittyvä työnseisaus. Tämänhetkinen ICT-alan työntekijöitä koskeva työehtosopimus on voimassa 31.1.2017 asti, jonka jälkeen uuden työehtosopimuksen odotetaan tulevan voimaan aikavälille 1.2.2017–31.1.2018. ICT-alan toimihenkilöitä ja ylempiä toimihenkilöitä koskevat työehtosopimukset ovat voimassa 31.10.2017 asti. Toimialalla on käyty pitkiä neuvotteluita muun muassa vuokratyövoiman käyttöä koskevista määräyksistä. Huomattava enemmistö DNA:n työntekijöistä kuuluu ammattiliittoihin. Jos DNA:n työntekijät ryhtyisivät lakkoon tai muuhun työnseisaukseen, DNA:n toiminta voisi keskeytyä vakavasti ja/tai sen työvoimakustannukset voisivat kasvaa, eikä DNA välttämättä pystyisi kattamaan työvoimakustannuksia hintojen korotuksilla. Lisäksi Ammattiliitto Pro ry on laittanut vireille lokakuussa ja marraskuussa 2016 työtuomioistuimessa kanteet Palvelualojen työnantajat PALTA ry:tä kohtaan koskien DNA:n tiettyjen ICT-alan toimihenkilöiden palkkaluokkaa toimen vaativuuteen perustuen. Menestyessään näillä tai vastaavilla kanteilla voi olla vaikutusta huomattavaan määrään DNA:n ICT-alan toimihenkilöistä ja heidän työsuhteidensa ehtoihin, mukaan lukien palkkakustannuksiin. Jos DNA:n olisi tarpeen ryhtyä työvoiman uudelleenjärjestelytoimiin, ne saattaisivat laukaista tai kärjistää mahdollisia lakkoja tai muita työnseisauksia. DNA:n ja työnantajaliittojen ammattiliittojen kanssa käymien neuvottelujen tulos saattaisi lisäksi esimerkiksi rajoittaa DNA:n kykyä toteuttaa toiminnan tehostamissuunnitelmia, mikä kasvattaisi kustannuksia ja rajoittaisi DNA:n kilpailukykyä. DNA irtisanoi vuosina 2013–2015 useita työsuhteita taloudellisin ja tuotannollisin perustein. Koska jotkut irtisanotuista työntekijöistä olivat työsuhteen päättyessä yli 56-vuotiaita, DNA saattaa joutua maksamaan Työttömyysvakuutusrahastolle lakisääteisiä maksuja, mikäli irtisanotut työntekijät jäävät työttömäksi ja saavat oikeuden tiettyihin työttömyysetuuksiin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998, muutoksineen) tarkemmin säädetyn mukaisesti. Mikä tahansa edellä mainituista

riskeistä saattaa toteutuessaan vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n tuotteiden, palveluiden, infrastruktuurin tai järjestelmien väärinkäyttö tai huolimaton käyttö saattaa vaikuttaa haitallisesti DNA:n liiketoimintaan.

DNA:n työntekijöiden tai alihankkijoiden huolimaton tai vilpillinen toiminta tai asiakkaiden mahdollinen vilpillinen toiminta saattaa jäädä pitkäksi aikaa havaitsematta ja aiheuttaa huomattavia kustannuksia DNA:lle. Mikä tahansa tällainen tapahtuma voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen ja vahingoittaa DNA:n mainetta. DNA:n brändin uskottavuus voi niin ikään kärsiä, jos DNA:n työntekijät, alihankkijat tai asiakkaat käyttävät DNA:n tuotteita ja palveluita epäasianmukaisesti.

Matkapuhelimia käytetään lisäksi maksuvälineinä mobiilimaksuissa, joissa asiakas voi käteismaksun tai debit- tai credit-kortin sijaan käyttää matkapuhelintaan erilaisten tavaroiden tai palveluiden maksamiseen. Maksu veloitetaan asiakkaalta puhelinlaskulla. Matkapuhelinten käyttöön mobiilimaksuissa liittyy tiettyjä turvallisuusriskejä ja vilpillisen käytön riski. Vaikka tällaiset riskit ovat pääosin DNA:n vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella, DNA:ta voitaisiin pitää yhteisvastuullisena tietoturvaloukkausten, vilpillisen toiminnan tai muiden DNA:n mobiilimaksuratkaisujen väärinkäytösten aiheuttamien menetysten ja vahinkojen osalta. Lisäksi Tietoyhteiskuntakaaren mukaan kuluttajalla, jolla on oikeus pidättyä maksusta taikka saada hinnan palautusta, vahingonkorvausta tai muu rahasuoritus palveluntarjoajalta kyseisen palveluntarjoajan sopimusrikkomuksen johdosta, on tämä oikeus myös sitä teleyritystä kohtaan, joka on laskuttanut kuluttajalta kyseisen palvelun.

DNA ei voi olla varma siitä, että se pystyy ratkaisemaan tällaisia ongelmia tai muita mahdollisesti syntyviä ongelmia asianmukaisesti myös tulevaisuudessa. Jos DNA ei onnistu tässä, sen asiakasvaihtuvuus saattaa kasvaa ja sen saattaa olla vaikeampaa saada uusia tilaajia, mikä voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti sen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Lisärahoituksen hankintaan tai DNA:n luottoihin liittyvien rahoituskovenanttien noudattamiseen liittyvät vaikeudet sekä rahoituskustannusten nousu voivat vaikuttaa haitallisesti DNA:n taloudelliseen asemaan.

DNA:n kyky rahoittaa toimintaansa riippuu useista eri tekijöistä, kuten sen toiminnastaan saaman kassavirran määrästä ja sen mahdollisuuksista saada tarvittaessa lisää vieraan tai oman pääoman ehtoista rahoitusta. Ei ole varmuutta siitä, että DNA:lla on mahdollisuus saada lisärahoitusta tai että se kykenee jälleenrahoittamaan luottojaan kaupallisesti kohtuullisin kustannuksin tai lainkaan.

DNA:n luottoihin liittyy rahoituskovenantteja, jotka edellyttävät, että DNA pystyy täyttämään tiettyjä taloudellisia tunnuslukuja koskevat vaatimukset. Nämä kovenantit saattavat rajoittaa DNA:n lainanottokykyä ja tulevien hankintojen kokoa. Lisätietoja on kohdassa ”*Yhtiön liiketoiminta – DNA:n liiketoimintaan liittyvät merkittävät sopimukset*”. Lisäksi DNA:n mahdollisesti tulevaisuudessa tekemiin lainasopimuksiin saattaa sisältyä määräyksiä, jotka rajoittavat DNA:n kykyä hankkia rahoitusta tai tehdä tiettyjä muutoksia liiketoimintaansa. Jos DNA ei kykene jatkossa noudattamaan kyseisiä kovenantteja, se saattaa joutua neuvottelemaan luottonsa uudelleen, pyytämään hyväksyntää sopimusrikkomukselle (*waiver*) tai korvaamaan tällaisten sopimusten mukaiset luotot muulla rahoituksella välttääkseen kovenantin rikkomisen. Ei ole varmuutta siitä, että DNA kykenee mihinkään tällaisiin toimenpiteisiin sen kannalta hyväksyttävillä ehdoilla tai lainkaan. Mahdollisella epäonnistumisella luottoihin liittyvien rahoituskovenanttien noudattamisessa voi olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin, ja se saattaa vaikeuttaa DNA:n mahdollisuuksia saada tarvittaessa lisärahoitusta.

DNA uskoo, että se kykenee täyttämään rahoitukseen liittyvät velvoitteensa tulevien 12 kuukauden ajan. Ei kuitenkaan ole varmuutta siitä, että DNA pystyy tuottamaan tulevaisuudessa riittävästi kassavirtaa investointitarpeidensa kattamiseksi, liiketoimintansa jatkamiseksi ja muiden pääomatarpeidensa täyttämiseksi. DNA saattaa lisäksi joutua hankkimaan mahdollisesti huomattavastikin lisää vieraan tai oman pääoman ehtoista rahoitusta. Mahdollisen tulevan rahoituksen tyyppi, ajoitus ja ehdot riippuvat DNA:n käteistarpeista ja rahoitusmarkkinoilla vallitsevista olosuhteista. DNA ei välttämättä pysty toteuttamaan mitään näistä toimenpiteistä oikea-aikaisesti tai kaupallisesti kohtuullisin ehdoin tai lainkaan.

DNA altistuu koronvaihteluille.

DNA:n velkasalkku koostuu rahoituslaitosten myöntämistä vaihtuvakorkoisista lainoista ja kiinteäkorkoisista joukkovelkakirjalainoista, ja siihen liittyy korkoriski. Vaihtuvakorkoisten velkojen osuus DNA:n korollisista veloista on 41 prosenttia, yhteensä 173 miljoonaa euroa 30.9.2016. Joukkovelkakirjalainojen korko on kiinteä, mutta kaikkien luottolaitosten myöntämien lainojen korko on vaihtuva. Vuonna 2013 liikkeeseen laskettu joukkovelkakirjalaina erääntyy 28.11.2018 ja vuonna 2014 liikkeeseen laskettu joukkovelkakirjalaina 12.3.2021. DNA seuraa korkojen kehitystä, mutta

se ei ole Listalleottoesitteen päivämäärään mennessä suojautunut koronvaihteluiden vaikutuksilta. Ei ole varmuutta siitä, että DNA kykenee täysin hallitsemaan korkojen vaihteluun liittyvää riskiä tai hallitsemaan sitä jatkossa kohtuullisin kustannuksin. Tämän seurauksena korkojen nousu markkinoilla voi nostaa DNA:n korkokuluja, millä voi olla haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Mahdollinen liikearvon tai muiden aineettomien tai aineellisten hyödykkeiden arvonalentuminen voi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n 30.9.2016 konsernitaseen mukainen liikearvon määrä oli 327,2 miljoonaa euroa, muiden aineettomien hyödykkeiden, kuten DNA:n konsernitaseeseen merkittyjen, liiketoimintojen yhdistämisessä saatujen asiakassuhteiden, brändien ja IT-ohjelmistojen määrä oli 154,5 miljoonaa euroa ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden, kuten matkaviestinverkkojen ja kiinteiden laajakaistaverkkojen, määrä oli 423,1 miljoonaa euroa. Liikearvosta ja muista aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton tai jotka eivät vielä ole käytössä, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan arvonalentumisen varalta vuosittain tai useammin, jos joidenkin tapahtumien tai olosuhdemuutosten johdosta on viitteitä siitä, että omaisuuserän kirjanpitoarvo ei välttämättä ole kerrytettävissä. Sellaiset aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet, joiden hankintameno poistetaan taloudellisena pitoaikana, testataan arvonalentumisen varalta silloin, kun on viitteitä siitä, että kyseisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo voi ylittää niiden käyttöarvon tai myyntiarvon, jos myyntiä pidetään mahdollisena vaihtoehtona.

Jos kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä, joka määräytyy asianomaisen liiketoiminnan diskontattujen tulevien kassavirtojen ja myyntikustannuksilla vähennetyn käyvän arvon perusteella sen mukaan, kumpi näistä on suurempi, liikearvon ja muiden aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden arvon katsotaan alentuneen ja se alennetaan kerrytettävissä olevaan rahamäärään ja arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti ilman kassavaikutusta. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden ja oletusten käyttämistä. Merkittävimpiä oletuksia liikearvon arvonalentumistestauksessa ovat ennakoitu liikevaihdon kasvu, käyttökatteen kehittyminen, diskonttauskoron määrittäminen (WACC) sekä viiden vuoden ennusteajan jälkeiselle ajalle käytettävä pitkän aikavälin kasvuvauhti. Jos johdon näkemykset, oletukset tai arviot muuttuvat, liikearvon tai muiden aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden kerrytettävissä olevaa määrää koskeva arvio saattaa laskea merkittävästi ja johtaa arvonalentumiseen. Vuonna 2014 DNA kirjasi arvonalentumisia 12,5 miljoonaa euroa käytöstä poistetusta PlusTV-brändistä sekä 8,9 miljoonaa euroa muista aineettomista hyödykkeistä liittyen tietojärjestelmäpäivitysten yhteydessä tehdyn vanhan käytössä olleen tietojärjestelmän romutukseen. Jos liikearvo tai muiden aineettomien tai aineellisten hyödykkeiden arvo alenee, se voi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

DNA:n verorasitus voi kasvaa verolainsäädännössä tai sen soveltamisessa tapahtuneiden muutosten vuoksi tai verotarkastusten epäedullisten lopputulosten vuoksi.

DNA:n verorasitus riippuu tietyistä verotusta koskevista laeista ja määräyksistä sekä niiden soveltamisesta ja tulkinnasta. Muutokset verotusta koskevissa laeissa ja määräyksissä tai niiden tulkinnassa ja soveltamisessa voivat kasvattaa DNA:n verorasitusta huomattavasti, mikä voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja rahavirtoihin. Lisäksi kansalliset viranomaiset ovat kohdistaneet ja voivat kohdistaa DNA:han ajoittain verotarkastuksia. Tällainen tai muu verotarkastus tai mitkä tahansa muut veroviranomaisten tai muiden asianomaisten viranomaisten toteuttamat tarkastustoimenpiteet voivat johtaa lisäverojen (kuten tulo-, varainsiirto- ja arvonlisäverojen) määräämiseen. Mahdollinen DNA:n verovelvoitteiden lisääntyminen voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja rahavirtoihin.

Listautumisantiin, Osakkeisiin ja Listautumiseen liittyviä riskejä

Osakkeet eivät ole aiemmin olleet kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, joten Osakkeiden hinta saattaa vaihdella eikä Osakkeille välttämättä kehity aktiivista ja likvidiä kaupankäyntimarkkinaa.

Osakkeet eivät ole aiemmin olleet kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, eikä voi olla varmuutta siitä, että Osakkeille kehittyy aktiiviset markkinat Listautumisannin jälkeen tai että sellaisia voidaan ylläpitää. Osakkeiden likviditeetistä ei näin ollen ole varmuutta.

Osakkeiden markkinahinta saattaa vaihdella huomattavasti monien tekijöiden vaikutuksesta. Tällaisia ovat muun muassa toteutuneet tai ennakoidut muutokset DNA:n liiketoiminnan tuloksessa, DNA:n kyky saavuttaa liiketoiminnan tavoitteensa, Suomen talouden kehitys, uusien palveluiden tulo markkinoille tai kilpailijoiden innovaatioita koskevat ilmoitukset, sääntely-ympäristön muutokset, yleiset markkinaolosuhteet ja muut seikat. Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla osakkeiden hinnoissa ja kaupankäyntimäärissä on lisäksi ajoittain esiintynyt merkittävää vaihtelua riippumatta yksittäisten yhtiöiden liiketoiminnan kehityksestä tai tulevaisuudennäkymistä. DNA ei juuri pysty vaikuttamaan tällaisiin tekijöihin.

Lisäksi ensimmäistä kertaa yleisölle tarjottavien osakkeiden hinnoissa on esiintynyt ajoittain huomattavaa vaihtelua, joka ei välttämättä ole ollut suhteessa osakkeet liikkeeseen laskeneen yksittäisen yhtiön liiketoiminnalliseen tai taloudelliseen menestykseen. Mikä tahansa näistä tekijöistä voi johtaa Osakkeiden markkinahinnan laskemiseen, eikä voi olla varmuutta siitä, ettei Osakkeiden markkinahinta voisi laskea Lopullisen Merkintähinnan alapuolelle.

Mahdollisesta osingon jakamisesta ja pääoman takaisinmaksusta tulevaisuudessa ei ole varmuutta.

DNA ei voi taata, että se jakaa tulevaisuudessa osinkoja liikkeeseen laskemilleen osakkeille tai että se tekee pääoman palautuksia eli jakaa varoja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Osinkojen maksu tai pääoman palautus sekä tällaisten maksujen määrä perustuvat Osakeyhtiölain määräyksiin, Yhtiön hallituksen harkintaan ja viime kädessä yhtiökokouksen päätökseen.

Osakeyhtiölain säännösten nojalla Yhtiön jakaman osingon määrä ei saa ylittää yhtiökokouksen vahvistaman viimeisimmän emoyhtiön tilintarkastetun tilinpäätöksen osoittamaa jakokelpoisten varojen määrää. Mahdollinen osinkojen jakaminen tietyllä tilikaudella riippuu Yhtiön ja sen tytäryhtiöiden liiketoiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, kassavirrasta, käyttöpääoman tarpeesta, investoinneista, tulevaisuudennäkymistä, rahoitussopimusten ehdoista ja muista seikoista. Osakeyhtiölain mukaan osinkoa ei saa jakaa, jos se vaarantaisi Yhtiön maksukyvyn. Yhtiön hallitus on vahvistanut Yhtiölle osinkopolitiikan, jonka mukaan Yhtiön tavoittelema osingonmaksusuhde on noin 70–90 prosenttia DNA:n tilikauden vapaasta kassavirrasta omalle pääomalle edellyttäen, että Osakeyhtiölaissa asetetut edellytykset täyttyvät. Yhtiön hallitus on tehnyt ehdolliset päätökset esittää vuoden 2017 yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.1.2016–31.12.2016 jaettaisiin osinkoa 0,55 euroa osaketta kohden vastaten yhteensä noin 73 miljoonan euron osingonjakoa olettaen, että Osakeanti merkitään täysimääräisesti, Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla (kuten nämä määritelty kohdassa ”*Listautumisannin ehdot*”) edellyttäen, että Yhtiön taloudellinen asema mahdollistaa osingonjaon. Päätös on ehdollinen sille, että varojenjaon oikeudelliset edellytykset täyttyvät, mukaan luettuna jakokelpoisten varojen riittävyys ja se, että ehdotettu varojenjako on Yhtiön etujen mukainen. Osinkopolitiikastaan riippumatta Yhtiö arvioi osinkojen jakamisen edellytykset vuosittain niin, ettei osingonjako vaaranna Yhtiön strategiassa asetettua kasvutavoitetta tai Yhtiön muita taloudellisia tavoitteita. Näin ollen Yhtiön kultakin tilikaudelta mahdollisesti maksamien osinkojen määrästä ei ole varmuutta. Yhtiön tietyltä tilikaudelta maksamat osingot eivät myöskään ole osoitus tulevilta tilikausilta mahdollisesti maksettavista osingoista. Katso myös kohta ”*Osingot ja osinkopolitiikka*”.

Osakeomistus on keskittynyt, ja suurimmilla osakkeenomistajilla on jatkossakin huomattava päätösvalta.

Jos Listautumisanti toteutuu suunnitellusti, Yhtiön suurimmista osakkeenomistajista Finda Oy omistaa Listautumisannin jälkeen välittömästi noin 33,58 prosenttia ja PHP Holding Oy 25,88 prosenttia kaikista Yhtiön Osakkeista ja äänistä olettaen, että Lisäosakeoptiota (kuten se on määritelty kohdassa ”*Listautumisannin ehdot*”) ei käytetä. Finda Oy:llä ja PHP Holding Oy:llä on merkittävä ristikkäinen omistus, koska PHP Holding Oy:n tytäryhtiö PHP Liiketoiminta Oyj on Finda Oy:n suurin osakkeenomistaja, ja Finda Oy:n osakkuusyhtiö Rival XV Invest Oy on PHP Holding Oy:n suurin osakkeenomistaja. Finda Oy, PHP Holding Oy ja PHP Liiketoiminta Oyj ovat osapuolina sopimuksessa, joka estää niitä lisäämästä suoraa tai välillistä omistusta toisissaan. Lisäksi PHP Liiketoiminta Oyj on Finda Oy:hyn liittyvän osakassopimuksen osapuoli. Kumpikin sopimus jää voimaan Listautumisannin toteutumisen jälkeen. Katso myös ”*Suurimmat osakkeenomistajat ja lähipiiriliiketoimet – Yleistä*”. Listautumisannin jälkeen Finda Oy:llä ja PHP Holding Oy:llä on Yhtiössä edelleen huomattava päätösvalta muun muassa Yhtiön hallituksen kokoonpanon ja osingonjaon suhteen. Finda Oy ja PHP Holding Oy saattavat lisäksi kyetä estämään Yhtiön yhtiökokouksessa tehtäviä päätöksiä, kuten päätöksen tilinpäätösten vahvistamisesta, yhtiöjärjestyksen muuttamisesta sekä sulautumisesta ja jakautumisesta ja tietyistä muista yritysjärjestelyistä. Ei ole varmuutta siitä, että Finda Oy:n ja PHP Holding Oy:n toimenpiteet, tavoitteet ja intressit vastaavat muiden osakkeenomistajien toimenpiteitä, tavoitteita ja intressejä, millä saattaa olla haitallinen vaikutus Osakkeiden arvoon ja likviditeettiin.

Tulevilla Osakkeiden liikkeeseenlaskuilla tai myynneillä huomattavina määrinä saattaa olla haitallinen vaikutus Yhtiön Osakkeiden markkina-arvoon, ja mahdolliset tulevat Osakkeiden liikkeeseenlaskut saattavat laimentaa nykyisten osakkeenomistajien omistusta.

Yhtiön Osakkeiden liikkeeseenlaskut tai myynnit huomattavina määrinä tai käsitys siitä, että tällaisia liikkeeseenlaskuja tai myyntejä saattaa tapahtua tulevaisuudessa, saattavat vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön Osakkeiden markkina-arvoon sekä Yhtiön kykyyn hankkia tulevaisuudessa rahoitusta pääomamarkkinoilta. Lisäksi mahdollinen tuleva suunnattu osakeanti tai merkintäoikeusanti, jossa jotkin nykyiset osakkeenomistajat päättävät olla käyttämättä merkintäoikeuksiaan, voi laimentaa osakkeenomistajien suhteellista osuutta Osakkeista ja äänistä. Yhtiö, Instituutiomyyjät ja tietyt Yhtiön johtoon kuuluvat henkilöt tulevat sopimaan Pääjärjestäjien kanssa, etteivät nämä tai kukaan niiden lukuun toimiva taho, Listautumisantia ja tiettyjä muita poikkeuksia lukuun ottamatta, ajanjaksolla, joka päättyy Yhtiön osalta 180 päivän kuluttua Listautumisesta eli 29.5.2017, sekä Instituutiomyyjien ja Yhtiön hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien

henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017, ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa, myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, anna optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai luovuta suoraan tai välillisesti Osakkeita tai arvopapereita, jotka ovat vaihdettavissa tai muutettavissa Osakkeiksi tai olennaisilta osin samankaltaisia Osakkeiden kanssa, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeen omistamisen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, onko tällaisen toimenpiteen vastikkeena osakkeen tai muun arvopaperin luovutus, rahamääräinen suoritus tai jokin muu vastike. Muut Myyjät kuin Instituutiomyyjät ja Keskinäinen Vakuutusyhtiön Ilmarinen ovat sitoutuneet vastaavaan Osakkeiden luovutusta koskevaan rajoitukseen, joka päättyy muiden Myyjien kuin Instituutiomyyjien osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017 ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen osalta 90 päivän kuluttua Listautumisesta eli 28.2.2017. Katso ”*Listautumisannin järjestäminen – Osakkeiden luovutusta koskeva rajoitus (Lock-up)*”. Luovutusrajoitusjakson päätyttyä Yhtiö voi laskea liikkeeseen Osakkeita ja Myyjät voivat myydä niitä.

Listautumisannissa tehtyjä merkintöjä ei voi peruuttaa tai muuttaa.

Listautumisannissa tehdyt merkinnät ovat sitovia, eikä niitä voida muuttaa. Peruuttaminen on mahdollinen vain tietyissä kohdassa ”*Listautumisannin ehdot – Listautumisannin yleiset ehdot – Sitoumuksen peruuttaminen*” mainituissa tilanteissa. Lopullinen Merkintähinta Listautumisannissa määräytyy vasta merkintäajan päätyttyä. Näin ollen sijoittajien on tehtävä sijoituspäätöksensä ajankohtana, jolloin Lopullinen Merkintähinta tai Listautumisannin lopullinen tulos eivät vielä ole tiedossa.

Tietyt ulkomaiset osakkeenomistajat eivät välttämättä pysty käyttämään Osakeyhtiölain mukaista merkintäetuoikeuttaan tai muita osakkeenomistajan oikeuksiaan.

Suomen lainsäädännön mukaan osakkeenomistajilla on omistuksensa mukaisessa suhteessa merkintäetuoikeus, kun Yhtiö laskee liikkeeseen uusia osakkeita tai arvopapereita, jotka oikeuttavat uusien Osakkeiden merkintään. Tietyt Yhtiön osakkeenomistajat, jotka nyt tai tulevaisuudessa asuvat tai joiden toimipaikka sijaitsee tietyissä muissa maissa kuin Suomessa, kuten Yhdysvalloissa, eivät välttämättä voi käyttää merkintäoikeuksiaan mahdollisissa tulevissa osakeanneissa, ellei Osakkeita ole rekisteröity kyseisen maan arvopaperilainsäädännön mukaisesti tai muutoin vastaavalla tavalla tai ellei käytettävissä ole poikkeusta sovellettavassa lainsäädännössä säädetystä rekisteröinti- tai muista vastaavista vaatimuksista. Ei voida antaa takeita siitä, että paikalliset vaatimukset täyttyvät tai että Yhdysvalloissa viranomaisille toimitettaisiin rekisteröintiasiakirja (”*Registration Statement*”), jotta tällaiset osakkeenomistajat voivat käyttää merkintäetuoikeuksiaan tai osallistua mihin tahansa merkintäoikeusantiin tai takaisinostotarjoukseen. Tämä voi laimentaa kyseisten osakkeenomistajien omistusosuutta Yhtiössä. Jos niiden osakkeenomistajien määrä, jotka eivät voi käyttää merkintäoikeuksiaan, on suuri ja jos tällaisten osakkeenomistajien merkintäoikeudet myydään markkinoilla, tällä voi olla epäedullinen vaikutus merkintäoikeuksien hintaan. Lisäksi kyseisen maan lainsäädännössä saatetaan rajoittaa ulkomaisen osakkeenomistajan oikeutta saada tietoa osakeanneista ja tärkeistä liiketoimista. Hallintarekisteröityjen Osakkeiden omistajat eivät myöskään pysty suoraan käyttämään äänioikeuttaan yhtiökokouksessa, ellei hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa ole tilapäisesti merkitty Yhtiön osakasluetteloon viimeistään yhtiökokouskutsussa mainittuna päivämääränä.

Listautumiseen liittyy kustannuksia, ja siitä aiheutuu Yhtiölle uusia listayhtiönä toimimiseen liittyviä velvoitteita.

Osakkeet haetaan kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssin pörssilistalle, mistä aiheutuu lisäkustannuksia. Listautumisen seurauksena Yhtiön edellytetään täyttävän kaupankäyntiin Helsingin Pörssissä liittyvät sääntelyvaatimukset erityisesti taloudellisen raportoinnin, tiedonantovelvollisuuksien ja hallinnoinnin osalta sekä osoittavan tähän tarkoitukseen henkilö- ja muita resursseja. Tällainen kustannusten nousu voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja rahavirtoihin.

Yhtiö on pyrkinyt valmistautumaan listayhtiöille asetettujen velvoitteiden noudattamiseen. On kuitenkin mahdollista, ettei Yhtiö kykene täyttämään kaikkia listayhtiölle asetettuja velvoitteita. Tässä tilanteessa sijoittajat voisivat menettää luottamuksensa Yhtiöön, mikä saattaisi heikentää Osakkeiden arvoa.

Sijoittajat, joiden viitevaluutta on muu kuin euro, altistuvat Osakkeisiin sijoittaessaan tietyille valuuttariskeille.

Helsingin Pörssissä Osakkeet hinnoitellaan ja niillä käydään kauppaa euroissa, ja Osakkeille mahdollisesti maksettavat osingot ovat euromääräisiä. Euron kurssivaihtelut vaikuttavat näin ollen mahdollisesti maksettavien osinkojen arvoon ja muun jaettavan vapaan oman pääoman, kuten pääoman palautuksen, arvoon, mikäli sijoittajan pää- tai viitevaluutta ei ole euro. Lisäksi Osakkeiden muussa valuutassa esitetty markkinahinta vaihtelee osittain valuuttakurssien vaihtelusta johtuen. Tämä voi vaikuttaa Osakkeiden ja Osakkeille mahdollisesti maksettavien osinkojen arvoon, mikäli sijoittajan päävaluutta ei ole euro. Lisäksi tällaisille sijoittajille voi aiheutua ylimääräisiä transaktiokuluja euron muuntamisesta muuksi valuutaksi.

ERÄITÄ SEIKKOJA

Vakuutus tässä Listalleottoesitteessä annetuista tiedoista

Yhtiö vastaa tähän Listalleottoesitteeseen sisältyvistä tiedoista. Yhtiö vakuuttaa varmistaneensa riittävän huolellisesti, että sen parhaan ymmärryksen mukaan tässä Listalleottoesitteessä esitetyt tiedot vastaavat tosiseikkoja eikä tiedoista ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa.

14.11.2016

DNA Oyj

Tulevaisuutta koskevat lausumat

Tämä Listalleottoesite sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka eivät ole historiallisia tosiseikkoja vaan lausumia tulevaisuuden odotuksista. Tulevaisuutta koskevat lausumat koskevat muun muassa Yhtiön tulevaa taloudellista asemaa ja liiketoiminnan tulosta, DNA:n strategiaa, tavoitteita, tulevaa kehitystä tai odotettuja sääntelymuutoksia niillä markkinoilla, joilla DNA toimii tai pyrkii toimimaan. Joitakin tulevaisuutta koskevia lausumia voi tunnistaa ilmaisuista ”aikoo”, ”arvioi”, ”ennustaa”, ”jatkaa”, ”mahdollinen”, ”odottaa”, ”ohjeistus”, ”olettaa”, ”pitäisi”, ”saattaa”, ”suunnittelee”, ”tähtää”, ”uskoo”, ”voisi” tai näiden ilmaisujen kieltomuodoista ja vastaavista ilmaisuista.

Luonteeltaan tulevaisuutta koskevat lausumat sisältävät tunnettuja ja tuntemattomia riskejä ja epävarmuustekijöitä, koska ne liittyvät tapahtumiin ja johtuvat olosuhteista, jotka joko tapahtuvat taikka eivät tapahdu tulevaisuudessa. Tulevaisuutta koskevat lausumat eivät ole takeita tulevasta kehityksestä, ja ne perustuvat moniin oletuksiin, ja DNA:n todellinen liiketoiminnan tulos, mukaan lukien DNA:n taloudellinen asema ja maksuvalmius sekä niiden toimialojen kehitys, joilla DNA toimii, saattavat poiketa olennaisesti siitä ja olla heikompia kuin mitä näissä Listalleottoesitteen tulevaisuutta koskevissa lausumissa on kuvattu tai esitetty. Lisäksi, vaikka DNA:n historiallinen liiketoiminnan tulos, mukaan lukien DNA:n taloudellinen asema ja maksuvalmius sekä niiden toimialojen kehitys, joilla DNA toimii, ovat johdonmukaiset tämän Listalleottoesitteen sisältämien tulevaisuutta koskevien lausumien kanssa, nämä tulokset tai tapahtumat eivät välttämättä anna viitteitä tuloksista tai tapahtumista tulevilla ajanjaksoilla.

Tulevaisuutta koskevia lausumia on esitetty useissa tämän Listalleottoesitteen kohdissa, kuten kohdissa ”*Tiivistelmä*”, ”*Riskitekijät*”, ”*Osingot ja osinkopolitiikka*”, ”*Listautumisannin syyt ja hankittavien varojen käyttö*”, ”*Pääomarakenne ja velkaantuneisuus*”, ”*Toimiala- ja markkinakatsaus*”, ”*Liiketoiminta*”, ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*” ja muualla tässä Listalleottoesitteessä, missä on tietoa DNA:n liittyvistä tulevaisuuden tuloksista, suunnitelmista ja odotuksista, DNA:n tulevasta kasvusta ja kannattavuudesta ja tulevasta yleisestä taloudellisesta tilanteesta, joka vaikuttaa DNA:han.

Listalleottoesitteen saatavuus

Tämä Listalleottoesite julkaistaan DNA:n verkkosivustolla osoitteessa www.dna.fi/listautumisanti, Danske Bankin verkkosivustolla www.danskebank.fi/listautuminen sekä Nordea Pankin verkkosivustolla www.nordea.fi/osakkeet viimeistään 15.11.2016. Lisäksi tämä Listalleottoesite on saatavilla painettuna versiona Yhtiön rekisteröidyssä toimipaikassa osoitteessa Läkkisepäntie 21, 00620 Helsinki, Danske Bankin konttoreissa Suomessa, Nordea Pankin konttoreissa Suomessa sekä Helsingin Pörssissä osoitteessa Fabianinkatu 14, 00100 Helsinki arviolta 17.11.2016.

Verkkosivuston tiedot eivät kuulu Listalleottoesitteeseen

DNA:n verkkosivustolla tai millä tahansa muulla verkkosivustolla esitetyt muut tiedot Listalleottoesitteen mahdollisia täydennyksiä lukuun ottamatta eivät ole osa Listalleottoesitettä, eikä mahdollisten sijoittajien tule luottaa tällaisiin tietoihin päättäessään Tarjottaviin Osakkeisiin sijoittamisesta.

Taloudellisten tietojen esittäminen

Historialliset tilinpäätökset

Tietyt tähän Listalleottoesitteeseen sisällytetyistä historiallisista taloudellisista tiedoista ovat peräisin Yhtiön tilintarkastetusta konsernitilinpäätöksestä 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta (**Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset**) sekä tilintarkastamattomista taloudellisista tiedoista 30.9.2016 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta sisältäen tilintarkastamattomat vertailutiedot 30.9.2015 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta (**Tilintarkastamattomat Osavuositiedot**). Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset ja Tilintarkastamattomat Osavuositiedot on sisällytetty tämän Listalleottoesitteen F-sivuille. Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset on laadittu EU:ssa käyttöön

hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (**IFRS**) mukaisesti, ja Tilintarkastamattomat Osavuositiedot on laadittu ”*IAS 34 – Osavuosikatsaukset*” -standardia noudattaen.

Vuonna 2015 tehdyistä oikaisuista sekä vuonna 2016 tehdyistä uudelleenluokitteluista johtuen tietyt tähän Listalleottoesitteeseen sisällytetyistä historiallisista taloudellisista tiedoista 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta eroavat DNA:n lakisääteisissä yhtiökokouksen hyväksymissä tilintarkastetuissa konsernitilinpäätöksissä esitetyistä historiallisista taloudellisista tiedoista. Vuonna 2015 DNA havaitsi laskutusjärjestelmässään virheen, joka johti DNA:n kuluttajaliiketoiminnan 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiden tilikausien liikevaihdon oikaisuun. Virheen oikaisu johti siihen, että kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto pieneni tilikauden 2014 osalta 1 989 tuhatta euroa ja tilikauden 2013 osalta 1 339 tuhatta euroa. Havaitulla virheellä ei ollut vaikutusta asiakkaiden laskutukseen. Vuonna 2015 DNA:n havaitsi myös, että tilikaudella 2014 kirjattu PlusTV-brändin alaskirjaus oli tehty liian pienenä, jota takautuvasti korjattiin 1 769 tuhannella eurolla. Korjausten seurauksena tilikauden tulos pieneni yhteensä 3 006 tuhatta euroa vuonna 2014 ja 1 011 tuhatta euroa vuonna 2013. Lisäksi DNA on uudelleenluokitellut eräitä konsernin taseen eriä 31.12.2013 päättyneeltä tilikaudelta sekä konsernin rahavirtalaskelmien eriä 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta vastaamaan nykyistä esittämistapaa. Tähän Listalleottoesitteeseen sisällytetyt Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta on oikaistu takautuvasti edellä esitettyjen seikkojen osalta ”*IAS 8 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet*” -standardin mukaisesti. Oikaistut Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset on laadittu tähän Listalleottoesitteeseen sisällytettäviksi, eikä niitä ole käsitelty tai vahvistettu Yhtiön yhtiökokouksessa. Lisätietoja oikaisuista ja uudelleenluokitteluista on esitetty tämän Listalleottoesitteen F-sivuille sisällytettyjen Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten liitetiedossa 34.

Listalleottoesitteeseen sisällytetyt Tilintarkastetut Konsernitilipäätökset on tilintarkastanut tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy KHT Mika Kaarisalon toimiessa päävastuullisena tilintarkastajana. Yhtiön 31.3.2016 pidetty varsinainen yhtiökokous valitsi uudelleen Yhtiön tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Mika Kaarisalo.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

DNA esittää tässä Listalleottoesitteessä tiettyjä tunnuslukuja, jotka eivät ole European Securities and Markets Authorityn (**ESMA**) antaman ohjeen ”*Vaihtoehtoiset tunnusluvut*” mukaan IFRS-standardeissa määriteltyjä tai nimettyjä historiallista taloudellista tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja kuvaavia tunnuslukuja, vaan ne ovat vaihtoehtoisia tunnuslukuja. Näitä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ovat:

- Liiketulos, joka on tilikauden tulos ennen tuloveroja, osuutta osakkuusyritysten tuloksesta, rahoituskuluja ja rahoitustuottoja.
- Liiketulosprosentti, joka on liiketulos prosentteina liikevaihdosta.
- Käyttökate, joka on liiketulos ennen poistoja ja arvonalentumisia.
- Käyttökateprosentti, joka on käyttökate prosentteina liikevaihdosta.
- Vertailukelpoinen käyttökate, joka on käyttökate ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.
- Vertailukelpoinen käyttökateprosentti, joka on vertailukelpoinen käyttökate prosentteina liikevaihdosta.
- Vertailukelpoinen liiketulos, joka on liiketulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.
- Vertailukelpoinen liiketulosprosentti, joka on vertailukelpoinen liiketulos prosentteina liikevaihdosta.
- Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, joita ovat olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erät kuten luovutusvoitot ja -tappiot liiketoimintojen myynnistä, yrityshankintoihin liittyvät välittömät transaktiokulut, pitkäaikaisten varojen arvonalentumistappiot, liiketoimintojen lopettamiseen liittyvät kulut ja uudelleenjärjestelykulut, sakot ja sakonluonteiset korvaukset, vahingonkorvaukset, yhtiön omistuspohjan laajentamiseen liittyvän strategisen kertaluonteisen selvityksen kulut vuodelta 2013 sekä suunnitellun listautumisen välittömät transaktiokulut ja sen kuluvaikutukset osakepalkkiojärjestelmään.
- Nettovelka, joka on lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä vähennettynä rahavaroilla.
- Nettovelan ja käyttökatteen suhde, joka lasketaan jakamalla nettovelka käyttökatteella.
- Nettovelkaantumisaste, joka lasketaan jakamalla nettovelka omalla pääomalla.
- Omavaraisuusaste, joka lasketaan jakamalla (i) oma pääoma (ii) taseen loppusummalla vähennettynä saaduilla ennakoilla.

- Sijoitetun pääoman tuotto, joka lasketaan (i) lisäämällä korko ja muut rahoituskulut tulokseen ennen veroja, osavuosikaudet oikaistu 12 kuukautta vastaavaksi (ii) jakamalla tämä summa oman pääoman yhteensä sekä pitkä- ja lyhytaikaisten rahoitusvelkojen avaavan ja päättävän taseen loppusummien keskiarvolla.
- Oman pääoman tuotto, joka lasketaan jakamalla tilikauden tulos, osavuosikaudet oikaistu 12 kuukautta vastaavaksi avaavan ja päättävän taseen oman pääoman keskiarvolla.
- Investoinnit, jotka koostuvat lisäyksistä aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ilman yrityshankintoja, toimiluvan hankintamenoa sekä rahoitusleasingiin ja purkuvelvoitteisiin liittyviä lisäyksiä. Investointeihin sisällytetään lisäksi toimiluvasta raportointikaudella maksettava määrä.
- Operatiiviset investoinnit, joka on investoinnit ilman toimiluvasta raportointikaudella maksettavaa määrää.
- Operatiiviset investoinnit, prosenttia liikevaihdosta, joka on operatiiviset investoinnit prosentteina liikevaihdosta.
- Rahavirta investointien jälkeen, joka on liiketoiminnan nettorahavirta vähennettynä investointien nettorahavirralla.
- Operatiivinen vapaa kassavirta, joka on vertailukelpoinen käyttökate vähennettynä operatiivisilla investoinneilla.
- Vapaa kassavirta omalle pääomalle, joka on operatiivinen vapaa kassavirta vähennettynä oikaistulla nettokäyttöpääoman muutoksella (konsernin rahavirtalaskelman nettokäyttöpääoman muutos, jota on oikaistu jotta operatiivisten investointien määrä laskelmassa on rahavirtaperusteinen kuitenkin ilman toimiluvista maksettua määrää sekä oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä), maksetuilla nettokoroilla (koostuen konsernin rahavirtalaskelman maksetuista koroista, saaduista koroista sekä muista rahoituseristä), konsernin rahavirtalaskelman maksetuilla tuloveroilla ja konsernin rahavirtalaskelman varausten muutoksella.

DNA esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluvuille. DNA:n näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää DNA:ta koskevaa lisätietoa johdolle, sijoittajille, arvopaperimarkkina-analyytikoille ja muille tahoille DNA:n toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista ja ovat usein analyytikkojen, sijoittajien ja muiden tahojen käyttämiä.

DNA esittää vertailukelpoisen käyttökatteen sekä vertailukelpoisen liikevoiton, joista se on oikaissut olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erät eri kausien välistä vertailukelpoisuutta parantaakseen. Käyttökate, vertailukelpoinen käyttökate ja vertailukelpoinen liiketulos esitetään IFRS:n mukaisesti laaditussa konsernin tuloslaskelmassa esitettyjä tunnuslukuja täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne lisäävät DNA:n näkemyksen mukaan ymmärrystä DNA:n liiketoiminnan tuloksesta. Myös nettovelka, nettovelan ja käyttökatteen suhde, nettovelkaantumisaste, omavaraisuusaste, oman pääoman tuotto sekä sijoitetun pääoman tuotto esitetään täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne ovat DNA:n näkemyksen mukaan hyödyllisiä mittareita DNA:n kyvystä saada rahoitusta ja maksaa velkojaan. Lisäksi investoinnit, operatiiviset investoinnit, rahavirta investointien jälkeen, operatiivinen vapaa kassavirta ja vapaa kassavirta omalle pääomalle antavat lisätietoja DNA:n liiketoiminnan rahavirtaan liittyvistä tarpeista.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi tarkastella erillisenä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai IFRS:n mukaisesti määriteltyjä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina. Kaikki yhtiöt eivät laske vaihtoehtoisia tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi tässä Listalleottoesitteessä olevat vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden esittämien samannimisten tunnuslukujen kanssa. Tässä Listalleottoesitteessä esitetyt vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat tilintarkastamattomia lukuun ottamatta 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta esitettyä liiketulosta, käyttökatetta ja investointeja, jotka ovat tilintarkastettuja.

Markkina- ja toimialatietoja

Tämä Listalleottoesite sisältää tilastoja ja muita tietoja markkinoista, markkinoiden koosta, markkinaosuuksista ja markkina-asemista sekä muita DNA:n liiketoimintaan ja markkinoihin liittyviä toimialatietoja. Tiedot perustuvat useista lähteistä, mm. Viestintävirastolta, Tilastokeskukselta, Eurostatilta, OECD:ltä, IDC:ltä, Gartnerilta, Oy Omnitele Ab:ltä ja muilta tahoilta saatujen tietojen analyysiin, ellei toisin ole ilmoitettu. Oy Omnitele Ab on DNA:n suurimman osakkeenomistajan Finda Oy:n tytäryhtiö.

Toimialan tutkimuksissa ja julkaisuissa on yleensä todettu, että niiden sisältämät tiedot on hankittu luotettavina pidetyistä lähteistä, mutta toimialan julkaisujen sisältämien tai kolmansien osapuolien suorittamista tutkimuksista saatujen tietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä ei voida taata. Markkinatiedot ja tilastot ovat luonteeltaan ennustavia ja epävarmoja, eivätkä ne välttämättä kuvaa tosiasiallisia markkinaolosuhteita. Tilastot perustuvat markkinatutkimuksiin, jotka vuorostaan pohjautuvat otantoihin sekä tutkijoiden ja vastaajien subjektiivisiin arviointeihin, mukaan lukien siitä, minkä tyyppisiä tuotteita ja kauppoja markkinatutkimukseen pitäisi sisällyttää. Yhtiö ja Myyjät eivät ole itsenäisesti vahvistaneet markkina- ja toimialatietoja, eikä Yhtiö ota vastuuta tietojen oikeellisuudesta. Yhtiö on varmistanut, että tiedot on

toistettu asianmukaisesti, ja siltä osin kuin Yhtiö on tietoinen ja on pystynyt varmistamaan, ulkopuolisten julkaisemista tiedoista ei ole jätetty pois seikkoja, jotka tekisivät toistetuista tiedoista harhaanjohtavia tai epätarkkoja. Vaikka Yhtiö ei ole tietoinen tässä esitetyissä markkina- tai toimialatiedoissa tai muissa vastaavissa tiedoissa olevista virheellisyyksistä, tällaisiin tietoihin liittyy aina riskejä ja epävarmuutta, ja tiedot saattavat muuttua erilaisten tekijöiden, kuten tämän Listalleottoesitteen kohdassa ”*Riskitekijät*” lueteltujen tekijöiden johdosta.

Tähän Listalleottoesitteeseen sisältyvät tilaajatiedot, mukaan lukien penetraatioasteet, liittymäkohtaiset liikevaihdot, liittymien määrät, DNA:n markkinaosuus ja asiakasvaihtuvuus, perustuvat DNA:n johdon arvioihin, eivätkä ne ole osa DNA:n tilinpäätöksiä tai kirjanpitoasiakirjoja, eikä niitä ole tilintarkastettu eivätkä ne ole muutoin ulkopuolisen tilintarkastajan, neuvonantajan tai asiantuntijan tarkastamia. Termien liittymäkohtainen liikevaihto tai asiakasvaihtuvuus käyttö tai laskutapa eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden tietoliikennealalla toimivien yhtiöiden samalla tavalla nimitettyjen tunnuslukujen käytön tai laskutavan kanssa. Liittymäkohtaista liikevaihtoa ei tulisi tarkastella erikseen tai vaihtoehtona IFRS-tunnusluvulle.

Tiettyjen muiden tietojen esittäminen

Tässä Listalleottoesitteessä esitetyt taloudelliset tiedot on pyöristetty. Näin ollen tietyissä tilanteissa sarakkeen tai rivin lukujen summa ei aina vastaa tarkalleen sarakkeen tai rivin loppusummana esitettyä lukua.

Kaikki tämän Listalleottoesitteen viittaukset **Yhdysvaltain dollariin** sekä **USD:hen** ovat viittauksia Yhdysvaltain rahayksikköön ja viittaukset **euroon** sekä **EUR:ään** ovat viittauksia EU:n talous- ja rahaliiton rahayksikköön ja viittaukset **ruplaan** viittauksia Venäjän federaation rahayksikköön.

LISTAUTUMISANTIIN LIITTYVIÄ TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ

Listautumisannin merkintäaika alkaa	15.11.2016
Listautumisanti voidaan aikaisintaan keskeyttää	22.11.2016
Yleisöannin merkintäaika päättyy arviolta	25.11.2016
Henkilöstöannin merkintäaika päättyy arviolta	25.11.2016
Instituutioannin merkintäaika päättyy arviolta	29.11.2016
Tiedote Listautumisannin lopullisesta tuloksesta arviolta	29.11.2016
Yleisöannissa merkityt Tarjottavat Osakkeet kirjataan sijoittajien arvo-osuustileille arviolta	30.11.2016
Osakkeet, pois lukien Henkilöstöosakkeet, tulevat kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssin pre-listalla arviolta	30.11.2016
Osakkeet, pois lukien Henkilöstöosakkeet, tulevat kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta	2.12.2016
Instituutioannissa jaetut Tarjottavat Osakkeet ovat valmiina toimitettaviksi maksua vastaan Euroclear Finlandin kautta arviolta	2.12.2016
Henkilöstöannissa merkityt Henkilöstöosakkeet rekisteröidään Kaupparekisteriin arviolta	16.12.2016
Henkilöstöannissa merkityt Henkilöstöosakkeet kirjataan sijoittajien arvo-osuustileille arviolta	16.12.2016
Henkilöstöosakkeet tulevat kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta	16.12.2016

VALUUTTAKURSSIT

Seuraavassa taulukossa esitetään Euroopan keskuspankin julkaisema euron keskimääräinen, ylin, alin ja jakson lopun noteeraus Yhdysvaltain dollariin nähden ilmoitettuina päivinä ja ilmoitetuilla ajanjaksoilla:

	Viitteelliset valuuttakurssit EUR/USD			
	Keskikurssi	Ylin	Alin	Päätöskurssi
2013	1,3281	1,3814	1,2768	1,3791
2014	1,3285	1,3953	1,2141	1,2141
2015	1,1095	1,2043	1,0552	1,0887
2016 (11.11. asti)	1,1143	1,1569	1,0742	1,0904
Toukokuu 2016	1,1311	1,1569	1,1139	1,1154
Kesäkuu 2016	1,1229	1,1389	1,0998	1,1102
Heinäkuu 2016	1,1069	1,1157	1,0982	1,1113
Elokuu 2016	1,1212	1,1339	1,1078	1,1132
Syyskuu 2016	1,1212	1,1296	1,1146	1,1161
Lokakuu 2016	1,1026	1,1236	1,0872	1,0946
Marraskuu 2016 (11.11. asti)	1,1022	1,1095	1,0895	1,0904

Edellä esitetyt valuuttakurssit esitetään ainoastaan havainnollistamistarkoituksessa, eivätkä ne välttämättä vastaa Yhtiön tilinpäätösten tai taloudellisen informaation laatimisessa käytettyjä valuuttakursseja. Ei ole varmuutta siitä, että euroja olisi voitu vaihtaa Yhdysvaltain dollareiksi edellä esitetyillä valuuttakursseilla tai muilla kursseilla kyseisinä päivinä tai kyseisillä ajanjaksoilla.

OSINGOT JA OSINKOPOLITIIKKA

Yhtiön hallitus on vahvistanut osinkopolitiikan, jonka mukaan Yhtiö tavoittelee osingonmaksusuhdetta, joka on noin 70–90 prosenttia DNA:n tilikauden vapaasta kassavirrasta omalle pääomalle riippuen alla kuvatuista tekijöistä. Lisäksi Yhtiön hallitus on lokakuussa 2016 tehnyt ehdollisen päätöksen esittää vuoden 2017 yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.1.2016–31.12.2016 jaettaisiin osinkoa yhteensä noin 70 miljoonaa euroa. Kyseisen päätöksen mukaisesti Yhtiön hallitus on marraskuussa 2016 ehdollisesti päättänyt esittää vuoden 2017 yhtiökokoukselle 0,55 euron osakekohtaista osinkoa tilikaudelta 1.1.2016–31.12.2016 edellyttäen, että Yhtiön taloudellinen asema mahdollistaa osingonjaon. Edellä mainittu osakekohtainen osinko vastaisi yhteensä noin 73 miljoonan euron osingonjakoa olettaen, että Osakeanti merkitään täysimääräisesti, Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla (kuten nämä määritelty kohdassa ”*Listautumisannin ehdot – Henkilöstöantia koskevat erityiset ehdot*”).

Yhtiön mahdollinen osinkojen maksu, niiden määrä ja maksuajankohta riippuvat kuitenkin useista seikoista, kuten DNA:n pääomarakenteesta, tulevasta liikevaihdosta, tuloksesta, taloudellisesta asemasta, yleisistä taloudellisista ja liiketoiminnallisista olosuhteista ja tulevaisuuden näkymistä, Yhtiön tytäryhtiöiden kyvystä jakaa osinkoja tai muuten siirtää varoja Yhtiöön ja muista sellaisista seikoista, joita hallitus saattaa pitää merkityksellisinä. Tulevien vuosien osalta ei ole varmuutta osingonjakopäätöksen tekemisestä. Mikäli osingonjakopäätös tehdään, ei ole varmuutta siitä, että osingon määrä tai osingonmaksusuhde on yllä kuvatun mukainen. Tämän lisäksi tiettynä vuonna maksettu osinko ei ole osoitus osingonmaksusta seuraavina vuosina. Mikäli osinkoa jaetaan, kaikki Osakkeet oikeuttavat samaan osinkoon.

Yhtiön osakekohtainen osinko oli 4,72 euroa, 3,54 euroa ja 3,54 euroa 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta, mikä Yhtiön ylimääräisen yhtiökokouksen 25.10.2016 päättämällä osakkeiden jakamisella korjattuna vastaa 0,31 euroa, 0,24 euroa ja 0,24 euroa 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta.

Suomessa vallitsevan käytännön mukaan suomalaisen osakeyhtiön osakkeille mahdollisesti maksettavaa osinkoa maksetaan yleensä kerran vuodessa. Osinkoa voidaan maksaa ja vapaata omaa pääomaa muutoin jakaa yhtiökokouksen vahvistettua yhtiön tilinpäätöksen ja päätettyä osingon tai vapaan oman pääoman muun jakamisen määrästä yhtiön hallituksen ehdotuksen perusteella. Osakeyhtiölain mukaan osingonmaksu ja muu vapaan oman pääoman jakaminen voi perustua myös muuhun kuin viimeksi päättyneeltä tilikaudelta laadittuun tilinpäätökseen edellyttäen, että yhtiökokous on vahvistanut kyseisen tilinpäätöksen. Jos yhtiöllä on lain tai yhtiöjärjestyksensä nojalla velvollisuus valita tilintarkastaja, tilinpäätöksen tulee olla tilintarkastettu. Osingonmaksu tai muu vapaan oman pääoman jakaminen edellyttää, että sitä on kannattanut yli puolet yhtiön yhtiökokouksessa annetuista äänistä. Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous voi myös valtuuttaa hallituksen päättämään osingonmaksusta ja muusta vapaan oman pääoman jakamisesta. Osingon tai vapaan oman pääoman muun jakamisen määrä ei voi ylittää yhtiökokouksen päättämää määrää. Osingon tai muun vapaan oman pääoman varojenjaon määrä on rajoitettu jakokelpoisten varojen määrään, jotka ilmenevät tilinpäätöksestä, johon päätös maksaa osinkoa tai muuten jakaa vapaata omaa pääomaa perustuu, ja johon vaikuttavat olennaiset muutokset yhtiön taloudellisessa tilassa tilinpäätöksen laatimisen jälkeen. Varoja ei saa jakaa osinkoina tai muilla vapaan oman pääoman jakotavoilla, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan yhtiön maksukyvyttömyyden. Yhtiöllä oli 31.12.2015 jakokelpoisia varoja yhteensä 153 168 105,20 euroa, joista Yhtiö jakoi keväällä 2016 40 miljoonaa euroa osinkoja. Katso kohdat ”*Eräitä seikkoja – Taloudellisten tietojen esittäminen*” ja ”*Osakkeet ja osakepääoma – Osakkeenomistajien oikeudet – Osingot ja muu varojen jakaminen*”.

Suomessa rajoitetusti verovelvolliset osakkeenomistajat ovat yleensä velvollisia maksamaan osinkotulosta lähdeveron. Lähdeverokanta on tällä hetkellä 20 prosenttia rajoitetusti verovelvolliselle yhteisölle maksetuista osingoista ja 30 prosenttia kaikille muille rajoitetusti verovelvollisille maksetuista osingoista. Verosopimukset, joissa Suomi on osapuolena, saattavat alentaa lähdeverokantaa. Kohdassa ”*Verotus*” esitetään yhteenveto tietyistä osakkeenomistajiin kohdistuvista veroseuraamuksista.

LISTAUTUMISANNIN SYYT JA HANKITTAVIEN VAROJEN KÄYTTÖ

Listautumisannin syyt

Listautumisannin tavoitteena on asemoida DNA sen seuraavaan kehitysvaiheeseen. Listautumisanti mahdollistaa Yhtiön pääsyn pääomamarkkinoille, sen omistuspohjan laajenemisen ja Osakkeiden likviditeetin lisääntymisen. Listautumisen tuoman lisänäkyvyyden odotetaan myös kasvattavan DNA:n tunnettuutta yleisön keskuudessa sekä työnantajana ja näin ollen parantavan DNA:n kilpailukykyä.

Hankittavien varojen käyttö

Myyjät saavat Osakemyynnistä noin 377 miljoonan euron bruttotuotot (laskettuna käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa ja olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita eikä Lisäosakeoptiota käytetä). Myyjät odottavat maksavansa noin 10 miljoonaa euroa palkkioita Listautumisannin yhteydessä (laskettuna käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa).

Yhtiö pyrkii keräämään Osakeannilla noin 50 miljoonan euron bruttovarat tarjoamalla Uusia Osakkeita merkittäväksi. Liikkeeseen laskettavien Uusien Osakkeiden määrä määräytyy Tarjottavien Osakkeiden Lopullisen Merkintähinnan perusteella. Yhtiö laskisi liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla. Näin liikkeeseen laskettavien Uusien Osakkeiden määrä vastaa noin 3,6 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen.

Yhtiön Listautumisantiin liittyvien palkkioiden ja kulujen arvioidaan olevan noin 12 miljoonaa euroa, minkä seurauksena Yhtiön Osakeannista saamien nettovarojen arvioidaan olevan noin 38 miljoonaa euroa. Yhtiö odottaa käyttävänsä Osakeannista saamansa nettovarat pääomarakenteensa vahvistamiseen ja taloudellisen joustavuuden ylläpitämiseen maltillisten kasvuinvestointien jatkamiseksi sekä mahdollisten valikoitujen, lisäarvoa tuottavien yrityskauppojen toteuttamiseksi. Lisäksi varat antavat DNA:lle riittävästi taloudellista joustavuutta mahdollisen tarjouksen tekemiseksi tulevassa 700 MHz:n taajuushuutokaupassa.

LISTAUTUMISANNIN EHDOT

Jäljempänä termillä ”merkintä” tarkoitetaan sijoittajan antamaa tarjousta tai sitoumusta merkitä Tarjottavia Osakkeita Listautumisannissa, ja sijoittajille voidaan allokoida joko Uusia Osakkeita tai Myyntiosakkeita. Vastaavasti termit ”merkitsijä”, ”merkintäaika”, ”merkintäpaikka”, ”merkintähinta”, ”ostotarjous” ja ”sitoumus” (ja muut vastaavat termit) viittaavat sekä Osakeantiin että Osakemyyntiin.

Listautumisannin yleiset ehdot

Listautumisanti

DNA Oyj, Suomessa perustettu julkinen osakeyhtiö (**Yhtiö**), pyrkii keräämään osakeannilla noin 50 miljoonan euron bruttovarat tarjoamalla Yhtiön uusia osakkeita (**Uudet Osakkeet**) merkittäväksi (**Osakeanti**). Liikkeeseen laskettavien Uusien Osakkeiden määrä määräytyy Tarjottavien Osakkeiden (kuten määritelty jäljempänä) lopullisen osakekohtaisen merkintähinnan (**Lopullinen Merkintähinta**) perusteella. Yhtiö laskisi liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin (kuten määritelty jäljempänä) keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa (kuten määritelty jäljempänä) merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla. Lisäksi liitteessä C luetellut Yhtiön osakkeenomistajat (**Myyjät**) tarjoavat ostettaviksi alustavasti enintään 35 950 000 Yhtiön olemassa olevaa osaketta (**Myyntiosakkee**t, ja yhdessä Uusien Osakkeiden kanssa **Tarjottavat Osakkeet**) (**Osakemyynti**, ja yhdessä Osakeannin kanssa **Listautumisanti**).

Listautumisanti koostuu (i) yleisöannista yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa (**Yleisöanti**), (ii) henkilöstöannista Henkilöstölle (kuten määritelty jäljempänä) (**Henkilöstöanti**) ja (iii) private placement -järjestelyistä institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti, mukaan lukien Yhdysvalloissa Yhdysvaltain vuoden 1933 arvopaperilain (muutoksineen, **Yhdysvaltain Arvopaperilaki**) nojalla annetussa Rule 144A -säännöksessä (Rule 144A -säännös) määritellyille hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille (*qualified institutional buyers*) Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla (**Instituutioanti**). Tarjoaminen ja myynti Yhdysvaltain ulkopuolella toteutetaan Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla annetun Regulation S -säännöksen (**Regulation S -säännös**) mukaisesti.

Tarjottavat Osakkeet vastaavat enintään noin 30,8 prosenttia Yhtiön osakkeista (**Osakkeet**) ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota (Lisäosakeoption kanssa noin 35,4 prosenttia) olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin (kuten määritelty jäljempänä) keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla). Yhtiö pyrkii keräämään Osakeannilla noin 50 miljoonan euron bruttovarat, ja se voi tämän tavoitteen saavuttamiseksi lisätä tai vähentää Osakeannissa annettavien Uusien Osakkeiden määrää näiden ehtojen puitteissa.

Listautumisannin ehdot koostuvat tässä esitettyjen Listautumisannin yleisten ehtojen lisäksi Yleisöantia, Henkilöstöantia ja Instituutioantia koskevista erityisistä ehdoista.

Osakeanti

Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti 25.10.2016 valtuuttaa Yhtiön hallituksen (**Hallitus**) päättämään enintään 7 500 000 Yhtiön Uuden Osakkeen liikkeeseenlaskusta. Yhtiön Hallitus päätti 14.11.2016 yhtiökokouksen antaman valtuutuksen perusteella alustavasti laskea liikkeeseen Uusia Osakkeita Osakeannissa. Yhtiö pyrkii keräämään Osakeannilla noin 50 miljoonan euron bruttovarat tarjoamalla Uusia Osakkeita merkittäväksi. Liikkeeseen laskettavien Uusien Osakkeiden määrä määräytyy Tarjottavien Osakkeiden Lopullisen Merkintähinnan perusteella. Yhtiö laskisi liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin (kuten määritelty jäljempänä) keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla. Näin liikkeeseen laskettujen Uusien Osakkeiden määrä vastaa noin 3,6 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen. Yhtiö tarjoaa Henkilöstöannissa merkittäväksi alustavasti enintään 50 000 Uutta Osaketta ja mahdollisissa Henkilöstöannin ylikysyntätilanteissa enintään 250 000 ylimääräistä Uutta Osaketta (**Henkilöstöosakkeet**).

Uudet Osakkeet tarjotaan osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen Yhtiön Osakkeiden saattamiseksi kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n (**Helsingin Pörssi**) pörssilistalle (**Listautuminen**). Hyväksytystä Uuden Osakkeen merkinnästä Yhtiölle suoritettu maksu merkitään kokonaisuudessaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Tämän johdosta Yhtiön osakepääoma ei nouse Osakeannin yhteydessä. Osakeannin seurauksena Yhtiön osakkeiden lukumäärä voi nousta enintään 132 092 755 Osakkeeseen (edellyttäen, että Lopullinen Merkintähinta ei ole Alusta-

van Hintavälin alapuolella ja olettaen, että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla).

Osakemyynti

Myyjät tarjoavat Osakemyynnissä ostettavaksi alustavasti enintään 35 950 000 Myyntiosaketta. Myyntiosakkeet vastaavat noin 27,2 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota (Lisäosakeoption kanssa noin 31,8 prosenttia) olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla). Mikäli Listautumisanti ei tulisi kokonaan merkityksi, ja Listautumisanti siitä huolimatta toteutettaisiin, vähennettäisiin Myyntiosakkeiden määrää vastaamaan tehtyjä merkintöjä.

Pääjärjestäjät ja Järjestäjät

Yhtiö sekä Finda Oy ja PHP Holding Oy (**Instituutiomyyjät**) ovat nimittäneet Danske Bank A/S, Helsingin sivuliikkeen (**Danske Bank**) ja Morgan Stanley & Co. International Plc:n (**Morgan Stanley** ja yhdessä Danske Bankin kanssa **Pääjärjestäjät**) toimimaan Listautumisannin pääjärjestäjinä. Yhtiö ja Instituutiomyyjät ovat lisäksi nimenneet J.P. Morgan Securities plc:n (**J.P. Morgan**), Nordea Pankki Suomi Oyj:n (**Nordea**) ja Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Helsingin sivuliikkeen (**SEB** ja yhdessä J.P. Morganin, Nordean ja Pääjärjestäjien kanssa **Järjestäjät** ja kukin yksin **Järjestäjä**) toimimaan Listautumisannin järjestäjinä.

Lisäosakeoptio

Instituutiomyyjät ja Danske Bank A/S, Helsingin sivuliike (**Vakauttamisjärjestäjä**) voivat sopia, että Instituutiomyyjät antavat Vakauttamisjärjestäjälle lisäosakeoption, joka on käytettävissä 30 päivän ajan Osakkeiden kaupankäynnin alkamisesta Helsingin Pörssissä (arviolta 30.11.2016 ja 29.12.2016 välinen ajanjakso, jäljempänä **Vakauttamisaika**), ostaa tai hankkia ostajia enintään 6 064 100 Osakkeelle yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi (**Lisäosakeoptio**). Lisäosakeoption kattamat Osakkeet vastaavat noin 4,6 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin (kuten määritelty jäljempänä) keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla).

Vakauttamistoimenpiteet

Listautumisannin jälkeen Vakauttamisaikana Vakauttamisjärjestäjä saattaa toteuttaa, mutta ei ole velvollinen toteuttamaan, toimenpiteitä, jotka vakauttavat, ylläpitävät tai muuten saattavat vaikuttaa Osakkeiden hintaan. Vakauttamisjärjestäjä voi allokoida Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärää suuremman määrän Osakkeita, jolloin sille syntyy lyhyt positio. Lyhyt positio on katettu, mikäli lyhyeksi myynti ei ylitä Osakkeiden määrää, jonka Vakauttamisjärjestäjä voi hankkia Lisäosakeoptiolla. Vakauttamisjärjestäjä voi sulkea katetun lyhyen position Lisäosakeoptiolla tai ostamalla Osakkeita markkinoilta. Määritettäessä Osakkeiden hankintatapaa katetun lyhyen position sulkemiseksi Vakauttamisjärjestäjä ottaa huomioon muun muassa Osakkeiden markkinahinnan verrattuna Lisäosakeoption mukaiseen hintaan. Listautumisannin jälkeen Vakauttamisjärjestäjä voi myös ostaa Osakkeita markkinoilta tai tehdä niitä koskevia ostotarjouksia Osakkeiden hinnan vakauttamiseksi. Nämä toimenpiteet saattavat nostaa tai ylläpitää Osakkeiden markkinahintaa markkinoilla itsenäisesti määräytyviin tasoihin nähden tai estää tai viivyttää Osakkeiden markkinahinnan laskua. Vakauttamistoimenpiteitä ei kuitenkaan saa toteuttaa Lopullista Merkintähintaa korkeampaan hintaan. Vakauttamisjärjestäjällä ei ole velvollisuutta toteuttaa näitä toimenpiteitä ja se voi keskeyttää nämä toimenpiteet milloin tahansa. Vakauttamisjakson päätyttyä Vakauttamisjärjestäjä tai Yhtiö Vakauttamisjärjestäjän puolesta julkistaa lainsäädännön tai muiden sovellettavien säännösten edellyttämät tiedot vakauttamisesta.

Vakauttamistoimenpiteissä noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) No 596/2014 markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta.

Vakauttamisjärjestäjän ja Instituutiomyyjien odotetaan solmivan vakauttamiseen liittyvän osakelainaussopimuksen Listautumisen yhteydessä. Osakelainaussopimuksen mukaan Vakauttamisjärjestäjä voi ottaa Osakkeita lainaksi Lisäosakeoptiota vastaavan määrän kattaakseen Listautumisannin yhteydessä mahdollisesti tehdyt ylimerkinnät. Jos Vakauttamisjärjestäjä lainaa Osakkeita, sen on palautettava yhtä suuri määrä Osakkeita Instituutiomyyjille. Katso lisätietoja kohdasta ”*Listautumisannin järjestäminen*”.

Järjestämissopimus

Yhtiön, Instituutiomyyjien ja Järjestäjien odotetaan solmivan arviolta 29.11.2016 järjestämissopimuksen (**Järjestämissopimus**). Järjestämissopimuksen mukaan Yhtiö sitoutuu laskemaan liikkeeseen ja Instituutiomyyjät sitoutuvat myymään Järjestäjien hankkimille ostajille Tarjottavia Osakkeita, ja mikäli tämä ei toteudu, Järjestäjille, ja kukin Järjestäjistä sitoutuu ei-yhteisvastuullisesti, tiettyjen ehtojen täyttyessä, hankkimaan ostajia Tarjottaville Osakkeille ja mikäli tämä ei toteudu, merkitsemään tai ostamaan Tarjottavat Osakkeet. Katso lisätietoja kohdasta ”*Listautumisannin järjestäminen*”.

Merkintäaika

Yleisöannin merkintäaika alkaa 15.11.2016 kello 10.00 ja päättyy 25.11.2016 kello 16.00.

Instituutioannin merkintäaika alkaa 15.11.2016 kello 10.00 ja päättyy 29.11.2016 kello 12.00.

Henkilöstöannin merkintäaika alkaa 15.11.2016 kello 10.00 ja päättyy 25.11.2016 kello 16.00.

Yhtiön Hallituksella ja Instituutiomyyjillä on ylikysyntätilanteessa oikeus Instituutio- ja Yleisöannin keskeyttämiseen yhteisellä päätöksellä aikaisintaan 22.11.2016 kello 16.00. Yhtiön Hallitus voi harkintansa mukaan päättää Henkilöstöannin keskeyttämisestä aikaisintaan 22.11.2016 kello 16.00. Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannit voidaan keskeyttää tai olla keskeyttämättä toisistaan riippumatta. Mahdollisesta keskeyttämisestä julkistetaan viipymättä pörssitiedote.

Yhtiön Hallituksella ja Instituutiomyyjillä on oikeus pidentää Instituutio- ja Yleisöannin merkintäaikaa. Yhtiön Hallituksella on oikeus pidentää Henkilöstöannin merkintäaikaa. Mahdollinen merkintäajan pidennys julkistetaan pörssitiedotteella, josta ilmenee merkintäajan uusi päättymisajankohta. Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöantien merkintäaika päättyy kuitenkin viimeistään 7.12.2016 kello 16.00. Yhtiön Hallitus ja Instituutiomyyjät voivat pidentää tai olla pidentämättä Instituutio-, Yleisö- tai Henkilöstöannin merkintäaikoja toisistaan riippumatta. Merkintäajan pidentämistä koskeva pörssitiedote on julkistettava viimeistään Instituutio-, Yleisö- tai Henkilöstöannin merkintäajan yllä esitettynä arvioituna päättymispäivänä.

Merkintähinta

Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Instituutio- ja Yleisöannissa alustavasti vähintään 9,85 euron ja enintään 11,15 euron merkintähintaan Tarjottavalta Osakkeelta (**Alustava Hintaväli**). Alustavaa Hintaväliä voidaan muuttaa merkintäajan kuluessa, mistä ilmoitetaan pörssitiedotteella. Mikäli Alustavan Hintavälin yläraja nousee tai alaraja laskee muutoksen seurauksena, Yhtiön Listautumisannin yhteydessä julkaisemaa suomenkielistä esitettä (**Listalleottoesite**) täydennetään ja täydennys julkistetaan pörssitiedotteella. Lopullinen Merkintähinta voi olla myös Alustavan Hintavälin ylä- tai alapuolella. Lopullinen Merkintähinta ei kuitenkaan Yleisöannissa ole korkeampi kuin Alustavan Hintavälin enimmäishinta eli 11,15 euroa Tarjottavalta Osakkeelta. Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on 10 prosenttia alhaisempi kuin Yleisöannin Lopullinen Merkintähinta, eli Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on enintään 10,035 euroa.

Lopullinen Merkintähinta päätetään institutionaalisten sijoittajien Instituutioannissa antamien ostotarjousten (**Ostotarjous**) perusteella Yhtiön, Instituutiomyyjien ja Järjestäjien välisissä neuvotteluissa Instituutioannin tarjousajan päätyttyä arviolta 29.11.2016 (**Hinnoittelu**). Lopullinen Merkintähinta ja Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta julkistetaan pörssitiedotteella, ja ne ovat saatavilla Yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.dna.fi/listautumisanti välittömästi Hinnoittelun jälkeen, ja viimeistään Hinnoittelua seuraavana pankkipäivänä, eli arviolta 30.11.2016, Yleisöannin ja Henkilöstöannin merkintäpaikoissa.

Listautumisannin ehdollisuus, toteuttaminen ja julkistaminen

Yhtiön Hallitus päättää Osakeannin toteuttamisesta ja Instituutiomyyjät päättävät Osakemyynnin toteuttamisesta ja Hallitus ja Instituutiomyyjät päättävät yhdessä Tarjottavien Osakkeiden lopullisista määristä sekä Lopullisesta Merkintähinnasta ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta Hinnoittelun yhteydessä arviolta 29.11.2016. Edellä mainitut tiedot julkistetaan pörssitiedotteella ja ne ovat saatavilla Yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.dna.fi/listautumisanti välittömästi Hinnoittelun jälkeen, ja Yleisöannin ja Henkilöstöannin merkintäpaikoissa viimeistään Hinnoittelua seuraavana pankkipäivänä, eli arviolta 30.11.2016. Listautumisannin toteuttaminen on ehdollinen Järjestämissopimuksen allekirjoittamiselle.

Sitoumuksen peruuttaminen

Yleisöannissa annettua sitoumusta merkitä tai ostaa Tarjottavia Osakkeita tai Henkilöstöannissa annettua sitoumusta merkitä Henkilöstöosakkeita (**Sitoumus**) ei voi muuttaa. Sitoumus voidaan peruuttaa ainoastaan Arvopaperimarkkinalain edellyttämissä tilanteissa.

Arvopaperimarkkinalain edellyttämä peruuttamisoikeus

Mikäli Listalleottoesitettä täydennetään tai oikaistaan olennaisen virheen tai puutteen taikka olennaisen uuden tiedon johdosta, joka on käynyt ilmi sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on hyväksynyt Listalleottoesitteen, mutta ennen kaupankäynnin alkamista Tarjottavilla Osakkeilla Helsingin Pörssissä, on Sitoumuksen ennen Listalleottoesitteen täydentämistä tai oikaisua antaneilla sijoittajilla oikeus Arvopaperimarkkinalain mukaisesti peruuttaa Sitoumuksensa vähintään kahden (2) pankkipäivän kuluessa siitä, kun Listalleottoesitteen täydennys tai oikaisu on julkaistu. Peruuttamisoikeuden käyttämisen edellytyksenä on, että täydennykseen tai oikaisuun johtanut virhe, puute tai olennainen uusi tieto on käynyt ilmi ennen Tarjottavien Osakkeiden toimittamista sijoittajille. Mahdollisen Sitoumuksen peruutuksen tulee koskea kaikkia yksittäisen sijoittajan antamien Sitoumusten kattamaa osakemäärää kokonaisuudessaan. Mikäli Listalleottoesitettä täydennetään, täydennys julkistetaan pörssitiedotteella. Kyseisessä pörssitiedotteessa julkistetaan tiedot myös sijoittajien Sitoumuksen peruuttamisoikeudesta.

Menettely Sitoumusta peruutettaessa

Sitoumuksen peruuttaminen tulee ilmoittaa kirjallisesti sille merkintäpaikalle, jossa alkuperäinen Sitoumus on annettu peruuttamiselle asetetun määräajan kuluessa, seuraavin poikkeuksin:

- Puhelimitse Danske Bankin Sijoituslinjalla annettu Sitoumus voidaan peruuttaa puhelimitse Danske Bankin pankkitunnuksilla.
- Puhelimitse Nordea Pankin 24/7-palvelussa annettu Sitoumus voidaan peruuttaa puhelimitse Nordea Pankin pankkitunnuksilla.
- Danske Bankin verkkopankin, yritysten verkkopankin tai verkkomerkinnän kautta annetun Sitoumuksen voi peruuttaa käymällä henkilökohtaisesti tai valtuutetun välityksellä Danske Bankin konttoreissa (pois lukien yrityskonttorit) tai soittamalla Danske Bankin Sijoituslinjalle ja käyttämällä Danske Bankin pankkitunnuksia.
- Nordea Pankin verkkopankin kautta annetun Sitoumuksen voi peruuttaa käymällä henkilökohtaisesti tai valtuutetun välityksellä Nordea Pankin konttorissa (pois lukien yrityskonttorit) tai soittamalla Nordea Pankin 24/7-palveluun ja käyttämällä Nordea Pankin pankkitunnuksia.
- Henkilöstöannissa annettu Sitoumus voidaan peruuttaa käymällä henkilökohtaisesti tai valtuutetun välityksellä Danske Bankin konttoreissa (pois lukien yrityskonttorit) tai soittamalla Danske Bankin Sijoituslinjalle ja käyttämällä Danske Bankin pankkitunnuksia.

Mahdollinen Sitoumuksen peruuttaminen koskee Sitoumusta kokonaisuudessaan. Peruuttamiseen oikeuttavan ajanjakson päätyttyä peruuttamisoikeutta ei enää ole. Mikäli Yleisöannissa annettu Sitoumus peruutetaan, merkintäpaikka palauttaa Tarjottavista Osakkeista maksetun määrän Sitoumuksessa ilmoitetulle pankkitilille. Varat palautetaan mahdollisimman pian peruuttamisen jälkeen, arviolta viiden (5) pankkipäivän kuluessa merkintäpaikalle annetusta peruuttamisilmoituksesta. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Tarjottavien Osakkeiden kirjaaminen arvo-osuustileille

Sitoumuksen antavalla sijoittajalla on oltava arvo-osuustili suomalaisessa tai Suomessa toimivassa tilinhoitajassa ja hänen on ilmoitettava arvo-osuustilinsä numero Sitoumuksessaan. Yleisöannissa jaetut Tarjottavat Osakkeet kirjataan hyväksytyn Sitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta ensimmäisenä pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen, arviolta 30.11.2016. Instituutioannissa jaetut Tarjottavat Osakkeet ovat valmiina toimitettaviksi maksua vastaan arviolta 2.12.2016 Euroclear Finlandin kautta. Henkilöstöosakkeet kirjataan hyväksytyn Sitoumuksen antaneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta 16.12.2016.

Omistus- ja osakasoikeudet

Omistusoikeus Tarjottaviin Osakkeisiin siirtyy, kun Tarjottavat Osakkeet on maksettu, Uudet Osakkeet on rekisteröity Kaupparekisteriin ja Tarjottavat Osakkeet on kirjattu sijoittajan arvo-osuustilille. Tarjottavat Osakkeet tuottavat samat oikeudet kuin muut Yhtiön Osakkeet ja ne tuottavat oikeuden osinkoon ja muuhun varojen jakoon sekä muihin Osakkeisiin liittyviin oikeuksiin Yhtiössä omistusoikeuden siirtymisestä lukien.

Varainsiirtovero ja toimenpidemaksut

Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen tai merkinnän yhteydessä ei peritä varainsiirtoveroa. Tilinhoitajat perivät hinnastonsa mukaisen maksun arvo-osuustilin ylläpitämisestä ja osakkeiden säilyttämisestä. Myyntiosakkeet myydään, kun kaupankäynti Uusilla Osakkeilla alkaa Helsingin Pörssin pre-listalla, eikä näistä kaupoista odoteta maksettavan varainsiirtoveroa. Mikäli varainsiirtovero tulisi periä, Myyjät maksavat Myyntiosakkeidensa kaupoista perittävän varainsiirtoveron.

Kaupankäynti Osakkeilla

Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörssille Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin ylläpitämälle pörssilistalle. Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan Helsingin Pörssin pre-listalla arviolta 30.11.2016 ja Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 2.12.2016. Henkilöstöosakkeiden kaupankäynnin Helsingin Pörssin pörssilistalla odotetaan alkavan arviolta 16.12.2016. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on ”DNA” ja ISIN-tunnus FI4000062385.

Oikeus peruuttaa Listautumisanti

Instituutiomyyjillä on oikeus peruuttaa Osakemyynti ja Hallituksella on oikeus peruuttaa Osakeanti milloin tahansa ennen niiden toteuttamisesta päättämistä muun muassa markkinatilanteen, Yhtiön taloudellisen aseman tai Yhtiön liiketoiminnan olennaisen muutoksen johdosta. Jos Instituutiomyyjät päättävät peruuttaa Osakemyynnin ja/tai Hallitus päättää peruuttaa Osakeannin, maksetut myynti- ja merkintähinnat palautetaan sijoittajille arviolta viiden (5) pankkipäivän kuluessa peruuttamispäätöksestä. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Osakkeiden luovutusta koskeva rajoitus (Lock-up)

Alla mainitut tahot tulevat sopimaan Järjestäjien kanssa, etteivät nämä tai kukaan niiden lukuun toimiva henkilö, Listautumisantia ja tiettyjä muita poikkeuksia lukuun ottamatta, ajanjaksolla, joka päättyy Yhtiön osalta 180 päivän kuluttua Listautumisesta eli 29.5.2017, sekä Instituutiomyyjien, Yhtiön hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017, ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa, myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, anna optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai luovuta suoraan tai välillisesti Osakkeita tai arvopapereita, jotka ovat vaihdettavissa tai muutettavissa Osakkeiksi tai olennaisilta osin samankaltaisia Osakkeiden kanssa, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeen omistamisen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, onko tällaisen toimenpiteen vastikkeena Osakkeen tai muun arvopaperin luovutus, rahamääräinen suoritus tai jokin muu vastike. Osakkeiden luovutusta koskevat rajoitukset eivät sovellu tiettyihin tilanteisiin, kuten Yhtiön osalta Osakkeiden liikkeeseenlaskuun sellaisten kannustinjärjestelmien nojalla, jotka ovat voimassa tai joista on päätetty Listautumisen ajankohtana ja jotka on kuvattu tässä Listalleottoesitteessä sekä Instituutiomyyjien ja muiden edellä mainittujen tahojen osalta muun muassa Yhtiöön kohdistuvan ostotarjouksen tai kaikille osakkeenomistajille suunnatun Osakkeiden takaisinoston yhteydessä, eivätkä Instituutiomyyjien ja Yhtiön hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta koske muita kuin näiden omistamia Osakkeita otettaessa Osakkeet kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä.

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ja muut Myyjät kuin Instituutiomyyjät ovat sitoutuneet vastaavaan Osakkeiden luovutusta koskevaan rajoitukseen, jonka mukaan ne eivät ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta myy, panttaa siirrä tai muutoin luovuta omistamiaan Osakkeita tai niihin liittyviä oikeuksia ajanjaksolla, joka päättyy muiden Myyjien kuin Instituutiomyyjien osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017 ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen osalta 90 päivän kuluttua Listautumisesta eli 28.2.2017.

Antamalla Sitoumuksen osallistua Henkilöstöantiin Sitoumuksen antaja sitoutuu noudattamaan Henkilöstöosakkeita koskevaa luovutusrajoitusta. Luovutusrajoituksen mukaisesti Henkilöstöantiin osallistuvat eivät ilman Pääjärjestäjien antamaa etukäteistä kirjallista suostumusta (jota ei saa kohtuuttomasti evätä) ajanjaksolla, joka päättyy 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017, myy, myy lyhyeksi, panttaa tai muutoin luovuta suoraan tai välillisesti Henkilöstöosakkeita tai Henkilöstöosakkeiden ostamiseen oikeuttavia optioita tai warrantteja tai muita Henkilöstöosakkeiksi muunnettavia tai vaihdettavia arvopapereita, jotka he omistavat tai hankkivat Henkilöstöannissa tai joiden luovuttamiseen heillä on valtuudet. Henkilöstöantiin osallistuvat suostuvat siihen, että tässä kuvattu luovutusrajoitus voidaan kirjata heidän arvo-osuustileilleen.

Luovutusrajoitukset koskevat yhteensä noin 69,2 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota (Lisäosakeoption kanssa noin 64,6 prosenttia) olettaen, että Myyjät myy-

vät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla).

Muut seikat

Osakeantiin liittyvistä muista seikoista ja käytännön toimenpiteistä päättää Yhtiön Hallitus.

Osakemyyntiin liittyvistä muista seikoista ja käytännön toimenpiteistä päättävät Instituutiomyyjät.

Saatavilla olevat asiakirjat

Yhtiön viimeisin tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus sekä muut Osakeyhtiölain 5 luvun 21 §:n mukaiset asiakirjat ovat merkintäajan saatavilla Yhtiön toimipisteessä Läkkisepäntie 21, 00620 Helsinki, Finland.

Sovellettava laki

Listautumisantiin sovelletaan Suomen lakia. Listautumisannista mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa Suomessa.

Yleisöantia koskevat erityiset ehdot

Yleistä

Yleisöannissa tarjotaan alustavasti enintään 1 000 000 Tarjottavaa Osaketta yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa. Yhtiö ja Instituutiomyyjät voivat kysynnästä riippuen rajoituksetta siirtää Tarjottavia Osakkeita alustavasta osakemäärästä poiketen Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannin välillä. Yleisöannin Tarjottavien Osakkeiden vähimmäismäärä on kuitenkin 1 000 000 Tarjottavaa Osaketta tai, jos Yleisöannissa annettujen Sitoumusten kattama osakemäärä on tätä vähemmän, Yleisöannissa annettujen Sitoumusten kattama Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärä.

Merkintäpaikalla on oikeus hylätä Sitoumus kokonaan tai osittain, jos se ei ole näiden ehtojen mukainen tai se on muuten puutteellinen.

Osallistumisoikeus sekä Sitoumusten vähimmäis- ja enimmäismäärä

Yleisöantiin voivat osallistua sijoittajat, joiden kotipaikka on Suomessa ja jotka antavat Sitoumuksensa Suomessa. Yleisöannin Sitoumuksen tulee koskea vähintään 100 ja enintään 20 000 Tarjottavaa Osaketta. Kukin sijoittaja voi antaa vain yhden Sitoumuksen Yleisöannissa. Mikäli sijoittaja antaa Yleisöannissa Sitoumuksen useammassa merkintäpaikassa, vain ensimmäinen Sitoumus otetaan huomioon Tarjottavia Osakkeita allokoitaessa.

Merkintäpaikat ja Sitoumuksen antaminen

Yleisöannin merkintäpaikkoina toimivat Danske Bankin arvo-osuustiliasiakkaille:

- Danske Bank Oyj:n konttorit Suomessa niiden tavanomaisina aukioloaikoina;
- Danske Bank Oyj:n Private Banking -konttorit Suomessa (vain Danske Bank Oyj:n Private Banking -asiakkaille);
- Danske Bankin Sijoituslinja puhelimitse Danske Bankin pankkitunnuksilla ma-pe kello 9.00–20.00 ja la kello 10.00–16.00 (Suomen aikaa) numerossa +358 200 2000 (pvm/mpm);
- Danske Bankin verkkopankki, pankkitunnuksilla henkilöasiakkaille, osoitteessa www.danskebank.fi; sekä
- Danske Bankin yritysten verkkopankki Markets Online -moduulissa Business Online -sopimusasiakkaille.

Sitoumuksen antaminen puhelimitse Danske Bankin Sijoituslinjan tai Danske Bankin verkkopankin kautta edellyttää voimassaolevaa verkkopankkisopimusta Danske Bankin kanssa. Yhteisöt eivät voi antaa Sitoumuksia Danske Bankin verkkopankissa tai verkkomerkintänä. Danske Bankin Sijoituslinjan puhelut nauhoitetaan.

Yleisöannin merkintäpaikkoina toimivat Nordea Pankin arvo-osuustiliasiakkaille:

- Nordea Pankki Suomi Oyj:n konttorit (pois lukien kassapalvelukonttorit) Suomessa tavanomaisina aukioloaikoina,
- Nordea Private Banking -yksiköt Suomessa (vain Nordea Private Banking -asiakkaille),

- Nordea Asiakaspalvelu puhelimitse Nordean pankkitunnuksilla ma-pe klo 8.00–20.00 numerossa 0200 3000 (suomenkielinen palvelu, pvm/mpm), numerossa 0200 5000 (ruotsinkielinen palvelu, pvm/mpm) tai ma-pe klo 10.00–16.30 numerossa 0200 70 000 (englanninkielinen palvelu, pvm/mpm), ja
- Nordean verkkopankki, pankkitunnuksilla, osoitteessa www.nordea.fi.

Sitoumuksen tekeminen puhelimitse tai Nordean verkkopankin kautta edellyttää voimassaolevaa verkkopankkisopimusta Nordean kanssa. Yhteisöt eivät voi antaa Sitoumuksia puhelimitse Nordea Asiakaspalveluun tai Nordean verkkopankissa. Nordea Asiakaspalvelun puhelut nauhoitetaan.

Yleisöannin merkintäpaikkoina toimivat muille kuin Danske Bankin arvo-osuustiliasiakkaille:

- verkkomerkintä henkilöasiakkaille osoitteessa www.danskebank.fi; ja
- Danske Bank Oyj:n konttorit (pois lukien yrityskonttorit) Suomessa niiden tavanomaisina aukioloaikoina. Tiedon merkintäpalveluita tarjoavista konttoreista saa Danske Bankin Sijoituslinjalta puhelimitse ma-pe kello 9.00-18.00 ja la 10.00-16.00 numerossa + 358 10 54 63151 (pvm/mpm), sähköpostitse osoitteesta sijoituslinja@danskebank.fi tai internetistä osoitteesta www.danskebank.fi.

Yksittäinen sijoittaja voi tehdä Yleisöannissa enintään 15 000 euron määräisen verkkomerkinnän. Jos merkintä ylittää 15 000 euroa, Sitoumuksen voi antaa Danske Bankin konttoreissa. Sitoumuksen kattamat Tarjottavat Osakkeet on maksettava tililtä, joka on Sitoumuksen antajan nimissä.

Sitoumus katsotaan annetuksi, kun sijoittaja on jättänyt merkintäpaikkaan allekirjoitetun sitoumuslomakkeen merkintäpaikan ohjeiden mukaisesti tai vahvistanut Sitoumuksensa pankkitunnuksillaan merkintäpaikan ehtojen mukaisesti, sekä maksanut kyseisen Sitoumuksen mukaisen merkinnän. Sitoumusta tehtäessä on otettava huomioon mahdolliset merkintäpaikan antamat tarkemmat ohjeet. Sitoumuksen peruuttaminen on mahdollista vain edellä kohdassa ”*Listautumisannin yleiset ehdot – Sitoumuksen peruuttaminen*” yksilöidyllä tavalla ja mainituissa tilanteissa.

Tarjottavien Osakkeiden maksu

Tarjottavista Osakkeista maksetaan Sitoumusta annettaessa Alustavan Hintavälin enimmäishinta 11,15 euroa Tarjottavalta Osakkeelta kerrottuna Sitoumuksen mukaisella Tarjottavien Osakkeiden määrällä. Yleisöannin osakekohtainen Merkintähinta ei voi ylittää Alustavan Hintavälin enimmäishintaa.

Danske Bankin konttoreissa, Danske Bankin Private Banking -konttoreissa tai Danske Bankin Sijoituslinjan kautta tehdyn Sitoumuksen osalta maksu veloitetaan suoraan sijoittajan Danske Bankissa olevalta pankkitililtä tai se voidaan maksaa tilisiirtona. Danske Bankin verkkopankin tai Danske Bankin yritysten verkkopankin kautta tehtyä Sitoumusta vastaava tiliveloitus tapahtuu, kun sijoittaja vahvistaa Sitoumuksen pankkitunnuksillaan.

Nordean konttorissa tehdyn Sitoumuksen osalta maksu veloitetaan suoraan sijoittajan Nordeassa olevalta pankkitililtä tai se voidaan maksaa käteisellä. Nordean verkkopankin kautta tehtyä Sitoumusta vastaava maksu veloitetaan suoraan sijoittajan Nordeassa olevalta pankkitililtä, kun sijoittaja vahvistaa Sitoumuksen pankkitunnuksillaan.

Verkkomerkinnän kautta tehty Sitoumus tulee maksaa verkkomerkinnän ehtojen/ohjeiden mukaisesti välittömästi Sitoumuksen antamisen yhteydessä.

Sitoumuksen hyväksyminen ja allokaatio

Yhtiö ja Instituutiomyyjät päättävät Yleisöannissa Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta sijoittajille Hinnoittelun jälkeen. Yhtiö ja Instituutiomyyjät päättävät menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa. Sitoumukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Yhtiö ja Instituutiomyyjät pyrkivät hyväksymään Sitoumukset kokonaan 100 Tarjottavaan Osakkeeseen saakka ja allokoimaan tämän määrän ylittävältä osalta Tarjottavia Osakkeita Sitoumusten täyttämättä olevien määrien keskinäisessä suhteessa. Kaikille Yleisöantiin osallistuneille sijoittajille lähetetään vahvistuskirje Sitoumusten hyväksymisestä ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta niin pian kuin mahdollista ja arviolta viimeistään 12.12.2016.

Maksetun määrän palauttaminen

Mikäli Sitoumus hylätään tai hyväksytään vain osittain ja/tai mikäli Lopullinen Merkintähinta on alempi kuin Sitoumuksen tekemisen yhteydessä maksettu hinta, maksettu määrä tai sen osa palautetaan Sitoumuksen antajalle hänen Sitoumuksessaan ilmoittamalle suomalaiselle pankkitilille arviolta viidentenä (5) pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen eli 7.12.2016. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pank-

kipäivää myöhemmin. Palautettaville varoille ei makseta korkoa. Katso myös ”*Listautumisannin yleiset ehdot – Sitoumuksen peruuttaminen*”.

Tarjottavien Osakkeiden kirjaaminen arvo-osuustileille

Sitoumuksen antavalla sijoittajalla on oltava arvo-osuustili suomalaisessa tai Suomessa toimivassa tilinhoitajassa ja hänen on ilmoitettava arvo-osuustilinsä numero Sitoumuksessaan. Yleisöannissa jaetut Tarjottavat Osakkeet kirjataan hyväksytyn Sitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta ensimmäisenä pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen, arviolta 30.11.2016.

Instituutioantia koskevat erityiset ehdot

Yleistä

Instituutioannissa tarjotaan alustavasti enintään 39 981 143 Tarjottavaa Osaketta institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti. Yhtiö ja Instituutiomyyjät voivat kysynnästä riippuen rajoituksetta siirtää Tarjottavia Osakkeita alustavasta osakemäärästä poiketen Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannin välillä. Yleisöannin Tarjottavien Osakkeiden vähimmäismäärä on kuitenkin 1 000 000 Tarjottavaa Osaketta tai, jos Yleisöannissa annettujen Sitoumusten kattama osakemäärä on tätä vähemmän, Yleisöannissa annettujen Sitoumusten kattama Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärä.

Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Instituutioannissa institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti tietyissä muissa maissa Yhdysvaltain ulkopuolella Yhdysvaltain arvopaperilain nojalla annetun Regulation S -säännöksen mukaisesti. Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Yhdysvalloissa Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla annetussa Rule 144A-säännöksessä määritellyille hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille (*qualified institutional buyers*) Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla. Osakkeita (mukaan lukien Tarjottavat Osakkeet) ei ole rekisteröity eikä niitä tulla rekisteröimään Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla tai minkään Yhdysvaltain osavaltion arvopaperilain mukaisesti, eikä niitä siten tarjota tai myydä suoraan tai välillisesti Yhdysvalloissa tai Yhdysvaltoihin (kuten Regulation S -säännöksessä on määritelty), ellei niitä ole rekisteröity Yhdysvaltain Arvopaperilain tai Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksista säädetyn poikkeuksen mukaisesti ja soveltuvia Yhdysvaltain osavaltioiden arvopaperilakeja noudattaen. Lisätietoja Tarjottavien Osakkeiden tarjoamista koskevista rajoituksista on kohdassa ”*Tiettyjä Listautumisantia koskevia tietoja*”.

Osallistumisoikeus

Instituutioantiin voivat osallistua sijoittajat, joiden Ostotarjous käsittää vähintään 20 001 Tarjottavaa Osaketta.

Institutionaalisten sijoittajien Ostotarjouksia ottavat vastaan Järjestäjät.

Ostotarjousten hyväksyminen ja allokaatio

Yhtiö ja Instituutiomyyjät päättävät tehtyjen Ostotarjousten hyväksymisestä Hinnoittelun jälkeen. Yhtiö ja Instituutiomyyjät päättävät menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa. Ostotarjoukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Instituutioannissa hyväksytyistä Ostotarjouksista toimitetaan vahvistusilmoitus allokaation jälkeen niin pian kuin käytännössä on mahdollista.

Tarjottavien Osakkeiden maksu

Institutionaalisten sijoittajien tulee maksaa hyväksytyn Ostotarjouksensa mukaiset Tarjotut Osakkeet Järjestäjien antamien ohjeiden mukaisesti arviolta 2.12.2016. Järjestäjillä on arvopaperinvälittäjän huolellisuusvelvollisuuden mukainen oikeus tarvittaessa vaatia Ostotarjouksen saadessaan tai ennen Ostotarjouksen hyväksymistä sijoittajalta selvitystä tämän kyvystä maksaa Ostotarjousta vastaavat Tarjottavat Osakkeet tai vaatia Ostotarjousta vastaavaa määrää suoritettavaksi etukäteen. Maksettava määrä on tällöin Alustavan Hintavälin enimmäishinta 11,15 euroa kerrottuna Ostotarjouksen mukaisella Tarjottavien Osakkeiden määrällä. Instituutioannissa Lopullinen Merkintähinta voi alittaa tai ylittää Alustavan Hintavälin. Mikäli Alustavaa Hintaväliä korotetaan, sovelletaan tämän jälkeen annettuihin tarjouksiin uuden hintavälin mukaista osakekohtaista enimmäishintaa. Mahdolliset maksujen palautukset tapahtuvat arviolta viidentenä (5) pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen eli arviolta 7.12.2016. Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Henkilöstöantia koskevat erityiset ehdot

Yleistä

Henkilöstöannissa tarjotaan alustavasti enintään 50 000 Henkilöstöosaketta ja mahdollisissa ylikysyntätilanteissa enintään 250 000 ylimääräistä Henkilöstöosaketta Yhtiön tai sen kokonaan omistamien tytäryhtiöiden kaikille Suomessa vakituisessa tai määräaikaisessa työsuhteessa merkintäaikana oleville työntekijöille ja Yhtiössä tai sen kokonaan omistamissa tytäryhtiöissä Suomessa merkintäaikana työskenteleville vuokratyöntekijöille, Yhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle (yhdessä **Henkilöstö**).

Henkilöstöosakkeita tarjotaan osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen Henkilöstön kannustamiseksi ja sitouttamiseksi Yhtiöön. Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on 10 prosenttia alhaisempi kuin Yleisöannin Lopullinen Merkintähinta, eli enintään 10,035 euroa. Lopullinen Merkintähinta julkistetaan pörssitiedotteella välittömästi Hinnoittelun jälkeen ja on saatavilla Henkilöstöannin merkintäpaikoissa viimeistään Hinnoittelua seuraavana pankkipäivänä, eli arviolta 30.11.2016.

Osallistumisoikeus Henkilöstöantiin

Oikeus Henkilöstöosakkeiden merkintään on vain Henkilöstöllä.

Oikeus osallistua Henkilöstöantiin on henkilökohtainen eikä se ole siirrettävissä. Merkintään oikeutettu voi kuitenkin tehdä merkinnän valtuutetun välityksellä. Henkilöstöantiin osallistuva voi halutessaan osallistua myös Yleisöantiin siihen soveltuvien ehtojen mukaisesti.

Sitoumuksen tulee Henkilöstöannissa käsittää vähintään 100 Henkilöstöosaketta.

Henkilöstöosakkeiden allokaatio

Hallitus päättää Henkilöstöosakkeiden allokaatiosta Hinnoittelun jälkeen. Hallitus päättää menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa ja käyttää tarvittaessa oikeuttaan laskea liikkeeseen enintään 250 000 ylimääräistä Henkilöstöosaketta. Sitoumukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Hallitus pyrkii hyväksymään Sitoumukset kokonaan 100 Henkilöstöosakkeeseen saakka ja allokoimaan tämän määrän ylittävältä osalta Henkilöstöosakkeita Sitoumusten täyttämättä olevien määrien keskinäisessä suhteessa. Mikäli Sitoumus hylätään tai hyväksytään vain osittain ja/tai mikäli Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on alempi kuin merkintään oikeutetuille annetussa erillisessä ohjeistuksessa mainituissa tilanteissa Sitoumuksen tekemisen yhteydessä maksettu hinta, maksettu määrä tai sen osa palautetaan Sitoumuksen antajalle hänen Sitoumuksessaan ilmoittamalle suomalaiselle pankkitilille arviolta viidentenä (5) pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen eli 7.12.2016. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Katso myös ”*Listautumisannin yleiset ehdot – Sitoumuksen peruuttaminen*”. Henkilöstöantiin osallistuneille enintään 15 000 euron merkinnän tehneille sijoittajille lähetetään vahvistusilmoitus Sitoumusten hyväksymisestä ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta niin pian kuin mahdollista ja arviolta viimeistään 12.12.2016. Henkilöstöantiin osallistuneille yli 15 000 euron merkinnän tehneille sijoittajille lähetetään edellä mainittu vahvistusilmoitus allokaation jälkeen niin pian kuin käytännössä on mahdollista.

Merkintäpaikat ja Sitoumuksen antaminen

Henkilöstöannissa Sitoumukset annetaan merkintään oikeutetuille annetun erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Yhtiöllä tai Danske Bank A/S, Helsingin sivuliikkeellä on oikeus hylätä Sitoumus osittain tai kokonaan, jos se ei ole näiden ehtojen mukainen tai se on muuten puutteellinen.

Henkilöstöosakkeiden maksaminen ja rekisteröinti

Henkilöstöosakkeet maksetaan merkintään oikeutetuille annetun erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Enintään 15 000 euron merkinnät maksetaan Sitoumuksen tekemisen yhteydessä. Jos merkintä ylittää 15 000 euroa, merkintä maksetaan kuitenkin viimeistään 7.12.2016. Henkilöstöannissa merkityt Henkilöstöosakkeet rekisteröidään Kaupparekisteriin arviolta 16.12.2016.

PÄÄOMARAKENNE JA VELKAANTUNEISUUS

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n pääomarakenne ja velkaantuneisuus 30.9.2016 (i) toteutuneena perustuen Yhtiön tilintarkastamattomiin 30.9.2016 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta laadittuihin osavuositietoihin ja (ii) oikaistuna ottamalla huomioon Listautumisannissa saatavat noin 38 miljoonan euron nettovarat olettaen, että kaikki Tarjottavat Osakkeet merkitään Listautumisannissa, sekä omien osakkeiden mitätöinnin vaikutukset.

Seuraava taulukko tulisi lukea yhdessä kohtien ”*Eräitä konsernitilinpäätöstietoja*” ja ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*” sekä tämän Listalleottoesitteen F-sivuille sisällytettyjen Yhtiön Tilitarkastamattomien Osavuositietojen ja Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten kanssa.

	30.9.2016	
	Toteutunut	**Oikaistu**
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)	
PÄÄOMARAKENNE		
Lyhytaikaiset rahoitusvelat		
Taatut/vakuudelliset	15 238	15 238
Takaamattomat/vakuudettomat	64 951	64 951
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	80 189	80 189
Pitkäaikaiset rahoitusvelat		
Taatut/vakuudelliset	22 857	22 857
Takaamattomat/vakuudettomat	318 473	318 473
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä	341 330	341 330
Rahoitusvelat yhteensä	**421 519**	**421 519**
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	72 702	72 702
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	607 335	651 235[(1)(2)]
Yhtiön omistamat omat osakkeet	-103 321	-[(3)]
Kertyneet voittovarat	-91 188	-194 509[(3)]
Tilikauden tulos	55 573	50 237[(2)]
Oma pääoma yhteensä	**541 100**	**579 665**
Oma pääoma ja rahoitusvelat yhteensä	**962 619**	**1 001 184**
VELKAANTUNEISUUS		
Rahavarat	48 369	86 279[(1)(2)]
Likviditeetti	**48 369**	**86 279**
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	80 189	80 189
Lyhytaikainen nettovelkaantuneisuus	**31 820**	**-6 090**
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	341 330	341 330
Nettovelkaantuneisuus	**373 150**	**335 240**

(1) Yhtiö pyrkii keräämään Osakeannilla noin 50 miljoonan euron bruttovarat (olettaen, että Lopullinen Merkintähinta on Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla ja olettaen, että Osakeanti merkitään täysimääräisesti). Bruttovarat parantavat Yhtiön pääomarakennetta kasvattamalla Yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoa ja rahavaroja vastaavalla määrällä. Osakeannin osalta tulee huomioida, ettei edellä kuvattu Osakeannin tuottojen toteutuminen ole varmaa.

(2) Yhtiön Osakeannilla keräämiä bruttovaroja on oikaistu Osakeantiin liittyvillä arvioiduilla kuluilla 6,1 miljoonaa euroa, ja tilikauden tulosta on oikaistu muilla Listautumiseen liittyvillä arvioiduilla kuluilla 5,3 miljoonaa euroa, joiden arvioidaan syntyvän 30.9.2016 päättyneen yhdeksän kuukauden jakson jälkeen. Listautumiseen liittyviä toteutuneita kuluja on kirjattu kuluksi 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla 0,8 miljoonaa euroa. Osakeantiin ja Listautumiseen liittyvät arvioidut kulut ovat yhteensä noin 12,2 miljoonaa euroa, joista 30.9.2016 maksamattomien kulujen määrä, 12,1 miljoonaa euroa, on oikaistu rahavaroista. Oikaisuissa ei ole huomioitu verojen vaikutusta.

(3) Yhtiön hallitus teki päätöksen 30.9.2016 mitätöidä kaikki Yhtiön hallussa olleet omat osakkeet, minkä johdosta oman pääoman erään Yhtiön omistamat omat osakkeet kirjattu määrä -103 321 tuhatta euroa on siirretty kertyneiden voittovarojen vähennykseksi. Omien osakkeiden mitätöinti on merkitty Kaupparekisteriin 13.10.2016.

Tietoja Yhtiön ehdollisista veloista ja tietyistä muista taseen ulkopuolisista vastuista on esitetty kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Tietyt sopimusvastuut*”.

TOIMIALA- JA MARKKINAKATSAUS

Tässä osiossa DNA esittää tiettyjä lausumia sen päämarkkinoista, päämarkkinoiden odotetusta kasvusta ja DNA:n kilpailu- ja markkina-asemasta. Osiossa tarkastellaan palvelukohtaisia markkinoita ottaen huomioon sekä yksityis- että yritysasiakkaita koskeva tietoaineisto. Osio sisältää myös muita DNA:n liiketoimintaan liittyviä tietoja. Katso "Eräitä seikkoja – Markkina- ja toimialatietoja". Tiedot perustuvat useiden lähteiden analyysiin, ellei toisin mainita.

Suomen makroympäristö

Suomen väkiluku oli 5,5 miljoonaa 31.12.2015 (lähde: Tilastokeskus). Asukastiheys oli 18,1 asukasta neliökilometriä kohden, joka on merkittävästi alhaisempi kuin EU:n keskimääräinen asukastiheys 116,7 asukasta neliökilometriä kohden vuonna 2014 (lähde: Eurostat). Suurin osa väestöstä asuu Etelä-Suomessa, jossa on muutamia tiheästi asutettuja kaupunkialueita, kuten pääkaupunkiseutu, Turku ja Tampere. Väestö oli 31.12.2015 jakautunut ikäryhmittäin seuraavasti: 21,8 prosenttia 0–19-vuotiaita, 25,2 prosenttia 20–39-vuotiaita, 32,5 prosenttia 40–64-vuotiaita ja 20,5 prosenttia yli 65-vuotiaita (lähde: Tilastokeskus). Suomen väkiluku on kasvanut noin 0,4 prosenttia vuodessa vuodesta 2006 vuoteen 2015, suurin piirtein EU15-maiden 0,4 prosentin kasvuasteen mukaisesti (lähde: Eurostat).

Vuonna 2015 Suomen asukaskohtainen BKT oli arviolta 41 100 euroa, kun vastaava EU15-maiden keskiarvo oli 42 400 euroa (Luxemburgia lukuun ottamatta 38 100 euroa) (lähde: BMI Research). Seuraavassa taulukossa esitetään Suomen ja EU15-maiden taloudellisia tunnuslukuja.

	2013	2014	2015	2016A	2017A	2018A	2019A
Suomi							
BKT:n volyymikasvu, %	-0,8	-0,7	0,7	1,5	1,3	1,6	1,8
Työttömyysaste, %	8,2	8,7	9,4	9,3	9,0	8,5	8,0
Kuluttajien luottamus[1]	7,2	6,9	9,3	-	-	-	-
Inflaatio[2], %	2,2	1,2	-0,2	0,4	1,4	1,7	1,9
Valtion velka BKT:sta, %	56	59	63	-	-	-	
EU15-keskiarvo							
BKT:n volyymikasvu, %	0,1	1,4	2,1	1,8	1,7	1,7	1,7
Työttömyysaste, %	10,9	10,5	9,9	9,7	9,3	9,0	8,7
Kuluttajien luottamus[1]	-15,4	-6,5	-2,9	-	-	-	-
Inflaatio[2], %	1,2	0,4	0,1	0,6	1,2	1,5	1,6
Valtion velka BKT:sta, %	88	89	88	-	-	-	-

Lähde: BMI Research, Euromonitor, Eurostat; International Monetary Fund World Economic Outlook, huhtikuu 2016.
[1] Kuluttajien kuukausittaisen luottamusindeksin vuosikeskiarvo.
[2] Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi.

BKT:ssa vuosina 2013 ja 2014 tapahtuneen laskun jälkeen Suomen BKT kasvoi vuonna 2015 ja edelleen vuoden 2016 ensimmäisellä vuosineljänneksellä (lähde: Tilastokeskus). Kasvu perustui laajalti yksityishenkilöiden kulutukseen, ja kotitalouksien kysynnän ennustetaan ohjaavan kasvua myös tulevaisuudessa. Vaikka kasvu on viime vuosina ollut EU15-maiden keskiarvoa hitaampaa, kuluttajien luottamus on pysynyt positiivisena. Kuluttajien luottamusindeksin keskiarvo tammikuusta elokuuhun 2016 oli 13,3, mikä on vuosien 2013–2015 keskiarvoa korkeampi (lähde: Tilastokeskus) ja huomattavasti korkeampi kuin EU15-maiden keskiarvo, joka oli -4,6 (lähde: Eurostat). Valtion velkaantumisaste (valtion velan prosenttiosuus BKT:sta) Suomessa oli 63 prosenttia vuonna 2015, mikä oli huomattavasti vähemmän kuin EU15-maiden keskiarvo 88 prosenttia (lähde: Eurostat). Alhainen velkaantumisaste näkyy myös pienenä maariskinä mitattuna valtion 10 vuoden joukkovelkakirjalainojen luottoriskinvaihtosopimusten hintaerolla[1], jonka arvo oli 9.9.2016 Suomen osalta 57 peruspistettä, kun EU15-maiden keskiarvo oli 153 peruspistettä (lähde: Bloomberg). Talouskasvun hidastuminen on vaikuttanut työttömyysasteeseen, joka nousi 8,7 prosentista vuonna 2014 9,4 prosenttiin vuonna 2015 (lähde: Tilastokeskus) mutta on edelleen pienempi kuin EU15-maiden keskiarvo 9,9 prosenttia (lähde: Eurostat). Työttömyyden ennustetaan vähenevän tulevina vuosina ja työttömyysasteen laskevan 8,0 prosenttiin vuonna 2019 (lähde: Kansainvälinen valuuttarahasto IMF, World Economic Outlook Database, huhtikuu 2016). Hintatasot laskivat Suomessa hieman vuonna 2015, mutta inflaation odotetaan kiihtyvän tulevina vuosina talouskasvun vahvistuessa.

Suomi tarjoaa houkuttelevan liiketoimintaympäristön, jossa yritysverokanta on suhteellisen matala, 20,0 prosenttia, verrattuna EU15-maiden 25,3 prosentin keskiarvoon (lähde: KPMG:n yritysverokantaa kuvaava taulukko). Maailman talousfoorumin (World Economic Forum, WEF) Global Competitiveness Index 2016–2017-kilpailukykyraportin mu-

[1] Valtion 10-vuotista joukkovelkakirjalainaa koskeva USD-määräinen luottoriskinvaihtosopimus.

kaan Suomi sijoittuu kansainvälisellä kilpailukyvyllä mitattuna kymmenenneksi maailman maiden joukossa[2], ja Transparency Internationalin vuoden 2015 indeksin mukaan julkisen sektorin korruption mielletty taso Suomessa on maailman toiseksi matalin. Lisäksi tuloerot ovat Suomessa EU:n matalimpia: vuonna 2015 Suomen Gini-kerroin oli 28,1, kun EU15-maiden keskiarvo oli 36,0 (lähde: Euromonitor; mitä pienempi arvo, sitä tasaisemmin tulot jakautuvat).

Kuluttajien vahva luottamus, valtion alhainen velkaantumisaste, matala yritysverokanta, houkutteleva liiketoimintaympäristö ja tasaisesti jakautunut vauraus tarjoavat suotuisan perustan talouskasvulle pitkällä ja keskipitkällä aikavälillä.

Suomi on lisäksi yksi digitaalisesti kehittyneimmistä maista. Internetpalveluiden käyttötaso on maailman korkeimpien joukossa. Vuonna 2015 internetiä säännöllisesti käyttävien osuus Suomen väestöstä oli 91 prosenttia. Osuus on EU:n neljänneksi korkein, vain hieman pienempi kuin Tanskassa ja Alankomaissa. Ainoastaan Luxemburgissa internetiä säännöllisesti käyttävien osuus oli huomattavasti suurempi, 97 prosenttia väestöstä. Suomen väestöllä on myös hyvät digitaaliset taidot: digitaalisissa perustaidoissa Suomi jää toiseksi vain Luxemburgille. Tietoliikenneasiantuntijoiden osuus työvoimasta on Suomessa EU:n suurin (lähde: Euroopan komissio).

Yleiskatsaus Suomen tietoliikennemarkkinoihin

Suomen tietoliikennemarkkinoille on ominaista vakaa kilpailuympäristö. Kolmen johtavan tietoliikennepalvelujen tarjoajan – DNA:n, Elisan ja Soneran – yhteenlaskettu liikevaihto oli 87 prosenttia markkinoiden liikevaihdosta vuonna 2015 lopun jakautuessa pääosin Finnet-liittoon kuuluvien paikallisten operaattoreiden kesken (lähde: Viestintävirasto), eikä markkinoille ole tullut ainakaan toistaiseksi merkittäviä uusia toimintamalleja hyödyntäviä operaattoreita, jotka tavoittelisivat aggressiivisesti markkinaosuuksia. Kaikki kolme vakiintunutta matkaviestinoperaattoria tarjoavat sekä matkaviestinnän että kiinteän verkon palveluita yksityis- ja yritysasiakkaille, mikä vakauttaa markkinoita entisestään. Suomessa, toisin kuin useimmissa Euroopan maissa, matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoreiden markkinaosuus on jäänyt pieneksi. Syinä ovat pääasiassa runsas datan käyttö ja rajattoman datankäytön sisältävät liittymät, joiden vuoksi matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoreiden toimintamalli ei ole taloudellisesti kannattava. Uusien matkaviestinverkko-operaattoreiden markkinoilletulo vaatisi myös huomattavia investointeja, koska toimilupa edellyttää laajaa peittoa ja markkinoiden runsas datankäyttö puolestaan tiheää verkkoa.

Matkaviestinalalla noin 92 prosenttia liittymistä oli postpaid-liittymiä vuoden 2015 lopussa (lähde: Viestintävirasto). Lähes kaikissa kolmen johtavan matkaviestinoperaattorin – DNA:n, Elisan ja Soneran – tarjoamissa liittymissä rajaton datankäyttö sisältyy liittymän kiinteään kuukausihintaan, joka määräytyy pääsääntöisesti tiedonsiirtonopeuden mukaan. Rajattoman datankäytön ja korkealaatuisten matkaviestinverkkojen ansiosta mobiililaajakaistaliittymien käyttöaste on korkea: noin 28 prosenttia suomalaisista käytti mobiililaajakaistaa ensisijaisena laajakaistayhteytenä vuonna 2015 (lähde: IDC). Tämä puolestaan on nostanut matkaviestinnän penetraatiota, joka vuonna 2015 oli 167 prosenttia (lähde: Viestintävirasto). Korkeasta penetraatiosta huolimatta matkaviestinliittymien määrä kasvaa edelleen tasaisesti, kun suomalaiset liittävät yhä useampia laitteita internetiin mobiililaajakaistayhteyksien avulla (lähde: Yhtiön arvio). OTT-palveluiden kasvava käyttö sekä älypuhelinten ja 4G:n kasvava penetraatio lisäävät yhä nopeampien mobiilidatayhteyksien kysyntää ja tarjoavat siten matkaviestinoperaattoreille mahdollisuuden kasvattaa liittymäkohtaista liikevaihtoa.

Kiinteän laajakaistan penetraatio Suomessa on suhteellisen alhainen: vuoden 2015 lopussa se oli 57 prosenttia koko maan kotitalouksista (lähde: Viestintävirasto). Meneillään on selkeä suuntaus, jossa xDSL-tilaajat siirtyvät joko huomattavasti nopeampiin kaapeli- ja Ethernet-pohjaisiin laajakaistaliittymiin tai korvaavat xDSL-liittymän 4G-mobiilidatayhteydellä. Kiinteän laajakaistan käytön odotetaan lisääntyvän merkittävästi, jos suomalaiset matkaviestinoperaattorit tulevaisuudessa lakkaisivat tarjoamasta rajattomia mobiilidataliittymiä. Kiinteän verkon puhepalveluita ei enää käytetä aktiivisesti Suomessa, sillä vuoden 2015 lopussa vain 9 prosenttia Suomen kotitalouksista tilasi kiinteän verkon puhepalvelua, ja osuus on laskenut nopeasti (lähde: Viestintävirasto).

Suomen televisiomarkkinoille ovat ominaisia televisiopalveluiden tarjoajien, kuten DNA:n, Elisan ja Soneran, taloyhtiöiden kanssa tekemät määräaikaiset sopimukset kaapelitelevisioliittymän tarjoamisesta kaikkiin taloyhtiön hallinnoimiin asuinhuoneistoihin (sopimusten kesto vaihtelee tavallisesti 24 kuukaudesta 36 kuukauteen). Kaapelitelevisioliittymä tarjotaan usein edulliseen kiinteään hintaan, jonka taloyhtiö perii jokaiselta asuinhuoneistolta osana kuukausittaista yhtiövastiketta. Tällöin kaikista asukkaista tulee operaattorin epäsuoria asiakkaita, jotka käyttävät liittymää taloyhtiön kautta ja joille voidaan myydä maksullisia premium-paketteja suoraan erillisellä kuukausimaksulla. Asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) ja asunto-osakeyhtiöissä noudatettavan vakiintuneen päätöksentekomenettelyn mukaisesti asunto-osakeyhtiöt voivat asukkaiden enemmistöpäätöksellä hankkia vain laajakaistaliittymiä ja kaapelitelevisioliittymiä, joihin sisältyy ilmaiskanavia mutta ei maksukanavia.

[2] Raportti määrittelee kilpailukyvyn instituutioina, käytäntöinä ja tekijöinä, jotka määrittävät talouden tuottavuustason, joka puolestaan asettaa maan saavutettavissa olevan hyvinvoinnin tason.

Toisin kuin useimmilla EU15-maiden markkinoilla Suomen tietoliikennemarkkinoilla kaikkien tietoliikennepalveluiden paketointi on ollut toistaiseksi harvinaista. Paketoimalla yhteen sopimukseen kaikki tietoliikennepalvelut, kuten matkaviestinnän puhe- ja laajakaistapalvelut, kiinteän laajakaistan palvelut ja maksutelevisiopalvelut, voidaan tavoitella parempaa asiakaskokemusta, pienempää asiakasvaihtuvuutta ja korkeampaa kotitalouskohtaista liikevaihtoa.

Suomen matkaviestinmarkkinat

Johdanto

Suomen matkaviestinverkon tietoliikennemarkkinoiden liikevaihto oli 1,85 miljardia euroa vuonna 2015 (lähde: Viestintävirasto). Vuodesta 2009 vuoteen 2015 markkinoiden kokonaisliikevaihto on laskenut keskimäärin 2,1 prosenttia vuodessa pääasiassa terminointimaksujen leikkausten takia. Vähittäismarkkinat kääntyivät kasvuun vuonna 2014, ja vuonna 2015 kasvuvauhti kiihtyi 4,0 prosenttiin (lähde: Viestintävirasto).

Matkaviestinverkon liikevaihto Suomessa, 2009–2015

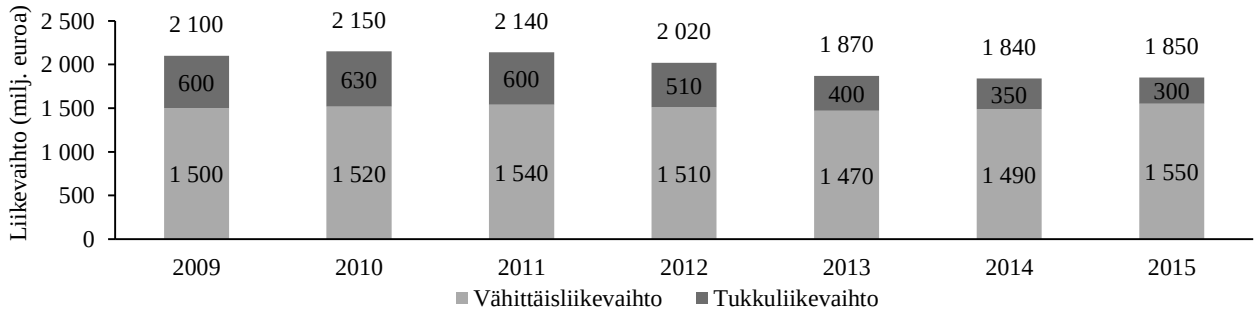

Lähde: Viestintävirasto.

Matkaviestinverkon liittymien määrä nousi 9,5 miljoonaan vuoden 2015 lopussa, ja se on kasvanut vuodesta 2007 vuoteen 2015 keskimäärin 5,8 prosenttia vuodessa (lähde: Viestintävirasto).

Matkaviestinliittymien määrä Suomessa, 2007–2015

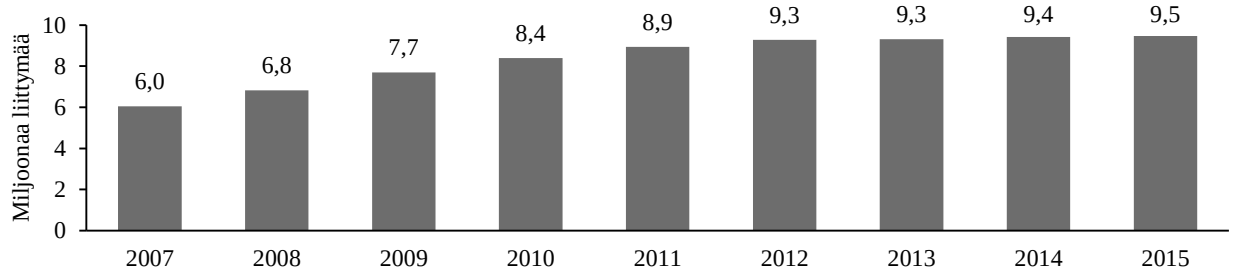

Lähde: Viestintävirasto.

Matkaviestinnän penetraatio[3] on Suomen markkinoilla korkea, 167 prosenttia. Se on merkittävästi yli EU15-maiden keskimääräisen penetraation, joka oli 133 prosenttia vuonna 2015 (lähde: IDC). Matkaviestintilaajien määrä on väkilukua suurempi, sillä käyttäjillä on useita matkaviestinverkkoja hyödyntäviä laitteita, kuten SIM-korteilla varustettuja tabletteja, mobiililaajakaistaan tarkoitettuja mokkuloita ja datakortteja, jotka ovat rajattoman datankäytön ansiosta Suomessa erittäin suosittuja. Suomen markkinoilla datan käyttöaste on erittäin korkea: vuoden 2015 lopussa mobiililaajakaistan penetraatio[4] oli 37 prosenttia, kun EU15-maiden keskiarvo oli 12 prosenttia (lähde: IDC).

[3] Matkaviestinliittymien määrä jaettuna koko väestöllä.

[4] Kannettavien laajakaistalaitteiden (tablettien, sisäänrakennetun laajakaistavalmiuden sisältävien kannettavien tietokoneiden, mokkuloiden ja mifi-laitteiden) määrä jaettuna koko väestöllä.

Matkaviestinnän penetraation vertailu valikoiduissa EU-maissa, Sveitsissä ja EU-15:ssä, prosenttiosuus väestöstä 2015

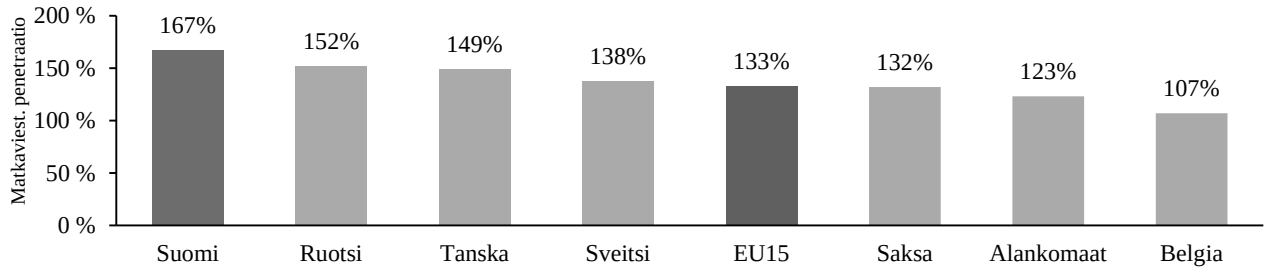

Lähde: IDC.

Mobiililaajakaistan penetraation vertailu valikoiduissa EU-maissa, Sveitsissä ja EU15-maissa, prosenttiosuus väestöstä 2015

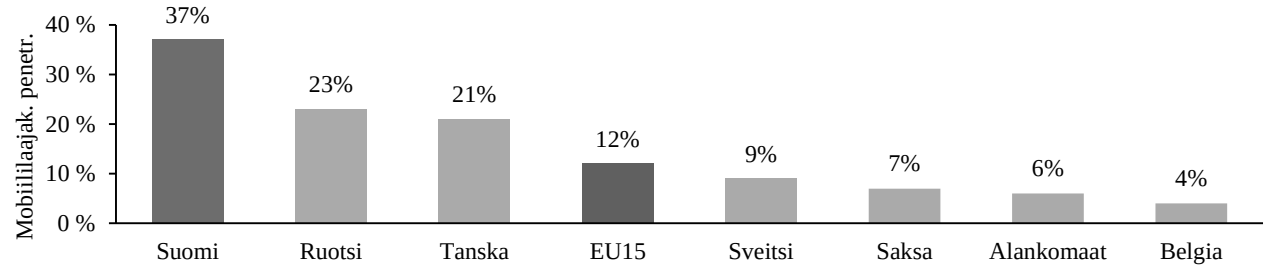

Lähde: IDC.

Yksi Suomen matkaviestinmarkkinoiden vakauteen vaikuttavista tekijöistä on postpaid-liittymien suuri osuus, joka oli noin 92 prosenttia kaikista Suomen matkaviestinliittymistä 31.12.2015. Se on Euroopan korkein (lähde: Viestintävirasto) ja selvästi korkeampi kuin EU15-maiden keskiarvo, 64 prosenttia. Postpaid-liittymien suuri osuus tukee asiakasvaihtuvuuden parempaa hallintaa ja liikevaihdon ennustettavuutta.

Postpaid-liittymien osuuden vertailu, 2015[1]

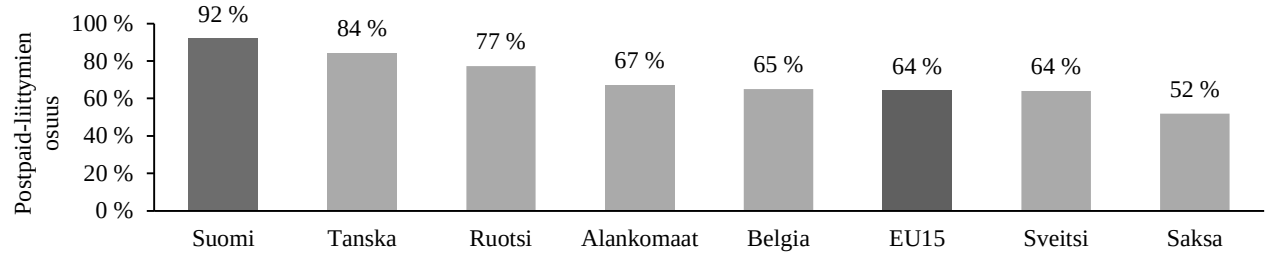

Lähde: Viestintävirasto (Suomi), WCIS (muut maat).
[1] EU-maat ja tietoliikenteessä kehittyneet Euroopan maat lukuun ottamatta Luxemburgia.

Kilpailuympäristö

Suomen matkaviestinmarkkinoilla on kolme johtavaa matkaviestinoperaattoria, jotka tarjoavat maanlaajuisen peittoalueen: Elisa, Sonera ja DNA. Kaikki kolme omistavat Manner-Suomessa seuraavat verkot: GSM (Global System for Mobile Communications), UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) ja LTE (Long Term Evolution). Lisäksi neljäs matkaviestinoperaattori, Ålands Telekommunikation Ab, tarjoaa matkaviestinverkon palveluita Ahvenanmaan itsehallintoalueella, jonka asukasmäärä oli 0,5 prosenttia Suomen asukasmäärästä vuoden 2015 lopussa (lähde: Tilastokeskus). Suomen ainoa merkittävä aktiivinen virtuaaliverkko-operaattori on Moi Mobiili Oy. Viime vuosina Suomessa on toiminut useita muita virtuaaliverkko-operaattoreita, jotka ovat kuitenkin poistuneet Suomen markkinoilta joko konkurssin tai yrityskaupan kautta.

Kolmen johtavan matkaviestinoperaattorin yhteenlaskettu markkinaosuus matkaviestinpalveluiden markkinoilla oli noin 99 prosenttia vuoden 2015 lopussa liittymämäärällä mitattuna (lähde: Viestintävirasto). Elisa on markkinajohtaja 39 prosentillaan. Soneran osuus on 34 prosenttia ja DNA:n 26 prosenttia. DNA on kasvattanut tilaajamarkkinaosuuttaan noin 6 prosenttiyksiköllä vuoden 2007 loppuun verrattuna (lähde: Viestintävirasto) pääasiassa Soneran kustannuksella.

Matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoreiden ja palveluoperaattoreiden markkinaosuus on Suomessa marginaalinen (1 prosentti vuoden 2015 lopussa; lähde: Viestintävirasto).

Matkaviestinmarkkinoiden markkinaosuudet Suomessa, 2007–2015

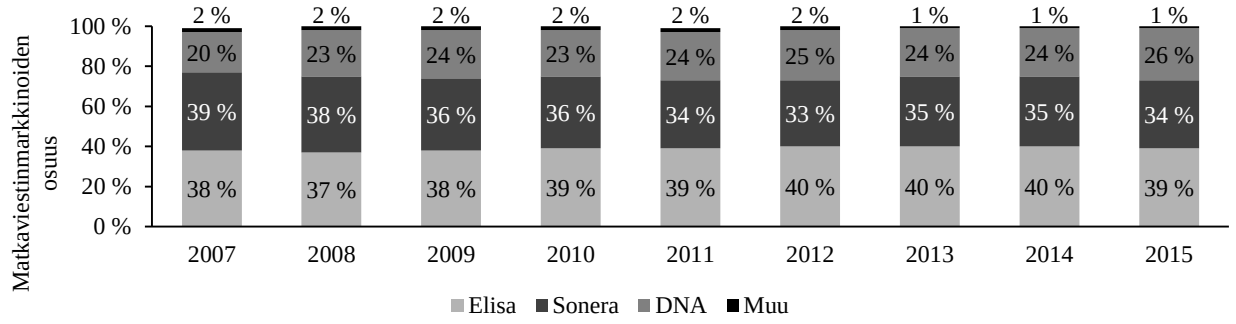

Lähde: Viestintävirasto.

Matkaviestinverkon puhe-, viesti- ja datapalvelut

Yli 95 prosenttia Suomen puheluminuuteista[5] soitettiin matkaviestinverkossa vuonna 2015, kun vuonna 2007 osuus oli vielä 77 prosenttia (lähde: Viestintävirasto). Matkaviestinverkon puheminuuttien ja tekstiviestien määrä kasvoi aina vuoteen 2012 asti, jonka jälkeen molemmat ovat kääntyneet laskuun. Matkaviestinpalveluiden markkinoille on tullut useita IP-pohjaisia (internetyhteyden kautta tarjottavia) OTT-viestintäpalveluita, kuten Skype, WhatsApp, Facebook ja Twitter, jotka ovat vähitellen korvanneet perinteiset, piirikytkentäisten verkkojen kautta toteutettavat puhe- ja viestipalvelut.

Matkaviestinverkon puheminuuttien kehitys ja teksti- ja multimediaviestien määrä Suomessa, 2007–2015

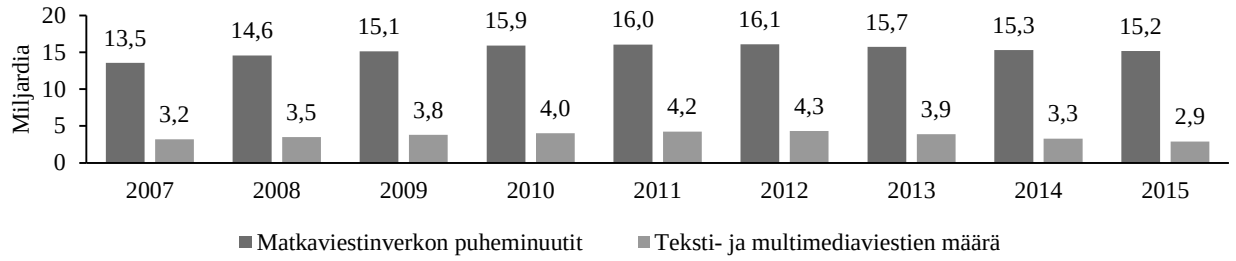

Lähde: Viestintävirasto.

Toimialan tärkein suuntaus viime vuosina on ollut mobiilidatan eksponentiaalinen kasvu. Mobiilidataliikenteen kasvua on ruokkinut OTT-palveluiden kehityksen lisäksi televisio- ja musiikkipalveluiden siirtyminen mobiililaitteisiin, 4G LTE -verkkojen laajeneminen sekä älypuhelinten, tablettien ja muiden internetiin yhdistettyjen älylaitteiden määrän lisääntyminen. Vuonna 2015 siirretyn datan määrä oli noin 627 000 teratavua (TB), mikä on vuoden 2007 tasoon verrattuna lähes 1 200-kertainen määrä (lähde: Viestintävirasto).

Siirretyn mobiilidatan määrän kehitys Suomessa, 2007–2015

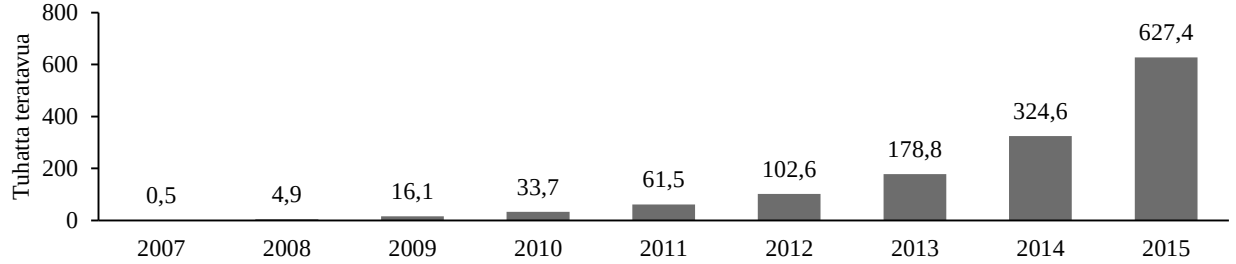

Lähde: Viestintävirasto.

[5] Matkaviestinverkossa ja kiinteässä verkossa soitetut puheluminuutit.

Suomalaisten runsasta datan käyttöä tukee rajattomien tiedonsiirtopakettien suuri osuus, joka oli vuoden 2015 lopussa 51 prosenttia kaikista matkaviestinliittymistä (lähde: Viestintävirasto). Sen sijaan sellaisten matkaviestinliittymien määrä, joihin ei kuulu lainkaan tiedonsiirtosopimusta, on laskenut vuodesta 2011 lähtien jatkuvasti, ja vuoden 2015 lopussa tällaisia liittymiä oli enää 17 prosenttia kaikista matkaviestinliittymistä (lähde: Viestintävirasto). Rajattomien tiedonsiirtopakettien hinnat määräytyvät pääasiassa tiedonsiirtonopeuden mukaan. Vuoden 2015 lopussa yli 70 prosenttia rajattomista tiedonsiirtopaketeista oli nopeudeltaan vähintään 10 megabittiä sekunnissa (Mbit/s) (lähde: Viestintävirasto). Tilaajien lisätessä datan käyttöä ja käyttäessä yhä dataintensiivisempiä palveluita Suomen operaattorit voivat markkinoida nykyisille tilaajilleen nopeampia datayhteyksiä, joiden kuukausimaksut ovat korkeammat.

Suomen matkaviestinliittymät lajiteltuina tiedonsiirtopalveluiden mukaan, 2011–2015

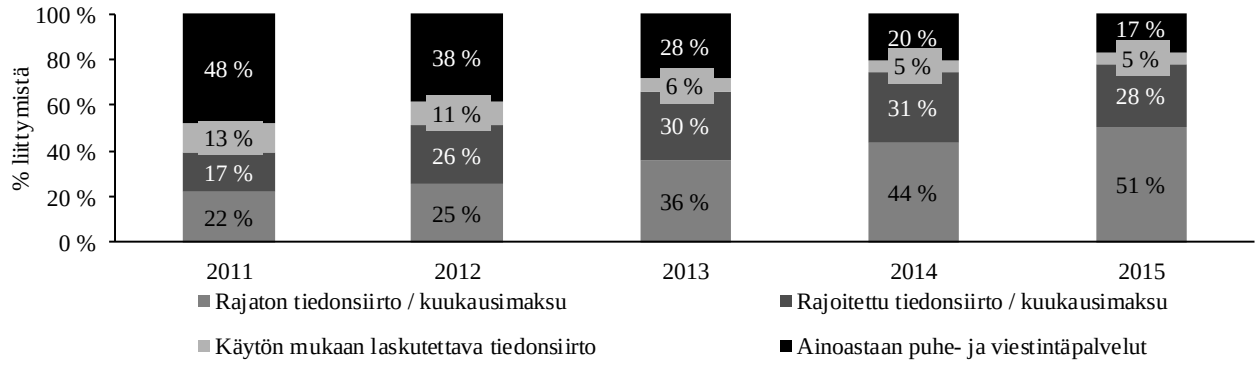

Lähde: Viestintävirasto.

Älypuhelinten penetraatio Suomessa oli 65 prosenttia vuoden 2015 lopussa, ja se on kasvanut nopeasti vuodesta 2012, jolloin se oli 41 prosenttia (lähde: WCIS). Lisäksi melkein 90 prosenttia kaikista Suomessa 1.1.2016 ja 31.5.2016 välisenä aikana myydyistä matkapuhelimista oli älypuhelimia, ja niistä 81 prosentissa oli 4G LTE -valmius (lähde: GFK Benchmark report, toukokuu 2016). Älypuhelinten penetraatio[6] Suomessa oli vuonna 2015 lähellä EU15-maiden 65 prosentin keskiarvoa, mutta alhaisempi kuin muissa Pohjoismaissa, kuten Norjassa (76 prosenttia), Tanskassa (73 prosenttia) ja Ruotsissa (71 prosenttia).[7]

Älypuhelinpenetraation vertailu valikoiduissa EU-maissa, Sveitsissä ja EU15-maissa[1], 2015

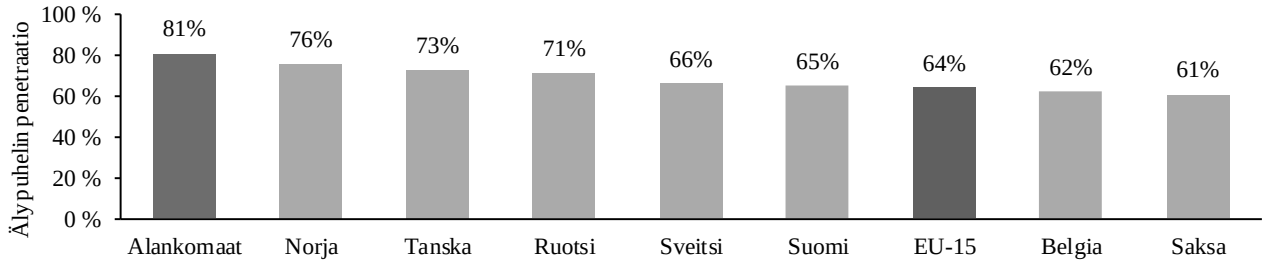

Lähde: WCIS.
EU15-maat Luxemburgia lukuun ottamatta.

Älypuhelinten penetraation kasvaessa myös nopeampia televiestintäyhteyksiä tarjoavien 4G-liittymien lukumäärä on kasvanut, määrän ollessa vuonan 2015 yli nelinkertainen vuoteen 2013 verrattuna. 4G-liittymien yleistyminen on edelleen tukenut datan kulutuksen kasvua.

[6] Älypuhelinliittymien osuus kaikista liittymistä.
[7] Islanti ei ole mukana vertailussa.

4G-liittymäsopimusten kehitys Suomessa[1]

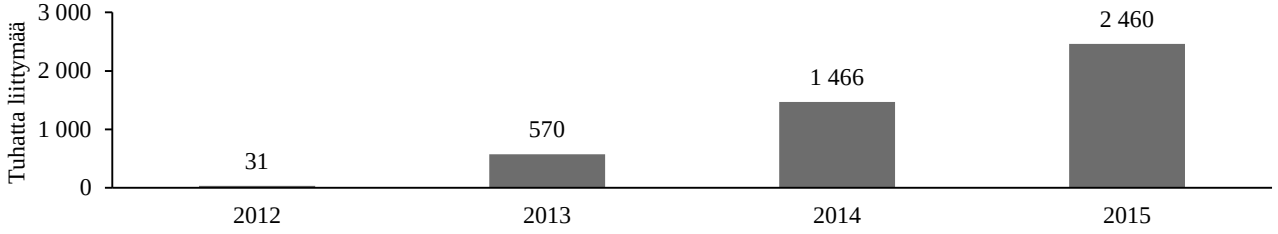

Lähde: Viestintävirasto, WCIS.
[1] Laskettu WCIS:ltä saadun 4G-liittymäsopimusten osuuden ja Viestintävirastolta saadun liittymäsopimusten kokonaismäärän perusteella.

Suomen matkaviestinmarkkinoiden liittymäkohtainen liikevaihto on alhaisempi kuin EU-15 maissa keskimäärin, ja hinta megatavua kohden on yksi alhaisimpia maailmassa. Matkaviestinnän postpaid-liittymien keskimääräinen liittymäkohtainen liikevaihto[8] oli vuonna 2015 16,9 euroa kuukaudessa (lähde: DNA, Elisa, Sonera), kun EU15-maiden keskiarvo vuonna 2015 oli 18,0 euroa (lähde: WCIS ja IDC).

Matkaviestinverkon postpaid-liittymien liittymäkohtaisen liikevaihdon vertailu valikoiduissa EU-maissa, Sveitsissä ja EU15-maissa, 2015[1]

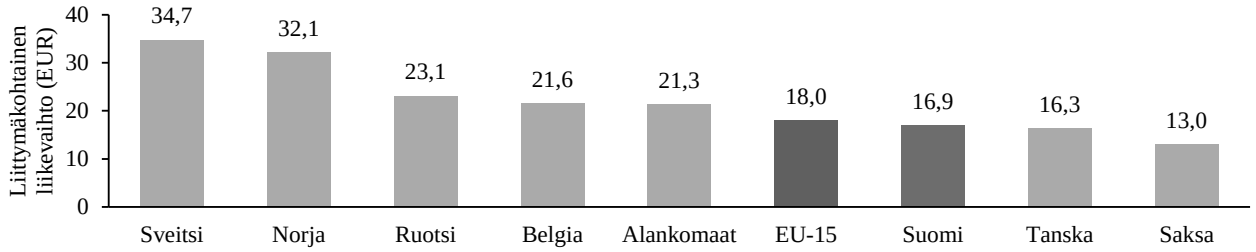

Lähde: DNA, Elisa, Sonera (Suomi), WCIS (Muut maat).
[1] EU15-maat Luxemburgia lukuun ottamatta.

Postpaid-liittymien keskimääräinen liikevaihto Suomessa laski pääasiassa vuoden 2013 toisesta neljänneksestä vuoden 2014 loppuun 17,8 eurosta kuukaudessa 16,5 euroon. Lasku johtui pääasiassa liikevaihtoon sisältyvien operaattoreiden välisistä terminointimaksuista, jotka laskivat 31.12.2013 ja 31.12.2014 välisenä aikana 33 prosenttia 2,80 sentistä 1,87 senttiin. Terminointimaksut laskivat uudestaan vuoden 2015 lopussa, mikä näkyi liittymäkohtaisena liikevaihdon laskuna jälleen vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä (nykyiset terminointimaksut ovat voimassa joulukuuhun 2018 asti) (lähde: Viestintävirasto). Vuoden 2015 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien markkinoiden keskimääräinen liittymäkohtainen liikevaihto Suomessa on vakiintunut, ja siinä on havaittavissa kasvusuuntaus, joka johtuu muun muassa rajattomien datapakettien hinnannoususta. Hinnannousuun on vaikuttanut erityisesti 4G:n käyttöönotto.

Matkaviestinverkon postpaid-liittymien liittymäkohtaisen liikevaihdon markkinakehitys Suomessa, Q2/13–Q2/16[1]

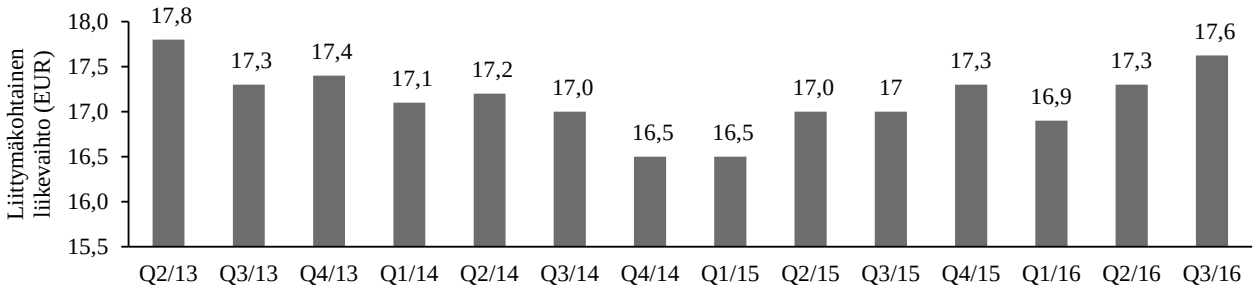

Lähde: DNA, Elisa, Sonera.
[1] Matkaviestinnän postpaid-liittymien liittymäkohtaisen liikevaihdon painotettu keskiarvo DNA:n (postpaid-matkapuhelinliittymät), Elisan (postpaid-matkapuhelin- ja mobiililaajakaistaliittymät) ja Soneran (postpaid-matkapuhelinliittymät) ilmoittamana.

[8] Matkaviestinnän postpaid-liittymien liittymäkohtaisen liikevaihdon painotettu keskiarvo DNA:n (postpaid-matkapuhelinliittymät), Elisan (postpaid-matkapuhelin- ja mobiililaajakaistaliittymät) ja Soneran (postpaid-matkapuhelin- ja mobiililaajakaistaliittymät) ilmoittamana.

Suomen matkaviestinmarkkinoiden suhteellinen alhainen liittymäkohtainen liikevaihto yhdistettynä maailman korkeimpaan datakulutukseen on johtanut siihen, että Suomessa matkaviestinpalveluiden kokonaisliikevaihto megatavua kohti on yksi maailman alhaisimmista, esimerkiksi noin 15 kertaa alhaisempi kuin Alankomaissa (lähde: Tefficient).

Mobiilidatan käyttö ja hinta megatavua kohden, maailmanlaajuinen vertailu 2015

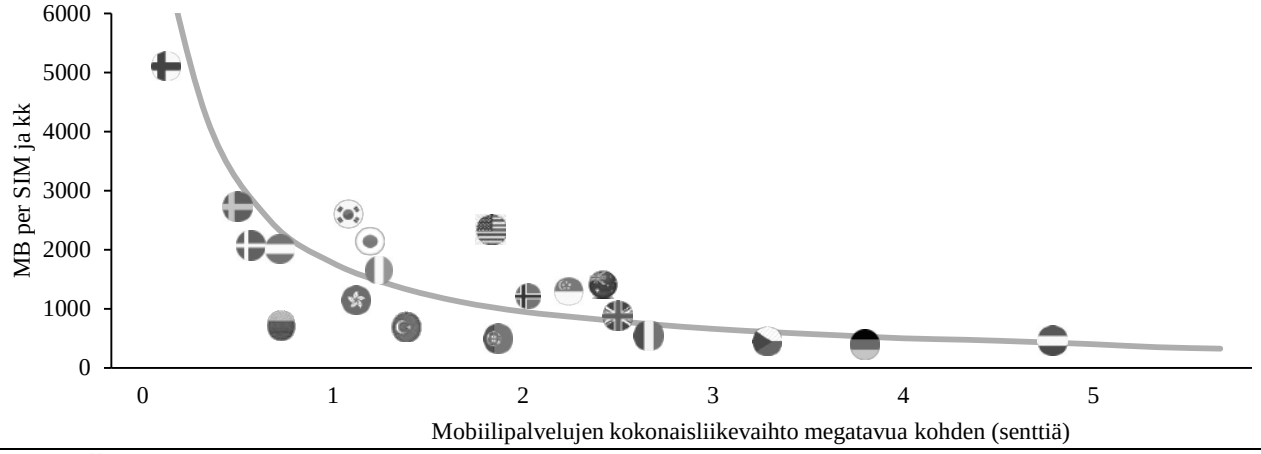

Lähde: Tefficient.

Taajuudet ja toimiluvat

Matkaviestinverkon tietoliikennepalveluiden tarjoajien on hankittava lupa toimintaansa ja tiettyjen radiotaajuuksien käyttöä varten. Suomen kolmella johtavalla matkaviestinoperaattorilla on vertailukelpoinen asema käytettävissä olevissa taajuuksissa sekä korkeiden että matalien taajuuksien osalta. DNA:lla on kuitenkin tällä hetkellä vahva asema käytettävissä olevien taajuuksien osalta, koska sillä on vähemmän tilaajia kuin Elisalla ja Soneralla: DNA:lla on käytettävissään 109,9 Hz taajuuksia tilaajaa kohden[9], kun Elisalla vastaava luku on 74,6 Hz ja Soneralla 91,9 Hz. Lisäksi suomalaisilla matkaviestinoperaattoreilla on käytettävissä huomattavasti enemmän taajuuksia tilaajaa kohden kuin vastaavilla kansainvälisillä toimijoilla, kuten Vodafonella (13,2 Hz Yhdistyneessä kuningaskunnassa) ja Telefonica Deutschlandilla (11,0 Hz Saksassa) (lähde: Vodafonen ja Telefonica Deutschlandin julkisesti saatavilla olevat aineistot).[10]

Erinomaisen asemansa vuoksi DNA on pystynyt tarjoamaan keskimäärin parhaan mobiililaajakaistanopeuden[11] Suomen neljässä suurimmassa kaupungissa sekä kolmessa muussa Suomen kymmenestä suurimmasta kaupungista. Oy Omnitele Ab:n heinäkuussa 2016 laatiman tutkimuksen mukaan DNA:n keskimääräinen latausnopeus verkosta päätelaitteelle Suomen kymmenessä suurimmassa kaupungissa oli vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä 43,2 megabittiä sekunnissa (Mbit/s), kun Elisan vastaava nopeus oli 41,9 megabittiä sekunnissa (Mbit/s) ja Soneran 40,6 megabittiä sekunnissa (Mbit/s). Keskimääräinen nopeus päätelaitteelta verkkoon puolestaan oli DNA:lla 26,9 megabittiä sekunnissa (Mbit/s), Elisalla 17,7 megabittiä sekunnissa (Mbit/s) ja Soneralla 23,3 megabittiä sekunnissa (Mbit/s).

[9] Lasketaan jakamalla kunkin operaattorin taajuudet kyseisen operaattorin matkaviestinliittymien kokonaismäärällä ja kertomalla tulos kyseisen maan matkaviestinpenetraatiolla vuoden 2015 lopussa.
[10] Lasketaan jakamalla kunkin operaattorin taajuudet kyseisen operaattorin matkaviestinliittymien kokonaismäärällä ja kertomalla tulos kyseisen maan matkaviestinpenetraatiolla vuoden 2015 lopussa.
[11] Kaikista nousevista ja laskevista nopeuksista mitattuna.

Taajuusalue	Teknologia	Taajuus (MHz) DNA	Elisa	Sonera	Päättyminen DNA	Elisa	Sonera
800 MHz	LTE	2 x 10,0	2 x 10,0	2 x 10,0	12/2033	12/2033	12/2033
900 MHz	GSM, UTRA FDD	2 x 11,6	2 x 11,4	2 x 11,4	12/2019	11/2017	11/2017
Alle 1-GHz:n taajuudet yhteensä		**43,2**	**42,8**	**42,8**			
1 800 MHz	GSM, UTRA FDD, LTE	2 x 24,8	2 x 24,8	2 x 24,8	3/2019	11/2017	11/2017
2 100 MHz	UTRA FDD	2 x 19,8	2 x 19,8	2 x 19,8	3/2019	3/2019	3/2019
2 600 MHz	LTE	2 x 20,0	2 x 25,0	2 x 25,0	12/2029	12/2029	12/2029
Yli 1 GHz:n taajuudet yhteensä		**140,2**	**139,2**	**139,2**			
Yhteensä		**172,4**	**182,0**	**182,0**			
% yhteismäärästä		*32 %*	*34 %*	*34 %*			
Hz liittymää kohden[1]		*109,9*	*74,6*	*91,9*			

Lähde: Viestintävirasto.

[1]Lasketaan jakamalla kunkin operaattorin taajuudet operaattorin matkaviestinliittymien kokonaismäärällä ja kertomalla tulos kyseisen maan matkaviestinpenetraatiolla vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä.

Huomautus: Taajuuksiin ei ole luettu Alcom Oy:tä ja Ukkoverkot Oy:tä. Ei sisällä parittomia 1 900 MHz:n taajuuksia.

Viimeisin taajuushuutokauppa oli vuonna 2013. Tuolloin Viestintävirasto järjesti huutokaupan 800 MHz:n taajuusalueesta, jota käytetään erittäin nopeisiin 4G LTE -yhteyksiin. Kukin nykyisistä matkaviestinoperaattoreista sai huutokaupassa 2x10 MHz:n taajuuden yhteenlaskettuun 108 miljoonan euron hintaan (DNA 33,5 miljoonaa euroa, Elisa 33,3 miljoonaa euroa ja Sonera 41,1 miljoonaa euroa). Toimilupamaksut maksetaan viiden vuoden ajanjaksolla. Toimiluvat myönnettiin 20 vuoden määräajaksi, ja niihin liittyi tiettyjä peittovelvollisuuksia. Kaikki operaattorit täyttivät velvollisuudet huomattavasti ennen määräaikaa muutaman viime vuoden aikana tapahtuneen 4G-verkon nopean käyttöönoton johdosta. LVM on päättänyt huutokaupata 700 MHz:n taajuusalueiden kaupalliseen käyttöön tarkoitetut toimiluvat, ja huutokaupan arvioitu alkamisajankohta on 24.11.2016. 700 MHz:n taajuusalue siirretään televisiointitoiminnan käytöstä 4G-käyttöön 1.2.2017 alkaen, ja sen avulla 4G-verkkojen tiedonsiirtokapasiteettia voidaan lisätä kustannustehokkaasti.

Suomen kiinteän verkon markkinat

Johdanto

Vuonna 2015 Suomen kiinteän verkon tietoliikennemarkkinoiden liikevaihto oli noin 1,2 miljardia euroa (lähde: Viestintävirasto). Markkina-arvioiden mukaan loppukäyttäjien maksuista 81 prosenttia kertyy kiinteän laajakaistan palveluista, kun taas kiinteän verkon puhepalveluiden osuus maksuista on 19 prosenttia (lähde: Gartner LINE (Marketvisio), Suomen tietoliikennemarkkinat, tammikuun 2016 katsaus).

Kiinteän verkon laajakaista- ja puheliittymien määrän kehitys, 2007–2015

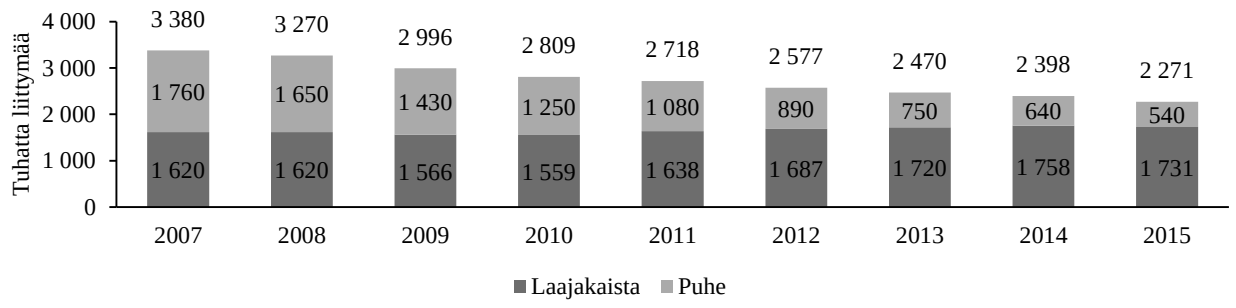

Lähde: Viestintävirasto.

Elisa, Sonera ja Finnet-liittoon kuuluvat yhtiöt ovat perinteisesti hallinneet kiinteän verkon markkinoita. Finnet-liitto koostuu 23 alueellisesta jäsenyhtiöstä, joiden yhteenlaskettu liikevaihto oli noin 350 miljoonaa euroa vuonna 2015 (lähde: Finnet). Suurin jäsenyhtiö oli Anvia Oyj, jonka liikevaihto oli noin 130 miljoonaa euroa vuonna 2015[12]. DNA nousi niiden kilpailijaksi, kun se osti useiden alueellisten, Finnet-liittoon kuuluneiden kiinteän verkon toimijoiden teleliiketoiminnat vuonna 2007 ja Sanoma Entertainment Oy:n Welho-kaapelitelevisioliiketoiminnan vuonna 2010. Monis-

[12] Elisa osti Anvia Oyj:n televiestintäliiketoiminnan, IT- ja palvelinkeskusliiketoiminnan sekä televisioliiketoiminnan heinäkuussa 2016.

ta Euroopan maista poiketen Suomen markkinoilla ei ole hallitsevia kaapeliverkko-operaattoreita tai merkittäviä vaihtoehtoisia verkko-operaattoreita. Lisäksi Finnet-liiton paikallisoperaattorit ovat merkittävästi pienempiä kuin Elisa, Sonera ja DNA eivätkä tarjoa matkaviestinpalveluita.

Kiinteän verkon puhepalvelut

Kiinteiden puheliittymien määrä on laskenut viime vuosina tasaisesti. Vuoden 2015 lopussa kiinteitä puheliittymiä oli 540 000, joka on 16 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2014 (lähde: Viestintävirasto). Näistä liittymistä yrityksillä oli 55 prosenttia ja yksityisasiakkailla 45 prosenttia (lähde: Viestintävirasto). Yksityisasiakkaat irtisanovat kiinteän verkon puheliittymiään yrityksiä nopeammassa tahdissa. Koska kiinteän verkon liittymät on pitkälti korvattu matkapuhelinverkon liittymillä, Suomen kiinteän puheen penetraatio on yksi Euroopan alhaisimmista. Kotitalouspenetraatio oli vuoden 2015 lopussa 9 prosenttia, kun se on EU15-maissa keskimäärin 87 prosenttia [13] (lähde: Viestintävirasto, IDC).

Kiinteän puheen kotitalouspenetraatioasteen vertailu[1], 2015

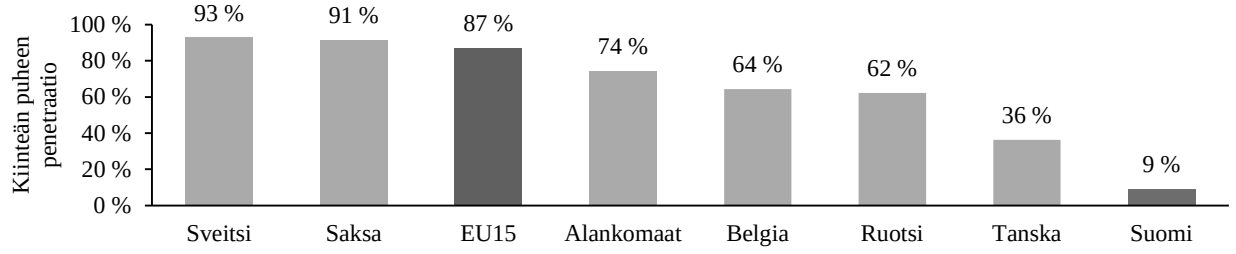

Lähde: IDC (muut maat), Viestintävirasto (Suomi).
[1] EU15-maat Luxemburgia lukuun ottamatta.

Kiinteän verkon puheliittymien ja puheluiden määrän vähenemisen sekä yleisen kustannusten nousun seurauksena teleyritykset ovat nostaneet asiakkailta veloitettavia kiinteiden puhepalveluiden hintoja huomattavasti, mikä puolestaan on kiihdyttänyt liittymien irtisanomista. Vuosina 2008–2015 kiinteiden puhepalveluiden hinta nousi keskimäärin 13 prosenttia vuodessa. Samalla ajanjaksolla kiinteän verkon puheluminuuttien määrä väheni keskimäärin 19 prosenttia vuodessa (lähde: Viestintävirasto).

Suurimmat kiinteitä puhepalveluita tarjoavat operaattorit ovat Elisa, Sonera ja DNA, joista jokainen omistaa alueellisen kiinteän verkon. Vuoden 2015 lopulla Elisa oli markkinajohtaja 38 prosentin osuudella. Soneran osuus oli 23 prosenttia, DNA:n 15 prosenttia ja Finnet-liiton jäsenten yhteenlaskettu osuus 24 prosenttia (lähde: Viestintävirasto). Kolmesta suurimmasta operaattorista kiinteän verkon puhepalveluiden markkinat vaikuttavat vähiten DNA:han, koska kiinteän puheen osuus DNA:n liikevaihdosta on vain noin 4 prosenttia.

Kiinteän verkon puheliittymien markkinaosuudet, 2007–2015

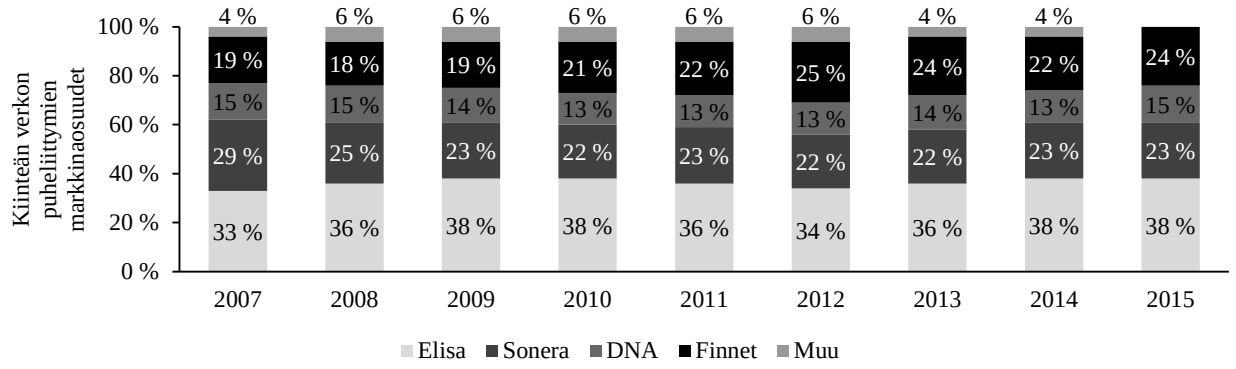

Lähde: Viestintävirasto.

Suomessa kiinteän verkon puhepalvelut tarjotaan pääasiassa yleisen puhelinverkon kuparikaapelin kautta. VoIP-liittymät ovat Suomessa edelleen harvinaisia verrattuna esimerkiksi muihin Pohjoismaihin, missä ne ovat huomattavasti

[13] Luxemburgia lukuun ottamatta.

yleisempiä. Tämä selittyy osittain kiinteän verkon puhepalveluiden kaupallistamisen eroilla, sillä muualla Euroopassa kiinteän verkon palveluista kootut liittymäpaketit ovat paljon yleisempiä kuin Suomessa.

Kiinteä laajakaista

Vuoden 2015 lopussa Suomen kiinteän laajakaistan penetraatio oli 57 prosenttia. Luku on pienempi kuin EU15-maissa, joissa keskimääräinen penetraatioaste on 68 prosenttia[14] (lähde: Viestintävirasto, IDC). Kiinteän laajakaistan alhaiseen penetraatioon vaikuttavat osittain mobiililaajakaistayhteyksien korkea penetraatio ja matkaviestinyhteyksien rajattomat dataliittymät, joiden takia noin 28 prosentilla kotitalouksista on käytössään pelkkä mobiiliyhteys (lähde: Viestintävirasto).

Osa ainoastaan mobiililaajakaistayhteyttä käyttävistä kotitalouksista saattaa tulevaisuudessa haluta myös kiinteän laajakaistayhteyden, jos erittäin nopeiden laajakaistayhteyksien kysyntä kasvaa entisestään esimerkiksi kehittyneempien ja nopeampia laajakaistayhteyksiä vaativien palvelujen lisääntyessä. Kysyntä voi kasvaa myös siinä tapauksessa, että matkaviestinoperaattorit lakkaisivat tarjoamasta rajattomia dataliittymiä. Vuonna 2015 kiinteän laajakaistan liittymäkohtainen liikevaihto oli Suomessa 26 euroa.

Kiinteän laajakaistan kotitalouspenetraation vertailu[1], 2015

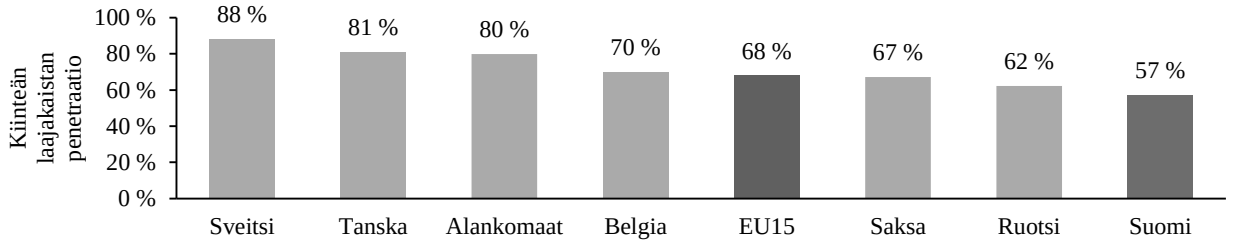

Lähde: Viestintävirasto (Suomi), IDC (muut maat).
[1] EU15-maat lukuun ottamatta Luxemburgia.

Kiinteän laajakaistan liittymien hinnat ovat Suomessa myös suhteellisen alhaisia verrattuna muihin Euroopan maihin. Euroopan komission tekemän selvityksen mukaan vuonna 2014 uusien kuluttajille tarjottujen laajakaistaliittymien ostovoimakorjattu mediaanihinta[15] Suomessa oli 25,9 euroa, kun EU-15 maiden keskiarvo oli 37,7 euroa (lähde: Euroopan komissio – Broadband Internet Access Cost (BIAC 2015)).

Uusien kuluttajille suunnattujen laajakaistaliittymien hintavertailu[1] valikoiduissa EU-maissa, Sveitsissä ja EU15-maissa, yhdenmukaistettuna ostovoimapariteetilla, 2014

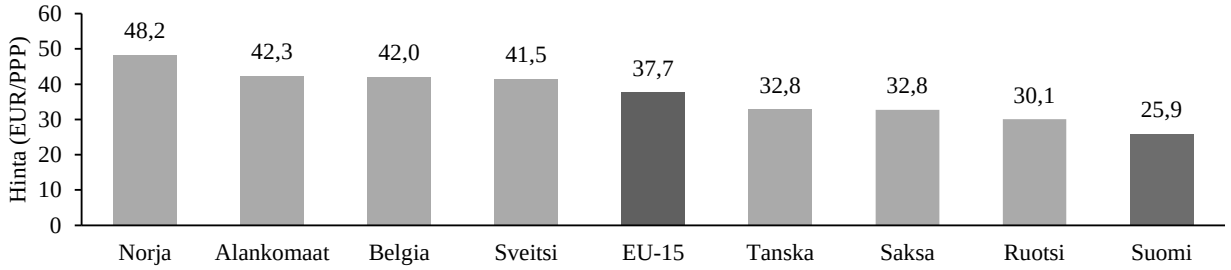

Lähde: Euroopan komissio - Broadband Internet Access Cost (BIAC 2015).
[1] Sisältäen linjavuokran.

Vuoden 2015 lopussa kiinteiden laajakaistaliittymien määrä Suomessa oli yhteensä 1,73 miljoonaa, joka oli kaksi prosenttia vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Liittymämäärä laski vuodesta 2007 vuoteen 2009, jonka jälkeen määrä kasvoi tasaisesti vuoteen 2014 asti, keskimäärin 0,8 prosenttia vuodessa. Vuoden 2015 lopussa yksityisasiakkaiden osuus liittymistä oli 86 prosenttia ja yritysasiakkaiden osuus 14 prosenttia (lähde: Viestintävirasto).

Kiinteän laajakaistan markkinoita hallitsee kolme johtavaa operaattoria: DNA, Elisa ja Sonera. Elisalla ja Soneralla on suurin piirtein yhtä suuret markkinaosuudet, 31 prosenttia ja 30 prosenttia, kun taas DNA:n osuus kiinteän laajakaistan markkinoista oli 25 prosenttia vuoden 2015 lopussa (lähde: Viestintävirasto). Jäljelle jäävä 14 prosentin markkinaosuus

[14] Luxemburgia lukuun ottamatta.
[15] Sisältäen linjavuokran.

jakaantuu pienemmille alueellisille operaattoreille, pääasiassa Finnet-liittoon kuuluvien yritysten kesken. DNA:n markkinaosuus kasvoi 11 prosentista 19 prosenttiin vuonna 2010, kun DNA osti Sanoma Entertainment Oy:n Welho-liiketoiminnan. Oston jälkeen DNA on kasvattanut markkinaosuuttaan tasaisesti. Viimeisen kahden vuoden aikana se on kasvanut 21 prosentista 25 prosenttiin, mitä nopeutti TDC Finlandin hankkiminen vuonna 2014. DNA:lla on markkinoiden laajin valokuitupohjaisen kaapeliverkon peitto, kun taas muut operaattorit käyttävät kiinteissä laajakaistapalveluissaan pääasiassa muita teknologioita (katso – ”*Kiinteän laajakaistan liittymät teknologioittain*”) (lähde: DNA, Viestintävirasto). Laajin kaapeliverkon peitto vahvistaa DNA:n kilpailuasemaa siinä tapauksessa, että nopeiden kiinteiden laajakaistayhteyksien kysyntä kasvaa edelleen, koska DNA:ta vastaavan aseman saavuttamiseksi kilpailijoiden tulisi investoida vahvasti kaapeliverkkoon tai muihin vastaaviin nopeuksiin kykeneviin teknologioihin.

Kiinteän laajakaistan markkinaosuudet, 2007–2015

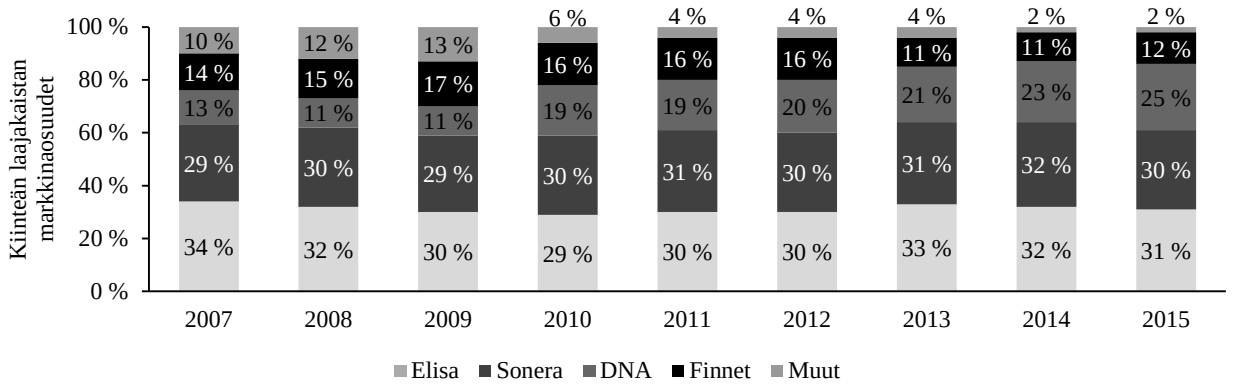

Lähde: Viestintävirasto.

Kiinteiden laajakaistaliittymien teknologiat ovat kehittyneet viime vuosina. Vuodesta 2011 lähtien DSL-liittymien määrä on vähentynyt keskimäärin 6,7 prosenttia vuodessa, kun taas kaapeliliittymien määrä on kasvanut keskimäärin 8,1 prosenttia vuodessa ja Ethernet-liittymien määrä keskimäärin 22,2 prosenttia vuodessa. DNA:n laajakaistan yksityisasiakkaista 88 prosenttia käyttää kaapeliverkkoa. Suomessa kiinteän laajakaistan liittymät eivät yleisesti ottaen edusta yhtä kehittynyttä teknologiaa kuin muissa Pohjoismaissa. Niistä suurin osa on edelleen DSL-yhteyksiä, kun taas nopeammat kuitu- ja kaapeliliittymät ovat yleisempiä muualla.

Kiinteän laajakaistan liittymät teknologioittain, 2011–2015

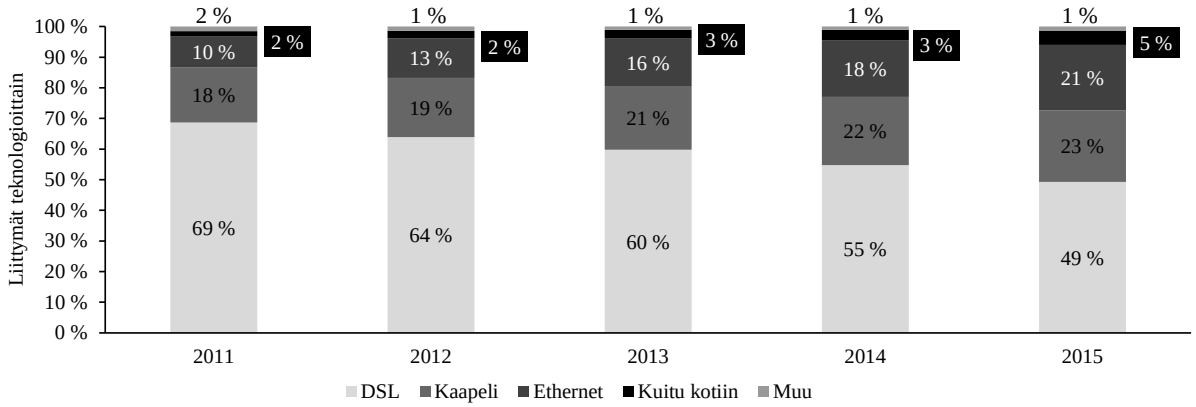

Lähde: Viestintävirasto.

Vaikka kiinteiden laajakaistaliittymien määrä on pysynyt pääasiassa muuttumattomana viimeisen kahden vuoden aikana, operaattorit ovat myyneet asiakkaille nopeampia datayhteyksiä. Eniten osuuttaan ovat kasvattaneet liittymät, joiden latausnopeus on 100 megabittiä sekunnissa (Mbit/s) tai enemmän, joiden osuus on noussut 16 prosentista vuonna 2013 24 prosenttiin vuonna 2015. Vastaavasti liittymien, joiden latausnopeus on alle 10 megabittiä sekunnissa (Mbit/s), osuus on laskenut eniten. Vähintään 100 megabitin sekuntinopeuden liittymien osuus on Suomessa merkittävästi korkeampi kuin muissa EU15-maissa[16], joissa osuus oli keskimäärin 15 prosenttia heinäkuussa 2015 (lähde: Euroopan komissio, E-Communications and the Digital Single Market, toukokuu 2016). Vuonna 2015 sekuntinopeudeltaan yli 100

[16] Kreikkaa lukuun ottamatta.

megabitin liittymien määrä kasvoi yli 60 000 liittymällä, kun taas sekuntinopeudeltaan 2–10 megabitin liittymien määrä laski suurin piirtein saman verran (lähde: Viestintävirasto). 31.12.2015 ainoastaan 33 prosentilla DNA:n kiinteän laajakaistan liittymistä latausnopeus oli vähintään 100 megabittiä sekunnissa, 13 prosentilla 11–99 megabittiä sekunnissa ja 54 prosentilla 10 megabittiä sekunnissa tai vähemmän. 31.12.2015 vastaavat luvut olivat 25 prosenttia, 18 prosenttia ja 57 prosenttia)

Kiinteän laajakaistan liittymät nopeuksittain, 2011–2015

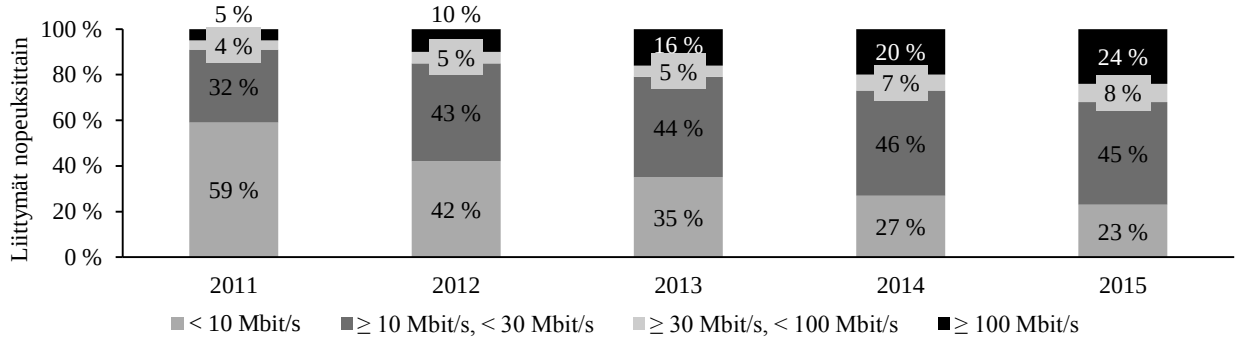

Lähde: Viestintävirasto

Suomen maksutelevisio- ja videopalvelumarkkinat

Suomen digitaalisen median ja television markkinat kuuluvat Euroopan kehittyneimpiin. Suomi oli yksi ensimmäisistä maista, joka siirtyi kokonaan analogisista lähetyksistä digitaalisiin, antennitelevisioverkossa vuonna 2007 ja kaapelitelevisioverkossa vuonna 2008. Digitaalinen antenni- ja kaapelitelevisio on toiminut Suomessa vuoden 2001 puolivälistä alkaen. Noin 95 prosentilla Suomen kotitalouksista oli televisiopalvelut käytössään vuonna 2015 (lähde: IHS), ja televisionkatselu oli suositumpaa kuin koskaan. Vuonna 2015 yhden henkilön keskimääräinen katseluaika oli yli 180 minuuttia päivässä, kun vuonna 2011 katseluaika oli 172 minuuttia päivässä (lähde: Finnpanel).

Viidentoista vapaasti vastaanotettavan kanavan lisäksi Suomen kotitaloudet hankkivat kasvavassa määrin maksutelevisiosisältöä. Noin 50–60 prosenttia kaikista kotitalouksista maksaa matalaa perusmaksua kaapelitelevision tai IPTV-palvelun käytöstä (suoraan tai välillisesti). Maksullista televisiosisältöä, kuten OTT-televisiosisältöä, tilaa noin 35 prosenttia kotitalouksista, kun taas noin 20–25 prosenttia tilaa pelkästään maksutelevisiopalveluita (lähde: Yhtiön arvio.) Suomen maksutelevisiomarkkinoiden koon[17] on arvioitu kasvaneen keskimäärin 4,1 prosenttia vuodessa vuosina 2012–2016, ja vuoden 2016 liikevaihdoksi on arvioitu 235 miljoonaa euroa (lähde: Valor).[18] Kaupallisten kanavien keskimääräinen katseluaika päivässä piteni 89 minuutista 92 minuuttiin vuosina 2011–2015 (lähde: Finnpanel).

Arvio Suomen maksutelevisiomarkkinoiden liikevaihdosta, 2012A–2016A

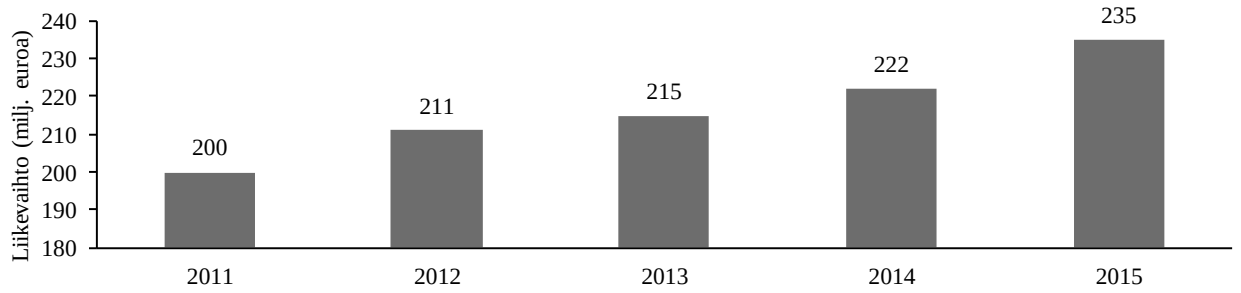

Lähde: Valor.

Suomen televisiomarkkinat muodostuvat Yhtiön arvion mukaan valtaosin seuraavista jakelutekniikoista:

- digitaaliset antennilähetysverkot, joissa tarjotaan vapaasti vastaanotettavan ohjelmasisällön lisäksi maksutelevisiosisältöä noin 35–40 prosentille Suomen kotitalouksista

[17] Lineaarinen maksutelevisio ja OTT-maksutelevisio.
[18] Valorin analyysi perustuu muun muassa Finnpanelin ja TNS Gallupin raportteihin.

- digitaaliset kaapelitelevisioverkot, joissa jaetaan maksutelevisiosisältöä yhä useammalle taloyhtiölle sekä yksittäisille kotitalouksille ja jotka tarjoavat televisiopalveluita noin 60 prosentille kotitalouksista
- digitaalisen satelliittipohjainen televisio (suoraan kotiin tuleva), joka tarjoaa maksullisia maksutelevisiopalveluita rajoitetulle määrälle (alle viisi prosenttia) kotitalouksia
- IPTV, jossa lähetetään teleyritysten tarjoamia maksutelevisiopalveluita noin 15 prosentille kotitalouksista laajakaistaliittymillä ja jonka kautta on mahdollista katsoa samoja reaaliaikaisia ohjelmia kuin kaapeli- tai antennitelevision kautta tai niiden rinnalla
- OTT-palvelut, joilla tarjotaan sekä vapaasti vastaanotettavaa että maksullista sisältöä internetyhteyden välityksellä noin 55 prosentille kotitalouksista.

Suomalaiset kotitaloudet käyttävät televisiosisällön katsomiseen ensisijaisesti digitaalista antennitelevisioverkkoa ja kaapelitelevisioverkkoa. Myös IPTV:n suosio on kasvanut, mutta kasvu on hidastunut, ja IPTV oli käytössä alle 15 prosentilla kotitalouksista vuonna 2015 (lähde: Viestintävirasto). Kaapelitelevisioliittymiä oli noin 1,6 miljoonalla kotitaloudella vuonna 2015. Määrä on kasvanut keskimäärin 2,6 prosenttia vuodessa vuosina 2011–2015 (lähde: Viestintävirasto). Samana ajanjaksona IPTV-liittymien määrä on lähes kaksinkertaistunut. Se saavutti noin 380 tuhatta kotitaloutta vuonna 2015, mutta kasvu on hidastunut merkittävästi (vuonna 2015 kasvu oli 27 tuhatta liittymää (lähde: Viestintävirasto). Satelliittitelevisioliittymien määrä on pysynyt vakaana, ja palvelun markkinaosuus on edelleen suhteellisen pieni, alle 5 prosenttia televisiokotitalouksista.

Yksittäinen kotitalous voi käyttää televisiovastaanottoon samanaikaisesti useita erilaisia menetelmiä. Erityisesti IPTV-liittymää käytetään tavallisesti lisäpalveluna, joka hankitaan laajakaistaliittymän yhteydessä.

Kaapelitelevisio

Kaapelitelevision suosio kasvaa edelleen, ja kaapelitelevisio on säilyttänyt asemansa yleisimpänä maksutelevision vastaanottomenetelmänä Suomessa. Noin 60 prosenttia kotitalouksista katsoo televisiosisältöä kaapelitelevision kautta ja liittymien määrä on kasvanut keskimäärin 2,6 prosenttia vuodessa vuosina 2011–2015 (lähde: Viestintävirasto). Televisiotoiminnan markkinoiden liikevaihto[19] nousi 360 miljoonaan euroon vuonna 2015 kasvaen 3 prosenttia vuodesta 2014 (lähde: Viestintävirasto).

Kaapelitelevisioliittymät ja kotitalouspenetraatio, 2011–2015

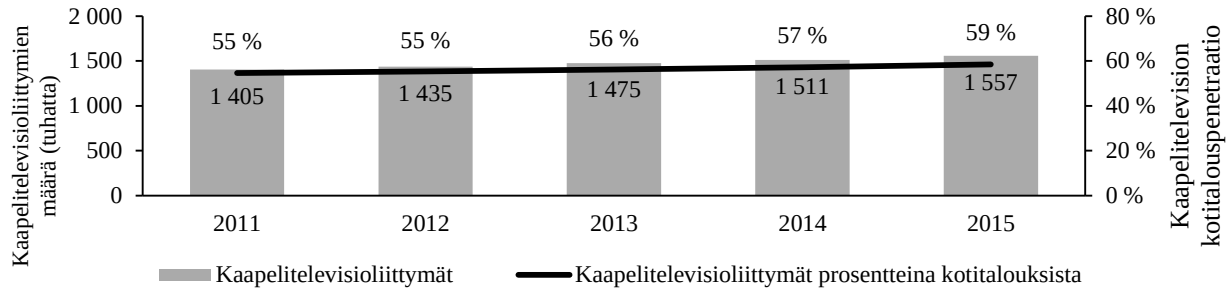

Lähde: Viestintävirasto, Tilastokeskus.

Suomen kaapelitelevisiomarkkinoille ovat ominaisia taloyhtiöille tarjottavat palvelut. Taloyhtiöt tekevät tavallisesti sopimuksen kaapelitelevisiotoimijoiden kanssa kaapelitelevisioliittymästä (ja usein kiinteästä taloyhtiölaajakaistasta), jotka tulevat asukkaiden käyttöön. Vaikka kaapelitelevisiotoiminnan harjoittajilla on kuluttajien kanssa aluksi vain epäsuora suhde taloyhtiön välityksellä, ne voivat myydä asukkaille maksutelevisiopalveluita ja erittäin nopeita laajakaistapalveluita ja siten solmia suoria asiakassuhteita asukkaiden kanssa.

Kaapelitelevisiomarkkinoilla kilpailuympäristö on vakaa. DNA on markkinajohtaja 38,9 prosentin tilaajaosuudellaan. Soneran osuus on 31,2 prosenttia ja Elisan 21,2 prosenttia. Lisäksi markkinoilla on pieniä, merkitykseltään vähäisiä paikallisia toimijoita, joiden yhteenlaskettu markkinaosuus 31.12.2015 oli 8,7 prosenttia. Vastaavat luvut 31.12.2013 olivat DNA:n osalta 40,1 prosenttia, Soneran osalta 29,6 prosenttia, Elisan osalta 21,2 prosenttia ja paikallisten toimijoiden osalta 9,2 prosenttia (lähde: Ampere).

[19] Sisältää radiotoiminnan, joka on oletettu merkitykseltään vähäiseksi.

Digitaalinen antennitelevisio

Antennilähetys säilyy yhtenä keskeisistä televisiosisällön vastaanottomenetelmistä Suomessa. Se kattaa yli 99,9 prosenttia maan väestöstä (lähde: Viestintävirasto) ja tarjoaa 15 vapaasti vastaanotettavaa kanavaa. Vuonna 2006 perustettu ja DNA:n vuonna 2013 ostama PlusTV on edelleen ainoa digitaalisen antennitelevision maksutelevisioalusta. Palveluiden käyttömahdollisuus on Yhtiön arvion mukaan noin 85 prosentilla Suomen väestöstä.

IPTV ja OTT

IPTV-televisiopalvelun tarjoaminen vaatii laajakaistayhteyden. Tilaajat käyttävät IPTV:tä digitaalisen antennitelevision ja kaapelitelevision sijasta tai niiden rinnalla. Operaattorit tarjoavat IPTV-palvelua usein kiinteän laajakaistaliittymän mukana. IPTV-asiakaskunta on kasvanut merkittävästi yleistyneen erittäin nopean laajakaistan käytön myötä. Suomessa yli 1,3 miljoonalla kotitaloudella on käytössään kiinteät laajakaistayhteydet, joissa nopeus on 10 megabittiä sekunnissa (Mbit/s) tai enemmän. Yli 380 tuhatta tilaajaa oli käyttänyt IPTV-palveluita vuonna 2015 (lähde: Viestintävirasto).

Yhtiön arvion mukaan OTT-palveluilla tarjotaan sekä vapaasti vastaanotettavaa että maksullista sisältöä internetyhteyden välityksellä noin 55 prosentille kotitalouksista. Suosituimpiin OTT-palveluihin kuuluvat esimerkiksi Netflix ja Yle Areena.

Yritysmarkkinat

Yritysmarkkinat koostuvat viestintä- ja yritysverkkopalveluista sekä yritysverkkojen lisäarvopalveluista, IT-palveluista, IT-ohjelmistoista ja laitemarkkinoista, joita tarjotaan kunnille ja valtion organisaatioille, suurille yrityksille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille. Yritysten tietoliikennemarkkinoiden arvon on arvioitu olevan 1,2 miljardia euroa (lähde: Yhtiön arvio IDC:n ja Gartner Marketvision tietojen perusteella). Luku kattaa sekä matkaviestinverkon että kiinteän verkon puhepalvelut, matkaviestinverkon ja kiinteän verkon datapalvelut sekä yritysverkkopalvelut. DNA:n tarjoamien lisäarvopalveluiden markkinoiden arvoksi on arvioitu 200–300 miljoonaa euroa: näihin palveluihin kuuluvat lisäarvopalvelut, kuten asiakasverkonhallinta-, palvelinkeskus-, lähiverkko- ja tietoturvapalvelut (lähde: Yhtiön arvio IDC:n ja Gartner Marketvision tietojen perusteella). Valtaosan kokonaismarkkinoista muodostavat IT-palveluiden ja -laitteiden markkinat, joiden arvoksi on arvioitu 6,2 miljardia euroa (lähde: Gartner). Arvio käsittää IT-palvelut (arvioitu arvo 3,4 miljardia euroa), ohjelmistot (arvioitu arvo 1,5 miljardia euroa) ja laitteet (arvioitu arvo 1,4 miljardia euroa) (lähde: Yhtiön arvio).

Kolme laajimpien tietoliikennepalveluiden tarjoajaa – DNA, Elisa ja Sonera – tarjoavat yritysasiakkaille kattavia tietoliikenne- ja verkkopalveluratkaisuja (joihin sisältyy lisäarvopalveluita). Muilla teleyrityksillä, kuten Finnet-liittoon kuuluvilla yrityksillä ja AinaComilla, on suppeampi palvelutarjonta, joka keskittyy kiinteän verkon puheeseen ja dataan. Markkinoilla on myös erikoistuneita IT-palveluyhtiöitä, kuten Tieto, Fujitsu ja CGI, jotka keskittyvät ainoastaan verkon lisäarvopalveluihin, IT-palveluihin ja laitemarkkinoihin. Elisa ja Sonera kilpailevat IT-palveluyhtiöiden kanssa erityisesti laitemarkkinoilla, mutta myös muilla alueilla. DNA:lla ei ole merkittävässä määrin päällekkäistä toimintaa IT-palveluyhtiöiden kanssa. Yritysasiakkaat haluavat yhä useammin hankkia tietoliikennepalvelunsa yhdeltä tietoliikennepalveluiden tarjoajalta ja IT-palvelunsa yhdeltä IT-palveluiden tarjoajalta, mutta molempien palveluiden ulkoistaminen yhdelle ainoalle palveluntoimittajalle ei ole kovin yleistä.

Yritysasiakkaiden tietoliikennepalveluiden käyttö on muuttunut, koska työ on nykyään entistä liikkuvampaa, verkottuneempaa ja joustavampaa. Monipuoliset työskentelytavat heijastuvat yhtiöiden verkkoratkaisujen ja tietoliikennepalveluiden uusina vaatimuksia erityisesti mobiilidatan merkityksen kasvaessa. Yhtiöt ottavat myös käyttöön yhä enemmän pilvipalveluita tehostaakseen toimintaansa, mikä lisää varmistettujen nopeiden yhteyksien merkitystä. Pilvipalveluiden käyttö on yleistynyt nopeasti viiden viime vuoden aikana, ja nykyään suurin osa yhtiöistä käyttää vähintään neljää eri pilvipalvelua (lähde: Valor, Suomen teletoimiala 2015). Ennusteiden mukaan yritykset käyttävät muutaman vuoden kuluttua kymmeniä eri pilvipalveluita eri tarkoituksiin (lähde: Valor, Suomen teletoimiala 2015).

Viime vuosina tietoliikennealan tulevaisuuden mahdollisuuksina ovat nousseet esiin erityisesti teollinen internet ja esineiden internet. Niiden myötä matkaviestinliittymien määrä kasvaa entisestään. Esineiden internet ja M2M-palvelut valtaavat jatkuvasti alaa sekä yritysten että yksityisasiakkaiden keskuudessa, ja Yhtiö odottaa kasvun jatkuvan tulevaisuudessa. Teleyritysten on arvoketjuasemansa ansiosta luontevaa tarjota näitä palveluita ja niihin liittyviä ratkaisuja.

LIIKETOIMINTA

Tämä osio sisältää tilastoja, dataa ja muita tietoja markkinoista, markkinoiden koosta, markkinaosuuksista ja markkina-asemista sekä muita DNA:n liiketoimintaan ja markkinoihin liittyviä toimialatietoja. Ellei toisin ole ilmoitettu, tiedot perustuvat DNA:n analyysiin useista lähteistä ja muilla tavoilla saaduista tiedoista. Katso "Eräitä seikkoja – Markkina- ja toimialatietoja". Tietyt jäljempänä käytetyt termit on määritelty Listalleottoesitteen kohdassa "Sanasto".

Seuraava osio sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka kuvastavat DNA:n johdon tämänhetkistä näkemystä ja joihin väistämättä liittyy riskejä ja epävarmuustekijöitä. DNA:n toteutunut tulos tai taloudellinen asema saattavat poiketa olennaisesti tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetystä, johtuen jäljempänä ja muualla tässä Listalleottoesitteessä, erityisesti kohdassa "Riskitekijät", kuvatuista tekijöistä. Katso "Eräitä seikkoja – Tulevaisuutta koskevat lausumat".

Yleiskatsaus

DNA on yksi Suomen johtavista kansallisista tietoliikennepalvelujen tarjoajista, ja sillä on oma valtakunnallinen matkaviestinverkko ja kiinteä verkko. Se toimii DNA-brändin alla, ja sen keskeinen, palvelut mahdollistava infrastruktuuri koostuu valtakunnallisesta matkaviestinverkosta sekä tavoitettavien kotitalouksien perusteella maan laajimmasta valokuitupohjaisesta kaapeliverkosta.

DNA:n liiketoiminta jakautuu kahteen liiketoiminta-alueeseen: kuluttaja- ja yritysliiketoimintaan. Yksityisasiakkaille DNA tarjoaa matkapuhelinpalveluita, mobiililaajakaistapalveluita, kiinteän verkon puhe- ja laajakaistapalveluita sekä televisio- ja videopalveluita. Lisäksi DNA tarjoaa yksityisasiakkaille laajan valikoiman matkapuhelimia, tabletteja, mokkuloita, digisovittimia ja näihin liittyviä lisätarvikkeita johtavilta toimittajilta. DNA:n markkinaosuus kuluttajien televiestintämarkkinoista vuonna 2015 oli 22 prosenttia (lähde: DNA:n, Elisan, Soneran ja Finnetin raportoimat liikevaihtoluvut). Yritysasiakkaille DNA tarjoaa matkaviestinnän puhe- ja datapalveluja ja kiinteän verkon puhepalveluita sekä mobiililaajakaistapalveluita ja kiinteän datan verkottamispalveluita. DNA tarjoaa yritysasiakkailleen myös erilaisia lisäarvo-, M2M- ja tukkupalveluita sekä mahdollisuuden ostaa edellä mainittuihin palveluihin liittyviä laitteita. DNA:n markkinaosuus yritysten televiestintämarkkinoista vuonna 2015 oli 15 prosenttia (lähde: Gartner).

DNA toimii Suomessa houkuttelevassa ja vakaassa markkinaympäristössä. Kolmen johtavan tietoliikennepalvelujen tarjoajan, DNA:n, Elisan ja Soneran, osuus markkinoiden liikevaihdosta vuonna 2015 oli noin 87 prosenttia (lähde: Viestintävirasto). Markkinoille ei ole viime vuosina pyrkinyt uusia matkaviestinoperaattoreita, ja matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoreiden markkinaosuus on hyvin pieni, tällä hetkellä alle prosentin. Kaikki kolme pääoperaattoria tarjoavat sekä matkaviestinnän että kiinteän verkon palveluita, mikä vakauttaa markkinoita entisestään.

Matkapuhelinpalveluiden markkinoilla DNA on kolmanneksi suurin toimija. Liittymien määrän perusteella DNA:n markkinaosuus oli 26 prosenttia 30.6.2016 (lähde: Viestintävirasto). DNA oli 31.12.2015 kiinteän laajakaistan kolmanneksi suurin palveluntarjoaja 25 prosentin markkinaosuudella (lähde: Viestintävirasto) ja kaapelitelevisiopalveluiden suurin palveluntarjoaja 39 prosentin markkinaosuudella (lähde: Ampere). DNA:lla oli 30.9.2016 yhteensä 3,8 miljoonaa liittymää, jotka koostuivat matkaviestinliittymistä, kiinteän laajakaistan liittymistä, kaapelitelevisioliittymistä ja kiinteän verkon puheliittymistä.

DNA:n yhden brändin strategia otettiin käyttöön huhtikuussa 2015, ja aiemmin erilliset DNA Business- (yrityspalveluiden brändi), DNA Welho- (televisio- ja laajakaistapalvelujen brändi) ja DNA Kauppa (vähittäiskauppaverkon brändi) -brändit yhdistettiin osaksi uudistunutta brändiä. DNA:n brändin tunnettuus on hyvä, ja DNA:n yksityis- ja yritysasiakkailta saamat brändimielikuvaa (*brand consideration*) koskevat pisteet ovat olleet korkeita ja pitkällä aikavälillä noususuunnassa. Kun DNA:n kilpailijoiden asiakkailta kysyttiin, harkitsisivatko he DNA:n tuotteen tai palvelun ostamista (kuluttajabrändin brändimielikuva), myöntävästi vastanneiden osuus kasvoi 30.6.2014 päättyneen kuuden kuukauden jakson 36 prosentista 41 prosenttiin 31.12.2015 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta. Kun sama kysymys esitettiin yli 250 työntekijän yrityksille (yritysbrändin brändimielikuva), myöntävästi vastanneiden osuus kasvoi 30.6.2014 päättyneen kuuden kuukauden jakson 32 prosentista 53 prosenttiin 31.12.2015 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta (lähde: TNS Gallup; tutkimus toteutettiin Yhtiön pyynnöstä). Yhtiön asiakastyytyväisyys on myös vahva. Vuoden 2016 EPSI-asiakastyytyväisyystutkimuksessa DNA sai hyvät tyytyväisyysarviot niin yksityis- kuin yritysasiakkailtaan. Lisäksi yritysasiakkaiden kiinteissä datapalveluissa DNA:n asiakastyytyväisyysarviot olivat operaattorien asiakkaista korkeimmat toista vuotta peräkkäin.

DNA:n 4G-verkko on yksi Suomen kehittyneimmistä matkaviestinverkoista, ja sen odotetaan tavoittavan vuoden 2016 loppuun mennessä 99,6 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. DNA:n ja Soneran yhteisjärjestely, Suomen Yhteisverkko Oy, aloitti keväällä 2015 yhteisen matkaviestinverkon rakentamisen Pohjois- ja Itä-Suomeen, ja verkon rakennusvaihe on saatu päätökseen marraskuussa 2016. Rakentamisen valmistuttua DNA pystyy tarjoamaan korkealaatuisen matkaviestinverkon haja-asutusalueilla. Investointien verkon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi odotetaan edelleen jatkuvan,

mutta merkittävästi vähäisemmässä määrin kuin rakennusvaiheen aikana. DNA:lla on myös tavoitettavien kotitalouksien perusteella Suomen kattavin valokuitupohjainen kaapeliverkko, joka on kokonaan EuroDOCSIS3.0-päivitetty ja joka mahdollistaa tällä hetkellä vähintään 350 Mbit/s:n latausnopeuden kaikissa verkon peittoalueen kotitalouksissa ja gigaluokan nopeuden pääkaupunkiseudulla ja Oulussa.

Seuraavassa taulukossa esitetään eräitä DNA:n keskeisiä taloudellisia tietoja 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta sekä 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta. Alla esitettyjä keskeisiä taloudellisia tietoja tulee lukea yhdessä kohtien ”*Eräitä seikkoja – Taloudellisten tietojen esittäminen*”, ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*” ja ”*Eräitä konsernitilinpäätöstietoja*” sekä tämän Listalleottoesitteen F-sivuille sisällytettyjen konsernitilinpäätösten kanssa. Keskeisiin taloudellisiin tietoihin liittyviä lisätietoja on esitetty kohdassa ”*Eräitä konsernitilinpäätöstietoja – Keskeiset tunnusluvut*”.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu) (miljoonaa euroa)				
KESKEISET TALOUDELLISET TIEDOT					
Liikevaihto	633,7	614,9	828,8[1]	831,5[1]	765,1[1]
Käyttökate[2]	185,0	173,5	227,7[1]	202,2[1]	189,4[1]
Vertailukelpoinen käyttökate[2]	189,6	172,5	226,7	211,0	195,0
Liiketulos	76,7	53,8	73,1[1]	25,6[1]	42,3[1]
Vertailukelpoinen liiketulos[2]	81,3	52,7	72,0	55,7	47,9
Operatiivinen vapaa kassavirta[2]	104,7	88,7	78,7	68,1	73,3

(1) Tilintarkastettu.
(2) Lisätietoja on esitetty kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Tiettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäyttäminen*”.

DNA:n vahvuudet

DNA uskoo, että sen keskeisiä vahvuuksia ovat muun muassa seuraavat:

Houkuttelevat markkinat, joilla toimii kolme samankaltaista operaattoria vakaassa kilpailuympäristössä

Suomen tietoliikennemarkkinoiden ominaispiirteisiin kuuluu vakaa kilpailuympäristö. Kaikki kolme johtavaa matkaviestinoperaattoria – DNA, Elisa ja Sonera – tarjoavat matkaviestinpalveluiden ohella myös kiinteää laajakaistaa ja maksutelevisiopalveluita, ja yhteenlaskettuna niiden osuus Suomen tietoliikennemarkkinoiden liikevaihdosta on noin 87 prosenttia. Tietoliikennemarkkinoiden vakautta ilmentää myös se, että harvoin vaihdettavien postpaid-liittymien osuus on suuri – vuoden 2015 lopussa noin 92 prosenttia kaikista liittymistä (lähde: Viestintävirasto) – ja se, että matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoreiden markkinaosuus on vähäinen – vuoden 2015 lopussa niiden osuus liittymistä oli vain 0,2 prosenttia (lähde: WCIS). Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto oli vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä 16,9 euroa, toisella 17,3 euroa ja kolmannella 17,6 euroa sekä vuonna 2015 16,9 euroa (lähde: Tefficient), mikä on kansainvälisesti suhteellisen vähän, kun EU15-maiden keskiarvo vuonna 2015 oli 18,0 euroa (lähde: WCIS ja IDC). Kasvupotentiaalia on siis olemassa, koska erityisesti älypuhelinten ja 4G-liittymien penetraation odotetaan kasvavan tulevaisuudessa ja lisäävän nopeampien mobiilidatayhteyksien kysyntää, joille on tunnusomaista suurempi liittymäkohtainen liikevaihto. Vuoden 2015 lopussa älypuhelinten penetraatio oli noin 65 ja 4G-liittymien noin 26 prosenttia (lähde: WCIS ja IDC). Lisäksi on odotettavissa, että tilaajien siirtymisellä kiinteän verkon puheliittymistä matkaviestinverkon liittymiin on absoluuttisesti tarkasteltuna suomalaisten teleyritysten liikevaihtoon vain pieni kielteinen vaikutus, koska kiinteän verkon puhelinpalveluiden penetraatio suomalaisissa kotitalouksissa oli vuoden 2015 lopussa vain 9 prosenttia (lähde: Viestintävirasto).

Laadukas matkaviestinverkon ja kiinteän verkon infrastruktuuri ja hyvä asema taajuuksien suhteen

DNA on investoinut merkittävästi 4G-verkon rakentamiseen. Verkon rakentaminen aloitettiin vuonna 2011 ja sitä nopeutettiin vuonna 2013. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä verkko on olennaisilta osin valmis, ja sen odotetaan tavoittavan vuoden 2016 loppuun mennessä 99,6 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. Elokuussa 2014 DNA toteutti Soneran kanssa yhteisjärjestelyn, jonka tarkoituksena on Pohjois- ja Itä-Suomen haja-asutusalueille sijoitettavan yhteisen 2G-, 3G- ja 4G-radioverkon tehokas rakentaminen ja operointi. Verkon rakentaminen aloitettiin vuonna 2015, ja tämän Listalleottoesitteen ajankohtana suurin osa investoinneista oli tehty ja otettu käyttöön. Yhteisjärjestelyssä käytetään DNA:n ja Soneran yhdistettyjä taajuuskaistoja, mikä on osaltaan lisännyt verkkokapasiteettia, kasvattanut mobiilidatan siirtonopeuksia ja parantanut palvelun laatua. Yhteisjärjestely on myös lisännyt DNA:n uusien liittymien määrää ja markkinaosuutta Lapissa, missä yhteinen verkko otettiin ensimmäisenä käyttöön vuonna 2015 ja missä yhteisen verkon myönteiset vaikutukset liiketoimintaan ovat selkeimmin havaittavissa. DNA:lla olevien taajuuksien määrä on verrannollinen Elisan ja Soneran taajuuksien määrään, mutta koska DNA:lla vähemmän tilaajia kuin Elisalla ja Soneralla,

sillä on huomattavasti enemmän taajuuksia tilaajaa kohden (katso ”*Toimiala- ja markkinakatsaus – Suomen matkaviestinmarkkinat – Taajuudet ja toimiluvat*”). DNA:n käytössä olevat taajuudet yhdistettyinä sen merkittäviin verkkoinvestointeihin ovat vaikuttaneet siihen, että DNA:lla on Oy Omnitele Ab:n heinäkuussa 2016 laatiman tutkimuksen mukaan keskimäärin nopein matkaviestinverkko Suomen neljässä suurimmassa kaupungissa sekä kolmessa muussa Suomen kymmenestä suurimmasta kaupungista. Mainitun tutkimuksen mukaan DNA:n keskimääräinen latausnopeus verkosta päätelaitteelle (*downlink*) Suomen kymmenessä suurimmassa kaupungissa on nopein eli 43,2 megabittiä sekunnissa (Mbit/s), kun vastaava nopeus on Elisalla 41,9 Mbit/s ja Soneralla 40,6 Mbit/s. DNA:lla on myös Suomen laajin valokuitupohjainen kaapeliverkko, joka kattaa noin 850 000 kotitaloutta eli noin 32 prosenttia Suomen kotitalouksista. Verkko on kokonaan päivitetty Docsis 3.0 -vastaavaksi. Gigaluokan palvelutaso on saatavilla jo pääkaupunkiseudulla ja Oulussa, ja Yhtiön arvion mukaan se on verkon peittoalueen kaikkien kotitalouksien saatavilla heinäkuuhun 2017 mennessä.

Kilpailukykyinen palvelutarjoama, laajin oma operaattorijakeluverkosto ja tyytyväiset asiakkaat

DNA:n palvelutarjoama on erittäin kilpailukykyinen, kuten korkeat ja parantuneet pistemäärät asiakkaiden tyytyväisyyttä mittaavassa ja DNA:n tilaamassa NPS-arvioinnissa osoittavat. DNA sai 30.6.2016 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla asiakaspalvelustaan kuluttajilta 24 pistettä ja yritysasiakkailta 40 pistettä sekä kuluttajamyynnistä 54 pistettä ja yritysmyynnistä 39 pistettä. NPS eli Net Promoter Score on laajasti tunnettu asiakaskokemuksen mittari, jonka asteikko ulottuu -100:sta +100:aan. DNA:lla on myös kattava oma operaattorijakeluverkosto, johon kuuluu 63 omaa vähittäismyymälää ja joka on Suomen laajin. DNA:n tuotteita ja palveluita myydään lisäksi useiden ulkoisten myyntikanavien kautta, joihin kuuluvat kodinelektroniikan vähittäismyyntiketjut Gigantti ja Power. DNA:n siirryttyä käyttämään useiden brändien sijasta yhtä brändiä vuonna 2015 DNA:n brändimielikuva on parantunut olennaisesti sekä kuluttaja- että yritysliiketoiminnassa. Vuoden 2016 EPSI-asiakastyytyväisyystutkimuksessa DNA sai hyvät tyytyväisyysarviot niin kuluttaja- kuin yritysasiakkailtaan. Lisäksi yritysasiakkaiden kiinteissä datapalveluissa DNA:n asiakastyytyväisyysarviot olivat operaattorien asiakkaista korkeimmat toista vuotta peräkkäin. Kaikkien edellä mainittujen tekijöiden ansiosta DNA on pystynyt pienentämään asiakasvaihtuvuuttaan postpaid-matkapuhelinliittymissä vuoden 2013 17,1 prosentista vuoden 2014 16,9 prosenttiin ja siitä edelleen vuoden 2015 16,0 prosenttiin sekä vuositasolle muunnettuna yhdeksän kuukauden jaksolla 30.9.2016 asti 15,5 prosenttiin. Vuositasolle muunnettu asiakasvaihtuvuus oli 31.3.2016 päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla 13,6 prosenttia, 30.6.2016 päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla 15,0 prosenttia ja 30.9.2016 päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla 17,8 prosenttia. Vaikka asiakasvaihtuvuus kvartaalitasolla on vaihdellut, on se kehittynyt DNA:n osalta 30.9.2016 edeltävän 24 kuukauden aikana kilpailijoita paremmin (lähde: DNA:n, Elisan ja Soneran osavuosikatsaukset. Asiakasvaihtuvuuden käyttö terminä tai sen laskutapa ei ole vertailukelpoinen muiden tietoliikennealalla toimivien yhtiöiden samalla tavalla nimitetyn tunnusluvun käytön tai laskutavan kanssa.)

Vahva markkina-asema kaikilla kasvavilla palvelualueilla

DNA on matkaviestinmarkkinoilla vahvalla kolmannella sijalla ollessaan merkittävästi suurempi kuin neljänneksi suurin markkinatoimija. DNA:n markkinaosuus 31.12.2015 oli 26 prosenttia, ja se kasvoi kaksi prosenttiyksikköä vuoden 2013 lopusta (lähde: Viestintävirasto). DNA:n osuus uusien matkaviestinliittymien nettomäärästä (uudet liittymät vähennettynä päätetyillä) oli 1.1.2016 ja 30.9.2016 välisenä aikana 101 prosenttia (lähde: Elisan, Soneran ja DNA:n osavuosikatsaukset). DNA on onnistunut säilyttämään asemansa suurimpana kaapelitelevisiopalveluiden tarjoajana etenkin kattavan, laadukkaan ja kokonaan EuroDOCSIS3.0-päivitetyn valokuitupohjaisen kaapeliverkkonsa ansiosta. DNA:n markkinaosuus kaikista Suomen kaapelitelevisiokotitalouksista 31.12.2015 oli 39 prosenttia (lähde: Ampere). Etenkin valokuitupohjaisen kaapeliverkkonsa ansiosta DNA on pystynyt kasvattamaan merkittävästi myös kiinteän laajakaistan markkinaosuuttaan 31.12.2013 päättyneen tilikauden 21 prosentista 31.12.2015 päättyneen tilikauden 25 prosenttiin (lähde: Viestintävirasto).

Liikevaihdon kasvu sekä katteiden ja rahavirtojen nopea parantuminen

DNA:n matkaviestinverkon liittymien määrän vahva kasvu sekä asiakasvaihtuvuustason ja matkaviestinnän asiakaslaskutuksen myönteinen kehitys ovat vaikuttaneet palveluliikevaihdon myönteiseen kehitykseen jaksolla 1.1.2013–31.12.2015. Liittymien lukumäärä kasvoi 31.12.2013 ja 30.9.2016 välisenä aikana 2 450 tuhannesta 2 731 tuhanteen. DNA:n käyttökateprosentti on noussut 31.12.2014 päättyneen tilikauden 24,3 prosentista 29,2 prosenttiin 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Käyttökatteen pitkään jatkuneen kasvun tärkeimpiä syitä ovat edullinen liikevaihtorakenteen muutos, joka johtuu korkeakatteisen palveluliikevaihdon kasvusta ja matalampikatteisten yhdysliikenne- ja laiteliikevaihdon laskusta, TDC Finlandin ja PlusTV:n yritysostot ja niihin liittyvien synergiaetujen toteutuminen, digitaalisen antennitelevision jakelusopimusten uudelleen neuvotteleminen sekä muut kulujen hallintaa parantavat toimenpiteet. DNA tavoittelee keskipitkällä aikavälillä vähintään 30 prosentin käyttökatemarginaalia. Tähän pyritään pitämällä kiinteiden kustannusten kasvu pienempänä kuin liikevaihdon kasvu, mitä tukevat palveluliikevaihdon kasvu ja kulujen hallinnan tehostaminen, mukaan luettuna DNA:n ja Soneran yhteisjärjestelyyn ja uusiin moderneihin IT-järjestelmiin liittyvät säästöt. Yhteisjärjestelyn ansiosta DNA on voinut poistaa vuokrattuja tukiasemapaikkoja yh-

teisverkon alueelta, jakaa tukiasemiin ja tukiasemien liityntäyhteyksiin liittyviä kustannuksia sekä hyötyä verkon rakentamisen, hallinnan, operoinnin ja ylläpidon yhdistämisestä, mikä on merkinnyt DNA:lle huomattavia säästöjä kustannuksissa ja investoinneissa. DNA:n investointikustannukset ovat olleet viime vuosina suuret etupäässä 4G-verkon poikkeuksellisen nopean ja kattavan väestöpeiton rakentamisen takia. DNA uskoo kuitenkin, että sen investointi-intensiteetti pienenee tulevaisuudessa huomattavasti, kun 4G-peittorakentaminen on suurelta osin tehty, Soneran kanssa toteutettavaan yhteisjärjestelyyn liittyvät investointisäästöt alkavat vaikuttaa ja IT-järjestelmien päivitykset ovat pääosin valmiit. Keskipitkällä aikavälillä operatiivisissa investoinneissa tavoitteena on alle 15 prosentin taso suhteessa liikevaihtoon.

Vahva, kokenut ja DNA:n uudistajana ansioitunut johtoryhmä

DNA:n keskeisillä johtajilla on pitkä kokemus Suomen tietoliikennemarkkinoista. Johtoryhmän keskeisiä jäseniä ovat toimitusjohtaja Jukka Leinonen, talous- ja rahoitusjohtaja Timo Karppinen, kuluttajaliiketoiminnan johtaja Pekka Väisänen ja yritysliiketoiminnan johtaja Hannu Rokka, joilla on hyvät valmiudet toteuttaa DNA:n strategiaa tulevaisuudessa. Heidän näytöistään voidaan mainita muun muassa DNA:n markkinaosuuden kasvattaminen matkaviestinnän ja kiinteän laajakaistan markkinoilla, DNA:n kokonaisliikevaihdon kasvattaminen ja kannattavuuden parantaminen, Yhtiön tunnuslukujen parantaminen (asiakkaiden ja työntekijöiden tyytyväisyys sekä asiakasvaihtuvuus mukaan luettuna), useiden arvoa luovien ja synergisten yritysostojen toteuttaminen, joista voidaan mainita vahvan aseman saavuttaminen kiinteän verkon markkinoilla ostamalla Sanoma Entertainment Oy:n Welho-liiketoiminta vuonna 2010, lähes valtakunnallisten televisiopalveluiden tarjoamisen mahdollistavan liiketoiminta-alustan rakentaminen, joka toteutettiin ostamalla antennitelevisiotoimintaa harjoittava PlusTV -operaattori vuonna 2013, ja DNA:n aseman vahvistaminen yritysmarkkinoilla vuonna 2011 toteutetun Forte Netservicesin ja vuonna 2014 toteutetun TDC Finlandin yrityskaupan myötä.

DNA:n strategia

DNA:n strategian keskeiset osatekijät ovat seuraavat:

Markkinoiden parhaan asiakastyytyväisyyden saavuttaminen

Asiakastyytyväisyys on DNA:lle hyvin keskeistä, ja DNA pyrkii siihen, että sillä on markkinoidensa tyytyväisimmät asiakkaat. Vuoden 2016 EPSI-asiakastyytyväisyystutkimuksessa DNA sai hyvät tyytyväisyysarviot niin kuluttaja- kuin yritysasiakkailtaan. Lisäksi yritysasiakkaiden kiinteissä datapalveluissa DNA:n asiakastyytyväisyysarviot olivat operaattorien asiakkaista korkeimmat toista vuotta peräkkäin. Markkinoiden parhaan asiakastyytyväisyyden saavuttamiseksi DNA pyrkii tarjoamaan laadukkaita, kohtuullisesti hinnoiteltuja ja helppokäyttöisiä matkapuhelinpalveluita, mobiililaajakaistapalveluita, kiinteän laajakaistan palveluita sekä televisio- ja videopalveluita. Asiakaskokemuksen näkökulmasta DNA keskittyy tarjoamaan merkityksellisiä tuotekokonaisuuksia sekä mutkattoman ja laadukkaan kaikkikanavaisen osto- ja asiakaspalvelukokemuksen asiakkuuden elinkaaren kaikissa vaiheissa. Laadukkaiden palveluiden varmistamiseksi DNA on myös investoinut korkealuokkaisiin tietojärjestelmiin ja analytiikkatyökaluihin asiakasymmärryksen rakentamiseksi ja kaikkikanavaisuuteen perustuvan asiakaskokemuksen luomiseksi. DNA:lla motivoituneen henkilöstön rooli on erittäin keskeinen hyvän asiakaskokemuksen kehittämisessä, ja DNA:n tärkeänä painopisteenä on henkilöstön, prosessien ja työtapojen jatkuva kehittäminen.

Yhtiön kilpailukykyisen verkkoinfrastruktuurin hyödyntäminen markkinaosuuksien kasvattamiseksi

DNA uskoo, että kilpailukykyisen matkaviestinnän infrastruktuurin, korkeimman tilaajakohtaisen taajuusmäärän ja Suomen haja-asutusalueilla toteutetun yhteisjärjestelyn ansiosta se pystyy jatkossakin tarjoamaan keskimäärin markkinoiden nopeimmat matkaviestinpalvelut. DNA uskoo tämän johtavan korkeaan asiakastyytyväisyyteen ja markkinaosuuksien jatkuvaan kasvuun. Kiinteän verkon markkinoilla DNA:lla on käytössään valokuitupohjainen kaapeliverkko, joka on Suomen laajin ja kattaa noin 32 prosenttia Suomen kotitalouksista. Gigaluokan palvelutaso on saatavilla jo pääkaupunkiseudulla ja Oulussa, ja Yhtiön arvion mukaan se on verkon peittoalueen kaikkien kotitalouksien saatavilla heinäkuuhun 2017 mennessä. DNA uskoo valokuitupohjaisen kaapeliverkkonsa vaikuttaneen ratkaisevasti siihen, että Yhtiön kiinteän laajakaistan markkinaosuus kasvoi vuosien 2013 ja 2015 välisenä aikana 21 prosentista 25 prosenttiin. Osa kasvusta johtui TDC Finlandin hankinnasta. Valokuitupohjainen kaapeliverkko on DNA:n strateginen kilpailuetu sen pyrkiessä jatkossa edelleen kasvattamaan kiinteän laajakaistan markkinaosuuttaan.

Palveluiden lisä- ja ristiinmyyntiin liittyvien merkittävien mahdollisuuksien hyödyntäminen kuluttajaliiketoiminnassa DNA:n vahvan markkina-aseman ja yhtenäistetyn palvelutarjoaman avulla

DNA uskoo, että sillä on mahdollisuus kasvattaa matkaviestinnän liittymäkohtaista liikevaihtoaan huomattavasti. Liittymäkohtaiselta liikevaihdoltaan pienten 2G- ja 3G-liittymien osuus DNA:n matkapuhelinliittymistä oli vuoden 2015 lopulla 44 prosenttia (vuoden 2013 lopulla 56 prosenttia). DNA uskoo voivansa myydä tällaisille tilaajille 4G-liittymiä, joiden liittymäkohtainen liikevaihto on 2G- ja 3G-liittymiä suurempi, ja toisaalta voivansa myydä 4G-tilaajille nopeampia ja korkeammin hinnoiteltuja liittymiä, kun suurempaa kaistanleveyttä edellyttävien mobiilidata- ja mobiililaajakais-

tapalveluiden kysyntä kasvaa edelleen nopeasti. Lisäksi 24 prosenttia DNA:n matkaviestinliittymistä oli vuoden 2015 lopulla (ja 40 prosenttia vuoden 2013 lopulla) sellaisia, joihin ei sisälly dataliikennettä, ja näiden liittymien haltijoiden odotetaan siirtyvän korkeammin hinnoiteltuihin dataliittymiin. Lisäksi DNA uskoo, että sillä on potentiaalia kasvattaa kuluttajaliiketoiminnan kiinteän laajakaistan liittymien määrää, sillä tällä hetkellä 43 prosenttia Suomen kotitalouksista ei tilaa kiinteän laajakaistan palveluita. Samaan aikaan DNA näkee mahdollisuuden kasvattaa kiinteän laajakaistan liittymäkohtaista liikevaihtoaan nopeampien ja kalliimpien laajakaistapalveluiden myötä, kun nopeaa laajakaistaa edellyttävien palveluiden suosio jatkaa kasvuaan. Vastaavasti DNA:n strategiaan kuuluu keskeisesti kaikkien DNA:n tarjoamaan kuuluvien palvelujen ristiinmyynti DNA:n nykyisille tilaajille, koska 30.6.2016 vain 11 prosenttia DNA:n tilaajista oli kolmen tai neljän DNA:n eri palvelukategorian tilaajia, 28 prosenttia kahden eri palvelukategorian tilaajia ja 62 prosenttia vain yhden DNA:n palvelukategorian tilaajia. Ajanjaksolla 1.1.–30.6.2016 useamman kuin yhden DNA:n palvelukategorian tilanneilla asiakkailla oli keskimäärin 140 prosenttia korkeampi laskutus kuin yhden palvelukategorian tilanneilla asiakkailla. Ajanjaksolla 1.1.2016–31.8.2016 useamman kuin yhden DNA:n palvelukategorian tilanneiden asiakkaiden asiakasvaihtuvuus postpaid-matkapuhelinliittymissä oli noin 40 prosenttia pienempi kuin vain yhden palvelukategorian tilanneilla asiakkailla. DNA uskoo, että korkea asiakastyytyväisyys johtaa halukkuuteen keskittää palveluja DNA:lle, mikä jatkossakin alentaa asiakasvaihtuvuutta ja lisää asiakaslaskutusta.

Monialustaisen televisiostrategian mahdollistama erilainen ja laadukas televisio- ja videopalvelutarjoama

DNA:n strategiana on antaa televisiopalveluiden tilaajille mahdollisuus käyttää televisio- ja videopalveluita millä tahansa alustalla milloin tahansa ja vaihtaa alustasta toiseen mielensä mukaan. Tilatessaan DNA:n televisio- ja videopalveluita asiakas voi päättää, haluaako hän vastaanottaa kyseiset palvelut kaapelitelevisio- vai IP-verkon, digitaalisen antennitelevisioverkon vai matkaviestinverkon kautta. Tämän strategian keskeisinä etuina ovat tilaajien aikaisempaa joustavampi valinnanmahdollisuus alustan suhteen ja televisio- ja videopalveluiden parempi laatu (erityisesti kun otetaan huomioon IPTV-palveluiden ajoittainen ruuhkautuminen). Lisäksi televisio- ja videopalveluiden lähettäminen digitaalisessa antennitelevisioverkossa laajentaa DNA:n televisio- ja videopalveluiden peittoalueen kattamaan noin 85 prosenttia Suomen väestöstä. Tällä on merkitystä etenkin niille, jotka eivät asu kaapelitelevisioverkkojen alueella ja jotka haluavat katsoa maksutelevisiosisältöä vapaa-ajan asunnoillaan. Lisäksi DNA on todennäköisesti ensimmäinen operaattori Suomessa ja yksi ensimmäisistä Euroopassa, joka tuo markkinoille vuoden 2017 alkupuoliskolla Android-digisovittimen; se tukee Google Playssä saatavilla olevia teknologioita ja palveluita ja tarjoaa DNA:lle tilaisuuden yhteistyöhön uusien OTT-toimittajien kanssa. Koska DNA:n televisio- ja videopalvelujen käyttäjät ovat kiinnostuneita pääasiassa urheilusta, DNA on ottanut painopisteekseen myös urheilukanavatarjoamansa parantamisen.

Parantuneen markkina-aseman ja tarjoaman hyödyntäminen yritysliiketoiminnassa markkinaosuuden ja kannattavuuden kasvattamiseksi

DNA:n strategiana on kasvattaa markkinaosuuttaan yritysliiketoiminnassa. DNA:n osuus yrityssegmentin tietoliikennemarkkinoiden liikevaihdosta vuonna 2015 oli arviolta 15 prosenttia (lähde: IDC, Gartner Marketvisio). DNA pyrkii saamaan asiakkaikseen kuntia ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja tavoittelee yhä enenevässä määrin myös suuryrityksiä, jotka ovat perinteisesti olleet Elisan ja Soneran asiakaskuntaa. Yritysliiketoiminnassaan DNA tarjoaa kokonaisvaltaisia tietoliikennepalveluita sekä lisäarvopalveluita yritysasiakkaiden hankkiessa tietoliikenne- tai IT-palvelunsa yhä useammin yhdeltä tietoliikenne- tai IT-tarjoajalta. TDC Finlandin oston ja integraation myötä DNA:n kyky palvella suuryrityssegmenttiä parani merkittävästi. DNA sai kaupassa asiakkuuksia ja kilpailukykyiset kiinteän verkon palvelut ja palveluprosessit sekä suurasiakasmyyntiin, projektienhallintaan ja asiakkuuden hoitoon liittyvää osaamista. DNA on alkanut tarjota vuonna 2016 ensimmäisille suurasiakkailleen kattavaa valikoimaa kolmannen sukupolven viestintäpalveluita, joista voidaan mainita IP-pohjainen puhelinvaihdejärjestelmä (*IP PBX*), kaikkikanavainen Contact Center -palvelu ja yritysnumeropalvelut. Osana strategiaansa DNA pyrkii tekemään käyttömäärän perusteella laskutettavista liittymistä pakettihintaisia. Kolmen seuraavan vuoden aikana vähintään 100 000 liittymää on tarkoitus muuttaa pakettipohjaisiksi liittymiksi, mikä kasvattaa liittymäkohtaista liikevaihtoa. Lisäksi kolmannen sukupolven matkaviestinnän ja IP-pohjaisen puhelinvaihdejärjestelmän (*IP PBX*) hyödyntämisen odotetaan pienentävän nykyisiä lisenssikustannuksia huomattavasti vuoden 2017 toisesta neljänneksestä lähtien. Hyvällä tasolla olevan asiakastyytyväisyyden ja asiakassuosittelulukujen (NPS) oletetaan jatkossa tukevan DNA:n pyrkimyksiä kasvattaa markkinaosuuttaan. DNA arvioi, että sen yritysliiketoiminnan nykyisen palveluvalikoiman markkinapotentiaali on noin 1,5 miljardia euroa.

Kulujen ja investointien jatkuva hallinta ja operatiivista tehokkuutta parantavat hankkeet, joilla liiketoiminnasta kertyviä rahavirtoja voidaan parantaa edelleen

DNA:n strategiana on toimia kustannustehokkaasti ja etsiä jatkuvasti tapoja liiketoiminnan operatiivisen tehokkuuden parantamiseksi. DNA on jo toteuttanut useita tehokkuushankkeita ja yrityskauppoihin liittyviä synergiaetuohjelmia. Tulevaisuudessa yhtenä keskeisenä painopistealueena on hyödyntää DNA:n ja Soneran yhteisjärjestelyä operatiivisten kustannusten ja liiketoiminnan investointikustannusten pienentämiseksi. Lisäksi DNA arvioi, että se pystyy parantamaan operatiivista ketteryyttään ja tehokkuuttaan hyödyntämällä päivitettyjä IT-järjestelmiään, joiden ansiosta se kykenee tarjoamaan asiakkailleen yhä henkilökohtaisemmin räätälöityjä palveluita sähköisten markkinointi-, myynti- ja

asiakaspalvelutoimintojen osuuden kasvattamiseksi ja tiettyjen DNA:n ydinprosessien, erityisesti tilaus- ja toimitusprosessien automatisoimiseksi. Lisäksi tehtyjen matkaviestinverkkoinvestointien sekä DNA:n ja Soneran yhteisjärjestelyn myötä DNA:lla on laadukas maanlaajuinen verkko, jonka ansiosta se pystyy kilpailemaan suurista yritysasiakkaista tasavertaisesti Elisan ja Soneran kanssa.

DNA tavoittelee kasvua orgaanisesti ja mahdollisesti tekemällä nykyisillä markkinoillaan täydentäviä yrityskauppoja, jotka joko tarjoavat erittäin suuria synergiaetuja tai vahvistavat DNA:n strategista asemaa sen keskeisillä kasvualueilla.

Taloudelliset tavoitteet

Hallitus on asettanut Listautumisen yhteydessä seuraavat taloudelliset tavoitteet. Taloudelliset tavoitteet ovat tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka eivät ole takeita tulevasta tuloskehityksestä. DNA:n toteutunut tulos saattaa poiketa merkittävästi tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetystä tai niistä pääteltävästä tuloksesta johtuen monista tekijöistä, joita on kuvattu muun muassa kohdissa "Eräitä seikkoja – Tulevaisuutta koskevat lausumat", "Riskitekijät" ja "Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Keskeisiä liiketoiminnan tulokseen vaikuttavia tekijöitä". Kaikki tässä Listalleottoesitteessä esitetyt taloudelliset tavoitteet ovat pelkkiä tavoitteita, eivätkä ne ole, eikä niitä pidä käsitellä, ennusteina tai arvioina Yhtiön tulevasta tuloskehityksestä.

DNA:n keskipitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet ovat:

- markkinoiden keskiarvoa nopeampi liikevaihdon kasvu
- käyttökateprosentti vähintään 30 prosenttia
- operatiiviset investoinnit alle 15 prosenttia liikevaihdosta (pois lukien mahdolliset taajuusalueiden toimilupia koskevat maksut)
- nettovelan suhde käyttökatteeseen alle 2,0, joka voi väliaikaisesti ylittyä, jos DNA:lle tarjoutuu mahdollisuus tehdä houkuttelevia täydentäviä yrityskauppoja nykyisillä markkinoillaan.

Katso tunnuslukujen historiallisen toteutumisen osalta kohta "*Eräitä taloudellisia konsernitilinpäätöstietoja*".

Liiketoiminta-alueet ja palvelutarjoama

DNA:n liiketoiminta jakautuu kahteen liiketoiminta-alueeseen: kuluttaja- ja yritysliiketoimintaan. Kuluttajaliiketoiminnan osuus Yhtiön liikevaihdosta oli 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 71,9 prosenttia ja yritysliiketoiminnan osuus 28,1 prosenttia, ja 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla vastaavat osuudet olivat 73,3 prosenttia ja 26,7 prosenttia.

Kuluttajaliiketoiminta

Kuluttajaliiketoiminnassa DNA tarjoaa asiakkailleen matkapuhelinpalveluita, mobiililaajakaistapalveluita, kiinteän verkon puhe- ja laajakaistapalveluita sekä televisio- ja videopalveluita. Lisäksi DNA tarjoaa yksityisasiakkaille laajan valikoiman matkapuhelimia, tabletteja, mokkuloita, digisovittimia ja näihin liittyviä lisätarvikkeita johtavilta toimittajilta.

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä kuluttajaliiketoiminnan keskeisiä lukuja.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu) (miljoonaa euroa)				
KESKEISET TALOUDELLISET TIEDOT					
Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto	464,4	442,1	596,3[(1)]	620,4[(1)]	592,1[(1)]
Kuluttajaliiketoiminnan käyttökate	131,2	119,6	154,6[(1)]	141,3[(1)]	131,9[(1)]
Kuluttajaliiketoiminnan liiketulos	61,4	43,6	56,0[(1)]	23,0[(1)]	34,4[(1)]

(1) Tilintarkastettu.

Matkapuhelinpalvelut

DNA tarjoaa yksityisasiakkailleen matkapuhelinpalveluja sekä kuukausittain laskutettavina postpaid-liittyminä että ennakkoon ladattavina prepaid-liittyminä. DNA:n matkapuhelinpalvelut muodostavat merkittävän osan DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihdosta. DNA:n matkapuhelinpalveluiden tilaajista noin 84 prosenttia oli postpaid-tilaajia

30.9.2016. Matkapuhelinpalvelut ovat tavallisesti matkapuhelimiin tarkoitettuja, paketoituja puhe- ja datapalveluita. Muihin laitteisiin mobiililaajakaistapalveluita on mahdollista hankkia erikseen. Kaikkiin DNA:n tarjoamiin postpaid-liittymiin sisältyy rajaton määrä dataa kiinteällä kuukausihinnalla, joka määräytyy datayhteyden nopeuden mukaan, ja joko kaikki puheminuutit ja viestit tai liittymän puhe- ja viestimäärän ylittävät puheminuutit ja viestit veloitetaan erikseen. Tarjoama sisältää kaikki keskeiset hintaluokat ja kohdistuu näin ollen koko markkinapotentiaaliin. DNA tarjoaa liittymiä tavallisesti 12 tai 24 kuukauden kiinteiksi määräajoiksi tai ilman kiinteää määräaikaa. Matkapuhelinliittymistä noin 40 prosenttia oli määräaikaisia 30.9.2016, ja tyypillinen sopimuskausi oli 12 kuukautta.

Postpaid-liittymissä matkapuhelinpalveluista saatava liikevaihto muodostuu liittymien kuukausimaksuista, liittymien kuukausimaksuihin kuulumattomien palveluiden käyttömaksuista sekä verkkovierailu- ja yhdysliikennemaksuista. Marraskuusta 2016 lähtien DNA tulee ensimmäisen kerran sisällyttämään yhteen sen tarjoamista liittymätyypeistä tietyn kuukausittaisen datapaketin verkkovierailua varten ilman lisämaksua EU-maissa. DNA:n prepaid-palveluissa matkaviestinnän liikevaihto koostuu pääasiassa eri tavoin hinnoitelluista liittymistä, joissa prepaid-liikevaihto muodostuu joko yksikkö-, päivä- tai kuukausikohtaisesti. Postpaid-liittymien liikevaihto on prepaid-liittymien liikevaihtoa ennustettavampaa, ja postpaid-liittymissä asiakasvaihtuvuus on prepaid-liittymiä vähäisempää.

Mobiililaajakaistapalvelut

DNA tarjoaa yksityisasiakkaille mobiililaajakaistapalveluita mokkuloita, kotireitittimiä, tabletteja ja kannettavia tietokoneita varten, ja nämä palvelut muodostavat osan DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihdosta. DNA tarjoaa mobiililaajakaistapalveluita sekä postpaid- että prepaid-periaatteella. Kaikkiin DNA:n postpaid-liittymiin sisältyy rajaton määrä dataa, ja liittymillä on tietoliikenneyhteyden nopeuden perusteella määräytyvä kiinteä kuukausihinta. DNA:n prepaid-paketit voivat sisältää joko rajoitetusti tai rajoittamattomasti dataa. DNA tarjoaa liittymiä 12 tai 24 kuukauden kiinteiksi määräajoiksi tai ilman kiinteää määräaikaa. Postpaid-mobiililaajakaistan käyttäjiä laskutetaan käytetyistä palveluista kuukausittain. DNA:n mobiililaajakaistapalveluiden sopimuksista noin puolet oli määräaikaisia 30.9.2016.

DNA:n tarjoaa myös prepaid-dataliittymiä, jotka on tarkoitettu mobiililaajakaistaa satunnaisesti käyttäville tabletin käyttäjille. Prepaid-käyttäjät maksavat liittymän käytöstä etukäteen, ja he voivat ladata prepaid-liittymänsä SIM-kortille saldoa.

Kiinteän laajakaistan palvelut

DNA tarjoaa kiinteän laajakaistan palveluita sekä välillisesti taloyhtiöiden kautta että tekemällä suoria sopimuksia kotitalouksien kanssa. DNA:n kiinteän laajakaistan palvelut muodostavat merkittävän osan DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden ja televisiopalveluiden liikevaihdosta. Taloyhtiöiden laajakaistapalveluissa DNA tekee taloyhtiön kanssa määräaikaisen sopimuksen (yleensä 24–36 kuukautta) laajakaistayhteyksien tarjoamisesta kaikkiin rakennuksen huoneistoihin kiinteällä kuukausimaksulla. Taloyhtiö veloittaa maksun kultakin yksittäiseltä huoneistolta osana kuukausittaista yhtiövastiketta. Asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) ja asunto-osakeyhtiöissä noudatettavan vakiintuneen päätöksentekomenettelyn mukaisesti asunto-osakeyhtiöt voivat asukkaiden enemmistöpäätöksellä hankkia vain laajakaistaliittymiä ja kaapelitelevisioliittymiä, joihin sisältyy ilmaiskanavia mutta ei maksukanavia. Taloyhtiöiden laajakaistapalveluiden nopeudet ovat suhteellisen alhaisia, yleensä korkeintaan 10 megabittiä sekunnissa (Mbit/s), ja niitä tarjotaan kotitalouksille pääosin sellaisissa rakennuksissa, joissa on Ethernet-tai kaapelisisäverkko. Suurin osa DNA:n kiinteän laajakaistan liittymistä perustuu taloyhtiöiden kanssa tehtyihin sopimuksiin. Kiinteän laajakaistan palveluiden lisäksi DNA tarjoaa yksityisasiakkaille maksutelevisiopalveluita, kiinteän laajakaistan palveluita ja mobiililaajakaistapalveluita paketoituina. 30.9.2016 yli 65 prosenttia DNA:n kiinteän laajakaistan liittymistä perustui taloyhtiösopimuksiin (mihin sisältyvät myös nopeammiksi päivitetyt yksittäiset taloyhtiöiden yhteydet). Vastaava osuus 31.12.2013 oli alle 45 prosenttia.

Lisäksi DNA tarjoaa kiinteän laajakaistan palveluita suoraan asukkaille DNA Valokuitu Plus- ja DNA Tuplakaista -palveluiden kautta. DNA Tuplakaistapalveluun kuuluvat sekä mobiililaajakaista että kiinteä laajakaista. DNA Valokuitu Plus on saatavilla seitsemällä Suomen kymmenestä runsasväkisimmästä alueesta. Tällä hetkellä DNA:n valokuitupohjaista kaapeliverkkoa ei ole saatavilla Tampereella, Jyväskylässä eikä Turussa.

Jos rakennuksessa on kaapeliverkko tai Ethernet-verkko, asukkaat voivat päivittää taloyhtiöliittymänsä, tai jos he eivät ole taloyhtiösopimuksen kautta DNA:n välillisiä tilaajia, he voivat tilata suoraan kiinteää kuukausimaksua vastaan kiinteän laajakaistan palvelun, jonka nopeus on 50 tai 200 megabittiä sekunnissa (ja gigaluokkaa pääkaupunkiseudulla ja Oulussa). Niillä alueilla, joilla DNA käyttää kuparipohjaista xDSL-teknologiaa, tarjotut latausnopeudet ovat huomattavasti alhaisempia, 5–50 megabittiä sekunnissa (Mbit/s), mikä vastaa muiden xDSL-palveluiden tarjoajien tarjoamia nopeuksia. DNA:n kiinteän laajakaistan yksityisasiakkaista 12 prosenttia käytti laajakaistayhteyttä xDSL-verkon kautta 31.12.2015. Suurimmassa osassa DNA:n kiinteän laajakaistan liittymistä on kiinteä määräaika. DNA Valokuitu Plus- ja DNA Tuplakaista -palveluita tarjotaan vain 24 kuukauden määräaikaisina liittyminä. DNA:n valokuitupohjaista kaapeliverkkoa käyttäviä kiinteän laajakaistan palveluita tarjotaan miltei yksinomaan yksityisasiakkaille.

Televisio- ja videopalvelut

DNA tarjoaa neljäntyyppisiä televisio- ja videopalveluita: kaapelitelevisioliittymiä, kaapelipohjaisia maksutelevisiopalveluita, digitaaliseen antennitelevisioon perustuvia maksutelevisiopalveluita ja OTT-palveluita DNA TV -sovelluspalvelun kautta. DNA:n televisio- ja videopalvelut muodostavat merkittävän osan DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihdosta. DNA tarjoaa televisio- ja videosisällöt käyttäjille monialustaisen palvelun kautta, jonka ansiosta tilaajalla on mahdollisuus valita itselleen mieluisin palveluiden käyttötapa.

Useimmissa tapauksissa DNA tarjoaa kaapelitelevisioliittymän, josta DNA tekee taloyhtiön kanssa sopimuksen määräajaksi (tavallisesti 24 kuukaudesta 36 kuukauteen). Kaapelitelevisioliittymään sisältyy tällä hetkellä useita vapaasti vastaanotettavia kanavia (tavallisena tai teräväpiirtona), ja se tarjotaan kaikkiin rakennuksen huoneistoihin kiinteällä kuukausimaksulla, jonka taloyhtiö veloittaa asiakkailta osana kuukausittaista yhtiövastiketta. Osana kaapelipohjaista maksutelevisiopalveluaan DNA tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden käyttää maksullisia sisältöpaketteja (usein yhdistettynä nopeampiin kiinteän laajakaistan liittymiin) kuukausihinnalla, jonka se veloittaa suoraan asiakkailta. Taloyhtiöiden välityksellä tarjotun kaapelitelevisioliittymän ansiosta DNA pystyy tarjoamaan maksutelevisiopalveluita niille, jotka ovat taloyhtiön kautta DNA:n välillisiä tilaajia, ja voi näin houkutella tällaisia tilaajia kalliimpien palveluidensa suoriksi tilaajiksi. Suoraan asiakkailta veloitettujen tilausmaksujen lisäksi DNA saa taloyhtiölle myydystä kaapelitelevisioliittymästä (ja kiinteästä laajakaistasta) kertyvän liikevaihdon. DNA:n kaapelipohjaiset maksutelevisiopalvelut ovat voimassa joko määräajan, joka vaihtelee tavallisesti kolmesta kahteentoista kuukauteen, tai toistaiseksi.

DNA tarjoaa myös useita erilaisia räätälöityjä digitaaliseen antennitelevisioon perustuvia maksutelevisiopaketteja. Niitä koskevat sopimukset ovat voimassa joko määräajan, joka vaihtelee tavallisesti kolmesta kahteentoista kuukauteen, tai toistaiseksi. Digitaaliseen antennitelevisioon perustuvia maksutelevisiopalveluita tarjotaan lähinnä kaupunkien pientalovaltaisten alueiden ja haja-asutusalueiden kotitalouksille ja kesämökkiasiakkaille.

DNA:n maksutelevisiopaketteihin kuuluvat muun muassa MTV-, Total-, Cmore Film-, Ruutu+- ja Viasat-paketit sekä teemoittain kootut DNA-maksutelevisiokanavapaketit. Kanavapaketteihin kuuluu DNA Mix, johon tilaaja voi valita suosikkinsa vakio- tai teräväpiirtokanavista sekä DNA Sportmix -sisältöpaketti, johon asiakas voi valita yhden, kaksi tai viisi yhdistettyä urheilukanavapakettia. Vaikka DNA tarjoaa antenniverkkonsa kautta perustelevisiopalveluiden sijaan pääasiassa maksutelevisiopalveluita, se kuitenkin lähettää kanavanipuissaan joitakin vapaasti vastaanotettavia teräväpiirtokanavia (kuten Yle ja MTV3) (katso ” *– DNA:n liiketoimintaan liittyvät merkittävät sopimukset – Sopimukset televisiotoiminnan harjoittajien ja sisällöntarjoajien kanssa*”).

Muiden kuin Ylen kanavien, kuten MTV3:n ja Nelosen, siirtovelvoitteiden osalta Tietoyhteiskuntakaaren voimaantulosäännöksen (351 §) ja siirtymäsäännöksen (352 §) ristiriidan johdosta on tällä hetkellä epäselvää, päättyvätkö MTV3:n ja Nelosen siirtovelvoitteet vuoden 2016 lopussa vai vasta sitten, kun Tietoyhteiskuntakaaren 26 §:n mukaiset yleisen edun televisiotoimintaan myönnettävät toimiluvat tulevat voimaan vuoden 2017 aikana. DNA on vastaanottanut irtisanomisilmoitukset koskien MTV3:n ja Nelosen vapaasti vastaanotettavien kanavien lähettämistä. Irtisanomisilmoitusten mukaan kanavien jakelu päättyy kanavakohtaisesti vuoden 2016 lopussa tai vuoden 2017 aikana. Siirtovelvoitteiden umpeutumisen myötä DNA:lla ei ole vapaasti vastaanotettavien kanavien jakeluun lupaa eikä velvollisuutta, ellei jakelusta sovita DNA:n ja televisioyhtiöiden välillä. Maksutelevisiokanavien osalta DNA neuvottelee parhaillaan televisioyhtiöiden kanssa antennitelevisioon perustuvaan DVB-T2-infrastruktuuriin siirtymisestä. Neuvottelut saattavat johtaa muutoksiin kanavien antennitelevisiojakelussa UHF-kanavanipuissa.

DNA tarjoaa asiakkailleen myös OTT-palveluita, kuten jatkuvaan tilaukseen perustuvia tilausvideopalveluita (**SVOD**, *subscription-based video-on-demand*) sekä kertamaksuun perustuvia tilausvideopalveluita (**TVOD**, *transaction video-on-demand*). Vuoden 2015 toisesta neljänneksestä lähtien DNA on tarjonnut viihdepalveluita myös DNA TV -nimisellä sovelluksella vastatakseen yksityisasiakkaiden viihdepalveluiden käytössä tapahtuneeseen muutokseen. DNA TV -sovelluksen tilaamalla televisiota voi katsoa kaikkialla (**TVE**, *television everywhere*). Palvelun ansiosta tilaaja voi katsoa maksutelevisio-ohjelmia eri laitteilla, kuten televisiolla, älypuhelimella, tabletilla ja tietokoneella. Kuukausittaisella lisämaksulla sovellus tarjoaa mahdollisuuden tallentaa pilvipalveluun 4 000 tuntia ohjelmasisältöä. DNA TV -sovellus on kaikkien yksityisasiakkaiden saatavilla erillisenä palveluna, eikä se edellytä digitaalista antennitelevisioliittymää tai kaapelitelevisioliittymää. Sovelluksen voi siten tilata koko Suomen väestö. DNA veloittaa DNA TV -sovelluksen hinnan tilaajilta erikseen riippumatta siitä, tilataanko sovellus erillisenä tuotteena vai yhdistettynä muihin televisiopalveluihin. DNA TV -sovelluksella oli 30.9.2016 noin 272 tuhatta tilaajaa, mikä osoittaa, että palvelusta on tullut nopeasti suosittu.

Kiinteän verkon puhepalvelut

DNA tarjoaa kiinteän verkon puhepalveluita, jotka laskutetaan kerran kuussa ja joiden hinnoittelu perustuu käyttöön. DNA tarjoaa myös liittymäpaketin, johon sisältyy matkapuhelinliittymä kiinteän verkon numeroinnilla. DNA:n kiinteän verkon puhepalveluita ei enää markkinoida aktiivisesti yksityisasiakkaille.

Laitemyynti

DNA tarjoaa yksityisasiakkailleen laajan valikoiman matkapuhelimia, tabletteja, mokkuloita, digisovittimia ja näihin liittyviä lisätarvikkeita, jotka se hankkii tunnetuilta toimittajilta, kuten Applelta, Huaweilta, Samsungilta ja Sonylta. DNA myy matkapuhelimia, tabletteja, mokkuloita ja digisovittimia sekä suorien että välillisten kanavien kautta. DNA pyrkii jatkuvasti parantamaan matkapuhelinpalveluidensa laatua ja monipuolisuutta hyödyntääkseen markkinoiden uusia kehityssuuntia ja matkapuhelinten uusia ominaisuuksia. Lisäksi DNA myy joitakin laitteita ulkopuolisille myyjille. Laitemyynti on tärkeä osa DNA:n asiakaspalvelua ja asiakaspitoa, ja se vaikuttaa myös uusien asiakkaiden hankintaan. DNA ei yleensä tue taloudellisesti minkään myymänsä laitteen hankintaa, eikä laitetta ole tällä hetkellä tyypillisesti kytketty tiettyyn liittymään.

Yritysliiketoiminta

Yritysliiketoiminnassa DNA tarjoaa asiakkailleen kokonaisvaltaisia ratkaisuja, jotka voidaan ryhmitellä seuraavasti:

- viestintäpalvelut, jotka koostuvat matkapuhelinpalveluista sekä kiinteän verkon puhepalveluista
- verkottamispalvelut, jotka koostuvat mobiililaajakaistapalveluista ja kiinteän laajakaistan palveluista
- lisäarvopalvelut, jotka koostuvat pilvi-, palvelinkeskus- ja turvapalveluista sekä M2M-palveluista
- laaja valikoima suurten yritysten liiketoiminnassa käytettäviä laitteita, kuten PBX-, video- ja LAN/WLAN-laitteita
- liiketoiminnan tukkupalvelut, jotka koostuvat kiinteän verkon data- ja puhetukkuliiketoiminnasta ja matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoriliiketoiminnasta.

DNA:n yritysasiakkaita ovat muun muassa yhden henkilön toimistossa tai kotitoimistossa työskentelevät asiakkaat, pienet ja keskisuuret yritykset, suuryritykset sekä kunnat ja muut julkisyhteisöt. Noin neljännes DNA:n yritysliiketoiminnan liikevaihdosta on peräisin tukkuasiakkailta, joita ovat muut matkaviestinoperaattorit, kuten Elisa ja Sonera, sekä kansainväliset verkko-operaattorit ja suuret tietoliikennetoimijat. Noin neljännes DNA:n yritysliiketoiminnan liikevaihdosta tulee pieniltä ja keskisuurilta yrityksiltä (alle 50 henkilöä työllistävät) sekä freelancereilta ja noin puolet suurilta yrityksiltä (yli 50 henkilöä työllistävät) sekä julkisen sektorin yhteisöiltä.

Koska yritysasiakkaille tarjotaan yhä useammin yhdistettyjä tietoliikenne- ja IT-palveluita, DNA tekee yhteistyötä IT-palveluntarjoajien kanssa voidakseen tarjota yritysasiakkaille mahdollisimman houkuttelevia palveluita. Tässä se eroaa muista suomalaisista matkaviestinoperaattoreista, joiden omaan tarjoamaan kuuluu suuremmassa määrin IT-palveluita ja -laitteita.

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä yritysliiketoiminnan keskeisiä lukuja.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu) (miljoonaa euroa)				
KESKEISET TALOUDELLISET TIEDOT					
Yritysliiketoiminnan liikevaihto	169,3	172,7	232,5[(1)]	211,2[(1)]	173,0[(1)]
Yritysliiketoiminnan käyttökate	53,9	54,0	73,1[(1)]	60,9[(1)]	57,5[(1)]
Yritysliiketoiminnan liiketulos	15,4	10,2	17,1[(1)]	2,6[(1)]	7,9[(1)]

(1) Tilintarkastettu.

Viestintäratkaisut

DNA tarjoaa yritysasiakkailleen viestintäratkaisuja, jotka koostuvat matkapuhelinpalveluista ja kiinteän verkon puhepalveluista. DNA tarjoaa yritysasiakkaille kuukausimaksullisia matkapuhelinpalveluita. Matkapuhelinpalvelut vaikuttavat DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihtoon ja kiinteän verkon puhepalvelut kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihtoon. Useimpiin DNA:n yritysasiakkaille tarjoamiin matkaviestinliittymiin sisältyy rajattu määrä dataa liittymän kiinteällä kuukausihinnalla, joka määräytyy datayhteyden nopeuden mukaan; erikseen veloitetaan joko kaikki puheminuutit ja viestit tai pelkästään liittymän puhe- ja viestimäärät ylittävät puheminuutit ja viestit. DNA tarjoaa yritysasiakkaille liittymiä, joissa on 24 tai 36 kuukauden kiinteä määräaika, ja julkisyhteisöille liittymiä, joissa on 36–72 kuukauden määräaika tai jotka ovat voimassa toistaiseksi. Asiakkaita laskutetaan yleensä kuukausittain.

DNA tarjoaa yritysasiakkaille kiinteän verkon puhepalveluita, jotka laskutetaan kuukausittain ja hinnoitellaan käytön perusteella. DNA tarjoaa kiinteän verkon puhepalveluliittymiä sekä matkaviestinliittymiä kiinteän verkon numeroinnil-

la. Lisäksi DNA tarjoaa yritysasiakkaille numeropalveluita niiden oman asiakaspalvelun käyttöön. DNA tarjoaa yritysasiakkailleen myös yritys- ja puhelinneuvottelunumeropalveluita, joiden avulla asiakas voi yhdistää ja rationalisoida kaikki tarvitsemansa puhelinnumerot.

Verkottamispalvelut

DNA tarjoaa yritysasiakkailleen verkottamispalveluita, jotka muodostuvat mobiililaajakaistapalveluista ja kiinteän verkon datapalveluista. Mobiililaajakaistapalveluita tarjotaan kuukausittain veloitettavina liittyminä. DNA:n mobiililaajakaistapalvelut vaikuttavat DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihtoon, kun taas kiinteän verkon datapalvelut vaikuttavat kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihtoon. Useimpiin DNA:n yritysasiakkaille tarjoamiin liittymiin sisältyy rajaton määrä dataa liittymien kiinteällä kuukausihinnalla, joka määräytyy datayhteyden nopeuden mukaan. DNA tarjoaa liittymiä joko kiinteäksi määräajaksi tai ilman määräaikaa. Mobiililaajakaistan tilaajia laskutetaan käytetyistä palveluista pääsääntöisesti kuukausittain.

DNA tarjoaa yritysasiakkailleen laajan valikoiman kiinteän verkon datapalveluita. Tällaisia ovat muun muassa yhden henkilön toimistossa tai kotitoimistossa työskenteleville asiakkaille tarjottavat kiinteän laajakaistan palvelut sekä MPLS-tekniikka (*Multiprotocol Label Switching*) ja sitä käyttävät yksityiset IP-VPN-verkot, joiden avulla keskisuuret ja suuret asiakkaat voivat helposti ja kustannustehokkaasti luoda yhteydet liiketoimintapaikkojensa välille niiden sijainnista riippumatta.

DNA:n kolmannen sukupolven viestintäpalvelut sisältävät pilvipalveluna Mobiilivaihteen, IP-vaihteen ja kaikkikanavaisen Contact Centerin toiminnallisuudet. Palvelu tukee mobiilipäätelaitteita, IP-puhelimia, ohjelmistopuhelimia ja ratkaisu voidaan integroida osaksi kulunhallintajärjestelmiä, toimistosovelluksia ja asiakkaan perinteisiä puhelinvaihteita.

Lisäarvopalvelut

DNA:n lisäarvopalvelut koostuvat muun muassa pilvi- ja palvelinkeskuspalveluista sekä tietoturvapalveluista. Ne vaikuttavat DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihtoon. DNA Konesali- (DNA Server Room), DNA Palvelin- (DNA Server) ja DNA Varmistus (DNA Backup) -palveluidensa kautta DNA tarjoaa yritysasiakkaille täyden pilvi- ja palvelinkeskuspalvelukokonaisuuden. DNA:n palvelinkeskuspalvelut tarjoavat asiakkaille helposti käyttöönotettavan ja aina saatavilla olevan palvelinympäristön, jota tukevat Yhtiön Suomessa sijaitsevat konesalit. DNA tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden ratkaisujen ja operatiivisten palveluiden käyttöön ilman asiakkaille koituvia investointeja laitetiloihin, järjestelmiin tai osaamiseen. Palvelut on suunniteltu niin, että ne skaalautuvat asiakkaiden tarpeiden mukaan.

DNA:n tietoturvapalvelut tarjoavat yritysasiakkaille kustannustehokkaita, helposti skaalattavia tietoturvaratkaisuja kotimaassa ja ulkomailla. DNA:n palvelut suojaavat asiakkaan palvelimet, tietokannat, sovellukset ja työasemat ulkopuolisilta uhilta ja antavat näkymän yrityksen verkon sisällön ja kapasiteetin valvontaan ja hallintaan. Tarjotut ratkaisut sisältävät palomuuri-, hyökkäyksenesto- ja virusturvapalvelut verkon liikenteen suodatuksineen. Niihin kuuluu myös käyttäjien tunnistamiseen ja käyttöoikeuksiin suunnattuja palveluita. Lisäksi DNA tarjoaa monipuolisen valikoiman tietoliikenteen turvapalveluita, joissa internet-yhteyteen yhdistetään integroituja turvapalveluita, kuten palvelunestohyökkäyksiltä suojaava DDos Protection -palvelu ja yhdistetty uhkien hallinta, laitepaikat, LAN/WLAN-yhteys, asiantuntijapalvelut ja ympärivuorokautinen asiakaspalvelu. Kokonaisvaltaisia viestintä- ja verkottamispalveluita etsivät asiakkaat ovat usein erityisen kiinnostuneita yritysasiakkaille tarjottavista lisäarvoa tuovista palveluista.

M2M-palvelut

DNA tarjoaa yritysasiakkailleen M2M-ratkaisuja, jotka on tarkoitettu teollisten laitteiden, koneiden ja eri järjestelmien väliseen automatisoituun tiedonsiirtoon matkaviestinverkossa. 2G- ja 3G-verkoissa toimivat ratkaisut räätälöidään yksittäisen asiakkaan vaatimusten mukaisesti, ja niitä käytetään DNA:n M2M-liittymän välityksellä. DNA:n tarjoamien M2M-liittymien enimmäisnopeus on 2 megabittiä sekunnissa (Mbit/s). Hinnoittelu perustuu käytön määrään. DNA:n M2M-liittymien määrä on kasvanut viimeisen puolen vuoden aikana noin 5 000 liittymällä joka kuukausi. DNA:n M2M-palvelut muodostavat osan DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihdosta. Tällä hetkellä pelkästään 2G- tai 3G-teknologiaa tukevien päätelaitteiden määrä vähenee verkossa nopeasti, kun 4G-päätelaitteet ja nopea mobiililaajakaista yleistyvät. Monet M2M-liittymät kytkeytyvät kuitenkin 2G-päätelaitteisiin, jotka pysyvät todennäköisesti verkossa, kunnes asiakkaat siirtyvät 4G- tai 5G-teknologiaan.

Laitemyynti

DNA tarjoaa yritysasiakkailleen LAN- ja WLAN-palveluita ja -laitteita, joihin sisältyy sekä toimitus että ylläpito ja jotka mahdollistavat tehokkaat internetyhteydet. DNA tarjoaa myös pilvipohjaisen virtuaalisen puhelinvaihteen (**VPBX**,

virtual private branch exchange) sekä kaikkikanavaisen Contact Center -palvelun ja niihin liittyviä laitteita. DNA:n yrityksille myymät kiinteän verkon laitteet muodostavat osan DNA:n kiinteän verkon muista kuin puhepalveluista kertyvästä liikevaihdosta. Lisäksi DNA tarjoaa yrityksille rajoitetusti mobiililaitteita, kuten matkapuhelimia, tabletteja, mokkuloita, digisovittimia ja näihin liittyviä lisätarvikkeita, joita DNA hankkii tunnetuilta toimittajilta, kuten Applelta, Huaweilta, Samsungilta ja Sonylta. DNA:n yrityksille myymistä matkaviestinverkon laitteista saamat tulot muodostavat osan DNA:n mobiililaitteiden liikevaihdosta.

Tukkukauppa

DNA tarjoaa kattavan valikoiman matkaviestinverkon ja kiinteän verkon palveluita sekä lisäarvopalveluita kotimaisille ja ulkomaisille tukkukumppaneilleen. DNA:n merkittävimmät kotimaiset tukkukumppanit ovat Elisa ja Sonera. DNA:n tukkupalvelut koostuvat access-palveluista, IP VPN -palveluista, Ethernet VPN -palveluista, verkkokapasiteettipalveluista, verkkovierailupalveluista ja IP-transit-palveluista. DNA:n kiinteän verkon tukkupalvelut muodostavat osan DNA:n kiinteän verkon muista kuin puhepalveluista ja kiinteän verkon puhepalveluista saamasta liikevaihdosta. Lisäksi DNA tarjoaa matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoreille lähinnä verkon käyttöoikeuksia ja kapasiteetin siirtoon liittyviä palveluita niin, että matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorit voivat käyttää DNA:n verkkoa. DNA:n matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoripalvelut muodostavat osan DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihdosta.

Asiakkaat

Yleiskatsaus

DNA:lla oli 30.9.2016 yli 2,7 miljoonaa matkaviestinliittymää. DNA:n 50 suurimman asiakkaan joukossa oli 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella pääasiassa suuria yrityksiä ja taloyhtiöasiakkaita. Ne muodostivat kyseisen tilikauden kokonaisliikevaihdosta alle 5 prosenttia, mikä kuvaa DNA:n asiakaskunnan hajautuneisuutta. Kymmenen suurimman taloyhtiön osuus DNA:n taloyhtiöasiakkaista oli 12 prosenttia ja 20 suurimman osuus 20 prosenttia. DNA:n suuriin asiakkaisiin kuuluvat myös vuokra-asuntoyhtiöt SATO Oyj ja VVO-yhtymä Oyj.

DNA:n yritysliiketoiminnan asiakaskunta on hajautunut, ja siihen kuului 30.6.2016 noin 60 000 asiakasta. 30.6.2016 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 50 suurimman asiakkaan osuus yritysliiketoiminnan liikevaihdosta oli 29 prosenttia, 500 suurimman asiakkaan osuus 57 prosenttia ja 1 000 suurimman osuus 82 prosenttia. DNA:n yritysasiakkaiden sopimukset ovat tavallisesti voimassa kolmesta viiteen vuotta.

DNA on tehnyt äskettäin neljän vuoden mittaisen noin 5 miljoonan euron sopimuksen Tampereen kaupungin kanssa ja kolmen vuoden mittaisen noin 3,5 miljoonan euron sopimuksen Ylen kanssa. Tampereen kaupungin sopimuksen kautta DNA saa noin 17 000 ja Ylen sopimuksen kautta noin 3 500 uutta matkapuhelin- ja mobiililaajakaistatilaajaa. Toimitukset Tampereen kaupungille ja Ylelle eivät ole tämän Listalleottoesitteen päivämääränä alkaneet.

DNA:n liittymien kokonaismäärä kasvoi 31.12.2013 ja 31.12.2015 välisenä aikana 171 tuhannella. Samalla ajanjaksolla DNA:n matkaviestinverkon liittymäkanta kasvoi keskimäärin 3,4 prosenttia vuodessa. Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liittymien kehitys liittymäryhmittäin mainituilla ajanjaksoilla.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014	2013
	(tilintarkastamaton)				
LIITTYMIEN MÄÄRÄ (tuhatta)					
Matkaviestinliittymät	2 731	2 580	2 621	2 505	2 450
Kiinteän laajakaistan liittymät	438	430	436	415	322
Kaapelitelevisioliittymät	609	599	606	593	591
DNA TV -liittymät	272	173	186	112	10
Kiinteän verkon puheliittymät	68	82	78	100	103

Asiakaspalvelu, asiakkuudenhallinta ja asiakkuuden säilyttäminen

DNA koordinoi asiakaspalvelutoimintojaan tarjotakseen asiantuntevaa, ratkaisukeskeistä opastusta ja neuvontaa. Yhtenä DNA:n asiakaspalveluryhmän ensisijaisena tavoitteena on asiakkuuden elinkaaren hallinta, joka kattaa myynnin, asiakkuuden säilyttämisen, laskutusta koskevat tiedustelut ja teknisen tuen. DNA kehittää ja ylläpitää IT-järjestelmiään jatkuvasti, ja vuonna 2015 se aloitti noin 30 IT-hanketta. DNA on keskittynyt parantamaan asiakasvaihtuvuutta ennakoivaa järjestelmää, ja se on parantanut asiakaspalvelijoidensa valmiuksia ehkäistä asiakasvaihtuvuutta. Vuonna 2015 DNA sisällytti asiakaspalvelujärjestelmiinsä data-analytiikkaominaisuuksia, joiden avulla pystytään tarjoamaan henkilökohtaisia, reaaliaikaiseen asiakaskäyttäytymisanalyysiin perustuvia palveluita.

DNA pyrkii siihen, että sillä on suomalaisista tietoliikennepalveluiden tarjoajista tyytyväisimmät asiakkaat. DNA on myös tehnyt asiakaspalveluunsa merkittäviä investointeja viime vuosina ja toteuttanut useita toimenpiteitä asiakaskokemuksen parantamiseksi. DNA:lla on systemaattiset prosessit asiakaspalautteen keräämiseen ja käsittelyyn ja palvelun laadun valvontaan. Asiakkuudenhallinnan ja asiakaspalvelun tukena on myös nykyaikainen big data -arkkitehtuuri ja analytiikkatyökaluja. Lisäksi DNA:lla on käytössään nykyaikainen markkinoinnin automatisointiohjelmisto, jolla luodaan kaksisuuntaista vuoropuhelua asiakkaiden kanssa. Vuonna 2015 DNA:n puhelinpalvelun jonotusaikoja saatiin lisäresurssien ansiosta lyhennettyä, ja 31.12.2015 päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla DNA:n asiakaspalvelu reagoi tiedusteluihin nopeimmin verrattuna pääkilpailijoihin (lähde: Viestintävirasto, helmikuu 2016). DNA:n asiakaspalveluun soitettujen puheluiden määrä oli 30.6.2014 päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla 508 tuhatta ja 30.6.2016 päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla 428 tuhatta, mikä osaltaan viittaa palvelun laadun parantumiseen. Asiakastyytyväisyyteen myönteisesti vaikuttaneita seikkoja ovat olleet koulutuksen, valmennusten, asiakaspalveluprosessien ja järjestelmien kehittäminen sekä palveluneuvojien osaamisen laajentaminen. Lisäksi verkkopalveluita vahvistettiin asiakkaiden palvelemiseksi kaikissa kanavissa yhä paremmin. Esimerkiksi sosiaalisen median asiakaspalvelua vahvistettiin, ja loppuvuodesta 2015 käyttöön otettiin DNA-tunnus, joka mahdollistaa kirjautumisen yksillä tunnuksilla kaikkiin DNA:n palveluihin. DNA uskoo, että sen asiakaspalveluun tekemät investoinnit ovat osittain auttaneet sitä saavuttamaan pienen asiakasvaihtuvuuden Suomen matkaviestinmarkkinoilla, joka oli 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla vuositasolle muunnettuna 15,5 prosenttia. Asiakaspalvelun kehittäminen on jatkossakin DNA:n keskeinen painopistealue. Lisäksi DNA on saanut asiakkaiden tyytyväisyyttä mittaavassa NPS-arvioinnissa vahvoja ja parantuneita tuloksia. Kuluttajaliiketoiminnassa NPS-pisteiden keskiarvo oli 30.6.2016 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla vähittäismyynnin osalta 54, verkkokaupan osalta 35 ja asiakaspalvelun osalta 24. Yritysliiketoiminnassa NPS-pisteiden keskiarvo oli myynnin osalta 39, toimitusten osalta 38 ja asiakaspalvelun osalta 40. NPS-pisteet lisääntyivät 30.6.2016 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla kaikissa DNA:n kuluttajaliiketoiminnan palvelukategorioissa vuotta aiempaan verrattuna.

DNA on saanut jo useita vuosia EPSI-asiakastyytyväisyystutkimuksessa hyvät tyytyväisyysarviot niin kuluttaja- kuin yritysasiakkailtaan. Vuoden 2016 EPSI-tutkimuksessa DNA sai muihin operaattoreihin verrattuna parhaat asiakastyytyväisyysarviot yrityksille tarjottavien kiinteiden datapalveluiden osalta jo toista vuotta peräkkäin.

Brändi ja markkinointi

Huhtikuussa 2015 DNA otti käyttöön uuden yhden brändin strategian parantaakseen brändin tunnettuutta ja korostaakseen DNA:n asemaa yhtenä Suomen tietoliikennemarkkinoiden johtavista operaattoreista. Aiemmin erilliset DNA Business-, DNA Welho- ja DNA Kauppa -brändit yhdistettiin osaksi uudistunutta DNA-brändiä. Brändiuudistuksen ansiosta DNA näkyy asiakkailleen nyt aikaisempaa selkeämpänä kokonaisuutena. Lisäksi DNA Business-, Forte Netservices- ja TDC Finland -yhtiöiden sisällyttäminen DNA-brändin alle on parantanut merkittävästi käsitystä DNA:sta yritysliiketoiminnan markkinoilla.

DNA-brändi pyrkii ilmentämään korkeaa laatua, nykyaikaisuutta ja ihmisten arvostusta. Lisäksi brändi pyrkii antamaan itsestään avoimen, dynaamisen ja helposti lähestyttävän kuvan. Brändinsä kautta DNA pyrkii havainnollistamaan, että Yhtiö on teknologisen kehityksen, laadun ja asiantuntijuuden eturintamassa ja että se vastaa asiakkaiden tarpeisiin tehokkaalla ja mutkattomalla tavalla. Yritysliiketoiminnassa DNA:n brändätyt palvelut on asemoitu siten, että niiden perustana on aito kiinnostus asiakkaan liiketoimintaan sekä tinkimätön halu tarjota hyvää palvelua ja parasta saatavilla olevaa asiantuntemusta. Brändinsä kautta DNA pyrkii antamaan itsestään kuvan ketteränä ongelmanratkaisijana, joka luo asiakkaiden todellisten tarpeiden mukaan skaalautuvia, joustavia ratkaisuja. Brändin tavoitteena on ilmentää sitoutumista, avoimuutta ja rehellisyyttä sekä rehtiä panostusta asiakkaiden tarpeisiin. DNA-brändin tunnettuus on hyvä sekä yksityis- että yritysasiakkaiden keskuudessa, ja tämä näkyy DNA:n brändiarvossa, joka kasvoi 86 prosenttia vuonna 2015. DNA:n brändiarvon nousu oli Euroopan operaattoreista kolmanneksi suurin. DNA:n brändin katsottiin myös olevan yhdeksänneksi arvokkain brändi Suomessa (lähde: Brand Finance). DNA:n yritysliiketoimintaa koskeva bränditietoisuus (*brand awareness*) oli 30.6.2016 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla kaikkien tutkittujen yritysten keskuudessa 73 prosenttia, mikä oli selvästi enemmän kuin 30.6.2015 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla, jolloin osuus oli 62 prosenttia (lähde: Brand tracker, Taloustutkimus; tutkimus toteutettiin Yhtiön tilauksesta).

DNA käyttää tuotteidensa mainostamisessa useita markkinointikanavia, kuten televisiota, printtimainontaa, puhelinmyyntiä ja internetiä. DNA:n markkinointi keskittyy sen tunnetun brändin ja palkittujen markkinointikampanjoiden ympärille. DNA:n omistautunut markkinointitiimi käyttää tuotteidensa mainostamisessa monikanavaista lähestymistapaa ja panostaa voimakkaasti digitaaliseen markkinointiin.

Myynti ja jakelu

DNA jakelee tuotteitaan ja palveluitaan suorien ja epäsuorien kanavien kautta. Suorien kanavien kautta tapahtuva myynti muodostaa valtaosan liikevaihdosta. Suora myynti tapahtuu DNA:n omien myymälöiden, verkkomyynnin ja DNA:n puhelinpalvelukeskusten puhelinmyynnin kautta (sekä saapuvien että lähtevien puheluiden yhteydessä). DNA:n

epäsuorat kanavat koostuvat ulkopuolisista myyntiedustajista, joihin kuuluvat muun muassa kodinelektroniikan vähittäismyyntiketjut Gigantti ja Power. Sekä DNA:n oma myymäläverkosto että sen epäsuorat kanavat myyvät matkaviestinnän palveluita, kiinteän laajakaistan palveluita sekä televisio- ja videopalveluita. Huomattava osa DNA:n palveluista myydään tällä hetkellä hinnoittelumallilla, jossa tilaaja saa joko palvelun sopimuskauden alussa sovituksi ajaksi edullisempaan hintaan tai jossa palvelun kanssa samaan yhteishintaan saa myös lisäpalveluita. Sopimuskauden alkuun annetun edullisemman hinnoittelukauden jälkeen asiakkaan palvelusta maksama hinta muuttuu korkeammaksi. Nykyisille asiakkaille myydään myös kalliimpia matkapuhelinpalveluita tarjoamalla suurempia nopeuksia tai muuten parempia palveluita siten, että palveluiden hinta on sopimuskauden alkuvaiheessa erityisen edullinen tietyn määräajan. Erityisen edullista hinnoittelua käytetään myös uusien asiakkaiden houkuttelemiseksi DNA:lle kilpailijoilta.

DNA:n tärkein jakelukanava on sen omista myymälöistä koostuva operaattorijakeluverkosto, joka on suurempi kuin millään muulla suomalaisella tietoliikenneyrityksellä. Melkein puolet DNA:n liittymistä myydään sen omien vähittäismyymälöiden kautta. DNA:n vähittäismyymäläketjuun kuuluu 64 myymälää, ja Gigantin ja Powerin kanssa solmittujen kumppanuuksien ansiosta DNA:n tuotteita myydään lisäksi 150 muussakin myymälässä. DNA on tehnyt Samsungin kanssa yksinoikeussopimuksen, jonka perusteella DNA:lla on suurissa suomalaiskaupungeissa neljä Samsung Experience Store -konseptimyymälää. Kaikki DNA:n puhe- ja laajakaistaliittymät sekä televisio- ja videopalvelut ovat saatavilla näistä myymälöistä. Lisäksi DNA otti vuonna 2015 käyttöön uuden verkkokauppa-alustan, jossa myydään monia DNA:n palveluita ja päätelaitteita.

Yritysliiketoiminnassa DNA myy tuotteitaan ja palveluitaan suurille yrityksille, julkiselle sektorille ja kunnille DNA:n verkossa toimivan itsepalvelualustan, pre-sales-henkilökunnan ja ratkaisuarkkitehtien tukemien myyntiedustajakumppanien sekä yhdeksän myyntiosaston ja yritysmyyntitiimin voimin. Pieniä pk-yritysasiakkaita palvelevat pääasiassa myyntiedustajat, myyntikumppanit sekä DNA:n oma 64 myymälän operaattorijakeluverkosto. Yhden henkilön toimistossa tai kotitoimistossa työskenteleville asiakkaille kohdennetussa myynnissä hyödynnetään lisäksi puhelinpalvelua ja verkkokauppaa. Sekä pk-yrityksiä että suuria yrityksiä palveleviin DNA:n yritysmyyntitiimeihin kuuluu yhteensä noin sata ammattilaista. Lisäksi DNA käyttää yritysasiakkaidensa palvelemiseen asiakkuudenhoitotiimejä tarvittavien palvelujen ja asiakkaan liikevaihtopotentiaalin mukaan.

DNA:n matkaviestinverkon prepaid-puheliittymiin voi ladata lisää saldoa useassa vähittäismyyntipisteessä. Matkaviestinverkon prepaid-puheliittymien tilaajat maksavat palvelusta etukäteen, ja he voivat ladata prepaid-liittymänsä SIM-kortille lisää saldoa. Joulukuussa 2015 DNA ja venäläinen operaattori Aiva Mobile toivat Suomen markkinoille ensimmäisen prepaid-liittymän, joka mahdollistaa edulliset puhelut Suomen ja Venäjän välillä.

DNA maksaa edustajilleen liittymien aktivointeihin ja asiakaslaskutukseen perustuvaa provisiota.

Luotonhallinta ja laskutus

DNA:n matkaviestintilaajat ostavat liittymät ja matkapuhelimet suoraan DNA:lta tai muilta vähittäismyyjiltä. DNA laskuttaa matkaviestinnän postpaid-puhepalvelut, mobiililaajakaistapalvelut, kiinteän verkon puhepalvelut ja kiinteän laajakaistan palvelut suoraan niitä käyttäviltä tilaajiltaan. Prepaid-tuotteissa asiakkaat maksavat liittymän käytöstä etukäteen ja voivat tuotteen aloitussaldon jälkeen ostaa lisää saldoa. Prepaid-tuotteiden osalta DNA laskuttaa vähittäismyyjiltä ja jakelijoita tuotteiden ostohinnat pian sen jälkeen, kun DNA on toimittanut näille tuotteet. DNA:lla on paljon asiakkaita ja yksittäiset saatavat ovat verrattain pieniä, joten DNA uskoo, että sen luottoriski on jakautunut tasaisesti. Uusien asiakkaiden luottotiedot tarkastetaan osana tilausprosessia. DNA seuraa myös nykyisten asiakkaidensa luottotietoja, ja jos nykyisillä asiakkailla havaitaan luotto-ongelmia, uusia vakuudettomia myyntejä ei tehdä. Myyntisaamisten arvonalentumistappio oli 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella yhteensä 3,0 miljoonaa euroa (3,6 miljoonaa euroa vuonna 2014) eli 0,4 prosenttia kokonaisliikevaihdosta (0,4 prosenttia 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella), mikä osoittaa luottotappioiden olevan vähäisiä. Luottokelpoisuudeltaan heikoilta asiakkailta edellytetään vakuudeksi perusmaksujen maksamista ennakkoon. DNA:lla on perintätoimiston kanssa sopimus maksamattomien saatavien perimisestä.

DNA on yhdenmukaistamassa laskutusjärjestelmiään. Tarkoituksena on alentaa laskutuskuluja entisestään optimoimalla IT-kehitystä, ylläpitoa ja lisenssimaksuja. Meneillään olevaan yhdenmukaistamisprosessiin kuuluvat nykyisen laskutusjärjestelmän edelleen kehittäminen, jotta sekä kuluttaja- että yritysliiketoiminnan käyttöön saataisiin yksi yhdistetty yleislaskutusratkaisu, sekä nykyisten laskutuspalvelujen siirtoon liittyvät toimenpiteet.

DNA tarjoaa matkapuhelimille ja tableteille 12–36 kuukauden maksuaikasopimuksia. Muut laitteet myydään yleensä ilman maksuaikaa. Jos asiakas vaihtaa matkapuhelimen tai tabletin uudempaan malliin, DNA voi hyvittää osan ostohinnasta sen mukaan, kuinka arvokas ja hyväkuntoinen asiakkaan edellinen matkapuhelin tai tabletti on.

DNA tarjoaa tilaajilleen mahdollisuuden maksaa ostoksensa matkapuhelinpalveluista perittävän laskun yhteydessä. DNA on käynyt keskusteluja potentiaalisten yhteistyökumppaneiden kanssa mahdollisesta mobiilimaksupalveluihin liittyvästä yhteistyöstä.

Verkko ja infrastruktuuri

Yleiskatsaus

DNA:n verkkoinfrastruktuuri koostuu matkaviestinverkosta, valokuitupohjaisesta kaapeliverkosta, xDSL-verkosta, runko- ja siirtoverkosta ja digitaalisesta antennitelevisioverkosta. DNA uskoo, että sen matkaviestinverkon ja kiinteän verkon infrastruktuuri, johon DNA on tehnyt huomattavia investointeja, antaa sille vahvan kilpailuaseman markkinoilla:

- DNA:n 4G-verkko on yksi Suomen kehittyneimmistä matkaviestinverkoista, ja sen odotetaan tavoittavan vuoden 2016 loppuun mennessä 99,6 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. Oy Omnitele Ab:n laatiman tutkimuksen mukaan DNA:n keskimääräinen latausnopeus verkosta päätelaitteelle (*downlink*) Suomen kymmenessä suurimmassa kaupungissa on nopein.
- DNA:n ja Soneran yhteisjärjestely, Suomen Yhteisverkko Oy, on rakentanut yhteisen radioverkon Pohjois- ja Itä-Suomeen. Verkon myötä DNA pystyy tarjoamaan haja-asutusalueille laadukkaan matkaviestinpeiton kustannustehokkaasti.
- DNA:lla on vahva asema taajuuksien osalta: koska DNA:lla on vähemmän tilaajia kuin sen kilpailijoilla, sillä on merkittävästi enemmän käytettävissä olevaa taajuutta käyttäjää kohden.
- DNA:lla on tavoitettavien kotitalouksien perusteella Suomen kattavin valokuitupohjainen kaapeliverkko, jonka peittoalueella on noin 850 000 kotitaloutta ja johon 608 000 kotitaloutta on kytketty (30.6.2016), joka on kokonaan EuroDOCSIS3.0-päivitetty ja joka mahdollistaa vähintään 350 Mbit/s:n latausnopeuden kaikissa kotitalouksissa. Gigaluokan palvelutaso on saatavilla jo pääkaupunkiseudulla ja Oulussa, ja Yhtiön arvion mukaan se on verkon peittoalueen kaikkien kotitalouksien saatavilla heinäkuuhun 2017 mennessä.
- DNA:n digitaaliseen antennitelevisioon perustuva infrastruktuuri DVB-T2, joka kattaa noin 85 prosenttia Suomen väestöstä, mahdollistaa lineaarisen television jakelun kustannustehokkaasti DNA:n valokuitupohjaisen kaapeliverkon peittoalueen ulkopuolella.

Matkaviestinverkko

DNA on tehnyt viime vuosikymmenen aikana merkittäviä investointeja matkaviestinverkkonsa uudistamiseen ja sen peittoalueen kasvattamiseen. Matkaviestinverkkoon tehtyjen investointien painopisteen odotetaan siirtyvän tulevina vuosina uudistamisesta ja peittoalueen kasvattamisesta kapasiteetin kasvattamiseen. Näiden investointien odotetaan jäävän edellisvuosia pienemmiksi. Lähivuosien investoinnit kohdistuvat ensisijaisesti 4G-verkon ja siirtoverkon kapasiteetin lisäämiseen kasvavan mobiilidataliikenteen hallitsemiseksi. Mobiilidataliikenteen arvioidaan kasvavan seuraavien viiden vuoden aikana kymmenkertaiseksi (lähde: Cisco, Ericsson ja IDC). DNA:lla oli vuoden 2015 lopussa 109,9 Hz taajuuksia tilaajaa kohden, kun taas Elisalla vastaava luku oli 74,6 Hz ja Soneralla 91,9 Hz. DNA:lla on myös selvästi enemmän taajuuksia tilaajaa kohden kuin esimerkiksi Vodafonella, jolla on tilaajaa kohden taajuuksia 13,2 Hz, ja Telefonica Deutschlandilla, jolla on tilaajaa kohden taajuuksia 11,0 Hz (lähde: Vodafonen ja Telefonica Deutschlandin julkisesti saatavilla olevat aineistot). Lisäksi DNA on jo ottanut käyttöön edistyksellisen LTE Advanced -teknologian ja aikoo ottaa vaiheittain käyttöön siihen liittyvän *carrier aggregation* -teknologian (**CA**), jotka parantavat verkon suorituskykyä ja palvelutasoa suuremmilla latausnopeuksilla.

Neljä vuotta kestäneiden laajamittaisten uudistusten ja merkittävien investointien jälkeen DNA uskoo, että sillä on tällä hetkellä yksi Suomen kehittyneimmistä matkaviestinverkoista. DNA:n koko matkaviestinverkko on nykyaikaistettu 4G-teknologialla ja moniteknologiaradiotekniikalla (**MSR**, *multi-standard radio*). MSR-tekniikkaa käytetään ohjelmistoradion kapasiteetin jakamiseen eri teknologiasukupolvien (2G, 3G ja 4G) välillä samoissa laiteyksiköissä, ja sen avulla valmistaudutaan huippunopean datan käytön lisääntymiseen tulevaisuudessa. Parannetun kapasiteetin ja peittoalueen lisäksi MSR-teknologian käyttö on parantanut matkaviestinverkon energiatehokkuutta merkittävästi. Mobiilidatapalveluiden ensisijainen alusta on 4G-verkko, jonka käyttäjäkohtainen nopeus on 5–80 megabittiä sekunnissa (Mbit/s) ja jonka teoreettinen enimmäisnopeus voi olla 300 megabittiä sekunnissa (Mbit/s). Oy Omnitele Ab:n heinäkuussa 2016 tekemän tutkimuksen mukaan DNA:n matkaviestinverkko on Suomen kymmenessä suurimmassa kaupungissa keskimäärin nopein. Tulevaisuudessa DNA aikoo tarjota 600 megabitin (Mbit/s) teoreettisia maksiminopeuksia hyödyntämällä CA-teknologiaa nykyisillä taajuuksilla. Lisäksi DNA on ottamassa käyttöön turvalliset matkaviestinnän puhepalvelut myös 4G-verkossa ja langattomissa verkoissa. Nämä palvelut tulevat kaupallisesti saataville alkuvuodesta 2017. DNA:n matkaviestinverkkoonsa tekemien kattavien investointien ansiosta DNA:n 4G-verkon peittoalue on kasvanut. Vuoden 2012 lopussa sen peittoalue kattoi 15 prosenttia Suomen väestöstä, ja vuoden 2016 loppuun mennessä sen odotetaan tavoittavan 99,6 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. DNA:n matkaviestinverkon tukiasemien liityntäyhteyksistä 97 prosenttia on kuitua tai nopeita radiolinkkejä. Vuonna 2015 DNA:n matkaviestinverkon mobiilidatan kokonaismäärä lähes kaksinkertaistui, ja 4G-verkossa se lähes kolminkertaistui. 4G-päätelaitteiden ja nopeamman laajakaistan yleistyminen pienentää nopeasti 2G/3G-päätelaitteiden osuutta verkossa. Yksinomaan 2G-päätelaitetta hyödyntävien M2M-liittymien osuus verkossa säilyy todennäköisesti suurena, kunnes asiakkaat ovat siirtyneet päätelaitteissa 4G- tai 5G-teknologiaan. Tämän johdosta verkossa saatetaan käyttää 2G-palveluita 3G-palveluita pidempään. 5G-teknologia on

standardointivaiheessa, ja DNA arvioi, että se otetaan kaupalliseen käyttöön aikaisintaan vuonna 2020. Toistaiseksi 5G-siirtymää varten ei ole laadittu yleistä verkkostrategiaa eikä 5G-teknologialle ole varattu mahdollista taajuusaluetta.

DNA:n 4G-verkko laajeni vuoden 2015 aikana merkittävästi haja-asutusalueilla DNA:n ja Soneran yhteisjärjestelyn Suomen Yhteisverkko Oy:n ansiosta. Pohjois- ja Itä-Suomessa 4G-verkko tavoitti 160 000 uutta asiakasta, ja yhteisjärjestelyn alueella DNA:n tukiasemien määrä lisääntyi 50 prosenttia. Suomen Yhteisverkko Oy:n perusverkon peittoalue on valmistunut vuoden 2016 kolmannen neljänneksen aikana, ja se kattaa 50 prosenttia Suomen maantieteellisestä alueesta ja noin 15 prosenttia väestöstä. Yhtiön näkemyksen mukaan yhteisjärjestely tarjoaa Yhtiölle tehokkaan rakenteen, jonka avulla tälle haja-asutusalueelle voidaan tarjota parempaa peittoa, enemmän kapasiteettia ja suurempia verkkonopeuksia kuin pelkästään laajentamalla DNA:n omaa matkaviestinverkkoa alueella.

Kiinteä verkko

DNA:n kiinteän laajakaistan tarjoama perustuu lähtökohtaisesti valokuitupohjaisen kaapeliverkon ja FTTx-verkon ratkaisuihin, jotka riippuvat pääosin asiakasrakennusten sisäisistä kaapelointiratkaisuista. DNA:n valokuitupohjainen kaapeliverkko kattaa tällä hetkellä hieman yli 32 prosenttia Suomen kotitalouksista, ja EuroDOCSIS3.0-teknologian avulla se mahdollistaa 350 megabitin (Mbit/s) nopeuden koko verkossa. Gigaluokan palvelutaso on saatavilla jo pääkaupunkiseudulla ja Oulussa, ja Yhtiön arvion mukaan se on verkon peittoalueen kaikkien kotitalouksien saatavilla heinäkuuhun 2017 mennessä. Teknologiastandardin tulevaisuussuunnitelmat DOCSIS3.1-tasolle kattavat tiekartan jopa 10 gigabitin (Gbit/s) symmetrisiin loppukäyttäjänopeuksiin. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä ei ole kuitenkaan tehty päätöstä EuroDOCSIS3.1-teknologiaan investoimisesta.

DNA:n kokonaan omistaman kupariverkon pituus on noin 2 300 tuhatta kilometriä kaapeliparia, ja sen xDSL-peittoalue käsittää noin 500 tuhatta kotitaloutta. xDSL-palveluiden kysyntä on vähenemässä (ja siirtymässä etenkin valokuitupohjaisen kaapeliverkon, FTTx-verkon ja mobiililaajakaistan verkkoratkaisuihin). DNA:n kiinteän laajakaistan yksityisasiakkaista vain 12 prosenttia käytti laajakaistayhteyttä xDSL-verkon kautta 31.12.2015, ja tämän luvun odotetaan laskevan tulevaisuudessa lisää. Kupariverkkoon investoidaan ainoastaan verkon ylläpitämiseksi. Niillä alueilla, joilla DNA:lla ei ole omaa kupari-infrastruktuuria, DNA käyttää (pääasiassa yritysliiketoiminnassaan) olemassa olevia kupariyhteyksiä tekemällä niihin käyttöleasingsopimuksia, joiden kesto vaihtelee tyypillisesti 6 kuukaudesta 3 vuoteen.

Runko- ja siirtoverkot

DNA omistaa suurimman osan valokuituverkostaan, n. 24 000 kaapelikilometriä. Siirtoverkkoarkkitehtuuri koostuu valtakunnallisesta 100 gigabitin (Gbit/s) kertoimin skaalautuvasta rungosta, josta on yhteys kaikkiin Suomen suuriin kaupunkeihin ja useisiin alueellisiin metro- ja liityntäverkkoihin. DNA:n runkoverkosta 90 prosenttia muodostuu Yhtiön kokonaan omistamista kuiduista, ja loput 10 prosenttia hankitaan verkon kapasiteetin peruuttamattomilla käyttöoikeuksilla (*indefeasible rights of use*, **IRU**) ja vuokratuilla kuiduilla. Siirtoverkkoa parannetaan investoimalla uusiin kuituihin, siirtokapasiteettiin ja teknologiapäivityksiin.

Alueelliset metroverkot yhdistävät kaupunki- ja esikaupunkialueiden liityntäverkot runkoon alueellisten liityntäpisteiden kautta. 10 gigabitin (Gbit/s) kertoimin skaalautuvat Metro Ethernet -verkot on rakennettu DNA:n oman kuituinfrastruktuurin päälle, ja ne on täysin suojattu ja kahdennettu. Liityntäverkot tarjoavat yhteysratkaisuja matkaviestinverkon tukiasemien liityntäyhteyksille, kiinteän laajakaistan FTTB/H -ratkaisulle (kuitu rakennukseen- / kuitu kotiin -ratkaisu), valokuitupohjaisen kaapeliverkon terminoinnille ja kuparikaapelin xDSL-teknologialle. Lisäksi yritysten VPN/MPLS-verkot toteutetaan suurissa kaupungeissa käytettävän Metro Ethernet -verkon kautta. Alueilla, joilla DNA:lla ei ole omia kiinteitä liityntäverkkoja, käytetään paikallisten operaattoreiden tarjoamia Ethernet-kapasiteettipalveluita yritysasiakkaiden liittämiseksi liityntäyhteydellä toimiviin alueellisiin radiotukiasemiin. Alueilla, joilla DNA:lla ei ole omia kiinteitä liityntäverkkoja, käytetään paikallisten operaattoreiden tarjoamia Ethernet-kapasiteettipalveluita tai vuokrattavia tilaajakuituja yritysasiakkaiden ja matkaviestinverkon tukiasemien liittämiseksi välitysverkkoon.

Digitaalinen antennitelevisioverkko

DNA:n kokonaan omistama maanlaajuinen digitaalinen antenniverkko kattaa noin 85 prosenttia Suomen kotitalouksista. Suomen ainoat digitaaliset antennitelevisioverkot omistavat DNA ja Digita Oy. DNA:n digitaalinen antennitelevisioverkko lähettää ainoastaan teräväpiirtokanavia. DNA:lla on toimilupa kolmeen kanavanippuun, jotka mahdollistavat 15 teräväpiirtokanavan lähettämisen. Kaikki DNA:n normaalitarkkuuden kanavat lähetetään Digita Oy:n UHF-kanavanippujen kautta (katso ”– *Merkittävät sopimukset*”). High Efficiency Video Coding (**HEVC**) -kompressioteknologia voi kaksinkertaistaa digitaalisen antennitelevisioverkon kanavanippujen kapasiteetin seuraavan kolmen-viiden vuoden aikana. Valtioneuvosto uudisti 12.11.2015 DNA:n antennitelevisioverkon toimiluvat kyseisiin kanavanippuihin. Toimiluvat ovat voimassa kymmenen vuotta 17.5.2017 alkaen. DNA jatkaa kanavatarjontansa laajentamista ja lisää tarjontaansa uusia teräväpiirtokanavia. Digitaalisen antennitelevisioverkkonsa kautta DNA

pystyy tarjoamaan digitaalisen antennitelevision palveluita ja erityisesti valtakunnallista televisiopalvelua sen kiinteän verkon ulkopuolella oleville alueille.

Välitysverkot, palvelualustat ja konesalit

Modernit, täysin IP-pohjaiset välitysverkot (*core-networks*) reitittävät ja terminoivat kaiken tietoliikenteen DNA:n verkoissa. DNA:n välitysverkoissa korkea käyttökapasiteetti yhdistyy luotettavuuteen ja helppoon skaalattavuuteen. Matkaviestinverkossa on tuotannossa julkisesti demonstroitu 600 megabitin (Mbit/s) loppukäyttäjänopeuksia ja kiinteässä runkoverkossa on saavutettavissa gigaluokan sekuntinopeus. DNA:n matkaviestinverkko tarjoaa korkealaatuiset HD-puhepalvelut, ja siinä on tekninen valmius tarjota VoLTE- ja VoWiFi-puhepalveluita. Lisäksi DNA tarjoaa IPv6-palvelut kaikissa verkoissa (kiinteässä verkossa, matkaviestinverkossa ja valokuitupohjaisessa kaapeliverkossa). 4G-verkkovierailu on mahdollinen sekä ulkomailla vieraileville DNA:n asiakkaille (*outbound roaming*) että ulkomaisille Suomessa vieraileville asiakkaille (*inbound roaming*). DNA otti vuonna 2015 ensimmäisenä operaattorina Suomessa IPv6-tuen laajamittaisesti käyttöön kaikissa verkoissa (kiinteässä verkossa, matkaviestinverkossa ja valokuitupohjaisessa kaapeliverkossa). DNA on tuonut 30.9.2016 mennessä IPv6-ominaisuuden tarjolle kaikkiaan jo noin 2,2 miljoonaan kuluttaja- ja yritysliittymään.

DNA:n palvelualustoilta tarjotaan asiakkaille lisäarvopalveluita, kuten yritysviestintä-, sanomaviestintä-, video- ja viihdepalveluita IP-pohjaisen välitysverkon kautta. Moderni yritysten viestintäratkaisu tarjoaa turvallisen pilvipalvelun, jonka tekninen arkkitehtuuri on maantieteellisesti kahdennettu. Se tarjoaa monikanavaiset ohjausnäkymät, joihin kuuluvat DNA:n yritysasiakkaille suunnatut puhe-, tekstiviesti-, sähköposti- ja chat-kanavat sekä sosiaalisen median kanavat. Alusta mahdollistaa integroinnin laajaan valikoimaan palveluita, kuten O365, Salesforce, Mobile Presence, AD, Exchange, Skype for Business, Google, Facebook, pääsynhallintajärjestelmät ja asiakkuudenhallintajärjestelmät. Muita palveluita ovat yritys- ja palvelunumeropalvelut, Hunting Groups, IVR-logiikat, takaisinsoittotoiminnot ja puhelinneuvottelupalvelut asiakkaiden kaikkien viestintätarpeiden täyttämiseksi. WebRTC on saatavilla IP-pohjaisissa puhe- ja videopalveluissa, mikä mahdollistaa viestintävalmiudet ilman selainapuohjelmia.

Video- ja viihdepalveluita tarjotaan Yhtiön näkemyksen mukaan yhden Suomen kehittyneimmän TV-/OTT-viihdepalveluarkkitehtuurin avulla, jonka ansiosta monimuotoista televisiosisältöä voi katsella missä päin tahansa Suomessa. Viihdepalvelualustalle toteutetulle DNA TV-sovellukselle on jo saatavilla yli 60 OTT-kanavaa, rikastettua metadataa sekä useita liittymäsopimuksiin ja kertamaksuun perustuvia, tilausvideopalveluita tarjoavia kirjastoja. Skaalautuvat palvelualustat tuovat Multi-DRM:n, Adaptive Bit Raten ja PVR/Catchupin kaltaiset kehittyneet palvelut asiakkaiden saataville. DNA:n kehittämä käyttöliittymä mahdollistaa asiakasrajapinnassa uudenlaisen televisio- ja viihdepalvelun käytön.

DNA:lla on viisi keskitettyä (operaattorineutraalia) IT-konesalia, joiden kautta se tarjoaa palvelinkeskus- ja XaaS-ratkaisuja yritysasiakkailleen. Konesalit tarjoavat infrastruktuuripalveluita myös sisäisten IT-toimintojen, yhteisten palvelualustojen ja tulevien virtualisoitujen verkkotoimintojen tarpeisiin. Kaikissa DNA:n konesaleissa on kahdennettu valokuituyhteys verkkoon ja varmentaviin järjestelmiin.

Hallintajärjestelmät ja tekniset tukijärjestelmät (OSS)

DNA:n palvelutuotantoa tukevien hallintajärjestelmien arkkitehtuuri koostuu kaikkia verkkoja ja palveluita koskevista konfiguraation-, suorituskyvyn- ja vianhallintaratkaisuista. Palvelutuotannon valvonta- ja hallintajärjestelmät tukevat automatisoitua valvontaa ja tilanneraportointia ylläpitoprosessin tueksi. Asiakaskokemusta ja palvelun kehittämistarpeita kartoitetaan nykyaikaisen datavarastoinnin ja perusteellisen data-analytiikan avulla. Verkkotoimintojen ja automatisoitujen asiakasprosessien sujuvuus varmistetaan täydentävän verkkoinventaarion ja sijaintiratkaisujen keinoin.

Rakentaminen, ylläpito ja kehittäminen

DNA ulkoistaa suurimman osa verkon rakennustöistä ja ylläpitopalveluista kolmelle pääasialliselle palveluntarjoajalle: Voimatelille (kiinteä verkko, Koillis- ja Pohjois-Suomi), Eltelille (kiinteä verkko, Lounais- ja Etelä-Suomi) ja Ericssonille (matkaviestinnän radioverkko, koko Suomi). DNA vastaa kuitenkin itse palvelutuotannon keskeisistä tehtävistä, kuten verkkojen keskitetystä valvonnasta ja operoinnista sekä verkkojen suunnittelusta (Oy Omnitele Ab:lle ulkoistettua radioverkkosuunnittelua lukuun ottamatta).

Toimiluvat ja taajuudet

DNA:n käsityksen mukaan sillä on kaikki tarvittavat toimiluvat liiketoimintaansa varten. Katso ”*Toimiala- ja markkinakatsaus*” ja ”*Sääntely*”. DNA:lla on viranomaisten myöntämät toimiluvat ja radioluvat matkaviestintoimintaan GSM-, UMTS- ja LTE-tekniikalla taajuusalueilla 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz ja 2600 MHz. 900 MHz:n, 1800

MHz:n ja 2100 MHz:n radioluvat päättyvät 31.3.2019, 2600 MHz:n radiolupa päättyy 31.12.2029 ja 800 MHz:n radiolupa päättyy 31.12.2033. DNA ei odota toimilupien uusimiseen liittyvien ehtojen muuttuvan oleellisesti.

Vuonna 2013 pidetyssä huutokaupassa DNA hankki 800 MHz:n taajuusalueen 2 x 10 MHz:n matkaviestinverkon toimiluvan 33,6 miljoonalla eurolla. 800 MHz:n taajuusalueen huutokauppahinta maksetaan yhtä suurissa erissä viiden vuoden aikana lupakauden alusta alkaen. Myös 700 MHz:n taajuusalueen huutokauppaa koskevassa valtioneuvoston asetuksessa huutokauppahinta on määrätty maksettavaksi yhtä suurissa erissä viiden vuoden aikana lupakauden alusta alkaen. DNA on hankkinut tarvittavat radioluvat taajuuksiin, joilla sillä on lähetystoimintaa.

700 MHz:n taajuusalueen huutokauppaa koskevan valtioneuvoston asetuksen mukaisesti huutokauppa koskee kuutta 2 x 5 MHz:n taajuusaluetta, mutta jokaiselle yksittäiselle yritykselle voidaan myöntää korkeintaan kaksi taajuusalueparia. Huutokaupassa jokaisen 5 MHz:n taajuusalueparin vähimmäishinnaksi on määritelty 11 miljoonaa euroa. 700 MHz:n taajuusaluetta koskevan huutokaupan arvioitu alkamisajankohta on 24.11.2016, ja taajuusalueen hyödyntäminen 4G-käyttöön voidaan aloittaa 1.2.2017. 700 MHz:n taajuusalueen toimilupaehdoissa vaaditaan vähintään 99 prosentin väestöpeitto 4G-palveluille, jonka DNA on jo toteuttanut Listalleottoesitteen päivämääränä muilla taajuuksilla. Kapasiteettilaajennuksiin voidaan siten käyttää uusia taajuusalueita ilman tarvetta merkittäville peittoalueinvestoinneille. Lisätietoja on esitetty kohdassa ”*Sääntely – Vireillä olevat sääntelyasiat – 700 MHz:n taajuusalueen uudelleensijoittaminen huutokaupalla*”.

Suomen Yhteisverkko Oy käyttää kaikkia DNA:n ja Soneran taajuuksia yhteisesti. Lisäksi DNA:lla ja Soneralla on mahdollisuus sopia tapauskohtaisesti toiselle tai molemmille tulevaisuudessa mahdollisesti myönnettävien uusien taajuuksien yhteiskäytöstä Suomen Yhteisverkko Oy:n toimesta.

Seuraavassa taulukossa on esitetty DNA:n tämänhetkiset toimiluvat ja taajuuksien määrät.

Taajuusalue	**Taajuus päätelaitteelta verkkoon**	**Taajuus verkosta päätelaitteelle**	**Teknologia**	**Taajuuksien määrä (MHz)**	**Päättyminen**
800 MHz	832–842 MHz	791–801 MHz	LTE	2 x 10,0	12/2033
900 MHz	880–891 MHz	925–936 MHz	GSM UTRA FDD	2 x 11,6	12/2019
1800 MHz	1735–1759 MHz	1830–1854 MHz	GSM UTRA FDD LTE	2 x 24,8	3/2019
1900 MHz	1905–1909 MHz Päätelaitteelta verkkoon ja verkosta päätelaitteelle samassa taajuudessa	1905–1909 MHz	UTRA TDD	4,8	3/2019
2100 MHz	1940–1959 MHz	2130–2149 MHz	UMTS, LTE	2 x 19,8	3/2019
2600 MHz	2500–2520 MHz	2620–2640 MHz	LTE	2 x 20,0	12/2029

Kaikki edellä olevassa taulukossa mainitut taajuusalueet ovat valtakunnallisia (ilman Ahvenanmaan maakuntaa). DNA:n omistamien taajuuksien määrä on kokonaisuudessa 177,2 (MHz:nä). Toimiluvat ovat voimassa määräajan, ja Suomen tämänhetkisen lainsäädännön mukaan päättyviä matkaviestinverkon toimilupia ei huutokaupata uudelleen, vaan myönnetään uudelle toimilupakaudelle vertailevalla menettelyllä.

DNA:n kanavanipuille VHF A, VHF B ja VHF C myönnettyjen, 16.5.2017 päättyvien digitaalisen antennitelevisioverkon toimilupien voimassaoloa on jatkettu valtioneuvoston 12.11.2015 tekemällä päätöksellä. Uusi kymmenvuotinen toimilupakausi alkaa 17.5.2017 ja päättyy 10.1.2027. Kesäkuussa 2016 yksi operaattori kuitenkin luopui sille vuosiksi 2017–2026 myönnetyistä antennitelevisioverkon toimiluvista UHF-kanavanippujen B, C ja D osalta. Nämä toimiluvat on julistettu uudelleen haettaviksi, ja hakuaika päättyi 12.10.2016. Televisioverkon toimilupia ei ole myyty huutokaupalla.

IT-järjestelmät

Yleiskatsaus

DNA:n IT-järjestelmät tukevat sen liiketoimintaa kaikilta osin ja tarjoavat valmiudet asiakaskäyttöliittymien, välitysjärjestelmien ja taustajärjestelmien osalta kattaen muun muassa seuraavat keskeiset alueet:

- asiakaskokemus- ja itsepalvelujärjestelmät, jotka sisältävät keskeiset asiakaskohtaamisen elementit kaikkikanavaiseen kaupankäyntiin, digitaalisiin itsepalvelukanaviin, asiakaspolun hallintaan ja automatisoituun Next-Best-Action-markkinointiin

- tiedonhallinta- ja analytiikkajärjestelmät, joihin sisältyvät perustiedon hallintaan, liiketoimintatiedon hallintaan, asiakasanalytiikkaan ja markkinatietoon tarkoitetut tiedonhallinnan ja analytiikan valmiudet
- liiketoimintaa tukevat järjestelmät, joihin sisältyvät valmiudet digitaalista ja sosiaalista markkinointia, myynti- ja kampanjajohtamista, toiminnanohjausta, yhtenäistä tilaustenhallintaa, laskutusta, asiakkuudenhallintaa sekä clearing-palveluiden, verkkovierailujen ja MVNO- ja M2M-toimintojen tukijärjestelmiä varten
- toiminnan tukijärjestelmät, joihin sisältyvät valmiudet verkonhallintaa, verkkoinventaarion hallintaa, vianhallintaa, palvelutilausten hallintaa, hankintoja, mediointia ja työvoiman hallintaa varten
- tukitoiminnot ja perustason IT-palvelut taloushallinnolle, työntekijöiden yhteistyölle, henkilöstöhallinnolle ja muulle hallinnolle.

DNA:n tietojärjestelmäarkkitehtuuri kehittyy digitaalisten ja fyysisten liiketoimintatarpeiden mukaisesti. Vuonna 2015 DNA:n kuluttajaliiketoiminnan verkkomyynti kasvoi 85 prosenttia, mikä kuvaa parantuneen asiakaskokemuksen ja parempien itsepalvelujärjestelmien merkitystä. Tästä johtuen DNA ottaa vuoden 2016 jälkimmäisellä puoliskolla käyttöön myös uuden, modernin online-kassa- ja ERP-järjestelmän, joka mahdollistaa digitaalisten palveluiden ja fyysisen myymälätoiminnan tiukemman integraation ja näin paremman asiakaspalvelun. Kun DNA kehittää IT-arkkitehtuuriaan, sen päätavoitteena on pelkkien perinteisten liiketoimintamenetelmien tukemisen ja edistämisen sijaan pikemminkin tukea ja vahvistaa uusia digitaalisia palveluita ja innovaatioita. Tätä varten se pyrkii ymmärtämään yhä paremmin asiakkaitaan, tarjoamaan yhä saumattomamman kaikkikanavaisen asiakaskokemuksen, lisäämään operatiivista ketteryyttään ja tehokkuuttaan sekä tukemaan uusia dataan pohjautuvia liiketoimintamalleja. Jo vuonna 2014 DNA uudisti tavoitearkkitehtuurinsa ja organisoi IT-toimintonsa lähelle liiketoimintayksikköjä, kehitti ketteriä työskentelytapoja ja aloitti noin 30 IT-hanketta tarkoituksenaan rakentaa uusi, seuraavan sukupolven digitaalisen liiketoiminnan mahdollistava IT-alusta. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä huomattava osa DNA:n kuluttajaliiketoiminnan IT-hankkeista on saatu päätökseen, mukaan lukien uudet kaikkikanavaisen asiakaskokemuksen mahdollistavat alustat online-liiketoiminnalle ja myymälöille. Tämän lisäksi DNA on pitkällä yritysliiketoimintaa tukevan version kehittämisessä samasta BSS-järjestelmästä, joka on jo kuluttajaliiketoiminnan käytössä. DNA aloittaa yritysliiketoiminnan asiakkaiden migraation vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä ja arvioi, että prosessi saadaan päätökseen vuonna 2019.

Uuden seuraavan sukupolven digitaalisen liiketoiminnan IT-arkkitehtuurin keskeiset periaatteet

Loppukäyttäjän kokemus ja kokeiluun ja käyttäjiin perustuva kehitys

DNA:n IT-arkkitehtuuri on tukena liiketoiminnan ja asiakkaiden muuttuvissa tarpeissa. DNA:n liiketoiminnan keskiössä on asiakas. Tämän vuoksi DNA:n monikerroksisen IT-järjestelmäarkkitehtuurin ylimmän kerroksen tarkoituksena on vahvistaa ja hallita asiakaskokemusta. Kerros sisältää keskeisimmät asiakaskohtaamisen osa-alueet, kuten asiakasportaalit ja -sovellukset, kaikkikanavaisen kaupankäynnin tuen ja keinot asiakaspolkujen hallintaan. Osa-alueet on suunniteltu niin, että ne mukautuvat asiakkaiden tarpeiden mukaisesti reaaliaikaisesti.

Modulaarisuus

Modulaarisen palvelusuunnittelun tavoitteena on hallita kustannuksia, monimutkaisuutta ja ketteryysvaatimuksia. DNA on luopunut niin sanotuista täyden palvelun teknologiapaketeista ja suosii niin sanottuihin best-of-breed-teknologioihin perustuvia yksittäisiä ratkaisuja, jotka ovat löyhästi keskenään sidoksissa. Monet valituista tekniikoista ovat syntyneet tuoreimman digitalisaatiokehityksen tuloksena, ja niitä käytetään siitä riippumatta, ovatko ne pilvipalveluita vai paikallisesti asennettavia ratkaisuja. DNA uskoo, että modulaarinen palvelukeskeinen arkkitehtuuri, vahvat ohjelmointirajapinnat ja yksilöllisesti valitut best-of-breed-työkalut ja -teknologiat nopeuttavat kehityssyklejä ja lisäävät joustavuutta.

Avoimet ohjelmointirajapinnat

DNA:n asiakkaiden kiinnostus yhä useampia sovelluksia ja palveluita kohtaan kasvaa jatkuvasti, minkä vuoksi DNA:n arkkitehtuurin on mahdollistettava entistä enemmän dataa avoimien ohjelmointirajapintojen kautta tarjotakseen asiakkailleen ja yhteistyökumppaneilleen yhä monipuolisempia ja personoituvia palvelutapahtumia. DNA on havainnut, että avoimet ohjelmointirajapinnat edistävät innovaatioita ja antavat DNA:lle mahdollisuuden tuoda uusia tuotteita ja palveluita markkinoille entistä nopeammin.

Tiedonhallinta, analytiikka ja algoritmit

Asiakkaiden vaihteleviin vaatimuksiin ja lisääntyneisiin odotuksiin vastatakseen DNA:n on kyettävä muuntamaan Big Data asiakas- ja liiketoimintaymmärrykseksi, automatisoiduiksi parhaiksi seuraaviksi toimenpiteiksi (*next best actions*) ja palveluinnovaatioiksi. Parhaan liiketoiminta-arvon saavuttamiseksi tieto on integroitava analytiikkamoottoreihin sekä päätöksenteon- ja kampanjanhallinnan järjestelmiin, joita tuetaan DNA:n suunnittelemilla ja optimoimilla algoritmeillä. Tämä mahdollistaa personoitujen ja kontekstitietoisten, reaaliaikaisten kampanjoiden automatisoinnin. DNA on ottanut

tiedon hyödyntämiseen käyttöön vahvat tiedonhallinta- ja analytiikkaratkaisut ja osana niitä reaaliaika-analytiikkaominaisuudet asiakkaiden profiloimiseen ja segmentoimiseen sekä liiketoimintatiedon, asiakastiedon ja markkinatiedon hallintaan. Tämän lisäksi käyttöön on otettu nykyaikaiset työvälineet digitaaliseen markkinointiin ja automatisoituihin Next Best Action -toimenpiteisiin.

Luetteloihin perustuva tilaustenhallinta

Tilaustenhallinta ja toimitus monimutkaistuvat jatkuvasti. DNA:n paketoidut palvelut ovat kehittyneet merkittävästi, ja ne sisältävät erilaisia puhe-, tekstiviesti-, data-, laite-, oheislaite- ja OTT-palveluita, joita lukuisat yhteistyökumppanit tulevat tarjoamaan. Uusien varteenotettavien digitaalisten palveluiden lanseeraamisen ja toimittamisen nopeuttamiseksi DNA on ottamassa käyttöön yhtenäistettyä luetteloihin perustuvaa asiakastilausten (COM) ja palvelutilausten (SOM) hallinnan alustaa osana uutta IT-arkkitehtuuria. Ratkaisu ohjaa tilauksia alusta loppuun asti ja tukee pitkälle vietyä itsepalvelua ja automaatiota asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden ja DNA:n osalta.

Käyttäytyminen ja verkkoanalytiikka

Uusien tiedonhallinnan ja Big Data -analytiikan ratkaisujen yhteydessä DNA on ottanut käyttöön ominaisuuksia, joiden avulla se seuraa asiakkaidensa käyttäytymistä verkkokanavissa. DNA analysoi tietoa reaaliaikaisesti ja tarjoaa rajapintoja, joiden kautta sovellukset voivat hyödyntää asiakasprofiileja ja reagoida samalla kun asiakkaat ovat vielä analysoidussa kontekstissa. Tähän mennessä DNA on integroinut ja automatisoinut muun muassa asiakkaiden käyttäytymistietojen keräämisen verkkosivuiltaan, asiakaspalvelujärjestelmistä ja DNA TV -sovelluksestaan. Ominaisuuksia on hyödynnetty muun muassa kampanjoissa, jotka ovat parantaneet vastausmääriä ja konversioita merkittävästi.

Lisäksi DNA on ottanut käyttöön Big Dataan perustuvan verkkoanalytiikkaratkaisun, jonka avulla kaikkia asiakaskokemuksia voidaan mitata DNA:n verkosta mitattujen tulosten ja siellä esiintyneiden tapahtumien perusteella. Ratkaisuja voidaan käyttää asiakastyytyväisyyden ennustamiseen, käyttötrendien, sijaintimallien ja asiakasarvomittareiden yhdistämiseen ja kokemusten korreloimiseen granulaaristen verkko- ja laitetapahtumien kanssa. Tätä tietoa voidaan tulkita todennäköisimmän syyn määrittelemiseksi ja seuraavien optimaalisten toimenpiteiden (*next best action*) suorittamiseksi ja loppukäyttäjän kokemuksen parantamiseksi.

Kaikkikanavainen asiakaskokemus

DNA haluaa parantaa palvelujaan muun muassa yhdistämällä digitaalisen ja fyysisen maailman mahdollisuuksia. DNA testasi varhaisessa vaiheessa ns. klikkaa ja nouda -ominaisuuksia, joita käyttämällä asiakkaat voivat varata tai ostaa tuotteen verkossa ja noutaa sen DNA:n myymälästä. Kyseiset palvelut otettiin koko maassa hyvin vastaan, joten DNA laajentaa edelleen valittuja kaikkikanavaisuuteen pohjautuvia ominaisuuksia, jotka tarjoavat asiakkaille lisää joustavuutta sekä parempia kokemuksia ja palveluja. Samalla DNA on jo uudistanut verkkokauppansa ottamalla käyttöön kaikkikanavaisuutta tukevan best-of-breed-alustan ja on asteittain ryhtymässä tarjoamaan täysin uusia digitaalisia itsepalveluratkaisuja sekä yksityis- että yritysasiakkaille. DNA arvioi ottavansa käyttöön uusien itsepalvelukanaviensa ensimmäiset versiot vuoden 2016 loppuun mennessä sekä kuluttaja- että yritysliiketoiminnassa. Tämän lisäksi DNA:n tavoitteena on alkaa tarjota uusia IP-pohjaisia viestintäratkaisuja yritysasiakkaille vuoden 2016 loppuun mennessä.

DNA:n liiketoimintaan liittyvät merkittävät sopimukset

Seuraavassa on yhteenveto tietyistä DNA:n liiketoimintaan liittyvistä merkittävistä sopimuksista.

- *Yhteisjärjestely Soneran kanssa.* DNA ja Sonera toteuttivat elokuussa 2014 yhteisjärjestelyn, jonka tarkoituksena on radioliityntäverkon jakamiseen liittyvä yhteistyö yhteisomistuksessa olevan suomalaisen, liiketoimintaa harjoittamattoman osakeyhtiön kautta. DNA omistaa yhtiön osakkeista 49 prosenttia ja Sonera 51 prosenttia. Yhteisjärjestely käsittää yksinomaan verkkoinfrastruktuurin rakentamisen ja käyttämisen, ja DNA ja Sonera kilpailevat kumpikin omista asiakkaistaan. Yhteisjärjestelyn yhteydessä DNA ja Sonera tekivät osakassopimuksen, jossa määrätään DNA:n, Soneran ja Suomen Yhteisverkko Oy:n välisestä yhteistyöstä ja yhtiön hallinnoinnista. Osakassopimuksen mukaan yhteisjärjestely on toteutettava DNA:n ja Soneran yhteistyössä ja kummankin osapuolen myötävaikutuksella. Kaikki yhteisjärjestelyn yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat edellyttävät DNA:n ja Soneran yksimielistä päätöstä. Osakassopimukseen sisältyy määräysvallan vaihtumista koskeva lauseke, joka tulee sovellettavaksi, jos henkilö tai taho, joka on tietyn Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion kansalainen tai jonka kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa (Sveitsiä, Australiaa, Kanadaa ja Yhdysvaltoja lukuun ottamatta), saa suoraan tai välillisesti omistukseensa yli 20 prosenttia joko DNA:sta tai Sonerasta, mikä voisi johtaa yhteisjärjestelyn päättymiseen. Jos neuvotteluissa ajaudutaan ratkaisemattomaan tilanteeseen, prosessin aloittaneella osapuolella on mahdollisuus tarjoutua purkamaan yhteisomistus tiettyyn hintaan joko ostamalla kaikki toisen osapuolen osakkeet tai myymällä kaikki omat osakkeensa toiselle osapuolelle. DNA:n osuus yhteisjärjestelyn peruskapasiteetin operatiivisista kuluista

ja ylläpitokuluista oli 42 prosenttia vuonna 2015 ja 40 prosenttia vuonna 2014. Osuus peruskapasiteetin kustannuksista ei tule ylittämään 50:tä prosenttia. Katso myös ”*Riskitekijät – DNA:n toimintaympäristöön ja liiketoimintaan liittyviä riskejä – DNA:han kohdistuu Suomen Yhteisverkko Oy -yhteisjärjestelyyn liittyviä riskejä*”.

- *Lainasopimus*. Vuonna 2015 DNA teki Nordea Pankki Suomi Oyj:n, Danske Bank A/S:n, Pohjola Pankki Oyj:n, Svenska Handelsbanken AB (publ):n ja Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ):n kanssa 250 miljoonan euron lainasopimuksen, joka koostuu 100 miljoonan euron seniorilainasopimuksesta ja 150 miljoonan euron luottolimiitistä. Syyskuussa 2016 luottolimiittiä jatkettiin ensimmäisen kerran vuodella kaikkien pankkien suostumuksella lokakuuhun 2021 asti. Luottolimiitti oli täysin nostamatta 30.9.2016. Sopimus sisältää sallittua omavaraisuusastetta ja nettovelkaa suhteessa käyttökatteeseen koskevia rahoituskovenantteja sekä eräitä omaisuuserien luovutukseen liittyviä rajoituksia.

- *Joukkovelkakirjalainoihin liittyvät sopimukset*. DNA on laskenut liikkeeseen kaksi listaamatonta, vakuudetonta joukkovelkakirjalainaa: 150 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan marraskuussa 2014 ja 100 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan marraskuussa 2013. Joukkovelkakirjat sisältävät vakuudenantamiskieltoja, vakuudellisia velkoja koskevia rajoituksia sekä ristiineräännyttämiseen ja määräysvallan muutokseen liittyviä ehtoja. Vuonna 2013 liikkeeseen laskettu joukkovelkakirjalaina erääntyy marraskuussa 2018 ja vuonna 2014 liikkeeseen laskettu joukkovelkakirjalaina maaliskuussa 2021. Molemmat joukkovelkakirjalainat ovat kiinteäkorkoisia.

- *Järjestämissopimus*. Yhtiö tekee yhdessä Instituutiomyyjien ja Järjestäjien kanssa Listautumisantia koskevan Järjestämissopimuksen arviolta 29.11.2016. Lisätietoja Järjestämissopimuksesta on kohdassa ”*Listautumisannin järjestäminen – Järjestämissopimus*”.

Seuraavassa on esitetty yhteenveto eräistä keskeisistä DNA:n liiketoimintaan liittyvistä sopimustyypeistä.

- *Lähetyspalvelusopimukset.* DNA on tehnyt Digita Oy:n kanssa yhteistyösopimuksen, jonka mukaan Digita tarjoaa DNA:n käyttöön antennilähetyskapasiteettia televisiokanavien jakelua varten. DNA:n normaalitarkkuuden kanavat lähetetään Digita Oy:n UHF-kanavanippujen kautta. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä Digita Oy:llä on toimiluvat kanavanippuihin UHF A, UHF E ja UHF F. Lisäksi LVM ilmoitti 10.11.2016, että Digita Oy:lle oli myönnetty toimiluvat kanavanippuihin UHF B, UHF C ja UHF D ajanjaksolle 17.5.2017–10.1.2027. Katso myös ”*Riskitekijät – DNA:n toimintaympäristöön ja liiketoimintaan liittyviä riskejä – DNA tarvitsee toimintansa harjoittamiseksi viranomaisten myöntämiä toimilupia, ja toimilupien menettämisellä tai saamatta jäämisellä saattaa olla olennaisen haitallinen vaikutus DNA:n liiketoimintaan.*” Sopimus päättyy 31.12.2019, elleivät osapuolet jatka sitä.

- *Yleiset tekniset hankintasopimukset.* DNA on tehnyt teknisiä hankintasopimuksia eri osapuolten kanssa. Sopimukset liittyvät pääasiassa erilaisten verkko- ja IT-laitteistojen, -ohjelmistojen ja -palveluiden toimittamiseen ja tarjoamiseen. DNA:n keskeisiin hankintasopimuksiin kuuluvat sopimukset seuraavien toimittajien kanssa: Oy LM Ericsson Ab, Oy International Business Machines Ab, Alcatel Lucent Suomi Oy, Hewlett Packard Oy, Oracle Finland Oy ja Santa Monica Networks Oy.

- *Laitteiden hankintasopimukset.* DNA on tehnyt sopimuksia, joiden perusteella DNA voi myydä muun muassa Apple Inc:n iPhone- ja iPad-laitteita, Huawein matkapuhelimia ja lisätarvikkeita sekä Samsungin matkapuhelimia ja tabletteja. Sopimukset ovat pääsääntöisesti voimassa määräajan. Applen kanssa tehdyt sopimukset sisältävät DNA:n puolelta tiettyjä Applen tuotteiden vähimmäistilausmääriä ja markkinointia koskevia sitoumuksia ja antavat Applelle oikeuden irtisanoa sopimukset yksinomaisen harkintansa mukaan päättymään irtisanomisajan jälkeen.

- *Laskutusjärjestelmät ja asiakkuudenhallinta*. DNA teki marraskuussa 2012 sopimuksen Qvantel Oy:n kanssa DNA:n kuluttajaliiketoiminnassa käytettävän asiakaspalvelu- ja laskutusjärjestelmän sekä siihen liittyvien palveluiden toimittamisesta. Sopimuksen alkuperäinen voimassaoloaika oli kolme vuotta, ja sen voimassaoloa jatkettiin lokakuussa 2015 kahdella vuodella. Lisäksi DNA teki elokuussa 2015 sopimuksen Qvantel Oy:n kanssa DNA:n yritysliiketoiminnassa käytettävän asiakaspalvelu- ja laskutusjärjestelmän sekä siihen liittyvien palveluiden toimittamisesta. Sopimuksen alkuperäinen voimassaoloaika on kuusi vuotta. Sopimuksen tarkoituksena on korvata nykyiset laskutusratkaisut ja tarjota DNA:n liiketoimintojen käyttöön yhdenmukainen laskutusratkaisu.

- *Jakelusopimukset*. DNA:lla on sopimussuhteita ulkopuolisten edustajien kanssa. Näihin DNA:n tuotteita ja palveluita myyviin edustajiin kuuluu valikoituja vähittäiskauppiaita ja elektroniikkakauppaketjuja koko maasta, kuten Gigantti ja Power. DNA:n jakelijoidensa kanssa tekemät sopimukset noudattavat pääsääntöisesti DNA:n vakiomuotoisia jakelukumppanisopimuksia. DNA:n jakelusopimukset tehdään yleensä toistaiseksi

voimassa oleviksi, ja kumpikin osapuoli voi irtisanoa ne kuuden kuukauden irtisanomisajalla. Sopimukset sisältävät tavanomaisia ehtoja, jotka koskevat jakelijoiden oikeutta palkkioihin ja tukiin sekä jakelijoiden markkinointivelvollisuuksia.

- *Sopimukset televisiotoiminnan harjoittajien ja sisällöntarjoajien kanssa*. DNA on tehnyt sopimuksia televisiotoiminnan harjoittajien ja sisällöntarjoajien kanssa televisiokanavien, -kanavapakettien ja -ohjelmavalikoimien tarjoamisesta ja jakelusta. DNA on tehnyt sopimuksia myös tilausvideopalvelun ja musiikin suoratoistopalvelun hankinnasta. Katso myös ”*Riskitekijät – DNA:n toimintaympäristöön ja liiketoimintaan liittyviä riskejä – DNA:lla ei ole taattua pääsyä televisiosisältöön, ja se on riippuvainen suhteistaan sisällöntarjoajiin ja televisiotoiminnan harjoittajiin sekä yhteistyöstä näiden kanssa*.”

- *Asiakassopimukset*. DNA:n merkittäviin sopimuksiin kuuluvat sopimukset suurten yritysten, kuntien ja taloyhtiöiden sekä suurten vuokra-asuntoyhtiöiden kanssa. DNA:n 50 suurimman asiakkaan osuus 31.12.2015 päättyneen tilikauden kokonaisliikevaihdosta oli alle 5 prosenttia, mikä osoittaa DNA:n asiakaskunnan olevan hyvin hajautunut. 30.6.2016 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 50 suurimman asiakkaan osuus yritysliiketoiminnan liikevaihdosta oli 29 prosenttia. DNA on tehnyt äskettäin neljän vuoden mittaisen noin 5 miljoonan euron sopimuksen Tampereen kaupungin kanssa ja kolmen vuoden mittaisen noin 3,5 miljoonan euron sopimuksen Ylen kanssa. Tampereen kaupungin sopimuksen kautta DNA saa noin 17 000 ja Ylen sopimuksen kautta noin 3 500 uutta matkapuhelin- ja mobiililaajakaistatilaajaa. Toimitukset Tampereen kaupungille ja Ylelle eivät ole tämän Listalleottoesitteen päivämääränä alkaneet.

Oikeudenkäynnit

DNA on ajoittain osallisena oikeudenkäynneissä. Jäljempänä on kuvattu ne vireillä olevat oikeudenkäynnit, joita DNA pitää olennaisina. DNA:han kohdistetaan ajoittain myös viranomaistarkastuksia ja selvityspyyntöjä, ja osa niistä voi johtaa DNA:n vastaisiin oikeudellisiin menettelyihin. DNA:lle tehdään myös jatkuvasti taloudelliselta intressiltään pieniä asiakasreklamaatioita, joista kaikkia ei pystytä sopimaan osapuolten kesken. Asiakkaat vievät usein tällaiset reklamaatiot eteenpäin, pääasiassa kuluttajariitalautakunnalle tai tietosuojavaltuutetulle. Vaikka DNA:n yksityisasiakkaita koskevat yleiset ehdot on laadittu yhteistyössä Viestintäviraston ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa, DNA katsoo, että sen liiketoiminnan luonteen vuoksi jonkin verran kuluttajariitoja tulee väistämättä vireille. Vuoden 2015 aikana DNA oli osallisena noin 65 kuluttajariidassa, jotka etenivät kuluttajariitalautakunnan käsittelyyn. Kokonaisuutena arvioiden DNA uskoo, että DNA:n kannalta epäedullisesti ratkaistut kuluttajariidat eivät vaikuta olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen.

Listalleottoesitteen päivämääränä Deutsche Telekom AG:n ja DNA:n välinen tavaramerkkiriita on vireillä Helsingin käräjäoikeudessa ja markkinaoikeudessa. Deutsche Telekom AG laittoi tammikuussa 2008 Helsingin käräjäoikeudessa vireille kanteen, jossa se vetosi rekisteröityyn EU-tavaramerkkiin nro 212787. Deutsche Telekom AG vaati, että DNA:ta kielletään käyttämästä merkkiä, väriä tai niiden yhdistelmiä, jotka loukkaavat Deutsche Telekom AG:n EU-tavaramerkkiä nro 212787, jolla Deutsche Telekom AG on suojannut liiketoiminnassaan käyttämänsä magenta-värin. Lokakuussa 2008 nostamassaan vastakanteessa DNA vaati rekisteröidyn yhteisötavaramerkin nro 212787 julistamista mitättömäksi. Loukkauskanteen käsittely keskeytettiin siihen saakka kunnes mitätöintikanne on lopullisesti ratkaistu.

Elokuussa 2009 antamassaan ratkaisussa Helsingin käräjäoikeus lykkäsi vastakanteen käsittelyä, koska EU-tavaramerkin nro 212787 rekisteröinnin pätevyyttä koskevia valituksia käsiteltiin samanaikaisesti kolmessa menettelyssä Suomen ulkopuolella. Deutsche Telekom AG ilmoitti Helsingin käräjäoikeudelle keväällä 2013, että menettelyn jatkamisen esteenä olevat asiat oli ratkaistu.

Deutsche Telekom AG on vaatinut Helsingin käräjäoikeutta esittämään Euroopan unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön tiettyjen kysymysten osalta. Syyskuussa 2015 Helsingin käräjäoikeus ilmoitti, ettei se tässä menettelyn vaiheessa esitä Euroopan unionin tuomioistuimelle kysymyksiä koskevaa ennakkoratkaisupyyntöä. Helsingin käräjäoikeuden mukaan ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskeva vaatimus käsitellään, kun asian valmisteluvaihe on päättynyt.

Helmikuussa 2016 DNA laittoi vireille markkinaoikeudessa kanteen Deutsche Telekom AG:tä ja sen konsernin kolmea T-Systems -yhtiötä vastaan. DNA vaati, että vastaajilta kielletään markkinointi Suomessa käyttäen sellaista pinkkiä tai magenta-väriä, joka loukkaa DNA:n Suomessa vakiinnuttamalla saatua yksinoikeutta tiettyihin pinkin sävyihin tai EU-tavaramerkkeihin tai muihin DNA:lle rekisteröityihin tai vakiintuneisiin tavaramerkkeihin tai aiheuttaa sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978) vastaisesti sekaannusvaaran DNA:han tai sen palveluihin, markkinointiin, tavaramerkkeihin tai muihin tunnusmerkkeihin tai merkitsee niihin liittyvän maineen ja tunnettuuden epäoikeutettua hyväksikäyttöä tai vahingoittaa niitä. Deutsche Telekom AG on kiistänyt DNA:n väitteen vakiinnuttamalla saadusta yksinoikeudesta tiettyihin pinkin sävyihin. Asian käsittely on tämän Listalleottoesitteen päivämääränä vireillä markkinaoikeudessa.

Sonera teki valituksen Yhtiön KL-Kuntahankinnat Oy:n kanssa tekemästä, Tampereen alueen palveluita koskevasta, arvoltaan noin 5 miljoonan euron sopimuksesta. Valituksessa Sonera väitti, että DNA pitäisi sulkea hankintamenettelyn ulkopuolelle asiakasreferenssien puuttumisen takia. Sekä DNA että KL-Kuntahankinnat Oy pitivät vaatimusta perusteettomana. Markkinaoikeus on 18.10.2016 antamassaan päätöksessä hylännyt valituksen. Valitus on kuitenkin viivyttänyt hankkeen aloittamista, ja markkinaoikeuden päätöstä koskeva valitusaika on Listalleottoesitteen päivämääränä kesken.

Ammattiliitto Pro ry on laittanut vireille lokakuussa ja marraskuussa 2016 työtuomioistuimessa kanteet Palvelualojen työnantajat PALTA ry:tä kohtaan koskien DNA:n tiettyjen ICT-alan toimihenkilöiden palkkaluokkaa toimen vaativuuteen perustuen. Asioiden käsittely on tämän Listalleottoesitteen päivämääränä kesken.

DNA on ajoittain osallisena erilaisissa kaavoitusta ja rakennuslupia koskevissa hallinnollisissa riidoissa, jotka liittyvät enimmäkseen matkaviestinverkon tukiasemapaikkoihin.

DNA on ajoittain osallisena erilaisissa muissa oikeudenkäynneissä, joita sen tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä syntyy. DNA:n näkemyksen mukaan mikään näistä oikeudenkäynneistä ei vaikuta olennaisen haitallisesti DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen. Monet oikeudenkäynneistä liittyvät julkisiin hankintaprosesseihin, koska monet julkisiin hankintoihin liittyvistä erimielisyyksistä ratkaistaan lopullisesti markkinaoikeudessa.

Yritysvastuu ja ympäristö

DNA on sitoutunut jatkuvaan liiketoiminnan kehittämiseen ympäristönsä ja sidosryhmänsä huomioon ottavalla tavalla. DNA pyrkii minimoimaan liiketoimintansa haitalliset ympäristövaikutukset ja on sitoutunut vähentämään liiketoimintansa aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä tekemällä Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen ensimmäisenä operaattorina Suomessa.

DNA pyrkii varmistamaan materiaalien ja energian tehokkaan käytön, vähentämään liiketoiminnan aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä, kierrättämään, pitämään jätteen määrän mahdollisimman pienenä ja varmistamaan soveltuvien ympäristölakien noudattamisen. DNA korostaa materiaalien kestävyyttä, elinkaarta ja talteenottoa koko toimitusketjussaan. Materiaalit kierrätetään ja jätteet lajitellaan DNA:n toimipaikoilla ja vähittäismyymälöissä. DNA vähentää matkustustarpeitaan ja paperinkulutustaan suosimalla uusia viestintäratkaisuja.

DNA:n liiketoiminta ei yleensä edellytä ympäristölupien (kaavoituslupia lukuun ottamatta), toimilupien tai muiden lupien hankkimista eikä toimivaltaisille viranomaisille etukäteen tehtävää ilmoitusta. DNA toteaa ja arvioi ympäristöriskit riskinhallintaprosessinsa yhteydessä. DNA:lle on tärkeää tunnistaa liiketoimintansa ympäristövaikutukset ja -riskit sekä toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. DNA kehittää jatkuvasti operatiivista energiatehokkuutta muun muassa päivittämällä radioverkon teknologioita.

Vastuullisuusstrategia

DNA päivitti vastuullisuusstrategiansa ja -tavoitteensa vuonna 2015. Vastuullisuudessa korostuu jatkossa entistäkin enemmän asiakas. Lisäksi DNA asetti liiketoiminnalleen ilmastotavoitteet. DNA:n vastuullisuusstrategia koostuu kolmesta osa-alueesta: asiakas, yhteiskunta ja merkityksellinen työ.

Vastuullisuusstrategiassa asiakasta koskevan osa-alueen ajatuksena on, että DNA hoitaa asiakkaan asiaa. DNA:n tulee ymmärtää asiakkaan tarve ja tarjota tarpeisiin sopivia ratkaisuja. Asiakas ymmärtää, mitä DNA:n palvelut mahdollistavat, ja tiedostaa, mistä asioista digitaalisessa maailmassa pitäisi olla tietoinen. DNA:n vastuullisuusstrategiassa asiakasosa-alueen tavoitteena on, että DNA näkyy yhteiskunnassa mahdollistajana, joka tekee asiakkaidensa arjesta inspiroivampaa, tuottavampaa ja viihdyttävämpää sekä auttaa ehkäisemään digitaalista syrjäytymistä. DNA on esimerkiksi neuvonut nuoria internetin ja matkapuhelimien turvallisessa käytössä usean vuoden ajan.

Vastuullisuusstrategiassa yhteiskuntaa koskevan osa-alueen tavoitteena on, että DNA:lla on merkittävä yhteiskunnallinen rooli tärkeiden viestintäyhteyksien tarjoajana sekä kriittisen infrastruktuurin ylläpitäjänä. DNA:n vastuullisuusstrategiassa yhteiskuntaa koskevan osa-alueen tavoitteena on, että DNA vähentää näin kokonaispäästöjään 15 prosentilla vuoteen 2020 mennessä (vuoden 2014 tasolta), kehittää radioverkkonsa energiatehokkuutta ja vähentää radioverkkonsa päästöjä suhteessa datamäärään 80 prosentilla vuoteen 2020 mennessä (vuoden 2014 tasolta). DNA siirtyi marraskuussa 2015 suorassa sähkönhankinnassa pelkästään uusiutuvilla luonnonvaroilla tuotettuun sähköön. DNA arvioi, että uusiutuvan energian käyttö vähentää DNA:n omasta sähkönkulutuksesta aiheutuvia epäsuoria kasvihuonekaasupäästöjä arviolta 40 prosenttia vuoden 2016 loppuun mennessä, mikä tarkoittaa noin 13 000 hiilidioksiditonnia vähemmän päästöjä vuodessa.

Työtyytyväisyys

DNA uskoo, että tyytyväiset työntekijät ovat sille olennaisen tärkeitä, jotta se voi tarjota laadukasta asiakaspalvelua. Vuoden 2015 Great Place to Work -tutkimuksen mukaan DNA:n henkilöstön työtyytyväisyyttä mittaava Trust Index oli 67 prosenttia (Trust Index -kokonaispisteet). Vuonna 2014 vastaava luku oli 60 prosenttia (Trust dex -kokonaispisteet). Great Place to Work -tutkimuksen mukaan kaiken kaikkiaan 78 prosenttia DNA:laisista piti yhtiötä kokonaisuudessaan todella hyvänä työpaikkana vuonna 2015 (69 prosenttia vuonna 2014).

DNA tarjoaa työterveyshuoltonsa kautta DNA:laisille lakisääteistä laajemman työterveyshuollon. Näin henkilöstöllä on mahdollisuus hyödyntää esimerkiksi erikoislääkärin, gynekologin, työfysioterapeutin ja -psykologin palveluita. DNA tarjoaa työntekijöilleen myös vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen.

Vastuullisuus toimitusketjussa

DNA ottaa toiminnassaan huomioon koko Yhtiön arvoketjun infrastruktuuri-investoinneista ja hankinnoista aina asiakkaalle toimitettavaan palveluun ja lopputuotteeseen saakka. Yhtiö on viime vuosina kehittänyt yhtäältä toimitus- ja hankintaketjujen vastuullisuutta sekä toisaalta panostanut myös loppukäyttäjän huomioimiseen esimerkiksi päätelaitteiden kierrätyksen osalta.

DNA edellyttää kumppaneiltaan taloudellisen, sosiaalisen sekä ympäristövastuun näkökulmien huomioimista toiminnassaan. DNA:lla on ollut vuodesta 2012 lähtien toimittajille ja alihankkijoille suunnatut vastuullisuusvaatimukset (*supplier code of conduct*). Vaatimuksia tarjotaan sovellettavaksi kaikkiin uusiin hankintasopimuksiin, ja ne velvoittavat myös toimittajan vaatimaan alihankkijoitaan noudattamaan samoja periaatteita.

Konsernin oikeudellinen rakenne ja organisaatiorakenne

Seuraavassa esitetään DNA:n konsernirakenne 30.9.2016.

Tytäryhtiöt	**Omistusosuus**
DNA Kauppa Oy	100 prosenttia
DNA Welho Oy	100 prosenttia
Huuked Labs Oy	100 prosenttia
Forte Netservices OOO	100 prosenttia
Yhteisjärjestelyt	
Suomen Yhteisverkko Oy	49 prosenttia
Osakkuusyritykset	
Suomen Numerot Numpac Oy	33 prosenttia
Kiinteistö Oy Siilinjärven Toritie	38 prosenttia
Kiinteistö Oy Otavankatu 3	36 prosenttia

DNA Oyj on DNA-konsernin emoyhtiö. DNA Oyj on DNA-konsernin pääasiallinen operatiivinen yhtiö. DNA:n omia vähittäismyymälöitä hallinnoi sen tytäryhtiö DNA Kauppa Oy. DNA Welho Oy:öön on keskitetty konsernin televisio-, viihde- ja kiinteän laajakaistan liiketoiminta. DNA Welho Oy omistaa VHF-verkon televisiotoimiluvat. Huuked Labs Oy:ssä ei ole tällä hetkellä liiketoimintaa. Forte Netservices OOO palvelee Venäjällä paikallisesti DNA:n yritysasiakkaita. Suomen Yhteisverkko Oy on DNA:n ja Soneran yhteisjärjestely, ja DNA:n osuus yhteisjärjestelyn varallisuudesta, veloista, liikevaihdosta ja kuluista on kirjattu DNA:n konsernitilinpäätökseen. DNA:n osuus yhteisjärjestelyn peruskapasiteetin operatiivisista kuluista ja ylläpitokuluista oli 42 prosenttia vuonna 2015 ja 40 prosenttia vuonna 2014. Osuus peruskapasiteetin kustannuksista ei tule ylittämään 50:tä prosenttia.

Lisäksi DNA:lla on kolme osakkuusyritystä: Suomen Numerot Numpac Oy, Kiinteistö Oy Otavankatu 3 ja Kiinteistö Oy Siilinjärven Toritie. Suomen Numerot Numpac Oy tarjoaa matkapuhelinverkon ja kiinteän verkon numeronsiirtopalveluita, puheluiden reitityspalveluita sekä siirrettyjen numeroiden kysely- ja tiedotuspalveluita. Kiinteistö Oy Otavankatu 3 ja Kiinteistö Oy Siilinjärven Toritie ovat Kuopiossa ja Siilinjärvellä sijaitsevien kiinteistöjen osakkeet omistavia kiinteistöosakeyhtiöitä.

Seuraavassa esitetään DNA:n organisaatiorakenne 30.9.2016.

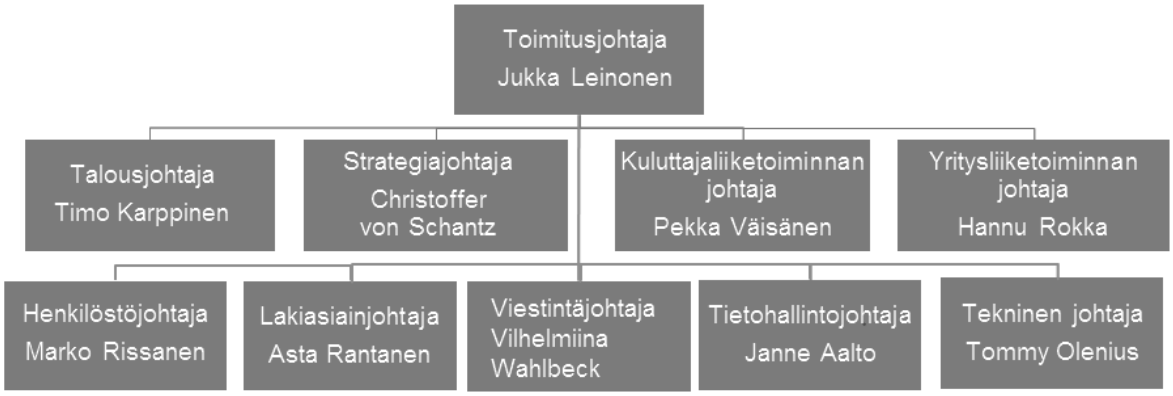

Työntekijä- ja eläkevelvoitteet

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n kokopäiväisten työntekijöiden lukumäärä mainittuina ajankohtina.

Henkilöstö liiketoiminta-alueittain	**30.9.**	**31.12.**		
	2016	**2015**	**2014**	**2013**
Kuluttajaliiketoiminta	1 002	1 000	1 039	1 104
Yritysliiketoiminta	667	672	709	459
Henkilöstö yhteensä	**1 669**	**1 672**	**1 748**	**1 563**

Henkilöstön määrä kasvoi kesäkuussa 2014, kun DNA:lle siirtyi TDC Finlandin Suomen liiketoimintojen oston myötä 244 henkilöä. Henkilöstön määrän väheneminen vuodesta 2014 vuoteen 2015 johtuu TDC Finlandin ostoa seuranneista yhteistoimintamenettelyistä vuonna 2014, joiden johdosta työsopimuksia irtisanottiin vuonna 2015. Vakinaisten työntekijöiden lisäksi DNA käyttää merkittävänä henkilöstöresurssina myös vuokratyövoimaa. Vuokratyövoiman osuus on suuri DNA:n vähittäismyymälöissä sekä puhelinmyynnissä. Osa-aikaisten tai kokopäiväisten sopimustyöntekijöiden määrä 30.9.2016 oli 1 659. Noin kolmasosa kaikista työntekijöistä työskenteli asiakaspalvelussa 30.9.2016.

Kaikki henkilöstöryhmät ovat työehtosopimusten piirissä. Palvelu- ja tuotantotyöntekijät kuuluvat sähköalan energia-, ICT- ja verkostoalan työehtosopimukseen ja toimihenkilöt ja ylemmät toimihenkilöt ICT-alan toimihenkilöiden ja ylempien toimihenkilöiden työehtosopimuksiin. Tämänhetkinen ICT-alan työntekijöitä koskeva työehtosopimus on voimassa 31.1.2017 asti, jonka jälkeen uuden työehtosopimuksen odotetaan tulevan voimaan aikavälille 1.2.2017–31.1.2018. ICT-alan toimihenkilöitä ja ylempiä toimihenkilöitä koskevat työehtosopimukset ovat voimassa 31.10.2017 asti.

DNA:n henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkevakuutusyhtiöissä oleva lakisääteinen työeläkevakuutus on käsitelty maksupohjaisena järjestelynä.

Vuonna 2015 DNA:n maksupohjaisena järjestelynä käsitellyt eläkekulut olivat 15,9 miljoonaa euroa, vuonna 2014 14,6 miljoonaa euroa ja vuonna 2013 12,2 miljoonaa euroa.

DNA katsoo työntekijäsuhteidensa olevan hyvät. DNA:ssa ei ole ollut työvoimaan liittyviä työnseisauksia vuoden 2010 jälkeen lukuun ottamatta vuoden 2015 valtakunnallista poliittista työnseisausta, joka kesti yhden päivän ja kohdistui Suomen hallitukseen ja sen aikomukseen muuttaa työlainsäädäntöä.

Kiinteistöt ja vuokraoikeudet

DNA:lla on tällä hetkellä käytössään yhteensä 26 toimitilaa ja 64 myymälää. Lisäksi neljä myymälää on toteutettu yhteistyössä Samsungin kanssa (Samsung Experience Stores). DNA on vuokrannut kaikki myymälätilansa. Toimitiloista DNA on vuokrannut 24 toimitilaa, sen Helsingissä sijaitseva pääkonttori mukaan luettuna, ja DNA omistaa loput kaksi toimitilaa, jotka molemmat sijaitsevat pääkaupunkiseudulla. Laitetilat DNA jakaa merkityksellisyytensä perusteella kriittisiin, isoihin ja pieniin laitetiloihin. DNA:lla on noin 20 kriittistä laitetilaa, noin sata isoa laitetilaa ja tuhansia pieniä laitetiloja eri puolilla Suomea. DNA:n laitetiloista lähes kaikki ovat vuokrattuja.

DNA omistaa tällä hetkellä kaikki oman verkostonsa tukiasemalaitteistot. Yhteisjärjestelyn alueella sijaitsevat tukiasemalaitteistot ovat kokonaan Suomen Yhteisverkko Oy:n omistuksessa. Yleensä DNA vuokraa antennipaikat niiden omistajilta, ja se on tehnyt myös yhteiskäyttösopimuksia tai vastaavia sopimuksia tiettyjen antennipaikkojen omistajien kanssa.

Immateriaalioikeudet

DNA on rekisteröinyt tärkeimmät tavaramerkkinsä, kuten DNA, Welho ja DNA Kauppa, Suomessa ja EU-tavaramerkkien kautta EU:ssa. Joitakin tavaramerkkihakemuksia on tällä hetkellä vireillä Patentti- ja rekisterihallituksessa. DNA ei omista sellaisia rekisteröityjä patentteja tai tekijänoikeuksia, joiden DNA katsoisi olevan olennaisia koko liiketoimintansa kannalta. DNA on myöntänyt joillekin edustajille, sisällöntarjoajille ja matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoreille sekä muille yhteistyökumppaneille osapuolten välisissä sopimuksissa oikeuden DNA:n tavaramerkkien ja/tai nimen käyttöön. Nämä sopimukset liittyvät pääsääntöisesti markkinointiyhteistyöhön, yhteistyösopimuksiin, televisiokanavien ja muun sisällön tarjontaan sekä jakeluun, myyntiedustukseen ja tukkumyyntiin. Kuten edellä on todettu, DNA:n ja Deutsche Telekom AG:n välillä on vireillä tavaramerkkiriita. Katso ”– *Oikeudenkäynnit*”.

Vakuutukset

DNA:n vakuutukset tarjoavat vakuutussuojan, joka on DNA:n näkemyksen mukaan toimialan tavanomaisten käytäntöjen mukainen. DNA:n vakuutuksiin kuuluvat muun muassa kiinteistövakuutus, keskeytysvakuutus, ammatinharjoittajan vastuuvakuutus (joka käsittää muun muassa tuotevastuun ja vastuun palveluista) sekä vakuutus, joka kattaa yrityksen vastuun virheiden ja laiminlyöntien vuoksi menetyksiä kärsineiden kolmansien osapuolten esittämien vaatimusten varalta, johdon ja hallituksen vastuuvakuutus, rikosvakuutus, tietyt pakolliset kiinteistövakuutukset ja lisäeläkevakuutukset.

SÄÄNTELY

Yleiskatsaus

Suomen viestintämarkkinoita koskee toimialakohtainen ja yleinen sääntely ja eri viranomaisten, kuten LVM:n ja Viestintäviraston, valvonta. LVM valmistelee liikenne- ja viestintäalaa koskevat poliittiset ja strategiset linjaukset ja lainsäädännön. LVM valvoo ja ohjaa Viestintäviraston toimintaa. Viestintäviraston on kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä asioissa, joiden katsotaan olevan tärkeitä viestintämarkkinoiden yleisen kehityksen kannalta. Viestintävirasto on tärkeä sääntelyviranomainen, jonka vastuulla on esimerkiksi järjestää matkaviestinverkon toimilupiin liittyviä huutokauppoja, hallinnoida radiotaajuuksia ja myöntää tiettyjä toimilupia. Keskeinen toimialan sääntelykehys muodostuu muun muassa tietoyhteiskuntakaaresta (917/2014) ja siihen liittyvistä säännöksistä.

Suomi on EU:n jäsen, joten sitä koskevat EU:n televiestintäasetukset ja -direktiivit. EU:n nykyinen sähköisen viestinnän sääntelykehys muodostuu direktiiveistä ja asetuksista, joita sovelletaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Direktiivit ovat puitedirektiivi (direktiivi 2002/21/EY), käyttöoikeusdirektiivi (direktiivi 2002/19/EY), valtuutusdirektiivi (direktiivi 2002/20/EY), yleispalveludirektiivi (direktiivi 2002/22/EY) ja sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi (direktiivi 2002/58/EY). Asetukset ovat asetus Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimestä (BEREC) (asetus (EY) N:o 1211/2009) ja asetus verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa (asetus (EU) N:o 531/2012), jota verkkovierailuasetus on muuttanut. Toukokuussa 2015 Euroopan komissio esitteli niin sanotun digitaalisten sisämarkkinoiden strategian ja julkisti selvityksen sähköisen viestinnän sääntelykehyksestä. Euroopan komissio julkaisi 14.9.2016 ehdotuksensa sähköisen viestinnän sääntelykehyksen uudistamiseksi. EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden strategia ja lainsäädäntötyö vaikuttavat DNA:n toimintaympäristöön.

Tietoliikennealan sääntely

Yleistä

Tietoyhteiskuntakaari ja siihen liittyvät säännökset asettavat yleisen kehyksen kiinteällä verkolla ja matkaviestinnällä toteutettavaa tiedonsiirtoa varten. Tietoyhteiskuntakaari sääntelee kaikkea kiinteän verkon ja matkaviestinverkon puheensiirron, laajakaistadatan siirron ja televisio- ja radio-ohjelmien lähettämisen toimittamista.

Tietoyhteiskuntakaaren tarkoituksena on edistää televiestintäverkkoihin kuuluvia palveluita sekä varmistaa, että televiestintäverkkoja ja -palveluita on saatavilla maanlaajuisesti kohtuullisin ehdoin. Lisäksi tietoyhteiskuntakaaren tarkoituksena on varmistaa, että suomalaiset televiestintäpalvelut täyttävät kuluttajien kohtuulliset tarpeet ja että ne ovat kilpailukykyisiä, teknologisesti kehittyneitä, korkealaatuisia, luotettavia, turvallisia ja edullisia. Tietoyhteiskuntakaaren tarkoituksena on myös turvata radiotaajuuksien tehokas ja häiriötön käyttö. Näiden tarkoitusten saavuttamiseksi tietoyhteiskuntakaari sisältää säännöksiä, jotka edellyttävät televiestintäpalveluiden tarjoajia hankkimaan toimiluvat tietyille toiminnoille. Lisäksi Viestintävirasto sääntelee televiestintämarkkinoita, esimerkiksi määräämällä tiettyjä velvoitteita televiestintäpalveluiden tarjoajille, joilla on huomattava markkinavoima, ja edellyttämällä, että teleyritykset tarjoavat yleispalveluita nimetyillä maantieteellisillä alueilla. Tietoyhteiskuntakaari sisältää myös kuluttajien oikeuksia koskevia säännöksiä ja televiestintäpalveluiden tarjoajien myyntiin liittyviä tiettyjä rajoituksia, kuten rajoituksia matkaviestinliittymien ja -laitteiden paketoinnille kuluttajien käyttöön.

Tarjontavelvollisuus

Tietoyhteiskuntakaaren mukaan Viestintävirasto määrää yrityksen huomattavan markkinavoiman (**HMV**) yritykseksi, jos sillä havaitaan olevan tietyillä markkinoilla sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista tai muista käyttäjistä. HMV-päätöksessä Viestintävirasto asettaa televiestintäpalvelun tarjoajalle velvoitteita, jotka liittyvät sen tiettyihin palveluihin tai markkinoihin ja maantieteellisiin alueisiin.

Tämän Listalleottoesitteen päivämäärään mennessä Viestintävirasto on antanut viisi HMV-päätöstä, jotka koskevat tiettyjä DNA:n HMV-markkinalla tarjottavia palveluita. Suorat asiakasmyynnit eivät kuulu HMV-päätösten soveltamisalaan. Tukkuasiakkaiden kanssa tehtyjen sopimusten ehdoissa on otettava huomioon voimassa olevat HMV-päätökset. HMV-päätökset sääntelevät DNA:n tukkupalveluiden seuraavia alueita:

- laskevaa puheliikennettä yksittäisiin kiinteisiin puhelinverkkoihin
- laskevaa puheliikennettä yksittäisiin matkaviestinverkkoihin
- kiinteään verkkoon pääsyä, eli eriytettyä käyttöoikeutta tilaajayhteyteen (sekä valokuitu- että metallijohdinyhteyksiin)
- tukkutason laajakaistapalvelut

- paikallistason kiinteiden yhteyksien tukkutason käyttöoikeutta.

HMV-päätöksillä säädetään ehtoja DNA:n toiminnalle tukkuasiakkaiden kanssa, kuten yhteenliittämistä ja tilaajayhteyden vuokraamista koskevia velvollisuuksia sekä edellytystä sille, että DNA julkaisee sovellettavia hintatietoja ja sopimusehtoja. Useisiin päätöksiin sisältyy syrjimättömyyttä ja kustannussuuntautunutta hinnoittelua koskevia lisävelvoitteita.

Kahteen DNA:ta koskevaan HMV-päätökseen sisältyy myös enimmäishintoja. Elokuussa 2015 Viestintävirasto antoi DNA:lle sekä muille HMV-yrityksille (kuten Elisalle ja Soneralle) matkaviestinverkkoon laskevaa puheliikennettä koskevan päätöksen, jossa terminointimaksuille asetettiin enimmäishinta kolmeksi vuodeksi joulukuusta 2015 alkaen. Kaikkiin asiaankuuluviin HMV-yrityksiin sovellettavaksi enimmäishinnaksi asetettiin 1,25 senttiä minuutilta, ja se laski teleyritysten toisiltaan veloittamia terminointimaksuja kolmanneksella. Terminointimaksut ovat kuitenkin edelleen Euroopan komission suositusten yläpuolella.

Lisäksi DNA:han liittyvä vuoden 2012 HMV-päätös kiinteään verkkoon pääsyn markkinasta (tilaajayhteydet) sisältää enimmäishintoja, joiden tasosta Viestintävirasto ei ole vielä erikseen tehnyt päätöstä. Huhtikuussa 2015 Viestintävirasto antoi päätökset enimmäishintojen asettamisesta tilaajayhteyksille. Enimmäishinnat tulivat voimaan 1.6.2015. Korkein hallinto-oikeus määräsi 6.7.2015 Viestintäviraston enimmäishintoja koskevat päätökset täytäntöönpanokieltoon, minkä jälkeen DNA palasi käyttämään ennen 30.5.2015 voimassa olleita tilaajayhteyksien hintoja. Heinäkuussa 2016 Korkein hallinto-oikeus hylkäsi Viestintäviraston enimmäishintojen asettamista koskevan päätöksen. Päätös perustui siihen, että määritellessään, oliko hinnoittelu kustannussuuntautunutta, Viestintävirasto oli virheellisesti soveltanut Tietoyhteiskuntakaaressa asetettuja parametrejä kumotun viestintämarkkinalain (393/2003) lievempien säännösten sijaan. Viestintämarkkinalain säännökset olivat voimassa ja niitä tuli soveltaa vuonna 2012, jolloin HMV-päätös alun perin tehtiin. Korkein hallinto-oikeus palautti asian Viestintäviraston käsittelyyn, joka voi joko tehdä uudet päätökset perustuen vuoden 2012 HMV-päätöksiin tai tehdä uudet HMV-päätökset perustuen uusiin markkina-analyyseihin.

Viestintävirasto on myös antanut HMV-päätöksiä, jotka sääntelevät muiden kiinteän verkon operaattoreiden tukkupalveluita.

Yleispalvelut

Kaikilla kuluttajilla ja yrityksillä on oikeus hankkia viestinnän peruspalveluita, niin sanottuja yleispalveluita, kotiinsa tai yrityksen sijaintipaikkaan. Tietoyhteiskuntakaaren sääntelyn mukaan yleispalveluiden tulee olla kohtuullisesti hinnoiteltuja ja ne on toimitettava kohtuullisessa ajassa. Mikäli yleispalveluiden saatavuus ei ole riittävä tietyllä maantieteellisellä alueella, Viestintävirasto voi nimetä teleyrityksen yleispalveluyritykseksi varmistaakseen televiestintäpalveluiden tarjonnan alueella.

Viestintävirasto on nimennyt DNA:n yleispalveluyritykseksi tietyillä alueilla Suomessa. Yleispalveluihin sisältyy seuraavaa:

- puhelinliittymät, joilla on mahdollista soittaa hätäpuheluja, soittaa ja vastaanottaa koti- ja ulkomaanpuheluja sekä käyttää muita tavallisia puhelinpalveluita (tällä hetkellä alueet, joita nämä palvelut koskevat, ovat tietyt Inarin/Utsjoen postinumeroalueet (postinumeroalueet 99870 ja 99800)
- internetliittymät, jotka tarjoavat vähimmäisyhteysnopeuden, joka on määritelty LVM:n asetuksessa 439/2015 tarkoituksenmukaisen internetyhteyden vähimmäisnopeudesta yleispalvelussa ja joka on tällä hetkellä 2 Mbit/s saapuvassa liikenteessä tai 1,5 Mbit/s 24 tunnin mittausjakson aikana, josta vähintään 1 Mbit/s minkä tahansa 4 tunnin mittausjakson aikana; tällä hetkellä alueet, joita nämä palvelut koskevat, ovat tietyt seuraavien kuntien postinumeroalueet: Inari/Utsjoki (postinumerot 99870 ja 99800), Savukoski/Sodankylä (99640), Sodankylä (99520), Enontekiö (99430), Salla (98980 ja 98960), Savukoski (98830), Pelkosenniemi (98570), Pudasjärvi/Puolanka (93350), Suomussalmi (89670) ja Puolanka (89320)/2015)
- kuulo- ja puhevammaisten internetyhteydet, jotka mahdollistavat videopuhelu- ja etätulkkauspalvelut, joiden symmetrinen latausnopeus on 512 kbit/s (tällä hetkellä alueet, joita nämä palvelut koskevat, ovat tietyt postinumeroalueet: Inari/Utsjoki (postinumerot 99870 ja 99800), Sodankylä (99520), Enontekiö (99430), Salla (98980), Savukoski (98830), Pelkosenniemi (98570), Pudasjärvi/Puolanka (93350) ja Suomussalmi (89670)
- kuulo- ja puhevammaisten liittymät, jotka mahdollistavat hätäpalvelutekstiviestin lähettämisen ja vastaanottamisen (tällä hetkellä alueet, joita nämä palvelut koskevat, ovat tietyt Inarin ja Utsjoen postinumeroalueet (postinumerot 99870 ja 99800).

Viestintävirasto valvoo säännöllisesti yleispalvelun toteutumista ja sitä, että yleispalveluiden tarjoamiseen nimetyt yritykset noudattavat niille asetettuja velvoitteita. Viestintävirasto valvoo myös yleispalveluiden hinnoittelua ja vertaa hinnoittelua viestintäpalveluiden yleiseen hintatasoon. Yleispalveluyritys voi kieltäytyä toimittamasta palvelua tietylle

käyttäjälle, jos käyttäjä on asetettu syytteeseen tai tuomittu jonkin teleyrityksen liittymää hyväksi käyttäen tehdystä tietoliikenteen häirinnästä edeltävän yhden vuoden ajanjakson aikana tai käyttäjällä on yleispalvelun tarjoajan liittymän käytöstä aiheutuneita maksamattomia, erääntyneitä ja riidattomia velkoja.

Kiinteän laajakaistan ja kiinteän verkon puhepalveluiden sääntely-ympäristö

Kiinteän laajakaistan ja kiinteän verkon puhepalvelut ovat enimmäkseen sääntelystä vapaita. Tehtyään Viestintävirastolle teletoimintailmoituksen televiestintäpalveluiden tarjoajat voivat tarjota kiinteän verkon puhepalveluita ja kiinteän laajakaistan palveluita. Palvelut voivat perustua joko palveluntarjoajien omaan kiinteään verkkoon tai muiden toimijoiden verkkoihin yhdysliikenne- tai käyttöoikeussopimuksilla. Edellä käsiteltyyn käyttöoikeussääntelyyn voidaan vedota, kun halutaan käyttää muiden palveluntarjoajien verkkoja televiestintäpalveluiden laajan valikoiman tarjoamiseksi, eikä erillisiä toimilupia edellytetä. Palveluntarjoajat voivat käyttää tiettyjä osia HMV-yritysten verkoista säännellyillä ehdoilla ja/tai hinnoilla. DNA on tehnyt tarvittavan ilmoituksen televiestintäpalveluistaan.

Sääntelykehyksen mukaan kaikki televiestintäpalveluiden tarjoajat ovat vapaita asettamaan kiinteän laajakaistan ja kiinteän verkon puhepalveluille omat tukku- ja vähittäishintansa, lukuun ottamatta HMV-päätöksissä asetettuja tukkuhinnoitteluvelvoitteita. HMV-päätöksissä asetettuja hinnoitteluvelvoitteita säännellään pääasiassa jälkikäteen, lukuun ottamatta matkaviestinverkkoihin laskevaa puheliikennettä, jota varten Viestintävirasto on ottanut käyttöön ennakkoon säänneltävät enimmäishinnat, ja kiinteään verkkoon pääsyn markkinaa (tilaajayhteydet), jonka osalta Viestintävirasto on vuonna 2012 DNA:ta koskevan HMV-päätöksen perusteella valtuutettu ottamaan käyttöön enimmäishinnat.

Matkaviestintoiminnan sääntely-ympäristö

Kuten kiinteän laajakaistan ja kiinteän verkon puhepalveluiden osalta, matkaviestinpalveluoperaattorit ja matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorit eivät tarvitse toimilupia, mutta ne ovat velvoitettuja tekemään Viestintävirastolle teletoimintailmoituksen.

Matkaviestinverkko-operaattorien on hankittava verkkotoimilupa toiminnalleen ja tiettyjen radiotaajuuksien käytölle. Verkkotoimiluvat myöntää lähtökohtaisesti valtioneuvosto Viestintäviraston myöntäessä verkkotoimilupiin liittyvät radioluvat. Aiemmin matkaviestinverkon verkkotoimiluvat on tavallisesti myönnetty harkinnanvaraisesti. Mikäli kilpailevia hakemuksia on useita, verkkotoimiluvat myönnetään sille matkaviestinverkon televiestintäpalveluiden tarjoajalle, jonka toiminta parhaiten edistää tietoyhteiskuntakaaren tavoitteita. Tietoyhteiskuntakaaren mukaan valtioneuvosto voi päättää myöntää toimilupia huutokaupalla vain, jos uusia taajuuksia vapautuu matkaviestinnän käyttöön. Huutokaupalla on aiemmin myönnetty 2 500 MHz:n ja 800 MHz:n taajuusalueet, ja 700 MHz:n taajuusalueen tuleva huutokauppa on julkistettu.

Toimiluvat ovat voimassa tietyn ajan, joten ne voidaan kumota tai peruuttaa ainoastaan tietoyhteiskuntakaaressa mainituin perustein. Tietoyhteiskuntakaaren mukaan valtioneuvosto voi peruuttaa matkaviestinverkon toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos

- toimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä tai tietoyhteiskuntakaaressa tarkoitettuja sovellettavia toimilupaehtoja
- toimiluvanhaltijalla ei enää ole toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittäviä taloudellisia voimavaroja huolehtia velvollisuuksistaan
- toimiluvassa tarkoitettua verkkoa ei käytetä toimintaan, johon toimiluvassa tarkoitetut radiotaajuudet on osoitettu
- toimiluvanhaltija ei kahden vuoden kuluessa toimilupakauden alkamisesta ole aloittanut toimiluvan mukaista toimintaa.

Lisäksi matkaviestinverkon toimilupia voidaan siirtää vain yritysryhmän sisällä. Tällaisista ryhmänsisäisistä siirroista on ilmoitettava välittömästi valtioneuvoston toimilupaviranomaiselle. Eri yritysryhmien väliset siirrot on kielletty, ja ne voivat johtaa toimilupien peruuttamiseen Tietoyhteiskuntakaaren mukaan. Mikäli matkaviestinverkon toimilupa peruutetaan, siihen liittyvät radioluvat voidaan myös peruuttaa samanaikaisesti. Huutokaupalla myönnettyjä toimilupia voidaan vuokrata kolmansille osapuolille kokonaan tai osittain. Tällainen vuokraus edellyttää lupaa valtioneuvostolta.

Tietoyhteiskuntakaaren mukaan valtioneuvosto voi myös peruuttaa matkaviestinverkon toimiluvan, jos määräysvalta toimiluvan haltijaan nähden muuttuu. Toimiluvanhaltijan on välittömästi ilmoitettava toimilupaviranomaiselle tällaisesta muutoksesta. Valtioneuvoston on päätettävä kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta, peruuttaako se toimiluvan. Valtioneuvosto voi jättää toimiluvan peruuttamatta, jos on ilmeistä, että: 1) toimiluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät; ja 2) toiminta jatkuu toimiluvan ehtojen mukaisena. Toimiluvanhaltija voi pyytää valtioneuvostolta ennakkopää-

töksen määräysvallan muutoksen vaikutuksesta toimilupaan. Valtioneuvoston tulee antaa päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut.

Matkaviestinpalveluiden tarjoajat voivat asettaa hintansa vapaasti lukuun ottamatta edellä selitetyn mukaisesti HMV-velvoitteita, jotka pääsääntöisesti koskevat matkaviestinverkkoon laskevan puheliikenteen hinnoittelua ja kansainvälisiä verkkovierailumaksuja Euroopan unionin sisällä jäljempänä esitetyn mukaisesti (katso jäljempänä ”*– Vireillä olevat sääntelyasiat – Verkkovierailua ja verkkoneutraliteettia koskeva asetus*”).

Televisioliiketoiminnan sääntely-ympäristö

Yleistä

Myös televisio- ja videoliiketoimintaa koskevat valtioneuvoston ja Viestintäviraston toimiluvat ja valvonta. Televisiosisällön ja antenniverkkopalveluiden tarjonta on lähtökohtaisesti luvanvaraista tai vaihtoehtoisesti siitä on tehtävä ilmoitus. Verkkopalveluiden tarjoamiseen digitaalisessa antennitelevisioverkossa vaaditaan yleensä verkkotoimilupa. Toimilupavaatimukset eivät kuitenkaan koske kaapelitelevisiopalveluita, ja niistä tulee tehdä ainoastaan ilmoitus, jonka DNA on tehnyt aloittaessaan kaapelitelevisiotoimintansa. Digitaalisissa antennitelevisioverkoissa televisiosisältöä tarjoavat televisiotoiminnan harjoittajat tarvitsevat lähtökohtaisesti ohjelmistotoimiluvan.

Antennitelevisioverkon palveluiden tarjoamisen edellytyksenä on valtioneuvoston myöntämä verkkotoimilupa. Antennitelevisioverkon toimiluvat myönnetään kanavanippuina, joiden peittoalueet ja tekniset vaatimukset poikkeavat toisistaan. Lisäksi jokaiselle lähettimelle tarvitaan Viestintäviraston myöntämä radiolupa. DNA:lla on tällä hetkellä kolme antennitelevisioverkon toimilupaa, jotka antavat yksinoikeudet kanavanippujen VHF A, VHF B ja VHF C käyttöön. Valtioneuvosto myönsi 12.11.2015 DNA:lle uudelleen antennitelevisioverkon toimiluvat kyseisille kanavanipuille kymmeneksi vuodeksi 17.5.2017 alkaen. DNA on tehnyt Digita Oy:n kanssa yhteistyösopimuksen, jonka mukaan Digita Oy tarjoaa DNA:n käyttöön digitaalisen antennitelevisioverkon lähetyskapasiteettia televisiokanavien jakelua varten. Digita Oy:llä on tällä hetkellä toimiluvat kanavanippuihin UHF A, UHF E ja UHF F. Koska Norkring AS ilmoitti kesäkuussa 2016 luopuvansa sille aiemmin myönnetyistä kanavanipuista UHF B, UHF C ja UHF D, toimiluvat mainittuihin UHF-kanavanippuihin julistettiin uudelleen haettaviksi. LVM ilmoitti 10.11.2016, että Digita Oy:lle oli myönnetty toimiluvat kanavanippuihin UHF B, UHF C ja UHF D ajanjaksolle 17.5.2017–10.1.2027. Televisioverkon toimiluvat myönnetään vertailevalla menettelyllä. Voimassa oleva lainsäädäntö ei mahdollista huutokauppojen käyttöä televisioverkon toimilupien myöntämiseen.

Televisioverkon toimilupien kumoamisen ja peruuttamisen perusteet ovat samat kuin matkaviestinverkon toimilupien osalta edellä kuvatun mukaisesti. Televisioverkon toimilupien siirto eri yhtiöiden välillä on matkaviestinverkon toimilupien tavoin kielletty ja se voi johtaa toimilupien peruuttamiseen tietoyhteiskuntakaaren mukaisesti. Mikäli televisioverkon toimilupa peruutetaan, siihen liittyvät radioluvat peruutetaan myös. Tietoyhteiskuntakaaren mukaan valtioneuvosto voi peruuttaa verkkotoimiluvan, jos määräysvalta toimiluvan haltijaan nähden muuttuu. Toimiluvanhaltijan on välittömästi ilmoitettava toimilupaviranomaiselle tällaisesta muutoksesta. Toimiluvanhaltija voi kuitenkin pyytää valtioneuvostolta sitovaa ratkaisua toimilupansa määräysvallan muuttumisen voimaantulolle ennen määräysvallan muuttumista. Tällainen ratkaisu poistaisi epävarmuuden siitä, pysyvätkö toimiluvanhaltijan televisioverkon toimiluvat voimassa määräysvallan muuttuessa.

Siirtovelvoite

DNA:ta koskee Tietoyhteiskuntakaaressa säädetty siirtovelvoite, joka velvoittaa DNA:ta siirtämään tiettyjen valtakunnallisten televisiokanavien ohjelmia kaapeliverkossaan. Näihin kanaviin ja ohjelmiin lukeutuvat Ylen julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmat ja muut vapaasti vastaanotettavat yleisen edun televisio-ohjelmat. Nämä kanavat ja ohjelmat on lähettävä salaamattomana ilman vastaanottajalle aiheutuvaa lisämaksua.

Muiden kuin Ylen kanavien, kuten MTV3:n ja Nelosen, siirtovelvoitteiden osalta Tietoyhteiskuntakaaren voimaantulosäännöksen (351 §) ja siirtymäsäännöksen (352 §) ristiriidan johdosta on tällä hetkellä epäselvää, päättyvätkö MTV3:n ja Nelosen siirtovelvoitteet vuoden 2016 lopussa vai vasta sitten, kun Tietoyhteiskuntakaaren 26 §:n mukaiset yleisen edun televisiotoimintaan myönnettävät toimiluvat tulevat voimaan vuoden 2017 aikana.

Tekijänoikeuslain (404/1961) muuttumisen jälkeen kesäkuussa 2015 DNA:ta koskee velvollisuus maksaa korvaus siirtovelvollisuutta koskeva korvaus tekijälle edelleen lähettämisestä, ellei DNA todista, että korvaus on jo maksettu lähetysoikeuksien hankkimisen yhteydessä.

Kuluttajansuoja

Suomessa televiestintäpalveluiden tarjoajiin sovelletaan sekä yleistä, kuluttajansuojalakiin (38/1978) perustuvaa kuluttajansuojasääntelyä että tietoyhteiskuntakaaren mukaista kuluttajansuojasääntelyä. Televiestintäpalveluiden tarjoajien

osalta markkinointia koskevat määräykset ovat lähtökohtaisesti kuluttajansuojalain oleellisimmat osat. Tietoyhteiskuntakaari sääntelee televiestintäpalveluiden tarjoajien ja näiden asiakkaiden välistä suhdetta esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Määräaikaisten liittymien osalta tietoyhteiskuntakaaressa määrätään, että määräaikaiset liittymät voivat sitoa kuluttajaa korkeintaan kahdeksi vuodeksi.
- Tietoyhteiskuntakaari mahdollistaa sen, että televiestintäpalveluiden tarjoajat voivat kytkykauppojen eli matkapuhelimen ja liittymän pakettimyyntien yhteydessä käyttää operaattorikohtaista SIM-korttia, joilla estetään puhelimen käyttö toisen operaattorin SIM-kortilla. Lukitus on kuitenkin poistettava kuluttajan pyynnöstä viipymättä liittymäsopimuksen päättymisen jälkeen ja ilman kuluttajalle aiheutuvia lisäkustannuksia.
- Kaikenlainen puhelinmyyntinä tehtävä matkapuhelinliittymien myynti kuluttajille on kielletty, ellei kuluttaja ole suostunut tällaiseen markkinointiin. Tietoyhteiskuntakaari sallii kuitenkin televiestintäpalveluiden tarjoajan suorittaman myynnin nykyisille matkaviestintilaajille.

Tietosuoja ja tietoturva

Televiestintäpalveluiden tarjoajia koskevat tietoyhteiskuntakaaressa asetettu tietosuojalainsäädäntö sekä henkilötietolaki (523/1999).

EU:n tietosuojadirektiivin (95/46/EY) Suomen täytäntöönpanoksi annetussa henkilötietolaissa on henkilötietojen (mukaan luettuna asiakastietojen) keräämistä, käyttöä ja levittämistä koskevia yleisiä säännöksiä. Huhtikuussa 2016 EU julkaisi uuden yleisen tietosuoja-asetuksen, joka astuu voimaan 25.5.2018. Tämän seurauksena henkilötietolaki todennäköisesti kumoutuu kyseisenä päivänä. Nykyinen sääntely muuttuu muun muassa siten, että

- rekisteröidyn oikeudet ja rekisteröityä koskevien tietojen valvonta tulevat kattavammaksi. Henkilötietojen tietoturvaloukkauksissa yrityksen on ilmoitettava viranomaisille ja asiaankuuluville rekisteröidyille 72 tunnin kuluessa tietoturvaloukkauksen havaitsemisesta
- kirjalliset sopimukset on tehtävä henkilötietoja käsittelevien ulkopuolisten palveluntarjoajien kanssa
- kansalliset valvontaviranomaiset valtuutetaan määräämään taloudellisia sanktioita määräyksen edellytysten vastaisesta toiminnasta, josta määrättävät sanktiot voivat olla jopa 20 miljoonaa euroa tai 4 prosenttia rikkovan osapuolen maailmanlaajuisesta vuosittaisesta kokonaisliikevaihdosta edellisen tilikauden aikana.

Tietoyhteiskuntakaaressa säädetään sähköisestä viestinnästä, johon sisältyvät välitystiedot, paikkatiedot, tietoturvatoimenpiteet ja sähköisesti toteutettavan suoramarkkinoinnin säännöt, kuten suostumusvaatimukset sähköposti- ja tekstiviestimarkkinointiin. Tietoyhteiskuntakaaressa säädetään myös viestinnän tiukasta yksityisyydestä ja luottamussäännöksistä, joita sovelletaan viestinnän välitystietoihin, mukaan luettuna metatietoihin, joita käsitellään osana viestintäpalveluiden tarjoamista. Erityisesti tietoyhteiskuntakaari määrää, että teleyrityksen on ilmoitettava viipymättä Viestintävirastolle verkko- ja viestintäpalveluissaan havaituista merkittävistä tietoturvaloukkauksista tai kaikista muista näihin palveluihin kohdistuvista tietoturvauhkista, jotka tulevat teleyrityksen tietoon. Teleyrityksen on ilmoitettava Viestintävirastolle myös tietoturvaloukkausten vaikutuksista, tällaisten loukkausten toistumisen estämiseksi ryhdyttävistä toimenpiteistä ja tällaisiin loukkausiin liittyvistä uhkista.

Sääntelymaksut

Kaikilta teleyrityksiltä, joiden on tehtävä teletoimintailmoitus tai joiden on haettava verkkotoimilupa, peritään vuotuinen tietoyhteiskuntamaksu. Maksun suuruus on 0,12 prosenttia laskettuna teleyrityksen Suomessa harjoittaman teletoiminnan liikevaihdosta.

Viestintävirasto veloittaa DNA:lta maksun matkaviestinverkon ja televisioverkon toimiluvista. Tietoyhteiskuntakaaren voimaantulon 1.1.2015 jälkeen vertailumenettelyllä myönnetyistä matkaviestinverkon toimiluvista peritään vuosittainen markkinaehtoinen taajuusmaksu, jonka määrä riippuu muun muassa myönnettyjen taajuuksien määrästä ja arvosta. Huutokauppamenettelyllä myönnettyjen matkaviestinverkon toimilupien toimilupamaksu maksetaan vuosittaisissa erissä. DNA on ollut velvollinen suorittamaan markkinaehtoisia taajuusmaksuja kanavanippujen VHF A, B ja C käytöstä Tietoyhteiskuntakaaren voimaantulosta 1.1.2015 alkaen siltä osin, kun verkkoa on käytetty muuhun televisiotoimintaan kuin yleisen edun televisiotoimintaan. Listalleottoesitteen päivämääränä DNA maksaa toimilupamaksuja huutokaupalla myönnetyistä 2 500 MHz:n ja 800 MHz:n toimiluvista. Vuonna 2009 huutokaupatusta 2 500 MHz:n toimiluvasta DNA maksaa 675 tuhatta euroa koko lupakaudelta, mikä on huomattavasti vähemmän kuin 800 MHz:n toimiluvasta maksettava 33,6 miljoonaa euroa. 800 MHz:n toimiluvasta maksettava toimilupamaksu on Listalleottoesitteen päivämääränä selvästi DNA:n suurin yksittäinen sääntelymaksuihin perustuva menoerä.

Viestintävirasto veloittaa vuotuisen taajuusmaksun kaikista myöntämistään radioluvista ja taajuusvarauksista.

Viestintävirasto perii DNA:lta suomalaisten puhelinnumeroiden ja tunnusten käytöstä vuosittain noin 650 000 euron numerointimaksun.

Muu sääntely-ympäristö

Televiestintäpalveluiden tarjoajia koskevat myös monet muut lait, määräykset ja viranomaistoimet, jotka voivat vaikuttaa niiden liiketoimintaympäristöön. Tällainen sääntely käsittää kilpailulainsäädännön, mukaan luettuna kansallisen valvontaviranomaisen Kilpailu- ja kuluttajaviraston antamat määräykset, sekä muun muassa immateriaalioikeuksia, kuluttajansuojaa, tietosuojaa, työsuhteita sekä rakentamista ja maankäyttöä koskevan lainsäädännön.

Tekijänoikeudet

Tekijänoikeuslakia (404/1961) sovelletaan muun muassa audiovisuaalisten palveluiden tarjontaan televisioverkoissa, laajakaistaverkoissa, mobiiliverkoissa ja internetissä, olipa kysymys lineaaristen televisiokanavien tai musiikin jakelusta, verkkotallennuspalvelusta taikka ohjelmakirjaston tai videovuokraamon tarjoamisesta. DNA tukeutuu tarjonnassaan kolmansien osapuolien toimittamaan sisältöön. DNA:n tai kolmannen osapuolen on hankittava tarvittavat tekijänoikeuslain mukaiset oikeudet.

Euroopan komission digitaalisten sisämarkkinoiden toimintasuunnitelmaan sisältyy uudistus- ja tarkistusesityksiä, jotka koskevat tekijänoikeuden lainsäädäntöä, kuten komission asetusehdotus verkkosisältöpalvelujen rajat ylittävästä siirrettävyydestä sekä asetusehdotus koskien lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetyksiin ja televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähetyksiin sovellettavien tekijänoikeuden ja lähioikeuksien käyttämistä koskevien sääntöjen vahvistamista.

Vireillä olevat sääntelyasiat

Relevanttiin sääntelyjärjestelmään liittyy tällä hetkellä tiettyjä vireillä olevia sääntelymuutoksia ja selvityksiä, joilla voi lopputuloksesta riippuen olla oleellinen vaikutus DNA:han ja toimialaan kokonaisuutena. Tällä hetkellä vireillä olevat asiat liittyvät muun muassa tiettyjen taajuusalueiden osoittamiseen uuteen käyttöön, EU:n verkkovierailuasetukseen ja uusiin HMV-päätöksiin.

Lainsäädäntöesitykset Suomen uudeksi tiedustelulainsäädännöksi

Hallitus on syksyllä 2015 esittänyt, että Suomeen luodaan uusi tiedustelulainsäädäntö. Lainsäädäntöhankkeiden tausta on kirjattu hallitusohjelmaan, jossa esitetään säädösperustaa ulkomaantiedustelulle ja tietoliikennetiedustelulle. Varsinaisia lainsäädäntöesityksiä odotetaan aikaisintaan vuoden 2016 lopussa. Lainsäädännöllä voi olla vaikutuksia teleoperaattoreihin erityisesti tietoliikennetiedustelun osalta ja se voi lisätä operaattorien velvoitteita ja kustannuksia viranomaisten avustamiseen liittyen muun muassa verkkoinvestointien, tietojärjestelmien ja lisääntyneen henkilötyön osalta. Lainvalmistelun keskeneräisyys aiheuttaa epävarmuutta teleoperaattoreiden tulevan roolin osalta erityisesti tietoliikennetiedustelussa.

700 MHz:n taajuusalueen uudelleensijoittaminen huutokaupalla

LVM päätti helmikuussa 2016, että tällä hetkellä televisiotoiminnalle varatut 700 MHz:n taajuusalueet osoitetaan matkaviestinnän käyttöön 1.2.2017 alkaen ja uudet verkkotoimiluvat myönnetään huutokaupalla. Viestintävirasto järjestää 700 MHz:n taajuusaluetta koskevan huutokaupan, jonka arvioitu alkamisajankohta on 24.11.2016, ja taajuusalue uudelleensijoitetaan 4G-käyttöön 1.2.2017. Huutokaupan lähtöhinta ja huutokaupattavat taajuuslohkot on määritelty valtioneuvoston 10.10.2016 antamassa asetuksessa. Tietoyhteiskuntakaaressa on huutokauppasääntöjä, menettelyä ja prosessia koskevia säännöksiä. Yksityiskohtaisempia määräyksiä on annettu Viestintäviraston erillisessä 10.10.2016 annetussa määräyksessä (Määräys 64 A taajuusalueen 703-733 MHz ja 758-788 MHz verkkotoimilupien huutokaupasta).

Huutokauppamalli on niin sanotun SMRA-mallin (*simultaneous multi-round auction*) mukainen huutokauppa, joka toteutetaan sähköisesti internetissä. Kuusi 2x5 MHz:n taajuusparia jaetaan huutokaupan kautta, mutta jokaisella yksittäisellä tarjoajalla on mahdollisuus huutaa korkeintaan kaksi taajuusparia, toisin sanoen korkeintaan kolmasosa saatavilla olevista taajuuspareista.

Verkkovierailua ja verkkoneutraliteettia koskeva asetus

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 25.11.2015 asetuksen (EU) N:o 2015/2120 (**Verkkovierailuasetus**), jolla muutettiin vuoden 2012 verkkovierailuasetusta. Verkkovierailuasetuksella verkkovierailujen vähittäismaksut poistetaan EU:ssa 15.6.2017 alkaen edellyttäen, että verkkovierailujen käyttö on kohtuullista.

Asetuksella säädetään myös yhteiset säännöt tietoliikenteen yhdenvertaisen ja syrjimättömän kohtelun varmistamiseksi internetyhteyspalvelujen tarjoamisessa ja tähän liittyvien loppukäyttäjien oikeuksien turvaamiseksi. BEREC on laatinut 30.8.2016 julkaistut suuntaviivat asetuksen tulkitsemisesta kansallisille sääntelyviranomaisille. Viestintävirasto on julkaissut suuntaviivojen perusteella 13.9.2016 muistilistan verkkoneutraliteettia koskevien säännösten soveltamisesta liikenteenhallinnassa, liikenteen laatuluokittelussa ja optimoitujen palvelujen tarjonnassa sekä sopimusehdoissa. Viestintävirasto on julkaissut myös kannanoton internetyhteyspalvelun nopeuden kohtuullisesta ilmoittamistavasta. Verkkoneutraliteettisääntely ja viranomaisten uudet linjaukset tulevat edellyttämään muutoksia DNA:n tuotteisiin ja sopimusehtoihin. Muutokset toteutetaan mahdollisuuksien mukaan vuoden 2016 aikana.

Verkkovierailuasetuksella ei säädetty verkkovierailujen tukkumarkkinoita koskevista toimenpiteistä, koska katsottiin, että markkinaolosuhteita oli tarpeen selvittää tarkemmin. Euroopan komissio antoi 15.6.2016 ehdotuksen Verkkovierailuasetuksen muuttamisesta verkkovierailujen tukkumarkkinoiden osalta. Komissio ehdottaa verkkovierailujen säännellyiksi enimmäistukkuhinnoiksi 4,00 senttiä/minuutti puhelulta, 1,00 sentti tekstiviestiltä ja 0,85 senttiä datamegatavulta.

Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä komission verkkovierailua koskevan tukkumaksuesityksen käsittely EU:n jäsenvaltioiden välillä neuvostossa ja Euroopan parlamentissa on edelleen kesken.

Euroopan komissio julkaisi 26.9.2016 ehdotusluonnoksen täytäntöönpanosäädökseksi, jossa vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt niin sanotun kohtuullisen käytön politiikan soveltamisesta, verkkovierailujen vähittäistason lisämaksujen poistamisen kestävyyden arvioinnista ja hakemuksesta, joka verkkovierailuoperaattorin on toimitettava tällaista arviointia varten. Komission täytäntöönpanosäädöstä käsitellään niin sanotussa komitologiamenettelyssä. Täytäntöönpanosäädöksen käsittely on tämän Listalleottoesitteen päivämääränä kesken, ja säädös voi muuttua vielä olennaisesti.

Huomattavan markkinavoiman päätökset

Viestintävirasto tarkastelee säännöllisesti televiestintämarkkinoiden eri osa-alueiden kilpailuolosuhteita. Viestintävirasto antaa tarpeen mukaan uusia päätöksiä, jotka koskevat huomattavaa markkinavoimaa. Viestintävirasto voi myös kumota sääntelyn tai vähentää sitä silloin kun se ei enää pidä HMV-päätöksiä tarpeellisina. Esimerkiksi Viestintäviraston vuonna 2013 antamat päätökset kumosivat DNA:n HMV-velvoitteet kiinteästä puhelinverkosta nousevan puheliikenteen osalta 1.1.2014 eteenpäin. Vuonna 2013 Viestintävirasto myös esitti HMV-velvoitteiden kumoamista tarpeettomana pitämänsä kiinteään puhelinverkkoon laskevan puheliikenteen osalta. Viestintävirasto perui päätösluonnoksensa toistaiseksi Euroopan komission vastustaessa Viestintäviraston suunnitelmia. Elokuussa 2015 sitä vastoin Viestintävirasto antoi DNA:lle sekä muille HMV-yrityksille (kuten Elisalle ja Soneralle) matkaviestinverkkoon laskevaa puheliikennettä koskevan päätöksen, jossa terminointimaksuille asetettiin enimmäishinta kolmeksi vuodeksi joulukuusta 2015 alkaen.

Viestintäviraston vuosien 2015–2019 HMV-sääntelystä tekemän yhteenvedon mukaan Viestintävirasto suunnittelee tarkastelevansa uudelleen kiinteän verkon ja matkaviestinverkon laskevan puheliikenteen kilpailuolosuhteet vuosina 2017–2018. Tukkutason laajakaistapalveluiden, tukkutason tilaajayhteyksien ja tukkutason kiinteiden yhteyksien osalta Viestintävirasto aloitti vuoden 2016 aikana markkina-analyysin, joka jatkuu edelleen. Televisio- ja radiopalveluiden markkinat analysoidaan todennäköisesti vuosina 2017–2018.

Euroopan komission esitys sähköisen viestinnän sääntelykehyksen uudistamiseksi

Euroopan komissio julkaisi 14.9.2016 ehdotuksensa sähköisen viestinnän sääntelykehyksen uudistamiseksi. Laaja toimenpidepaketti koostuu eurooppalaista gigabittiyhteiskuntaa koskevasta strategiasta (COM(2016) 587 final) sekä sitä tukevista säädösehdotuksista ja komission tiedonannosta: 1. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi sähköisen viestinnän säännöstöstä (COM(2016) 590 final). 2. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) perustamisesta (COM(2016) 591 final). 3. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi internetyhteyksien edistämisestä paikallisyhteisöissä ja julkisissa tiloissa (COM(2016) 589 final). 4. Komission tiedonanto 5G-käyttöönottosuunnitelmasta (COM(2016) 588 final). Ehdotukset koskevat mm. markkinasääntelyä, taajuushallintoa ja radiotaajuuksien käyttöä, yleispalveluvelvoitteita, sähköisten viestintäpalvelujen sääntelyä, sähköisen viestinnän luottamuksellisuutta, numerointia, kuluttajansuojaa ja sähköisen viestinnän viranomaisia.

ERÄITÄ TALOUDELLISIA KONSERNITILINPÄÄTÖSTIETOJA

Seuraavissa taulukoissa esitetään eräitä Yhtiön taloudellisia konsernitilinpäätöstietoja 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta sekä 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta. Alla esitettävät taloudelliset tiedot ovat peräisin Listalleottoesitteen F-sivuille sisällytetyistä Yhtiön IFRS:n mukaisesti laadituista Tilintarkastetuista Konsernitilinpäätöksistä sekä "*IAS 34 – Osavuosikatsaukset*" -standardia noudattaen laadituista Yhtiön Tilintarkastamattomista Osavuositiedoista.

Vuonna 2015 tehdyistä oikaisuista sekä vuonna 2016 tehdyistä uudelleenluokitteluista johtuen tietyt tähän Listalleottoesitteeseen sisällytetyistä historiallisista taloudellisista tiedoista 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta eroavat DNA:n lakisääteisissä yhtiökokouksen hyväksymissä tilintarkastetuissa konsernitilinpäätöksissä esitetyistä historiallisista taloudellisista tiedoista. Vuonna 2015 DNA havaitsi laskutusjärjestelmässään virheen, joka johti DNA:n kuluttajaliiketoiminnan 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiden tilikausien liikevaihdon oikaisuun. Virheen oikaisu johti siihen, että kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto pieneni tilikauden 2014 osalta 1 989 tuhatta euroa ja tilikauden 2013 osalta 1 339 tuhatta euroa. Havaitulla virheellä ei ollut vaikutusta asiakkaiden laskutukseen. Vuonna 2015 DNA:n havaitsi myös, että tilikaudella 2014 kirjattu PlusTV -brändin alaskirjaus oli tehty liian pienenä, jota takautuvasti korjattiin 1 769 tuhannella eurolla. Korjausten seurauksena tilikauden tulos pieneni yhteensä 3 006 tuhatta euroa vuonna 2014 ja 1 011 tuhatta euroa vuonna 2013. Lisäksi DNA on uudelleenluokitellut eräitä konsernin taseen eriä 31.12.2013 päättyneeltä tilikaudelta sekä konsernin rahavirtalaskelmien eriä 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta vastaamaan nykyistä esittämistapaa. Tähän Listalleottoesitteeseen sisällytetyt Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta on oikaistu takautuvasti edellä esitettyjen seikkojen osalta "*IAS 8 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet*" -standardin mukaisesti. Oikaistut Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset on laadittu tähän Listalleottoesitteeseen sisällytettäviksi, eikä niitä ole käsitelty tai vahvistettu Yhtiön yhtiökokouksessa. Lisätietoja oikaisuista ja uudelleenluokitteluista on esitetty tämän Listalleottoesitteen F-sivuille sisällytettyjen Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten liitetiedossa 34.

Alla esitetyt taloudelliset tiedot tulee lukea yhdessä kohtien "*Eräitä seikkoja – Taloudellisten tietojen esittäminen*" ja "*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*" sekä tämän Listalleottoesitteen F-sivuille sisällytettyjen Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten ja Tilintarkastamattomien Osavuositietojen kanssa.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa, ellei toisin ole ilmoitettu)		(tilintarkastettu, ellei toisin ole ilmoitettu) (tuhatta euroa, ellei toisin ole ilmoitettu)		
KONSERNIN TULOSLASKELMA					
Liikevaihto	**633 720**	**614 858**	**828 800**	**831 541**	**765 092**
Liiketoiminnan muut tuotot	2 680	3 268	4 283	1 837	2 404
Materiaalit ja palvelut	-278 437	-274 644	-375 009	-407 326	-370 218
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-82 916	-78 765	-106 850	-100 985	-85 427
Poistot ja arvonalentumiset	-108 300	-119 727	-154 622	-176 626	-147 094
Liiketoiminnan muut kulut	-90 012	-91 188	-123 510	-122 840	-122 445
Liiketulos	**76 736**	**53 802**	**73 093**	**25 601**	**42 312**
Rahoitustuotot	672	703	986	891	1 210
Rahoituskulut	-7 903	-9 634	-12 499	-11 342	-7 175
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	13	10	14	17	-33
Tulos ennen veroja	**69 519**	**44 882**	**61 593**	**15 168**	**36 314**
Tuloverot	-13 946	-8 812	-11 544	-2 771	-8 401
Tilikauden tulos	**55 573**	**36 070**	**50 049**	**12 397**	**27 913**
Jakautuminen					
Emoyrityksen omistajille	55 573	36 070	50 049	12 397	27 913
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos:					
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)[1]	0,44	0,28	0,39[2]	0,10[2]	0,22[2]
Laimennettu osakekohtainen tulos (euroa)[1]	0,44	0,28	0,39[2]	0,10[2]	0,22[2]

(1) Osakekohtaista tulosta on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 25.10.2016 tekemän osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa osakkeenomistajat saivat 14 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden.

(2) Tilintarkastamaton.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)		(tilintarkastettu) (tuhatta euroa)		
KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA					
Tilikauden tulos	55 573	36 070	50 049	12 397	27 913
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:					
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen, netto	-16	44	249	-535	67
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:					
Rahavirran suojaukset, netto	0	95	112	179	647
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-16	139	361	-356	714
Tilikauden laaja tulos yhteensä	**55 557**	**36 209**	**50 410**	**12 041**	**28 627**
Jakautuminen:					
Emoyrityksen omistajille	55 557	36 209	50 410	12 041	28 627

	30.9.	31.12.		
	2016	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)	(tilintarkastettu) (tuhatta euroa)		
KONSERNITASE				
Varat				
Pitkäaikaiset varat:				
Liikearvo	327 206	327 206	327 206	232 318
Muut aineettomat hyödykkeet	154 494	158 429	176 867	173 925
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	423 132	443 877	432 414	392 299
Osuudet osakkuusyrityksissä	1 195	1 186	2 155	2 142
Myytävissä olevat rahoitusvarat	215	215	215	215
Myyntisaamiset ja muut saamiset	34 561	37 874	40 413	38 735
Laskennalliset verosaamiset	173 839	18 840	31 190	31 847
Pitkäaikaiset varat yhteensä	**958 642**	**987 626**	**1 010 460**	**871 481**
Lyhytaikaiset varat:				
Vaihto-omaisuus	17 991	21 082	19 497	20 806
Myyntisaamiset ja muut saamiset	184 097	176 591	189 006	154 655
Tuloverosaaminen	328	5 940	11 628	4 013
Rahavarat	48 369	25 266	10 599	27 055
Lyhytaikaiset varat yhteensä	**250 785**	**228 879**	**230 730**	**206 529**
Varat yhteensä	**1 209 427**	**1 216 505**	**1 241 190**	**1 078 010**
Oma pääoma				
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma:				
Osakepääoma	72 702	72 702	72 702	72 702
Suojausrahasto	0	0	-112	-292
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	607 335	607 335	607 335	606 779
Yhtiön omistamat omat osakkeet	-103 321	-103 388	-103 546	-103 546
Kertyneet voittovarat	-91 188	-101 778	-84 632	-82 314
Tilikauden tulos	55 573	50 049	12 397	27 913
Oma pääoma yhteensä	**541 100**	**524 920**	**504 144**	**521 242**
Velat				
Pitkäaikaiset velat				
Rahoitusvelat	341 330	362 334	327 105	225 845
Eläkevelvoitteet	1 974	1 939	2 219	1 496
Varaukset	10 290	13 023	20 057	7 579
Johdannaisinstrumentit	0	0	0	476
Laskennalliset verovelat	25 618	28 285	32 518	38 961
Muut pitkäaikaiset velat	12 540	12 502	19 553	21 725
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**391 752**	**418 082**	**401 452**	**296 083**
Lyhytaikaiset velat				
Rahoitusvelat	80 189	75 210	162 929	127 879
Varaukset	737	1 004	3 137	203
Johdannaisinstrumentit	0	0	150	0
Ostovelat ja muut velat	186,197	197 271	169 288	132 504
Tuloverovelka	9 452	18	90	100
Lyhytaikaiset velat yhteensä	**276 575**	**273 503**	**335 594**	**260 685**
Velat yhteensä	**668 327**	**691 585**	**737 046**	**556 768**
Oma pääoma ja velat yhteensä	**1 209 427**	**1 216 505**	**1 241 190**	**1 078 010**

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015 (oikaistu)	2015 (oikaistu)	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)		(tilintarkastettu) (tuhatta euroa)		
KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA					
Liiketoiminnan rahavirrat					
Tilikauden tulos	55 573	36 070	50 049	12 397	27 913
Oikaisut[1]	126 360	130 878	167 003	192 604	159 620
Nettokäyttöpääoman muutos[2]	11 945	14 681	35 651	-22 099	-25 639
Saadut osingot	6	6	6	6	6
Maksetut korot	-5 125	-3 647	-6 768	-8 039	-6 588
Saadut korot	365	317	463	580	461
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-465	-1 110	-1 487	-1 724	-1 600
Maksetut tuloverot	-552	2 986	2 096	-10 678	-17 731
Liiketoiminnan nettorahavirta	**188 106**	**180 180**	**247 012**	**163 047**	**136 440**
Investointien rahavirrat					
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-107 436	-103 554	-152 398	-129 629	-129 976
Pitkäaikaisten omaisuuserien myynnit	109	933	1 026	131	460
Hankitut tytäryritykset vähennettynä hankituilla rahavaroilla	0	0	0	-156 838	-40 496
Muut sijoitukset	-1 120	1 637	1 637	-400	0
Investointien nettorahavirta	**-108 448**	**-100 984**	**-149 735**	**-286 736**	**-170 012**
Rahoituksen rahavirrat					
Osakeannista saadut maksut	67	158	158	557	0
Osingonjako	-40 063	-30 041	-30 041	-30 014	-35 016
Lainojen nostot	59 864	124 634	274 561	544 010	307 093
Lainojen takaisinmaksut	-76 423	-172 014	-327 288	-407 321	-219 674
Rahoituksen nettorahavirta	**-56 555**	**-77 263**	**-82 610**	**107 232**	**52 403**
Rahavarojen muutos	23 104	1 933	14 667	-16 456	18 831
Rahavarat kauden alussa	25 266	10 599	10 599	27 055	8 224
Rahavarat kauden lopussa	48 369	12 531	25 266	10 599	27 055
[1] Oikaisut:					
Poistot ja arvonalentumiset	108 300	119 727	154 622	176 626	147 094
Nettovoitto pitkäaikaisten omaisuuserien myynnistä	-137	-1 101	-1 215	-131	-320
Muut liiketoimet joihin ei liity maksutapahtumaa	-13	-10	-14	269	-108
Rahoitustuotot ja -kulut	7 230	8 931	11 513	10 451	5 965
Tuloverot	13 946	8 812	11 544	2 771	8 401
Varausten muutos	-2 965	-5 481	-9 447	2 620	-1 412
Oikaisut yhteensä	**126 360**	**130 878**	**167 003**	**192 604**	**159 620**
[2] Nettokäyttöpääoman muutos:					
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-3 561	6 735	15 216	-14 142	-2 308
Vaihto-omaisuuden muutos	3 091	590	-1 585	1 408	-3 065
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	12 415	7 356	22 020	-9 365	-20 266
Nettokäyttöpääoman muutos yhteensä	**11 945**	**14 681**	**35 651**	**-22 099**	**-25 639**

Tunnusluvut

DNA seuraa useita tunnuslukuja, joita se käyttää liiketoimintansa tuloskehityksen mittaamiseen. Tunnuslukuihin sisältyy myös vaihtoehtoisia tunnuslukuja. Lisätietoja vaihtoehtoisista tunnusluvuista ja niiden määritelmistä on kohdassa ”*Eräitä seikkoja – Taloudellisten tietojen esittäminen*” sekä kohdissa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Tiettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäyttäminen*”, ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Maksuvalmius ja pääomalähteet – Rahoitusvelat ja nettovelka*.” ja ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Investoinnit – Aiemmat investoinnit*”. Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön tunnuslukutiedot 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta ja 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta.

	30.9. tai 1.1.–30.9.		31.12. tai 1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu)		
	(tuhatta euroa, ellei toisin ole ilmoitettu)				
TUNNUSLUKUTIEDOT					
Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto, postpaid (ARPU), euroa[2]	17,0	17,1	17,0	17,8	18,2
Kuluttajaliiketoiminta, matkaviestinnän ARPU, euroa	17,8	17,8	17,7	18,3	18,8
Yritysliiketoiminta, matkaviestinnän ARPU, euroa	13,9	14,6	14,6	15,8	16,0
Matkaviestinnän kokonaisasiakasvaihtuvuus, prosenttia[3]	15,5 %	16,0 %	16,0 %	16,9 %	17,1 %
Liikevaihto	633 720	614 858	828 800[1]	831 541[1]	765 092[1]
Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto[4]	464 439	442 113	596 250[1]	620 372[1]	592 089[1]
Yritysliiketoiminnan liikevaihto[5]	169 281	172 745	232 550[1]	211 168[1]	173 003[1]
Käyttökate[6]	185 036	173 529	227 714[1]	202 227[1]	189 406[1]
Käyttökateprosentti	29,2 %	28,2 %	27,5 %	24,3 %	24,8 %
Vertailukelpoinen käyttökate[7]	189 595	172 474	226 660	210 954	195 009
Vertailukelpoinen käyttökateprosentti	29,9 %	28,1 %	27,3 %	25,4 %	25,5 %
Liiketulos	76 736	53 802	73 093[1]	25 601[1]	42 312[1]
Liiketulosprosentti	12,1 %	8,8 %	8,8 %	3,1 %	5,5 %
Vertailukelpoinen liiketulos[8]	81 295	52 747	72 038	55 680	47 914
Vertailukelpoinen liiketulosprosentti	12,8 %	8,6 %	8,7 %	6,7 %	6,3 %
Tulos ennen veroja	69 519	44 882	61 593[1]	15 168[1]	36 314[1]
Tilikauden tulos	55 573	36 070	50 049[1]	12 397[1]	27 913[1]
Rahavirta investointien jälkeen[10]	79 658	79 196	97 277	-123 689	-33 572
Nettovelka[11]	373 150	–	412 278	479 435	326 669
Nettovelan ja käyttökatteen[12] suhde	1,51	–	1,81	2,37	1,72
Nettovelkaantumisaste[13]	69,0 %	–	78,5 %	95,1 %	62,7 %
Omavaraisuusaste, prosenttia[14]	45,8 %	–	44,1 %	41,4 %	49,4 %
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)[15], prosenttia	10,7 %	–	7,6 %	2,8 %	5,2 %
Oman pääoman tuotto (ROE)[16], prosenttia	13,9 %	–	9,7 %	2,4 %	5,3 %
Investoinnit[17]	84 878	83 740	154 664[1]	149 553[1]	128 415[1]
Operatiiviset investoinnit[18]	84 878	83 740	147 950	142 839	121 701
Operatiiviset investoinnit, prosenttia liikevaihdosta	13,4 %	13,6 %	17,9 %	17,2 %	15,9 %
Operatiivinen vapaa kassavirta[19]	104 716	88 734	78 710	68 115	73 308
Vapaa kassavirta omalle pääomalle[20]	80 910	76 666	101 484	48 699	19 238

(1) Tilintarkastettu.

(2) Postpaid-liittymien osalta matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto lasketaan jakamalla matkapuhelinliittymien liikevaihto (johon sisältyy yhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto mutta ei laitemyynnin liikevaihtoa) kyseisen jakson matkapuhelin-liittymien määrän keskiarvolla ja sen jälkeen jaksoon sisältyvien kuukausien lukumäärällä.

(3) Matkaviestinnän postpaid-asiakasvaihtuvuusluvut kuvaavat ainoastaan matkapuhelinliittymiä, ja ne lasketaan jakamalla jakson aikana lopetettujen postpaid-matkapuhelinliittymien määrä postpaid-matkapuhelinliittymien määrän keskiarvolla kyseisellä jaksolla. Matkapuhelinliittymiin eivät sisälly sellaiset tilaajat, joilla ei ole aktiivista sopimusta. DNA laskee ”matkapuhelinliittymien määrän keskiarvon jakson aikana” (i) jakson alussa olevien matkapuhelinliittymien kokonaismäärän ja (ii) jakson lopussa olevien liittymien kokonaismäärän keskiarvona.

Tässä yhteydessä 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiden yhdeksän kuukauden jaksojen luvut ovat vuositasolle muunnettuja asiakasvaihtuvuuslukuja. Asiakasvaihtuvuusluvut on muunnettu vuositasolle jakamalla yhdeksän kuukauden jakson aikana lopetettujen matkapuhelinliittymien kokonaismäärä yhdeksän kuukauden jakson matkapuhelinliittymien määrän keskiarvolla, jakamalla tulos jaksoon sisältyvien kuukausien määrällä ja kertomalla se 12:lla (vuoden kuukausien määrä).

(4) Kuluttajaliiketoiminnan ulkoinen liikevaihto.

(5) Yritysliiketoiminnan ulkoinen liikevaihto.

(6) Käyttökate = Liiketulos ilman poistoja ja arvonalentumisia

(7) Vertailukelpoinen käyttökate = Käyttökate ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä[9]

(8)	Vertailukelpoinen liiketulos	=	Liiketulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä(9)
(9)	Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erät kuten luovutusvoitot ja tappiot liiketoimintojen myynnistä, yrityshankintoihin liittyvät välittömät transaktiokulut, pitkäaikaisten varojen arvonalentumistappiot, liiketoimintojen lopettamiseen liittyvät kulut ja uudelleenjärjestelykulut, sakot ja sakonluonteiset korvaukset, vahingonkorvaukset, Yhtiön omistuspohjan laajentamiseen liittyvän strategisen kertaluonteisen selvityksen kulut vuodelta 2013 sekä suunnitellun listautumisen välittömät transaktiokulut ja sen kuluvaikutukset osakepalkkiojärjestelmään
(10)	Rahavirta investointien jälkeen	=	Liiketoiminnan nettorahavirta – Investointien nettorahavirta
(11)	Nettovelka	=	Pitkäaikaiset rahoitusvelat + lyhytaikaiset rahoitusvelat – rahavarat
(12)			Osavuosikaudet oikaistu 12 kuukautta vastaaviksi
(13)	Nettovelkaantumisaste	=	$\frac{\text{Nettovelka}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
(14)	Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - Saadut ennakot}} \times 100$
(15)	Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	=	$\frac{\text{Tulos ennen tuloveroja + korko ja muut rahoituskulut}^{(12)}}{\text{Oma pääoma yhteensä + Pitkäaikaiset rahoitusvelat + Lyhytaikaiset rahoitusvelat (keskimäärin kauden aikana)}} \times 100$
(16)	Oman pääoman tuotto (ROE)	=	$\frac{\text{Tilikauden tulos}^{(12)}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin kauden aikana)}} \times 100$
(17)	Investoinnit	=	Lisäykset aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ilman yrityshankintoja – toimiluvan hankintameno – lisäykset rahoitusleasingiin – lisäykset purkuvelvoitteisiin + toimiluvasta raportointikaudella maksettava määrä
(18)	Operatiiviset investoinnit	=	Investoinnit – toimiluvasta raportointikaudella maksettava määrä
(19)	Operatiivinen vapaa kassavirta	=	Vertailukelpoinen käyttökate – operatiiviset investoinnit
(20)	Vapaa kassavirta omalle pääomalle	=	Operatiivinen vapaa kassavirta – oikaistu nettokäyttöpääoman muutos (konsernin rahavirtalaskelman nettokäyttöpääoman muutos, jota on oikaistu, jotta operatiivisten investointien määrä laskelmassa on rahavirtaperusteinen kuitenkin ilman toimiluvasta maksettua määrää ja oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä) – konsernin rahavirtalaskelman maksetut nettokorot – konsernin rahavirtalaskelman maksetut tuloverot – konsernin rahavirtalaskelman varausten muutos

Katso myös ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Tiettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäyttäminen*”.

LIIKETOIMINNAN TULOS JA TALOUDELLINEN ASEMA

Seuraavaa katsausta DNA:n taloudellisesta asemasta ja liiketoiminnan tuloksesta tulee lukea yhdessä Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten, Tilintarkastamattomien Osavuositietojen ja muualla tässä Listalleottoesitteessä esitettyjen DNA:n liiketoimintaa koskevien tietojen kanssa. Lisätietoja Tilintarkastetun Konsernitilinpäätöksen ja Tilintarkastamattomien Osavuositietojen laadintaperusteista on esitetty kohdassa "Eräitä seikkoja – Taloudellisten tietojen esittäminen" ja "– Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät".

Seuraava katsaus sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka kuvastavat DNA:n johdon tämänhetkistä näkemystä ja joihin väistämättä liittyy riskejä ja epävarmuustekijöitä. DNA:n toteutunut tulos tai taloudellinen asema saattavat poiketa olennaisesti tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetystä, johtuen jäljempänä ja muualla tässä Listalleottoesitteessä, erityisesti kohdassa "Riskitekijät", kuvatuista tekijöistä. Katso "Eräitä seikkoja – Tulevaisuutta koskevat lausumat".

Yleiskatsaus

DNA on yksi Suomen johtavista kansallisista tietoliikennepalvelujen tarjoajista, ja sillä on oma valtakunnallinen matkaviestinverkko ja kiinteä verkko. Se toimii DNA-brändin alla, ja sen keskeinen, palvelut mahdollistava infrastruktuuri koostuu valtakunnallisesta matkaviestinverkosta sekä tavoitettavien kotitalouksien perusteella maan laajimmasta valokuitupohjaisesta kaapeliverkosta.

DNA:n liiketoiminta jakautuu kahteen liiketoiminta-alueeseen: kuluttaja- ja yritysliiketoimintaan. Yksityisasiakkaille DNA tarjoaa matkapuhelinpalveluita, mobiililaajakaistapalveluita, kiinteän verkon puhe- ja laajakaistapalveluita sekä televisio- ja videopalveluita. Lisäksi DNA tarjoaa yksityisasiakkaille laajan valikoiman matkapuhelimia, tabletteja, mokkuloita, digisovittimia ja näihin liittyviä lisätarvikkeita johtavilta toimittajilta. Yritysasiakkaille DNA tarjoaa matkaviestinnän puhe- ja datapalveluja ja kiinteän verkon puhepalveluita sekä mobiililaajakaistapalveluita ja kiinteän datan verkottamispalveluita. DNA tarjoaa yritysasiakkailleen myös erilaisia lisäarvo-, M2M- ja tukkupalveluita sekä mahdollisuuden ostaa edellä mainittuihin palveluihin liittyviä laitteita.

DNA toimii Suomessa houkuttelevassa ja vakaassa markkinaympäristössä. Kolmen johtavan tietoliikennepalvelujen tarjoajan, DNA:n, Elisan ja Soneran, osuus Suomen tietoliikennemarkkinoiden liikevaihdosta vuonna 2015 oli noin 87 prosenttia (lähde: Viestintävirasto). Markkinoille ei ole viime vuosina pyrkinyt uusia matkaviestinoperaattoreita, ja matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoreiden markkinaosuus on hyvin pieni, tällä hetkellä alle prosentin. Kaikki kolme pääoperaattoria tarjoavat sekä matkaviestinnän että kiinteän verkon palveluita, mikä vakauttaa markkinoita entisestään.

Matkapuhelinpalveluiden markkinoilla DNA on kolmanneksi suurin toimija. Liittymien määrän perusteella DNA:n markkinaosuus oli 26 prosenttia 30.6.2016 (lähde: Viestintävirasto). DNA oli 31.12.2015 kiinteän laajakaistan kolmanneksi suurin palveluntarjoaja 25 prosentin markkinaosuudella (lähde: Viestintävirasto) ja kaapelitelevisiopalveluiden suurin palveluntarjoaja 39 prosentin markkinaosuudella (lähde: Ampere).

DNA:n yhden brändin strategia otettiin käyttöön huhtikuussa 2015, ja aiemmin erilliset DNA Business- (yrityspalveluiden brändi), DNA Welho- (televisio- ja laajakaistapalvelujen brändi) ja DNA Kauppa (vähittäiskauppaverkon brändi) -brändit yhdistettiin osaksi uudistunutta brändiä. DNA:n brändin tunnettuus on hyvä, ja DNA:n yksityis- ja yritysasiakkailta saamat brändimielikuvaa (*brand consideration*) koskevat pisteet ovat olleet korkeita ja pitkällä aikavälillä noususuunnassa. Kun DNA:n kilpailijoiden asiakkailta kysyttiin, harkitsisivatko he DNA:n tuotteen tai palvelun ostamista (kuluttajabrändin brändimielikuva), myöntävästi vastanneiden osuus kasvoi 36 prosentista 30.6.2014 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 41 prosenttiin 31.12.2015 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla. Kun sama kysymys esitettiin yli 250 työntekijän yrityksille (yritysbrändin brändimielikuva), myöntävästi vastanneiden osuus kasvoi 32 prosentista 30.6.2014 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 53 prosenttiin 31.12.2015 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla (lähde: TNS Gallup; tutkimus toteutettiin Yhtiön pyynnöstä). Yhtiön asiakastyytyväisyys on myös vankka. Vuoden 2016 EPSI-asiakastyytyväisyystutkimuksessa DNA sai hyvät tyytyväisyysarviot niin kuluttaja- kuin yritysasiakkailtaan. Lisäksi yritysasiakkaiden kiinteissä datapalveluissa DNA:n asiakastyytyväisyysarviot olivat operaattorien asiakkaista korkeimmat toista vuotta peräkkäin.

DNA:n 4G-verkko on yksi Suomen kehittyneimmistä matkaviestinverkoista, ja sen odotetaan tavoittavan vuoden 2016 loppuun mennessä 99,6 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. DNA:n ja Soneran yhteisjärjestely, Suomen Yhteisverkko Oy, aloitti keväällä 2015 yhteisen matkaviestinverkon rakentamisen Pohjois- ja Itä-Suomeen, ja verkon rakennusvaihe on saatu päätökseen marraskuussa 2016. Rakentamisen valmistuttua DNA pystyy tarjoamaan korkealaatuisen matkaviestinverkon haja-asutusalueilla. Investointien verkon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi odotetaan edelleen jatkuvan, mutta merkittävästi vähäisemmässä määrin kuin rakennusvaiheen aikana. DNA:lla on myös tavoitettavien kotitalouksien perusteella Suomen kattavin valokuitupohjainen kaapeliverkko, joka on kokonaan EuroDOCSIS3.0-päivitetty ja joka

mahdollistaa tällä hetkellä vähintään 350 Mbit/s:n latausnopeuden kaikissa verkon peittoalueen kotitalouksissa ja gigaluokan nopeuden pääkaupunkiseudulla ja Oulussa.

DNA:n liikevaihdon merkittävin osatekijä on matkaviestinpalveluiden liikevaihto, jonka osuus kokonaisliikevaihdosta oli 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 41,4 prosenttia ja 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla 43,6 prosenttia. DNA:n liikevaihto muodostuu lisäksi mobiililaitteiden myynnistä (11,0 prosenttia 1.1.–31.12.2015 ja 12,3 prosenttia 1.1.–30.9.2016), mobiiliyhdysliikenteestä ja verkkovierailuista (7,7 prosenttia 1.1.–31.12.2015 ja 6,2 prosenttia 1.1.–30.9.2016), kiinteän verkon muista kuin puhepalveluista (35,5 prosenttia 1.1.–31.12.2015 ja 34,0 prosenttia 1.1.–30.9.2016) ja kiinteän verkon puhepalveluista (4,4 prosenttia 1.1.–31.12.2015 ja 3,9 prosenttia 1.1.–30.9.2016). Ajanjaksolla 1.1.2013–31.12.2015 DNA:n matkaviestinpalveluiden, kiinteän verkon puhepalveluiden ja kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden yhteenlasketun liikevaihdon keskimääräinen vuotuinen kasvu oli 8,9 prosenttia.

Keskeisiä liiketoiminnan tulokseen vaikuttavia tekijöitä

DNA:n liiketoiminnan tulokseen ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat jatkossakin useat sisäiset ja ulkoiset tekijät, joista moniin DNA ei voi vaikuttaa. Koska jotkin näistä tekijöistä ovat perinteisesti olleet epävakaita, DNA:n tulevaa kehitystä on vaikea ennustaa. DNA:n aiempi kehitys ei välttämättä anna viitteitä sen tulevasta kehityksestä. Jäljempänä on esitetty tiettyjä tällaisia keskeisiä tekijöitä, jotka ovat vaikuttaneet tai voivat vaikuttaa DNA:n liiketoiminnan tulokseen.

Matkaviestinpalvelut

DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihto käsittää yksityis- ja yritysasiakkaiden matkapuhelin- ja laajakaistapalvelut, yritysasiakkaiden M2M-palvelut ja yritysasiakkaiden MVNO-tukkupalvelut (matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoripalvelut).

DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihto koostuu pääasiassa matkaviestinliittymistä saadusta liikevaihdosta, johon ovat vaikuttaneet pääasiassa DNA:n verkossa olevien matkaviestinliittymien määrä (katso ”– *Matkaviestinliittymien määrä*”) ja asiakaslaskutus (katso ”– *Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto*”). DNA:n liittymien määrän kehitykseen ovat vaikuttaneet markkinadynamiikka (kuten väestöpohja, tekniset innovaatiot ja muuttuva asiakaskäyttäytyminen), markkinaosuus (DNA:n kyky houkutella uusia asiakkaita) ja asiakasvaihtuvuus (DNA:n kyky pitää nykyiset asiakkaat, katso ”– *Matkaviestinnän asiakasvaihtuvuus*”). Lisäksi siihen on vaikuttanut älypuhelinten ja muiden mobiililaitteiden, kuten tablettien ja mokkuloiden, kasvavaan suosioon liittyvien mobiilidatapalveluiden lisääntyvä käyttö sekä DNA:n kyky onnistuneesti vastata tähän kysyntään ja muuntaa tämä kasvava kysyntä asiakkuuksiksi (katso ”– *Matkaviestinliikenteen määrä*”). DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihtoon ovat vaikuttaneet myös alan trendit, kuten kilpailuun perustuva hintakehitys sekä vähäisemmässä määrin ilmaisia vaihtoehtoja matkaviestinverkon perinteisille puhe- ja viestipalveluille tarjoavien OTT-sovellusten yleistyminen (katso ”– *Matkaviestinliikenteen määrä*”).

Matkaviestinliittymien määrä

Seuraavassa taulukossa esitetään valikoituja matkaviestinliittymien määriin liittyviä tietoja ilmoitetuilta ajanjaksoilta:

	30.9.		31.12.		
	2016	**2015**	**2015**	**2014**	**2013**
Matkaviestinliittymät ajanjakson lopulla (tuhatta)					
Postpaid- ja prepaid-liittymät					
Matkaviestinnän postpaid-liittymät[1]	2 301	2 159	2 199	2 086	2 034
Matkaviestinnän prepaid-liittymät[2]	430	421	422	419	416
Liiketoiminta-alueiden matkaviestinliittymät					
Matkaviestinnän yksityisasiakasliittymät[3]	2 263	2 145	2 183	2 070	2 015
Matkaviestinnän yritysliittymät[4]	467	435	438	435	436
Matkaviestinliittymät yhteensä[5]	**2 731**	**2 580**	**2 621**	**2 505**	**2 450**

(1) Matkaviestinnän postpaid-liittymät koostuvat yksityisasiakkaiden ja yritysten postpaid-matkapuhelin- ja mobiililaajakaistaliittymistä sekä matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoriliittymistä.

(2) Matkaviestinnän prepaid-liittymät koostuvat asiakkaista, jotka ovat hankkineet matkaviestinnän prepaid-tuotteen (mobiililaajakaistatuotteet mukaan luettuina), jonka SIM-kortti on liitetty verkkoon.

(3) Matkaviestinnän yksityisasiakasliittymät koostuvat matkapuhelinliittymistä, mobiililaajakaistaliittymistä ja prepaid-liittymistä.

(4) Matkaviestinnän yritysliittymät koostuvat yritysten matkapuhelinliittymistä, mobiililaajakaistaliittymistä ja DNA:n verkkoa käyttävän matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorin liittymistä.

(5) Matkaviestinliittymät koostuvat matkapuhelinliittymistä, mobiililaajakaistaliittymistä, prepaid-liittymistä ja DNA:n verkkoa käyttävän matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorin liittymistä. Jokainen yhteys lasketaan lähtökohtaisesti yhdeksi liittymäksi. Tämä voi kuitenkin vaihdella olosuhteista riippuen, eikä liittymämäärien pidä katsoa vastaavan tarkasti DNA:n palveluita käyttävien henkilöiden tai yritysten tosiasiallista määrää.

DNA:n matkaviestinliittymät koostuvat yksityisasiakkaille ja yrityksille tarjottavista matkapuhelin- ja mobiililaajakaistaliittymistä, joilla on postpaid- tai prepaid-sopimukset. Matkaviestinnän postpaid-liittymien määrä vastasi 30.9.2016 84,3 prosenttia DNA:n matkaviestinliittymien kokonaismäärästä. Prepaid-liittymien osuus DNA:n matkaviestinliittymien kokonaismäärästä on pysynyt tarkastelujakson aikana suhteellisen pienenä. Kaikki prepaid-liittymät kuuluvat kuluttajaliiketoimintaan.

DNA:n matkaviestinliittymien kokonaismäärä on noussut 31.12.2013 lähtien 11,5 prosenttia 2 450 tuhannesta liittymästä 2 731 tuhanteen 30.9.2016 mennessä. DNA:n matkaviestinliittymien määrän kasvu johtuu suurelta osin mobiililaajakaistaliittymien yleistymisestä sekä DNA:n kasvaneesta markkinaosuudesta matkapuhelinliittymissä ja mobiililaajakaistaliittymissä. DNA:n näkemyksen mukaan sen matkaviestinpalveluiden kysyntä johtuu pääasiassa DNA:n houkuttelevan tuotetarjoaman, kilpailukykyisen hinnoittelun, verkon korkean laadun ja vahvan brändin yhdistelmästä.

DNA:n matkaviestinnän postpaid-liittymien määrä on noussut 31.12.2013 ja 30.9.2016 välisenä aikana 2 034 tuhannesta 2 301 tuhanteen, mikä johtuu pääasiassa Suomen koko tietoliikennemarkkinoiden maltillisesta kasvusta ja DNA:n markkinaosuuden kasvusta, johon ovat ensisijaisesti vaikuttaneet asiakasvaihtuvuutta ehkäisevät toimet ja asiakaspalveluhankkeet. Mobiililaajakaistaliittymien määrä kasvaa matkapuhelinliittymiä nopeammin, mikä johtuu pääosin tablettien, mokkuloiden ja muiden nopeiden matkaviestinyhteyksien käyttöön kannustavien laitteiden penetraation huomattavasta kasvusta ja mobiililaajakaistapalveluiden lisääntyvästä kysynnästä. Mobiililaajakaistaliittymien määrä on yleisesti kasvanut siten, että mobiililaajakaistan penetraatioaste on noussut Suomessa 37 prosenttiin (lähde: IDC). Yleisen kasvun lisäksi DNA:n mobiililaajakaistan liittymämäärän kasvuun ovat vaikuttaneet myös siirtyminen kiinteän verkon keskinopeista laajakaistaliittymistä mobiililaajakaistaan, millä on pystytty houkuttelemaan asiakkaiksi DNA:n kilpailijoiden xDSL-liittymien käyttäjiä, sekä DNA:n lanseeraamat houkuttelevat uudet tuotteet.

Matkaviestinnän yksityisasiakasliittymien määrä kasvoi 31.12.2013 ja 30.9.2016 välisenä aikana 2 015 tuhannesta 2 263 tuhanteen ja yritysliittymien määrä puolestaan kasvoi samana aikana 436 tuhannesta 467 tuhanteen. Liittymien lukumäärän kasvu johtui niin matkapuhelin- kuin mobiililaajakaistaliittymien lukumäärän kasvusta.

Matkaviestinnän asiakasvaihtuvuus

Asiakasvaihtuvuus (*churn*) tarkoittaa lopetettujen matkapuhelinliittymien prosentuaalista osuutta tietyllä ajanjaksolla. DNA:n näkemyksen mukaan asiakasvaihtuvuudesta on kyse silloin, kun asiakas vapaaehtoisesti irtisanoo käytössään olevan DNA:n matkapuhelinliittymän (ja joko siirtyy toiselle operaattorille tai päättää luopua liittymästä kokonaan) tai kun DNA irtisanoo liittymän. Asiakasvaihtuvuus vaikuttaa muihin tunnuslukuihin, kuten liittymien kokonaismäärään.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n matkaviestinpalveluihin liittyviä valikoituja postpaid-asiakasvaihtuvuustietoja.

	1.1.–30.9.[1]		**1.1.–31.12.**		
	2016	**2015**	**2015**	**2014**	**2013**
Matkaviestinnän asiakasvaihtuvuus (%)					
Matkaviestinnän postpaid-asiakasvaihtuvuus[2]	15,5 %	16,0 %	16,0 %	16,9 %	17,1 %

(1) Tässä yhteydessä 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiden yhdeksän kuukauden jaksojen luvut ovat vuositasolle muunnettuja asiakasvaihtuvuuslukuja. Asiakasvaihtuvuusluvut on muunnettu vuositasolle jakamalla yhdeksän kuukauden jakson aikana lopetettujen matkapuhelinliittymien kokonaismäärä yhdeksän kuukauden jakson matkapuhelinliittymien määrän keskiarvolla, jakamalla tulos jaksoon sisältyvien kuukausien määrällä ja kertomalla se 12:lla (vuoden kuukausien määrä).

(2) Matkaviestinnän postpaid-asiakasvaihtuvuusluvut kuvaavat ainoastaan postpaid-matkapuhelinliittymien määrää, ja ne lasketaan jakamalla jakson aikana lopetettujen matkapuhelinliittymien määrä matkapuhelinliittymien määrän keskiarvolla kyseisellä jaksolla. Matkapuhelinliittymien keskiarvoon eivät sisälly sellaiset postpaid-matkapuhelinliittymät, joihin ei liity aktiivista sopimusta. DNA laskee ”matkapuhelinliittymien keskiarvon jakson aikana” (i) keskiarvona matkapuhelinliittymien kokonaismäärästä jakson alussa ja (ii) keskiarvona matkapuhelinliittymien kokonaismäärästä jakson lopussa.

DNA:n asiakasvaihtuvuuteen eniten vaikuttavia seikkoja ovat DNA:n palveluiden houkuttelevuus ja hinnoittelu, DNA:n verkon nopeutta ja laatua koskeva kokemus, asiakaspalvelun taso ja markkinointikampanjoiden tehokkuus verrattuna Suomen muihin operaattoreihin. Asiakasvaihtuvuuteen voi myös vaikuttaa liittymäsopimusten kesto (on epätodennäköisempää, että pidemmän sopimuksen tehneet asiakkaat vaihtavat kilpailevalle operaattorille tai irtisanovat DNA:n kanssa tekemänsä palvelusopimuksen). DNA:n matkapuhelinliittymistä noin 40 prosenttia oli 31.12.2015 määräaikaisia, kun taas DNA:n kilpailijat eivät tarjoa tällä hetkellä määräaikaisia sopimuksia. Asiakasvaihtuvuuteen vaikuttaa myös se, kuinka monta eri palvelua yksittäinen asiakas on tilannut: yleisesti asiakasvaihtuvuus on vähäisempää useita palveluita käyttävillä. Ajanjaksolla 1.1.2016–31.8.2016 useamman kuin yhden DNA:n palvelukategorian tilanneiden asiakkaiden vaihtuvuus postpaid-matkapuhelinliittymissä oli noin 40 prosenttia pienempi kuin vain yhden palvelukategorian tilanneilla asiakkailla.

DNA:n postpaid-matkapuhelinliittymien asiakasvaihtuvuus laski 31.12.2013 päättyneen tilikauden 17,1 prosentista 31.12.2015 päättyneen tilikauden 16,0 prosenttiin. Vuoden 2016 yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana DNA:n vuositasolle muunnettu matkaviestinverkon postpaid-asiakkaiden asiakasvaihtuvuus laski 15,5 prosenttiin, kun se 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 16,0 prosenttia. DNA:n näkemyksen mukaan matkaviestinverkon postpaid-asiakkaiden asiakasvaihtuvuuden lasku tarkastelujaksolla johtuu pääasiassa DNA:n houkuttelevista tuotteista ja palveluista, sen korkealaatuisesta verkosta, DNA:n uuden yhden brändin strategian käyttöönotosta ja toteuttamisesta vuonna 2015 sekä sen panostuksesta asiakaspalvelun parantamiseen ja asiakaspalveluammattilaisten asiakasvaihtuvuutta ehkäiseviin taitoihin. Asiakaspalvelunsa laadun ansiosta DNA on pystynyt vähentämään asiakaspuheluiden määrää. Lisäksi taloyhtiöiden asiakasvaihtuvuus on vuositasolle muunnettuna pysynyt 31.12.2013, 31.12.2014 ja 31.12.2015 päättyneillä tilikausilla alle prosentin tasolla.

Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto (ARPU)

Liittymäkohtainen liikevaihto (*average revenue per user*, ARPU) on kuukausittaista keskiarvoa kuvaava mittari. Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto postpaid-liittymien osalta lasketaan jakamalla matkapuhelinliittymien liikevaihto (johon sisältyy yhdysliikenteestä ja verkkovierailuista saatu liikevaihto mutta ei laitemyynnin liikevaihtoa) kyseisen jakson liittymien lukumäärän keskiarvolla ja sen jälkeen jaksoon sisältyvien kuukausien lukumäärällä. Matkaviestinnän liittymäkohtaiseen liikevaihtoon vaikuttavat ensisijaisesti DNA:n matkaviestinpalveluiden hinnat, dataliittymien penetraatio ja lisääntynyt nopeus sekä access-palvelujen, verkkovierailujen ja yhdysliikenteen liikevaihto. Keskimääräinen asiakaslaskutus (*average billing per user*, ABPU) mittaa palveluiden liikevaihtoon perustuvaa postpaid-liittymän asiakaslaskutusta (ilman yhdysliikennetuottoja).

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n matkaviestintarjoamaan liittyviä valikoituja tietoja liittymäkohtaisesta liikevaihdosta.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	**2015**	**2015**	**2014**	**2013**
Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto (euroa/kk)					
Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto, postpaid[1]	17,0	17,1	17,0	17,8	18,2
Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto, kuluttajat[2]	17,8	17,8	17,7	18,3	18,8
Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto, yritykset[3]	13,9	14,6	14,6	15,8	16,0
Matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto, prepaid[4]	3,7	4,2	4,1	4,6	5,5
Matkaviestinnän asiakaslaskutus (euroa/kk)[5]	**14,5**	**14,0**	**14,0**	**14,0**	**13,9**

(1) Postpaid-liittymien osalta matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto lasketaan jakamalla matkapuhelinliittymien liikevaihto (johon sisältyy yhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto mutta ei laitemyynnin liikevaihtoa) kyseisen jakson matkapuhelinliittymien määrän keskiarvolla ja sen jälkeen jaksoon sisältyvien kuukausien lukumäärällä.

(2) Yksityisasiakasliittymien osalta matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto lasketaan jakamalla matkapuhelinliittymien liikevaihto (johon sisältyy yhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto mutta ei laitemyynnin liikevaihtoa) kyseisen jakson liittymien lukumäärän keskiarvolla ja sen jälkeen jaksoon sisältyvien kuukausien lukumäärällä.

(3) Yritysliittymien osalta matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto lasketaan jakamalla matkapuhelinliittymien liikevaihto (johon sisältyy yhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto mutta ei matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorien tai laitemyynnin liikevaihtoa) kyseisen jakson liittymien lukumäärän keskiarvolla (matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorien liittymät pois luettuina) ja sen jälkeen jaksoon sisältyvien kuukausien lukumäärällä.

(4) Prepaid-liittymien osalta matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto lasketaan jakamalla prepaid-liittymien liikevaihto (johon sisältyy yhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto mutta ei laitemyynnin liikevaihtoa) kyseisen jakson liittymien lukumäärän keskiarvolla ja sen jälkeen jaksoon sisältyvien kuukausien lukumäärällä.

(5) Asiakaslaskutus mittaa palveluiden liikevaihtoon perustuvaa postpaid-liittymän asiakaslaskutusta (ilman yhdysliikennetuottoja).

DNA:n matkaviestinnän postpaid-liittymien liittymäkohtainen liikevaihto laski 6,6 prosenttia 31.12.2013 päättyneen tilikauden 18,2 eurosta kuukaudessa 17,0 euroon kuukaudessa 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla, vaikka se 31.3.2016 päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla oli 16,4 euroa kuukaudessa, 30.6.2016 päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla 16,8 euroa kuukaudessa ja 30.9.2016 päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla 17,7 euroa kuukaudessa. DNA:n matkaviestinnän postpaid-liittymien liittymäkohtaisen liikevaihdon lasku johtuu lähinnä yhdysliikennetuottojen laskusta, joka vaikuttaa matkaviestinverkon matkapuhelinpalveluihin mutta ei mobiililaajakaistapalveluihin. Vaikka yhdysliikenteen ja laskevan verkkovierailuliikenteen (*inbound*) liikevaihto on tarkastelujakson aikana laskenut, DNA:n yhdysliikenne- ja verkkovierailumaksut ovat laskeneet suurin piirtein samassa suhteessa (katso ”– *Matkaviestinnän yhdysliikenne ja verkkovierailut*”).

Palveluiden ristiin- ja lisämyynti ovat kasvattaneet DNA:n liikevaihtoa ja liittymäkohtaista liikevaihtoa merkittävästi. Ajanjaksolla 1.1.2016–30.6.2016 useamman kuin yhden DNA:n palvelun tilanneilta asiakkailta laskutettu määrä oli

keskimäärin noin 140 prosenttia yhden palvelun tilanneilta asiakkailta laskutettua määrää suurempi. DNA:n palveluita tilanneista asiakkaista 62 prosenttia oli 30.6.2016 yhden palvelukategorian tilaajia, 28 prosenttia kahden palvelukategorian tilaajia, 9 prosenttia kolmen palvelukategorian tilaajia ja 2 prosenttia neljän palvelukategorian tilaajia. DNA:lta kaksi palvelukategoriaa tilanneiden asiakkaiden määrä kasvoi 4 prosenttia, kolme kategoriaa tilanneiden määrä 10 prosenttia ja neljä kategoriaa tilanneiden määrä 6 prosenttia ja vain yhden palvelukategorian tilanneiden asiakkaiden määrä laski 3 prosenttia, kun 30.6.2016 päättynyttä kolmen kuukauden jaksoa verrattiin 30.6.2015 päättyneeseen kolmen kuukauden jaksoon.

Postpaid-liittymien liittymäkohtainen liikevaihto on yleensä huomattavasti prepaid-liittymien liittymäkohtaista liikevaihtoa suurempi, koska postpaid-liittymissä käytetään enimmäkseen rajattomia datapaketteja, joiden hinnat ovat korkeammat verrattuna prepaid-palveluihin, joissa rajattomia datapaketteja ei käytetä. Lisäksi prepaid-liittymien liittymäkohtaiseen liikevaihtoon sisältyy tiettyjä liittymiä, joita ei ole käytetty ja jotka eivät siten tuota liikevaihtoa. DNA pitää prepaid-liittymät voimassa enintään 380 päivää eli huomattavasti pidempään kuin muut suomalaiset matkapuhelinverkko-operaattorit. DNA:n liittymäkohtainen liikevaihto oli 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla postpaid-liittymien osalta 17,0 euroa kuukaudessa ja prepaid-liittymien osalta 3,7 euroa kuukaudessa. Tarkastelujaksolla DNA:n liittymäkohtainen liikevaihto on prepaid-liittymien osalta laskenut 32,7 prosenttia: 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella se oli 5,5 euroa kuukaudessa ja 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla 3,7 euroa kuukaudessa. Lasku johtui pääasiassa terminointimaksujen laskusta.

Kuluttajaliittymien osalta matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto ylitti yritysliittymien liittymäkohtaisen liikevaihdon tarkastelujaksolla. Kuluttajaliittymien osalta matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto laski 5,3 prosentilla: 31.12.2013 päättyneen tilikauden 18,8 eurosta kuukaudessa 17,8 euroon kuukaudessa 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Yritysliittymissä matkaviestinnän liittymäkohtainen liikevaihto laski samalla jaksolla 13,1 prosenttia, 16,0 eurosta kuukaudessa 13,9 euroon kuukaudessa. Matkaviestinnän liittymäkohtaisen liikevaihdon lasku sekä yksityisasiakas- että yritysliittymien osalta johtui pääasiassa terminointimaksujen laskusta. Yritysasiakkaiden liittymäkohtaista liikevaihtoa on alentanut kunnallisten tahojen kanssa tehtyjen sopimusten suuri määrä ja käyttöön perustuvien dataliittymien tarjoaminen yritysliiketoiminnan puolella.

DNA:n asiakaslaskutus, jossa yhdysliikennemaksujen ja siten terminointimaksujen vaikutusta ei huomioida, kasvoi 31.12.2013 päättyneen tilikauden 13,9 eurosta/kk 14,5 euroon/kk 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Vaikka keskimääräinen asiakaslaskutus oli tammikuussa 2016 DNA:n uusien liittymien osalta 13 prosenttia pienempi kuin koko asiakaskannasta laskettu asiakaslaskutus kyseisenä kuukautena, uusien liittymien asiakaslaskutus on ollut koko asiakaskannan asiakaslaskutusta suurempi sekä maalis-, huhti-, touko-, kesä- että heinäkuussa 2016, ja heinäkuussa 2016 uusien liittymien asiakaslaskutus oli 27 prosenttia koko asiakaskannan asiakaslaskutusta suurempi.

Matkaviestinliikenteen määrä

Vuonna 2015 DNA kuljetti verkossaan keskimäärin 5,9 gigatavua dataa kuukaudessa liittymää kohden. Tietyn ajanjakson liikennemäärä mittaa puheluiden minuutti- tai sekuntimäärää ja DNA:n verkossa siirrettyä datamäärää kyseisellä ajanjaksolla. Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n matkaviestinpalveluihin liittyviä valikoituja liikennetietoja ilmoitetuilta ajanjaksoilta.

	1.1.–30.9.	1.1.–31.12.		
	2016	2015	2014	2013
Matkaviestinliikenne				
Mobiilidataliikenne yhteensä[1] (tuhatta gigatavua)	237 185	194 853	103 992	56 557
Liikenne keskimäärin[2] (gigatavua/liittymä/kk)	9,8	5,9	3,50	1,93

(1) Mobiilidataliikenteen kokonaismäärä tarkoittaa lähetettyä ja vastaanotettua dataa.

(2) Keskimääräinen liikenne tarkoittaa mobiilidataliikenteen kokonaismäärää, joka on jaettu DNA:n matkaviestinverkon liittymien kokonaismäärällä, josta on laskettu vuoden keskiarvo (prepaid-liittymät ja matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorien liittymät mukaan luettuina).

DNA:n mobiilidataliikenteen kokonaismäärä kasvoi 30.9.2013 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla toteutuneesta keskimäärin 42 418 tuhannesta gigatavusta (laskettuna koko vuoden dataliikenteen perusteella) 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla toteutuneeseen 237 185 tuhanteen gigatavuun (johon se oli noussut vuoden 2015 yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana toteutuneesta 133 558 tuhannesta gigatavusta). DNA:n 4G-verkon mobiilidataliikenne lähes kolminkertaistui pelkästään vuoden 2015 aikana. Vuonna 2015 DNA:n mobiilidatan käyttöaste liittymää kohden oli maailman korkein (lähde: Tefficient), ja kesällä 2016 DNA:n mobiililiikenteen määrä ylitti DNA:n kiinteän verkon liikenteen määrän. Dataliikenteen merkittävä kasvu johtui osittain älypuhelinten, tablettien, mokkuloiden ja muiden vastaavien laitteiden suosion kasvusta sekä datamäärien eksponentiaalisesta kasvusta erityisesti yritysliiketoiminnassa, kun uusia teknologioita, kuten erilaisia M2M-sovelluksia, on alettu yhä laajemmin käyttää ja yhä useammat yritysasiakkaat ovat ottaneet käyttöön etätyömenetelmiä. Mobiilidataliikenteen kasvuun vaikutti myös OTT-palveluiden

nousu ja televisio-, video- ja musiikkipalveluiden siirtyminen mobiililaitteisiin. Vuonna 2015 kaikkien suomalaisten matkaviestinoperaattoreiden verkossa siirretyn datan määrä oli noin 627 000 teratavua, mikä on vuoden 2007 tasoon verrattuna lähes 1 200-kertainen määrä (lähde: Viestintävirasto). Tämän trendin seurauksena yhä useammat DNA:n asiakkaat ovat hankkineet liittymiä, joiden datayhteydet ovat nopeammat ja kuukausimaksut korkeammat. Tämä on puolestaan vaikuttanut merkittävästi DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihtoon.

Datan käytön huomattava kasvu tarkastelujaksolla ei ole vaikuttanut DNA:n liikevaihtoon merkittävästi, koska suurin osa liittymistä on dataliittymiä, joihin sisältyy rajaton datankäyttö kiinteällä hinnalla. Datankäytön trendi tarkastelujaksolla kuvastaa kuitenkin yhteysnopeuksien kasvua, joka johtuu siitä, että asiakkaat päivittävät yhä useammin matkaviestinliittymänsä nopeampiin ja kalliimpiin ja kasvattavat näin DNA:n liikevaihtoa.

Mobiililaitteiden myynti

DNA:n mobiililaitteiden myynti koostuu liikevaihdosta, joka saadaan mobiililaitteiden, kuten matkapuhelinten (mukaan luettuna älypuhelimet), tablettien, mokkuloiden ja muiden laitteiden sekä matkaviestinnän lisätarvikkeiden myynnistä yksityis- ja yritysasiakkaille. DNA hankkii mobiililaitteita ja näihin liittyviä lisätarvikkeita suoraan useilta tunnetuilta valmistajilta, kuten Applelta, Huaweilta, Samsungilta ja Sonylta. DNA:n asiakkaat voivat ostaa laitteita ja lisätarvikkeita suoraan DNA:n myymälöistä, DNA:n verkkokaupasta tai välillisesti muiden myyjien ja jakelijoiden verkoston kautta. Tarkastelujaksolla DNA:n mobiililaitteiden liikevaihdon vaikutus liiketoiminnan tulokseen ja käyttökatteeseen on ollut suhteellisen pieni, koska kulut ovat olleet lähellä mobiililaitteiden liikevaihdon tasoa.

Mobiililaitteiden liikevaihtoa on tukenut 4G-puhelinten suosion kasvu sekä yksityis- että yritysasiakkaiden parissa. Joulukuussa 2015 peräti 99,9 prosenttia DNA:n myymistä puhelimista oli älypuhelimia, mutta tällaisten puhelinten ja muiden mobiililaitteiden hinnat ovat markkinoilla saatavilla olevien tuotteiden tarjonnan laajentuessa laskeneet. Mobiililaitteiden kysyntään vaikuttavat merkittävästi myös yksittäiset ominaisuudet, joita asiakkaat edellyttävät laitteiltaan, kuten laitteisiin sisäänrakennettujen kameroiden laatu. Asiakkaiden laitteilta edellyttämät ominaisuudet muuttuvat kuitenkin yhä nopeammin, kun asiakkaiden tarpeet kehittyvät uusien mobiililaitteilla käytettävien palveluiden käyttöönoton myötä.

Matkaviestinnän yhdysliikenne ja verkkovierailuliikenne (roaming)

DNA saa muilta operaattoreilta yhdysliikennetuottoja DNA:n verkkoon päättyvistä puheluista ja viesteistä. Vastaavasti se maksaa muille operaattoreille yhdysliikennemaksuja niiden verkkoon päättyvistä puheluista ja viesteistä. DNA saa verkkovierailuliikevaihtoa DNA:n verkkoa käyttävien ulkomaisten matkaviestinoperaattoreiden asiakkaiden Suomessa soittamista puheluista ja lähettämistä viesteistä. DNA puolestaan maksaa verkkovierailumaksuja puheluista ja viesteistä, joita sen tilaajat soittavat tai lähettävät matkustaessaan ulkomailla. DNA laskuttaa yhdysliikenne- ja verkkovierailutuotot suoraan muilta operaattoreilta, ja vastaavasti muut operaattorit laskuttavat yhdysliikenne- ja verkkovierailumaksunsa suoraan DNA:lta.

Saadut yhdysliikennetuotot ja maksetut yhdysliikennemaksut määräytyvät terminointimaksujen mukaan ja saadut verkkovierailutuotot ja maksetut verkkovierailumaksut verkkovierailumaksujen mukaan. Yhdysliikennetuotot ja -maksut vaikuttavat DNA:n mobiiliyhdysliikenteen liikevaihtoon ja kuluihin. Laskevan verkkovierailuliikenteen (*inbound*) tuotot ja nousevan verkkovierailuliikenteen (*outbound*) maksut vaikuttavat DNA:n laskevan verkkovierailuliikenteen liikevaihtoon ja nousevan verkkovierailuliikenteen kustannuksiin.

Terminointimaksut ovat maksuja, joita matkaviestinoperaattorit veloittavat toisen operaattorin asiakkaiden puheluiden välittämisestä verkkoonsa. Suomessa terminointimaksuista sovittiin aiemmin matkaviestinoperaattorien kahdenvälisissä neuvotteluissa. Viestintävirasto antoi kuitenkin joulukuussa 2015 päätöksen, johon sisältyy ensimmäistä kertaa teleyritysten toisiltaan veloittamien terminointimaksujen enimmäishinta. Enimmäishinnan vaikutuksesta terminointimaksut pienenivät kolmanneksella 1,87 sentistä 1,25 senttiin minuutilta.

Seuraavassa taulukossa esitetään terminointimaksuissa aiemmin tapahtunutta laskua.

	31.12.		
	2015	**2014**	**2013**
Terminointimaksu (senttiä/minuutti)	1,25	1,87	2,80
Muutos aiemmasta terminointimaksusta (senttiä/minuutti)	-0,62	-0,93	-1,02

Terminointimaksut ovat tarkastelujaksolla jatkuvasti laskeneet: ne laskivat 31.12.2013 ja joulukuun 2015 välisenä aikana 55,4 prosenttia, 2,80 sentistä nykyiseen 1,25 senttiin. Nykyistä enimmäishintaa sovelletaan joulukuuhun 2018 asti.

Terminointimaksujen alenemisella on ollut huomattavan haitallinen vaikutus DNA:n matkapuhelinliittymien liittymäkohtaiseen liikevaihtoon, koska terminointimaksujen aleneminen on heikentänyt liikevaihtoa. Kielteinen vaikutus DNA:n käyttökatteeseen on kuitenkin ollut suhteellisen vähäinen, koska terminointimaksujen aleneminen alentaa myös DNA:n maksamia yhdysliikennemaksuja. Tarkastelujaksolla DNA:n yhdysliikennetuotot ovat vuositasolla olleet yhdysliikennemaksuja suuremmat. Yhdysliikennetuottojen ja -maksujen nettovaikutus käyttökatteeseen on ollut tarkastelujaksolla positiivinen, mutta se on laskenut joka vuosi.

Euroopan komissio antoi 15.6.2016 esityksen, jossa se ehdottaa verkkovierailujen säännellyiksi enimmäistukkuhinnoiksi 4,00 senttiä/minuutti puhelulta, 1,00 sentti tekstiviestiltä ja 0,85 senttiä datamegatavulta. Tarkastelujaksolla DNA on maksanut enemmän verkkovierailujen tukkumaksuja kuin se on saanut verkkovierailujen tukkutuottoja ulkomaalaisilta operaattoreilta. Verkkovierailujen tukkutuottojen ja -maksujen nettovaikutus käyttökatteeseen on ollut negatiivinen ja suhteellisen vakaa ja samalla yhdysliikennetuottojen ja -maksujen positiivista nettovaikutusta pienempi. Siinä tapauksessa, ettei verkkovierailujen tukkumaksujen ylärajaa aseteta riittävän alhaiseksi tai ettei ylärajaa aseteta ollenkaan, DNA voi joutua maksamaan ulkomaalaisille operaattoreille suuria verkkovierailumaksuja. Verkkovierailujen vähittäismaksujen poistamisen vuoksi DNA pystyisi vain rajoitetusti kuittaamaan tällaiset verkkovierailumaksut tilaajiltaan kerätyillä verkkovierailumaksuilla. EU:n politiikka, jonka mukaan ulkomaan verkkovierailujen käyttö on mahdollista kotimaan hinnalla (*roam like at home*), voi yhdessä verkkovierailujen datamäärien kasvun kanssa voimistaa DNA:han kohdistuvaa haitallista vaikutusta. Katso myös *”Riskitekijät – Verkkovierailujen (roaming) vähittäismaksujen poistaminen ja epävarmuus verkkovierailujen tukkumaksujen tasosta saattavat vaikuttaa epäedullisesti DNA:n liiketoimintaan.”*

Kiinteän verkon muut kuin puhepalvelut

DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihto koostuu liikevaihdosta, joka saadaan yksityisasiakkaille tarjottavista kiinteistä laajakaistapalveluista ja televisio- ja videopalveluista, yrityksille tarjottavista kiinteän verkon datapalveluista ja lisäarvopalveluista, kiinteiden laitteiden myynnistä yksityisasiakkaille ja yrityksille sekä yrityksille tukkukaupalla tarjottavista kiinteän verkon muista kuin puhepalveluista.

DNA:n tarjoamat televisio- ja videopalvelut käsittävät neljä palvelutyyppiä: kaapelitelevisiopalvelut, kaapeli- tai IP-pohjaiset maksutelevisiopalvelut, digitaaliseen antennitelevisioon perustuvat maksutelevisiopalvelut ja OTT-palvelut, kuten DNA TV -sovellus. DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihtoon on vaikuttanut merkittävästi myös yksityisasiakkaiden kiinteän laajakaistan palveluiden yleistyminen. Palveluita tarjotaan sekä taloyhtiöiden kautta että suoraan yksityisasiakkaille DNA:n valokuitupohjaisen kaapeliverkon ja Ethernet-verkon kautta. Nykyaikaista teknologiaa hyödyntävien verkkojen asiakkaiden osuus on DNA:lla korkea: 88 prosenttia sen laajakaistan yksityisasiakastilaajista käyttää kaapeliverkkoa, kun kilpailijoiden tilaajista suurimmalla osalla on xDSL-yhteydet.

Kiinteän laajakaistan liittymien määrät

Seuraavassa taulukossa esitetään valikoituja tietoja DNA:n kiinteän laajakaistan tarjoamista.

	30.9.		31.12.		
	2016	**2015**	**2015**	**2014**	**2013**
Kiinteä laajakaista kauden lopussa (tuhatta)					
Kiinteän laajakaistan liittymät[(1)]	438	430	436	415	322
joista yksityisasiakkaita[(2)]	401	390	394	374	292
joista yrityksiä[(3)]	38	40	42	41	30

(1) Kiinteän laajakaistan liittymä tarkoittaa sopimusta DNA:n kiinteän laajakaistan tuotteista tai liittymäpaketista, johon sisältyy kiinteän laajakaistan tuote.

(2) Yksityisasiakkailla tarkoitetaan henkilöitä, jotka tilaavat DNA:n kiinteän laajakaistan tuotteita suoraan tai taloyhtiösopimusten kautta.

(3) Yrityksillä tarkoitetaan julkishallinnon elimiä, yhden henkilön toimistoja tai kotitoimistoja, pieniä ja keskisuuria yrityksiä, säätiöitä ja suuria yrityksiä, jotka tilaavat DNA:n kiinteän laajakaistan tuotteita.

Kiinteän laajakaistan liittymien kokonaismäärä oli 30.9.2016 yhteensä 438 tuhatta, joka on 36,0 prosenttia enemmän kuin 31.12.2013, jolloin määrä oli 322 tuhatta. DNA:n näkemyksen mukaan kasvu johtui pääasiassa TDC Finlandin ostosta (TDC Finland on yhdistelty DNA:n konsernitilinpäätöstietoihin 1.6.2014 lähtien) sekä vähäisemmässä määrin nopean valokuitupohjaisen kaapeliverkon laajakaistan suuresta kysynnästä, jota on osittain tasoittanut siirtyminen kiinteistä laajakaistayhteyksistä mobiililaajakaistaan. Kiinteän laajakaistan kysyntä kasvoi hieman tarkastelujaksolla. Sitä tukee pääasiassa taloyhtiölaajakaistapalveluiden suosio kuluttajaliiketoiminnassa: yhä useammat taloyhtiöt tarjoavat asukkailleen kiinteän laajakaistan yhteyksiä. Taloyhtiölaajakaista on palvelu, jossa laajakaistayhteys tarjotaan kaikkiin saman talon asuntoihin (katso ”*Liiketoiminta – Kuluttajaliiketoiminta – Kiinteän laajakaistan palvelut*”). Koska taloyhtiölaajakaistan yhteysnopeudet ovat suhteellisen pieniä, enintään 10 Mbit/s, DNA:lla on huomattavan hyvät mahdollisuudet lisämyyntiin tarjoamalla suuremman kapasiteetin kiinteitä laajakaistapalveluita suoraan yksittäisille asukkaille.

Jos taloyhtiön asukas päivittää kiinteän laajakaistayhteytensä ja tilaa itselleen suoraan kalliimman palvelun, DNA säilyttää samanaikaisesti myös taloyhtiölaajakaistasta saatavan liikevaihdon.

Televisio- ja videopalveluiden määrä

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n televisio- ja videopalveluihin liittyviä valikoituja liittymä- ja tilaustietoja.

	30.9.		31.12.		
	2016	**2015**	**2015**	**2014**	**2013**
Televisio- ja videopalvelut kauden lopussa (tuhatta)					
Kaapelitelevisioliittymät[1]	609	599	606	593	591
DNA TV -liittymät[2]	272	173	186	112[3]	10[3]

(1) Kaapelitelevisioliittymä tarkoittaa sopimusta DNA:n kaapelin kautta lähetettävistä televisiopalveluista tai liittymäpaketista, johon sisältyy kaapelitelevisiotuote.
(2) DNA TV -liittymän haltijat ovat ladanneet DNA TV -sovelluksen ja heillä on sopimus sen maksullisesta tarjonnasta joko itsenäisenä tuotteena tai osana liittymäpakettia, johon DNA TV -sovellus sisältyy.
(3) DNA TV -sovellusta ei ollut saatavilla 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneillä tilikausilla.

DNA:n kaapelitelevisioliittymien määrä kasvoi 591 tuhannesta 609 tuhanteen 31.12.2013–30.9.2016. Kasvuun vaikutti pääasiassa kiinteän laajakaistan palveluita ja kaapelitelevisiopalveluita hankkivien taloyhtiöiden määrän kasvu. Useimmissa tapauksissa DNA tarjoaa taloyhtiöille kaapelitelevisioliittymän, jossa on useita ilmaiskanavia. Sen lisäksi DNA tarjoaa taloyhtiöiden asukkaille maksutelevisiopalveluita, joita tilaamalla myös yksittäisistä asukkaista tulee DNA:n palveluiden suoria asiakkaita ja DNA saa samalla pitää taloyhtiöille myydystä kaapelitelevisioliittymästä saadun liikevaihdon. DNA:n maksutelevisiopalveluita tarjotaan usein paketoituna yhteen nopeampien kiinteän laajakaistan palveluiden kanssa. DNA on Suomen ainoa digitaalisen antennitelevisioverkon maksutelevisio-operaattori.

Vuoden 2015 toisesta neljänneksestä lähtien DNA on tarjonnut viihdepalveluita myös DNA TV -sovellus -nimisellä palvelulla. DNA TV -sovellus vastaa muuttuviin viihdepalveluiden käyttötapoihin, kuten siihen, että sisältöä kulutetaan nykyään myös tableteilla ja muilla laitteilla. DNA TV -sovellus on kaikkien yksityisasiakkaiden saatavilla, eikä kaapelitelevisioliittymää tarvita. Muista televisio- ja videopalveluista veloitetaan erikseen DNA TV -sovelluksen lisäksi. DNA TV -sovelluksella oli 31.12.2015 noin 186 tuhatta ja 30.9.2016 noin 272 tuhatta käyttäjää, mikä osoittaa palvelun suosion kasvaneen nopeasti.

Kiinteän verkon puhepalvelut

DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto koostuu yksityisasiakkaille tarjottavista kiinteän verkon puhepalveluista, yritysten viestintäpalveluihin sisältyvistä kiinteän verkon puhepalveluista ja yrityksille tukkukaupalla tarjottavista kiinteän verkon puhepalveluista. DNA:n kiinteän verkon puhepalveluita ei markkinoida aktiivisesti yksityisasiakkaille.

Seuraavassa taulukossa esitetään valikoituja tietoja DNA:n kiinteän verkon puhepalvelutarjoamista.

	30.9.		31.12.		
	2016	**2015**	**2015**	**2014**	**2013**
Kiinteän verkon puhe kauden lopussa (tuhatta)					
Kiinteän verkon puhepalveluiden liittymät[1]	68	82	78	100	103
joista yksityisasiakkaita[2] (%)	47 %	48 %	48 %	51 %	60 %
joista yrityksiä[3] (%)	53 %	52 %	52 %	49 %	40 %

(1) Kiinteän verkon puhepalveluiden liittymiin liittyy sopimus DNA:n kiinteän verkon puhepalveluista tai liittymäpaketista, johon sisältyy kiinteän verkon puhetuote.
(2) Yksityisasiakkaat ovat yksityishenkilöitä, jotka ovat tilanneet DNA:n kiinteän verkon puhepalveluita.
(3) Yritykset ovat koostuvat julkisyhteisöistä, kotitoimistoista, pk-yrityksistä, säätiöistä ja suuryrityksistä, jotka ovat tilanneet DNA:n kiinteän verkon puhepalveluita.

DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liittymien kokonaismäärä oli 30.9.2016 yhteensä 68 tuhatta, joka on 34,0 prosenttia vähemmän kuin 31.12.2013, jolloin määrä oli 103 tuhatta. DNA:n näkemyksen mukaan lasku johtui pääasiassa kiinteän verkon puhepalveluiden käyttöön tottuneiden asiakkaiden määrän vähenemisestä sekä asiakkaiden yleisestä siirtymisestä kiinteän verkon puhepalveluista matkaviestinpalveluihin. Kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto kasvoi 31.12.2013 päättyneen tilikauden 30,6 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päättyneen tilikauden 36,2 miljoonaan euroon pääasiassa kiinteän verkon puhepalveluiden hintojen nousun johdosta, mikä on puolestaan merkittävästi vaikut-

tanut kiinteän verkon puhepalveluiden liittymäkohtaiseen liikevaihtoon. DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihtoon vaikuttavat merkittävästi kiinteän verkon puhepalvelujen liittymien määrän väheneminen sekä DNA:n kyky tasoittaa tämän laskun liikevaihtovaikutusta korotetuilla hinnoilla.

Sääntely-ympäristö ja taajuusalueiden toimilupien hankinta

DNA harjoittaa matkaviestinoperaattoritoimintaansa sääntelyn ja useiden viranomaisten valvonnan alaisuudessa. Sen toimintaa valvovat muun muassa Viestintävirasto ja liikenne- ja viestintäministeriö. EU:n jäsenvaltiona Suomeen sovelletaan EU:n televiestintäalan asetuksia ja direktiivejä. Viranomaiset kykenevät vaikuttamaan DNA:n palvelujen hintaan, kustannusrakenteeseen sekä toimilupien ja taajuuksien jakoperusteisiin (katso ”*Sääntely*”).

DNA:n matkaviestinverkkopalvelujen, digitaalisten antennitelevisioverkkojen ja radiolinkkien tarjoaminen edellyttää toimilupia, ja DNA:n liiketoiminta edellyttää, että DNA saa pidettyä vaaditut toimiluvat voimassa. Tarkasteltavalla jaksolla sääntely-ympäristö on kiristänyt kilpailua Elisan, Soneran ja DNA:n välillä. Tämä näkyy esimerkiksi tulevaa 700 MHz:n taajuusalueen huutokauppaa koskevassa valtioneuvoston asetuksessa. Asetuksen mukaan huutokaupan kohteena on kuusi 2 x 5 MHz:n taajuuskaistaparia, mutta kukin tarjoaja saa hankkia niistä enintään kaksi, eli kolmasosan huutokaupattavista taajuusalueista. DNA:n 4G-verkon odotetaan tavoittavan vuoden 2016 loppuun mennessä 99,6 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. Tämän johdosta DNA uskoo sen olemassa olevan verkon peittoalueen täyttävän kaikki toimiluvan olennaiset vaatimukset. Vuonna 2013 pidetyssä 800 MHz:n taajuusalueen huutokaupassa kukin kolmesta johtavasta matkaviestinoperaattorista hankki niin ikään kaksi 10 MHz:n taajuuskaistaparia. DNA:lla on tällä hetkellä tilaajaa kohti enemmän taajuuksia kuin Elisalla tai Soneralla.

Viestintävirasto on myös asettanut verkko-operaattoreille velvoitteita, jotka koskevat muun muassa verkon käyttöoikeuksia (kuten yhdysliikennepalveluita, eriytettyjä käyttöoikeuksia ja käyttöoikeuksia tiettyihin palveluihin ja tiloihin), nopeussääntelyä, avoimuutta ja yhdenvertaisuutta.

Investoinnit

DNA:n operatiiviset investoinnit 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat yhteensä 147 950 tuhatta euroa eli 95,7 prosenttia investoinneista, 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 142 839 tuhatta euroa eli 95,5 prosenttia investoinneista ja 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella 121 701 tuhatta euroa eli 94,8 prosenttia investoinneista.

DNA on uudistanut lähes koko matkaviestinverkkonsa 4G- ja MSR-teknologioiden avulla ja valmistautunut siirrettävän dataliikenteen jatkuvaan kasvuun. DNA:n 4G-matkaviestinverkkoon valtakunnallisesti asennettujen tukiasemien määrä (Suomen Yhteisverkko Oy:n verkko mukaan lukien) kasvoi 31.12.2013 ja 31.12.2015 välisenä aikana 316 prosenttia. DNA:n 4G-verkon odotetaan tavoittavan vuoden 2016 loppuun mennessä 99,6 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. MSR-radioteknologialla toteutettava verkon uudistaminen alkoi vuonna 2011, ja sen on suunniteltu päättyvän vuoden 2017 puolivälissä. Uudistaminen mahdollistaa samanlaisen peiton kaikkien teknologiasukupolvien (2G, 3G ja 4G) osalta. Lisäksi DNA:n ja Soneran yhteisjärjestely, Suomen Yhteisverkko Oy, aloitti keväällä 2015 yhteisen matkaviestinverkon rakentamisen Pohjois- ja Itä-Suomeen, ja verkon rakennusvaihe on saatu päätökseen marraskuussa 2016. Rakentamisen valmistuttua DNA pystyy tarjoamaan korkealaatuisen matkaviestinverkon haja-asutusalueilla. Investointien verkon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi odotetaan edelleen jatkuvan, mutta merkittävästi vähäisemmässä määrin kuin rakennusvaiheen aikana. DNA:n osuus yhteisjärjestelyn peruskapasiteetin operatiivisista kuluista ja ylläpitokuluista oli 42 prosenttia vuonna 2015 ja 40 prosenttia vuonna 2014. Osuus peruskapasiteetin kustannuksista ei tule ylittämään 50:tä prosenttia.

DNA:n kiinteän laajakaistan tarjoama perustuu lähtökohtaisesti valokuitupohjaisen kaapeliverkon ja FTTx-verkon ratkaisuihin, jotka riippuvat pääosin asiakkaiden rakennusten sisäisistä kaapelointiratkaisuista. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä gigaluokan palvelutaso on saatavilla jo pääkaupunkiseudulla ja Oulussa, ja Yhtiön arvion mukaan se on verkon peittoalueen kaikkien kotitalouksien saatavilla heinäkuuhun 2017 mennessä. Suomen matkaviestinoperaattoreista DNA:lla on laajin valokuitupohjainen kaapeliverkko, joka on kokonaan EURODOCSIS3.0-päivitetty ja joka kattaa noin 32 prosenttia Suomen kotitalouksista. Vuoden 2015 kevään ja kesän aikana DNA päivitti kaapeliverkkotaajuutensa kaikilla palvelualueilla parantaakseen verkon suorituskykyä ja voidakseen esimerkiksi tarjota laajemman valikoiman teräväpiirtokanavia ja lisätäkseen korkealaatuisen kaapelilaajakaistan kapasiteettia.

Aiemmin tehdyt operatiiviset investoinnit ovat lisänneet DNA:n investointeja tarkastelujakson aikana. DNA arvioi kuitenkin, että kun 4G-teknologian nopeutettu käyttöönotto saadaan kohta päätökseen ja DNA:n valokuitupohjainen kaapeliverkko on kilpailijoiden kaapeliverkkoa kattavampi, DNA:n vuosittaiset investoinnit laskevat tulevaisuudessa huomattavasti pääasiassa siksi, että investointien painopiste siirtyy matkaviestinverkon peittoalueen laajentamisesta kapasiteetin parantamiseen. DNA arvioi, että sen operatiiviset investoinnit pienenevät vuonna 2016 verrattuna vuoteen 2015 (lukuun ottamatta mahdolliseen 700 MHz:n taajuusalueen toimilupaan liittyviä maksuja). DNA:n keskipitkän aikavälin taloudellisena tavoitteena on saavuttaa alle 15 prosentin taso operatiivisissa investoinneissa suhteessa liike-

vaihtoon. Operatiivisten investointien laskemisessa DNA ei ota huomioon huutokaupoissa hankittujen toimilupien toimilupamaksuja.

Kiinteiden kustannusten vipuvaikutus ja kulujen hallinta

DNA on pystynyt parantamaan kannattavuuttaan. Tässä on osaltaan auttanut suotuisa liikevaihtorakenteen muutos (eli korkeakatteisen palveluliikevaihdon kasvu ja matalampikatteisten yhdysliikenne- ja laiteliikevaihdon lasku), yritysostot ja niistä saadut synergiat, uudelleen neuvotellut digitaalisen antennitelevision jakelusopimukset sekä muut kulujen hallintaa parantaneet toimenpiteet. DNA on ryhtynyt toimiin kustannusrakenteensa mukauttamiseksi yleisesti ja erityisesti tekemiensä yritysostojen yhteydessä. Vuonna 2014 DNA karsi TDC Finlandin oston jälkeen päällekkäisiä toimintoja yhteistoimintamenettelyllä. Tämän seurauksena työntekijöiden määrä väheni 80 henkilöllä.

Yhteisjärjestelyn ansiosta DNA on voinut päällekkäisillä alueilla poistaa tukiasemia käytöstä, jakaa jäljellä oleviin tukiasemiin ja kuitu- tai radiolinkkiyhteyksiin liittyviä kustannuksia sekä hyötyä yhdistetystä verkon rakentamisesta, hallinnasta ja ylläpidosta, mikä on alentanut DNA:n liiketoimintakuluja ja investointien intensiteettiä. Yhteisjärjestelyn myötä DNA on myös myynyt enemmän liittymiä ja kasvattanut markkinaosuuttaan Lapissa, jossa yhteisjärjestely toteutettiin ensimmäisenä vuonna 2015. Lisäksi DNA kykenee uusien IT-järjestelmien avulla kasvattamaan verkossa tapahtuvien toimintojen osuutta markkinoinnissaan, myynnissään ja asiakaspalvelussaan sekä automatisoimaan keskeisiä prosessejaan, erityisesti tilaus- ja toimitusprosessejaan, minkä odotetaan tehostavan kulujen hallintaa. On odotettavissa, että kiinteiden kustannusten vipuvaikutus yhdessä palveluliikevaihdon kasvun ja kulujen hallinnan kanssa sekä Soneran kanssa toteutetun yhteisjärjestelyn omistamaan yhteisverkkoon sekä moderneihin IT-järjestelmiin liittyvät säästöt tukevat jatkossakin kannattavuutta. DNA:n materiaali- ja palvelukulut 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 375,0 miljoonaa euroa, ja ne laskivat 31.12.2014 päättyneen tilikauden 407,3 miljoonasta eurosta alhaisempien yhdysliikenne- ja verkkovierailukulujen sekä myytyjen laitteiden kulujen johdosta. 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 26 prosenttia DNA:n materiaali- ja palvelukuluista liittyi myytyjen laitteiden kustannuksiin, 17 prosenttia yhdysliikenne- ja verkkovierailumaksuihin, 28 prosenttia verkkokustannuksiin, 16 prosenttia myyntikuluihin, asiakaspalveluun ja laskutukseen, ja 13 prosenttia muihin kuluihin.

Yritysostot ja yhteisjärjestelyt

Tarkastelujakson aikana DNA osti Digi TV Plus Oy:n vuonna 2013 ja TDC Finlandin vuonna 2014 sekä toteutti Suomen Yhteisverkko Oy -yhteisjärjestelyn vuonna 2014.

Syyskuussa 2013 DNA osti Digi TV Plus Oy:n, joka oli tuohon aikaan Suomen suurin digitaalisen antennitelevision maksutelevisio-operaattori. Digi TV Plus Oy:n asiakasmäärä oli noin 220 tuhatta, mikä oli noin 35 prosenttia Suomen koko maksutelevisiomarkkinoista tilaajamäärällä mitattuna. Digi TV Plus Oy:n oston myötä DNA:sta tuli Suomen ainoa digitaalisen antennitelevision maksutelevisio-operaattori ja tilaajamäärällä mitattuna suurin maksutelevisio-operaattori. Kaupan myötä DNA:lla oli 31.12.2014 yhteensä noin 300 000 maksutelevisiotilaajaa kaapeliverkossa ja antenniverkossa. Digi TV Plus Oy on yhdistelty DNA:n konsernitilinpäätöstietoihin 1.9.2013 alkaen.

Kesäkuussa 2014 DNA osti TDC Finlandin 155 miljoonan euron kauppahinnalla täsmennettynä nettovelka- ja nettokäyttöpääomakorjauksilla. Yrityskauppa vahvisti DNA:n asemaa yritysten tietoliikennemarkkinoilla erityisesti suurten ja keskisuurten yritysten osalta ja laajensi sekä TDC Finlandin että DNA:n yritysasiakkaiden saatavilla olevaa palvelutarjoamaa. DNA ja TDC A/S sopivat myös strategisesta yhteistyöstä Pohjoismaissa ja siitä, että DNA:sta tuli TDC A/S:n pääyhteistyökumppani Suomessa. Yrityskauppa vaikutti erityisesti DNA:n yritysliiketoiminnan liikevaihtoon 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneillä tilikausilla. TDC Finlandin liiketoiminta on yhdistelty DNA:n konsernitilinpäätöstietoihin 1.6.2014 alkaen.

DNA:n ja Soneran yhteisjärjestely, Suomen Yhteisverkko Oy, aloitti keväällä 2015 yhteisen matkaviestinverkon rakentamisen Pohjois- ja Itä-Suomeen, ja verkon rakennusvaihe on saatu päätökseen marraskuussa 2016. Rakentamisen valmistuttua DNA pystyy tarjoamaan korkealaatuisen matkaviestinverkon haja-asutusalueilla. Investointien verkon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi odotetaan edelleen jatkuvan, mutta merkittävästi vähäisemmässä määrin kuin rakennusvaiheen aikana. DNA omistaa 49 prosenttia Suomen Yhteisverkko Oy:n osakkeista. DNA:n osuus yhteisjärjestelyn varallisuudesta, veloista, liikevaihdosta ja kuluista on kirjattu DNA:n konsernitilinpäätökseen. DNA:n osuus yhteisjärjestelyn peruskapasiteetin operatiivisista kuluista ja ylläpitokuluista oli 42 prosenttia vuonna 2015 ja 40 prosenttia vuonna 2014. Osuus peruskapasiteetin kustannuksista ei tule ylittämään 50:tä prosenttia.

Muutokset Suomen yritysverokannassa

Muutokset Suomen yritysverokannassa ovat vaikuttaneet DNA:n liiketoiminnan tulokseen. Vuonna 2014 Suomen yritysverokanta laski 24,5 prosentista 20,0 prosenttiin verolainsäädännön muutosten johdosta. Yritysverokanta voi tulevaisuudessa muuttua DNA:n vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevien poliittisten tekijöiden vaikutuksesta.

Yleiset taloudelliset olosuhteet

DNA:n liikevaihto ja kannattavuus tulevat käytännössä kokonaan Suomessa olevilta asiakkailta, joten sen menestys riippuu paljolti taloustilanteen yleisestä kehityksestä Suomessa. Tarkastelujakson ja erityisesti vuosien 2013 ja 2014 aikana Suomen talouskehitys on ollut heikkoa, minkä seurauksena muun muassa bruttokansantuote on laskenut, kuluttajien luottamus on heikentynyt ja työttömyysaste on noussut. Taloudelliset olosuhteet ovat vaikuttaneet tietoliikennealaan vähemmän kuin useimpiin muihin toimialoihin, koska viestintäpalveluiden kysyntä on suhteellisen vakaata. Sen sijaan maksutelevision kaltaisissa palveluissa, jotka eivät ole välttämättömyyshyödykkeitä, vaikutus on ollut tuntuvampi. Lisäksi yritysliiketoiminnan asiakkaat ovat tavallisesti herkempiä mukauttamaan kulutustaan talouden laskusuhdanteen vaikutuksesta.

Vuosien 2013 ja 2014 taantumajakson jälkeen Suomen bruttokansantuote kasvoi vuonna 2015 ja edelleen 30.6.2016 päättyneen kuuden kuukauden jakson aikana, ja kasvun odotetaan jatkuvan tulevina vuosina (lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, syksy 2016).

Liiketoiminta-alueet

DNA:n liiketoiminnan johtaminen ja raportointi jakaantuu kahteen liiketoiminta-alueeseen, kuluttaja- ja yritysliiketoimintaan. Seuraavassa taulukossa esitetään kuluttaja- ja yritysliiketoiminta-alueen liikevaihto, käyttökate ja liiketulos 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneillä tilikausilla sekä 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneillä yhdeksän kuukauden jaksoilla.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
	(tuhatta euroa)				
Liikevaihto liiketoiminta-alueittain:					
Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto	464 439	442 113	596 250	620 372	592 089
Yritysliiketoiminnan liikevaihto	169 281	172 745	232 550	211 168	173 003
Liikevaihto yhteensä	**633 720**	**614 858**	**828 800**	**831 541**	**765 092**
Käyttökate liiketoiminta-alueittain:[(1)]					
Kuluttajaliiketoiminnan käyttökate	131 160	119 561	154 577	141 339	131 920
Yritysliiketoiminnan käyttökate	53 876	53 969	73 137	60 888	57 486
Käyttökate yhteensä	**185 036**	**173 529**	**227 714**	**202 227**	**189 406**
Liiketulos liiketoiminta-alueittain:					
Kuluttajaliiketoiminnan liiketulos	61 353	43 560	56 012	22 974	34 397
Yritysliiketoiminnan liiketulos	15 383	10 242	17 081	2 628	7 915
Liiketulos yhteensä	**76 736**	**53 802**	**73 093**	**25 601**	**42 312**

(1) DNA määrittelee käyttökatteen seuraavasti: liiketulos ennen poistoja ja arvonalentumisia. Käyttökatetta ei lasketa IFRS:n mukaisesti, eikä sitä tulisi tarkastella erillään tai IFRS-tunnuslukuja korvaavana tunnuslukuna.

Viimeaikaiset tapahtumat

Yhtiön 25.10.2016 pidetty ylimääräinen yhtiökokous valitsi Pertti Korhosen uudeksi DNA:n hallituksen jäseneksi. Lisäksi hallitus päätti valita Pertti Korhosen hallituksen puheenjohtajaksi ehdollisena Listautumisannin ja Listautumisen toteutumiselle. Ylimääräinen yhtiökokous teki lisäksi Listautumisannin ja Listautumisen edellyttämät päätökset. Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti muun muassa Yhtiön yhtiömuodon muuttamista julkiseksi osakeyhtiöksi ja muista muun muassa Listautumisen edellyttämistä yhtiöjärjestysmuutoksista.

Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti lisätä Yhtiön osakkeiden lukumäärää osakesplitin avulla antamalla osakkeenomistajille maksutta uusia osakkeita omistusten mukaisessa suhteessa siten, että kutakin osaketta kohti annetaan 14 uutta osaketta. Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti lisäksi valtuuttaa hallituksen päättämään osakeannista ja osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamien optio- ja muiden osakkeeseen oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta (katso – ”*Osakkeet ja osakepääoma – Voimassa olevat valtuutukset*”).

DNA:n ja Soneran yhteisjärjestely, Suomen Yhteisverkko Oy, aloitti keväällä 2015 yhteisen matkaviestinverkon rakentamisen Pohjois- ja Itä-Suomeen, ja verkon rakennusvaihe on saatu päätökseen marraskuussa 2016. Rakentamisen valmistuttua DNA pystyy tarjoamaan korkealaatuisen matkaviestinverkon haja-asutusalueilla. Investointien verkon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi odotetaan edelleen jatkuvan, mutta merkittävästi vähäisemmässä määrin kuin rakennusvaiheen aikana.

Tulosennuste

Liikevaihdon arvioidaan kasvavan jonkin verran ja liiketuloksen arvioidaan kasvavan merkittävästi vuonna 2016 verrattuna vuoteen 2015. Konsernin rahoitusaseman arvioidaan pysyvän hyvänä.

Tulosennusteen perusteet

DNA:n tulosennuste perustuu Yhtiön johdon arvioihin ja oletuksiin Yhtiön liikevaihdon, liiketuloksen ja toimintaympäristön kehityksestä. Tulosennuste perustuu erityisesti liittymäkannan jo toteutuneeseen kasvuun ja yritysliiketoiminnan voimassa olevien sopimusten toteutumaan vuoden 2016 aikana ja jo sovittuihin voimaan tuleviin sopimuksiin ja laitemyynnin oletettuun kehitykseen vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Lisäksi ennuste perustuu markkinadatatietoihin, joita Yhtiö käyttää erityisesti pidemmän aikavälin ennusteita laatiessaan. Keskeisimpiä liikevaihtoon ja liikevoittoon vaikuttavia tekijöitä, joihin DNA voi vaikuttaa, ovat hyvät ja tehokkaat myyntikanavat ja asiakaspalvelu sekä jatkuva kustannusseuranta. DNA:n vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevat tekijät liittyvät pääasiassa yleiseen talouskehitykseen, joka voi vaikuttaa erityisesti laitemyynnin toteutumiseen vuoden 2016 viimeisen vuosineljänneksen aikana. DNA:n vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella ovat myös muut toimialaan ja liiketoimintaan liittyvät yleiset riskitekijät.

Riippumattoman tilintarkastajan varmennusraportti tulosennusteesta on tämän Listalleottoesitteen liitteenä A.

Edellä tämän Listalleottoesitteen kohdassa ”– Tulosennuste” esitetyt lausumat sisältävät tulevaisuutta koskevia lausumia, eivätkä ne ole takeita DNA:n tulevasta taloudellisesta suorituskyvystä. DNA:n toteutunut tulos ja taloudellinen asema saattavat poiketa merkittävästi tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetystä tai niistä pääteltävästä tuloksesta ja taloudellisesta asemasta johtuen monista tekijöistä, joita on kuvattu muun muassa edellä kohdissa ”Eräitä seikkoja – Tulevaisuutta koskevat lausumat”, ”Riskitekijät” ja ”Keskeisiä liiketoiminnan tulokseen vaikuttavia tekijöitä”. Yhtiö kehottaa mahdollisia sijoittajia suhtautumaan varauksella tällaisiin tulevaisuutta koskeviin lausumiin.

Tiettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäyttäminen

Seuraavassa taulukossa esitetään käyttökatteen, vertailukelpoisen käyttökatteen ja vertailukelpoisen liiketuloksen täsmäytykset liiketulokseen 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneillä tilikausilla sekä 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneillä yhdeksän kuukauden jaksoilla.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)		(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu) (tuhatta euroa)		
Vertailukelpoinen käyttökate					
Liiketulos	**76 736**	**53 802**	**73 093[1]**	**25 601[1]**	**42 312[1]**
Poistot ja arvonalentumiset	108 300	119 727	154 622[1]	176 626[1]	147 094[1]
Käyttökate[2][12]	**185 036**	**173 529**	**227 714[1]**	**202 227[1]**	**189 406[1]**
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät					
Suunnitellun listautumisen välittömät transaktiokulut	764	-	-	-	-
Suunnitellun listautumisen kuluvaikutukset osakepalkkiojärjestelmään	3 795	-	-	-	-
Nettovoitot liiketoimintojen myynnistä	-	-1 055	-1 055	-	-
Yrityshankintoihin liittyvät transaktiokulut	-	-	-	3 290	1 278
Aiempia jaksoja koskevat alv-seuraamusmaksut	-	-	-	630	1 771
Uudelleenjärjestelykulut	-	-	-	4 806	-
Strategisten vaihtoehtojen selvitykseen liittyvät transaktiokulut	-	-	-	-	2 554
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	**4 559**	**-1 055**	**-1 055**	**8 727**	**5 603**
Vertailukelpoinen käyttökate[3][12]	**189 595**	**172 474**	**226 660**	**210 954**	**195 009**
Vertailukelpoinen liiketulos					
Liiketulos	**76 736**	**53 802**	**73 093[1]**	**25 601[1]**	**42 312[1]**
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät					
Suunnitellun listautumisen välittömät transaktiokulut	764	-	-	-	-
Suunnitellun listautumisen kuluvaikutukset osakepalkkiojärjestelmään	3 795	-	-	-	-
Nettovoitot liiketoimintojen myynnistä	-	-1 055	-1 055	-	-
Yrityshankintoihin liittyvät transaktiokulut	-	-	-	3 290	1 278
Aiempia jaksoja koskevat alv-seuraamusmaksut	-	-	-	630	1 771
Uudelleenjärjestelykulut	-	-	-	4 806	-
Strategisten vaihtoehtojen selvitykseen liittyvät transaktiokulut	-	-	-	-	2 554
PlusTV-brändin arvonalentuminen	-	-	-	12 490	-
Muiden aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen	-	-	-	8 862	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	**4 559**	**-1 055**	**-1 055**	**30 079**	**5 603**
Vertailukelpoinen liiketulos[3][12]	**81 295**	**52 747**	**72 038**	**55 680**	**47 914**

(1) Tilintarkastettu.

(2) DNA määrittelee käyttökatteen seuraavasti: liiketulos ennen poistoja ja arvonalentumisia.

(3) DNA esittää käyttökatteen ja liiketuloksen lisäksi vertailukelpoisen käyttökatteen ja vertailukelpoisen liiketuloksen kuvatakseen liiketoiminnan tuloskehitystä ja parantaakseen eri kausien keskinäistä vertailukelpoisuutta. Vertailukelpoisiin tunnuslukuihin ei sisälly tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eriä, jotka heikentävät vertailukelpoisuutta. Tällaisia ovat muun muassa nettoluovutusvoitot ja tappiot liiketoimintojen myynnistä, yrityshankintoihin liittyvät välittömät transaktiokulut, pitkäaikaisten varojen arvonalentumistappiot, liiketoimintojen lopettamiseen liittyvät kulut ja uudelleenjärjestelykulut, sakot tai sakonluonteiset korvaukset, vahingonkorvaukset, välittömät kulut liittyen vuonna 2013 toteutettuun kertaluonteiseen selvitykseen koskien Yhtiön strategisia vaihtoehtoja sen omistuspohjan laajentamiseksi sekä suunnitellun listautumisen välittömät transaktiokulut ja sen kuluvaikutukset osakepalkkiojärjestelmään.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n vapaan kassavirran omalle pääomalle täsmäyttäminen vertailukelpoiseen käyttökatteeseen 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneillä tilikausilla sekä 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneillä yhdeksän kuukauden jaksoilla. Vertailukelpoisen käyttökatteen täsmäytys liiketulokseen esitetyillä kausilla on esitetty edellä kohdassa ”*Tiettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäyttäminen*”.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015 (oikaistu)	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu)		
	(tuhatta euroa)		(tuhatta euroa)		
Vertailukelpoinen käyttökate[4]	**189 595**	**172 474**	**226 660**	**210 954**	**195 009**
Operatiiviset investoinnit[5]	-84 878	-83 740	-147 950	-142 839	-121 701
Operatiivinen vapaa kassavirta[6][12]	**104 716**	**88 734**	**78 710**	**68 115**	**73 308**
Maksetut korot, netto[7]	-5 225	-4 439	-7 792	-9 183	-7 727
Maksetut tuloverot[8]	-552	2 986	2 096[11]	-10 678[11]	-17 731[11]
Oikaistu nettokäyttöpääoman muutos[9]	-15 063	-5 134	37 917	-2 175	-27 200
Varausten muutos[10]	-2 965	-5 481	-9 447[11]	2 620[11]	-1 412[11]
Vapaa kassavirta omalle pääomalle[12]	**80 910**	**76 666**	**101 484**	**48 699**	**19 238**

(4) Vertailukelpoinen käyttökate on käyttökate ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

(5) Operatiiviset investoinnit ovat raportoidut investoinnit ilman raportointikaudella toimiluvasta suoritettuja maksuja 6,7 miljoonaa euroa vuosina 2015, 2014 ja 2013.

(6) Operatiivinen vapaa kassavirta on vertailukelpoinen käyttökate vähennettynä operatiivisilla investoinneilla.

(7) Maksetut korot, netto on konsernin rahavirtalaskelmassa esitettyjen erien maksetut korot, saadut korot ja muut rahoituserät liiketoiminnasta yhteissumma.

(8) Maksetut tuloverot on konsernin rahavirtalaskelmassa esitetty määrä.

(9) Oikaistu nettokäyttöpääoman muutos on konsernin rahavirtalaskelman nettokäyttöpääoman muutos, jota on oikaistu jotta operatiivisten investointien määrä laskelmassa on rahavirtaperusteinen kuitenkin ilman toimiluvista maksettua määrää. Nämä nettokäyttöpääoman muutokseen tehdyt oikaisut ovat yhteensä -22,6 miljoonaa euroa 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla, -19,8 miljoonaa euroa 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla, 2,3 miljoonaa vuonna 2015, 19,9 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja -1,6 miljoonaa euroa vuonna 2013. Lisäksi oikaistu nettokäyttöpääoman muutos esitetään ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, joita oli ainoastaan 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla yhteensä 4,5 miljoonaa euroa.

(10) Varausten muutos on konsernin rahavirtalaskelmassa esitetty määrä. Varausten muutos vuonna 2014 sisältää 1,9 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelyvarausta.

(11) Tilintarkastettu.

(12) DNA:n näkemyksen mukaan käyttökate, vertailukelpoinen käyttökate, vertailukelpoinen liiketulos, operatiivinen vapaa kassavirta ja vapaa kassavirta omalle pääomalle antavat merkittävää lisätietoa DNA:n toiminnan tuloksesta ja rahavirroista IFRS:n mukaisessa konsernin tuloslaskelmassa ja konsernin rahavirtalaskelmassa esitettyjen tunnuslukujen lisäksi sekä DNA:n johdolle että DNA:n taloudellisten raporttien lukijoille. Käyttökate, vertailukelpoinen käyttökate, liiketulos, vertailukelpoinen liiketulos, operatiivinen vapaa kassavirta ja vapaa kassavirta omalle pääomalle eivät ole ESMA:n antaman ohjeen ”*Vaihtoehtoiset tunnusluvut*” mukaan IFRS-standardeissa määriteltyjä tunnuslukuja, vaan niiden katsotaan olevan vaihtoehtoisia tunnuslukuja. Niitä ei tulisi tarkastella erillisenä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai IFRS:n mukaisesti määriteltyjä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina. Kaikki yhtiöt eivät laske vaihtoehtoisia tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi tässä Listalleottoesitteessä olevat vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden samannimisten tunnuslukujen kanssa. Lisätietoja vaihtoehtoisista tunnusluvuista on kohdassa ”*Eräitä seikkoja – Taloudellisten tietojen esittäminen – Vaihtoehtoiset tunnusluvut*”.

Tärkeimmät tuloslaskelmaerät

Seuraavassa esitetään yhteenveto DNA:n konsernin tuloslaskelman tärkeimmistä eristä.

Liikevaihto

DNA:n liikevaihdon muodostavat pääasiassa tuotot palveluista ja tuotot tavaroiden myynnistä.

Tuotot palveluista

Tuotot palveluista koostuvat pääasiassa puhe-, data- sekä televisio- ja videopalveluiden, lisäarvopalveluiden, verkottamispalveluiden, M2M-palveluiden ja operaattoripalveluiden myynnistä sekä määräperusteisista jaksottaisista maksuista, aktivointimaksuista ja ylläpitomaksuista. Niihin sisältyvät tuotot, jotka saadaan

- puhe- ja datapalveluista, mukaan luettuna kuukausittaisista matkapuhelinten liittymämaksuista ja DNA:n matkaviestinverkon ja kiinteän verkon puhe- ja dataliikenteestä saatu liikevaihto
- yhdysliikenteestä, joka liittyy muiden operaattoreiden verkoista DNA:n matkaviestinnän verkkoon ja kiinteään puhelinverkkoon saapuviin puheluihin
- kansainvälisistä verkkovierailuista, jotka liittyvät ulkomaalaisten matkaviestinoperaattoreiden tilaajien Suomessa soittamiin puheluihin sekä DNA:n matkaviestinasiakkaiden Suomen ulkopuolella soittamiin puheluihin

- kaapeli- ja maksutelevisiopalveluista, jotka liittyvät kertaluonteisiin asennus- ja yhteysmaksuihin ja toistuviin liittymä- ja maksutelevisiomaksuihin
- OTT-palveluista, kuten DNA TV -sovelluksesta, joista veloitetaan erikseen muiden televisio- ja videopalveluiden lisäksi
- operaattoripalveluista
- muista palveluista, jotka liittyvät pääasiassa liiketoimintapalveluihin, kuten kiinteisiin yhteyksiin ja datapalveluihin
- tietoliikenne- ja televiestintätuotteiden jakelusta ja myynnistä yritysasiakkaille sekä näihin tuotteisiin liittyvistä asennuspalveluista, turvallisista palvelinkeskuspalveluista ja muista lisäarvopalveluista
- julkisille laitoksille ja integraattoreille myydyistä M2M-palveluista
- DNA:n matkaviestinasiakkaille myydyistä lisäarvopalveluista.

Tuotot tavaroiden myynnistä

DNA:n tuotot tavaroiden myynnistä koostuvat pääasiassa laitteiden, kuten matkapuhelinten, tablettien, digisovittimien, mokkuloiden, muiden laitteiden ja näihin liittyvien lisätarvikkeiden myynnistä saatavasta tuotosta.

Myynti kirjataan käypään arvoon, joka pääsääntöisesti vastaa myyntiarvoa, oikaistuna myönnetyillä alennuksilla ja arvonlisäverolla (**ALV**).

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat (i) nettovoitoista pitkäaikaisten omaisuuserien myynnistä, (ii) vuokratuotoista ja (iii) muista tuotoista, kuten julkisista tuista ja televalvonnasta.

Materiaalit ja palvelut

Materiaalit ja palvelut koostuvat materiaalikustannuksista, yhdysliikenne- ja verkkovierailumaksuista, palkkiokustannuksista, vaihto-omaisuuskustannuksista sekä muista tuotantoon liittyvistä kustannuksista.

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut koostuvat palkoista, DNA:n etuuspohjaisiin ja maksupohjaisiin järjestelyihin liittyvistä eläkekuluista, osakeperusteisista maksuista ja muista henkilösivukuluista, kuten sosiaaliturvamaksuista ja lakisääteisistä vakuutusmaksuista.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistot koostuvat aineellisten hyödykkeiden poistoista ja aineettomien hyödykkeiden, kuten asiakassuhteiden ja brändien, poistoista. Hyödykkeestä kirjataan tasapoistot niiden arvioituna taloudellisena vaikutusaikana. Maa-alueen ei katsota olevan poistokelpoinen hyödyke. Hyödykkeestä kirjataan poistoja siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Poistettaviin aineettomiin hyödykkeisiin lukeutuvat asiakassuhteiden markkina-arvo, brändi ja muut aineettomat hyödykkeet, kuten aineettomat oikeudet, ohjelmistolisenssit ja aktivoidut kehittämismenot.

Aineellisten hyödykkeiden poistoperiaatteet ovat seuraavat:

- rakennukset: 25 vuotta
- muut rakennelmat: 10–25 vuotta
- verkot: 5–10 vuotta
- koneet ja kalusto: 3–15 vuotta.

Aineettomien hyödykkeiden poistoperiaatteet ovat seuraavat:

- kehittämismenot: 3 vuotta
- asiakassopimukset ja niihin liittyvät asiakassuhteet: 1–20 vuotta
- IT-ohjelmistot: 3–10 vuotta
- brändi: 10–30 vuotta
- toimiluvat: 20 vuotta
- muut aineettomat hyödykkeet: 2–10 vuotta.

Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut koostuvat käyttö- ja ylläpitokuluista, vuokrakuluista, ulkopuolisista palveluista, luottotappioista, luottokorttimaksuista, muiden palveluntuottajien tarjoamista palveluista ja muista kulueristä, kuten markkinointikuluista, IT-kuluista ja hallinnointikuluista.

Liiketulos

DNA määrittelee liiketuloksen liikevaihdoksi lisättynä liiketoiminnan muilla tuotoilla ja vähennettynä ostokuluilla ja vaihto-omaisuuden muutoksilla. Lisäksi vähennetään kustannukset, jotka aiheutuvat työsuhde-etuuksista, poistoista, mahdollisista arvonalentumistappioista ja liiketoiminnan muista kuluista. Muut tuloslaskelmaerät esitetään liiketuloksen alapuolella. Kurssierot sisältyvät rahoituseriin lukuun ottamatta valuuttamääräisten ostovelkojen muuntamisesta syntyvät kurssivoittoja ja -tappioita, jotka sisältyvät tilikauden hankintakuluihin.

Rahoitustuotot

Rahoitustuotot sisältävät korkotuotot saamisista ja osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista. Pitkäaikaisten myyntisaamisten korkotekijän jaksotus sopimusajalle kirjataan myös rahoitustuottoihin.

Rahoituskulut

Rahoituskulut sisältävät velan korkokulut, suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaissopimusten käypien arvojen oikaisut sekä rahavirran suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaissopimukset ja rahoitusleasingsopimuksiin liittyvät rahoituskulut.

Tuloverot

Tuloverot koostuvat nykyisistä tuloveroista, joita laskennallisissa verosaamisissa ja -veloissa sekä edellisten vuosien tuloverossa tapahtuneet muutokset ovat tasoittaneet tai kasvattaneet.

Liiketoiminnan tulos

Yleistä

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto DNA:n konsernin tuloslaskelmista ilmoitetuilta ajanjaksoilta.

	1.1.–30.9.		**1.1.–31.12.**		
	2016	**2015**	**2015**	**2014 (oikaistu)**	**2013 (oikaistu)**
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)			**(tilintarkastettu) (tuhatta euroa)**	
KONSERNIN TULOSLASKELMA					
Liikevaihto	**633 720**	**614 858**	**828 800**	**831 541**	**765 092**
Liiketoiminnan muut tuotot	2 680	3 268	4 283	1 837	2 404
Materiaalit ja palvelut	-278 437	-274 644	-375 009	-407 326	-370 218
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-82 916	-78 765	-106 850	-100 985	-85 427
Poistot ja arvonalentumiset	-108 300	-119 727	-154 622	-176 626	-147 094
Liiketoiminnan muut kulut	-90 012	-91 188	-123 510	-122 840	-122 445
Liiketulos	**76 736**	**53 802**	**73 093**	**25 601**	**42 312**
Rahoitustuotot	672	703	986	891	1 210
Rahoituskulut	-7 903	-9 634	-12 499	-11 342	-7 175
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	13	10	14	17	-33
Tulos ennen veroja	**69 519**	**44 882**	**61 593**	**15 168**	**36 314**
Tuloverot	-13 946	-8 812	-11 544	-2 771	-8 401
Tilikauden tulos	**55 573**	**36 070**	**50 049**	**12 397**	**27 913**

30.9.2016 päättynyt yhdeksän kuukauden jakso verrattuna 30.9.2015 päättyneeseen yhdeksän kuukauden jaksoon

Liikevaihto

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liikevaihto 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta.

	1.1.–30.9.				Muutos	
	2016 (tilintar-kastama-ton)	**% liike-vaihdosta**	**2015 (tilintar-kastama-ton)**	**% liike-vaihdosta**	**Määrä**	**%**
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liikevaihto						
Matkaviestinpalveluiden liikevaihto[(1)]	276 608	43,6 %	256 276	41,7 %	20 332	7,9 %
Mobiililaitteiden liikevaihto[(2)]	77 788	12,3 %	63 329	10,3 %	14 459	22,8 %
Mobiiliyhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto[(3)]	39 553	6,2 %	48 486	7,9 %	-8 933	-18,4 %
Kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihto[(4)]	215 209	34,0 %	219 580	35,7 %	-4 372	-2,0 %
Kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto[(5)]	24 563	3,9 %	27 187	4,4 %	-2 624	-9,7 %
Liikevaihto yhteensä	**633 720**	**100,0 %**	**614 858**	**100,0 %**	**18 862**	**3,1 %**

(1) DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihto sisältää liikevaihdon, joka saadaan yksityisasiakkaille tarjottavista matkapuhelinpalveluista, yksityisasiakkaille tarjottavista mobiililaajakaistapalveluista, yrityksille tarjottavista matkapuhelinviestintäpalveluista, yrityksille tarjottavista mobiililaajakaistan verkottamispalveluista, yrityksille tarjottavista M2M-palveluista ja yrityksille tarjottavista tukkutason matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoripalveluista.

(2) DNA:n mobiililaitteiden liikevaihto koostuu liikevaihdosta, joka saadaan mobiililaitteiden (kuten matkapuhelinten, tablettien ja mokkuloiden) myynnistä yksityis- ja yritysasiakkaille.

(3) DNA:n mobiiliyhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto koostuu yhdysliikennetuotoista, joita DNA saa muiden operaattorien asiakkaiden puheluista DNA:n verkkoon, ja verkkovierailutuotoista, joita DNA saa muilta operaattoreilta ulkomaisten matkapuhelinverkko-operaattorien tilaajien Suomessa soittamista puheluista.

(4) DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihto koostuu liikevaihdosta, joka saadaan yksityisasiakkaille tarjottavista kiinteistä laajakaistapalveluista, yksityisasiakkaille tarjottavista televisio- ja videopalveluista, yrityksille tarjottavista kiinteän verkon datapalveluista (kuten yhden hengen toimistoille tai kotitoimistoille tarjottavista kiinteistä laajakaistayhteyksistä ja keskisuurille/suurille yritysasiakkaille tarjottavista MPLS/IP-VPN-palveluista), yritysasiakkaille tarjottavista lisäarvopalveluista (kuten tietoturva- sekä pilvi- ja palvelinkeskuspalveluista), yksityisasiakkaille myytävistä kiinteän verkon laitteista (kuten digisovittimista), yrityksille myytävistä kiinteän verkon laitteista (kuten PBX-, video- ja LAN/WLAN-laitteista) sekä yrityksille tukkukaupalla tarjottavista kiinteän verkon muista kuin puhepalveluista (kuten käyttöoikeus-, antenni- ja kapasiteettipalveluista).

(5) DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto koostuu liikevaihdosta, joka saadaan yksityisasiakkaille tarjottavista kiinteän verkon puhepalveluista, yrityksille tarjottavista kiinteän verkon puheensiirtopalveluista ja yrityksille tukkukaupalla tarjottavista kiinteän verkon puhepalveluista, kuten kiinteän verkon puhepalvelujen yhdysliikennetuotoista, sekä liikevaihdosta, joka saadaan laitteen myynnistä, kun laite myydään kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihdon tukemiseksi.

DNA:n liikevaihto 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 633 720 tuhatta euroa, ja se kasvoi 18 862 euroa eli 3,1 prosenttia verrattuna 614 858 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. DNA:n näkemyksen mukaan kasvu johtui pääasiassa matkaviestinpalvelujen liikevaihdon vahvasta kasvusta ja mobiililaitteiden myynnin myönteisestä kehityksestä.

DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihto 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 276 608 tuhatta euroa, ja se kasvoi 20 332 tuhatta euroa eli 7,9 prosenttia verrattuna 256 276 euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. DNA:n näkemyksen mukaan kasvu johtui pääasiassa matkapuhelinliittymien myynnin kasvusta, jota älypuhelinten yleistyminen ja 4G-nopeuksien laajempi saatavuus tukivat.

DNA:n mobiililaitteiden liikevaihto 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 77 788 tuhatta euroa, ja se kasvoi 14 459 tuhatta euroa eli 22,8 prosenttia verrattuna 63 329 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. DNA:n näkemyksen mukaan kasvu johtui pääasiassa mobiililaitteiden lisääntyneestä kysynnästä, joka johtui valtaosin tiettyjen laajennettua todellisuutta käyttävien palveluiden suosiosta.

DNA:n mobiiliyhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 39 553 tuhatta euroa, ja se laski 8 933 tuhatta euroa eli 18,4 prosenttia verrattuna 48 486 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. DNA:n näkemyksen mukaan lasku johtui pääasiassa terminointimaksujen laskusta.

DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihto 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 215 209 tuhatta euroa, ja se laski 4 372 tuhatta euroa eli 2,0 prosenttia verrattuna 219 580 tuhanteen euroon

30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihdon lasku on johtunut suurelta osin televisio- ja videopalvelujen heikentyneestä kysynnästä.

DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 24 563 tuhatta euroa, ja se laski 2 624 tuhatta euroa eli 9,7 prosenttia verrattuna 27 187 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. DNA:n näkemyksen mukaan lasku johtui pääasiassa kiinteiden puheliittymien tilaajien siirtymisestä matkapuhelinliittymiin ja muihin vaihtoehtoihin.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liikevaihto liiketoiminta-alueittain 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta.

	1.1.–30.9.				Muutos	
	2016 (tilintarkastamaton)	**% liikevaihdosta**	**2015 (tilintarkastamaton)**	**% liikevaihdosta**	**Määrä**	**%**
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liikevaihto						
Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto	464 439	73,3 %	442 113	71,9 %	22 326	5,0 %
Yritysliiketoiminnan liikevaihto	169 281	26,7 %	172 745	28,1 %	-3 464	-2,0 %
Liikevaihto yhteensä	**633 720**	**100,0 %**	**614 858**	**100,0 %**	**18 862**	**3,1 %**

Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 464 439 tuhatta euroa, ja se kasvoi 22 326 tuhatta euroa eli 5,0 prosenttia verrattuna 442 113 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Kasvu johtui pääasiassa matkapuhelinliittymien myynnin myönteisestä kehityksestä, mobiilidatan käytön lisääntymisestä 4G-liittymien kasvavan suosion johdosta ja päätelaitteiden myynnin myönteisestä kehityksestä.

Yritysliiketoiminnan liikevaihto 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 169 281 tuhatta euroa, ja se laski 3 464 tuhatta euroa eli 2,0 prosenttia verrattuna 172 745 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Lasku johtui pääasiassa terminointimaksujen laskusta, matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoreihin liittyvän liiketoiminnan vähenemisestä ja pienemmistä liikennemääristä.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liikevaihto 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta.

	1.1.–30.9.				Muutos	
	2016 (tilintarkastamaton)	**% liikevaihdosta**	**2015 (tilintarkastamaton)**	**% liikevaihdosta**	**Määrä**	**%**
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liikevaihto						
Tuotot tavaroiden myynnistä	84 540	13,3 %	68 248	11,1 %	16 292	23,9 %
Tuotot palveluista	549 180	86,7 %	546 610	88,9 %	2 570	0,5 %
Liikevaihto yhteensä	**633 720**	**100,0 %**	**614 858**	**100,0 %**	**18 862**	**3,1 %**

Tuotot tavaroiden myynnistä 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla olivat 84 540 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 16 292 tuhatta euroa eli 23,9 prosenttia verrattuna 68 248 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Kasvu johtui pääasiassa mobiililaitteiden lisääntyneestä kysynnästä, joka johtui valtaosin tiettyjen laajennettua todellisuutta käyttävien palveluiden suosiosta.

Tuotot palveluista 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla olivat 549 180 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 2 570 tuhatta euroa eli 0,5 prosenttia verrattuna 546 610 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Kasvu johtui pääasiassa matkapuhelinliittymien myynnin kasvusta, jota älypuhelinten yleistyminen ja 4G-nopeuksien laajempi saatavuus tukivat.

Liiketoiminnan muut tuotot

DNA:n liiketoiminnan muut tuotot 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla olivat 2 680 tuhatta euroa, ja ne laskivat 588 tuhatta euroa eli 18,0 prosenttia verrattuna 3 268 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Lasku johtui pääasiassa vuokratuottojen laskusta.

Materiaalit ja palvelut

Kulut materiaaleista ja palveluista 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla olivat 278 437 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 3 793 tuhatta euroa eli 1,4 prosenttia verrattuna 274 644 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Materiaali- ja palvelukulujen kasvu johtui materiaalihankinnoista ja verkkokuluista.

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä työsuhde-etuuksista aiheutuvia kuluja koskevia tietoja 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta.

	1.1.–30.9.		Muutos	
	2016 (tilintarkastamaton)	2015 (tilintarkastamaton)	Määrä	%
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)			
Työsuhde-etuudet				
Palkat	60 684	63 203	-2 519	-4,0 %
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	11 884	11 792	92	0,8 %
Eläkekulut – etuuspohjaiset järjestelyt	-3	-15	12	80,0 %
Osakeperusteiset maksut	6 502	572	5 930	1 036,7 %
Muut henkilösivukulut	3 849	3 213	636	19,8 %
Yhteensä	**82 916**	**78 765**	**4 151**	**5,3 %**

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla olivat 82 916 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 4 151 tuhatta euroa eli 5,3 prosenttia verrattuna 78 765 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Työsuhde-etuuksista aiheutuvien kulujen kasvu johtui pääosin erään sisältyvien osakeperusteisten maksujen kuluvaikutuksesta suunnitellun listautumisen seurauksena. Merkittävin laskentaan vaikuttanut oletuksen muutos kaudella oli Osakkeen käypä arvo.

Poistot ja arvonalentumiset

Seuraavassa taulukossa esitetään poistoista ja arvonalentumisista aiheutuneet menot 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta.

	1.1.–30.9.		Muutos	
	2016 (tilintarkastamaton)	2015 (tilintarkastamaton)	Määrä	%
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)			
Poistot aineettomista hyödykkeistä				
Asiakassuhteet	7 646	8 463	-817	-9,7 %
Brändi	712	712	0	0,0 %
Muut aineettomat hyödykkeet	22 305	23 618	-1 313	-5,6 %
Yhteensä	**30 662**	**32 793**	**-2 131**	**-6,5 %**
Poistot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä				
Rakennukset ja rakennelmat	5 019	1 744	3 275	187,8 %
Koneet ja kalusto	72 619	85 191	-12 572	-14,8 %
Yhteensä	**77 638**	**86 934**	**-9 296**	**-10,7 %**
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	**108 300**	**119 727**	**-11 427**	**-9,5 %**

Poistojen määrä 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 108 300 tuhatta euroa, ja se laski 11 427 tuhatta euroa eli 9,5 prosenttia verrattuna 119 727 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Poistojen ja arvonalentumiskulujen lasku johtui pääasiassa vuonna 2007 hankittujen alueellisten puhelinyhtiöiden käypään arvoon kirjattujen aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistopohjan pienentymisestä.

Liiketoiminnan muut kulut

DNA:n liiketoiminnan muut kulut 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla olivat 90 012 tuhatta euroa, ja ne laskivat 1 176 tuhatta euroa eli 1,3 prosenttia verrattuna 91 188 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän

kuukauden jaksolla. Lasku johtui pääasiassa uuden laskutusjärjestelmän ja/tai paremman kulujenhallinnan ansiosta pienentyneistä luottotappioista.

Liiketulos

DNA:n liiketulos 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 76 736 tuhatta euroa, ja se kasvoi 22 934 tuhatta euroa eli 42,6 prosenttia verrattuna 53 802 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Kasvu johtui pääasiassa matkaviestinpalvelujen liikevaihdon kasvusta ja pienemmistä poistoista.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liiketulos liiketoiminta-alueittain 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta.

	1.1.–30.9.				**Muutos**	
	2016 (tilintarkastamaton)	**% liikevaihdosta**	**2015 (tilintarkastamaton)**	**% liikevaihdosta**	**Määrä**	**%**
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liiketulos						
Kuluttajaliiketoiminta	61 353	13,2 %	43 560	9,9 %	17 793	40,8 %
Yritysliiketoiminta	15 383	9,1 %	10 242	5,9 %	5 141	50,2 %
Yhteensä	**76 736**	**12,1 %**	**53 802**	**8,8 %**	**22 934**	**42,6 %**

Kuluttajaliiketoiminnan liiketulos 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 61 353 tuhatta euroa, ja se kasvoi 17 793 tuhatta euroa eli 40,8 prosenttia verrattuna 43 560 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Kasvu johtui pääasiassa liikevaihdon kasvusta ja pienemmistä poistoista.

Yritysliiketoiminnan liiketulos 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 15 383 tuhatta euroa, ja se kasvoi 5 141 tuhatta euroa eli 50,2 prosenttia verrattuna 10 242 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Kasvu johtui pääasiassa pienentyneistä kuluista ja poistoista.

Rahoitustuotot

DNA:n rahoitustuotot 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla olivat 672 tuhatta euroa, ja ne laskivat 31 tuhatta euroa verrattuna 703 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Lasku johtui pääasiassa pitkäaikaisten myyntisaamisten korkotekijän jaksotuksesta.

Rahoituskulut

DNA:n rahoituskulut 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla olivat 7 903 tuhatta euroa, ja ne laskivat 1 731 tuhatta euroa verrattuna 9 634 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Lasku johtui pääasiassa rahoitusvelkojen vähentymisestä.

Tuloverot

DNA:n tuloverot 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla olivat 13 946 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 5 134 tuhatta euroa eli 58,3 prosenttia verrattuna 8 812 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Kasvu johtui Yhtiön tuloskehityksestä.

Tulos

DNA:n tulos 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 55 573 tuhatta euroa; muutos oli 19 503 tuhatta euroa verrattuna 30.9.2015 päättyneeseen yhdeksän kuukauden jaksoon, jolloin tulos oli 36 070 tuhatta euroa.

31.12.2015 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2014 päättyneeseen tilikauteen

Liikevaihto

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liikevaihto 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.				Muutos	
	2015 (tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu)	**% liikevaihdosta**	**2014 (tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu, oikaistu)**	**% liikevaihdosta**	**Määrä**	**%**
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liikevaihto						
Matkaviestinpalveluiden liikevaihto[1]	343 372	41,4 %	333 026	40,0 %	10 346	3,1 %
Mobiililaitteiden liikevaihto[2]	91 517	11,0 %	105 145	12,6 %	-13 627	-13,0 %
Mobiiliyhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto[3]	63 693	7,7 %	77 155	9,3 %	-13 462	-17,4 %
Kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihto[4]	293 990	35,5 %	280 088	33,7 %	13 901	5,0 %
Kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto[5]	36 228	4,4 %	36 127	4,3 %	101	0,3 %
Liikevaihto yhteensä	**828 800[6]**	**100,0 %**	**831 541[6]**	**100,0 %**	**-2 741**	**-0,3 %**

(1) DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihto sisältää liikevaihdon, joka saadaan yksityisasiakkaille tarjottavista matkapuhelinpalveluista, yksityisasiakkaille tarjottavista mobiililaajakaistapalveluista, yrityksille tarjottavista matkapuhelinviestintäpalveluista, yrityksille tarjottavista mobiililaajakaistan verkottamispalveluista, yrityksille tarjottavista M2M-palveluista ja yrityksille tarjottavista tukkutason matkaviestinnän virtuaaliverkkooperaattoripalveluista.

(2) DNA:n mobiililaitteiden liikevaihto koostuu liikevaihdosta, joka saadaan mobiililaitteiden (kuten matkapuhelinten, tablettien ja mokkuloiden) myynnistä yksityis- ja yritysasiakkaille.

(3) DNA:n mobiiliyhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto koostuu yhdysliikennetuotoista, joita DNA saa muiden operaattorien asiakkaiden puheluista DNA:n verkkoon, ja verkkovierailutuotoista, joita DNA saa muilta operaattoreilta ulkomaisten matkapuhelinverkko-operaattorien tilaajien Suomessa soittamista puheluista.

(4) DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihto koostuu liikevaihdosta, joka saadaan yksityisasiakkaille tarjottavista kiinteän laajakaistan palveluista, yksityisasiakkaille tarjottavista televisio- ja videopalveluista, yrityksille tarjottavista kiinteän verkon datapalveluista (kuten yhden hengen toimistoille tai kotitoimistoille tarjottavista kiinteistä laajakaistayhteyksistä ja keskisuurille/suurille yritysasiakkaille tarjottavista MPLS/IP-VPN-palveluista), yritysasiakkaille tarjottavista lisäarvopalveluista (kuten tietoturva- sekä pilvi- ja palvelinkeskuspalveluista), yksityisasiakkaille myytävistä kiinteän verkon laitteista (kuten digisovittimista), yrityksille myytävistä kiinteän verkon laitteista (kuten PBX-, video- ja LAN/WLAN-laitteista) sekä yrityksille tukkukaupalla tarjottavista kiinteän verkon muista kuin puhepalveluista (kuten käyttöoikeus-, antenni- ja kapasiteettipalveluista).

(5) DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto koostuu liikevaihdosta, joka saadaan yksityisasiakkaille tarjottavista kiinteän verkon puhepalveluista, yrityksille tarjottavista kiinteän verkon puheensiirtopalveluista ja yrityksille tukkukaupalla tarjottavista kiinteän verkon puhepalveluista, kuten kiinteän verkon puhepalvelujen yhdysliikennetuotoista.

(6) Tilintarkastettu.

DNA:n liikevaihto 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 828 800 tuhatta euroa, ja se laski 2 741 tuhatta euroa eli 0,3 prosenttia verrattuna 831 541 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Lasku johtui pääasiassa mobiililaitteiden myynnin vähenemisestä sekä mobiiliyhdysliikenteen liikevaihdon ja tulevan verkkovierailuliikenteen liikevaihdon vähenemisestä, joiden vaikutusta osittain lievensi matkaviestinpalveluiden liikevaihdon ja kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihdon kasvu.

DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihto 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 343 372 tuhatta euroa, ja se kasvoi 10 346 tuhatta euroa eli 3,1 prosenttia verrattuna 333 026 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. DNA:n näkemyksen mukaan tämä kasvu johtui pääasiassa matkaviestinliittymien määrän kasvusta ja DNA:n asiakkaiden siirtymisestä kalliimpiin suuremman datanopeuden liittymiin. Lisäksi TDC Finland on yhdistelty DNA:n konsernitilinpäätöstietoihin 1.6.2014 alkaen, joten sen vaikutus 31.12.2014 päättyneen tilikauden liikevaihtoon on vähäisempi.

DNA:n mobiililaitteiden liikevaihto 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 91 517 tuhatta euroa, ja se laski 13 627 tuhatta euroa eli 13,0 prosenttia verrattuna 105 145 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. DNA:n näkemyksen mukaan lasku johtui pääasiassa mobiililaitteiden kysynnän vähenemisestä yksityisasiakkaiden keskuudessa ja markkinoilla olevan tuotevalikoiman laajenemisesta johtuvasta kalliimpien mobiililaitteiden hintojen laskusta.

DNA:n mobiiliyhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 63 693 tuhatta euroa, ja se laski 13 462 tuhatta euroa eli 17,4 prosenttia verrattuna 77 155 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä

tilikaudella. DNA:n näkemyksen mukaan lasku johtui pääasiassa siitä, että terminointimaksut laskivat 31.12.2014 ja 31.12.2015 välisenä aikana 1,87 sentistä minuutissa 1,25 senttiin minuutissa.

DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihto 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 293 990 tuhatta euroa, ja se kasvoi 13 901 tuhatta euroa eli 5,0 prosenttia verrattuna 280 088 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui suurelta osin TDC Finlandin hankinnasta. TDC Finland on yhdistelty DNA:n konsernitilinpäätöstietoihin 1.6.2014 alkaen niin, että sillä oli täyden tilikauden vaikutus liikevaihtoon 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella.

DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 36 228 tuhatta euroa, ja se kasvoi 101 tuhatta euroa eli 0,3 prosenttia verrattuna 36 127 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui suurelta osin TDC Finlandin hankinnasta. TDC Finland on yhdistelty DNA:n konsernitilinpäätöstietoihin 1.6.2014 alkaen niin, että sillä oli täyden tilikauden vaikutus liikevaihtoon 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui vähäisemmässä määrin myös DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden hintojen noususta.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liikevaihto liiketoiminta-alueittain 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.				Muutos	
	2015 (tilintarkastettu)	% liikevaihdosta	2014 (tilintarkastettu, oikaistu)	% liikevaihdosta	Määrä	%
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liikevaihto						
Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto	596 250	71,9 %	620 372	74,6 %	-24 122	-3,9 %
Yritysliiketoiminnan liikevaihto	232 550	28,1 %	211 168	25,4 %	21 382	10,1 %
Liikevaihto yhteensä	**828 800**	**100,0 %**	**831 541**	**100,0 %**	**-2 741**	**-0,3 %**

Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 596 250 tuhatta euroa, ja se laski 24 122 tuhatta euroa eli 3,9 prosenttia verrattuna 620 372 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Lasku johtui pääasiassa mobiililaitteiden ja maksutelevisiopalveluiden myynnin vähenemisestä sekä yhdysliikennetuottojen laskusta, joiden vaikutusta kiinteän laajakaistan myynnin kasvu kuitenkin osittain lievensi.

Yritysliiketoiminnan liikevaihto 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 232 550 tuhatta euroa, ja se kasvoi 21 382 tuhatta euroa eli 10,1 prosenttia verrattuna 211 168 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa TDC Finlandin hankinnasta, joka toteutui kesäkuussa 2014. TDC Finland on yhdistelty DNA:n konsernitilinpäätöstietoihin 1.6.2014 alkaen niin, että sillä oli täyden tilikauden vaikutus liikevaihtoon 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liikevaihto 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.				Muutos	
	2015 (tilintarkastettu)	% liikevaihdosta	2014 (tilintarkastettu, oikaistu)	% liikevaihdosta	Määrä	%
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liikevaihto						
Tuotot tavaroiden myynnistä	98 690	11,9 %	111 996	13,5 %	-13 306	-11,9 %
Tuotot palveluista	730 110	88,1 %	717 649	86,3 %	12 461	1,7 %
Pitkäaikaishankkeista saadut tuotot	0	0,0 %	1 896	0,2 %	-1 896	-100,0 %
Yhteensä	**828 800**	**100,0 %**	**831 541**	**100,0 %**	**-2 741**	**-0,3 %**

Tuotot tavaroiden myynnistä 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 98 690 tuhatta euroa, ja ne laskivat 13 306 tuhatta euroa eli 11,9 prosenttia verrattuna 111 996 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Lasku johtui pääasiassa mobiililaitteiden kysynnän vähenemisestä yksityisasiakkaiden keskuudessa ja markkinoilla olevan tuotevalikoiman laajenemisesta johtuvasta kalliimpien mobiililaitteiden hintojen laskusta.

Tuotot palveluista 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 730 110 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 12 461 tuhatta euroa eli 1,7 prosenttia verrattuna 717 649 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa TDC Finlandin hankinnasta ja laajakaistapalveluiden myynnin positiivisesta kehityksestä. Liikevaihtoa heikensivät maksutelevisiopalveluiden myynnin lasku ja yhdysliikennehintojen aleneminen.

Liiketoiminnan muut tuotot

DNA:n liiketoiminnan muut tuotot 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 4 283 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 2 446 tuhatta euroa eli 133,2 prosenttia verrattuna 1 837 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa siitä, että DNA myi osuutensa Booxmedia Oy:stä, ja aiemmin TDC Finlandin pääkonttorina toimineiden tilojen vuokratuottojen kasvusta.

Materiaalit ja palvelut

Materiaali- ja palvelukulut 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 375 009 tuhatta euroa, ja ne laskivat 32 317 tuhatta euroa eli 7,9 prosenttia verrattuna 407 326 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Materiaali- ja palvelukulujen lasku johtui terminointimaksujen laskusta ja siitä seuranneesta yhdysliikennemaksujen laskusta sekä digitaalisen antennitelevision jakelusopimuksista aiheutuvien kulujen laskusta ja mobiililaitteiden myynnin laskusta yksityisasiakkaiden osalta.

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä työsuhde-etuuksista aiheutuvia kuluja koskevia tietoja 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.		**Muutos**	
	2015 (tilintarkastettu)	**2014 (tilintarkastettu)**	**Määrä**	**%**
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)			
Työsuhde-etuudet				
Palkat	85 473	81 694	3 779	4,6 %
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	15 897	14 577	1 320	9,1 %
Eläkekulut – etuuspohjaiset järjestelyt	90	114	-24	-21,1 %
Osakeperusteiset maksut	890	286	604	211,2 %
Muut henkilösivukulut	4 500	4 314	186	4,3 %
Yhteensä	**106 850**	**100 985**	**5 865**	**5,8 %**

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 106 850 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 5 865 tuhatta euroa eli 5,8 prosenttia verrattuna 100 985 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Työsuhde-etuuksista aiheutuvien kulujen kasvu liittyi palkkojen kasvuun, joka johtui siitä, että henkilöstön keskimäärä kasvoi TDC Finlandin kesäkuussa 2014 tapahtuneen hankinnan johdosta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 1 710 henkilöön, kun se oli 1 657 henkilöä 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Vuoden 2014 yhteistoimintaneuvotteluiden johdosta henkilöstön määrä kauden lopussa laski 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 1 672 henkilöön, kun se oli ollut 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 1 748 henkilöä. Tilikaudella, joka päättyi 31.12.2014, TDC Finlandin hankinta vaikutti palkkoihin ja palkkioihin ainoastaan 1.6.2014 alkaen, jolloin ostettu liiketoiminta yhdisteltiin DNA:n tilinpäätöstietoihin.

Poistot ja arvonalentumiset

Seuraavassa taulukossa esitetään poistot ja arvonalentumiskirjaukset 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.		Muutos	
	2015 (tilintarkastettu)	2014 (tilintarkastettu, oikaistu)	Määrä	%
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)			
Poistot aineettomista hyödykkeistä				
Asiakassuhteet	10 657	9 434	1 223	13,0 %
Brändi	949	949	0	0,0 %
Muut aineettomat hyödykkeet	31 065	34 030	-2 965	-8,7 %
Yhteensä	**42 671**	**44 413**	**-1 742**	**-3,9 %**
Poistot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä				
Rakennukset ja rakennelmat	2 341	2 246	95	4,2 %
Koneet ja kalusto	109 610	108 614	996	0,9 %
Yhteensä	**111 951**	**110 860**	**1 091**	**1,0 %**
Arvonalentumiskirjaukset				
Brändi	0	12 490	-12 490	-100,0 %
Muut aineettomat hyödykkeet	0	8 862	-8 862	-100,0 %
Yhteensä	**0**	**21 352**	**-21 352**	**-100,0 %**
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	**154 622**	**176 626**	**-22 004**	**-12,5 %**

Poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 154 622 tuhatta euroa, ja ne laskivat 22 004 tuhatta euroa eli 12,5 prosenttia verrattuna 176 626 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Lasku johtui pääasiassa vuoden 2014 suurista arvonalentumiskirjauksista, mukaan lukien käytöstä poistetun PlusTV-brändin 12 490 euron alaskirjaus DNA Welho -brändin käyttöönoton jälkeen sekä yhteensä 8 862 tuhannen euron alaskirjaukset, jotka johtuivat tietojärjestelmäinvestointien yhteydessä tehdyn vanhan käytössä olleen tietojärjestelmän alaskirjauksesta.

Liiketoiminnan muut kulut

DNA:n liiketoiminnan muut kulut 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 123 510 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 670 tuhatta euroa eli 0,5 prosenttia verrattuna 122 840 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa kunnossapitokustannusten kasvusta, joka johtui enimmäkseen TDC Finlandin pääkonttorina toimineisiin tiloihin liittyvistä kuluista ja vähäisemmässä määrin verkkosähkökuluista.

Liiketulos

DNA:n liiketulos 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 73 093 tuhatta euroa, ja se kasvoi 47 492 tuhatta euroa eli 185,5 prosenttia verrattuna 25 601 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa matkaviestinpalveluiden liikevaihdon ja kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihdon kasvusta sekä operatiivisen tehokkuuden paranemisesta, joka on pääasiassa seurausta päällekkäisten toimintojen vähentämisestä. Vuoden 2014 vertailujaksolla liiketulosta heikensivät lisäksi huomattavat vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, joiden kokonaismäärä oli 30 079 tuhatta euroa. Näihin sisältyi PlusTV-brändin alaskirjaus (12 490 tuhatta euroa) DNA Welho -brändin käyttöönoton jälkeen, tietojärjestelmien päivityksiin liittyvät alaskirjaukset (8 862 tuhatta euroa), yhteistoimintamenettelyihin liittyvät varaukset (4 806 tuhatta euroa) ja TDC Finlandin hankintaan liittyneitä välittömiä transaktiokuluja (3 290 tuhatta euroa).

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liiketulos liiketoiminta-alueittain 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.				Muutos	
	2015 (tilintarkastettu)	% liikevaihdosta	2014 (tilintarkastettu, oikaistu)	% liikevaihdosta	Määrä	%
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liiketulos						
Kuluttajaliiketoiminta	56 012	9,4 %	22 974	3,7 %	33 038	143,8 %
Yritysliiketoiminta	17 081	7,3 %	2 628	1,2 %	14 454	550,1 %
Yhteensä	**73 093**	**8,8 %**	**25 601**	**3,1 %**	**47 492**	**185,5 %**

Kuluttajaliiketoiminnan liiketulos 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 56 012 tuhatta euroa, ja se kasvoi 33 038 tuhatta euroa eli 143,8 prosenttia verrattuna 22 974 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa matkaviestinpalveluiden liikevaihdon kasvusta ja operatiivisen tehokkuuden paranemisesta sekä siitä, että 31.12.2014 päättyneen tilikauden liiketulosta heikensivät PlusTV-brändin alaskirjaus ja tietojärjestelmien päivityksiin liittyvät alaskirjaukset.

Yritysliiketoiminnan liiketulos 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 17 081 tuhatta euroa, ja se kasvoi 14 454 tuhatta euroa eli 550,1 prosenttia verrattuna 2 628 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa matkaviestinpalveluiden liikevaihdon kasvusta ja operatiivisen tehokkuuden paranemisesta sekä siitä, että 31.12.2014 päättyneen tilikauden liiketulosta heikensivät PlusTV-brändin alaskirjaus ja tietojärjestelmien päivityksiin liittyvät alaskirjaukset.

Rahoitustuotot

DNA:n rahoitustuotot 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 986 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 95 tuhatta euroa eli 10,7 prosenttia verrattuna 891 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa pitkäaikaisten myyntisaamisten korkotekijän jaksotuksesta.

Rahoituskulut

DNA:n rahoituskulut 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 12 499 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 1 157 tuhatta euroa eli 10,2 prosenttia verrattuna 11 342 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa lisääntyneestä nettovelasta ja rahoitusvelkojen korkokulujen kasvusta, joka johtui pääasiassa marraskuussa 2015 liikkeeseen lasketun, 150 miljoonan euron listaamattoman, vakuudettoman joukkovelkakirjalainan korkomaksuista.

Tuloverot

DNA:n tuloverot 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 11 544 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 8 773 tuhatta euroa eli 316,6 prosenttia verrattuna 2 771 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa liiketuloksen paranemisesta. DNA:n efektiivinen verokanta (laskettuna jakamalla tuloverot tuloksella ennen veroja) 31.12.2015 oli 18,7 prosenttia verrattuna 18,3 prosenttiin joulukuussa 2014.

Tilikauden tulos

Edellä kuvatuista syistä DNA:n tulos 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 50 049 tuhatta euroa, ja se kasvoi 37 652 tuhatta euroa eli 303,7 prosenttia verrattuna 12 397 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella.

31.12.2014 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2013 päättyneeseen tilikauteen

Liikevaihto

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liikevaihto 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.				Muutos	
	2014 (tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu, oikaistu)	**% liikevaihdosta**	**2013 (tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu, oikaistu)**	**% liikevaihdosta**	**Määrä**	**%**
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liikevaihto						
Matkaviestinpalveluiden liikevaihto[(2)]	333 026	40,0 %	326 156	42,6 %	6 869	2,1 %
Mobiililaitteiden liikevaihto[(3)]	105 145	12,6 %	107 494	14,0 %	-2 349	-2,2 %
Mobiiliyhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto[(4)]	77 155	9,3 %	89 530	11,7 %	-12 375	-13,8 %
Kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihto[(5)]	280 088	33,7 %	211 306	27,6 %	68 782	32,6 %
Kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto[(6)]	36 127	4,3 %	30 606	4,0 %	5 521	18,0 %
Liikevaihto yhteensä	**831 541[(1)]**	**100,0 %**	**765 092[(1)]**	**100,0 %**	**66 449**	**8,7 %**

(1) Tilintarkastettu, oikaistu.

(2) DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihto sisältää liikevaihdon, joka saadaan yksityisasiakkaille tarjottavista matkapuhelinpalveluista, yksityisasiakkaille tarjottavista mobiililaajakaistapalveluista, yrityksille tarjottavista matkapuhelinviestintäpalveluista, yrityksille tarjottavista mobiililaajakaistan palveluista, yrityksille tarjottavista M2M-palveluista ja yrityksille tarjottavista tukkutason matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoripalveluista.

(3) DNA:n mobiililaitteiden liikevaihto koostuu liikevaihdosta, joka saadaan mobiililaitteiden (kuten matkapuhelinten, tablettien ja mokkuloiden) myynnistä yksityis- ja yritysasiakkaille.

(4) DNA:n mobiiliyhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto koostuu yhdysliikennetuotoista, joita DNA saa muiden operaattorien asiakkaiden puheluista DNA:n verkkoon, ja verkkovierailutuotoista, joita DNA saa muilta operaattoreilta ulkomaisten matkapuhelinverkko-operaattorien tilaajien Suomessa soittamista puheluista.

(5) DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihto koostuu liikevaihdosta, joka saadaan yksityisasiakkaille tarjottavista kiinteän laajakaistan palveluista, yksityisasiakkaille tarjottavista televisio- ja videopalveluista, yrityksille tarjottavista kiinteän verkon datapalveluista (kuten yhden hengen toimistoille tai kotitoimistoille tarjottavista kiinteistä laajakaistayhteyksistä ja keskisuurille/suurille yritysasiakkaille tarjottavista MPLS/IP-VPN-palveluista), yritysasiakkaille tarjottavista lisäarvopalveluista (kuten tietoturva- sekä pilvi- ja palvelinkeskuspalveluista), yksityisasiakkaille myytävistä kiinteän verkon laitteista (kuten digisovittimista), yrityksille myytävistä kiinteän verkon laitteista (kuten PBX-, video- ja LAN/WLAN-laitteista) sekä yrityksille tukkukaupalla tarjottavista kiinteän verkon muista kuin puhepalveluista (kuten käyttöoikeus-, antenni- ja kapasiteettipalveluista).

(6) DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto koostuu liikevaihdosta, joka saadaan yksityisasiakkaille tarjottavista kiinteän verkon puhepalveluista, yrityksille tarjottavista kiinteän verkon puheensiirtopalveluista ja yrityksille tukkukaupalla tarjottavista kiinteän verkon puhepalveluista, kuten kiinteän verkon puhepalvelujen yhdysliikennetuotoista.

DNA:n liikevaihto 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 831 541 tuhatta euroa, ja se kasvoi 66 449 tuhatta euroa eli 8,7 prosenttia verrattuna 765 092 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa kesäkuussa 2014 tapahtuneen TDC Finlandin hankinnan aiheuttamasta kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden ja kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihdon kasvusta. Kyseinen liikevaihto on yhdistelty DNA:n konsernitilinpäätöstietoihin 1.6.2014 lähtien.

DNA:n matkaviestinpalveluiden liikevaihto 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 333 026 tuhatta euroa, ja se kasvoi 6 869 tuhatta euroa eli 2,1 prosenttia verrattuna 326 156 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. DNA:n näkemyksen mukaan kasvu johtui pääasiassa sekä yksityis- että yritysasiakkaille suunnattujen matkapuhelinliittymien sekä mobiililaajakaistaliittymien myynnin kasvusta.

DNA:n mobiililaitteiden liikevaihto 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 105 145 tuhatta euroa, ja se laski 2 349 tuhatta euroa eli 2,2 prosenttia verrattuna 107 494 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. DNA:n näkemyksen mukaan lasku johtui pääasiassa yritysasiakkaiden laitemyynnin vähenemisestä ja kalliimpien mobiililaitteiden hintojen laskusta.

DNA:n mobiiliyhdysliikenteen ja verkkovierailujen liikevaihto 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 77 155 tuhatta euroa, ja se laski 12 375 tuhatta euroa eli 13,8 prosenttia verrattuna 89 530 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. DNA:n näkemyksen mukaan lasku johtui pääasiassa siitä, että terminointimaksut laskivat 31.12.2013 ja 31.12.2014 välisenä aikana 2,80 sentistä minuutissa 1,87 senttiin minuutissa.

DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihto 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 280 088 tuhatta euroa, ja se kasvoi 68 782 tuhatta euroa eli 32,6 prosenttia verrattuna 211 306 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. DNA:n kiinteän verkon muiden kuin puhepalveluiden liikevaihdon kasvu johtui suurelta osin DNA:n tilinpäätöstietoihin 1.6.2014 lähtien yhdistellyn TDC Finlandin hankinnasta. Lisäksi kasvu johtui Digi TV Plus Oy:n hankinnasta. DigiTv Plus Oy on yhdistelty DNA:n konsernitilinpäätöstietoihin 1.9.2013 alkaen niin, että sen vaikutus 31.12.2013 päättyneen tilikauden liikevaihtoon on vähäisempi.

DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden liikevaihto 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 36 127 tuhatta euroa, ja se kasvoi 5 521 tuhatta euroa eli 18,0 prosenttia verrattuna 30 606 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. DNA:n näkemyksen mukaan kasvu johtui pääasiassa DNA:n tilinpäätöstietoihin 1.6.2014 alkaen yhdistellyn TDC Finlandin hankinnasta ja vähäisemmässä määrin DNA:n kiinteän verkon puhepalveluiden hintojen noususta.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liikevaihto liiketoiminta-alueittain 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.				Muutos	
	2014 (tilintarkastettu, oikaistu)	**% liikevaihdosta**	**2013 (tilintarkastettu, oikaistu)**	**% liikevaihdosta**	**Määrä**	**%**
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liikevaihto						
Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto	620 372	74,6 %	592 089	77,4 %	28 283	4,8 %
Yritysliiketoiminnan liikevaihto	211 168	25,4 %	173 003	22,6 %	38 165	22,1 %
Liikevaihto yhteensä	**831 541**	**100,0 %**	**765 092**	**100,0 %**	**66 449**	**8,7 %**

Kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 620 372 tuhatta euroa, ja se kasvoi 28 283 tuhatta euroa eli 4,8 prosenttia verrattuna 592 089 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa matkaviestinpalveluiden lisääntyneestä myynnistä yritysasiakkaille ja kiinteän laajakaistan palveluiden lisääntyneestä myynnistä taloyhtiöille.

Yritysliiketoiminnan liikevaihto 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 211 168 tuhatta euroa, ja se kasvoi 38 165 tuhatta euroa eli 22,1 prosenttia verrattuna 173 003 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa myynnin kasvusta, joka oli seurausta TDC Finlandin hankinnasta kesäkuussa 2014.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liikevaihto 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.				Muutos	
	2014 (tilintarkastettu, oikaistu)	**% liikevaihdosta**	**2013 (tilintarkastettu, oikaistu)**	**% liikevaihdosta**	**Määrä**	**%**
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liikevaihto						
Tuotot tavaroiden myynnistä	111 996	13,5 %	112 816	14,7 %	-820	-0,7 %
Tuotot palveluista	717 649	86,3 %	651 691	85,2 %	65 958	10,1 %
Pitkäaikaishankkeista kirjatut tuotot	1 896	0,2 %	585	0,1 %	1 311	224,1 %
Yhteensä	**831 541**	**100,0 %**	**765 092**	**100,0 %**	**66 449**	**8,7 %**

Tuotot tavaroiden myynnistä 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 111 996 tuhatta euroa, ja ne laskivat 820 tuhatta euroa eli 0,7 prosenttia verrattuna 112 816 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Lasku johtui pääasiassa yritysasiakkaiden laitemyynnin vähenemisestä ja kalliimpien mobiililaitteiden hintojen laskusta.

Tuotot palveluista 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 717 649 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 65 958 tuhatta euroa eli 10,1 prosenttia verrattuna 651 691 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa TDC Finlandin hankinnasta. Kasvua tuki myös mobiililaajakaistan ja kiinteän laajakaistan myynnin myönteinen kehitys. Suomen heikko taloudellinen tilanne vaikutti erityisesti perinteisten maksutelevisiopalveluiden ja mobiililaitteiden kysyntään.

Liiketoiminnan muut tuotot

DNA:n liiketoiminnan muut tuotot 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 1 837 tuhatta euroa, ja ne laskivat 567 tuhatta euroa eli 23,6 prosenttia verrattuna 2 404 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Lasku johtui pääasiassa aineellisista hyödykkeistä saadun nettovoiton laskusta ja muiden tuottojen laskusta.

Materiaalit ja palvelut

Materiaali- ja palvelukulut 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 407 326 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 37 108 tuhatta euroa eli 10,0 prosenttia verrattuna 370 218 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Materiaali- ja palvelukulujen kasvu johtui pääasiassa PlusTV:n hankinnan aiheuttamasta televisio- ja videosisällön kustannusten sekä digitaalisen antennitelevision jakelukustannusten lisääntymisestä ja vuonna 2014 hankitun TDC Finlandin materiaali- ja palvelukuluista.

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä työsuhde-etuuksista aiheutuvia kuluja koskevia tietoja 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.		**Muutos**	
	2014 (tilintarkastettu)	**2013 (tilintarkastettu)**	**Määrä**	**%**
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)			
Työsuhde-etuudet				
Palkat	81 694	69 386	12 308	17,7 %
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	14 577	12 217	2 360	19,3 %
Eläkekulut – etuuspohjaiset järjestelyt	114	-203	317	ei sov.
Osakeperusteiset maksut	286	141	145	102,8 %
Muut henkilösivukulut	4 314	3 886	428	11,0 %
Yhteensä	**100 985**	**85 427**	**15 558**	**18,2 %**

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 100 985 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 15 558 tuhatta euroa eli 18,2 prosenttia verrattuna 85 427 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Työsuhde-etuuksista aiheutuvien kulujen kasvu johtui palkkojen kasvusta, joka johtui siitä, että henkilöstön keskimäärä kasvoi PlusTV:n ja TDC Finlandin hankinnan seurauksena 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 1 657 henkilöön, kun se oli ollut 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella 1 506. Henkilöstön määrä kauden lopussa kasvoi 2013 päättyneen tilikauden 1 563 henkilöstä 1 748 henkilöön. Työsuhde-etuuksista aiheutuvien kulujen kasvuun vaikuttivat myös PlusTV:n hankinnan seurauksena käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen vuoksi irtisanotuille henkilöille suoritetut maksut.

Poistot ja arvonalentumiset

Seuraavassa taulukossa esitetään poistot ja arvonalentumiset 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.		Muutos	
	2014 (tilintarkastettu, oikaistu)	2013 (tilintarkastettu)	Määrä	%
	(tuhatta euroa)			
Poistot aineettomista hyödykkeistä				
Asiakassuhteet	9 434	8 480	954	11,3 %
Brändi	949	1 759	-810	-46,0 %
Muut aineettomat hyödykkeet	34 030	26 951	7 079	26,3 %
Yhteensä	**44 413**	**37 189**	**7 224**	**19,4 %**
Poistot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä				
Rakennukset ja rakennelmat	2 246	2 100	146	7,0 %
Koneet ja kalusto	108 614	107 806	808	0,7 %
Yhteensä	**110 860**	**109 905**	**955**	**0,9 %**
Arvonalentumiskirjaukset				
Brändi	12 490	0	12 490	ei sov.
Muut aineettomat hyödykkeet	8 862	0	8 862	ei sov.
Yhteensä	**21 352**	**0**	**21 352**	**ei sov.**
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	**176 626**	**147 094**	**29 532**	**20,1 %**

Poistot ja arvonalentumiset 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 176 626 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 29 532 tuhatta euroa eli 20,1 prosenttia verrattuna 147 094 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa kahdesta vuonna 2014 tehdystä alaskirjauksesta sekä TDC Finlandin hankinnasta kesäkuussa 2014.

Liiketoiminnan muut kulut

DNA:n liiketoiminnan muut kulut 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 122 840 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 395 tuhatta euroa eli 0,3 prosenttia verrattuna 122 445 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa vuokra- ja kunnossapitokulujen kasvusta, joka johtui enimmäkseen TDC Finlandin pääkonttorina toimineista tiloista ja vähäisemmässä määrin verkkosähkökuluista, joiden vaikutusta muiden kulujen väheneminen tasoitti osittain.

Liiketulos

DNA:n liiketulos 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 25 601 tuhatta euroa, ja se väheni 16 711 tuhatta euroa eli 39,5 prosenttia verrattuna 42 312 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Vähennys johtui pääasiassa vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä, jotka heikensivät 31.12.2014 päättyneen tilikauden liiketoiminnan tulosta. 31.12.2014 päättyneen tilikauden vertailukelpoisuuteen vaikuttaneet erät olivat yhteensä 30 079 tuhatta euroa, ja ne koostuivat pääosin DNA Welho -brändin käyttöönottoa seuranneen PlusTV-brändin alaskirjauksesta (12 490 tuhatta euroa), tietojärjestelmäinvestointien yhteydessä tehdyn vanhan käytössä olleen tietojärjestelmän alaskirjauksesta (8 862 tuhatta euroa), yhteistoimintamenettelyihin liittyvistä kuluvarauksista (4 806 tuhatta euroa) ja TDC Finlandin hankintaan liittyneistä välittömistä transaktiokuluista (3 290 tuhatta euroa). Alaskirjausten negatiivista vaikutusta tasoitti osittain mobiililaajakaistan ja kiinteän laajakaistan myynnin myönteinen kehitys.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n liiketulos liiketoiminta-alueittain 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta.

	1.1.–31.12.				Muutos	
	2014 (tilintarkastettu, oikaistu)	% liikevaihdosta	2013 (tilintarkastettu, oikaistu)	% liikevaihdosta	Määrä	%
	(tuhatta euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta)					
Liiketulos						
Kuluttajaliiketoiminta	22 974	3,7 %	34 397	5,8 %	-11 423	-33,2 %
Yritysliiketoiminta	2 628	1,2 %	7 915	4,6 %	-5 287	-66,8 %
Yhteensä	**25 601**	**3,1 %**	**42 312**	**5,1 %**	**-16 711**	**-39,5 %**

Kuluttajaliiketoiminnan liiketulos 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 22 974 tuhatta euroa, ja se laski 11 423 tuhatta euroa eli 33,2 prosenttia verrattuna 34 397 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Lasku johtui pääasiassa PlusTV-brändin alaskirjauksesta sekä tietojärjestelmien päivityksiin liittyvistä alaskirjauksista.

Yritysliiketoiminnan liiketulos 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 2 628 tuhatta euroa, ja se laski 5 287 tuhatta euroa eli 66,8 prosenttia verrattuna 7 915 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Lasku johtui pääasiassa TDC Finlandin hankintaan liittyneistä suuremmista poistoista ja transaktiokuluista (3 290 tuhatta euroa).

Rahoitustuotot

DNA:n rahoitustuotot 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 891 tuhatta euroa, ja ne laskivat 319 tuhatta euroa eli 26,4 prosenttia verrattuna 1 210 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Lasku johtui pääasiassa pitkäaikaisten myyntisaamisten korkotekijän jaksotuksesta.

Rahoituskulut

DNA:n rahoituskulut 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 11 342 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 4 167 tuhatta euroa eli 58,1 prosenttia verrattuna 7 175 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa rahoitusvelkojen kasvusta 490 034 tuhanteen euroon 31.12.2014 verrattuna 353 724 tuhanteen euroon 31.12.2013.

Tuloverot

DNA:n tuloverot 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 2 771 tuhatta euroa, ja ne laskivat 5 630 tuhatta euroa eli 67,0 prosenttia verrattuna 8 401 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Verot pienenivät, koska verotettava tulos pieneni. DNA:n verotettava tulos 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella pieneni vertailukelpoisuuteen vaikuttavien merkittävien kuluerien kasvun johdosta. DNA:n efektiivinen verokanta 31.12.2014 oli 18,3 prosenttia, joten se laski verrattuna 23,1 prosenttiin 31.12.2013. Efektiivisen verokannan (laskettuna jakamalla tuloverot tuloksella ennen veroja) muutos johtui pääasiassa siitä, että yritysverokanta laski Suomen verolainsäädännön muutoksen seurauksena vuoden 2013 24,5 prosentista vuoden 2014 20,0 prosenttiin.

Tilikauden tulos

Edellä kuvatuista syistä DNA:n tulos 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 12 397 tuhatta euroa, joten se laski 15 516 tuhatta euroa eli 55,6 prosenttia verrattuna 27 913 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella.

Maksuvalmius ja pääomalähteet

DNA:n maksuvalmius on Listalleottoesitteessä esitetyillä kausilla perustunut pääasiassa liiketoiminnan tuottamaan rahavirtaan, liikkeeseen laskettuihin joukkovelkakirjalainoihin ja pankkirahoitukseen. Lisäksi DNA on käyttänyt luottolimiittejä tarpeen mukaan. DNA:n maksuvalmiusvaatimukset liittyvät pääasiassa tavanomaisiin liiketoiminnan kuluihin, joihinkin suuriin kehitysprojekteihin sekä yritysostoihin. DNA:n rahavarojen määrä 30.9.2016 oli 48 369 tuhatta euroa, nettovelkojen määrä 373 150 tuhatta euroa ja nostamattomien myönnettyjen luottolimiittien määrä 165 000 tuhatta euroa.

Rahavirrat

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto DNA:n rahavirtalaskelman tiedoista mainittuina kausina.

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015 (oikaistu)	2015 (oikaistu)	2014 (oikaistu)	2013 (oikaistu)
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
	(tuhatta euroa)		(tuhatta euroa)		
RAHAVIRTALASKELMATIETOJA					
Liiketoiminnan nettorahavirta	188 106	180 180	247 012	163 047	136 440
Investointien nettorahavirta	-108 448	-100 984	-149 735	-286 736	-170 012
Rahoituksen nettorahavirta	-56 555	-77 263	-82 610	107 232	52 403
Rahavarojen muutos	23 104	1 933	14 667	-16 456	18 831
Rahavarat kauden alussa	25 266	10 599	10 599	27 055	8 224
Rahavarat kauden lopussa	48 369	12 531	25 266	10 599	27 055

Liiketoiminnan nettorahavirta

DNA:n liiketoiminnan nettorahavirta 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 188 106 tuhatta euroa, ja se kasvoi 7 926 tuhatta euroa eli 4,4 prosenttia verrattuna 180 180 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Kasvu johtui pääasiassa liiketuloksen kasvusta.

DNA:n liiketoiminnan nettorahavirta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 247 012 tuhatta euroa, ja se kasvoi 83 965 tuhatta euroa eli 51,5 prosenttia verrattuna 163 047 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa liiketuloksen ja käyttökatteen merkittävästä noususta, veronpalautuksista ja käyttöpääoman hallinnan paranemisesta.

DNA:n liiketoiminnan nettorahavirta 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 163 047 tuhatta euroa, ja se kasvoi 26 607 tuhatta euroa eli 19,5 prosenttia verrattuna 136 440 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa käyttökatteen noususta, parantuneesta käyttöpääomatilanteesta ja verokustannusten laskusta.

Investointien nettorahavirta

DNA:n investointien nettorahavirta 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 108 448 tuhatta euroa, ja se kasvoi 7 464 tuhatta euroa eli 7,4 prosenttia verrattuna 100 984 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Kasvu johtui pääasiassa investoinneista kiinteän verkon muihin kuin puhepalveluihin, Suomen Yhteisverkko Oy:n yhteisverkkoon ja DNA Kauppa -myymälöiden visuaalisen ilmeen parannuksiin.

DNA:n investointien nettorahavirta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 149 735 tuhatta euroa, ja se laski 137 001 tuhatta euroa eli 47,8 prosenttia verrattuna 286 736 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Investoinnit käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 152 398 tuhatta euroa ja vuonna 2014 vastaavasti 129 629 tuhatta euroa. Vuonna 2014 DNA osti TDC Finlandin 155 miljoonan euron kauppahinnalla täsmennettynä nettovelka- ja nettokäyttöpääomakorjauksilla ja teki investointeja 4G-teknologiaan.

DNA:n investointien nettorahavirta 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 286 736 tuhatta euroa, ja se kasvoi 116 724 tuhatta euroa eli 68,7 prosenttia verrattuna 170 012 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa TDC Finlandin hankinnasta kesäkuussa 2014, jota osittain tasoittivat PlusTV:n hankinta vuonna 2013 ja investoinnit 4G-teknologiaan DNA:n matkaviestinverkoissa. Investoinnit käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 129 629 tuhatta euroa ja vuonna 2013 vastaavasti 129 976 tuhatta euroa. Vuonna 2013 DNA osti PlusTV:n ja teki investointeja 4G-teknologiaan.

Rahoituksen nettorahavirta

DNA:n rahoituksen nettorahavirta 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla oli 56 555 tuhatta euroa, ja se laski 20 708 tuhatta euroa eli 26,8 prosenttia verrattuna 77 263 tuhanteen euroon 30.9.2015 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla. Lasku johtui pääasiassa velkojen vähentyneestä takaisinmaksusta.

DNA:n rahoituksen nettorahavirta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli 82 610 tuhatta euroa negatiivinen, ja se laski 189 842 tuhatta euroa verrattuna 107 232 tuhannen euron positiiviseen rahoituksen nettorahavirtaan 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. Lasku johtui pääasiassa 150 miljoonan euron listaamattoman, vakuudettoman joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskusta marraskuussa 2014, jolla oli merkittävä positiivinen vaikutus rahoituksen nettorahavirtaan vuonna 2014 (katso ”– *Rahoitusvelat ja nettovelka*”).

DNA:n rahoituksen nettorahavirta 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 107 232 tuhatta euroa positiivinen, ja se kasvoi 54 829 tuhatta euroa verrattuna 52 403 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Kasvu johtui pääasiassa 150 miljoonan euron listaamattoman, vakuudettoman joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskusta marraskuussa 2014 verrattuna 100 miljoonan euron listaamattoman, vakuudettoman joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskuun marraskuussa 2013 (katso ”*– Rahoitusvelat ja nettovelka*”).

Rahoitusvelat ja nettovelka

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n rahoitusvelkojen kirjanpitoarvot ja nettovelka mainittuina ajankohtina.

	30.9.	31.12.		
	2016	2015	2014	2013
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)	(tilintarkastettu, ellei toisin ole ilmoitettu) (tuhatta euroa)		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Lainat rahoituslaitoksilta	92 600	113 954	74 524	118 658
Joukkovelkakirjalainat	248 255	247 797	247 232	97 715
Muut lainat	0	0	4 616	7 693
Rahoitusleasingvelat	474	583	733	1 780
Yhteensä	**341 330**	**362 334**	**327 105**	**225 845**
Lyhytaikaiset rahoitusvelat				
Lainat rahoituslaitoksilta	35 138	35 138	44 134	47 113
Yritystodistukset	44 884	39 904	114 604	74 701
Muut lainat	0	0	3 076	4 446
Rahoitusleasingvelat	167	168	1 115	1 619
Yhteensä	**80 189**	**75 210**	**162 929**	**127 879**
Rahoitusvelat yhteensä	**421 519**	**437 544**	**490 034**	**353 724**
Josta vähennetään: Rahavarat	-48 369	-25 266	-10 599	-27 055
Nettovelka	**373 150**	**412 278**[(1)]	**479 435**[(1)]	**326 699**[(1)]

[(1)] Tilintarkastamaton.

Vuonna 2015 DNA teki (nimellisarvoltaan) 250 miljoonan euron lainasopimuksen Nordea Pankki Suomi Oyj:n, Danske Bank A/S:n, Pohjola Pankki Oyj:n, Svenska Handelsbanken AB (publ):n ja Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ):n kanssa. Lainasopimus koostuu 100 miljoonan euron lainasopimuksesta ja 150 miljoonan euron luottolimiitistä. Lainasopimus maksetaan takaisin puolivuosittaisissa erissä, joista viimeinen erääntyy vuonna 2020. Lainasopimuksen kirjanpitoarvo 30.9.2016 oli 89 643 tuhatta euroa. Lainasopimukseen sisältyy rahoituskovenantteja, joiden mukaan esimerkiksi omavaraisuusasteen on oltava vähintään 35 prosenttia ja nettovelan suhteen käyttökatteeseen alle 3,50:1. Lainasopimus sisältää myös eräitä omaisuuserien luovutukseen liittyviä rajoituksia, esimerkiksi vakuuden antamiskieltoja sekä ristiin eräännyttämiseen ja määräysvallan muutokseen liittyviä ehtoja. Molempien sopimusten maturiteetti on viisi vuotta, mutta lainalimiittiä voidaan jatkaa enintään kahdella vuodella velkojien suostumuksella. Syyskuussa 2016 luottolimiittiä jatkettiin ensimmäisen kerran vuodella kaikkien velkojien suostumuksella lokakuuhun 2021 asti. Luottolimiitti oli 30.9.2016 täysin nostamatta.

DNA on laskenut liikkeeseen kaksi listaamatonta, vakuudetonta joukkovelkakirjalainaa: 150 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan marraskuussa 2014 ja 100 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan marraskuussa 2013. Joukkovelkakirjalainojen yhteenlaskettu kirjanpitoarvo 30.9.2016 oli 248 255 tuhatta euroa. Joukkovelkakirjalainat sisältävät esimerkiksi vakuuden antamiskieltoja, vakuudellisia velkoja koskevia rajoituksia sekä ristiin eräännyttämiseen ja määräysvallan muutokseen liittyviä ehtoja. Vuonna 2013 liikkeeseen laskettu joukkovelkakirjalaina erääntyy marraskuussa 2018 ja vuonna 2014 liikkeeseen laskettu joukkovelkakirjalaina maaliskuussa 2021.

Vuonna 2010 DNA allekirjoitti Euroopan investointipankin kanssa enintään 120 miljoonan euron rahoitussopimuksen, jolla rahoitettiin 3G-verkon laajentamista ja josta DNA käytti 80 miljoonaa euroa helmikuussa 2012. DNA ei saa tällä sopimuksella nostaa enempää rahoitusta. Rahoitus on pankin takaama. Rahoituksesta oli 30.9.2016 nostettu ja maksamatta kirjanpitoarvoltaan 38 miljoonaa euroa. Rahoitussopimus sisältää muun muassa projektiin liittyviä kovenantteja, vakuuden antamiskiellon, tiettyjä omaisuuserien luovutuksia koskevia rajoituksia sekä ristiin eräännyttämiseen ja määräysvallan muutokseen liittyviä ehtoja. Lainaa maksetaan takaisin neljännesvuosittain, ja viimeiset maksut erääntyvät vuonna 2019.

Lisäksi DNA:lla on käytettävissään 150 miljoonan euron kotimainen yritystodistusohjelma, josta oli nostettu 30.9.2016 kirjanpitoarvoltaan 45 miljoonaa euroa. Maksamattomien erien maturiteetti vaihtelee yleensä viidestä yhdeksään kuukauteen.

DNA:lla oli 30.9.2016 käyttämättömiä luottolimiittejä 165 miljoonaa euroa. Katso ”*Riskitekijät – DNA:n toimintaympäristöön ja sen liiketoimintaan liittyviä riskejä – Lisärahoituksen hankintaan tai DNA:n luottoihin liittyvien rahoituskovenanttien noudattamiseen liittyvät vaikeudet sekä rahoituskustannusten nousu voivat vaikuttaa haitallisesti DNA:n taloudelliseen asemaan*”.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n velkojen maturiteetit nimellisarvoina 30.9.2016:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Yhteensä
	(milj. euroa)						
Lainat rahoituslaitoksilta	14	35	35	24	20	-	**128**
Joukkovelkakirjalainat	-	-	100	-	-	150	**250**
Yritystodistukset	40	5	-	-	-	-	**45**
Yhteensä[(1)]	**54**	**40**	**135**	**24**	**20**	**150**	**423**

(1) Ei sisällä rahoitusleasingvelkoja.

Seuraavassa taulukossa esitetään matala 2,0 prosentin suuruinen velkapääoman painotettu keskikustannus 30.9.2016.

	Maturiteetti	Nimellisarvo (milj. euroa)	Velkakustannukset
Vakuudeton joukkovelkakirjalaina, jolla 2,875 %:n kuponkikorko	maaliskuu 2021	150	2,93 %
Vakuudeton joukkovelkakirjalaina, jolla 2,625 %:n kuponkikorko	marraskuu 2018	100	2,73 %
Lainat rahoituslaitoksilta ja yritystodistukset	lokakuu 2016–lokakuu 2020	173	0,80 %
josta EIP-lainan osuus	helmikuu 2019	38	
josta yritystodistuksen osuus	lokakuu 2016–maaliskuu 2017	45	
josta pankkilainan osuus	lokakuu 2020	90	
Yhteensä[(1)]		**423**	**2,0 %**

(1) Ei sisällä rahoitusleasingvelkoja.

Käyttöpääomaa koskeva lausunto

Yhtiön arvion mukaan sen käyttöpääoma riittää vähintään 12 kuukauden ajaksi Listalleottoesitteen päivämäärästä.

Tietyt sopimusvastuut

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto DNA:n sopimusvastuiden ja -sitoumusten pääluokista 30.9.2016.

	Alle vuosi	1–5 vuotta	yli 5 vuotta
		(tilintarkastamaton) (milj. euroa)	
Sopimussitoumukset			
Rahoitusvelat (pl. rahoitusleasingvelat)	80,0	340,9	-
Rahoitusleasingvelat	0,2	0,5	-
Muut vuokrasopimukset[(1)]	47,5	42,4	30,4
Sopimussitoumukset yhteensä[(2)]	101,4	412,2	30,4

(1) Sisältää ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat, mukaan lukien muiden vuokrasopimusten perusteella vuokratut toimitilat, teletilat, mastot, ajoneuvot ja tietotekniikkalaitteet. Lisätietoja on esitetty tämän Listalleottoesitteen F-sivuille sisällytettyjen Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten liitetiedossa 31.

(2) Lisäksi DNA:n sopimukset joidenkin sen päätavarantoimittajien kanssa sisältävät minimitilausmääriä sopimuskaudelle. Koska DNA:lla on oikeus päättää tilattavista yksiköistä/malleista ja niiden hinta vaihtelee, DNA ei pysty arvioimaan täsmällistä euromääräistä arvoa näille sopimuksille.

Taseen ulkopuoliset vastuut

Edellä kohdassa ”*– Tietyt sopimusvastuut*” kuvattuja sopimusvastuita ja vastuusitoumuksia lukuun ottamatta DNA:lla ei ole konsernitilinpäätökseen sisältymättömiä strukturoituja yhteisöjä tai järjestelyjä, joilla voisi kohtuullisesti arvioituna olla olennainen vaikutus DNA:n liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Investoinnit

Aiemmat investoinnit

DNA:n investoinnit 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 154 664 tuhatta euroa eli 18,7 prosenttia liikevaihdosta, 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 149 553 tuhatta euroa eli 18,0 prosenttia liikevaihdosta ja 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella 128 415 tuhatta euroa eli 16,8 prosenttia liikevaihdosta. DNA:n operatiiviset investoinnit 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 147 950 tuhatta euroa eli 17,9 prosenttia liikevaihdosta, 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 142 839 tuhatta euroa eli 17,2 prosenttia liikevaihdosta ja 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella 121 701 tuhatta euroa eli 15,9 prosenttia liikevaihdosta. Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto DNA:n investoinneista mainituilla ajanjaksoilla. Operatiivisten investointien laskemisessa DNA ei ota huomioon huutokaupoissa hankittujen toimilupien toimilupamaksuja.

	30.9.		31.12.		
	2016	2015	2015	2014	2013
	(tilintarkastamaton) (tuhatta euroa)		(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu) (tuhatta euroa)		
Investoinnit yhteensä[(1)]	**84 878**	**83 740**	**154 664**[(3)]	**149 553**[(3)]	**128 415**[(3)]
Toimiluvat (matkaviestinverkko)	-	-	-6 714	-6 714	-6 714
Operatiiviset investoinnit[(2)]	84 878	83 740	147 950	142 839	121 701

(1) Investoinnit koostuvat lisäyksistä aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ilman yrityshankintoja, toimiluvan hankintamenoa sekä rahoitusleasingiin ja purkuvelvoitteisiin liittyviä lisäyksiä. Investointeihin sisällytetään lisäksi toimiluvasta raportointikaudella maksettava määrä.
(2) Operatiiviset investoinnit ovat investointeja ilman toimiluvista maksettavaa määrää.
(3) Tilintarkastettu.

DNA:n peittoalueen ja kapasiteetin laajentaminen on ohjannut DNA:n investointeja vuosina 2013–2015 ja vuoden 2016 ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana. Investoinneissa on keskitytty laadukkaiden mobiililaajakaista- ja kaapelilaajakaistayhteyksien tarjoamiseen. Tarkastelujakson aikana investoinnit ovat liittyneet pääasiassa matkaviestinverkkojen modernisointiin, 3G- ja 4G-verkkojen peiton laajentamiseen, kaapeliverkkojen peittoalueen ja kapasiteetin parantamiseen sekä liityntäyhteyksien laajentamiseen sekä kiinteään verkkoon. Investoinnit uusiin palvelualustoihin ja loppukäyttäjien laitteistoihin ovat hyödyttäneet myös kiinteän verkon palveluita. DNA:n operatiiviset investoinnit 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 95,7 prosenttia investoinneista, 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 95,5 prosenttia investoinneista ja 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella 94,8 prosenttia investoinneista.

Toimilupien osuus DNA:n vuosina 2015 ja 2014 tekemistä investoinneista on ollut alle 5 prosenttia. Vuonna 2013 pidetyssä huutokaupassa, jossa 800 MHz:n taajuusalueen toimiluvat sijoitettiin uudelleen, DNA hankki kaksi 10 MHz:n taajuuskaistaa 33,6 miljoonalla eurolla. DNA:n toimilupa palveluiden tarjoamiseen 800 MHz:n taajuusalueella on voimassa 1.1.2014–31.12.2033. 800 MHz:n taajuusalueen toimilupien huutokauppahinta maksetaan tasaerissä viiden vuoden aikana lupakauden alusta lähtien. Näin ollen huutokauppahinnan vaikutus vuosien 2013, 2014 ja 2015 investointeihin on ollut noin 6,7 miljoonaa euroa vuodessa. 800 MHz:n taajuusalueen toimilupamaksujen vaikutus DNA:n investointeihin tilikausilla 2016 ja 2017 on 6,7 miljoonaa euroa vuodessa.

DNA on uudistanut tarkastelujakson aikana tietojärjestelmiään, analytiikkatyökalujaan ja toimintamallejaan. Vuonna 2014 DNA sijoitti IT-toimintonsa lähelle liiketoimintayksiköitä ja otti käyttöön uusia ketteriä työtapoja. Vuonna 2015 DNA aloitti noin 30 IT-hanketta ja otti muun muassa käyttöön uuden verkkokauppa-alustan sekä reaaliaikaanalytiikan ja tiedonhallinnan järjestelmät. Katso kohta ”*Liiketoiminta – Verkko ja infrastruktuuri*”, ”*Liiketoiminta – Toimiluvat ja taajuudet*” sekä ”*Liiketoiminta – IT-järjestelmät*”.

DNA:n investoinnit 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla olivat 84 878 tuhatta euroa. Investoinnit 30.9.2016 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla liittyivät pääasiassa 3G- ja 4G-verkkoihin sekä kuitu- ja siirtojärjestelmiin tehtyihin investointeihin.

DNA:n investoinnit 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella olivat 154 664 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 5 111 tuhatta euroa verrattuna 149 553 tuhanteen euroon 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella. DNA:n investoinnit 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella liittyivät pääasiassa 3G- ja 4G-verkkoihin sekä kuituun ja tiedonsiirtojärjestelmiin tehtyihin investointeihin.

DNA:n investoinnit 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella olivat 149 553 tuhatta euroa, ja ne kasvoivat 21 138 tuhatta euroa verrattuna 128 415 tuhanteen euroon 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. DNA:n investoinnit 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella liittyivät pääasiassa 3G- ja 4G-verkkoihin sekä kuituun ja tiedonsiirtojärjestelmiin tehtyihin investointeihin.

DNA:n investoinnit 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella olivat 128 415 tuhatta euroa. Investoinnit 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella liittyivät pääasiassa 3G- ja 4G-verkkoihin, kuituun ja tiedonsiirtojärjestelmiin ja televisioliiketoimintaan tehtyihin investointeihin.

Tulevat investoinnit

DNA varautuu 700 MHz:n taajuusalueen toimilupien huutokauppaan vuonna 2016. Lisäksi DNA kehittää yritysliiketoimintaa tukevaa versiota kuluttajaliiketoiminnan käytössä olevasta BSS-järjestelmästä. DNA aloittaa yritysliiketoiminnan asiakkaiden migraation vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä ja arvioi, että prosessi saadaan päätökseen vuonna 2019. Nämä IT-järjestelmäinvestoinnit (ja muut normaalit investoinnit) katetaan liiketoiminnasta saatavalla rahavirralla ja olemassa olevilla rahavaroilla.

Rahoitusriskien hallinta

DNA altistuu liiketoiminnassaan rahoitusriskeille, kuten likviditeetti- korko-, luotto- ja vähäisemmässä määrin valuuttakurssiriskeille. Näiden riskien yhteenveto on esitetty alla. Taloudellisesta riskinhallinnasta vastaa konsernin keskitetty rahoitusyksikkö hallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Lisätietoja DNA:n taloudellisten riskien hallinnasta on esitetty Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten liitetiedossa 3 kohdassa *”Tilinpäätökset – Yhtiön tilintarkastetut konsernitilinpäätökset 31.12.2015, 2014 ja 2013 päättyneiltä tilikausilta – Konsernitilinpäätöksen liitetiedot – Rahoitusriskien hallinta*”.

Seuraavissa kohdissa ei käsitellä muita riskejä, joihin DNA altistuu normaalissa liiketoiminnassaan.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskin kannalta olennaista on ennakoitujen kassavirtojen ja niihin liittyvien epävarmuuksien määrittäminen. DNA:n rahoitusosasto hoitaa kassavirtojen ennustamisen keskitetysti. Rahoitusosasto valvoo DNA:n likviditeettitarpeita koskevia jatkuvia ennusteita varmistaakseen, että DNA:lla on riittävät käteisvarat operatiivisiin tarpeisiinsa. Samalla sen nostamattomissa komittoiduissa luotoissa ylläpidetään koko ajan riittävää varaa niin, ettei DNA riko luottojensa luottolimiittejä tai kovenantteja. Yhtiö hoitaa käteisvarojen hallintaa keskitetysti konsernitilien avulla.

Korkoriski

DNA:n korkoriski johtuu ensisijaisesti finanssierien korkoherkkyydestä, jolla tarkoitetaan korkotason muutosten välitöntä vaikutusta konsernin rahoituseriin, lähinnä korollisiin lainoihin ja aikaisempina vuosina myös johdannaissopimuksiin. DNA:n korkoriski syntyy vaihtuvakorkoisista rahoitusveloista, jotka altistavat DNA:n rahavirran korkoriskille, jota vastaan Yhtiön on aiemmin osittain suojautunut koronvaihtosopimuksilla. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä DNA ei ole suojannut rahoitusvelkojaan. DNA saattaa kuitenkin suojata korkoriskiään sijoittamalla ajoittain korkojohdannaisiin. DNA altistuu myös käyvän arvon korkoriskille kiinteäkorkoisten rahoitusvelkojen, lähinnä joukkovelkakirjalainojen kautta. Kiinteäkorkoisten velkojen osuus 30.9.2016 oli 59 prosenttia ja vaihtuvakorkoisten velkojen osuus 41 prosenttia.

Luottoriski

DNA:n luottoriski koostuu liiketoimintaan liittyvien saamisten luottoriskistä sekä muihin rahoitusinstrumentteihin, lähinnä pankkisaamisiin, liittyvästä vastapuoliriskistä.

DNA:lla ei ole merkittäviä pankkisaamisiin liittyviä luottoriskikeskittymiä, koska käteisvarat on hajautettu eri rahoituslaitoksiin, joilla on hyvät luottoluokitukset.

DNA:lla ei ole merkittäviä saamisten luottoriskikeskittymiä, koska sillä on laajasti jakautunut asiakaskunta eikä mikään yksittäinen asiakas tai asiakasryhmä muodostu DNA:n kannalta merkittäväksi. Lisätietoja DNA:n myyntisaamisten ikäjakaumasta on esitetty tämän Listalleottoesitteen F-sivuille sisällytetyn Tilintarkastetun Konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 3. Uusille asiakkaille tehdään luottotarkistus osana tilausprosessia, ja mikäli nykyisillä asiakkailla todetaan luotto-ongelmia, ei vakuudetonta uusmyyntiä tehdä. Lisäksi mobiililaitteiden myyntiä rajoitetaan, jos maksamattomat myynnit saavuttavat tietyn ylärajan. Luottotappioita kirjattiin 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli yhteensä 3,0 miljoonaa euroa, 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 3,6 miljoonaa euroa ja 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella 8,9 miljoonaa euroa. Luottoriskin enimmäismäärä vasta rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Tietyissä tilauksissa luottokelpoisuudeltaan heikoilta asiakkailta edellytetään vakuudeksi perusmaksujen maksamista ennakkoon.

Valuuttakurssiriski

DNA:lla ei ole merkittävää valuuttakurssiriskiä, koska pääosa toiminnasta tapahtuu kotimaassa. DNA:n valuuttakurssiriski johtuu pääasiassa Yhdysvaltain dollareissa tehdyistä ostoista.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan käyttämään kirjanpidollisia arvioita, jotka lähtökohtaisesti vain harvoin vastaavat tosiasiallisia tuloksia. Lisäksi johto joutuu käyttämään harkintaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Nämä arviot perustuvat aikaisempaan kokemukseen sekä useaan muuhun oletukseen, joiden johto uskoo olevan kyseisissä olosuhteissa kohtuullisia ja jotka toimivat perustana tehtäessä harkintaan perustuvia ratkaisuja varojen ja velkojen kirjanpitoarvoista, jotka eivät käy helposti ilmi muista lähteistä. Arvioita ja niiden perustana olevia oletuksia tarkastellaan jatkuvasti. Kirjanpidollisten arvioiden tarkistukset kirjataan sillä kaudella, jolla arvioita muutetaan, sekä kaikilla myöhemmillä kausilla.

DNA:n johdon näkemyksen mukaan seuraavilla alueilla joudutaan tekemään vaikeimpia, subjektiivisimpia tai monimutkaisimpia harkintaan perustuvia ratkaisuja tilinpäätöstä laadittaessa. Tietoja sovelletuista tilinpäätöksen laatimisperiaatteista on esitetty muualle tähän Listalleottoesitteeseen sisällytettyjen Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten liitetiedon 2 ”Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet” asianmukaisissa kohdissa.

Liiketoimintojen hankinnat

Yrityskaupoissa hankittu nettovarallisuus arvostetaan käypään arvoon. Vastikkeen määrä, joka ylittää hankitun varallisuuden käyvän arvon, kirjataan liikearvoksi. Varallisuuden käyvän arvon määrittäminen perustuu vastaavanlaisten omaisuuserien käypään arvoon (aineelliset omaisuuserät), arvioituihin odotettavissa oleviin rahavirtoihin (aineettomat hyödykkeet kuten asiakassuhteet) tai velvoitteen (kuten vastattaviksi otetut varaukset) täyttämiseksi tarvittavia maksuja koskevan arvioon.

Hankitulle nettovarallisuudelle on vain harvoin olemassa toimivia markkinoita, joilla varojen ja velkojen käypiä arvoja on saatavilla. Tämän vuoksi arvon määrittäminen, joka perustuu jälleenhankinta-arvoon, odotettavissa oleviin rahavirtoihin tai arvioituihin maksuihin, edellyttää johdolta harkintaa ja oletuksia. Käytetyt arviot ja oletukset ovat johdon käsityksen mukaan riittävän luotettavia käyvän arvon määrittämistä ajatellen. Lisätietoja tehdyistä yrityshankinnoista on esitetty Tilintarkastetun konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 5 ”*Liiketoimintojen yhdistäminen*”.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden arvon määrittäminen

Aineettomat hyödykkeet liikearvo mukaan luettuna muodostivat 40 prosenttia DNA:n kokonaisvaroista vuonna 2015 (41 prosenttia vuonna 2014 ja 38 prosenttia vuonna 2013), ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet muodostivat 36 prosenttia sen kokonaisvaroista vuonna 2015 (35 prosenttia vuonna 2014 ja 36 prosenttia vuonna 2013).

Poistot

Poistot perustuvat johdon arvioihin jäännösarvosta, poistomenetelmästä sekä aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisesta vaikutusajasta. Arviot saattavat muuttua teknologian kehityksestä, kilpailutilanteesta, markkinaolosuhteiden muutoksista ja muista tekijöistä johtuen, mistä voi aiheutua muutoksia arvioituun taloudelliseen vaikutusaikaan ja tuloslaskelmaan merkittäviin poistoihin. Teknologian kehitys on vaikeasti ennustettavissa, ja konsernin näkemykset kehityssuunnista ja kehityksen vauhdista voivat muuttua ajan kuluessa. Keskeisiä arvioita aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden taloudellista vaikutusaikaa määritettäessä ovat seuraavat niihin kuitenkaan rajoittumatta: toimilupien voimassaoloaika ja teknologian ja markkinoiden odotettu kehitys sekä sellaisten aineettomien hyödykkeiden kuin brändien tai asiakassuhteiden hyödyntämisestä odotettavissa olevat rahavirrat. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisia vaikutusaikoja tarkastellaan vähintään vuosittain ottamalla huomioon edellä mainitut tekijät ja kaikki muut tärkeät merkitykselliset tekijät. Arvioidun taloudellisen vaikutusajan muuttuessa kyseessä on kirjanpidollisen arvion muutos, ja poistosuunnitelmaa oikaistaan ei-takautuvasti. Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten liitetiedoissa 15 ja 16 on lisäinformaatiota poistojen kohteena olevista aineettomista hyödykkeistä ja aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä sekä niiden tilikauden lopun kirjanpitoarvoista.

Arvonalentumistestaus

Konsernissa on tehty merkittäviä investointeja liikearvoon ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin, kuten tietojärjestelmiin, lisensseihin, ostettuihin brändeihin ja asiakassuhteisiin, samoin kuin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin, jotka koostuvat pääasiassa matkaviestinverkoista ja kiinteistä laajakaistaverkoista. Liikearvo sekä aineettomat hyödykkeet, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton tai jotka eivät vielä ole käytössä, testataan arvonalentumisen

varalta vuosittain tai tätä useammin, jos arvon alentumisesta on viitteitä, ja muut omaisuuserät testataan arvonalentumisen varalta silloin, kun olosuhteet viittaavat mahdolliseen arvonalentumiseen.

Liikearvon ja muiden aineettomien hyödykkeiden samoin kuin aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentumista määritettäessä käytetään arvioita, jotka koskevat – näihin kuitenkaan rajoittumatta – arvon alentumisen syytä, ajoittumista ja määrää. Arvon alentuminen perustuu moniin eri tekijöihin, joita ovat esimerkiksi kilpailuolosuhteiden muutos, telekommunikaatioalan kasvuodotukset, pääomakustannusten nousu, teknologian vanhentuminen, palvelujen lopettaminen, senhetkiset jälleenhankintahinnat, vastaavanlaisissa liiketoimissa toteutuneet hinnat sekä muut olosuhteiden muutokset, jotka antavat viitteitä arvonalentumisen esiintymisestä. Arvon alentumiseen viittaavien indikaattoreiden tunnistaminen sekä vastaisten rahavirtojen arvioiminen ja omaisuuserien (tai omaisuuseräryhmien) käypien arvojen määrittäminen edellyttävät johdolta merkittäviä harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat arvon alentumiseen viittaavien indikaattoreiden tunnistamista ja validoimista, odotettavissa olevia rahavirtoja, sovellettavia diskonttauskorkoja taloudellisia vaikutusaikoja ja jäännösarvoja. Rahavirtaa tuottavien yksikköjen käyttöarvoja määritettäessä otetaan huomioon myös muita suunnitteluun liittyviä makrotaloudellisen kehityksen riskejä kuvastavia epävarmuustekijöitä, joilla saattaa tulevaisuudessa olla epäedullinen vaikutus toiminnan tulokseen. Merkittävimpiä oletuksia liikearvon arvonalentumistestauksessa ovat liikevaihdon kasvu, käyttökatteen kehittyminen, diskonttauskoron (WACC) määrittäminen sekä viiden vuoden ennusteajan jälkeiselle ajalle käytettävä pitkän aikavälin kasvuvauhti. Liikearvon kirjanpitoarvo 31.12.2015 oli 327,2 miljoonaa euroa (31.12.2014: 327,2 miljoonaa euroa ja 31.12.2013: 232,3 miljoonaa euroa). Tieto- ja liikearvon arvonalentumistestauksesta, herkkyysanalyysi mukaan luettuna, on esitetty Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten liitetiedossa 16.

Varaukset

DNA:n kirjaamat varaukset omaisuuserien käytöstä poistamiseen liittyvistä velvoitteista, jotka liittyvät laitetiloihin, käytössä oleviin mastoihin ja puhelinpylväisiin sekä tappiollisiin sopimuksiin, määritetään omaisuuserien käytöstä poistamisen osalta perustuen purkamisesta DNA:lle aiheutuvien arvioitujen kokonaiskustannusten nettonykyarvoon (NPV) ja tappiollisten sopimusten osalta väistämättömiin menoihin. Arviot perustuvat arvioituun tulevaan kustannustasoon, ja huomioon otetaan inflaation vaikutus, kustannusten kehittyminen sekä diskonttaus. Oletuksia käytetään myös määritettäessä ajanjaksoja, joina omaisuuserien käytöstä poistamiseen liittyvät menot toteutuvat. Koska toteutuvat rahavirrat voivat poiketa arvioiduista säädösten ja määräysten, teknologian, hintojen ja olosuhteiden muutoksista johtuen ja ne voivat toteutua vasta vuosia myöhemmin, varausten kirjanpitoarvoja tarkastellaan säännöllisesti ja oikaistaan tällaisten muutosten huomioon ottamiseksi. Käytettävä diskonttauskorko tarkistetaan kuukausittain.

Omaisuuserien käytöstä poistamiseen liittyviä tulevaisuudessa syntyviä menoja varten kirjatut varaukset (purkuvaraukset) 31.12.2015 olivat 8,6 miljoonaa euroa (9,2 miljoonaa euroa 31.12.2014 ja 6,8 miljoonaa euroa 31.12.2013), ja tappiollisia sopimuksia varten kirjatut varaukset 31.12.2015 olivat 4,9 miljoonaa euroa (11,8 miljoonaa euroa 31.12.2014 ja 0,8 miljoonaa euroa 31.12.2013). Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten liitetiedossa 26 on lisätietoja varauksista.

Tulouttaminen

Päämies vai agentti – brutto- vai nettomääräinen esittäminen

Kun DNA toimii päämiehenä, saadut tulot sekä tavaroiden ja palvelujen toimittajille suoritetut maksut esitetään bruttomääräisesti myyntituottoina ja liiketoiminnan kuluina. Jos DNA toimii tavaroita tai palveluja myydessään agenttina (lähinnä matkaviestinpalvelujen lisäarvo- tai sisältöpalveluissa), saadut tuotot ja toimittajille suoritetut maksut kirjataan liikevaihdoksi nettoperusteisesti siten, että määrä vastaa ansaittua katetta/laskutuspalkkiota. Se, katsotaanko konsernin toimivan päämiehenä vai agenttina, perustuu johdon tekemään analyysiin, joka koskee konserniin ja sen liikekumppaneiden välisten sopimusten oikeudellista muotoa ja tosiasiallista sisältöä; tällaisilla harkintaan perustuvilla ratkaisuilla on vaikutusta tilinpäätöksessä esitettävään liikevaihtoon ja liiketoiminnan kuluihin, mutta ne eivät vaikuta tulokseen tai rahavirtoihin. Piirteitä, jotka viittaavat siihen, että konserni toimii päämiehenä, ovat esimerkiksi seuraavat: velvollisuus toimittaa tavarat tai palvelut, ja konsernilla on harkintavaltaa hintojen määrittämisessä. Piirteitä, jotka viittaavat siihen, että konserni toimii agenttina, ovat esimerkiksi seuraavat: se ei altistu tavaroiden tai palvelujen myyntiin liittyville merkittäville riskeille ja eduille tai sen saama rahamäärä on ennalta määrätty joko kiinteänä liiketoimikohtaisena palkkiona tai ilmoitettuna prosenttiosuutena asiakkaalta laskutetusta määrästä.

Uudet standardit ja tulkinnat, joita ei ole vielä hyväksytty

DNA ei ole vielä soveltanut seuraavia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja, jotka on jo julkaistu mutta joita ”*IFRS 15 – Myyntituotot asiakassopimuksista*” -standardia lukuun ottamatta EU ei vielä ole hyväksynyt:

- Muutoksia standardiin ”*IAS 1 – Tilinpäätöksen esittäminen*” osana IASB:n Disclosure Initiative -projektia;
- ”*IFRS 9 – Rahoitusinstrumentit*” -standardi;
- ”*IFRS 15 – Myyntituotot asiakassopimuksista*” -standardi; ja

- ”*IFRS 16 – Vuokrasopimukset*” -standardi.

DNA aikoo ottaa edellä mainitut standardit käyttöön kunkin standardin tai tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien tai, mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

DNA arvioi tällä hetkellä uusien ja uudistettujen standardien soveltamisen vaikutuksia. Tiedossa ei ole muita IFRS- tai IFRIC-standardien tulkintoja, jotka eivät vielä ole voimassa ja joilla oletettaisiin olevan olennainen vaikutus konsernitilinpäätöksiin. Lisätietoja uusista ja uudistetuista standardeista on esitetty tämän Listalleottoesitteen F-sivuille sisällytettyjen Tilintarkastettujen Konsernitilinpäätösten liitetiedossa 2.

HALLITUS, JOHTO JA TILINTARKASTAJAT

Yleistä

DNA Oyj on Suomen lakien mukaisesti perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Suomi. Yhtiön hallinnoinnissa ja johtamisessa noudatetaan Suomen lainsäädäntöä, Yhtiön yhtiöjärjestystä sekä hallituksen vahvistamia hallinnointiperiaatteita. Yhtiö noudattaa kaikkia Helsingin Pörssin sääntöjä ja suosituksia, mukaan lukien Helsingin Pörssin käyttöön ottamaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2015 julkaisemaa hallinnointikoodia, kun kaupankäynti Osakkeilla mahdollisesti alkaa Helsingin Pörssin pre-listalla.

Yhtiön hallintoelimillä (eli yhtiökokouksella, hallituksella ja toimitusjohtajalla) on Osakeyhtiölain mukaan vastuu DNA:n hallinnosta ja toiminnoista. DNA:n johtoryhmä raportoi toimitusjohtajalle ja on vastuussa DNA:n toimintojen tehokkaasta johtamisesta.

Osakkeenomistajat osallistuvat Yhtiön valvontaan ja hallintoon Yhtiön yhtiökokouksissa tehtyjen päätösten kautta. Yleensä hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Tämän lisäksi yhtiökokous on kutsuttava koolle, mikäli Yhtiön tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, jotka edustavat vähintään yhtä kymmenesosaa Yhtiön kaikista liikkeeseen lasketuista osakkeista, kirjallisesti niin vaativat.

DNA:n hallituksen jäsenten, johtoryhmän ja toimitusjohtajan osoite on Läkkisepäntie 21, 00620 Helsinki.

Hallitus ja johtoryhmä

Hallitus

Yhtiön hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät Osakeyhtiölain sekä muun soveltuvan lainsäädännön perusteella. Hallituksella on yleistoimivalta kaikissa niissä asioissa, joita ei lain tai Yhtiön yhtiöjärjestyksen nojalla ole määrätty Yhtiön muiden toimielinten päätettäväksi tai tehtäväksi. Hallituksen yleisenä tehtävänä on huolehtia DNA:n hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen tulee toimia kaikissa tilanteissa DNA:n parhaan edun mukaisesti.

Tehtäviensä mukaisesti hallitus:

- huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (yleistoimivalta);
- vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoito on järjestetty asianmukaisesti;
- valitsee toimikaudekseen keskuudestaan puheenjohtajan;
- nimittää ja erottaa yhtiön toimitusjohtajan;
- nimittää toimitusjohtajan sijaisen ja yhtiön johtoryhmän jäsenet toimitusjohtajan esityksestä;
- päättää edellä mainittujen palkkauksesta ja palkkioista sekä kannustinjärjestelmästä;
- päättää DNA:n ja sen liiketoimintojen strategiasta;
- valvoo DNA:n ja sen liiketoimintaryhmien strategisten tavoitteiden ja liiketoimintasuunnitelmien toteutumista;
- päättää strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä investoinneista osana yhtiön vuosibudjettia, yritysostoista, -myynneistä, liiketoimintajärjestelyistä ja vastuusitoumuksista; vuosibudjettiin sisältymättömät merkittävät investoinnit vahvistetaan erikseen;
- vahvistaa yhtiön arvot ja toimintaohjein DNA:n muut yleiset periaatteet;
- vahvistaa DNA:n henkilöstöstrategian ja vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelman sekä päättää henkilöstön kannustin- ja palkitsemisjärjestelmästä; sekä
- vastaa sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta ja sisäisestä tarkastuksesta.

Koko hallitus valitaan yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy valintaa ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus valitsee toimikaudekseen keskuudestaan puheenjohtajan. Yhtiön hallituksen jäsen voidaan erottaa tehtävästään minä ajankohtana hyvänsä yhtiökokouksen päätöksellä. Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdotus hallituksen kokoonpanoksi ilmoitetaan yhtiökokouskutsussa. Yhtiön varsinaiselle yhtiökokoukselle esitetyt Yhtiön hallituksen jäsenten valintaa koskevat ehdotukset, jotka on saatettu hallituksen tietoon ennen varsinaista yhtiökokousta, julkistetaan, jos ehdotusta kannattaa vähintään yhtä kymmenesosaa kaikista Osakkeista ja äänioikeuksista edustavat osakkeenomistajat ja ehdotettu henkilö on antanut suostumuksensa tehtävään.

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksessa tulee olla vähintään viisi ja enintään yhdeksän varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy valintaa ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksessa on läsnä yli puolet jäsenistä. Hallituksen päätökseksi tulee se kanta, jota enemmän kuin puolet kokouksessa läsnä olevista jäsenistä kannattaa. Äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee. Hallitus kokoontuu noin kerran kuussa. Vuonna 2015 hallitus kokoontui kymmenen kertaa.

Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti 31.3.2016, että hallituksen jäsenten lukumäärä on kuusi. Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti valita uudelleen hallituksen jäseniksi Jarmo Leinon, Kirsi Sormusen, Anu Nissisen, Jukka Ottelan, Tero Ojanperän ja Margus Schultsin. Hallitus päätti valita keskuudestaan uudelleen puheenjohtajaksi Jarmo Leinon. Yhtiön 25.10.2016 pidetty ylimääräinen yhtiökokous päätti hallituksen jäsenten lukumääräksi seitsemän ja valitsi Pertti Korhosen uudeksi Yhtiön hallituksen jäseneksi. Hallitus päätti 25.10.2016 valita Pertti Korhosen hallituksen puheenjohtajaksi ehdollisena Listautumisannin ja Yhtiön Listautumisen toteutumiselle. Korhosen toimikausi puheenjohtajana alkaa mahdollista Listautumista seuraavana päivänä. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä kaikki nykyiset hallituksen jäsenet ovat riippumattomia Yhtiöstä ja ovat Jarmo Leinoa ja Jukka Ottelaa lukuun ottamatta riippumattomia Yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Jarmo Leino toimii merkittävän osakkeenomistajan, Finda Oy:n, toimitusjohtajana, ja Jukka Ottela toimii Finda Oy:n hallituksen jäsenenä ja PHP Holding Oy:n hallituksen puheenjohtajana. Sekä Finda Oy että PHP Holding Oy ovat Yhtiön merkittäviä osakkeenomistajia.

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön hallituksen jäsenet tämän Listalleottoesitteen päivämääränä:

Nimi	Asema	Kansalaisuus	Syntymävuosi
Jarmo Leino	Puheenjohtaja	Suomi	1951
Anu Nissinen	Varsinainen jäsen	Suomi	1963
Tero Ojanperä	Varsinainen jäsen	Suomi	1966
Jukka Ottela	Varsinainen jäsen	Suomi	1953
Margus Schults	Varsinainen jäsen	Viro	1966
Kirsi Sormunen	Varsinainen jäsen	Suomi	1957
Pertti Korhonen	Varsinainen jäsen	Suomi	1961

Jarmo Leino on ollut Yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 2006, Yhtiön hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2010 ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja vuodesta 2011. Hän on ollut Finda Oy:n toimitusjohtaja vuodesta 2010, Oy Omnitele Ab:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2011 ja Lohjan Puhelin Oy:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2010. Leino toimi aiemmin asianajajana Asianajotoimisto Jarmo Leino Oy:ssä vuosina 1980–2010. Leino on oikeustieteiden kandidaatti ja varatuomari.

Anu Nissinen on ollut Yhtiön hallituksen jäsen vuosina 2010–2011 ja vuodesta 2014 lähtien. Hän on ollut Digma Design Oy:n toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2016, Era Content Oy:n partneri ja hallituksen puheenjohtaja vuosina 2014–2016, F-Secure Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2010, Siili Solutions Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2014, Kesko Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2015 ja Viestilehdet Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 2015. Nissinen toimi aiemmin Sanoma Media Finlandin toimitusjohtajana vuosina 2011–2013, Sanoma Entertainment Finlandin toimitusjohtajana vuosina 2008–2011 ja Helsinki Televisio/Welho Oy:n toimitusjohtajana vuosina 2004–2008. Nissinen on kauppatieteiden maisteri.

Tero Ojanperä on ollut Yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien. Ojanperä on Visionplus Oyj:n toimitusjohtaja ja perustajaosakas. Hän on ollut Tampereen teknillisen yliopiston hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2012, Veikkaus Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 2013, Kiosked Oy:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2014 ja Smilestream Oy:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2015. Aiemmin Ojanperä on toiminut Nokia Oyj:n teknologia- ja strategiajohtajana, Nokia Research Centerin vetäjänä ja muissa Nokia Oyj:n johtotehtävissä. Ojanperä on lisäksi toiminut Nokia Oyj:n johtokunnan jäsenenä vuosina 1990–2011. Ojanperä on sähkötekniikan tohtori.

Jukka Ottela on ollut Yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 2010, tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2011 ja palkitsemisvaliokunnan jäsen vuodesta 2014. Hän on ollut Esan Kirjapaino Oy:n toimitusjohtaja vuosina 1994–2016, PHP Holding Oy:n ja PHP Liiketoiminta Oyj:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2009, Finda Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 2016, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2013 ja Sanomalehtien Liiton hallituksen jäsen vuodesta 2010. Ottela on aiemmin toiminut Onninen Oy:n tukkuliiketoiminnan johtajana vuosina 1990–1994. Ottela on kauppatieteiden maisteri ja oikeustieteen kandidaatti.

Margus Schults on ollut Yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 2015 ja palkitsemisvaliokunnan jäsen vuodesta 2016. Hän on ollut Tallink Silja Oy:n toimitusjohtaja vuodesta 2009, Hallitusammattilaiset ry:n jäsen vuodesta 2013, Suomen Varustamot ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2012, Suomalais-Eestiläisen kauppayhdistyksen varapuheenjohtaja vuodesta 2012, Helsingin seudun kauppakamarin valtuuskunnan jäsen vuodesta 2012, Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2014, Ovenia Group Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 2016 ja WWF Suomen hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2016. Hän on aiemmin toiminut Tallink Group AS:n kehitysjohtajana ja sijoittajasuhteiden johtajana vuosina 2008–2009 sekä SEB:n liiketoiminnan kehittämisen, strategian ja henkilöstöhallinnon johtotehtävissä Tallinnassa, Riiassa ja Tukholmassa vuosina 1994–2008. Schults on sähkötekniikan tohtori.

Kirsi Sormunen on ollut Yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien. Hän on ollut Neste Oil Oyj:n hallituksen jäsen ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2013 ja Sitran hallituksen jäsen vuodesta 2013 sekä Suomen Unicef ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2016. Sormunen oli Talvivaara Kaivososakeyhtiö Oyj:n hallituksen ja tarkastusvaliokunnan jäsen

sekä kestävän kehityksen valiokunnan puheenjohtaja vuosina 2012–2014. Sormunen on aiemmin toiminut Nokia Oyj:n rahoitukseen, taloushallintoon ja yritysvastuuseen liittyvissä johtotehtävissä Suomessa ja ulkomailla vuosina 1993–2013 sekä useissa Nokia Oyj:n rahoitusyksikön tehtävissä vuosina 1982–1993. Sormunen on kauppatieteiden maisteri.

Pertti Korhonen on ollut Yhtiön hallituksen jäsen 25.10.2016 alkaen. Korhonen on ollut Outotec Oyj:n toimitusjohtaja vuosina 2010–2016, Outotec Oyj:n operatiivinen johtaja vuonna 2009, Elektrobit Oyj:n toimitusjohtaja vuosina 2006–2009, Nokia Oyj:n johtokunnan jäsen vuosina 2002–2006, Nokian teknologiajohtaja ja Nokia Technology Platformsin johtaja vuosina 2004–2006 ja Nokia Mobile Softwaren johtaja vuosina 2001–2003. Hän on ollut Elinkeinoelämän keskusliton hallituksen jäsen vuodesta 2016, Climate Leadership Councilin hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2014, Kansainvälisen kauppakamarin hallituksen jäsen vuodesta 2012 ja varapuheenjohtaja vuodesta 2013, Keskuskauppakamarin hallituksen jäsen vuodesta 2012, WWF Suomen hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2015 ja Lastentautien tutkimussäätiön hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2012. Aiemmin Korhonen on ollut Ahlström Oyj:n hallituksen puheenjohtaja vuosina 2013–2014 ja hallituksen varapuheenjohtaja vuosina 2001–2013, Rautaruukki Oyj:n hallituksen jäsen vuosina 2010–2013, Elisa Oyj:n hallituksen jäsen vuosina 2008–2011, Veho Group Oy:n hallituksen jäsen vuosina 2007–2011, Teknologiateollisuus ry:n hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2014 ja hallituksen jäsen vuosina 2012–2016, Suomen hallituksen Tutkimus- ja innovaationeuvoston jäsen vuosina 2011–2015, Taloudellisten ulkosuhteiden ohjausryhmän jäsen vuosina 2012–2015 ja Puolustusvoimien johdon yhteistyöryhmän jäsen vuosina 2007–2012.

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Toimitusjohtaja vastaa DNA:n operatiivisesta johtamisesta. Toimitusjohtaja vastaa hallituksen päätettäviksi tulevien asioiden valmistelusta, Yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä sekä johtaa Yhtiön päivittäistä toimintaa hallituksen vahvistamien strategisten periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja käyttää tai valtuuttaa valitsemansa henkilön käyttämään omistajan puhe- ja äänivaltaa tytäryhtiöissä mukaan lukien tytäryhtiöiden hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajien valinta. Toimitusjohtaja toimii puheenjohtajana DNA:n johtoryhmässä ja laajennetussa johtoryhmässä. Toimitusjohtajan sijainen huolehtii toimitusjohtajan tehtävistä, jos toimitusjohtaja on itse estynyt hoitamaan tehtäviään.

Johtoryhmä

DNA:n johtoryhmän tehtävänä on DNA:n liiketoiminnan johtaminen kokonaisuudessaan. DNA:n johtoryhmän jäsenillä on määrätyt valtuudet omilla vastuualueillaan, ja heidän velvollisuutenaan on kehittää DNA:n toimintaa Yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan asettamien tavoitteiden mukaisesti. DNA:n johtoryhmällä ei ole lakiin tai yhtiöjärjestykseen perustuvaa toimivaltaa. DNA:n johtoryhmässä on tällä hetkellä yhdeksän hallituksen nimittämää jäsentä, ja se kokoontuu yleensä kaksi kertaa kuukaudessa.

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n johtoryhmän jäsenet tämän Listalleottoesitteen päivämääränä:

Nimi	Asema	Kansalaisuus	Syntymävuosi
Jukka Leinonen	Toimitusjohtaja	Suomi	1962
Timo Karppinen	Talous- ja rahoitusjohtaja	Suomi	1964
Pekka Väisänen	Johtaja, kuluttajaliiketoiminta	Suomi	1966
Hannu Rokka	Johtaja, yritysliiketoiminta	Suomi	1965
Tommy Olenius	Tekninen johtaja	Suomi	1962
Asta Rantanen	Lakiasiainjohtaja	Suomi	1962
Marko Rissanen	Henkilöstöjohtaja	Suomi	1974
Christoffer von Schantz	Strategiajohtaja	Suomi	1973
Janne Aalto	Tietohallintojohtaja	Suomi	1965

Jukka Leinonen on ollut DNA:n toimitusjohtaja vuodesta 2013 ja johtoryhmän jäsen vuodesta 2010. Leinonen on ollut Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliiton FiCom ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2013 ja Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2014. Aikaisemmin Leinonen oli DNA:n yritysliiketoiminnan johtaja vuosina 2010–2013, TeliaSoneran yrityspalveluiden markkinoinnin ja tuotehallinnan johtotehtävissä vuosina 2002–2009 sekä Sonera Solutions Oy:n (Yritysverkot Oy:n) toimitusjohtaja vuosina 1996–1999. Leinonen on diplomi-insinööri.

Timo Karppinen on ollut DNA:n talous- ja rahoitusjohtaja vuodesta 2012. Hän on ollut Gummerus Oy:n ja sen tytäryhtiöiden Gummerus Kustannus Oy:n sekä Kielikone Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 2014. Aikaisemmin Karppinen oli Ponsse Oyj:n kehitys- ja strategiajohtaja vuosina 2010–2012, Nokia Pohjois-Amerikan talousjohtaja vuosina 2008–2010, Nokia Aasian-Tyynenmeren alueen talousjohtaja vuosina 2006–2008 ja Nokia Kiinan talousjohtaja vuosina 2000–2006. Karppinen on valtiotieteiden maisteri.

Pekka Väisänen on ollut DNA:n kuluttajaliiketoiminnan johtajana vuodesta 2009 ja on ollut Yhtiön palveluksessa vuodesta 2003. Aikaisemmin Väisänen oli DNA Palvelut Oy:n myynti- ja markkinointijohtaja vuosina 2007–2009, Oulun

Puhelin Oyj:n liiketoiminnan kehitysjohtaja vuosina 2006–2007, Finnet Oy:n ja DNA Finland Oy:n myynti- ja markkinointijohtaja vuosina 2003–2006 sekä Oulun Puhelin Oyj:n useissa eri tehtävissä vuosina 1996–2003. Väisänen on kauppatieteiden maisteri.

Hannu Rokka on ollut DNA:n yritysliiketoimintajohtaja vuodesta 2014. Aikaisemmin Rokka oli Forte Netservices Oy:n toimitusjohtaja vuosina 2012–2014, DNA:n yritysliiketoiminnan tuotehallinnan johtaja vuosina 2013–2014, Forte Netservices Oy:n perustajaosakas ja teknologiajohtaja vuosina 2000–2012, WM-data Faci Oy:n johtava konsultti vuosina 1995–2000 sekä Digital Equipment Corporation -yhtiön Customer Service Engineer vuosina 1990–1995. Rokalla on ammatillinen peruskoulutus, minkä lisäksi hän on suorittanut Teknologiavalmistajien koulutuksia ja sertifiointeja, Aalto-yliopiston johtamiskoulutuksia ja Teknillisen korkeakoulun tuotehallinnan valmennuksia.

Tommy Olenius on ollut DNA:n tekninen johtaja vuodesta 2009 ja on ollut Yhtiön palveluksessa vuodesta 2003. Aikaisemmin Olenius oli DNA Finland Oy:n tekninen johtaja vuosina 2005–2009, Suomen 2G Oy/Finnet Verkot Oy:n (DNA Verkot) tekninen johtaja vuosina 2003–2005 sekä Telia Mobile Finland Oy:n tekninen johtaja vuosina 2001–2003. Olenius on insinööri.

Asta Rantanen on ollut DNA:n lakiasiainjohtaja vuodesta 2007 ja on ollut Yhtiön palveluksessa vuodesta 2003. Aikaisemmin Rantanen oli Finnet Oy:n ja DNA Finland Oy:n lakiasioiden päällikkö ja lakiasiainjohtaja vuosina 2003–2007, Telia Finland Oy:n lakimies vuosina 1999–2003, Vakuutusyhtiö Sammon korvauspäällikkö ja tuotekehityspäällikkö vuosina 1994–1999 sekä Vakuutusyhtiö Kansan lakimies vuosina 1985–1994. Rantanen on oikeustieteiden kandidaatti.

Marko Rissanen on ollut DNA:n henkilöstöjohtaja vuodesta 2007 ja on ollut Yhtiön palveluksessa vuodesta 2003. Hän on ollut Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n työmarkkinavaliokunnan jäsen vuosina 2011–2014 ja vuodesta 2016. Aikaisemmin Rissanen oli DNA Finland Oy:n henkilöstöpäällikkö vuosina 2005–2006, Finnet Verkot Oy:n henkilöstöpäällikkö vuosina 2004–2005 ja Telia Product Oy:n henkilöstöpäällikkö vuosina 2001–2003. Rissanen on yomerkonomi. Rissanen opiskelee parhaillaan EMBA-tutkintoa ja valmistuu 2016–2017.

Christoffer von Schantz on ollut DNA:n strategiajohtaja vuodesta 2013. Aikaisemmin von Schantz oli Nokia Oyj:n liiketoiminnan kehitysjohtaja vuosina 2006–2012 sekä Oy Omnitele Ab:n konsultointiyksikön johtaja ja johtoryhmän jäsen vuosina 2000–2006. Von Schantz on diplomi-insinööri.

Janne Aalto on toiminut DNA:n tietohallintojohtajana vuodesta 2014 lähtien. Aalto toimi aiemmin Kiosked Oy Ab:n, Demand Side Platform -johtajana vuonna 2014, CEM4Mobile Solutions Oy:n toimitusjohtajana ja perustajana vuosina 2004–2013, Sonera Zed Oy:n kehitysjohtajana vuosina 2000–2004, Fujitsu Finlandin asiantuntijapalveluiden johtajana vuosina 1997–2000 sekä Fujitsu UK:n ja Irelandin vanhempana projektijohtajana vuosina 1994–1997. Aalto on MBA (International Business) ja datanomi (tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto).

Hallituksen valiokunnat

Yleiskatsaus

Yhtiön hallitus on perustanut kaksi pysyvää valiokuntaa, tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan. Lisäksi varsinainen yhtiökokous päätti 26.3.2015 perustaa pysyvän osakkeenomistajien nimitystoimikunnan. Hallitus nimittää valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajan, ja sillä on myös oikeus erottaa valiokuntien jäseniä. Valiokunnat valmistelevat hallituksen kokouksissa päätettäväksi tulevia asioita. Valiokunnilla ei ole omaa itsenäistä päätösvaltaa.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan muodostavat puheenjohtaja ja vähintään kaksi jäsentä, jotka hallitus valitsee vuosittain jäsentensä keskuudesta. Tarkastusvaliokunnan jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä ja lisäksi vähintään yhden jäsenen on oltava riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista. Hallitus määrittelee tarkastusvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluu muun muassa seurata tilinpäätösraportoinnin prosessia, valvoa taloudellista raportointiprosessia, seurata yhtiön sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta, tarkastaa neljännesvuosittain talousjohdon ja tilintarkastajien kanssa yhtiön taloudellisen tuloksen oikeellisuus, seurata merkittäviä taloudellisia sekä rahoitus- ja veroriskejä ja toimenpiteitä niiden hallitsemiseksi ja keskustella merkittävistä taloudellisista riskeistä ja johdon toimenpiteistä riskien seuraamiseksi, hallitsemiseksi ja raportoimiseksi. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä tarkastusvaliokuntaan kuuluvat Kirsi Sormunen (puheenjohtaja), Anu Nissinen ja Jukka Ottela. Kaikki tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat riippumattomia Yhtiöstä, mutta Jukka Ottela on riippuvainen Yhtiön merkittävästä osakkeenomistajasta. Tarkastusvaliokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokunnan muodostavat puheenjohtaja ja vähintään kaksi jäsentä, jotka hallitus valitsee keskuudestaan vuosittain. Enemmistön palkitsemisvaliokunnan jäsenistä tulee olla riippumattomia Yhtiöstä. Toimitusjohtaja tai Yhtiön muuhun johtoon kuuluva ei saa olla palkitsemisvaliokunnan jäsen. Hallitus määrittelee palkitsemisvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Palkitsemisvaliokunta avustaa hallitusta valmistelemaan DNA:n johdon, avainhenkilöiden ja henkilöstön palkitsemiseen liittyviä asioita. Palkitsemisvaliokunnan keskeisimpänä tehtävänä on valmistella päätöksentekoa koskien toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkkausta, eläke-ehtoja ja etuuksia, muita keskeisiä johtajasopimusten ehtoja sekä mahdollisia yleisestä linjasta poikkeavia sopimusehtoja, johdon ja henkilöstön lyhyen ja pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmiä sekä toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän seuraajasuunnittelua. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä palkitsemisvaliokuntaan kuuluvat Jarmo Leino (puheenjohtaja), Margus Schults ja Jukka Ottela. Kaikki palkitsemisvaliokunnan jäsenet ovat riippumattomia Yhtiöstä, mutta Jukka Ottela ja Jarmo Leino ovat riippuvaisia Yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Palkitsemisvaliokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Yhtiökokous päätti 26.3.2015 perustaa osakkeenomistajista tai osakkeenomistajien edustajista koostuvan pysyvän nimitystoimikunnan, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen jäsenten valintaa ja palkitsemista koskevia asioita. Varsinainen yhtiökokous päätti perustaa nimitystoimikunnan toimimaan toistaiseksi kunnes yhtiökokous toisin päättää.

Toimikunta koostuu kolmesta osakkeenomistajien vuosittain nimeämästä jäsenestä. Lisäksi Yhtiön hallituksen puheenjohtaja osallistuu nimitystoimikunnan kokouksiin asiantuntijana. Osakkeenomistajia edustavien jäsenten nimeämisoikeus on nimitystoimikunnan työjärjestyksessä tarkemmin määritellyllä tavalla niillä kolmella osakkeenomistajalla, joiden osuus Yhtiön kaikkien osakkeiden edustamasta äänimäärästä on Euroclear Finlandin pitämän osakasluettelon mukaan suurin vuosittain 1. syyskuuta varsinaista yhtiökokousta edeltävänä vuonna.

Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä nimitystoimikunnan jäsenet ovat Esa Haavisto (Finda Oy:n nimeämänä), Seppo Vikström (PHP Holding Oy:n nimeämänä) ja Esko Torstila (Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen nimeämänä).

Tietoja hallituksen ja johtoryhmän jäsenistä

Yhtiön hallituksen jäsen Kirsi Sormunen oli Talvivaara Kaivososakeyhtiö Oyj:n hallituksen jäsen vuosina 2012–2014. Talvivaara Kaivososakeyhtiö Oyj hakeutui saneerausmenettelyyn 15.11.2013.

DNA:n tietohallintojohtaja Janne Aalto oli CEM4Mobile Solutions Oy:n toimitusjohtaja vuosina 2004–2013. CEM4Mobile Oy asetettiin konkurssiin 8.11.2013.

Edellä esitettyjä lukuun ottamatta tämän Listalleottoesitteen päivämääränä yksikään Yhtiön hallituksen tai DNA:n johtoryhmän jäsenistä ei ole viimeisen viiden vuoden aikana

- saanut tuomioita liittyen petosrikoksiin tai -rikkomuksiin;
- toiminut johtavassa asemassa, kuten hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenenä tai kuulunut ylempään johtoon sellaisessa yhtiössä, joka on kyseisessä tehtävässä toimimisen aikana haettu konkurssiin tai selvitystilaan (pois lukien sellaiset selvitystilat, jotka on toteutettu yhtiön purkamiseksi verotuksellisista tai konsernirakenteen yksinkertaistamisesta johtuvista syistä); tai
- ollut oikeus- tai valvontaviranomaisen (mukaan lukien ammattialajärjestöt) syytteen tai seuraamuksen kohteena tai saanut tuomioistuimelta tuomiota kelpaamattomuudesta toimia minkään yhtiön hallinto-, johto- tai valvontaelimissä tai hoitaa minkään yhtiön liiketoimintaa.

Eturistiriidat

Suomalaisen yhtiön johtoa koskevista eturistiriidoista on säädetty Osakeyhtiölaissa. Osakeyhtiölain 6 luvun 4 §:n mukaan hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hallituksen jäsen ei myöskään saa ottaa osaa yhtiön ja kolmannen henkilön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, mikäli hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa. Edellä mainittua säännöstä sovelletaan myös muuhun oikeustoimeen sekä oikeudenkäyntiin ja muuhun puhevallan käyttämiseen. Tätä säännöstä sovelletaan myös toimitusjohtajaan.

Jäljempänä mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta (i) Yhtiön hallituksen ja DNA:n johtoryhmän jäsenten Yhtiössä hoitamien tehtävien ja heidän henkilökohtaisten intressien ja/tai muiden velvollisuuksien välillä ei ole eturistiriitoja, (ii)

Yhtiön hallituksen tai DNA:n johtoryhmän jäsenillä ei ole mitään järjestelyjä tai sitoumuksia suurimpien osakkeenomistajien, jäsenten, tavarantoimittajien tai muiden kanssa liittyen heidän valintaansa hallituksen tai johtoryhmän jäseneksi, (iii) eikä Yhtiön hallituksen tai DNA:n johtoryhmän jäsenillä ole sovittuja rajoituksia heidän omistamiensa Yhtiön arvopapereiden luovuttamisesta tietyn ajan sisällä:

- Osakkeisiin liittyvät suorat ja/tai välilliset intressit
- Osakkeita koskeva luovutusrajoitussopimus, joka on kuvattu kohdassa ”*Listautumisannin ehdot – Osakkeiden luovutusta koskeva rajoitus (Lock-up)*”
- lähipiiriliiketoimet, jotka on kuvattu kohdassa ”*Suurimmat osakkeenomistajat ja lähipiiriliiketoimet – Lähipiiriliiketoimet*”
- Yhtiön hallituksen puheenjohtaja Jarmo Leino on Yhtiön suurimman osakkeenomistajan Finda Oy:n toimitusjohtaja (katso kohta ”*Suurimmat osakkeenomistajat ja lähipiiriliiketoimet*”). Finda Oy nimesi Jarmo Leinon Yhtiön hallitukseen.
- Yhtiön hallituksen jäsen Jukka Ottela on Yhtiön toiseksi suurimman osakkeenomistajan PHP Holding Oy:n hallituksen puheenjohtaja sekä Yhtiön suurimman osakkeenomistajan Finda Oy:n hallituksen jäsen (katso kohta ”*Suurimmat osakkeenomistajat ja lähipiiriliiketoimet*”). PHP Holding Oy nimesi Jukka Ottelan Yhtiön hallitukseen.

Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten palkkiot

Hallitus

Yhtiön varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista. Nimitystoimikunta tarkistaa vuosittain hallituksen jäsenten palkkiot ja palkitsemismenetelmät ja antaa ehdotuksia varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Yhtiön 31.3.2016 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkioksi 144 000 euroa ja hallituksen jäsenten vuosipalkkioksi 48 000 euroa. Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallituksen jäsenellä ja puheenjohtajalla on mahdollisuus valintansa mukaan käyttää 40 prosenttia vuosipalkkioistaan Yhtiön osakkeiden hankkimiseen. Hankittavat osakkeet arvostetaan niiden hankintahetken käypään arvoon. Osakkeiden siirrettävyyteen liittyy ehtoja. Lisäksi yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenen ja valiokunnan puheenjohtajan kokouspalkkioksi 1 050 euroa/kokous ja valiokunnan jäsenen kokouspalkkioksi 525 euroa/kokous.

Seuraavassa taulukossa esitetään hallituksen jäsenille maksetut vuosi- ja kokouspalkkiot ilmoitetuilla tilikausilla:

	1.1.–30.9.	**1.1.–31.12**		
	2016	**2015**	**2014**	**2013**
	(tilintarkastamaton)			
	(tuhatta euroa)			
Jarmo Leino	80	159	199	163
Anu Nissinen (jäsen 20.3.2014 lähtien)	32	63	63	-
Tero Ojanperä (jäsen 20.3.2014 lähtien)	30	57	59	-
Jukka Ottela	32	63	79	66
Margus Schults (jäsen 26.3.2015 lähtien)	30	57	-	-
Kirsi Sormunen (jäsen 20.3.2014 lähtien)	46	67	53	-
Anssi Soila (jäsen 26.3.2015 asti)	-	14	63	64
Juha Ala-Mursula (jäsen 20.3.2014 asti)	-	-	16	66
Hannu Isotalo (jäsen 20.3.2014 asti)	-	-	16	66
Tuija Soanjärvi (jäsen 20.3.2014 asti)	-	-	17	69
Pertti Korhonen (jäsen 25.10.2016 lähtien)	-	-	-	-

Hallituksen jäsenten palkkiot maksetaan pääsääntöisesti kerran vuodessa. Hallituksen jäsenille maksettaviin palkkioihin ei liity eläkemaksuja.

Johtoryhmä

Hallitus päättää DNA:n toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta. Toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten palkka koostuu kuukausipalkasta, DNA:n kannustin- ja tulospalkkiojärjestelmään perustuvasta tulospalkkiosta sekä osakepalkkiojärjestelmästä. Johdon tulospalkkiot perustuvat yhtiötason tavoitteisiin, jotka liittyvät kassavirran kehittymiseen, palveluliikevaihdon kasvuun sekä asiakastyytyväisyyteen. Vuotuinen tulospalkkio voi vastata enintään yhdeksän kuukauden palkkaa DNA:n toimitusjohtajan ja seitsemän kuukauden palkkaa DNA:n johtoryhmän jäsenten osalta. Yhtiön hallitus on lisäksi päättänyt kannustinjärjestelmästä Yhtiön hallituksen ja DNA:n johtoryhmän jäsenille. Katso myös ”*– Osakepalkkiojärjestelmä*” jäljempänä.

Johdon työsuhde-etuudet

Seuraavassa taulukossa esitetään DNA:n toimitusjohtajalle, muille johtoryhmän jäsenille ja hallituksen jäsenille maksetut rahapalkat, palkkiot ja luontoisetuudet ilmoitetuilla tilikausilla:

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014	2013
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
	(tuhatta euroa, ellei toisin ole ilmoitettu)				
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2 260	2 380	2 879	2 815	2 852
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0	76	76	293	0
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	604	322	322	229	602
Osakeperusteiset etuudet	2 973	262	756	286	-141
Yhteensä[(1)]	**5 837**	**3 040**	**4 033**	**3 623**	**3 313**
Johdolle myönnetyt optiot					
Myönnetyt optiot, tuhatta kappaletta	0	0	0	32	58
Menetetyt optiot, tuhatta kappaletta	0	0	0	0	26
Luokiteltu rahana maksettavaksi, tuhatta kappaletta	0	0	0	32	0
Yhteenlaskettu osakemäärä, johon johdon hallussa olevat optiot oikeuttavat, tuhatta kappaletta	0	0	0	0	32
Toimitusjohtajan palkat ja palkkiot					
Jukka Leinonen	450	449	543	559	106
Riitta Tiuraniemi	0	0	0	293	702
Hallituksen jäsenten ja varajäsenten palkat ja palkkiot	**252**	**424**	**479**	**564**	**494**

(1) Sisältää toimitusjohtajalle, muille johtoryhmän jäsenille ja hallituksen jäsenille maksetut rahapalkat, palkkiot ja luontoisetuudet.

Etuudet palvelussuhteen päättyessä ja eläkesitoumukset

Toimitusjohtajasopimukseen sovelletaan molemminpuolista kuuden kuukauden irtisanomisaikaa. Jos DNA irtisanoo toimitusjohtajan johtajasopimuksen, hänellä on oikeus saada enintään kahdeksan kuukauden kokonaispalkkaa vastaava irtisanomiskorvaus kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan lisäksi.

Johtoryhmän jäsenten työsuhteisiin sovelletaan molemminpuolista kuuden tai kolmen kuukauden irtisanomisaikaa. Mikäli DNA irtisanoo sopimuksen, johtoryhmän jäsen on oikeutettu irtisanomiskorvaukseen, joka vastaa johtoryhmän jäsenen kuuden kuukauden palkkaa irtisanomisajan palkan lisäksi.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 60 vuotta ja muiden johtoryhmän jäsenten 62 vuotta. Heillä on maksupohjainen lisäeläkejärjestely.

Osakepalkkiojärjestelmä

Hallitus päätti 20.11.2014 Yhtiön osakkeiden arvon kehittymiseen perustuvasta pitkän aikavälin osakepalkkiojärjestelmästä DNA:n ylimmälle johdolle ja tietyille avainhenkilöille. Järjestelmän piirissä on 35 henkilöä. Järjestelmään kuuluville henkilöille tarjotaan mahdollisuutta saada palkkio joko Yhtiön osakkeina tai listautumisen tai suurimpien osakkeenomistajien omistusten divestointien yhteydessä rahana. Palkkio koostuu kahdesta Osakkeesta jokaista merkittyä Osaketta kohden (perusosuus). Lisäksi osakepalkkiojärjestelmään kuuluvien henkilöiden on mahdollista saada palkkio Osakkeiden listaamisen tai Osakkeiden myynnin perusteella suurimpien osakkeenomistajien divestoidessa omistuksensa (suoritusperusteinen osuus). Listautumisessa palkkio perustuu Osakkeen listautumishintaan ja divestoinnissa myyntihintaan, ja se oikeuttaa kunkin järjestelmään kuuluvan henkilön enintään 14 Osakkeeseen kutakin jo omistettua Osaketta kohden. Järjestelmän mukaisesti voidaan antaa yhteensä enintään 1 920 000 uutta Osaketta. Enimmäismäärää, joka oli aiemmin 128 000 uutta Osaketta, on tarkistettu järjestelmän ehtojen mukaisesti Yhtiön ylimääräisen yhtiökokouksen 25.10.2016 tekemän Osakkeiden jakamista koskevan päätöksen perusteella. Mikäli Listautumisannin Lopullinen Merkintähinta on Alustavan Hintavälin enimmäishinta, suoritusperusteisen osuuden odotetaan tulevan maksettavaksi kokonaisuudessaan. Mikäli osakepalkkiojärjestelmän suoritusperusteinen osuus tulee maksettavaksi kokonaisuudessaan, järjestelmään kuuluvilla henkilöillä on oikeus yhteensä 1 614 000 Osakkeeseen Yhtiössä, joista odotetaan annettavan

enintään noin 807 000 Osaketta verojen pidättämisen jälkeen. Osakkeet, joihin järjestelmään kuuluvat henkilöt ovat mahdollisesti oikeutettuja osakepalkkiojärjestelmän perusteella, annetaan noin vuoden kuluttua Listautumisesta.

Osakepalkkiojärjestelmään kuuluvien Osakkeiden saamisen edellytyksenä on muun ohella, että merkitsijällä on Listautumisen ajankohtana voimassaoleva työ- tai toimisuhde DNA:han. Jos merkitsijän työ- tai toimisuhde on päättynyt osakkeiden listautumishetkellä, oikeus palkkioon raukeaa.

Uudet osakekannustinjärjestelmät

Yhtiön hallitus päätti 20.10.2016 uuden DNA:n ylimmän johdon ja tiettyjen muiden avainhenkilöiden pitkän aikavälin osakekannustinjärjestelmän toteuttamisesta. Järjestelmä tulee voimaan 1.1.2017. Uusi osakekannustinjärjestelmä on suoritusperusteinen ja ehdollinen Listautumisen toteutumiselle. Uuden osakekannustinjärjestelmän piirissä olevilla henkilöillä on oikeus saada Osakkeita ennalta määriteltyjen suoritusperusteiden täyttymisen perusteella. Perusteet määritellään erikseen kullekin yksittäiselle järjestelmän piirissä olevalle henkilölle, ja perusteiden täyttymistä mitataan alustavasti kolmen vuoden ajanjaksolla. Suoritusperusteisen kannustinjärjestelmän piirissä on yhteensä noin 50 henkilöä. Palkkion enimmäismäärä kolmen vuoden järjestelmässä on noin 5 miljoonaa euroa, ja palkkio voidaan maksaa Yhtiön harkinnan mukaan Osakkeina tai käteisenä. Mahdollinen palkkio, johon uuden osakekannustinjärjestelmän piirissä olevilla henkilöillä saattaa olla oikeus, annetaan kolmen kalenterivuoden kuluttua järjestelmän voimaantulosta. Mahdollisen palkkion saamisen edellytyksenä on, että järjestelmän piirissä oleva henkilö on palkkion maksamisen ajankohtana työsuhteessa DNA:han.

Lisäksi hallitus päätti toteuttaa ehdollisen osakepalkkiojärjestelmän, jota käytetään täydentävänä sitouttamisen välineenä erityistilanteissa, kuten yritysostoissa ja rekrytoinnin yhteydessä. Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä koostuu kolmen vuoden ansaintajaksosta, eikä siihen liity erityisiä suoritusperusteita. Palkkion saamisen edellytyksenä on, että järjestelmän piiriin kuuluvan henkilön työsuhde DNA:han jatkuu järjestelmän koko voimassaoloajan. Ehdollisen järjestelmän piirissä on tyypillisesti vain muutama henkilö vuosittain.

Lisäksi Yhtiön hallitus päätti 20.10.2016, että osana siirtymistä vuonna 2014 käyttöön otetusta pitkän aikavälin osakepalkkiojärjestelmästä uuteen pitkän aikavälin osakekannustinjärjestelmään käyttöön otetaan erillinen lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmä (*bridge plan*) vuosille 2017 ja 2018. Yhtiön hallitus tekee päätökset vuoden 2017 lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmästä viimeistään vuoden 2017 alussa.

Hallituksen jäsenten ja johdon omistukset

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön hallituksen ja DNA:n johtoryhmän jäsenten omistamien Osakkeiden lukumäärä tämän Listalleottoesitteen päivämääränä:

Hallituksen jäsenet	**Osakkeita**
Jarmo Leino	21 450
Anu Nissinen	7 140
Tero Ojaperä	7 140
Jukka Ottela	7 140
Margus Schults	4 125
Kirsi Sormunen	–
Pertti Korhonen	–

Johtoryhmän jäsenet	**Osakkeita**
Jukka Leinonen	13 500
Timo Karppinen	4 500
Pekka Väisänen	4 500
Hannu Rokka	4 500
Tommy Olenius	4 500
Janne Aalto	4 500
Asta Rantanen	3 375
Marko Rissanen	3 375
Christoffer von Schantz	3 375

Jäsenyydet/yhtiömiesasemat

Yhtiön hallituksen ja DNA:n johtoryhmän jäsenillä on tällä hetkellä tai heillä on ollut viiden vuoden aikana ennen tämän Listalleottoesitteen päivämäärää seuraavat jäsenyydet ja/tai he ovat olleet yhtiömiehenä seuraavissa henkilöyhtiöissä:

Hallituksen jäsenet	**Nykyiset jäsenyydet/yhtiömiesasemat**	**Aikaisemmat jäsenyydet/yhtiömiesasemat**
Jarmo Leino	Finda Oy Leinolaw Oy Oy Omnitele Ab Lohjan Puhelin Oy	-
Jukka Ottela	PHP Holding Oy PHP Liiketoiminta Oyj Finda Oy Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	Mediatalo ESA Oy
Kirsi Sormunen	Neste Oil Oyj	Nokia Oyj Talvivaara Kaivososakeyhtiö Oyj
Anu Nissinen	F-Secure Oyj Siili Solutions Oyj Kesko Oyj Viestilehdet Oy Digma Design Oy	Era Content Oy Sanoma Media Finland De Vijver SBS Broadcasting B.V.
Tero Ojanperä	Visionplus Oyj Veikkaus Oy Kiosked Oy Tailorframe Oy Smilestream Oy	-
Margus Schults	Tallink Silja Oy Ovenia Group Oy	-
Pertti Korhonen	Solution Factory Oy	Outotec Oyj Elektrobit Oyj Ahlström Oyj Rautaruukki Oyj Elisa Oyj Veho Group Oyj
Johtoryhmän jäsenet		
Jukka Leinonen	-	-
Timo Karppinen	Gummerus Oy Gummerus Kustannus Oy Kielikone Oy Tofika Oy	Ponsse Oyj
Pekka Väisänen	-	-
Hannu Rokka	-	TDC Finland Oy TDC Hosting Oy Forte Netservices Oy Forte Netservices OOO
Tommy Olenius	-	Suomen Yhteisverkko Oy
Asta Rantanen	-	-
Marko Rissanen	-	-
Christoffer von Schantz	-	Nokia Oyj nZyme Oy
Janne Aalto	-	Kiosked Oy Ab CEM4Mobile Oy

Tilintarkastajat

Yhtiöjärjestyksen 7 pykälän mukaan Yhtiöllä on oltava yksi tilintarkastaja. Yhtiön 31.3.2016 pidetty varsinainen yhtiökokous valitsi uudelleen Yhtiön tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Mika Kaarisalo.

Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta on tarkastanut tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Mika Kaarisalo.

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT JA LÄHIPIIRILIIKETOIMET

Yleistä

Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä Yhtiön täysin maksettu osakepääoma on 72 702 225,65 euroa, ja sillä on 127 325 850 Osaketta. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä Yhtiön hallussa ei ole Osakkeita.

Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen seurauksena Listautumisannissa Osakkeiden määrä voi kasvaa 132 092 755 Osakkeeseen olettaen, että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla).

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön kymmenen suurinta osakkeenomistajaa ja niiden omistusosuudet välittömästi ennen Listautumisantia ja välittömästi Listautumisannin jälkeen olettaen, että muut kuin taulukossa mainitut osakkeenomistajat merkitsevät kaikki Tarjottavat Osakkeet, Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja Lisäosakeoptiota ei käytetä:

	Ennen Listautumisantia		Listautumisannin toteuttamisen jälkeen	
	Osakkeiden lukumäärä	**% Osakkeista ja äänistä**	**Osakkeiden lukumäärä**	**% Osakkeista ja äänistä**
Finda Oy	63 461 805	49,84	44 351 150	33,58
PHP Holding Oy	47 766 375	37,52	34 188 030	25,88
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	6 370 335	5,00	6 370 335	4,82
Anvia Oy	4 414 680	3,47	2 926 980	2,22
Lohjan Puhelin Oy	3 313 155	2,60	2 196 705	1,66
Jakobstadsnejdens Telefon Ab	1 056 900	0,83	700 800	0,53
Karis Telefon Ab	254 565	0,20	168 915	0,13
Vakka-Suomen Puhelin Oy	185 070	0,15	122 820	0,09
Puhelinosuuskunta IPY	159 540	0,13	53 040	0,04
Orox Oy	57 195	0,04	57 195	0,04
Muut osakkeenomistajat	286 230	0,22	40 956 785	31,01
Yhteensä	**127 325 850**	**100,0**	**132 092 755**	**100,0**

Finda Oy on ICT-alan ja muun korkean teknologian kasvuyritysten kehittämiseen, omistamiseen ja siihen liittyvään sijoitustoimintaan erikoistunut konserni. Konsernin emoyhtiö on Finda Oy, ja konsernin liiketoiminta on keskitetty tytär- ja osakkuusyhtiöihin. DNA on Finda Oy:n merkittävin osakkuusyhtiö. Finda Oy on ilmoittanut DNA:lle, että osakeomistus DNA:ssa on sille pitkäaikainen sijoitus.

PHP Holding Oy on sijoitusyhtiö, joka keskittyy erityisesti tietoliikenteeseen, tietotekniikkaan sekä viestintäalaan. PHP Holding Oy sijoittaa myös kiinteistöihin ja arvopapereihin. DNA:n osakkeenomistus on PHP Holding Oy:n suurin yksittäinen sijoitus. PHP Holding Oy on ilmoittanut DNA:lle, että osakeomistus DNA:ssa on sille pitkäaikainen sijoitus. PHP Holding Oy omistaa koko PHP Liiketoiminta Oyj:n osakekannan.

Finda Oy ja PHP Holding Oy ovat Yhtiötä koskevan osakassopimuksen, vähemmistöosakassopimuksen sekä Listautumista koskevan prosessisopimuksen osapuolia. Osakassopimukset sisältävät tavanomaisia Yhtiön hallinnointia, osakkeiden siirtoa sekä muita osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia määräyksiä. Osakassopimukset ja prosessisopimus päättyvät, mikäli Listautuminen toteutuu.

PHP Liiketoiminta Oyj on Finda Oy:n suurin osakkeenomistaja, ja tämän Listalleottoesitteen päivämääränä sen omistus oli 24,5 prosenttia Finda Oy:n osakkeista ja 21,1 prosenttia äänistä. Finda Oy:n osakkuusyhtiö Rival XV Invest Oy on PHP Holding Oy:n suurin osakkeenomistaja, ja tämän Listalleottoesitteen päivämääränä sen omistus oli 16,5 prosenttia PHP Holding Oy:n osakkeista ja 2,3 prosenttia äänistä. Finda Oy, PHP Holding Oy ja PHP Liiketoiminta Oyj ovat tehneet keskinäisiä ristiinomistuksiaan ja niiden järjestelemistä koskevan sopimuksen, jonka mukaan osapuolet eivät tule ilman toisen osapuolen etukäteistä suostumusta kasvattamaan suoraa tai välillistä omistustaan toisissaan. Tämä sopimus jää voimaan myös Listautumisannin toteutuessa. Lisäksi PHP Liiketoiminta Oyj on osapuolena Finda Oy:tä koskevassa osakassopimuksessa Holding Oy Luurin kanssa, joka tämän Listalleottoesitteen päivämääränä omisti 1,9 prosenttia Finda Oy:n osakkeista ja 15,6 prosenttia äänistä. Myös tämä sopimus jää voimaan Listautumisannin toteutuessa.

Kaikki Osakkeet tuottavat yhtäläiset äänioikeudet, eikä yhdelläkään Yhtiön osakkeenomistajista ole Yhtiön muihin osakkeenomistajiin verrattuna erilaisia äänioikeuksia.

Lähipiiriliiketoimet

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa tai yhteistä määräysvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. DNA:n lähipiiriin kuuluvat Yhtiön tytäryhtiöt, osakkuusyritykset ja yhteisjärjestelyt (katso ”*Liiketoiminta – Konsernin oikeudellinen rakenne ja organisaatiorakenne*”) sekä Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat Finda Oy ja PHP Holding Oy. Lisäksi lähipiiriin kuuluvat Yhtiön hallituksen jäsenet, DNA:n toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet, näiden henkilöiden läheiset perheenjäsenet sekä yhteisöt, jotka ovat lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvallassa tai yhteisessä määräysvallassa. Lisätietoja Yhtiön hallituksesta ja DNA:n toimitusjohtajasta ja johtoryhmästä ja näiden henkilöiden palkitsemisesta on esitetty kohdassa ”*Hallitus, johto ja tilintarkastajat*”. Seuraavissa taulukoissa esitetään DNA:n liiketoimet lähipiiriin kuuluvien tahojen kanssa ilmoitettuina päivinä ja ilmoitetuilla tilikausilla:

	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2016	2015	2015	2014	2013
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
	(tuhatta euroa, ellei toisin ole ilmoitettu)				
Huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävät yhteisöt					
Myynnit	22	18	24	27	50
Ostot	2 042	2 713	3 527	3 859	4 338
Saamiset	2	2	2	2	3
Velat	193	6	2	2	34
Osakkuusyritykset					
Myynnit	0	0	0	0	0
Ostot	344	510	624	617	518
Saamiset	0	0	0	0	0
Velat	2	2	2	2	80

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Yleistä Yhtiöstä

Yhtiö on 21.3.1985 perustettu julkinen osakeyhtiö, johon sovelletaan Suomen lakia. Yhtiö on rekisteröity Kaupparekisteriin y-tunnuksella 0592509-6. Yhtiön rekisteröity toiminimi on DNA Oyj, ja sen kotipaikka on Helsinki. Sen rekisteröity osoite on Läkkisepäntie 21, 00620 Helsinki, ja sen puhelinnumero on 044 0440.

Yhtiöjärjestyksen 2 §:n mukaan Yhtiön toimialana on harjoittaa yleistä teletoimintaa ja tarjota tietoliikenne-, ICT-, viihde- ja TV-palveluja. Yhtiö harjoittaa myös koneiden, laitteiden, tarvikkeiden ja ohjelmistojen maahantuontia sekä osto-, myynti- ja välitystoimintaa. Lisäksi Yhtiö harjoittaa edellä mainittuun liiketoimintaan sekä puhelin- ja muuhun tietoliikenteeseen liittyvää palvelu- ja konsultointitoimintaa. Yhtiöllä on oikeus tarjota maksupalvelua. Maksupalvelut, joita Yhtiö tarjoaa, käyvät ilmi Finanssivalvonnan maksulaitosrekisteristä. Yhtiö voi omistaa kiinteistöjä ja arvopapereita sekä harjoittaa arvopaperikauppaa ja Yhtiön toimialaa tukevaa sijoitus- ja rahoitustoimintaa.

DNA:n historia

DNA:n matkaviestintoiminta alkoi vuonna 1999 sen jälkeen, kun sille oli myönnetty valtakunnallinen 3G-lupa. DNA:lle myönnettiin GSM-matkaviestinverkon toimilupa vuonna 2000, minkä jälkeen se alkoi samanaikaisesti rakentaa GSM-verkkoaan ja käynnistää tietoliikennetoimintaansa. DNA-brändi lanseerattiin helmikuussa 2001.

Vuonna 2003 DNA osti matkaviestin-, jakelu- ja verkkoliiketoiminnat Telia Mobile AB:n Suomen sivuliikkeeltä.

Vuonna 2007 Finnet Oy osti viiden yhtiön (KPY Palvelut Oy, Lännen Puhelin Oy, Oulun Puhelin Oy, Päijät-Hämeen Puhelin Oyj ja Satakunnan Puhelin Oy) teleliiketoiminnan sekä puhelinyhtiöiden Lohjan Puhelin Oy Liiketoiminta ja Hiidenverkot Oy:n osakkeet. Kyseisen uudelleenjärjestelyn yhteydessä Finnet Oy nimettiin uudelleen DNA Oy:ksi. Konserni sai matkaviestintäliiketoimintansa rinnalle vahvan kiinteän verkon liiketoiminnan, johon kuuluvat sekä kotitalouksille että yrityksille tarjottavat puhe-, data-, kaapelitelevisio- ja turvallisuuspalvelut.

Kaapelitelevisiotoimintaa harjoittava Suomen 3KTV Oy sulautui 2007 DNA:n tytäryhtiöön DNA Palvelut Oy:hyn, joka puolestaan sulautui DNA:han 2009.

Vuonna 2010 DNA hankki Welho-kaapelitelevisioliiketoiminnan ja kiinteän laajakaistan liiketoiminnan Sanoma Entertainment Oy:ltä. Kaupan myötä DNA:sta tuli Suomen suurin kaapelitelevisio-operaattori.

Heinäkuussa 2011 DNA vahvisti yritysliiketoimintansa tuotevalikoimaa hankkimalla Forte Netservices Oy:n. Kaupan myötä DNA on pystynyt laajentamaan lähinnä keskikokoisille yrityksille ja muille tietoliikennemarkkinoiden keskeisille yritysasiakkaille tarjoamiaan palveluita.

Vuonna 2012 DNA hankki itselleen osan GoExcellent-yhtiöiden puhelinasiakaspalvelutoiminnoista, minkä seurauksena DNA-konsernin palvelukseen siirtyi 470 asiakaspalvelun asiantuntijaa.

Vuonna 2013 DNA hankki Digi TV Plus Oy:n ja vahvisti asemaansa maksutelevisiomarkkinoilla.

Maaliskuussa 2014 Digi TV Plus Oy muutti nimensä DNA Welho Oy:ksi. Samassa yhteydessä toimintoja järjestettiin uudelleen niin, että koko televisioliiketoiminta ja yksityisasiakkaille tarjottavat kiinteät laajakaistapalvelut siirtyivät osaksi DNA Welho Oy:tä. DNA Welho Oy on edelleen Liikkeeseenlaskijan kokonaan omistama tytäryhtiö.

Kesäkuussa 2014 DNA osti TDC Finlandin ja vahvisti asemaansa suurten yritysten osalta erityisesti yritysten tietoliikennemarkkinoilla.

Elokuussa 2014 DNA ja Sonera perustivat Suomen Yhteisverkko Oy -nimisen yhteisjärjestelyn, jonka tarkoituksena on rakentaa yhteinen matkaviestinverkko Pohjois- ja Itä-Suomeen hyödyntäen pääasiassa 800 MHz:n taajuusalueen toimilupia. DNA omistaa 49 prosenttia yhteisjärjestelyn osakkeista ja äänistä ja Sonera 51 prosenttia.

Huhtikuussa 2015 DNA lanseerasi uuden yhden brändin strategiansa, ja aiemmin erilliset DNA Kauppa-, DNA Welho- ja DNA Business -brändit yhdistettiin osaksi uudistunutta DNA-brändiä.

Osakkeet ja osakepääoma

Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä Yhtiön täysin maksettu osakepääoma on 72 702 225,65 euroa, ja sillä on 127 325 850 Osaketta. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Yhtiöllä on yksi osakesarja, jonka ISIN-tunnus on FI4000062385. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä Yhtiön hallussa ei ole Osakkeita. Osakkeet on liitetty arvo-

osuusjärjestelmään 27.6.2013. Kukin Osake oikeuttaa haltijansa yhteen ääneen Yhtiön yhtiökokouksessa. Osakkeet on laskettu liikkeeseen Suomen lain mukaisesti.

Listalleottoesitteen päivämääränä Yhtiön yhtiöjärjestyksessä on lunastus- ja suostumuslausekkeet sekä välimiesmenettelyä koskeva lauseke. Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous 25.10.2016 päätti poistaa nämä lausekkeet yhtiöjärjestyksestä. Niiden poistaminen ilmoitetaan kuitenkin rekisteröitäväksi vasta samassa yhteydessä, kun Uudet Osakkeet ilmoitetaan rekisteröitäväksi tai välittömästi sitä ennen. Mikäli Uudet Osakkeet ilmoitetaan rekisteröitäväksi useammassa erässä, mainitut lausekkeet poistetaan ensimmäisen tällaisen erän yhteydessä tai välittömästi sitä ennen.

Osakepääoman historiallinen kehitys

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto Yhtiön osakepääoman ja Osakkeiden lukumäärän muutoksista tämän Listalleottoesitteen päivämäärää edeltävien kolmen vuoden ajalta:

	Ulkona olevien Osakkeiden määrä	Omien Osakkeiden määrä	Osakkeiden kokonaismäärä	Osakepääoma (euroa)	Rekisteröity
1.1.2013	**8 478 532**	**1 132 144**	**9 610 676**	**72 702 225,65**	
31.12.2013	**8 478 532**	**1 132 144**	**9 610 676**	**72 702 225,65**	
Suunnattu osakeanti	601		601		11.7.2014
31.12.2014	**8 479 133**	**1 132 144**	**9 611 277**	**72 702 225,65**	
Suunnattu osakeanti	605		605		2.1.2015
Osakepalkkiojärjestelmään perustuva osakemerkintä	6 475		6 475		15.1.2015
Luovutettu omista Osakkeista osana palkitsemista	1 657	-1 657	0		
31.12.2015	**8 487 870**	**1 130 487**	**9 618 357**	**72 702 225,65**	
Luovutettu omista Osakkeista osana palkitsemista	520	-520	0		
Omien osakkeiden mitätöinti		-1 129 967	-1 129 967		13.10.2016
Osakkeiden jakaminen (split) maksuttomalla osakeannilla	118 837 460		118 837 460		27.10.2016
27.10.2016	**127 325 850**	**0**	**127 325 850**	**72 702 225,65**	

Voimassa olevat valtuutukset

Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti 31.3.2016 valtuuttaa hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta. Valtuutuksen perusteella hankittavien omien osakkeiden lukumäärä on yhteensä enintään 960 000 kappaletta. Omia osakkeiden voidaan valtuutuksen perusteella hankkia vain vapaalla omalla pääomalla. Hankkiminen voi tapahtua yhdessä tai useammassa erässä. Hallitus päättää, miten osakkeita hankitaan. Omia osakkeita voidaan hankkia muutenkin kuin osakkeenomistajien omistajien osakkeiden suhteessa (suunnattu hankinta). Omia osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi yrityshankintojen tai muiden Yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen toteuttamiseksi, Yhtiön rahoitusrakenteen parantamiseksi tai Yhtiön kannustinjärjestelmiin liittyen edellyttäen, että hankinta on Yhtiön ja sen osakkeenomistajien etujen mukaista. Valtuutus on voimassa 30.6.2017 saakka. Valtuutus kumosi hallituksen aikaisemman valtuutuksen omien osakkeiden hankintaan.

Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti 31.3.2016 valtuuttaa hallituksen päättämään osakeannista. Valtuutuksen perusteella annettavat osakkeet voivat olla uusia tai Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutuksen perusteella annettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 960 000 osaketta. Osakkeita voidaan antaa yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutuksen perusteella hallitus voi myös päättää uusien osakkeiden antamisesta Yhtiölle itselleen. Hallitus valtuutettiin päättämään kaikista osakeannin ehdoista. Osakeanti voi tapahtua myös suunnatusti eli osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen edellyttäen, että merkintäetuoikeudesta poikkeamiseen on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten osakkeiden käyttäminen Yhtiön kannustinjärjestelmässä, hallituksen jäsenten osakepalkkioiden maksaminen, yritysjärjestelyiden toteuttaminen tai Yhtiön pääomarakenteen kehittäminen. Valtuutus on voimassa 30.6.2018 saakka. Valtuutus kumosi aiemmin päätetyn ja Kaupparekisteriin merkityn osakeantivaltuutuksen.

Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti 25.10.2016 valtuuttaa hallituksen päättämään sopivaksi katsomanaan ajankohtana Yhtiön Osakkeiden hakemisesta kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssiin. Valtuutus on voimassa 30.6.2017 saakka.

Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti 25.10.2016 valtuuttaa hallituksen päättämään osakeannista ja Osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamien optio- ja muiden osakkeeseen oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta siten, että valtuutuksen perusteella voidaan antaa enintään 7 500 000 uutta tai yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta. Valtuutuksen enimmäismäärä vastaa noin 5,9 prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista tämän Listalleottoesitteen päivämääränä. Valtuutusta voidaan käyttää yhdessä tai useammassa erässä.

Hallitus voi valtuutuksen perusteella päättää osakeannista suunnatusti eli osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen ja erityisten oikeuksien antamisesta laissa mainituin edellytyksin. Hallitus valtuutettiin päättämään kaikista muista osakeannin ja erityisten oikeuksien antamisen ehdoista ja valtuutus oikeuttaa antamaan osakkeita ja erityisiä oikeuksia myös maksutta. Valtuutusta voidaan käyttää Yhtiön Listautumisen yhteydessä toteutettavaan osakeantiin, kannustinjärjestelmien toteuttamiseen ja hallituksen jäsenten mahdollisten osakepalkkioiden maksamiseen.

Valtuutus on voimassa pitkäaikaisen kannustinjärjestelmän mahdollistamiseksi 25.10.2021 saakka. Valtuutus ei muuttanut tai kumonnut hallitukselle aikaisemmin annettuja valtuutuksia.

Yhtiöjärjestyksen muutokset

Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous 25.10.2016 päätti seuraavista yhtiöjärjestyksen muutoksista:

- Yhtiön toimialaa koskevan 2 §:n muuttaminen
- hallituksen jäsenten enimmäislukumäärän nostaminen yhdeksään ja ikärajoituksen poistaminen (3 §)
- prokuroiden antamista koskevan erillisen 7 §:n poistaminen ja sen liittäminen osaksi edustamista koskevaa 6 §:ää
- tilintarkastajan toimikauden muuttaminen tilikaudeksi siten, että tilintarkastaja valitaan tehtäväänsä vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa ja tilintarkastajia koskevan pykälän terminologinen päivittäminen (8 § ja 10 §)
- yhtiökokouskutsua koskevan 9 §:n muuttaminen siten, että kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan julkaisemalla se Yhtiön internetsivuilla ja että kutsu voidaan toimittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen yhtiökokousta
- vähäisistä muutoksista varsinaisessa yhtiökokouksessa esitettäviä asiakirjoja ja päätettäviä asioita koskevaan kohtaan (10 §)
- lunastuslausekkeen (12 §), suostumuslausekkeen (13 §) ja välimiesmenettelyä koskevan lausekkeen (14 §) poistaminen.

Listalleottoesitteen päivämääränä Yhtiön yhtiöjärjestyksessä on lunastus- ja suostumuslausekkeet sekä välimiesmenettelyä koskeva lauseke. Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous 25.10.2016 päätti poistaa nämä lausekkeet yhtiöjärjestyksestä. Niiden poistaminen sekä kokouskutsua ja ennakkoilmoittautumista koskeva yhtiöjärjestyksen 9 §:n muutos ilmoitetaan kuitenkin rekisteröitäväksi vasta samassa yhteydessä, kun hallitus päättää Listautumisannin toteuttamisesta arviolta 29.11.2016 ja kun Uudet Osakkeet ilmoitetaan rekisteröitäväksi tai välittömästi sitä ennen. Mikäli Uudet Osakkeet ilmoitetaan rekisteröitäväksi useammassa erässä, mainitut lausekkeet poistetaan ensimmäisen tällaisen erän yhteydessä tai välittömästi sitä ennen.

Osakkeenomistajan oikeudet

Merkintäetuoikeus

Osakeyhtiölain mukaan suomalaisen osakeyhtiön osakkeenomistajilla on etuoikeus merkitä yhtiön uusia osakkeita osakeomistustensa mukaisessa suhteessa, ellei antia koskevassa päätöksessä toisin määrätä. Osakeyhtiölain mukaan päätös, jolla poiketaan osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta, on hyväksyttävä vähintään kahden kolmasosan enemmistöllä yhtiökokouksessa edustettuina olevista osakkeista ja annetuista äänistä. Lisäksi Osakeyhtiölain mukaan tällaisen päätöksen edellytyksenä on, että yhtiöllä on painava taloudellinen syy poiketa osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta.

Tietyt osakkeenomistajat, jotka asuvat tai joiden rekisteröity osoite on Suomen ulkopuolella, eivät välttämättä voi käyttää osakeomistukseensa perustuvaa merkintäetuoikeutta, ellei osakkeita ole rekisteröity kyseisten maiden sovellettavien arvopaperilakien mukaisesti tai muulla vastaavalla tavalla tai ellei käytettävissä ole poikkeusta kyseisten maiden sovellettavissa laeissa asetetusta rekisteröintiin liittyvistä tai muista vastaavista vaatimuksista.

Yhtiökokous

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksissa. Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan Yhtiön varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Varsinaisessa yhtiökokouksessa osakkeenomistajat päättävät muun muassa taseen osoittaman voiton käyttämisestä, vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valitsemises-

ta sekä näiden palkkioista. Varsinaisessa yhtiökokouksessa on esitettävä osakkeenomistajien vahvistettavaksi tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja rahavirtalaskelman liitetietoineen sekä konsernitilinpäätöksen. Ylimääräinen yhtiökokous on kutsuttava koolle tiettyjen asioiden käsittelyä varten silloin, kun hallitus pitää sitä tarpeellisena tai kun yhtiön tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, jotka edustavat yhdessä vähintään yhtä kymmenesosaa kaikista yhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista, sitä kirjallisesti vaativat.

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan osakkeenomistajille joko postitse heidän osakasluetteloon merkittyyn osoitteeseensa tai julkaisemalla kokouskutsu ainakin yhdessä hallituksen määräämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään yhdeksän päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää. Yhtiökokouksen täsmäytyspäivä on kahdeksan arkipäivää ennen yhtiökokousta. Osakkeenomistajan on saadakseen osallistua yhtiökokoukseen ilmoittauduttava yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen yhtiökokousta.

Ollakseen oikeutettu osallistumaan yhtiökokoukseen ja käyttääkseen siellä äänioikeuttaan osakkeenomistajan tulee rekisteröityä osakkeenomistajaksi Euroclear Finlandin Suomen lain mukaan ylläpitämään osakasluetteloon vähintään kahdeksan arkipäivää ennen yhtiökokousta. Katso ”*Suomen arvopaperimarkkinat – Arvo-osuusjärjestelmä*”. Jos hallintarekisteröityjen osakkeiden omistaja haluaa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää äänioikeuttaan, hänen tulee rekisteröidä osakkeet väliaikaisesti omiin nimiinsä Euroclear Finlandin ylläpitämään osakasluetteloon viimeistään yhtiökokouskutsussa ilmoitettuna päivänä, jonka täytyy olla yhtiökokouksen täsmäytyspäivän jälkeen. Hallintarekisteröityä osakkeenomistajaa koskeva ilmoitus tilapäisestä rekisteröitymisestä yhtiön osakasluetteloon katsotaan ilmoittautumiseksi yhtiökokoukseen. Osakeyhtiölaissa tai Yhtiön yhtiöjärjestyksessä ei ole vaatimuksia koskien Yhtiökokouksen päätösvaltaisuutta.

Äänioikeudet

Osakkeenomistaja saa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan joko henkilökohtaisesti tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Jokainen Osake oikeuttaa haltijansa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksissa päätökset tehdään yleensä enemmistöpäätöksinä. Kuitenkin eräät päätökset, kuten poikkeamiset osakkeenomistajien merkintäetuoikeuksista osakeanneissa ja omien osakkeiden hankkimisessa, yhtiöjärjestyksen muutokset ja päätökset yhtiön sulautumisesta, jakautumisesta tai purkamisesta, edellyttävät vähintään kahden kolmasosan enemmistöä annetuista äänistä ja yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista. Lisäksi tietyt päätökset, kuten yhtiöjärjestyksen muutokset, jotka muuttavat saman osakesarjan osakkeenomistajien oikeuksia tai kasvattavat yhtiön tai osakkeenomistajien lunastusoikeutta, edellyttävät kaikkien osakkeenomistajien suostumusta, tai jos muutos koskee vain tiettyjä osakkeenomistajia, sovellettavan enemmistövaatimuksen lisäksi niiden osakkeenomistajien suostumusta, joita päätös koskee.

Osingot ja muu varojen jakaminen

Suomessa vallitsevan käytännön mukaan suomalaisen osakeyhtiön osakkeille mahdollisesti maksettavaa osinkoa maksetaan yleensä kerran vuodessa. Osinkoa voidaan maksaa ja vapaata omaa pääomaa muutoin jakaa yhtiökokouksen vahvistettua yhtiön tilinpäätöksen ja päätettyä osingon tai vapaan oman pääoman muun jakamisen määrästä yhtiön hallituksen ehdotuksen perusteella. Osakeyhtiölain mukaan osingonmaksu tai muu vapaan oman pääoman jakaminen voi perustua myös muuhun kuin viimeksi päättyneeltä tilikaudelta laadittuun tilinpäätökseen edellyttäen, että yhtiökokous on vahvistanut kyseisen tilinpäätöksen. Jos yhtiöllä on lain tai yhtiöjärjestyksensä nojalla velvollisuus valita tilintarkastaja, tilinpäätöksen tulee olla tilintarkastettu. Osingonmaksu tai muu vapaan oman pääoman jakaminen edellyttää, että sitä on kannattanut yli puolet yhtiön yhtiökokouksessa annetuista äänistä. Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous voi myös valtuuttaa hallituksen päättämään osingonmaksusta ja muusta vapaan oman pääoman jakamisesta. Osingon tai vapaan oman pääoman muun jakamisen määrä ei voi ylittää yhtiökokouksen päättämää määrää.

Osakeyhtiölain mukaan osakeyhtiön oma pääoma jakautuu sidottuun ja vapaaseen omaan pääomaan. Sidottu oma pääoma koostuu osakepääomasta, kirjanpitolain (1336/1997, muutoksineen) mukaisesta käyvän arvon rahastosta, arvonkorotusrahastosta ja uudelleenarvostusrahastosta sekä ennen 1.9.2006 voimassa olleen vanhan osakeyhtiölain (734/1978, muutoksineen) mukaan mahdollisesti perustetusta vararahastosta ja ylikurssirahastosta. Osakeyhtiölain mukaan yhtiö voi myös jakaa varoja alentamalla osakepääomaansa edellyttäen, että sitä on kannattanut yli puolet yhtiökokouksessa annetuista äänistä. Päätös osakepääoman alentamisesta tulee rekisteröidä Kaupparekisteriin yhden kuukauden kuluessa siitä yhtiön yhtiökokouksesta, joka päätti tällaisesta osakepääoman alentamisesta. Osakepääoman alentamisen rekisteröimisen jälkeen velkojiensuojamenettely voidaan aloittaa, ja Kaupparekisteri antaa yhtiön hakemuksesta yhtiön velkojille kuulutuksen. Osakepääoman alentaminen voidaan rekisteröidä, jos kukaan yhtiön velkojista ei ole vastustanut osakepääoman alentamista tai jos yhtiö on saanut vahvistustuomion, jonka mukaan vastustavat velkojat ovat joko saaneet maksun saatavilleen tai yhtiö on asettanut turvaavan vakuuden tällaisten saatavien maksamisesta.

Osingon tai muun vapaan oman pääoman varojenjaon määrä on rajoitettu jakokelpoisten varojen määrään, jotka ilmenevät tilinpäätöksestä, johon päätös maksaa osinkoa tai muuten jakaa vapaata omaa pääomaa perustuu, ja johon vaikuttavat olennaiset muutokset yhtiön taloudellisessa tilassa tilinpäätöksen laatimisen jälkeen. Varoja ei saa jakaa osinkoina

tai muilla vapaan oman pääoman jakotavoilla, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan yhtiön maksukyvyttömyyden. Jakokelpoiset varat sisältävät edellisen tilikauden nettovoiton, edellisten tilikausien kertyneet voittovarat ja yhtiön muun vapaan oman pääoman erät, joista on vähennetty taseen osoittama tappio sekä yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät varat. Jakokelpoisia varoja on soveltuvin osin korjattava taseeseen aktivoitujen perustamis-, tutkimus- ja tiettyjen kehityskulujen määrällä sen mukaisesti, mitä Osakeyhtiölain voimaanpanosta annetussa laissa (625/2006, muutoksineen) säädetään. Konsernin emoyhtiö ei voi jakaa varoja enempää kuin emoyhtiön viimeisimmän vahvistetun ja tilintarkastetun tilinpäätöksen mukaisen jakokelpoisten varojen määrän. Osingon määrä ei saa ylittää hallituksen osingonjakoehdotuksessa ehdottamaa määrää tai muuten hyväksymää määrää, ellei niin ole vaadittu yhtiökokouksessa osakkeenomistajien toimesta, jotka edustavat vähintään yhtä kymmenesosaa kaikista liikkeeseen lasketuista osakkeista, missä tapauksessa osinko ei voi ylittää määrältään alhaisempaa seuraavista (i) vähintään puolet edeltävän tilikauden voitosta, josta vähennetään (mahdolliset) yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät määrät, ja (ii) edellä määriteltyjen jakokelpoisten varojen määrä. Tällöin osingon määrä ei kuitenkaan saa ylittää 8:aa prosenttia yhtiön omasta pääomasta, ja jaettavaa määrää on oikaistava tilikaudella ennen varsinaista yhtiökokousta mahdollisesti jaettujen osinkojen määrällä.

Osingot ja muut varojenjaot maksetaan niille osakkeenomistajille tai heidän hallintarekisteröityjen osakkeiden tilinhoitajille, jotka ovat kirjattu osakasluetteloon kyseessä olevana täsmäytyspäivänä. Osakasluetteloa ylläpitää Euroclear Finland asianomaisten tilinhoitajien välityksellä. Arvo-osuusjärjestelmässä osingot maksetaan tilisiirrolla rekisterissä olevien osakkeenomistajien tileille. Kaikki Osakkeet oikeuttavat yhdenvertaisesti Yhtiön osinkoihin ja muihin jaettuihin varoihin (mukaan lukien varojenjaot Yhtiön purkamistilanteessa).

Sen jälkeen, kun Uudet Osakkeet on rekisteröity Kaupparekisteriin, ne oikeuttavat omistajansa Yhtiön osinkoihin ja muihin jaettuihin varoihin sekä muihin osakkeenomistajien oikeuksiin. Oikeus osinkoihin vanhenee kolmessa vuodessa osingonmaksupäivästä.

Osinkojen verotuksesta on esitetty lisätietoja kohdassa ”*Verotus*”.

Omat osakkeet

Osakeyhtiölain mukaan yhtiö voi hankkia omia osakkeitaan. Omien osakkeiden hankkimisesta tulee päättää yhtiökokouksessa, ellei yhtiökokous ole valtuuttanut yhtiön hallitusta päättämään omien osakkeiden hankinnasta vapaata omaa pääomaa käyttäen. Julkisessa osakeyhtiössä valtuutus voi olla voimassa enintään 18 kuukautta. Julkinen osakeyhtiö ei saa omistaa omia osakkeitaan suoraan tai välillisesti siten, että niiden määrä ylittää 10 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Tämän Listalleottoesitteen päivämääränä Yhtiön hallussa ei ole Osakkeita.

Osakkeiden luovutus Suomen arvo-osuusjärjestelmässä

Myytäessä osakkeita arvo-osuusjärjestelmän kautta kyseiset osakkeet siirretään tilisiirtona myyjän arvo-osuustililtä ostajan arvo-osuustilille. Myyntiä varten merkitään Euroclear Finland HEXClear-järjestelmään jakotieto, ja tarvittaessa arvo-osuustilille kirjataan arvo-osuuksia koskeva varaus. Kauppa merkitään ennakkokaupaksi siihen asti kunnes se on selvitetty ja osakkeet maksettu, minkä jälkeen ostaja merkitään automaattisesti kyseisen yhtiön osakasluetteloon. Mikäli osakkeet ovat hallintarekisteröityjä ja myyjän ja ostajan osakkeet säilytetään samalla omaisuudenhoitotilillä, ei osakkeiden myynti aiheuta merkintöjä arvo-osuusjärjestelmään, ellei osakkeiden hallintarekisteröinnin hoitaja vaihdu tai osakkeita siirretä omaisuudenhoitotililtä myynnin seurauksena.

Ulkomaalaisomistusta koskevat rajoitukset

Suomalaisten yhtiöiden ulkomaalaisomistusta koskevat rajoitukset poistettiin 1.1.1993. Ulkomaalaisten yritysostojen seurannasta annettu laki (172/2012, muutoksineen, **Seurantalaki**) antaa kuitenkin suomalaisille viranomaisille jonkin verran valtaa kontrolloida omistussuhteita sellaisissa suomalaisissa yhtiöissä, jotka toimivat kansallisen turvallisuuden kannalta kriittisillä toimialoilla. Seurantalain mukaan vaaditaan työ- ja elinkeinoministeriön vahvistus, mikäli ulkomainen henkilö tai ulkomainen yhteisö, joka ei ole EU:n tai Euroopan vapaakauppajärjestön (EFTA) jäsenvaltiosta, olisi hankkimassa yhden kymmenesosan tai sitä suuremman ääniosuuden puolustustoimialalla toimivasta suomalaisesta yhtiöstä. Vahvistusmenettelyn aloittamiselle ei ole yhtiön työntekijöiden lukumäärää, liikevaihtoa tai kokonaisvaroja koskevia minimirajoituksia. Seurantalain mukaan ulkomaisten henkilöiden tai ulkomaisten yhteisöjen ei tarvitse hankkia työ- ja elinkeinoministeriön vahvistusta yritysostoille, jotka koskevat muilla toimialoilla kuin puolustustoimialalla toimivia suomalaisia yhtiöitä.

Valuuttakontrolli

Ulkomaalaiset voivat hankkia suomalaisen osakeyhtiön osakkeita ilman erityistä valuuttakontrollilupaa. Ulkomaalaiset voivat myös vastaanottaa osinkoja ilman erityistä valuuttakontrollilupaa, mutta osinkoa jakava yhtiö joutuu pidättämään lähdeveron Suomesta siirrettävistä varoista, ellei soveltuvasta verosopimuksesta muuta johdu. Ulkomaalaiset, jotka ovat

hankkineet suomalaisen osakeyhtiön osakkeita, voivat saada osakkeita rahastoannin yhteydessä tai osallistua merkintäetuoikeusantiin ilman erityistä valuuttakontrollilupaa. Ulkomaalaiset voivat myydä suomalaisen yhtiön osakkeita Suomessa ja tällaisesta myynnistä saadut varat voidaan siirtää pois Suomesta missä tahansa vaihdettavassa valuutassa. Suomessa ei ole voimassa valuuttakontrollisäännöksiä, jotka rajoittaisivat suomalaisen yhtiön osakkeiden myymistä ulkomaalaiselta toiselle ulkomaalaiselle.

LISTAUTUMISANNIN JÄRJESTÄMINEN

Järjestämissopimus

Yhtiön, Instituutiomyyjien ja Järjestäjien odotetaan solmivan arviolta 29.11.2016 järjestämissopimuksen (**Järjestämissopimus**). Järjestämissopimuksen mukaan Yhtiö sitoutuu laskemaan liikkeeseen ja Instituutiomyyjät sitoutuvat myymään Tarjottavia Osakkeita Järjestäjien hankkimille ostajille, ja mikäli tämä ei toteudu, Järjestäjille, ja kukin Järjestäjistä sitoutuu ei-yhteisvastuullisesti, tiettyjen ehtojen täyttyessä, hankkimaan ostajia Tarjottaville Osakkeille ja mikäli tämä ei toteudu, merkitsemään tai ostamaan alla kunkin Järjestäjän nimen kohdalla ilmoitetun prosentuaalisen osuuden kaikista Tarjottavista Osakkeista. Muut Myyjät kuin Instituutiomyyjät antavat Järjestäjille erillisen sitoumuksen koskien Osakemyynnin toteuttamista.

	Prosentuaalinen osuus Tarjottavista Osakkeista
Danske Bank A/S, Helsingin sivuliike	35 %
Morgan Stanley & Co. International plc	35 %
J.P. Morgan Securities plc	12 %
Nordea Pankki Suomi Oyj	6 %
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ), Helsingin sivuliike	12 %
Yhteensä	**100 %**

Järjestämissopimuksen mukaan Järjestäjien velvollisuuksiin hankkia ostajia Tarjottaville Osakkeille, tai mikäli tämä ei toteudu, ostaa niitä itse, sovelletaan tiettyjä ehtoja. Pääjärjestäjät voivat Järjestämissopimuksen mukaan irtautua näistä velvollisuuksista (omasta ja Järjestäjien puolesta) tietyissä olosuhteissa, kuten ylivoimaisen esteen sattuessa. Jos Pääjärjestäjät päättävät irtautua Järjestäjien sitoumuksista, Osakeanti voidaan peruuttaa, eikä Tarjottavia Osakkeita siinä tapauksessa toimiteta.

Järjestämissopimuksen mukaan Yhtiö ottaa Järjestäjien puolesta vastattavakseen tietyt vastuut.

Lisäosakeoptio

Järjestämissopimuksen nojalla Instituutiomyyjät ja Vakauttamisjärjestäjä voivat sopia, että Instituutiomyyjät antavat Vakauttamisjärjestäjälle lisäosakeoption, joka on käytettävissä 30 päivän ajan Osakkeiden kaupankäynnin alkamisesta Helsingin Pörssissä (arviolta 30.11.2016 ja 29.12.2016 välinen ajanjakso, jäljempänä **Vakauttamisaika**), ostaa tai hankkia ostajia enintään 6 064 100 Osakkeelle yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi (**Lisäosakeoptio**). Lisäosakeoption kattamat Osakkeet vastaavat noin 4,6 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla).

Vakauttamistoimenpiteet

Vakauttamisaikana Vakauttamisjärjestäjä saattaa toteuttaa, mutta ei ole velvollinen toteuttamaan, toimenpiteitä, jotka vakauttavat, ylläpitävät tai muuten saattavat vaikuttaa Osakkeiden hintaan. Vakauttamisjärjestäjä voi allokoida Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärää suuremman määrän Osakkeita, jolloin sille syntyy lyhyt positio. Lyhyt positio on katettu, mikäli lyhyeksi myynti ei ylitä Osakkeiden määrää, jonka Vakauttamisjärjestäjä voi hankkia Lisäosakeoptiolla. Vakauttamisjärjestäjä voi sulkea katetun lyhyen position Lisäosakeoptiolla tai ostamalla Osakkeita markkinoilta. Määritettäessä Osakkeiden hankintatapaa katetun lyhyen position sulkemiseksi Vakauttamisjärjestäjä ottaa huomioon muun muassa Osakkeiden markkinahinnan verrattuna Lisäosakeoption mukaiseen hintaan. Listautumisannin jälkeen Vakauttamisjärjestäjä voi myös ostaa Osakkeita markkinoilta tai tehdä niitä koskevia ostotarjouksia Osakkeiden hinnan vakauttamiseksi. Nämä toimenpiteet saattavat nostaa tai ylläpitää Osakkeiden markkinahintaa markkinoilla itsenäisesti määräytyviin tasoihin nähden tai estää tai viivyttää Osakkeiden markkinahinnan laskua. Vakauttamistoimenpiteitä ei kuitenkaan saa toteuttaa Lopullista Merkintähintaa korkeampaan hintaan. Vakauttamisjärjestäjällä ei ole velvollisuutta toteuttaa näitä toimenpiteitä ja se voi keskeyttää nämä toimenpiteet milloin tahansa. Vakauttamisjakson päätyttyä Vakauttamisjärjestäjä tai Yhtiö Vakauttamisjärjestäjän puolesta julkistaa lainsäädännön tai muiden sovellettavien säännösten edellyttämät tiedot vakauttamisesta.

Vakauttamistoimenpiteissä noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) No 596/2014 markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta.

Vakauttamisjärjestäjän ja Instituutiomyyjien odotetaan solmivan vakauttamiseen liittyvän osakelainaussopimuksen Listautumisen yhteydessä. Osakelainaussopimuksen mukaan Vakauttamisjärjestäjä voi ottaa Osakkeita lainaksi Lisä-

osakeoptiota vastaavan määrän kattaakseen Listautumisannin yhteydessä mahdollisesti tehdyt ylimerkinnät. Jos Vakauttamisjärjestäjä lainaa Osakkeita, sen on palautettava yhtä suuri määrä Osakkeita Instituutiomyyjille.

Osakkeiden luovutusta koskeva rajoitus (Lock-up)

Alla mainitut tahot tulevat sopimaan Järjestäjien kanssa, etteivät nämä tai kukaan niiden lukuun toimiva henkilö, Listautumisantia ja tiettyjä muita poikkeuksia lukuun ottamatta, ajanjaksolla, joka päättyy Yhtiön osalta 180 päivän kuluttua Listautumisesta eli 29.5.2017, sekä Instituutiomyyjien ja Yhtiön hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017, ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa, myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, anna optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai luovuta suoraan tai välillisesti Osakkeita tai arvopapereita, jotka ovat vaihdettavissa tai muutettavissa Osakkeiksi tai olennaisilta osin samankaltaisia Osakkeiden kanssa, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeen omistamisen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, onko tällaisen toimenpiteen vastikkeena Osakkeen tai muun arvopaperin luovutus, rahamääräinen suoritus tai jokin muu vastike. Osakkeiden luovutusta koskevat rajoitukset eivät sovellu tiettyihin tilanteisiin, kuten Yhtiön osalta Osakkeiden liikkeeseenlaskuun sellaisten kannustinjärjestelmien nojalla, jotka ovat voimassa tai joista on päätetty Listautumisen ajankohtana ja jotka on kuvattu tässä Listalleottoesitteessä sekä Instituutiomyyjien ja muiden edellä mainittujen tahojen osalta muun muassa Yhtiöön kohdistuvan ostotarjouksen tai kaikille osakkeenomistajille suunnatun Osakkeiden takaisinoston yhteydessä, eivätkä Instituutiomyyjien ja Yhtiön hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta koske muita kuin näiden omistamia Osakkeita otettaessa Osakkeet kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ja muut Myyjät kuin Instituutiomyyjät ovat sitoutuneet vastaavaan Osakkeiden luovutusta koskevaan rajoitukseen, jonka mukaan ne eivät ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta myy, panttaa siirrä tai muutoin luovuta omistamiaan Osakkeita tai niihin liittyviä oikeuksia ajanjaksolla, joka päättyy muiden Myyjien kuin Instituutiomyyjien osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017 ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen osalta 90 päivän kuluttua Listautumisesta eli 28.2.2017.

Antamalla Sitoumuksen osallistua Henkilöstöantiin Sitoumuksen antaja sitoutuu noudattamaan Henkilöstöosakkeita koskevaa luovutusrajoitusta. Luovutusrajoituksen mukaisesti Henkilöstöantiin osallistuvat eivät ilman Pääjärjestäjien antamaa etukäteistä kirjallista suostumusta (jota ei saa kohtuuttomasti evätä) ajanjaksolla, joka päättyy 360 päivän kuluttua Listautumisesta eli 25.11.2017, myy, myy lyhyeksi, panttaa tai muutoin luovuta suoraan tai välillisesti Henkilöstöosakkeita tai Henkilöstöosakkeiden ostamiseen oikeuttavia optioita tai warrantteja tai muita Henkilöstöosakkeiksi muunnettavia tai vaihdettavia arvopapereita, jotka he omistavat tai hankkivat Henkilöstöannissa tai joiden luovuttamiseen heillä on valtuudet. Henkilöstöantiin osallistuvat suostuvat siihen, että tässä kuvattu luovutusrajoitus voidaan kirjata heidän arvo-osuustileilleen.

Luovutusrajoitukset koskevat yhteensä noin 69,2 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota (Lisäosakeoption kanssa noin 64,6 prosenttia) olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla).

Muut asiat

Myyjät maksavat Osakemyynnin yhteydessä tapahtuvista Myyntiosakkeiden siirroista mahdollisesti perittävän Suomen verolainsäädännön mukaisen varainsiirtoveron. Muut kuin Suomessa yleisesti verovelvolliset Osakkeiden ostajat voivat olla velvollisia maksamaan Lopullisen Merkintähinnan lisäksi leimaveroa tai muita maksuja niihin sovellettavien muiden kuin Suomen lakien ja käytäntöjen mukaisesti.

Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörssille Tarjottavien Osakkeiden ja Myyntiosakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin pörssilistalle. Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan Helsingin Pörssin pre-listalla arviolta 30.11.2016 ja Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 2.12.2016. Henkilöstöosakkeiden kaupankäynnin Helsingin Pörssin pörssilistalla odotetaan alkavan arviolta 16.12.2016. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on ”DNA” ja ISIN-tunnus FI4000062385.

Yleisöannissa jaetut Tarjottavat Osakkeet kirjataan hyväksytyn Sitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta ensimmäisenä pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen, arviolta 30.11.2016. Instituutioannissa jaetut Tarjottavat Osakkeet ovat valmiina toimitettaviksi maksua vastaan arviolta 2.12.2016 Euroclear Finlandin kautta. Henkilöstöosakkeet kirjataan hyväksytyn Sitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta 16.12.2016. Kaikki Osakkeilla ennen selvitystä ja toimitusta tehtävät kaupat ovat osapuolten yksinomaisella vastuulla.

Listautumisannin yhteydessä Järjestäjät ja niiden lähipiiriin kuuluvat sijoittajat voivat ottaa osan Tarjottavista Osakkeista omaan lukuunsa ja tässä ominaisuudessaan pitää hallussaan, ostaa tai myydä omaan lukuunsa Tarjottavia Osakkeita, ja ne voivat tarjota tai myydä tällaisia arvopapereita muutoin kuin Listautumisannin yhteydessä, aina kulloinkin sovellettavan lain mukaisesti. Järjestäjät eivät aio julkistaa kyseisten sijoitusten tai transaktioiden laajuutta, jollei laki tai määräys niitä siihen velvoita.

Tarjottavien osakkeiden tarjoaminen ja myynti toteutetaan (a) Yhdysvalloissa Järjestäjien (muiden kuin Nordean) toimesta myyntiagenttiensa välityksellä vain Rule 144A -säännöksen mukaisille tai muun soveltuvan Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevan poikkeuksen nojalla hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille ja (b) Yhdysvaltojen ulkopuolella Regulation S -säännöksen mukaisesti, ja (c) Suomessa Yleisöannissa ja Henkilöstöannissa Listalleottoesitteen mukaisesti. Nordea toteuttaa Listautumisantiin liittyviä toimenpiteitä ainoastaan Yhdysvaltojen ulkopuolella. Kaikki Tarjottavien Osakkeiden myyntitarjoukset Rule 144A -säännöksen nojalla tai muiden soveltuvien Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla tehdään Yhdysvaltain arvopaperipörssilain (*U.S. Exchange Act*) mukaisesti rekisteröityjen pörssimeklareiden toimesta. Yhtiön Osakkeita (mukaan lukien Tarjottavat Osakkeet) ei ole rekisteröity eikä niitä tulla rekisteröimään Yhdysvaltain Arvopaperilain mukaisesti, eikä niitä saa tarjota tai myydä Yhdysvalloissa muutoin kuin tietyissä liiketoimissa, joissa voidaan poiketa Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksista. Tässä kappaleessa käytetyillä termeillä on niille Regulation S- ja Rule 144A -säännöksissä määritellyt merkitykset.

Suomen ulkopuolisilla lainkäyttöalueilla ei ole tehty mitään toimia Tarjottavien Osakkeiden yleisöannin tai tämän Listalleottoesitteen tai muun meihin tai Tarjottaviin Osakkeisiin liittyvän materiaalin hallussapidon, levittämisen tai jakelun sallimiseksi sellaisella lainkäyttöalueella, jolla vaaditaan toimenpiteitä tällaisen sallimiseksi. Näin ollen Tarjottavia Osakkeita ei saa tarjota tai myydä suoraan tai välillisesti, eikä tätä Listalleottoesitettä tai muuta Tarjottaviin Osakkeisiin liittyvää Listautumisantia koskevaa materiaalia tai mainoksia saa jakaa tai julkaista missään maassa tai lainkäyttöalueella tai sellaisesta käsin muutoin kuin kyseisen maan tai lainkäyttöalueen soveltuvia sääntöjä ja määräyksiä noudattaen.

Yhtiö ja Myyjät ovat sitoutuneet maksamaan Järjestäjille Järjestämissopimuksen mukaisista palveluista järjestämispalkkion, joka määritellään Tarjottavista Osakkeista saatujen bruttovarojen mukaan sisältäen mahdollisten Optio-osakkeiden myynnin Lisäosakeoption mukaisesti. Järjestämispalkkiovastuu jakautuu Myyjien ja Yhtiön välillä siten, että kunkin Myyjän ja Yhtiön palkkiovastuun perusteena on kullekin Myyjälle ja Yhtiölle kuuluva osuus Myyntiosakkeista ja Uusista Osakkeista saaduista bruttovaroista. Yhtiö voi lisäksi oman harkintansa mukaan maksaa Järjestäjille onnistumispalkkion. Osakemyynnin yhteydessä Myyjien maksettaviksi tulevien palkkioiden ja kulujen yhteismäärä on noin 7,5 miljoonaa euroa laskettuna Alustavan Hintavälin keskihinnalla ja Myyntiosakkeiden enimmäismäärällä olettaen, että Lisäosakeoptiota ei käytetä. Yhtiön johto arvioi, että Listautumisen, Osakeannin ja Osakemyynnin yhteydessä Yhtiön maksettavaksi tulevien maksujen, palkkioiden ja kulujen yhteismäärä on enintään noin 12 miljoonaa euroa olettaen, että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla).

Lopullinen Merkintähinta julkistetaan pörssitiedotteella Hinnoittelun jälkeen. Ei ole varmuutta siitä, että Osakkeilla tullaan käymään kauppaa aktiivisesti pörssissä ja ettei Osakkeiden kaupankäyntihinta laske Lopullisen Merkintähinnan alapuolelle (katso ”*Riskitekijät – Listautumisantiin, Osakkeisiin ja Listautumiseen liittyviä riskejä – Osakkeet eivät ole aiemmin olleet kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, joten Osakkeiden hinta saattaa vaihdella eikä Osakkeille välttämättä kehity aktiivista ja likvidiä kaupankäyntimarkkinaa*”).

Järjestäjät ja niiden lähipiiriin kuuluvat tahot ovat tehneet liiketoimia ja tarjonneet investointi- ja liikepankkipalveluita sekä muita palveluita Yhtiölle, Myyjille ja kunkin lähipiiriin kuuluville tytäryhtiöille ja lähipiirille, ja voivat toimia näin tulevaisuudessakin, minkä vuoksi ne voivat jatkossa saada tavanomaisia palkkioita ja komissioita vastaavanlaisten palveluiden yhteydessä. Kaikki Järjestäjien tarjoamat palvelut, myös Listautumisannin yhteydessä tarjotut, on tarjottu itsenäisenä palveluntarjoajana eikä luottamuksenvaraisessa suhteessa Yhtiölle tai Myyjille. Katso ”*Listautumisannin syyt ja hankittavien varojen käyttö*”.

Kohdan ”*Hallitus, johto ja tilintarkastajat – Hallitus ja johtoryhmä*” mukaisesti tietyillä hallituksen jäsenillä on taloudellisia intressejä Instituutiomyyjissä, ja näin ollen heillä on intressi Listautumisannissa. Nämä Yhtiön hallituksen jäsenet voivat myös antaa sitoumuksen merkitä Tarjottavia Osakkeita Henkilöstöannissa sen ehtojen mukaisesti. DNA:n johtoryhmällä ja tietyillä muilla avainhenkilöillä on osakepalkkiojärjestelmästä johtuvia intressejä Listautumisannissa. Yhtiön tiedossa ei ole muita Listautumisannin kannalta olennaisia intressejä.

Listautumisannin merkintäaika alkaa 15.11.2016 kello 10.00 ja päättyy Yleisöannin osalta 25.11.2016 kello 16.00, Instituutioannin osalta 29.11.2016 kello 12.00 ja Henkilöstöannin osalta 25.11.2016 klo 16.00. Merkintäaika voidaan keskeyttää tai sitä voidaan jatkaa Listutumisannin ehtojen mukaisesti. Mikäli Järjestämissopimus puretaan, kaikki Yleisöannissa saadut rahasuoritukset palautetaan hakijoille ilman korkoa.

Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen seurauksena Listautumisannissa Osakkeiden määrä voi kasvaa 132 092 755 Osakkeeseen olettaen, että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 766 905 Uutta Osaketta (Uusien Osakkeiden määrä laskettu olettaen, että Lopullinen Merkintähinta olisi Alustavan Hintavälin keskikohdassa ja että Henkilöstöannissa merkittäisiin yhteensä 50 000 Uutta Osaketta tällaisiin Uusiin Osakkeisiin sovellettavalla alhaisemmalla merkintähinnalla), mikä vastaa nykyisille osakkeenomistajille noin 3,6 prosentin laimentumista.

SUOMEN ARVOPAPERIMARKKINAT

Kaupankäynti ja kauppojen selvitys Helsingin Pörssissä

Arvopapereiden kauppa ja selvitys tapahtuu Helsingin pörssissä euroissa, ja pienin mahdollinen hinnanmuutos (tikkiväli, *tick size*) arvopapereiden noteerauksissa riippuu osakkeen hinnasta. Osakkeiden, joiden arvo on 0,00-0,499 euroa, tikkiväli on 0,001, osakkeiden, joiden arvo on 0,50-0,995 euroa, tikkiväli on 0,005 ja yli 1 euron arvoisten osakkeiden tikkiväli on 0,01. Helsingin pörssin 25 vaihdetuimman osakkeen tikkiväli määräytyy eri tavalla. Hintatiedot tuotetaan ja julkaistaan ainoastaan euroissa. Helsingin pörssi on pohjoismaisten ja baltialaisten pörssien yhteenliittymän NOREXin jäsen. NOREXin tarkoituksena on luoda yhteiset pohjoismaiset ja baltialaiset arvopaperimarkkinat. Kaupankäynti Helsingin Pörssin osakemarkkinoilla tapahtuu INET Nordic -kaupankäyntijärjestelmässä. Helsingin Pörssin kaupankäynti koostuu kaupankäyntiä edeltävästä vaiheesta, varsinaisesta kaupankäynnistä ja kaupankäynnin jälkeisestä vaiheesta. Osakkeiden osalta kaupankäyntiä edeltävä vaihe alkaa kello 9.00 ja päättyy kello 9.45, jolloin kauppoja voidaan tehdä edellisen kaupankäyntipäivän hintoihin perustuen. Päivän avaushuutokauppa ja jatkuva kaupankäynti tapahtuvat kello 9.45 ja 18.30 välisenä aikana. Päivän avaus alkaa kello 9.45 ja päättyy kello 10.00. Päivän avaukseen siirretään automaattisesti kaupankäyntiä edeltävän vaiheen aikana tallennetut tarjoukset sekä järjestelmässä jo olevat useamman päivän voimassa olevat tarjoukset. Jatkuva kaupankäynti alkaa välittömästi päivän avauksen päätyttyä kello 10.00, jolloin ensimmäisen osakkeen avauskurssi määrätään, minkä jälkeen jatkuva kaupankäynti kyseisellä osakkeella alkaa. Noin kuuden minuutin kuluttua kaikkien osakkeiden avauskurssit on määrätty, ja markkinoiden kysyntään ja tarjontaan perustuva kaupankäynti jatkuu kello 18.25 asti, jolloin alkaa päivän päätöshuutokauppa. Päätöshuutokauppa loppuu noin kello 18.30, jolloin päätöskurssit määritetään. Kaupankäynnin jälkeinen vaihe, jonka aikana ainoastaan osakkeiden sopimuskauppoja voidaan tallentaa jälkipörssikauppoina päivän kaupankäyntiin perustuvissa hintarajoissa, tapahtuu kello 18.31 ja kello 19.00 välisenä aikana. Osakkeilla tehdyt kaupat selvitetään yleensä Euroclear Finlandin automaattisessa selvitysjärjestelmässä (HEXClear-järjestelmä) toisena pankkipäivänä kaupantekopäivästä (T+2), elleivät osapuolet ole toisin sopineet. Helsingin Pörssi on osa Nasdaq-konsernia. Nasdaq-konserni omistaa ja ylläpitää myös Tukholman, Kööpenhaminan, Riian, Reykjavikin, Vilnan ja Tallinnan pörssejä. Nasdaq Nordic koostuu neljästä paikallisesta arvopaperipörssistä, jotka sijaitsevat Kööpenhaminassa, Helsingissä ja Tukholmassa. Pörssit ovat erillisiä oikeushenkilöitä omissa maissaan, mistä johtuen jokaisella pörssillä on omat sääntönsä. Näihin neljään pörssiin listatut yhtiöt esitetään yhteisellä Pohjoismaisella listalla, jonka listausvaatimukset on harmonisoitu. Yhtiöt esitetään markkina-arvon mukaisesti segmentteihin ja toimialan mukaisesti sektoreihin jaoteltuina.

Arvopaperimarkkinoiden sääntely

Suomen arvopaperimarkkinoita valvova viranomainen on Finanssivalvonta. Tärkein arvopaperimarkkinoita koskeva laki on Arvopaperimarkkinalaki, joka sisältää määräyksiä muun muassa yhtiöiden ja osakkeenomistajien tiedonantovelvollisuudesta, esitteistä sekä julkisista ostotarjouksista. Tarkempaa sääntelyä ovat antaneet Finanssivalvonta ja Helsingin Pörssi Arvopaperimarkkinalain nojalla. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus markkinoiden väärinkäyttöä koskevan sääntelyn yhdenmukaistamiseksi Euroopan unionissa ((EU) N:o 596/2014, **markkinoiden väärinkäyttöasetus**) tuli voimaan 3.7.2016. Markkinoiden väärinkäyttöasetus sisältää sisäpiirikauppoja, sisäpiiritietojen sääntöjenvastaista luovuttamista ja markkinoiden manipulointia koskevia kieltoja. Markkinoiden väärinkäyttöasetus sisältää lisäksi sääntöjä koskien muun muassa sisäpiiritietojen luovuttamiseen liittyviä menettelytapoja, sisäpiirilistojen ylläpitämisestä sekä johdon kauppojen ilmoittamista. Finanssivalvonta valvoo näiden määräysten noudattamista. Arvopaperimarkkinalaissa määritetään tiedonantovelvollisuuden vähimmäisvaatimukset suomalaisille yhtiöille, jotka hakevat listautumista Helsingin Pörssiin tai jotka tarjoavat arvopapereita yleisölle Suomessa. Annettujen tietojen on oltava riittäviä, jotta mahdollinen sijoittaja voi tehdä perustellun arvion tarjotuista arvopapereista, niiden liikkeeseenlaskijasta sekä seikoista, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa arvopapereiden arvoon. Suomalaisella listatulla yhtiöllä on velvollisuus säännöllisesti julkistaa taloudellista tietoa yhtiöstä sekä velvollisuus julkistaa kaikki sellaiset seikat, jotka ovat omiaan vaikuttamaan olennaisesti niiden arvopapereiden arvoon. Osakkeenomistajan on ilman aiheetonta viivytystä annettava ilmoitus suomalaiselle listatulle yhtiölle ja Finanssivalvonnalle, kun hänen omistusosuutensa saavuttaa, ylittää tai vähenee alle 5, 10, 15, 20, 25, 30, 50, 66,67 (2/3) tai 90 prosentin kyseisen listatun suomalaisen yhtiön äänimäärästä tai osakkeiden kokonaismäärästä Arvopaperimarkkinalain mukaisesti laskettuna tai milloin osakkeenomistajalla on oikeus saada rahoitusvälineen perusteella osakkeita määrä, joka saavuttaa tai ylittää taikka vähenee alle kyseisten rajojen. Yhtiön saatua tiedon siitä, että osakkeenomistajan ääni- tai omistusosuus on saavuttanut, ylittänyt tai vähentynyt alle yhden tai useamman edellä mainitun rajan, yhtiön tulee ilman aiheetonta viivytystä julkistaa tätä koskeva tieto sekä toimittaa se keskeisille tiedotusvälineille ja Helsingin Pörssille. Jos osakkeenomistaja on rikkonut velvollisuuksiaan omistus- tai ääniosuuden ilmoittamisesta, Finanssivalvonta voi painavasta syystä kieltää osakkeenomistajaa käyttämästä äänioikeutta ja olemasta edustettuna yhtiökokouksessa niillä osakkeilla, joita rikkomus koskee.

Osakkeenomistajan, jonka omistusoikeus nousee Arvopaperimarkkinalain määrittämällä tavalla yli kolmen kymmenesosan tai yli puolen yhtiön yhteenlasketusta, osakkeiden tuottamasta äänimäärästä sen jälkeen, kun yhtiön osake on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle, on Arvopaperimarkkinalain mukaan tehtävä käypään hintaan julkinen ostotarjous kaikista jäljellä olevista yhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista ja sen osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista. Jos edellä tarkoitettujen rajojen ylitykseen johtaneet arvopaperit on hankittu julkisella ostotarjouksella,

joka on tehty kaikista kohdeyhtiön osakkeista ja osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista, tai muutoin tällaisen julkisen ostotarjouksen voimassaoloaikana, ei synny velvollisuutta tehdä ostotarjousta. Jos yhtiössä on kaksi tai useampia osakkeenomistajia, joiden ääniosuudet ylittävät edellä kuvatun rajan, velvollisuus tehdä ostotarjous syntyy vain osakkeenomistajalle, jolla on korkein ääniosuus. Jos osakkeenomistajan ääniosuuden ylittyminen johtuu yksinomaan kohdeyhtiön tai toisen osakkeenomistajan toimenpiteistä, ei osakkeenomistajalle synny tarjousvelvollisuutta ennen kuin osakkeenomistaja hankkii tai merkitsee lisää kohdeyhtiön osakkeita tai muutoin kasvattaa ääniosuuttaan kohdeyhtiössä. Jos edellä kuvatun ääniosuuden ylittyminen johtuu siitä, että osakkeenomistajat toimivat yksissä tuumin tehdessään vapaaehtoisen ostotarjouksen, ei velvollisuutta tehdä ostotarjousta synny, jos yksissä tuumin toimiminen rajoittuu yksinomaan julkisen ostotarjouksen tekemiseen. Velvollisuutta tehdä ostotarjous ei ole, jos osakkeenomistaja tai muu osakkeenomistajan kanssa yksissä tuumin toimiva henkilö luopuu edellä kuvatun rajan ylittävästä ääniosuudestaan kuukauden kuluessa rajan ylittymisestä edellyttäen, että osakkeenomistaja julkistaa tiedon luopumisaikeestaan eikä käytä äänivaltaansa tänä aikana. Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajalla, jonka omistamat osakkeet edustavat yli 90 prosenttia kaikista yhtiön osakkeista ja osakkeisiin liittyvistä äänistä, on oikeus lunastaa jäljellä olevat osakkeet käypään hintaan. Lisäksi vähemmistöosakkeenomistaja, jonka osakkeet lunastamiseen oikeutettu osakkeenomistaja voi edellä mainitulla tavalla lunastaa Osakeyhtiölain nojalla, on oikeutettu vaatimaan lunastamiseen oikeutetulta osakkeenomistajalta osakkeidensa lunastamista. Edellä mainittujen osake- ja äänimäärien laskemisesta on annettu yksityiskohtaisia säännöksiä.

Arvopaperimarkkinalain mukaan suomalaisen listatun yhtiön on suoraan tai epäsuorasti kuuluttava riippumattomaan, elinkeinoelämää laajasti edustavaan Suomessa perustettuun toimielimeen, joka on antanut hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisen edistämiseksi suosituksen kohdeyhtiön johdon toiminnasta julkisessa ostotarjouksessa (”**Ostotarjouskoodi**”). Arvopaperimarkkinalain mukaan listatun yhtiön on annettava perustelut sille, miksi se ei ole sitoutunut noudattamaan Ostotarjouskoodia.

Lyhyet nettopositiot Helsingin Pörssissä kaupankäynnin kohteena olevissa osakkeissa on ilmoitettava Finanssivalvonnalle lyhyeksimyynnistä ja tietyistä luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyvistä kysymyksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 236/2012) mukaisesti. Lyhyiden nettopositioiden ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia sijoittajia ja markkinatoimijoita. Kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla otetun yhtiön osakkeita koskeva lyhyt nettopositio on ilmoitettava, kun positio saavuttaa, ylittää tai alittaa 0,2 prosenttia kohdeyhtiön liikkeeseen lasketusta osakepääomasta. Uusi ilmoitus on tehtävä kynnysarvon ylittymisen jälkeen 0,1 prosenttiyksikön välein. Finanssivalvonta julkistaa ilmoitetut lyhyet nettopositiot verkkosivustollaan, jos lyhyt nettopositio saavuttaa, ylittää tai alittaa 0,5 prosenttia kohdeyhtiön liikkeeseen lasketusta osakepääomasta.

Rikoslaissa (39/1889, muutoksineen) on kriminalisoitu tiedottamisrikos, sisäpiiritiedon väärinkäyttö ja kurssien vääristäminen. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa, Arvopaperimarkkinalaissa ja laissa finanssivalvonnasta (878/2008, muutoksineen) on annettu Finanssivalvonnalle oikeus määrätä hallinnollisia sanktioita siltä osin, kun kyseessä oleva teko ei kuulu rikoslain soveltamisalaan. Finanssivalvonta voi antaa esimerkiksi julkisen varoituksen tai määrätä hallinnollisia seuraamuksia tai rahallisia sanktioita julkistamisvaatimuksia, julkista ostotarjousta, sisäpiirirekisteriä tai markkinoiden väärinkäyttöä koskevien säännösten rikkomisesta. Helsingin Pörssin kurinpitolautakunta voi antaa yhtiölle varoituksen tai muistutuksen tai määrätä kurinpitomaksun tai määrätä yhtiön poistettavaksi pörssilistalta.

Arvo-osuusjärjestelmä

Yleistä

Arvo-osuusjärjestelmällä tarkoitetaan järjestelmää, jossa fyysiset osakekirjat on vaihdettu arvo-osuuksiksi, jotka on kirjattu arvo-osuustileille. Suomalainen arvo-osuusjärjestelmä on keskitetty Euroclear Finlandiin, joka tarjoaa arvopapereiden selvitys- ja rekisteröintipalveluja kansallisella tasolla. Euroclear Finland ylläpitää keskitettyä arvo-osuusrekisteriä sekä oman pääoman että vieraan pääoman ehtoisista arvopapereista. Euroclear Finlandin osoite on Urho Kekkosen katu 5C, 00100 Helsinki. Arvo-osuusjärjestelmän käyttäminen on pakollista niille yhtiöille, joiden osakkeet noteerataan Helsingin Pörssissä. Yhtiö tulee hakemaan Tarjottavien Osakkeiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssin pörssilistalla. Kaupankäynnin Osakkeilla odotetaan alkavan Helsingin Pörssin pre-listalla arviolta 30.11.2016 ja Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 2.12.2016. Euroclear Finland pitää yhtiökohtaisia osakasluetteloita pörssiyhtiöiden osakkeenomistajista sekä arvo-osuustilejä osakkeenomistajille, jotka eivät halua käyttää kaupallisten tilinhoitajien palveluita. Euroclear Finlandille arvo-osuusjärjestelmän ylläpitämisestä aiheutuvista kustannuksista vastaavat pääasiassa arvo-osuusjärjestelmään liittyneet liikkeeseenlaskijat ja tilin-hoitajat. Tilinhoitajilla, joihin lukeutuu luottolaitoksia, sijoituspalveluyrityksiä sekä muita yhteisöjä, joille Euroclear Finland on antanut valtuudet toimia tilinhoitajana, on oikeus tehdä kirjauksia arvo-osuusrekisteriin ja hallinnoida arvo-osuustilejä.

Kirjaamismenettely

Arvo-osuusjärjestelmään tehtäviä merkintöjä varten osakkeenomistajan on avattava arvo-osuustili joko Euroclear Finlandissa tai jossakin tilinhoitajassa. Ulkomaalainen yksityishenkilö, yhteisö tai omaisuudenhoitaja voi omistaa arvo-

osuuksia. Tällaisten henkilöiden arvo-osuudet voidaan myös kirjata omaisuudenhoitotilille, jolloin arvo-osuudet rekisteröidään hallintarekisteröinnin hoitajan nimiin yhtiön osakasluetteloon. Omaisuudenhoitotilin tulee sisältää tiedot hallintarekisteröinnin hoitajasta osakkeen oikean omistajan sijaan sekä maininta siitä, että tili on omaisuudenhoitotili. Yhden tai useamman omistajan arvo-osuudet voidaan hallintarekisteröidä omaisuudenhoitotilille. Lisäksi ulkomaalaisen yksityishenkilön, yhteisön tai omaisuudenhoitajan omistamat osakkeet voidaan merkitä tämän nimiin avatulle arvo-osuustilille, mutta omistus voidaan hallintarekisteröidä yhtiön osakasluettelossa. Osakkeenomistajille, jotka eivät ole vaihtaneet osakkeitaan arvo-osuuksiksi, avataan Euroclear Finlandissa yhteinen arvo-osuustili, jonka tilinhaltijaksi merkitään liikkeeseenlaskija. Kaikki arvo-osuusjärjestelmään rekisteröityjen arvopapereiden siirrot toteutetaan tilisiirtoina tietojärjestelmässä siinä määrin kuin ne toteutetaan arvo-osuusjärjestelmässä. Tilinhoitaja vahvistaa kirjaukset toimittamalla tilinhaltijalle tili-ilmoituksen arvo-osuustileille tehdyistä kirjauksista vähintään neljä kertaa vuodessa. Arvo-osuustilin haltijat saavat myös vuosi-ilmoituksen omistuksistaan jokaisen kalenterivuoden päättyessä.

Jokaiselle arvo-osuustilille on merkittävä määriteltyjä tietoja tilinhaltijasta ja muista tilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvien oikeuksien haltijoista sekä tilinhoitajasta, jonka hoidossa arvo-osuustili on. Vaadittavat tiedot sisältävät myös tilille kirjattujen arvo-osuuksien lajin ja määrän sekä tiliin ja sille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset. Hallintarekisteröinnistä tehdään kirjattaessa merkintä. Euroclear Finland ja tilinhoitajat ovat velvollisia pitämään saamansa tiedot ehdottoman luottamuksellisina. Euroclear Finlandin ja yhtiön on pidettävä yleisön saatavilla eräät Euroclear Finlandin ylläpitämään osakasluetteloon liittyvät tiedot (esimerkiksi kunkin tilinhaltijan nimi ja osoite) hallintarekisteröintitilanteita lukuun ottamatta. Finanssivalvonnalla on myös pyynnöstä oikeus saada määrättyjä hallintarekisteröityjen osakkeiden omistukseen liittyviä tietoja. Yhtiöllä on samat oikeudet suhteessa osakkeisiin ja arvopapereihin, jotka oikeuttavat niiden haltijan yhtiön liikkeeseenlaskemiin osakkeisiin.

Kukin tilinhoitaja on ankarassa vastuussa virheistä ja puutteista kirjaustoiminnassa sekä salassapitovelvollisuuden rikkomisesta. Mikäli tilinhaltijalle on aiheutunut vahinkoa virheellisestä kirjauksesta taikka muusta virheestä tai puutteesta kirjaustoiminnassa eikä asianomainen tilinhoitaja ole suorittanut tästä korvausta muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi, tilinomistaja on oikeutettu saamaan korvauksen Euroclear Finlandin lakisääteisestä kirjausrahastosta. Kirjausrahaston pääoman on oltava vähintään 0,0048 prosenttia arvo-osuusjärjestelmässä viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana säilytettävinä olleiden arvo-osuuksien yhteenlasketun käyvän arvon keskiarvosta mutta kuitenkin vähintään 20 miljoonaa euroa. Samalle vahingonkärsijälle maksetaan kirjausrahaston varoista korvauksena vahingonkärsijän samalta tilinhoitajalta olevan korvaussaatavan määrä, kuitenkin enintään 25.000 euroa. Kirjausrahaston korvausvelvollisuus on rajoitettu samaan vahinkotapahtumaan liittyvissä vahingoissa 10 miljoonaan euroon.

Osakkeiden säilyttäminen ja hallintarekisteröinti

Muu kuin suomalainen osakkeenomistaja voi valtuuttaa tilinhoitajan (tai määrätyn muun Euroclear Finlandin hyväksymän suomalaisen tai ulkomaisen yhteisön) toimimaan puolestaan. Hallintarekisteröinnin hoitajalla on oikeus vastaanottaa osinkoja osakkeenomistajan puolesta. Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajan on yhtiökokouksiin osallistumista ja yhtiökokouksessa äänestämistä varten haettava osakkeiden merkitsemistä tilapäisesti osakasluetteloon, ja osakkeiden on oltava merkittynä osakasluetteloon viimeistään kahdeksan arkipäivää ennen kyseistä yhtiökokousta. Hallintarekisteröinnin hoitaja on pyydettäessä velvollinen ilmoittamaan Finanssivalvonnalle sekä asianomaiselle yhtiölle nimiinsä rekisteröityjen osakkeiden todellisen osakkeenomistajan henkilöllisyys, mikäli se on tiedossa, sekä tämän omistamien osakkeiden määrän. Mikäli todellisen osakkeenomistajan henkilöllisyys ei ole tiedossa, hallintarekisteröinnin hoitajan on ilmoitettava vastaavat tiedot todellisen osakkeenomistajan edustajana toimivasta tahosta ja toimitettava edustajan kirjallinen vakuutus siitä, että osakkeiden todellinen osakkeenomistaja ei ole suomalainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Euroclear Finlandin välittäjänä toimivan Euroclear Bank, S.A./N.V.:n ja Clearstreamin lukuun toimivilla suomalaisilla omaisuudenhoitajilla on säilytystili arvo-osuusjärjestelmässä, ja ulkomaalaiset osakkeenomistajat voivat siten säilyttää osakkeitaan Euroclear Finlandissa tai Clearstreamissä olevilla tileillään. Osakkeenomistajan, joka haluaa pitää osakkeitaan arvo-osuusjärjestelmässä omissa nimissään, mutta jolla ei ole arvo-osuustiliä Suomessa, tulee avata arvo-osuustili jonkin tilinhoitajan kautta sekä euromääräinen tili pankissa.

Sijoittajien korvausrahasto ja talletussuojarahasto

Sijoituspalvelulaki (747/2012, muutoksineen) säätelee sijoittajien korvausrahastoja. Kyseisen lain mukaan sijoittajat jaetaan ammattimaisiin ja ei-ammattimaisiin sijoittajiin. Sijoittajien korvausrahastosta ei korvata ammattimaisten sijoittajien tappioita. Ammattimaisen sijoittajan määritelmään kuuluvat yritykset ja julkiset yhteisöt, joita voidaan pitää arvopaperimarkkinat ja niiden riskit tuntevina tahoina. Myös sijoittaja voi kirjallisesti ilmoittautua arvopaperimarkkinoihin liittyvän ammattitaitonsa ja kokemuksensa johdosta ammattimaiseksi sijoittajaksi; luonnolliset henkilöt oletetaan yleensä kuitenkin ei-ammattimaisiksi sijoittajiksi. Sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten tulee kuulua korvausrahastoon. Korvausrahasto turvaa selvien ja riidattomien saatavien maksun tapauksessa, jossa sijoituspalveluyritys tai luottolaitos on asetettu konkurssiin, yrityssaneeraukseen tai on muutoin kuin tilapäisesti kykenemätön vastaamaan maksuvelvoitteistaan määrätyn ajanjakson aikana. Korvausrahaston pätevien saatavien perusteella maksama korvauksen määrä on 90 prosenttia sijoittajan kultakin sijoituspalveluyritykseltä tai luottolaitokselta olevasta saatavan määrästä, kuitenkin enintään 20.000 euroa. Rahastosta ei korvata osakkeenarvonalentumisesta johtuvia tappioita tai virheellisiksi osoittau-

tuneista sijoituspäätöksistä syntyneitä tappioita. Sijoittajat ovat siten edelleen vastuussa sijoituspäätöksiensä seurauksista. Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014, muutoksineen) mukaan talletuspankkien on kuuluttava talletussuojarahastoon, jonka tarkoituksena on turvata talletuspankissa tilillä olevien tai tilille vielä kirjaamattomien maksunvälityksessä olevien saatavien maksu, jos talletuspankki on muutoin kuin tilapäisesti maksukyvytön. Talletuspankin asiakkaille voidaan korvata saatavat talletussuojarahastosta 100.000 euroon asti. Sijoittajan varat voidaan turvata joko talletussuojarahastolla tai korvausrahastolla. Sijoittajan varat eivät kuitenkaan ole korvattavissa kummastakin rahastosta yhtä aikaa.

VEROTUS

Alla oleva yhteenveto perustuu Listalleottoesitteen päivämääränä Suomessa voimassa olevaan verolainsäädäntöön ja vallitsevaan oikeus- ja verotuskäytäntöön. Muutokset verolainsäädännössä ja sen tulkinnassa saattavat vaikuttaa verotukseen ja näillä muutoksissa voi olla myös takautuva vaikutus. Alla oleva yhteenveto ei ole tyhjentävä eikä siinä oteta huomioon minkään muun maan kuin Suomen verolainsäädäntöä. Tarjottavien Osakkeiden merkitsemistä harkitsevien sijoittajien tulee kääntyä veroasiantuntijan puoleen saadakseen tietoja Listautumiseen ja Tarjottavien Osakkeiden merkitsemiseen, omistamiseen ja luovuttamiseen liittyvistä veroseuraamuksista Suomessa. Sijoittajien, joiden verotukseen saattaa vaikuttaa myös muiden maiden kuin Suomen lainsäädäntö, tulee kääntyä veroasiantuntijan puoleen heidän yksilöllisiin olosuhteisiinsa soveltuvien veroseuraamusten osalta.

Suomen verotus

Seuraavassa esitetään kuvaus niistä olennaisista tulo- ja varainsiirtoveroseuraamuksista, joilla saattaa olla merkitystä Listautumisannin kannalta. Alla esitettävä kuvaus soveltuu Suomessa yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin sekä osakeyhtiöihin, ja siinä käsitellään Osakkeille jaettavaan osinkoon sekä Osakkeiden myynnistä saatavaan luovutusvoittoon sovellettavaa Suomen kansallista verolainsäädäntöä.

Seuraavassa kuvauksessa ei käsitellä sellaisia Osakkeiden omistajiin soveltuvia verosäännöksiä, jotka liittyvät muun muassa erilaisia yritysjärjestelyitä, ulkomaisia väliyhteisöjä, liiketoimintaa harjoittamattomia yhteisöjä, tuloverosta vapautettuja yhteisöjä tai avoimia yhtiöitä taikka kommandiittiyhtiöitä koskeviin erityisiin verosäännöksiin. Tässä kuvauksessa ei myöskään käsitellä Suomen perintö- tai lahjaveroseuraamuksia.

Tämä kuvaus perustuu pääosin:

- tuloverolakiin (1535/1992, muutoksineen, **Tuloverolaki**);
- lakiin elinkeinotulon verottamisesta (360/1968, muutoksineen, **Laki elinkeinotulon verottamisesta**);
- lakiin rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta (627/1978, muutoksineen) ja
- varainsiirtoverolakiin (931/1996, muutoksineen).

Lisäksi kuvauksessa on otettu huomioon asiaankuuluva oikeuskäytäntö sekä veroviranomaisten päätökset ja lausunnot, jotka ovat voimassa ja saatavilla Listalleottoesitteen päivämääränä.

Seuraava kuvaus voi muuttua ja muutokset saattavat vaikuttaa verotukseen myös takautuvasti, minkä vuoksi muutoksilla voi olla vaikutuksia alla esitettäviin veroseuraamuksiin.

Yleistä

Suomessa yleisesti verovelvollisia ja rajoitetusti verovelvollisia kohdellaan verotuksessa eri tavoin. Suomessa yleisesti verovelvolliset ovat Suomessa verovelvollisia maailmanlaajuisista tuloistaan. Rajoitetusti verovelvollisia verotetaan vain suomalaisista lähteistä saadusta tulosta. Lisäksi rajoitetusti verovelvollisen Suomessa sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta saamaa tuloa verotetaan Suomessa. Verosopimukset voivat kuitenkin rajoittaa Suomen verolainsäädännön soveltamista sekä rajoitetusti verovelvollisen suomalaisesta lähteestä saaman tulon verottamista Suomessa.

Luonnollisen henkilön katsotaan yleensä olevan Suomessa yleisesti verovelvollinen silloin, kun hän oleskelee Suomessa jatkuvasti yli kuuden kuukauden ajan tai hänellä on Suomessa varsinainen asunto ja koti. Ulkomaille muuttanutta Suomen kansalaista pidetään kuitenkin Suomessa yleisesti verovelvollisena, kunnes kolme vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jonka aikana hän on lähtenyt maasta, jollei hän näytä toteen, että hänellä ei ole kyseisenä verovuonna ollut olennaisia siteitä Suomeen. Ansiotuloa, palkkatulo mukaan luettuna, verotetaan progressiivisen veroasteikon mukaan. Tällä hetkellä pääomatuloverokanta on 30 prosenttia. Lisäksi jos Suomessa yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön pääomatulot ovat yli 30 000 euroa kalenterivuodessa, pääomatuloverokanta on 34 prosenttia 30 000 euroa ylittävältä osalta. Suomen lain mukaisesti perustetut yhtiöt ovat Suomessa yleisesti verovelvollisia ja siten Suomessa yhteisöverovelvollisia maailmanlaajuisista tuloistaan. Lisäksi rajoitetusti verovelvolliset ovat Suomessa yhteisöverovelvollisia Suomessa sijaitsevien kiinteiden toimipaikkojensa tuloista. Yhteisöverokanta on tällä hetkellä 20 prosenttia.

Seuraavassa on yhteenveto tietyistä Osakkeiden hankintaan, omistamiseen ja luovuttamiseen liittyvistä veroseuraamuksista Suomessa yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisille osakkeenomistajille.

Henkilöstöanti

Jos työnantaja tarjoaa työntekijöilleen merkittäväksi uusia osakkeita alennettuun hintaan, enintään 10 prosentin alennus-

ta ei Tuloverolain mukaan katsota veronalaiseksi eduksi. Alennukseksi lasketaan Tuloverolain mukaan käyvän hinnan ja merkintähinnan erotus. Verovapauden edellytyksenä on, että työnantajan tarjoamat osakkeet ovat uusia liikkeeseen laskettavia osakkeita ja että niitä tarjotaan henkilöstön enemmistölle

Yli kymmenen prosentin alennus uusien osakkeiden merkintähinnasta katsotaan työntekijän veronalaiseksi ansiotuloksi, josta vero pidätetään samaan tapaan kuin palkasta. Henkilöstöantiin liittyvästä alennuksesta ei yleensä peritä sosiaaliturva- tai eläkemaksuja. Edun veronalaisesta osasta peritään kuitenkin työntekijän sairausvakuutusmaksut.

Henkilöstöosakkeiden antamisesta vuokratyöntekijöille ei ole verottajan ohjeistusta eikä ennakkopäätöksiä. Mikäli verottaja katsoo vuokratyöntekijöille Henkilöstöannissa tarjottavan alennuksen kokonaisuudessaan veronalaiseksi tuloksi, josta Yhtiö on velvollinen toimittamaan ennakonpidätyksen ja mahdollisesti sivukuluja, Yhtiö kompensoi vuokratyöntekijöille aiheutuvat mahdolliset veroseuraamukset.

Osinkojen verotus

Yleisesti verovelvolliset luonnolliset henkilöt

Osakkeenomistajan elinkeinotoimintaan (eli elinkeinotulolähteeseen) kuulumattomien osakkeiden osalta luonnollisen henkilön Tuloverolain 33 a §:n 2 momentissa tarkoitetusta julkisesti listatusta yhtiöstä (**Listattu yhtiö**) saamista osingoista 85 prosenttia on saajan veronalaista pääomatuloa, jota verotetaan 30 prosentin verokannan mukaan (34 prosenttia määrästä, joka ylittää 30 000 euroa kalenterivuodessa), ja loput 15 prosenttia on verovapaata tuloa. Osakkeenomistajan elinkeinotoimintaan kuuluvien osakkeiden osalta luonnollisen henkilön Listatusta yhtiöstä saamista osingoista 85 prosenttia on veronalaista elinkeinotuloa, jota verotetaan osittain ansiotulona progressiivisen veroasteikon mukaan ja osittain pääomatulona 30 prosentin verokannan mukaan (34 prosenttia määrästä, joka ylittää 30 000 euroa kalenterivuodessa), ja loput 15 prosenttia on verovapaata tuloa.

Listatun yhtiön yleisesti verovelvollisille luonnollisille henkilöille jakamista osingoista on toimitettava ennakonpidätys. Tällä hetkellä ennakonpidätyksen suuruus on 25,5 prosenttia. Osinkoa jakavan yhtiön toimittama ennakonpidätys hyvitetään osakkeenomistajan saaman osinkotulon lopullisessa verotuksessa.

Suomalaiset osakeyhtiöt

Listatun yhtiön jakamien osinkojen verotus riippuu muun muassa siitä, onko suomalainen osinkoa saava yhtiö Listattu Yhtiö vai ei.

Osingot, joita Listattu Yhtiö saa toiselta Listatulta yhtiöltä, ovat lähtökohtaisesti verovapaata tuloa. Jos osakkeet kuitenkin kuuluvat osakkeenomistajan sijoitusomaisuuteen, osingosta 75 prosenttia on verotettavaa tuloa ja loput 25 prosenttia on verovapaata tuloa. Ainoastaan pankki-, vakuutus- ja eläkelaitoksilla voi olla sijoitusomaisuutta.

Osingot, joita suomalainen listaamaton yhtiö (eli yksityinen osakeyhtiö) saa Listatulta yhtiöltä, ovat verotettavaa tuloa, jota verotetaan 20 prosentin yhteisöverokannan mukaan. Jos yksityinen osakeyhtiö kuitenkin omistaa välittömästi vähintään 10 prosenttia osinkoa jakavan Listatun yhtiön osakepääomasta, on tällaisista osakkeista saatava osinko verovapaata edellyttäen, että osakkeet eivät kuulu osakkeenomistajan sijoitusomaisuuteen.

Rajoitetusti verovelvolliset

Suomalaisen yhtiön Suomessa rajoitetusti verovelvolliselle maksamasta osingosta peritään pääsääntöisesti lähdevero. Osinkoa jakava yhtiö pidättää lähdeveron osingon maksamisen yhteydessä, eikä osingosta tarvitse maksaa muita veroja Suomessa. Lähdeveron määrä on 20 prosenttia, kun tulonsaaja on rajoitetusti verovelvollinen yhteisö, ja 30 prosenttia kaikille muille rajoitetusti verovelvollisille tulonsaajille, ellei soveltuvassa verosopimuksessa toisin määrätä.

Suomi on solminut useiden valtioiden kanssa verosopimuksia, joiden mukaan verosopimuksen soveltamisalaan kuuluville tahoille maksetuista osingoista pidätettävä lähdeveroprosentti on alennettu. Seuraavassa on esitetty esimerkkejä lähdeveroprosenteista, joita Suomen ja kyseisen valtion välillä tehdyn verosopimuksen perusteella yleensä sovelletaan portfolio-osakkeille maksettavaan osinkoon: Alankomaat 15 prosenttia, Belgia 15 prosenttia, Espanja 15 prosenttia, Irlanti 0 prosenttia, Italia 15 prosenttia, Itävalta 10 prosenttia, Japani 15 prosenttia, Kanada 15 prosenttia, Norja 15 prosenttia, Ranska 0 prosenttia, Ruotsi 15 prosenttia, Saksa 15 prosenttia, Sveitsi 10 prosenttia, Tanska 15 prosenttia, Yhdistynyt Kuningaskunta 0 prosenttia ja Yhdysvallat 15 prosenttia (0 prosenttia eräiden eläkerahastojen osalta). Luettelo ei ole tyhjentävä. Verosopimusten mukainen lähdeveroprosentti on yleensä vielä alhaisempi, jos osakkeenomistaja on yhtiö, joka omistaa tietyn osuuden osinkoa jakavasta yhtiöstä (yleensä vähintään 10 tai 25 prosenttia osinkoa jakavan yhtiön osakepääomasta tai äänistä). Soveltuvan verosopimuksen mukaista alennettua lähdeveroprosenttia voidaan käyttää, jos osingonsaaja on toimittanut osinkoa maksavalle yhtiölle voimassaolevan lähdeverokortin tai osingonsaajan kansallisuutta ja henkilöllisyyttä koskevat vaadittavat tiedot.

Kun suomalaisen yhtiön osakkeita säilytetään hallintarekisteröidyllä arvo-osuustilillä, osinkoja maksava suomalainen yhtiö maksaa osingot hallintarekisteröidylle arvo-osuustilille, jonka omaisuudenhoitaja välittää maksetut osingot tosiasiallisille edunsaajille. Jos osakkeita säilytetään hallintarekisteröidyllä tilillä ja osinkoon oikeutettu henkilö asuu verosopimusvaltiossa, osingosta peritään soveltuvan verosopimuksen mukainen lähdevero; veroprosentin on kuitenkin aina oltava vähintään 15 prosenttia (jos verosopimuksen mukainen lähdevero on alhaisempi kuin 15 prosenttia, liikaa perittyä lähdeveroa voidaan hakea palautettavaksi esittämällä vaadittavat tiedot tosiasiallisen edunsaajan kansalaisuudesta ja henkilöllisyydestä). Tämä merkitsee sitä, että hallintarekisteröidyllä arvo-osuustilillä säilytetyille osakkeille maksettavista osingoista peritään soveltuvan verosopimuksen mukainen yli 15 prosentin tai 15 prosentin lähdevero ilman perusteellista selvitystä todellisesta osingonsaajasta. Tällainen menettely edellyttää kuitenkin, että ulkomainen omaisuudenhoitaja on merkitty Suomen verohallinnon pitämään rekisteriin ja että hänen kotipaikkansa on valtiossa, jonka kanssa Suomella on kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva verosopimus. Lisäksi edellytetään, että ulkomaisella omaisuudenhoitajalla on suomalaisen tilinhoitajan kanssa sopimus osakkeiden säilyttämisestä. Tällaisessa sopimuksessa ulkomaisen omaisuudenhoitajan on muun muassa sitouduttava ilmoittamaan osingonsaajan asuinvaltio tilinhoitajalle ja antamaan tarvittaessa lisätietoja veroviranomaisille. Mikäli mainitut kriteerit eivät täyty, hallintarekisteröidyille osakkeille maksettavista osingoista peritään rajoitetusti verovelvolliselta yhteisöltä 20 prosentin lähdevero, ja kaikilta muilta rajoitetusti verovelvollisilta peritään 30 prosentin lähdevero, ellei soveltuvassa verosopimuksessa toisin määrätä.

Tietyt EU:n jäsenvaltioissa sijaitsevat ulkomaiset yhteisöt

Suomen verolainsäännön mukaan lähdeveroa ei peritä osingoista, jotka maksetaan EU:n jäsenvaltiossa sijaitseville ja siellä tuloverovelvollisille emo-tytäryhtiödirektiivin (2011/96/EU, muutoksineen) 2 artiklan mukaisille ulkomaisille yhteisöille, jotka välittömästi omistavat vähintään 10 prosenttia osinkoa jakavan suomalaisen yhtiön pääomasta.

Tietyt Euroopan talousalueella sijaitsevat ulkomaiset yhteisöt

Tietyille Euroopan talousalueella asuville ulkomaisille yhteisöille maksetut osingot ovat joko täysin verovapaita tai niihin sovelletaan alennettua lähdeveroprosenttia riippuen siitä, miten osinkoa verotettaisiin jos se maksettaisiin vastaavalle suomalaiselle yhteisölle.

Suomessa lähdeveroa ei peritä suomalaisen yhtiön rajoitetusti verovelvolliselle yhteisölle maksamista osingoista, jos (i) osinkoa saavan yhteisön kotipaikka on ETA-alueella; (ii) neuvoston direktiivi 2011/16/EU hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta (muutoksineen, ”**Yhteistyödirektiivi**”) tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa ETA-alueella koskee osingonsaajan kotivaltiota; (iii) osinkoa saava yhteisö vastaa Tuloverolain 33 d §:n 4 momentissa tai Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 a §:ssä tarkoitettua suomalaista yhteisöä; (iv) osinko olisi kokonaan verovapaa, jos se maksettaisiin vastaavalle suomalaiselle yhtiölle tai yhteisölle (katso edellä ”*– Suomalaiset osakeyhtiöt*”); ja (v) osinkoa saava yhtiö antaa selvityksen (kotivaltion veroviranomaisten antaman todistuksen muodossa), että lähdeveroa ei tosiasiassa voida kokonaisuudessaan hyvittää kotivaltiossa soveltuvan kaksinkertaisen verotuksen välttämisestä tehdyn sopimuksen perusteella.

Jos osinkoa maksetaan ulkomaiselle yhteisölle, jonka kotipaikka on edellä kohdissa (i) ja (ii) esitetyt vaatimukset täyttävässä valtiossa ja joka täyttää edellä kohdassa (iii) esitetyt edellytykset, mutta maksettava osinko olisi ainoastaan osittain verovapaata, jos se maksettaisiin vastaavalle suomalaiselle yhteisölle (katso edellä ”*– Suomalaiset osakeyhtiöt*”), maksettavasta osingosta peritään Suomessa lähdevero (katso edellä ”*– Rajoitetusti verovelvolliset*”), mutta lähdeveroprosentti on tällaisten osinkojen osalta alennettu 15 prosenttiin (20 prosentin sijaan). Siten lukuun ottamatta emotytäryhtiödirektiivissä tarkoitettuja yhteisöjä, jotka täyttävät verovapauden edellytykset omistamalla välittömästi vähintään kymmenen prosenttia osinkoa jakavan suomalaisen yhtiön pääomasta (katso edellä ”*– Tietyt EU:n jäsenvaltioissa sijaitsevat ulkomaiset yhteisöt*”), 15 prosentin lähdeverokantaa sovelletaan ulkomaiselle yhteisölle (jonka kotipaikka on edellä kohdissa (i) ja (ii) esitetyt vaatimukset täyttävässä valtiossa ja joka täyttää edellä kohdassa (iii) esitetyt edellytykset) maksettaviin osinkoihin, mikäli osinkoa jakavan suomalaisen yhtiön osakkeet kuuluvat osinkoa saavan yhtiön sijoitusomaisuuteen tai mikäli osinkoa saava yhtiö ei ole Listattu Yhtiö. Sovellettavasta kaksinkertaisen verotuksen poistamista koskevasta sopimuksesta riippuen sovellettava lähdevero voi olla myös alempi kuin 15 prosenttia (katso edellä ”*– Rajoitetusti verovelvolliset*”).

Tietyt ETA-alueella asuvat ulkomaiset luonnolliset henkilöt

Edellä kuvatun lähdeverotuksen (katso edellä ”*– Rajoitetusti verovelvolliset*”) sijaan ulkomailla asuville rajoitetusti verovelvollisille luonnollisille henkilöille maksettavat osingot voidaan kyseisen henkilön pyynnöstä verottaa verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995, muutoksineen) mukaisesti (eli vastaavasti kuin Suomessa yleisesti verovelvollisia verotetaan (katso edellä ”*– Yleisesti verovelvolliset luonnolliset henkilöt*”)) edellyttäen kuitenkin, että (i) osinkoa saavan henkilön kotipaikka on ETA-alueella; (ii) Yhteistyödirektiivi tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa ETA-alueella koskee osingon saajan kotivaltiota; ja (iii) osingon saaja antaa selvityksen (kotivaltion veroviranomaisten antaman todistuksen muodossa), että lähdeveroa ei tosiasiassa voida kokonaisuudessaan hyvittää kotivaltiossa soveltuvan kaksinkertaisen verotuksen välttämisestä tehdyn sopimuksen perusteella.

Luovutusvoitot

Yleisesti verovelvolliset luonnolliset henkilöt

Osakkeenomistajan elinkeinotoimintaan kuulumattomien osakkeiden myynnistä syntynyt luovutusvoitto verotetaan Suomessa yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön pääomatulona tai vastaavasti syntynyt luovutustappio on vähennyskelpoinen luovutusvoitoista. Luovutusvoittoja verotetaan tällä hetkellä 30 prosentin verokannan mukaan (34 prosenttia määrästä, joka ylittää 30 000 euroa kalenterivuodessa). Myyjän elinkeinotoimintaan (elinkeinotulolähteeseen) kuuluvien osakkeiden myynnistä saatu voitto katsotaan myyjän elinkeinotuloksi, joka jaetaan Tuloverolain mukaan verotettavaksi ansiotulona progressiivisen veroasteikon mukaan ja pääomatulona 30 prosentin verokannan mukaan (34 prosenttia määrästä, joka ylittää 30 000 euroa kalenterivuodessa).

Osakkeenomistajan elinkeinotoimintaan kuulumattomien osakkeiden myynnistä aiheutuvat luovutustappiot vuonna 2016 ja sen jälkeen voidaan vähentää ensisijaisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön luovutusvoitoista ja toissijaisesti muusta pääomatulosta samana ja viitenä luovutusta seuraavana verovuotena. Luovutustappiota ei oteta huomioon pääomatulojen alijäämää laskettaessa kyseiselle verovuodelle eikä sitä voida siten vähentää alijäämähyvityksen piiriin kuuluvan veron määrästä. Myyjien elinkeinotoimintaan kuuluvien arvopaperien osalta tappiot vähennetään jäljempänä kohdassa ”– *Suomalaiset osakeyhtiöt*” kuvatulla tavalla.

Edellä esitetystä huolimatta osakkeenomistajan elinkeinotoimintaan kuulumattoman omaisuuden myynnistä saama luovutusvoitto on kuitenkin verovapaata tuloa, jos yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön verovuonna myymän omaisuuden yhteenlasketut luovutushinnat ovat enintään 1 000 euroa (lukuun ottamatta myyntituottoja sellaisesta omaisuudesta, jonka luovutus on Suomen verolainsäädännön nojalla verovapaata). Vastaavasti luovutustappio ei ole verovähennyskelpoinen, jos verovuonna myydyn omaisuuden yhteenlaskettu hankintameno on enintään 1 000 euroa (lukuun ottamatta luovutushintoja sellaisesta omaisuudesta, jonka luovutus on Suomen verolainsäädännön nojalla verovapaata) ja kaiken yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön verovuonna myymän omaisuuden luovutushinnat ovat samalla yhteensä enintään 1 000 euroa.

Luovutusvoitto tai tappio lasketaan vähentämällä myyntihinnasta alkuperäinen hankintameno ja myynnistä aiheutuneet kulut. Luovutusvoittoa tai -tappiota laskettaessa osakkeiden hankintamenoon ei kuitenkaan lasketa mukaan henkilöstöantiin liittyvän merkintähinnan alennuksen verovapaata osaa. Vaihtoehtoisesti luonnollinen henkilö voi elinkeinotoimintaan kuulumattomien osakkeiden osalta käyttää todellisen hankintamenon vähentämisen sijasta ns. hankintameno-olettamaa, jonka suuruus on 20 prosenttia myyntihinnasta tai, jos osakkeet on omistettu vähintään kymmenen vuotta, 40 prosenttia myyntihinnasta. Mikäli hankintameno-olettamaa käytetään todellisen hankintamenon sijasta, myyntikustannusten katsotaan sisältyvän hankintameno-olettamaan, eikä niitä voida enää vähentää erikseen myyntihinnasta.

Suomalaiset osakeyhtiöt

Seuraavassa esitetty koskee vain sellaisia suomalaisia osakeyhtiöitä, joita verotetaan Lain elinkeinotulon verottamisesta nojalla. Osakkeista saatava luovutusvoitto on pääsääntöisesti osakeyhtiön verotettavaa tuloa.

Osakkeet voivat olla osakeyhtiön käyttö-, vaihto-, sijoitus- tai rahoitusomaisuutta. Osakkeiden luovutusten ja arvonalentumisten verotuskohtelu vaihtelee osakkeiden omaisuuslajista riippuen. Osakkeet voivat olla myös osakeyhtiön muun toiminnan tulolähteen omaisuutta. Tuloverolain säännöksiä sovelletaan luovutusvoittoihin, jotka kertyvät muun toiminnan tulolähteeseen kuuluvan omaisuuden luovutuksesta.

Osakkeiden myyntihinta lasketaan pääsääntöisesti osaksi suomalaisen yhtiön liiketoiminnan tuloa. Vastaavasti osakkeiden hankintahinta on vähennyskelpoinen meno kyseisen yhtiön verotuksessa luovutuksen yhteydessä. Suomalaisen osakeyhtiön saamat osakkeiden luovutusvoitot ovat kuitenkin verovapaita, mikäli tietyt tiukasti määritellyt edellytykset täyttyvät. Osakkeiden luovutusvoiton verovapautta koskevien säännösten mukaan muun kuin pääomasijoitustoimintaa harjoittavan yhtiön saama luovutusvoitto elinkeinotoiminnan käyttöomaisuusosakkeista ei pääsääntöisesti ole verotettavaa elinkeinotuloa eikä luovutuksessa syntynyt tappio ole vastaavissa oloissa vähennyskelpoinen, jos muun muassa (i) myyjä on omistanut suoraan ja yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan, joka on päättynyt enintään vuotta ennen luovutusta, vähintään 10 prosentin osuuden luovutettavan yhtiön osakepääomasta; (ii) osakeluovutuksen kohteena oleva yhtiö ei ole kiinteistö- tai asunto-osakeyhtiö taikka osakeyhtiö, jonka toiminta tosiasiallisesti käsittää pääasiallisesti kiinteistöjen omistamista tai hallintaa; ja (iii) luovutuksen kohteena oleva yhtiö on yleisesti verovelvollinen Suomessa tai sellainen toisessa EU:n jäsenvaltiossa sijaitseva yhtiö, jota tarkoitetaan emo-tytäryhtiödirektiivin (2011/96/EU, muutoksineen) 2 artiklassa tai yhtiö, jonka kotipaikka on sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomi on solminut osinkoon soveltuvan kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan verosopimuksen.

Jos myyvän yhtiön käyttöomaisuuteen kuuluvien (muiden kuin verovapaasti luovutettavien) osakkeiden luovutuksesta syntyy verotuksessa vähennyskelpoinen luovutustappio, se voidaan vähentää vain käyttöomaisuusosakkeiden luovutuksesta saaduista luovutusvoitoista verovuonna ja viitenä sitä seuraavana vuonna. Muiden kuin käyttöomaisuusosakkeiden

luovutuksesta syntynyt vähennyskelpoinen luovutustappio voidaan vähentää verotettavasta tulosta verovuonna sekä kymmenenä seuraavana vuonna yleisten tappiontasausta koskevien säännösten mukaisesti.

Rajoitetusti verovelvolliset

Suomessa rajoitetusti verovelvolliset eivät pääsääntöisesti ole Suomessa verovelvollisia Listatun yhtiön osakkeiden myynnistä saamastaan luovutusvoitosta, paitsi jos rajoitetusti verovelvollisella katsotaan olevan Tuloverolaissa ja soveltuvassa verosopimuksessa tarkoitettu kiinteä toimipaikka Suomessa ja osakkeet katsotaan kyseisen kiinteän toimipaikan omaisuudeksi. Suomessa rajoitetusti verovelvolliset saattavat olla Suomessa verovelvollisia Listatun yhtiön osakkeiden myynnistä saamastaan luovutusvoitosta, mikäli yli 50 prosenttia Listatun yhtiön varoista koostuu Suomessa sijaitsevista kiinteistöistä, ellei sovellettava verosopimus rajoita Suomen oikeutta verottaa luovutusvoittoja.

Varainsiirtovero

Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta ja merkinnästä ei peritä Suomessa varainsiirtoveroa.

Yleisölle avoimilla ja säännöllisesti toimivilla markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettujen Helsingin Pörssissä noteerattujen Osakkeiden luovutuksesta ei peritä Suomessa varainsiirtoveroa, jos luovutus tapahtuu kiinteää rahavastiketta vastaan. Verovapauden edellytyksenä on, että luovutuksessa on välittäjänä tai osapuolena sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettu sijoituspalveluyritys, ulkomainen sijoituspalveluyritys tai muu kyseisessä laissa tarkoitettu sijoituspalvelun tarjoaja tai että luovutuksensaaja on hyväksytty kaupankäyntiosapuoleksi sillä markkinalla, jolla luovutus tapahtuu. Jos välittäjä tai kaupan toinen osapuoli ei ole suomalainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos taikka ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen Suomessa oleva sivuliike tai konttori, varainsiirtoveroa koskevan verovapauden edellytyksenä on lisäksi, että luovutuksensaaja antaa luovutuksesta varainsiirtoveroilmoituksen Suomen veroviranomaisille kahden kuukauden kuluessa luovutuksesta tai että välittäjä antaa luovutuksesta Verohallinnolle verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995, muutoksineen) mukaisen vuosi-ilmoituksen.

Verovapauden piirissä eivät ole tietyt erikseen määritellyt luovutukset, kuten pääomansijoitukset tai varojen jako. Verovapaus ei myöskään koske luovutusta, joka perustuu sellaiseen tarjoukseen, joka on tehty sen jälkeen, kun tarkoitettu kaupankäynti arvopaperilla on päättynyt, tai ennen kuin kaupankäynti on alkanut, jollei kyse ole listautumisen yhteydessä toteutettavaan osakeantiin välittömästi liittyvästä, yhdistettyyn osto- ja merkintätarjoukseen perustuvasta yhtiön vanhojen osakkeiden myynnistä, jossa luovutuksen kohde yksilöidään vasta kaupankäynnin alkamisen jälkeen ja kauppahinta vastaa uusista osakkeista suoritettavaa hintaa. Verovapaus ei myöskään koske luovutusta, joka tapahtuu Osakeyhtiölaissa säädetyn vähemmistöosakkeenomistajien lunastusvelvollisuuden täyttämiseksi. Katso ”*Suomen arvopaperimarkkinat – Arvopaperimarkkinoiden sääntely*”.

Mikäli osakkeiden luovutus tai myynti ei täytä edellä esitettyjä verovapaalle siirrolle asetettuja vaatimuksia, ostajan on maksettava varainsiirtoveroa 1,6 prosenttia luovutushinnasta. Jos ostaja ei ole Suomessa yleisesti verovelvollinen eikä ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön suomalainen sivuliike tai -konttori, myyjän on perittävä vero ostajalta. Mikäli välittäjänä on suomalainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen Suomessa oleva sivuliike tai -konttori, on se velvollinen perimään varainsiirtoveron ostajalta ja tilittämään sen valtiolle. Mikäli kumpikaan kaupan osapuolista ei ole Suomessa yleisesti verovelvollinen taikka ulkomaalaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen suomalainen sivuliike tai -konttori, osakeluovutuksesta ei peritä varainsiirtoveroa, ellei siirron kohteena ole kiinteistöosakeyhtiön osakkeita. Varainsiirtoveroa ei ole suoritettava, jos veron määrä on vähemmän kuin 10 euroa.

OIKEUDELLISET SEIKAT

Listautumisannin tiettyihin oikeudellisiin seikkoihin liittyvästä neuvonannosta Yhtiölle vastaa Suomen lainsäädännön osalta Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy ja Yhdysvaltojen lainsäädännön osalta Skadden, Arps, Slate, Meagher & Flom (UK) LLP. Listautumisannin tiettyihin oikeudellisiin seikkoihin liittyvästä neuvonannosta Järjestäjille vastaa Suomen lainsäädännön osalta Asianajotoimisto Borenius Oy ja Yhdysvaltojen lainsäädännön osalta Shearman & Sterling (London) LLP.

NÄHTÄVILLÄ OLEVAT ASIAKIRJAT

Seuraavien asiakirjojen jäljennökset ovat nähtävillä tämän Listalleottoesitteen voimassaoloaikana arkisin normaalina työaikana Yhtiön rekisteröidyssä toimipaikassa osoitteessa Läkkisepäntie 21, 00620 Helsinki:

- Yhtiön yhtiöjärjestys sellaisena kuin se on voimassa tämän Listalleottoesitteen päivämääränä;
- Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset ja niihin liittyvä tilintarkastuskertomus;
- Tilintarkastamattomat Osavuositiedot ja näitä koskeva tilintarkastajan raportti yleisluontoisesta tarkastuksesta;
- riippumattoman tilintarkastajan varmennusraportti esitteeseen sisältyvästä tulosennusteesta;
- tämä Listalleottoesite; ja
- Finanssivalvonnan päätös koskien tätä Listalleottoesitettä.

SANASTO

Listalleottoesitteessä käytetyt tekniset termit ja lyhenteet määritellään seuraavasti, ellei toisin ole ilmoitettu.

Termi	Määritelmä
2G	Toisen sukupolven matkaviestinjärjestelmä, jonka maailmanlaajuisesti käytetyin standardi on GSM.
3G	Kolmannen sukupolven matkaviestinjärjestelmä, jonka maailmanlaajuisesti käytetyin standardi on UMTS.
4G	Neljännen sukupolven matkaviestinjärjestelmä, jonka maailmanlaajuisesti käytetyin standardi on LTE.
asiakasvaihtuvuus	Asiakasvaihtuvuus tarkoittaa suljettujen matkaviestinliittymien prosentuaalista osuutta tietyn ajanjakson aikana. Näkemyksemme mukaan asiakasvaihtuvuudesta on kyse silloin, kun matkaviestinverkon matkapuhelintilaajat vapaaehtoisesti irtisanovat käytössään olevan matkaviestinpalvelumme (ja joko siirtyvät toiselle operaattorille tai päättävät luopua matkaviestinverkon palvelusta kokonaan) tai kun irtisanomme tilaajien matkaviestinverkon palvelut.
bitti	Pienin binääritiedon yksikkö.
bps	Bittiä sekunnissa.
CMTS	CMTS: Kaapelireititin (engl. *cable modem termination system*) on laite, joka tavallisesti sijaitsee kaapeliyhtiön päävahvistin- tai keskitinasemalla ja jota käytetään erittäin nopeiden datapalveluiden, kuten kaapelilaajakaistan tarjoamiseen kaapelipalveluiden tilaajille.
COM	Asiakastilausten hallinta (engl. *customer order management*).
digisovitin	Digisovitin on laite, kuten digiboksi tai kortinlukija, johon yleensä liitetään televisiovastaanotin ja signaalin ulkoinen lähde. Laite muuttaa lähtösignaalin sellaiseen muotoon, että se näkyy televisioruudulla tai muussa vastaanottamiseen käytettävässä laitteessa.
digitaalinen antennitelevisio (DTT)	Digitaalinen antennitelevisio (engl. *digital terrestrial television*) on televisiolähetystekniikka, joka on korvannut aiemman analogisen, antennisignaalin jakeluun perustuneen televisiolähetystekniikan.
digitaalinen tilaajayhteys (DSL)	Digitaalinen tilaajayhteys (engl. *digital subscriber line*) on teknologiaperhe, joka hyödyntää perinteistä tilaajayhteyden kuparijohdinparia tiedonsiirtoon.
DOCSIS	DOCSIS (engl. *data over cable service interface specification*) on kansainvälinen tietoliikennestandardi, joka sallii kaistanleveydeltään suuren tiedonsiirron lisäämisen nykyiseen kaapelitelevisiojärjestelmään (CATV).
DVB-T2	Maanpäällisen jakelun toisen sukupolven teknologia ja DVB-yritysryhmittymän julkaiseman, digitaalisen antenniverkon televisio-ohjelmien lähettämiseen suunnitellun DVB-T-televisiostandardin uusi versio.
EPSI Rating	EPSI Rating on järjestelmä, jolla tutkitaan asiakastyytyväisyyttä ja asiakasuskollisuutta asiakkaiden kokemusten ja yrityksen kanssa käydyn vuorovaikutuksen avulla. EPSI Ratingin puolueettomissa tutkimuksissa hyödynnetään tilastotieteellisiä metodeja.
ESB	ESB (engl. *enterprise service bus*) on ohjelmistoarkkitehtuurimalli, jota käytetään keskinäisessä vuorovaikutuksessa olevien ohjelmistosovellusten välisen viestinnän suunnittelussa ja toteuttamisessa palvelusuuntautuneessa arkkitehtuurissa (SOA, *service-oriented architecture*) (katso jäljempänä).

Ethernet	Pakettipohjainen tietoliikenneverkkojen tiedonsiirtoteknologiaperhe, jota käytetään lähiverkoissa (LANs, *local area networks*) ja metroverkoissa (MANs, *metropolitan area networks*) (katso jäljempänä tässä sanastossa).
EU15	EU15-maihin lukeutuvat Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Luxemburg, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska ja Yhdistynyt kuningaskunta.
EuroDOCSIS	Euroopassa käytössä oleva DOCSIS-standardin (katso edellä tässä sanastossa) modifikaatio.
Finnet-liitto	Paikallisten tietoliikenneyhtiöiden keskusjärjestö ja yhteistyöfoorumi, jonka tarkoituksena on jäsenyhtiöidensä lobbaus sekä jäsenyhtiöiden välisen kehityksen ja yhteistyön edistäminen.
FTTx	FTTx (engl. *fiber-to-the-x*) on termi, joka sisältää valokuidulla toteutettavat jakelu- ja tilaajayhteyksien toimitusmuodot, esim. kuitu kiinteistöön tai kuitu kotiin.
GHz	Gigahertsi on 1 000 miljoonaa hertsiä vastaava taajuuden yksikkö.
GSM	GSM (engl. *Global System for Mobile Communication*) on eräs matkaviestinteknologian toisen sukupolven (2G) tekniikka.
hertsi	Yhtä sykliä sekunnissa vastaava taajuuden yksikkö.
HEVC	HEVC (engl. *high efficiency video coding*) on videonpakkausstandardi, jonka ansiosta korkearesoluutioinen videon- ja tiedonpakkaus on mahdollista kehittyneellä rinnakkaiskäsittelyteknologialla.
HFC-verkko	Valokuitupohjainen kaapeliverkko (engl. *hybrid-fixed-coaxial network*).
HMV	Huomattava markkinavoima.
hybridipilvi	Kokonaisuus, jossa asiakas voi ajaa palveluita tai työkuormia oman kapasiteetin tai operaattorin tarjoaman kapasiteetin (*private cloud*) lisäksi julkisessa pilvessä (*public cloud*) ja hyödyntää näitä palveluita saumattomasti samassa kokonaisuudessa.
ICT, tietoliikenne	Tieto- ja viestintäteknologia (engl. *information and communication technology*).
internetprotokolla tai IP	IP on TCP/IP-protokollaperheen verkkoyhteyskäytäntö, joka vastaa verkkolaitteiden osoitteistamisesta ja pakettien reitittämisestä verkossa lähde- ja kohdeosoitteiden välillä.
IP PBX	PBX-järjestelmä (engl. *private branch exchange*) yhdistää puhelimen alanumerot yleiseen puhelinverkkoon ja mahdollistaa yrityksen sisäisen viestinnän. IP PBX on PBX-järjestelmä, jossa on IP-liitettävyys ja joka voi täydentää audio-, video- tai pikaviestintää.
IPTV	IPTV eli laajakaistatelevisio (engl. *Internet Protocol Television*) on järjestelmä, jossa televisiopalveluita jaellaan internetprotokollien mukaisesti LAN:n tai internetin kaltaisen pakettikytkentäisen verkon välityksellä perinteisen antenni-, satelliittisignaali- ja kaapelitelevisioformaatissa tapahtuvan jakelun sijaan.
IPv6	IPv6-tietoliikenneprotokolla on internetprotokollan viimeisin versio (versio 6), joka tarjoaa osoitteistuksen verkoissa oleville tietokoneille ja reitittää liikennettä internetissä.
kaikkikanavainen	Asiakkaille integroitua palvelukokemusta tarjoava kanavienvälinen liiketoimintamalli, jonka ansiosta asiakkaat voivat olla jatkuvassa yhteydessä lukuisten kanavien kautta samanaikaisesti.

kaikkialla katsottava televisiopalvelu (TVE)	Kaikkialla katsottavan televisiopalvelun (engl. *television everywhere service*) ansiosta asiakkaat voivat katsoa televisio-ohjelmia eri laitteilla, kuten televisioilla, älypuhelimilla, tableteilla ja tietokoneilla. Lisäksi asiakkaat voivat valita haluamansa televisiopalvelun.
kanavanippu (MUX)	Kanavanipulla (engl. *multiplex*) tarkoitetaan digitaalisen lähetysjärjestelmän signaalia, jonka avulla kanavat lähetetään katsojalle yhtenä nippuna. Nippu koostuu useista ohjelmista ja palveluista, niihin liittyvästä kuva- ja äänimateriaalista sekä oheispalvelujen datasta.
kapasiteetti	Kaistanleveyden tai suoritustehon määrä, jota verkkoelementti pystyy käsittelemään.
kertamaksuun perustuva televisiopalvelu (TVOD)	Kertamaksuun perustuvan tilausvideopalvelun (engl. *transaction video-on-demand service*) ansiosta yksityisasiakkaat voivat katsoa yksittäin vuokrattavia nimikkeitä.
kiinteä yhteys	Puhe- tai datayhteys, joka on vuokrattu kahden tai useamman paikan yhdistämiseksi tilaajan yksinomaista käyttöä varten.
kuitu kiinteistöön/ yritykseen/kellariin (FTTB)	Kuitu kiinteistöön (engl. *fiber-to-the building*), kuitu yritykseen (engl. *fiber-to-the-business*) tai kuitu kellariin (engl. *fiber-to-the-basement*) -ratkaisulla kuitu saavuttaa kiinteistön rajan, kuten kerrostalon kellarin.
kuitu kotiin (FTTH)	Kuitu kotiin (engl. *fiber to the home*) -ratkaisu on valokuituteknologia, joka liittää asuintalon asiakkaat suoraan kuituverkkoon.
langaton lähiverkko (WLAN)	Langaton lähiverkko (engl. *wireless local area network*) on lähiverkko, jossa laitteet viestivät langattomasti.
lankaverkko	Fyysinen yhteys, joka yhdistää tilaajan puhelinvaihteeseen. Lisäksi lankaverkkoon sisältyy kiinteitä langattomia järjestelmiä, joilla käyttäjät voivat käyttää kiinteissä paikoissa langatonta yhteyttä (esimerkiksi langattomia puhelimia) soittaakseen puhelinvaihteeseen.
liiketulos	Tulos ennen veroja, osuutta osakkuusyritysten tuloksista sekä rahoitustuottoja ja -kuluja.
liittymäkohtainen liikevaihto (ARPU)	ARPU (engl. *average revenue per user*) on tietoliikennealalla käytetty mittayksikkö, joka lasketaan yleensä jakamalla tietyn tuoteryhmän kokonaisliikevaihto tilaajamäärän keskiarvolla tietyllä ajanjaksolla.
liittymäsopimukseen perustuva tilausvideopalvelu (SVOD)	Liittymäsopimukseen perustuvan tilausvideopalvelun (engl. *subscription-based video-on-demand service*) ansiosta käyttäjät voivat valita ja katsoa/kuunnella video- tai audiosisältöä haluamanaan ajankohtana sen sijaan, että tekevät sen tiettynä lähetysaikana.
LTE	LTE (engl. *long term evolution*) on 4G-matkaviestinteknologia, jonka tietoliikennealan järjestöjen välinen Third Generation Partnership ject -yhteistyöhanke on standardisoinut.
LVM	Liikenne- ja viestintäministeriö.
lyhytsanomapalvelu (SMS)	Lyhytsanomapalvelu (engl. *short message service*) eli tekstiviestipalvelu, jonka ansiosta käyttäjät voivat lähettää lyhytsanomia (enintään 160 merkkiä) toisille käyttäjille.
lähiverkko (LAN)	Lähiverkko (engl. *local area network*) on tietokoneverkko, joka yhdistää rajatulla alueella (esimerkiksi asunnossa tai toimistorakennuksessa) sijaitsevat tietokoneet toisiinsa ja jonka verkkolaitteet ja yhteenliittämiset hoidetaan paikallisesti.

M2M	Laitteiden välinen (engl. *machine-to-machine*) suora viestintä, jossa käytetään mitä tahansa viestintäkanavaa, sekä langallisia että langattomia, usein teollisen internetin kautta (katso jäljempänä tässä sanastossa).
matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattori (MVNO)	Matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattori (engl. *mobile virtual network operator*) on matkaviestinoperaattori, jolla ei ole itsellään verkkotoimilupaa ja jolla ei yleensä ole omaa verkkoinfrastruktuuria. Sen sijaan matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattoreilla on liiketoimintajärjestelyitä matkaviestinoperaattoreiden kanssa verkon käyttöoikeuden hankkimiseksi ja sen myymiseksi omille tilaajilleen.
matkaviestinoperaattori (MNO)	Matkaviestinoperaattori (engl. *mobile network operator*) on yhtiö, jolla on kohdennettuja taajuuksia ja vaadittava infrastruktuuri itsenäistä matkaviestinverkkoa varten, toisin kuin matkaviestinnän virtuaaliverkko-operaattorilla.
MHz	Megahertsi on miljoonaa hertsiä vastaava taajuuden yksikkö.
MMS	Multimediasanomapalvelu (engl. *multimedia messaging service*) on lyhytsanomapalvelun (SMS) kehitys, jonka ansiosta käyttäjät voivat lähettää multimediasisältöä, kuten kuvia, ääntä ja videokuvaa, toisille käyttäjille.
mobiililaajakaista	Matkaviestinverkon tiedonsiirtopalvelut, joiden tarjoamiseen käytetään tavallisesti 3G- tai 4G-standardeja.
MPLS	MPLS (engl. *multi protocol label switching*) on menetelmä, jota käytetään IP/ATM-verkkojen (Asynchronous Transfer Mode eli asynkroninen tiedonsiirtotapa käyttäjäliikenteen siirtoon) yli kulkevan tietoliikenteen tehostamiseen.
MSR	MSR (*Multistandard Radio*) on moniteknologiaradio, eli radioyksikkö, joka mahdollistaa useamman matkaviestinstandardin mukaisen radiosignaalin lähettämisen ja vastaanoton samasta radioyksiköstä.
MTR	Terminointimaksut (engl. *mobile termination rates*) ovat ne yhdysliikennemaksut, jotka matkaviestinoperaattori veloittaa toisilta matkaviestinoperaattoreilta sen verkkoon laskevista puheluista.
Multi-DRM	Multi-DRM (engl. *multiple digital rights management*) viittaa useiden digitaalisten käyttöoikeuksien hallintaan tarkoitettuihin järjestelmiin.
normaalitarkkuuden kanavat	Normaalin tarkkuuden televisioresoluutio, joka tavallisesti lähetetään joko 576i- tai 480i-formaatissa.
ohjelmistopohjainen SIM-kortti	Laitevalmistajien edistämä menetelmä, jolla SIM-kortin toiminnat tehdään puhelimen ohjelmistolla ilman fyysistä SIM-korttia.
ohjelmointirajapinta (API)	API (engl. *application programming interface*) on kokonaisuus, joka koostuu tietokoneohjelmoinnissa ohjelmistojen ja sovellusten luomiseen käytettävistä rutiinimääritelmistä, protokollista ja työkaluista.
operaattori	Yritys, jonka harjoittamaan liiketoimintaan liittyy omien verkkojen rakentaminen ja niiden hallinta.
OTT-sovellus	Mikä tahansa sovellus tai palvelu, joka toimii internetin kautta ja ”ohittaa” siten jakelussa operaattorin. OTT-palvelut liittyvät tavallisesti mediaan ja viestintään, ja ne ovat yleensä, elleivät jopa aina, halvempia kuin perinteiset toimitustavat.
penetraatio	Yleensä prosentteina ilmoitettava mittayksikkö, joka mittaa tietoliikennepalveluiden käyttöastetta. Penetraatio (myös penetraatioaste) lasketaan tavallisesti jakamalla tilaajien tai yhteyksien määrä joko palvelua käyttävien kotitalouksien tai asukkaiden määrällä.
peruuttamattomat käyttöoikeudet	Peruuttamattomat käyttöoikeudet (*indefeasible rights of use, IRU*) ovat viestintäkaapelista (esimerkiksi valokuituverkosta) vastaavien operaattoreiden ja asi-

akkaan välisiä sopimusjärjestelyitä. Ne ovat yksinoikeudellisia, rajoittamattomia ja peruuttamattomia oikeuksia kapasiteetin (mukaan luettuna laitteet, kuidut tai kapasiteetti) käyttöön missä tahansa oikeudellisessa tarkoituksessa. Peruuttamattomiin käyttöoikeuksiin liittyvät maksut maksetaan lähtökohtaisesti etukäteen kertasummana määräaikaisesta käytöstä.

postpaid — Matkaviestinliittymät, joista maksetaan toistuvasti ja joiden edellytyksenä on, että asiakkaat pysyvät tilaajina tietyn ajan.

prepaid — Matkaviestinliittymät, joiden edellytyksenä on, että asiakkaat maksavat liittymille ladattavasta saldosta etukäteen ilman ajallista sitoutumista.

PVR — Tallennuslaite (engl. *personal video recorder*).

quadruple-play — Kiinteän verkon ja matkaviestinverkon palveluita (vähittäiskaupan puhepalveluita, kiinteän verkon internetiä ja matkaviestinpalveluita) ja televisio- ja videopalveluita yhdistävä palvelukokonaisuus.

runkoverkko — Runkoverkolla tarkoitetaan tietoliikenneverkkojen ydintä suurikapasiteettisine yhteyksineen. Runkoverkko liittää kriittiset ja suurikapasiteettiset tietoliikenteen palvelut alueellisiin jakeluverkkoihin.

SIM-kortit — SIM-kortit (engl. *subscriber identity module cards*) ovat kortteja, joissa on pieni siru autentikointia ja salausavainten hallintaa varten.

SIP — SIP (engl. *session initiation protocol*) on tietoliikenneprotokolla, jota käytetään multimediaviestinnän signalointiin ja hallintaan. Sitä käytetään yleensä IP-verkkojen yli soitettavissa puheluissa ja videopuheluissa sekä pikaviestinnässä.

SIP trunk — SIP-tietoliikenneprotokollaan (katso edellä) perustuva puheenvälitys IP-protokollan päällä (VoIP, *voice over internet protocol*) (katso jäljempänä tässä sanastossa) ja suoratoistomediapalvelu, jonka avulla puhelinpalvelut toimitetaan asiakkaille, joilla on SIP-protokollaan pohjautuvat IP-PBX-välineet.

SOM — Palvelutilausten hallinta (engl. *service order management*).

taajuus — Sähkövirran vaihtelunopeus, joka mitataan yleensä hertseinä (Hz). Se kuvaa myös yleispiirteistä sijaintia radiotaajuusalueella, kuten 800 MHz, 900 MHz, 1 800 MHz tai 2 100 MHz.

taajuusalue — Jatkuva taajuuksien muodostama alue, joka on yleensä laaja ja jossa radioaalloilla on tiettyjä yhteisiä piirteitä.

taloyhtiö — Asunto-osakeyhtiö, jonka tarkoitus on omistaa tai hallita rakennuksia asunto-osakeyhtiön osakkeiden välityksellä. Osakkeet tuottavat oikeuden hallita tiettyä asuinhuoneistoa tai muuta osaa taloyhtiön hallinnassa olevasta rakennuksesta.

tavu — Tavallisimmin kahdeksasta bitistä koostuva yksikkö (jolla pystytään kuvaamaan yhtä kirjain- tai numeromerkkiä), jota tietokone käsittelee yhtenä tiedon yksikkönä.

teollinen internet — Fyysisten laitteiden, ajoneuvojen ja muiden esineiden verkko, johon on sisällytetty elektronisia laitteita, ohjelmistoja, sensoreita, käyttölaitteita ja verkkoyhteyksiä, joiden ansiosta nämä esineet voivat kerätä ja vaihtaa tietoa.

terminointimaksu — Maksu, jonka vastaanottava operaattori veloittaa verkkoonsa laskevista puheluista. Katso kohta ”*Sääntely*”.

teräväpiirto (HD) — Teräväpiirtoisia televisioresoluutioita, jotka lähetetään joko 1080p-, 1080i- tai 720p-formaatissa.

tilaaja — Henkilö tai yhteisö, joka on osapuolena tietoliikennepalveluiden tarjoajan kanssa tehdyssä sopimuksessa tällaisten palveluiden toimittamisesta. Sellaisenaan yksittäinen tilaaja (katso jäljempänä tässä sanastossa) voi olla osapuolena useis-

	sa yksittäisissä tietoliikennepalveluita koskevissa sopimuksissa ja näin ollen yksittäinen tilaaja lasketaan useaksi tilaajaksi.
tukiasema	Tukiasema on laitepaikka, johon matkaviestinverkon radio- ja prosessointiyksiköt sekä antennit sijoitetaan. Tukiasema tarjoaa matkaviestinpalveluiden radioyhteyden tietylle maantieteelliselle alueelle.
UHF MUX	UHF-taajuusalueen kanavanippu.
UMTS	3G-matkapuhelinteknologia (engl. *universal mobile telecommunications system*).
WebRTC	WebRTC (engl. *web real-time communications*) on avoimeen lähdekoodiin perustuva hanke, jossa upotetaan reaaliaikaisia puhe-, teksti- ja videoviestintäominaisuuksia verkkoselaimiin.
verkko	Yhteenkytketty tietoliikennekomponenttien kokonaisuus, joka muodostuu toisiinsa ja asiakkaan laitteeseen siirtoyhteyksillä kytketyistä verkkoelementeistä. Siirtoyhteydet voivat perustua valokuidulla toteutettaviin tai metallisiin kaapeleihin tai kaksipisteradioyhteyksiin.
virtuaalinen erillisverkko (VPN)	Virtuaalisella erillisverkolla (engl. *virtual private network*) voidaan turvallisesti yhdistää kaksi tai useampia paikkoja julkisen verkon yli.
VoD	Tilausvideopalvelu (engl. *video on demand*).
VoIP	VoIP (engl. *voice over internet protocol*) on internetin tai internetprotokollan kautta tarjottava puhelinpalvelu, jonka käyttämiseksi tarvitaan tietokone, äänikortti, asiaankuuluvaa ohjelmisto ja verkkoliityntä.
VoLTE	VoLTE (engl. *voice over long term evolution*) on digitaalinen puhepalvelupaketti, joka toimitetaan IP-protokollan päällä LTE-liityntäverkon (katso edellä tässä sanastossa) kautta.
VoWiFi	VoWiFi (engl. *voice over WiFi*) on älypuhelimien ominaisuus, jonka ansiosta matkaviestinverkon käyttäjä voi käyttää samaa puhelinnumeroa ja samaa älypuhelimen numeronvalitsinrajapintaa soittaessaan puhelun matkapuhelinverkon tai minkä tahansa WiFi-verkon kautta.
VPBX	VPBX (engl. *virtual private branch exchange*) on yrityksille tarkoitettu puhelinjärjestelmä, joka tarjoaa yleisen puhelinjärjestelmän kautta esimerkiksi seuraavat asiat: puhelunreititys, follow-me-puhelut, vastaajapalvelu, faksi ja puheluiden jonotusjärjestelmä.
XaaS	Xaas (engl. *anything-as-a-service*) on käsite, joka viittaa internetissä pilvipalveluiden kautta saatavilla olevien palveluiden kasvavaan monipuolisuuteen sen sijaan, että palveluita tarjottaisiin paikallisesti tai toimitiloissa.
xDSL	Teknologiaperhe, johon lukeutuvat ADSL ja VDSL ja joka tarjoaa digitaalisen tiedonsiirron kuparijohtojen kautta.
yhden henkilön toimisto tai kotitoimisto (SoHo)	Yhden henkilön käytössä oleva toimisto tai kotitoimisto (engl. *single office/ home office*).
yhdysliikenne	Tapa, jolla verkot ovat yhteydessä toisiinsa. Yhdysliikennemaksuilla tarkoitetaan verkko-operaattoreiden toisiltaan veloittamia maksuja liikenteen hyväksymisestä tai liikenteen toimittamisesta. Toisten verkko-operaattoreiden kanssa tekemämme yhdysliikennesopimukset on kuvailtu Listalleottoesitteen kohdassa ”*Liiketoiminta – DNA:n liiketoimintaan liittyvät merkittävät sopimukset*”.
tilaaja	Henkilö tai yhteisö, joka on osapuolena tietoliikennepalveluiden tarjoajan kanssa tällaisten palveluiden toimittamisesta tehdyssä yhdessä tai useammassa sopimuksessa.

TILINPÄÄTÖKSET JA OSAVUOSITIEDOT

Yhtiön tilintarkastetut konsernitilinpäätökset 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta sekä niihin liittyvä tilintarkastuskertomus F-1

Yhtiön tilintarkastamattomat taloudelliset tiedot 30.9.2016 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta mukaan luettuina tilintarkastamattomat vertailutiedot 30.9.2015 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta sekä näitä koskeva tilintarkastajan raportti yleisluontoisesta tarkastuksesta F-55

DNA OYJ:N (AIKAISEMMIN DNA OY) KONSERNITILINPÄÄTÖKSET 31.12.2015, 31.12.2014 JA 31.12.2013 PÄÄTTYNEILTÄ TILIKAUSILTA

KONSERNIN TULOSLASKELMA **F-2**
KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA **F-3**
KONSERNIN TASE **F-4**
KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA **F-5**
LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA **F-6**
KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT **F-7**
1 KONSERNIN PERUSTIEDOT **F-7**
2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET **F-7**
3 RAHOITUSRISKIEN HALLINTA **F-7**
4 SEGMENTTITIEDOT **F-22**
5 LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN **F-24**
6 LIIKEVAIHTO **F-25**
7 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT **F-25**
8 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT **F-26**
9 POISTOT JA ARVONALENTUMISET **F-26**
10 TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT **F-27**
11 RAHOITUSTUOTOT **F-27**
12 RAHOITUSKULUT **F-27**
13 TULOVEROT **F-28**
14 OSAKEKOHTAINEN TULOS **F-28**
15 AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET **F-29**
16 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET JA ARVONALENTUMISTESTAUS **F-30**
17 OSUUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ **F-32**
18 MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT **F-33**
19 SAAMISET **F-33**
20 LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT **F-34**
21 VAIHTO-OMAISUUS **F-35**
22 RAHAVARAT **F-35**
23 OMA PÄÄOMA **F-35**
24 OSAKEPERUSTEISET MAKSUT **F-37**
25 ELÄKEVELVOITTEET **F-39**
26 VARAUKSET **F-42**
27 RAHOITUSVELAT **F-43**
28 OSTOVELAT JA MUUT VELAT **F-44**
29 VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT **F-44**
30 JOHDANNAISET **F-45**
31 MUUT VUOKRASOPIMUKSET **F-46**
32 ANNETUT VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET **F-46**
33 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT **F-46**
34 OIKAISU AIKAISEMMIN RAPORTOITUIHIN TIETOIHIN **F-48**
35 TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT **F-51**
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET **F-52**
TILINTARKASTUSKERTOMUS 2013-2015 ..... **F-53**

KONSERNIN TULOSLASKELMA

Tuhatta euroa	Liite	1.1.–31.12. 2015	2014 (oikaistu*)	2013 (oikaistu*)
Liikevaihto	**6**	**828 800**	**831 541**	**765 092**
Liiketoiminnan muut tuotot	**7**	4 283	1 837	2 404
Materiaalit ja palvelut		-375 009	-407 326	-370 218
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	**10**	-106 850	-100 985	-85 427
Poistot ja arvonalentumiset	**9**	-154 622	-176 626	-147 094
Liiketoiminnan muut kulut	**8**	-123 510	-122 840	-122 445
Liiketulos		**73 093**	**25 601**	**42 312**
Rahoitustuotot	**11**	986	891	1 210
Rahoituskulut	**12**	-12 499	-11 342	-7 175
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	**17**	14	17	-33
Tulos ennen veroja		**61 593**	**15 168**	**36 314**
Tuloverot	**13**	-11 544	-2 771	-8 401
Tilikauden tulos		**50 049**	**12 397**	**27 913**
Jakautuminen				
Emoyrityksen omistajille		50 049	12 397	27 913
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos:				
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)	**14**	5,90	1,46	3,29
Laimennettu osakekohtainen tulos (euroa)	**14**	5,90	1,46	3,29

*Liite 34

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Tuhatta euroa	Liite	1.1.–31.12. 2015	2014 (oikaistu*)	2013 (oikaistu*)
Tilikauden tulos		50 049	12 397	27 913
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen, netto	**25**	249	-535	67
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Rahavirran suojaukset, netto	**12**	112	179	647
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		**361**	**-356**	**714**
Tilikauden laaja tulos yhteensä		**50 410**	**12 041**	**28 627**
Jakautuminen:				
Emoyrityksen omistajille		50 410	12 041	28 627

*Liite 34

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNIN TASE

Tuhatta euroa	Liite	31.12. 2015	2014 (oikaistu*)	2013 (oikaistu*)
Varat				
Pitkäaikaiset varat				
Liikearvo	**16**	327 206	327 206	232 318
Muut aineettomat hyödykkeet	**16**	158 429	176 867	173 925
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	**15**	443 877	432 414	392 299
Osuudet osakkuusyrityksissä	**17**	1 186	2 155	2 142
Myytävissä olevat rahoitusvarat	**18**	215	215	215
Myyntisaamiset ja muut saamiset	**19**	37 874	40 413	38 735
Laskennalliset verosaamiset	**20**	18 840	31 190	31 847
Pitkäaikaiset varat yhteensä		**987 626**	**1 010 460**	**871 481**
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	**21**	21 082	19 497	20 806
Myyntisaamiset ja muut saamiset	**19**	176 591	189 006	154 655
Tuloverosaaminen		5 940	11 628	4 013
Rahavarat	**22**	25 266	10 599	27 055
Lyhytaikaiset varat yhteensä		**228 879**	**230 730**	**206 529**
Varat yhteensä		**1 216 505**	**1 241 190**	**1 078 010**
Oma pääoma				
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma	**23**	72 702	72 702	72 702
Suojausrahasto	**23**	0	-112	-292
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	**23**	607 335	607 335	606 779
Yhtiön omistamat omat osakkeet		-103 388	-103 546	-103 546
Kertyneet voittovarat		-101 778	-84 632	-82 314
Tilikauden tulos		50 049	12 397	27 913
Oma pääoma yhteensä		**524 920**	**504 144**	**521 242**
Velat				
Pitkäaikaiset velat				
Rahoitusvelat	**27**	362 334	327 105	225 845
Eläkevelvoitteet	**25**	1 939	2 219	1 496
Varaukset	**26**	13 023	20 057	7 579
Johdannaisinstrumentit	**30**	0	0	476
Laskennalliset verovelat	**20**	28 285	32 518	38 961
Muut pitkäaikaiset velat		12 502	19 553	21 725
Pitkäaikaiset velat yhteensä		**418 082**	**401 452**	**296 083**
Lyhytaikaiset velat				
Rahoitusvelat	**27**	75 210	162 929	127 879
Varaukset	**26**	1 004	3 137	203
Johdannaisinstrumentit	**30**	0	150	0
Ostovelat ja muut velat	**28**	197 271	169 288	132 504
Tuloverovelka		18	90	100
Lyhytaikaiset velat yhteensä		**273 503**	**335 594**	**260 685**
Velat yhteensä		**691 585**	**737 046**	**556 768**
Oma pääoma ja velat yhteensä		**1 216 505**	**1 241 190**	**1 078 010**

*Liite 34

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Tuhatta euroa	1.1.–31.12. 2015 (oikaistu*)	2014 (oikaistu*)	2013 (oikaistu*)
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden tulos	50 049	12 397	27 913
Oikaisut[1)]	167 003	192 604	159 620
Nettokäyttöpääoman muutos[2)]	35 651	-22 099	-25 639
Saadut osingot	6	6	6
Maksetut korot	-6 768	-8 039	-6 588
Saadut korot	463	580	461
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-1 487	-1 724	-1 600
Maksetut tuloverot	2 096	-10 678	-17 731
Liiketoiminnan nettorahavirta	**247 012**	**163 047**	**136 440**
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-152 398	-129 629	-129 976
Pitkäaikaisten omaisuuserien myynnit	1 026	131	460
Hankitut tytäryritykset vähennettynä hankituilla rahavaroilla	0	-156 838	-40 496
Muut sijoitukset	1 637	-400	0
Investointien nettorahavirta	**-149 735**	**-286 736**	**-170 012**
Rahoituksen rahavirrat			
Osakeannista saadut maksut	158	557	0
Osingonjako	-30 041	-30 014	-35 016
Lainojen nostot	274 561	544 010	307 093
Lainojen takaisinmaksut	-327 288	-407 321	-219 674
Rahoituksen nettorahavirta	**-82 610**	**107 232**	**52 403**
Rahavarojen muutos	14 667	-16 456	18 831
Rahavarat tilikauden alussa 1.1.	10 599	27 055	8 224
Rahavarat tilikauden lopussa 31.12.	25 266	10 599	27 055
(1) Oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset	154 622	176 626	147 094
Nettovoitot pitkäaikaisten omaisuuserien myynnistä	-1 215	-131	-320
Muut liiketoimet joihin ei liity maksutapahtumaa	-14	269	-108
Rahoitustuotot ja -kulut	11 513	10 451	5 965
Tuloverot	11 544	2 771	8 401
Varausten muutos	-9 447	2 620	-1 412
Oikaisut yhteensä	**167 003**	**192 604**	**159 620**
(2) Nettokäyttöpääoman muutos:			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	15 216	-14 142	-2 308
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 585	1 408	-3 065
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	22 020	-9 365	-20 266
Nettokäyttöpääoman muutos yhteensä	**35 651**	**-22 099**	**-25 639**

*Liite 34

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Tuhatta euroa	Liite	Osake-pääoma	Suojaus-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Yhtiön omista-mat omat osakkeet	Kertyneet voitto-varat	Oma pääoma yhteensä
1.1.2013		**72 702**	**-939**	**606 779**	**-103 546**	**-47 200**	**527 798**
Tilikauden laaja tulos							
Tilikauden tulos oikaistu*						27 913	27 913
Muut laajan tuloksen erät							
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen						67	67
Rahavirran suojaukset	**12**		647				647
Muut laajan tuloksen erät yhteensä ve-rovaikutuksella oikaistuina			647			67	714
Tilikauden laaja tulos		**0**	**647**	**0**	**0**	**27 980**	**28 627**
Liiketoimet omistajien kanssa							
Myönnetyt optiot	**24**					-165	-165
Osinko vuodelta 2012	**23**					-35 016	-35 016
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä					**0**	**-35 182**	**-35 182**
31.12.2013		**72 702**	**-292**	**606 779**	**-103 546**	**-54 401**	**521 242**
1.1.2014		**72 702**	**-292**	**606 779**	**-103 546**	**-54 401**	**521 242**
Tilikauden laaja tulos							
Tilikauden tulos oikaistu*						12 397	12 397
Muut laajan tuloksen erät							
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen						-535	-535
Rahavirran suojaukset	**12**		179				179
Muut laajan tuloksen erät yhteensä ve-rovaikutuksella oikaistuina			179			-535	-356
Tilikauden laaja tulos		**0**	**179**	**0**	**0**	**11 862**	**12 041**
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osakeanti				557			557
Osakekannustinjärjestelmä	**24**					320	320
Osinko vuodelta 2013	**23**					-30 014	-30 014
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				**557**	**0**	**-29 694**	**-29 137**
31.12.2014		**72 702**	**-112**	**607 335**	**-103 546**	**-72 235**	**504 144**
1.1.2015		**72 702**	**-112**	**607 335**	**-103 546**	**-72 235**	**504 144**
Tilikauden laaja tulos							
Tilikauden tulos						50 049	50 049
Muut laajan tuloksen erät							
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen						249	249
Rahavirran suojaukset	**12**		112				112
Muut laajan tuloksen erät yhteensä ve-rovaikutuksella oikaistuina			112			249	361
Tilikauden laaja tulos		**0**	**112**	**0**	**0**	**50 298**	**50 410**
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osakeanti					158	-158	0
Osakekannustinjärjestelmä	**24**					407	407
Osinko vuodelta 2014	**23**					-30 041	-30 041
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				0	158	-29 792	-29 634
31.12.2015		**72 702**	**0**	**607 335**	**-103 388**	**-51 729**	**524 920**

*Liite 34

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1 Konsernin perustiedot

DNA Oy -konserni (”DNA”, ”Yhtiö”) on valtakunnallinen tietoliikennepalvelujen toimittaja. Konsernin emoyhtiö on DNA Oy. Emoyhtiön kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Läkkisepäntie 21.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Laatimisperusta

Tämä konsernitilinpäätös, joka sisältää konsernin tuloslaskelmat, laajat tuloslaskelmat, rahavirtalaskelmat ja laskelmat oman pääoman muutoksista tilikausilta 2015, 2014 ja 2013 sekä konsernitaseet 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 liitetietoineen (“Konsernitilinpäätös”) on laadittu ainoastaan sisällytettäväksi Listalleottoesitteeseen, joka on laadittu DNA Oy:n osakkeiden listaamiseksi Nasdaq Helsingin pörssilistalle eikä tätä konsernitilinpäätöstä voida käyttää muuhun tarkoitukseen. Koska konsernitilinpäätös on laadittu sisällytettäväksi Listalleottoesitteeseen, hallituksen toimintakertomusta eikä emoyhtiön tietoja ole esitetty. Tämä konsernitilinpäätös ei ole DNA Oy:n lakisääteinen konsernitilinpäätös. Tähän konsernitilinpäätökseen sisältyviä tietoja on joiltain osin täydennetty Yhtiön aikaisemmin julkaistuihin tilinpäätöksiin nähden lähinnä laadintaperiaatteiden osalta sekä tiettyjen uudelleen luokittelujen osalta, jotka on tarkemmin esitetty tämän Konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 34. DNA Oy:n hallitus on hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi Listalleottoesitteessä kokouksessaan 20.10.2016.

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2015 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksyttyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on pääosin laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia rahoitusvaroja ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, jotka on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina.

Käyttöön otetut uudet standardit

Seuraavat standardit ja standardien muutokset on otettu konsernissa käyttöön 1.1.2015 alkaneella tilikaudella:

IAS19:n ”*Työsuhde-etuudet*” muutos ”*Etuuspohjaiset järjestelyt: työntekijöiden maksusuoritukset*” (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla on selvennetty kirjanpitokäsittelyä, kun etuuspohjaisessa järjestelyssä edellytetään työntekijöiden tai kolmansien osapuolien maksuja järjestelyyn. Standardimuutoksilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset 2010–2012 ja 2011–2013 (sovellettava pääosin 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements-menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutoksilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Muilla tilikauden alusta voimaan tulleilla muutoksilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyritys DNA Oy ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta yrityksessä, jos se olemalla osallisena siinä altistuu sen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa.

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisien osuuksien käypänä arvona. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan ja esitetään erässä liiketoiminnan muut kulut. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen nettovarallisuudesta.

Määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistetun osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon, merkitään taseeseen liikearvoksi. Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot, sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille sekä laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana. Konsernilla ei ole ollut määräysvallattomia omistajia tilikausilla 2013–2015.

Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta syntyy pääsääntöisesti silloin, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa.

Osakkuusyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten velvoitteiden täyttämiseen. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrityksen välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osakkuusyrityssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksista on esitetty omana eränään liikevoiton jälkeen. Vastaavasti konsernin osuus osakkuusyrityksen muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuusyrityksillä ei ole ollut tällaisia eriä tilikausilla 2013–2015.

Yhteisjärjestelyt

Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta. Yhteisjärjestely on joko yhteinen toiminto tai yhteisyritys. Yhteisyritys on järjestely, jossa konsernilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, kun taas yhteisessä toiminnossa konsernilla on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita.

Tilikaudella 2014 perustettua Suomen Yhteisverkko Oy:tä käsitellään kirjanpidossa IFRS 11 mukaisesti yhteisenä toimintona. Osapuolilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, sillä sopimusjärjestelyn perusteella kaikki merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät osapuolten yksimielistä hyväksymistä. Yhteisjärjestely on luokiteltu yhteiseksi toiminnoksi koska Suomen Yhteisverkko Oy:n omistajilla on varoja koskevia oikeuksia ja järjestelyyn liittyviä velvoitteita, ja sopimusjärjestelyssä määrätään tuottojen ja kulujen jakamisesta yhteisjärjestelyn osapuolten kesken. DNA sisällyttää konsernitilinpäätökseensä osuuteensa varoista, veloista, tuotoista ja kuluista.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentit raportoidaan ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa yhdenmukaisella tavalla ja DNA:n toimintasegmentit muodostavat myös raportoitavat segmentit. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista, on nimetty strategisia ja operatiivisia päätöksiä tekevä toimitusjohtaja.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muutettu toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kursseja käyttäen. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuttamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon.

Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti toteumahetkellä.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Poistoajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	
Rakennukset	25 vuotta
Muut rakennelmat	10–25 vuotta

Koneet ja kalusto	
Verkot	5–15 vuotta
Koneet ja laitteet	3–15 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisen raportointikauden yhteydessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Poistojen kirjaaminen lopetetaan tilanteessa, jossa aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo on määrä, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankitun tytäryrityksen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Tytäryritysten hankinnasta syntyvä liikearvo sisältyy aineettomiin hyödykkeisiin. Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta, ja se merkitään taseeseen hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten toimintasegmenteille.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Uusien tai kehittyneempien tuotteiden suunnittelusta johtuvat kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Aktivoidut kehittämismenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida enää myöhemmin. Hyödykkeestä kirjataan poistoja siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Aktivoidut kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyinä. Konsernilla ei tällä hetkellä ole keskeneräisiä aktivoituja kehittämismenoja

Asiakassuhteet

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut asiakassuhteet kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Niiden taloudellinen vaikutusaika on rajallinen, joten ne merkitään taseeseen hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla. Asiakassuhteista kirjataan tasapoistot niiden odotettavissa olevana taloudellisena vaikutusaikana.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

Kehittämismenot	3 vuotta
Asiakassopimukset ja niihin liittyvät asiakassuhteet	1–20 vuotta
IT-ohjelmistot	3–10 vuotta
Brändi	10–30 vuotta
Toimilupa	20 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	2–10 vuotta

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan todennäköiseen nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut myynnistä johtuvat menot. Vaihto-omaisuuden arvostamisessa käytetään painotettua keskihintaa.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin. Konserni on vuokrannut rahoitusleasingsopimuksilla lähinnä televerkko- ja IT-laitteita.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Liikearvo ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä siitä, että hyödykkeen arvo saattaa olla alentunut. Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajalliset aineettomat hyödykkeet ja aineelliset hyödykkeet testaan arvonalentumisen varalta aina, kun joidenkin tapahtumien tai olosuhdemuutosten johdosta on viitteitä siitä, että omaisuuserän tasearvo ei vastaa kerrytettävissä olevaa rahamäärää.

Omaisuuserät ryhmitellään arvonalentumisen arviointia varten alimmille tasoille jotka kerryttävät pitkälti riippumattomia rahavirtoja.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroja määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määritettäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalentumistappiota ei kuiten-

kaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkevakuutusyhtiöissä oleva TyEL-eläkevakuutus on käsitelty maksupohjaisena järjestelynä.

Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan tehdään kiinteitä maksusuorituksia erilliselle yksikölle ja konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen ja aiempien tilikausien työsuoritukseen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuuspohjaisia.

Etuuspohjaisessa järjestelyssä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta.

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi velvoitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuuspohjaisen velvoitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Velvoitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja erääntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tulokseen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloitukseksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa julkisesti tai yksityisesti hallinnoitaviin eläkevakuutuksiin maksuja, jotka ovat pakollisia, sopimukseen perustuvia tai vapaaehtoisia. Konsernilla ei ole näiden suoritusten lisäksi muita maksuvelvoitteita. Suoritetut maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritetut maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

Osakeperusteinen palkitseminen

DNA Oy:llä on omana pääomana maksettaviksi luokiteltuja osakeperusteisia palkitsemisjärjestelmiä, joiden perusteella avainhenkilöt suorittavat työtä konsernin oman pääoman ehtoisia instrumentteja vastaan. Maksut suoritetaan joko osakkeina tai rahana. Oman pääoman ehtoisia instrumentteja vastaan saatavan työsuorituksen käypä arvo kirjataan kuluksi. Kuluksi kirjattava kokonaismäärä perustuu myönnettyjen instrumenttien käypään arvoon myöntämishetkellä ja käteisvaroina maksettavan osuuden osalta raportointipäivän käypään arvoon. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan ajanjaksolle, jonka kuluessa kaikkien oikeuden syntymisehtojen on määrä täyttyä. Arvio siitä, miten moneen oman pääoman ehtoiseen instrumenttiin odotetaan syntyvän oikeus, tarkistetaan jokaisen raportointikauden lopussa. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdollinen vaikutus merkitään tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan ja velkoihin tehdään vastaava oikaisu.

Oman pääoman ehtoisten instrumenttien merkinnästä saatavat maksut vähennettynä niistä välittömästi johtuvilla transaktiomenoilla kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta tarkasteluhetkellä ja velvoitteeseen liittyvistä riskeistä. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat väistämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt. Konsernin tulevista liiketoiminnan tappiosta ei kirjata varausta.

Omaisuuserien käytöstä poistamiseen liittyvistä velvoitteista kirjataan varaus (purkuvaraus) silloin, kun konsernilla on sopimuksen perusteella velvoite, joka liittyy vuokrattujen laite- ja antennipaikkojen sekä puhelinpylväiden ja mastojen käytöstä poistamiseen.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta tai jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisakanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostuksista, käyttämättömistä vahvistetuista tappiosta ja hyllypoistoista.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä tai käytännössä hyväksyttyjä verokantoja.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Tuloutusperiaatteet

Konsernin liikevaihto koostuu pääosin puhe-, data-, TV-palveluiden sekä operaattoripalveluiden tuotoista, kausi-, avaus- ja ylläpitomaksuista sekä laitemyyntituotoista. Myynti kirjataan käypään arvoon, joka pääsääntöisesti vastaa myyntiarvoa, oikaistuna myönnetyillä alennuksilla ja myyntiin liittyvillä veroilla.

Tuotot kirjataan sillä kaudella, jolloin palvelu on suoritettu, joko toteutuneiden liikennemäärien tai sopimuksen voimassaolon perusteella. Tuotot palveluista kirjataan, kun on todennäköistä, että taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja tuotot sekä liiketoimeen liittyvät menot on luotettavasti määritettävissä. Puhe- ja datapalvelujen tuotot kirjataan palvelujen todellisen käytön mukaan. Yhdysliikennetuotot puhe- ja dataliikenteestä muilta operaattoreilta kirjataan yhdysliikenteen rajapinnan ylittäessä DNA:n verkon. Kun loppuasiakasta laskutetaan ulkopuolisen sisältöpalvelun tuottajan palveluista eli kun DNA toimii palvelun välittäjänä, tuottoihin ei kirjata palvelun tuottajan puolesta perittyjä maksuja.

Liittymämaksut kirjataan tuotoksi liittymän voimassaoloaikana. Pääasiassa matkapuhelimiin myytäviin etukäteen maksettujen puhelinkorttien myynti jaksotetaan ja tuloutetaan korttien todellisen käytön mukaisesti. Puhelinliittymän avaus- ja kytkentämaksut kirjataan liittymän avaushetkellä. Laitemyynti tuloutetaan toimituksen tapahduttua ja omistukseen liittyvien merkittävien riskien sekä etujen siirryttyä asiakkaalle, pääsääntöisesti toimitushetkellä ja asiakkaan hyväksynnän jälkeen.

DNA voi kytkeä yhteen palveluja ja tuotteita yhdeksi tarjoamaksi. Tarjoamaan voi kuulua tuotteen, palvelun tai käyttöoikeuden toimittaminen tai suorittaminen (kytkykauppa) ja maksusuoritus voi tapahtua joko erillismaksuna tai erillismaksun ja jatkuvan maksuvirran yhdistelmänä. Laitteen osuus kirjataan erillään palvelusta, jos kumpaakin suoritetta myydään erillisenä ja omistusoikeus laitteeseen siirtyy loppuasiakkaalle. Kytkykaupoissa tuotto tulee kohdistaa laitteelle ja palveluille niiden käypien arvojen suhteellisten osuuksien mukaan mutta mikäli käypää arvoa ei voi määritellä luotettavasti toimitetuille erille, mutta se voidaan määritellä toimittamattomille erille, käytetään jäännösmenetelmää. Jäännösmenetelmässä toimitetuille erille kohdistettu arvo vastaa järjestelyn kokonaisarvoa vähennettynä toimittamattomien erien yhteisellä käyvällä arvolla. DNA soveltaa kytkysopimuksiin jäännösmenetelmää. Kytkysopimuksiin liittyvät tulevat tuotot on diskontattu nykyarvoon ja tulevien tuottojen korkotekijä kirjataan rahoitustuottoihin.

DNA tarjoaa yritysasiakkaille kattavia viestintäpalveluiden toimintopalvelusopimuksia, joihin voivat kuulua vaihdepalvelut, kiinteän verkon puhelinpalvelut, langattomat puhelinpalvelut, tiedonsiirtopalvelut sekä muut mahdolliset asiakas-

kohtaiset palvelut. Toimintopalvelusopimusten tuotot tuloutetaan sopimuksen kestoaikana sitä mukaan kun sopimuksen mukaisia palveluja suoritetaan.

Pitkäaikaishankkeen tuotot ja kulut kirjataan valmistusasteen perusteella. Valmistusaste määritellään kuhunkin hankkeeseen liittyen tarkasteluhetkeen mennessä suoritetusta työstä aiheutuneiden menojen osuutena hankkeen arvioiduista kokonaismenoista. Jos on todennäköistä, että hankkeen kokonaiskustannukset ylittävät hankkeesta saatavat tuotot, kirjataan ennakoitu tappio välittömästi kuluksi. Silloin kun hankkeen lopputulos ei ole luotettavasti arvioitavissa, tuottoja kirjataan vain siihen määrään asti kuin hankkeen toteutuneita menoja vastaava määrä on todennäköisesti kerrytettävissä.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella ja rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon. Transaktiomenot sisällytetään alkuperäiseen arvoon, ellei kyseessä ole käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvara. Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeus rahavirtoihin on lakannut tai siirretty toiselle osapuolelle niin, että taseesta pois kirjaamisen ehdot täyttyvät.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat rahoitusvaroja, jotka on hankittu joko kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi tai rahoitusvaroja, jotka luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tähän ryhmään. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutokset kirjataan rahoitustuottoihin tai -kuluihin. DNA konsernissa tämä erä muodostuu tulosvaikutteisesti arvostettavista johdannaisista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä yritys pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Ne sisältyvät taseessa ryhmään saamiset ja luokitellaan lyhytaikaisiksi, jos ne erääntyvät alle 12 kuukauden kuluessa. Ryhmän varat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon. Myyntisaamiset on merkittävin lainoihin ja muihin saamisiin sisältyvä erä.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne arvostetaan käypään arvoon. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitus pitää alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin. Konserni on luokitellut tähän ryhmään osakesijoitukset, koska niillä ei ole tarkoitus käydä aktiivista kauppaa ja ne ovat pitkäaikaisia. Käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja ne esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Noteeraamattomat osakkeet arvostetaan hankintamenoon, jos käypää arvoa ei pystytä luotettavasti arvioimaan tai kyseisen osakkeen markkina on hyvin epälikvidi.

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta ja vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Konsernitileihin liittyvät luottotilit sisältyvät lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin.

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkun rahoitusvaran tai varojen ryhmän arvo on alentunut. Jos on objektiivista näyttöä siitä, että erän arvo on alentunut, tappion määrä kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli myöhemmin arvonalennustappion määrä pienenee, korkosijoituksesta kirjattu arvonalennustappio perutaan tuloslaskelman kautta, mutta osakesijoituksen arvonalentumistappiota ei saa perua tulosvaikutteisesti.

Myyntisaamisista kirjataan erilliselle tilille arvonalennustappio silloin, kun on objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perittyä täysimääräisesti. Tällaista objektiivista näyttöä on muun muassa maksun viivästyminen yli 180 päivää. Arvonalentumisen suuruus määritetään vähentämällä omaisuuserän kirjanpitoarvosta alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvo. Myyntisaamisen kirjanpitoarvo alennetaan käyttämällä

erillistä vähennystiliä, ja tappio merkitään tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin kuluihin. Kun varmistuu, ettei myyntisaamista saada perityksi, se kirjataan pois taseesta myyntisaamisten vähennystiliä vastaan. Jos aiemmin pois kirjatusta erästä saadaan myöhemmin suoritus, se kirjataan vähentämään liiketoiminnan muita kuluja.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin velkoihin. Lainalimiiteistä maksettavat palkkiot kirjataan lainaan liittyvinä transaktiomenoina siltä osin kuin limiitin käyttäminen on todennäköistä. Tällöin palkkio aktivoidaan taseeseen, kunnes laina nostetaan. Jos ei ole näyttöä siitä, että limiittiin kuuluvat lainat tullaan todennäköisesti nostamaan osaksi tai kokonaan, palkkio aktivoidaan ja jaksotetaan kyseisen limiitin voimassaoloajalle.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset kirjataan sekä alun perin että myöhemmin käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Konsernin johdannaiset on määritelty joko rahavirran suojauksiksi tai ne ovat johdannaisia, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Raportoitavina kausina konserni on suojannut velkojen korkoriskiä koronvaihtosopimuksilla, joiden avulla vaihtuvakorkoisia lainoja on muutettu kiinteäkorkoisiksi. Koronvaihtosopimuksiin sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa ja ne täyttävät tehokkaalle suojaukselle asetetut kriteerit. Rahavirran suojauksessa olevien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa. Omaan pääomaan kirjatut kertyneet voitot tai tappiot siirretään tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojauksen kohde vaikuttaa tuloslaskelmaan. Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti erääntyy, myydään tai suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Kuitenkin, jos ennakoidun liiketoimen ei enää oleteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelman rahoituseriin. Suojaussuhteen mahdollinen tehoton osuus kirjataan välittömästi tuloslaskelman rahoituseriin. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot määritetään käyttäen diskontatun rahavirran menetelmää.

Konsernilla voi olla myös johdannaisia, jotka täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat vaatimukset suojausinstrumentille, mutta niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Johdannaiset luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin varoihin tai velkoihin ja ne esitetään pitkäaikaisissa varoissa tai veloissa paitsi jos ne erääntyvät alle 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten sekä realisoituneet että realisoitumattomat käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin tai kuluihin.

Osakepääoma

Ulkona olevat kantaosakkeet esitetään osakepääomana.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan käyttämään kirjanpidollisia arvioita, jotka lähtökohtaisesti vain harvoin vastaavat tosiasiallisia tuloksia. Lisäksi johto joutuu käyttämään harkintaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Nämä arviot perustuvat aikaisempaan kokemukseen sekä useaan muuhun oletukseen, joiden johto uskoo olevan kyseisissä olosuhteissa kohtuullisia ja jotka toimivat perustana tehtäessä harkintaan perustuvia ratkaisuja varojen ja velkojen kirjanpitoarvoista, jotka eivät käy helposti ilmi muista lähteistä. Arvioita ja niiden perustana olevia oletuksia tarkastellaan jatkuvasti. Kirjanpidollisten arvioiden tarkistukset kirjataan sillä kaudella, jolla arvioita muutetaan, sekä kaikilla myöhemmillä kausilla.

Johdon näkemyksen mukaan seuraavilla alueilla joudutaan tekemään vaikeimpia, subjektiivisimpia tai monimutkaisimpia harkintaan perustuvia ratkaisuja tilinpäätöstä laadittaessa. Tietoja sovelletuista tilinpäätöksen laatimisperiaatteista on liitetiedon 2 “Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet” asianmukaisissa kohdissa.

Liiketoimintojen hankinnat

Yrityskaupoissa hankittu nettovarallisuus arvostetaan käypään arvoon. Vastikkeen määrä, joka ylittää hankitun varallisuuden käyvän arvon, kirjataan liikearvoksi. Varallisuuden käyvän arvon määrittäminen perustuu vastaavanlaisten omaisuuserien käypään arvoon (aineelliset omaisuuserät), arvioituihin odotettavissa oleviin rahavirtoihin (aineettomat hyödykkeet kuten asiakassuhteet) tai velvoitteen (kuten vastattaviksi otetut varaukset) täyttämiseksi tarvittavia maksuja koskevan arvioon.

Hankitulle nettovarallisuudelle on vain harvoin olemassa toimivia markkinoita, joilla varojen ja velkojen käypiä arvoja on saatavilla. Tämän vuoksi arvon määrittäminen, joka perustuu jälleenhankinta-arvoon, odotettavissa oleviin rahavirtoihin tai arvioituihin maksuihin, edellyttää johdolta harkintaa ja oletuksia. Käytetyt arviot ja oletukset ovat johdon käsityksen mukaan riittävän luotettavia käyvän arvon määrittämistä ajatellen. Lisätietoja tehdyistä yrityshankinnoista on esitetty liitetiedossa 5 Liiketoimintojen yhdistäminen.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon määrittäminen

Aineettomat hyödykkeet liikearvo mukaan luettuna muodostivat vuonna 2015 noin 40 prosenttia DNA:n kokonaisvaroista (41 % vuonna 2014 ja 38 % vuonna 2013), ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet muodostivat vuonna 2015 noin 36 prosenttia sen kokonaisvaroista (35 % vuonna 2014 ja 36 % vuonna 2013).

Poistot

Poistot perustuvat johdon arvioihin jäännösarvosta, poistomenetelmästä sekä aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisesta vaikutusajasta. Arviot saattavat muuttua teknologian kehityksestä, kilpailutilanteesta, markkinaolosuhteiden muutoksista ja muista tekijöistä johtuen, mistä voi aiheutua muutoksia arvioituun taloudelliseen vaikutusaikaan ja tuloslaskelmaan merkittäviin poistoihin. Teknologian kehitys on vaikeasti ennustettavissa, ja konsernin näkemykset kehityssuunnista ja kehityksen vauhdista voivat muuttua ajan kuluessa. Keskeisiä arvioita aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden taloudellista vaikutusaikaa määritettäessä ovat seuraavat niihin kuitenkaan rajoittumatta: lisenssien voimassaoloaika ja teknologian ja markkinoiden odotettu kehitys sekä sellaisten aineettomien hyödykkeiden kuin brändien tai asiakassuhteiden hyödyntämisestä odotettavissa olevat rahavirrat. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisia vaikutusaikoja tarkastellaan vähintään vuosittain ottamalla huomioon edellä mainitut tekijät ja kaikki muut tärkeät merkitykselliset tekijät. Arvioidun taloudellisen vaikutusajan muuttuessa kyseessä on kirjanpidollisen arvion muutos, ja poistosuunnitelmaa oikaistaan ei-takautuvasti. Konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 15 ja 16 on lisäinformaatiota poistojen kohteena olevista aineettomista hyödykkeistä ja aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä sekä niiden tilikauden lopun kirjanpitoarvoista.

Arvonalentumistestaus

Konsernissa on tehty merkittäviä investointeja liikearvoon ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin, kuten tietojärjestelmiin, lisensseihin, ostettuihin brändeihin ja asiakassuhteisiin, samoin kuin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin, jotka koostuvat pääasiassa mobiiliverkoista ja kiinteistä laajakaistaverkoista. Liikearvo sekä aineettomat hyödykkeet, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton tai jotka eivät vielä ole käytössä, testataan arvonalentumisen varalta vuosittain tai tätä useammin, jos arvon alentumisesta on viitteitä, ja muut omaisuuserät testataan arvonalentumisen varalta silloin, kun olosuhteet viittaavat mahdolliseen arvonalentumiseen.

Liikearvon ja muiden aineettomien hyödykkeiden samoin kuin aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentumista määritettäessä käytetään arvioita, jotka koskevat - näihin kuitenkaan rajoittumatta – arvon alentumisen syytä, ajoittumista ja määrää. Arvon alentuminen perustuu moniin eri tekijöihin, joita ovat esimerkiksi kilpailuolosuhteiden muutos, telekommunikaatioalan kasvuodotukset, pääomakustannusten nousu, teknologian vanhentuminen, palvelujen lopettaminen, senhetkiset jälleenhankintahinnat, vastaavanlaisissa liiketoimissa toteutuneet hinnat sekä muut olosuhteiden muutokset, jotka antavat viitteitä arvonalentumisen esiintymisestä. Arvon alentumiseen viittaavien indikaattoreiden tunnistaminen sekä vastaisten rahavirtojen arvioiminen ja omaisuuserien (tai omaisuuseräryhmien) käypien arvojen määrittäminen edellyttävät johdolta merkittäviä harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat arvon alentumiseen viittaavien indikaattoreiden tunnistamista ja validoimista, odotettavissa olevia rahavirtoja, sovellettavia diskonttauskorkoja taloudellisia vaikutusaikoja ja jäännösarvoja. Rahavirtaa tuottavien yksikköjen käyttöarvoja määritettäessä otetaan huomioon myös muita suunnitteluun liittyviä makrotaloudellisen kehityksen riskejä kuvastavia epävarmuustekijöitä, joilla saattaa tulevaisuudessa olla epäedullinen vaikutus toiminnan tulokseen. Merkittävimpiä oletuksia liikearvon arvonalentumistestauksessa ovat liikevaihdon kasvu, käyttökatteen kehittyminen, diskonttauskoron (WACC) määrittäminen sekä viiden vuoden ennusteajan jälkeiselle ajalle käytettävä pitkän aikavälin kasvuvauhti. Liikearvon kirjanpitoarvo 31.12.2015 oli 327,2 miljoonaa euroa (31.12.2014: 327,2 miljoonaa euroa ja 31.12.2014: 232,3 miljoonaa euroa). Tietoja liikearvon arvonalentumistestauksesta, herkkyysanalyysi mukaan luettuna, on esitetty liitetiedossa 16.

Varaukset

DNA:n kirjaamat varaukset omaisuuserien käytöstä poistamiseen liittyvistä velvoitteista, jotka liittyvät laitetiloihin, käytössä oleviin mastoihin ja puhelinpylväisiin sekä tappiollisiin sopimuksiin, määritetään omaisuuserien käytöstä poistamisen osalta perustuen purkamisesta DNA:lle aiheutuvien arvioitujen kokonaiskustannusten nettonykyarvoon (NPV) ja tappiollisten sopimusten osalta väistämättömiin menoihin. Arviot perustuvat arvioituun tulevaan kustannustasoon, ja huomioon otetaan inflaation vaikutus, kustannusten kehittyminen sekä diskonttaus. Oletuksia käytetään myös määritettäessä ajanjaksoja, joina omaisuuserien käytöstä poistamiseen liittyvät menot toteutuvat. Koska toteutuvat rahavirrat voivat poiketa arvioiduista säädösten ja määräysten, teknologian, hintojen ja olosuhteiden muutoksista johtuen ja

ne voivat toteutua vasta vuosia myöhemmin, varausten kirjanpitoarvoja tarkastellaan säännöllisesti ja oikaistaan tällaisten muutosten huomioon ottamiseksi. Käytettävä diskonttauskorko tarkistetaan kuukausittain.

Omaisuuserien käytöstä poistamiseen liittyviä tulevaisuudessa syntyviä menoja varten kirjatut varaukset 31.12.2015 olivat 8,6 miljoonaa euroa (9,2 miljoonaa euroa 31.12.2014 ja 6,8 miljoonaa euroa 31.12.2013), ja tappiollisia sopimuksia varten kirjatut varaukset 31.12.2015 olivat 4,9 miljoonaa euroa (11,8 miljoonaa euroa 31.12.2014 ja 0,8 miljoonaa euroa 31.12.2013). Liitetiedossa 26 on lisätietoja varauksista.

Tulouttaminen

Päämies vai agentti – brutto- vai nettomääräinen esittäminen

Kun DNA toimii päämiehenä, saadut tulot sekä tavaroiden ja palvelujen toimittajille suoritetut maksut esitetään bruttomääräisesti myyntituottoina ja liiketoiminnan kuluina. Jos DNA toimii tavaroita tai palveluja myydessään agenttina (lähinnä mobiilipalvelujen lisäarvo- tai sisältöpalveluissa), saadut tuotot ja toimittajille suoritetut maksut kirjataan liikevaihdoksi nettoperusteisesti siten, että määrä vastaa ansaittua katetta/laskutuspalkkiota. Se, katsotaanko konsernin toimivan päämiehenä vai agenttina, perustuu johdon tekemään analyysiin, joka koskee konserniin ja sen liikekumppaneiden välisten sopimusten oikeudellista muotoa ja tosiasiallista sisältöä; tällaisilla harkintaan perustuvilla ratkaisuilla on vaikutusta tilinpäätöksessä esitettävään liikevaihtoon ja liiketoiminnan kuluihin, mutta ne eivät vaikuta tulokseen tai rahavirtoihin. Piirteitä, jotka viittaavat siihen, että konserni toimii päämiehenä, ovat esimerkiksi seuraavat: velvollisuus toimittaa tavarat tai palvelut, ja konsernilla on harkintavaltaa hintojen määrittämisessä. Piirteitä, jotka viittaavat siihen, että konserni toimii agenttina, ovat esimerkiksi seuraavat: se ei altistu tavaroiden tai palvelujen myyntiin liittyville merkittäville riskeille ja eduille tai sen saama rahamäärä on ennalta määrätty joko kiinteänä liiketoimikohtaisena palkkiona tai ilmoitettuna prosenttiosuutena asiakkaalta laskutetusta määrästä.

Aikaisempia kausia koskevan virheen korjaus

Vuonna 2015 DNA on havainnut käytössään olevassa uudessa laskutusjärjestelmässä virheen, joka liittyy kuluttajaliiketoiminnan asiakaslaitteiden palautuksiin ja niiden kirjanpitokäsittelyyn. Virheellä ei ole ollut vaikutusta asiakaslaskutukseen. DNA kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto on tämän johdosta vuosina 2013 ja 2014 muodostunut liian suureksi. 2014 tilinpäätöksen jälkeen havaittiin, että kuluttajaliiketoimintaan liittyneen brändin alaskirjaus oli tehty Q3/2014 1,8 miljoonaa euroa liian pienenä. Lisäksi DNA on uudelleen luokitellut tiettyjä konsernin tase- ja rahavirtalaskelmaeriä vastaamaan Yhtiön nykyistä esittämistapaa. Virheet ja uudelleenluokittelut on oikaistu takautuvasti IAS 8 *Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet* -standardin vaatimusten mukaisesti (liite 34).

Uudet standardit ja tulkinnat, joita ei ole vielä otettu käyttöön

Uusia standardeja, standardien muutoksia ja tulkintoja on julkaistu, mutta ne tulevat voimaan vasta 1.1.2015 alkaneen tilikauden jälkeen, eikä niitä ole sovellettu tätä konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Niistä vain seuraavilla odotetaan olevan merkittävä vaikutus konsernin tilinpäätökseen:

IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen ja korvaa nykyiset IAS 18- ja IAS 11-standardit ja niihin liittyvät tulkinnat.

Viisivaiheista mallia tulee soveltaa myyntisopimuksiin asiakkaiden kanssa. Soveltamisen vaiheet ovat:

1) Sopimuksen yksilöiminen
2) Sopimukseen sisältyvien suoritevelvoitteiden yksilöiminen
3) Transaktiohinnan määrittäminen
4) Transaktiohinnan kohdentaminen suoritevelvoitteille (asiakkaalle luvatuille erillisille tavaroille ja palveluille) niiden erillismyyntihintojen suhteessa
5) Tuottojen kirjaaminen, kun yhtiö täyttää suoritevelvoitteen luovuttamalla tavaran tai palvelun asiakkaalle.

Myynnin kirjaaminen voi tapahtua ajan kuluessa tai tiettynä ajankohtana, ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen.

Konsernissa on selvitetty standardin vaikutuksia ja alustavasti on todettu, että muutoksia aiheutuu mm seuraavilla alueilla:

- Tällä hetkellä yhtiö soveltaa jäännösmenetelmää kytkykauppojen tuottojen kohdentamisessa laitteelle ja palvelulle. IFRS 15 mukaan alennukset tulee kohdentaa suoritevelvoitteille niiden erillismyyntihintojen perusteella. Jäännösmenetelmän soveltaminen ei ole mahdollista. Tämän johdosta alennusten kohdistaminen eri suorite-

velvoitteille muuttuu. Osa tuotoista tullaan kirjaamaan tuotoksi aiemmin kuin nykyisin. Alennusten kohdistamistavan muutoksella on myös vaikutuksia yhtiön järjestelmiin. Yhtiössä ollaan parhaillaan määrittelemässä sitä, miten ns. portfoliomenetelmää voidaan soveltaa erityisesti mm. Kuluttajaliiketoiminnalle tyypillisiin kytkykauppoihin sekä keskittämisetujen käsittelyä IFRS 15 standardin mukaisesti.

- IFRS 15 sisältää yksityiskohtaisempaa ohjeistusta myös sopimusmuutosten käsittelyyn liittyen. Keskittämisetujen ja sopimusmuutosten käsittely tulee muuttumaan tilanteissa, joissa asiakkaalle tarjotaan lisätuotteita tai -palveluita niiden erillismyyntihintaa alhaisempaan myyntihintaan. Tällöin sopimusmuutosta käsitellään vanhan sopimuksen purkuna ja uuden sopimuksen luomisena, jolloin lisätuotteista annetut alennukset kohdistetaan tasaisesti kaikille toimittamattomille tavaroille ja palveluille.

- Uuden ohjeistuksen myötä myös tiettyjen tulojen ja sopimuksista aiheutuvien menojen kirjaamisajankohta muuttuu. Nykykäytännön mukaisesti avaus- ja kytkentämaksut kirjataan liittymän avaushetkellä. Uuden ohjeistuksen mukaisesti avaus- ja kytkentämaksut kirjataan tuotoksi sopimuskauden aikana. IFRS 15 edellyttää sopimuksen saamisesta aiheutuvien lisämenojen aktivoimista. Tämän johdosta tullaan aktivoimaan nykykäytäntöä laajemmin sopimuksen aikaansaamisesta maksettavia myyntikomissioita ja -palkkioita. Aktivoidut lisäkustannukset kirjataan kuluksi sopimusten voimassaoloaikana.

- Standardi lisää myös esitettävien liitetietojen määrää.

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa nykyisen standardin IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen. IFRS 9 muuttaa rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista sekä sisältää rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin uudet, odotettuihin luottotappioihin perustavan mallin. Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen vastaavat suurelta osin nykyisiä IAS 39:n vaatimuksia. Suojauslaskennan osalta on edelleen kolme suojauslaskentatyyppiä. Aiempaa useampia riskipositioita voidaan ottaa suojauslaskennan piiriin ja suojauslaskennan periaatteita on yhtenäistetty riskienhallinnan kanssa. Konsernissa arvioidaan parhaillaan standardin mahdollisia vaikutuksia.

IASB on 13.1.2016 julkaissut pitkään valmisteilla olleen lopullisen version *IFRS 16 Leases* standardista. Uuden kirjanpitostandardin ensisijaisena tavoitteena on luoda avoimuutta taloudelliseen raportointiin edellyttämällä, että kaikki vuokrasopimukset ja niihin liittyvät vastuut merkitään myös vuokralaisen taseeseen. Uuden standardin mukaiset kirjauskäytännöt astuvat voimaan 1.1.2019. Yritykset, jotka noudattavat IFRS 15 - Revenue With Contracts From Customers -standardia voivat ottaa uuden standardin käyttöön nopeutetulla aikataululla. Konsernissa arvioidaan parhaillaan standardin vaikutuksia.

3 Rahoitusriskien hallinta

Yhtiön rahoitustoimintojen keskeiset tavoitteet ovat pääoman hankinta, pääomakustannusten optimointi ja rahoitusriskien hallinta. Riskienhallinnan periaatteet on määritelty emoyhtiön hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa. Se sisältää toimintaohjeet rahoituksen hankinnalle, kassaylijäämien sijoittamiselle ja rahoitusriskien hallinnalle. Konsernin rahoitustoiminto on keskitetty emoyhtiön rahoitusosastolle, joka raportoi konsernijohdolle sekä koordinoi ja valvoo tytäryhtiöiden rahoitustoimintoja. Konsernin likviditeetti keskitetään konsernitilien ja poolausjärjestelmien avulla ja likviditeettiylijäämän sijoittamisesta vastaa emoyhtiö. Vastaavasti emoyhtiö huolehtii konsernin lisärahoitustarpeista ja tyttärien rahoitusalijäämät katetaan konsernin sisäisillä lainoilla.

Konsernin keskeiset rahoitusriskit ovat likviditeetti-, luotto- ja korkoriskit. Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja mitata konsernin rahoitustoiminnoista aiheutuvaa kokonaisriskiasemaa sekä toteuttaa riskinhallintatoimenpiteitä, joilla varmistetaan, ettei rahoitusriskien kokonaismäärä ylitä konsernin riskinkantokykyä ja -halua. Konsernilla ei ole merkittävää valuuttakurssiriskiä, koska pääosa toiminnasta tapahtuu kotimaassa.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan sitä, että konsernin rahoitusvarat ja lisärahoitusmahdollisuudet eivät kata konsernin tarpeita tai likvidien varojen (rahavarat) hankinnasta aiheutuu markkinakustannuksia suuremmat kulut. Likviditeettiriskin kannalta olennaista on ennakoitujen kassavirtojen ja niihin liittyvien epävarmuuksien määrittäminen. Vuoden 2015 lopussa konsernin likviditeettitilanne oli vahva. Konsernin likvidit varat vuoden lopussa olivat 25,3 miljoonaa euroa (2014 10,6 milj. euroa, 2013 27,1 milj. euroa) ja konsernin korolliset velat (pitkä- ja lyhytaikaiset rahoitusvelat) 437,5 miljoonaa euroa (2014 490,0 milj. euroa 2013 353,7 milj. euroa). Likvidien varojen lisäksi konsernilla oli käyttämättä tililimiittejä ja muita sitovia luottolimiittejä yhteensä 165,0 miljoonaa euroa (2014 215,0 milj. euroa 2013 215,0 milj. euroa). Lisäksi yhtiöllä oli 150,0 miljoonan euron yritystodistusohjelma (2014 150,0 milj. euroa, 2013 150,0 milj. euroa), josta joulukuun lopussa oli laskettu liikkeelle 40,0 miljoonaa euroa (2014 115,0 milj. euroa 2013 75,0 milj. euroa). Käyttämättömien limiittien kokonaismäärä oli 275,0 miljoonaa euroa (2014 250,0 milj. euroa 2013 290,0 milj. euroa).

Likvidien varojen ja nostamattomien komittoitujen luottolimiittien määrä oli joulukuun lopussa 190,3 miljoonaa euroa (2014 225,6 milj. euroa 2013 242, 1 milj. euroa). Lokakuussa 2015 DNA korvasi vanhan 200 miljoonan euron luottolimiittinsä pankkiryhmittymältä uudella 150 miljoonan euron luottolimiitillä sekä samalla otti uuden viisivuotisen 100 miljoonan euron lainan, jolla maksettiin pois olemassa oleva laina pankkiryhmittymältä sekä yritystodistuksia. Luottolimiitti on 5+1 +1 vuotinen eli ensimmäisen ja toisen vuoden lopussa limiitin eräpäivää voidaan pankkien suostumuksella jatkaa vuodella kerrallaan. Vuoden 2016 suunnitelman mukainen lainojen lyhennysten kokonaismäärä on 35 miljoonaa euroa ilman yritystodistuksia.

Velkojen maturiteettianalyysi

2015	Alle 1 v		1 v–5 v		Yli 5 v		Yhteensä		**Yhteensä**
Tuhatta euroa	Korko-maksu	Takaisin-maksu	Korko-maksu	Takaisin-maksu	Korko-maksu	Takaisin-maksu	Korko-maksu	Takaisin-maksu	**Raha-virrat**
Lainat*	8 304	75 143	24 550	214 286	4 313	150 000	37 167	439 429	**476 596**
Rahoitusleasingvelat	23	168	45	583	0	0	68	751	**819**
Ostovelat	0	85 402	0	0	0	0	0	85 402	**85 402**

2014	Alle 1 v		1 v–5 v		Yli 5 v		Yhteensä		**Yhteensä**
Tuhatta euroa	Korko-maksu	Takaisin-maksu	Korko-maksu	Takaisin-maksu	Korko-maksu	Takaisin-maksu	Korko-maksu	Takaisin-maksu	**Raha-virrat**
Lainat*	6 205	161 919	26 586	179 139	8 625	150 000	41 416	491 058	**532 475**
Rahoitusleasingvelat	49	1 129	64	627	4	92	117	1 848	**1 965**
Ostovelat	0	71 100	0	0	0	0	0	71 100	**71 100**

2013	Alle 1 v		1 v–5 v		Yli 5 v		Yhteensä		**Yhteensä**
Tuhatta euroa	Korko-maksu	Takaisin-maksu	Korko-maksu	Takaisin-maksu	Korko-maksu	Takaisin-maksu	Korko-maksu	Takaisin-maksu	**Raha-virrat**
Lainat*	5 853	126 384	14 037	222 645	12	3 810	19 902	352 839	**372 741**
Rahoitusleasingvelat	94	1 619	104	1 558	13	222	211	3 399	**3 610**
Ostovelat	0	50 456	0	0	0	0	0	50 456	**50 456**

*Rahoitusvelat ilman rahoitusleasingvelkoja

Lainojen seuraavan vuoden lyhennykset sisältyvät lyhytaikaisiin velkoihin. Vaihtuvakorkoisten lainojen keskikorko oli tilinpäätöspäivänä 0,9 % (2014 1, 1 %, 2013 1,5 %) ja vaihtuvakorkoisia lainoja oli 43 % (2014 48 %, 2013 68 %) konsernin lainoista. Lainat rahoituslaitoksilta ovat vaihtuvakorkoisia ja joukkovelkakirjalainat ovat kiinteäkorkoisia. Marraskuussa 2018 erääntyvän joukkovelkakirjalainan kuponkikorko on 2,625 % ja maaliskuussa 2021 erääntyvän joukkovelkakirjalainan kuponkikorko on 2,875 %.

Luottoriski

Konsernin tytäryhtiöiden luottoriskikeskittymät ovat vähäisiä johtuen konsernin suuresta asiakaskunnasta ja keskimääräisen saatavan pienestä euromäärästä. Uusien asiakkaiden luottokelpoisuus tarkistetaan tilausta tehtäessä, ja jos vanhalla asiakkaalla havaitaan puutteita luottotiedoissa, ei vakuudetonta uusmyyntiä tehdä. Luottotappioita kirjattiin vuonna 2015 yhteensä 3,0 milj. euroa (2014 3,6 milj. euroa, 2013 8,9 milj. euroa). Luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Asiakkailta, joiden maksukelpoisuus on heikompi, on saatu vakuuksina perusmaksuja ennakolta. Vastapuoliriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä rahoitussopimukseen liittyvää velvoitettaan. Vastapuoliriskiä rajataan ja valvotaan siten, että sijoitukset ja johdannaissopimukset tehdään hyväksyttyjen vastapuoli-, rahoitusinstrumentti- ja maturiteettilimiittien puitteissa. Vastapuoliriski liittyy lähinnä yhtiön rahavaroihin. DNA:lla ei ole merkittävää vastapuoliriskiä rahoitusvaroihin liittyen, sillä rahavarat jakautuvat usealle rahoituslaitokselle, joilla on hyvä luottoluokitus.

Seuraavassa taulukossa on esitetty myyntisaamisten ikäjakauma

Tuhatta euroa	2015	2014 (Oikaistu*)	2013 (Oikaistu*)
Erääntymätön	141 525	146 953	132 028
Erääntynyt 1-45 pv	12 619	9 609	11 015
Erääntynyt 46-90 pv	1 130	502	623
Erääntynyt 91-180 pv	904	974	891
Erääntynyt yli 180 pv	1 727	2 628	2 180
Yhteensä	**157 905**	**160 667**	**146 737**

*Liite 34

Korkoriski

Konsernin korkoriskinä on ensisijaisesti finanssierien korkoherkkyys, jolla tarkoitetaan korkotason muutosten välitöntä vaikutusta konsernin rahoituseriin, lähinnä korollisiin lainoihin ja aikaisempina vuosina myös johdannaissopimuksiin. DNA:n korkoriski syntyy vaihtuvakorkoisista rahoitusveloista, jotka altistavat konsernin rahavirran korkoriskille. Korkoriskin hallitsemiseksi osa konsernin ottamista lainoista on aikaisempina vuosina ollut korkosuojattu koronvaihtosopimuksin. 31.12.2015 konsernin vaihtuvakorkoisia rahoitusvelkoja ei ollut suojattu (31.12.2014 suojattu 6 % ja 31.12.2014 28 %). Konsernilla on aiemmin ollut, mutta vuoden 2015 lopussa ei enää ollut käytössä korkojohdannaissopimuksia (2014 14 milj. euroa, 2013 68 milj. euroa). Konserni altistuu myös käyvän arvon korkoriskille kiinteäkorkoisten rahoitusvelkojen, lähinnä kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen kautta. Kiinteäkorkoisten velkojen osuus oli tilinpäätöspäivänä 31.12.2015 57 % (2014 52 %, 2013 32 %).

Jos korot olisivat olleet yhden prosenttiyksikön korkeammat kaikkien muiden tekijöiden pysyessä ennallaan, tulos verojen jälkeen olisi ollut 1,3 milj. euroa pienempi (2014 -1,7 milj. euroa, 2013 -1,2 milj. euroa). Vastaavan suuruinen koronlasku parantaisi tulosta 1,3 milj. euroa (2014 +1, 7 milj. euroa, 2013 +1,2 milj. euroa). Herkkyysanalyysissä ovat mukana vaihtuvakorkoiset velat ja rahavarat.

Jos korot olisivat olleet yhden prosenttiyksikön korkeammat/ matalammat kaikkien muiden tekijöiden pysyessä ennallaan, muut oman pääoman erät olisivat olleet 0,0 milj. euroa (2014 0,1 milj. euroa, 2013 0,2 milj. euroa) suuremmat/ 0,0 milj. euroa (2014 0,1 milj. euroa, 2013 0,2 milj. euroa) pienemmät johtuen rahavirran suojaukseksi määrättyjen koronvaihtosopimusten käyvän arvon muutoksesta. Vuoden 2015 lopussa vaikutusta ei ollut, sillä yhtiöllä ei enää ollut avoimia koronvaihtosopimuksia.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena mahdollisimman hyvä tuotto sijoitetulle pääomalle. Pääomarakenteeseen vaikutetaan mm. osingonjaon ja pääoman palautuksien sekä investointien rahoitussuunnittelun kautta. Konsernin johto seuraa pääomarakenteen kehittymistä muun muassa nettovelkaantumisasteen ja omavaraisuusasteen avulla sekä nettovelka suhteessa käyttökatteeseen -tunnusluvun avulla. Konsernin rahoitusjärjestelyissä on kovenantteina mm. ehdot, joiden mukaan omavaraisuusasteen on oltava vähintään 35 % ja nettovelka suhteessa käyttökatteeseen pitää olla alle 3,50:1. Yhtiö ei ole rikkonut lainoihin ja rahoituslimiitteihin liittyviä kovenanttiehtoja. Tilinpäätöshetkellä omavaraisuusaste oli 44, 1 % (2014 41,4 %, 2013 49,4 %) ja nettovelka suhteessa käyttökatteeseen oli 1,81:1 (2014 2,37:1, 2013 1,71:1).

Rahoitusinstrumentit ryhmittäin
2015

Tuhatta euroa	Lainat ja muut saamiset	Suojaukseen käytetyt johdannaiset	Myytävissä olevat	Yhteensä
Varat taseessa				
Myytävissä olevat rahoitusvarat			215	**215**
Johdannaisinstrumentit				**0**
Myyntisaamiset ja muut saamiset lukuun ottamatta ennakkomaksuja [1)]	202 355			**202 355**
Rahavarat	25 266			**25 266**
Yhteensä	**227 621**	**0**	**215**	**227 836**

Tuhatta euroa		Suojaukseen käytetyt johdannaiset	Jaksotettuun hankinta-menoon kirjattavat velat	Yhteensä
Velat taseessa				
Rahoitusvelat (lukuun ottamatta rahoitusleasingvelkoja) [2)]			436 793	**436 793**
Rahoitusleasingvelat [2)]			751	**751**
Ostovelat ja muut velat lukuun ottamatta rahoitus-velkoihin kuulumattomia eriä [3)]			209 772	**209 772**
Yhteensä		**0**	**647 316**	**647 316**

2014 Oikaistu*

Tuhatta euroa	Lainat ja muut saami-set	Suojaukseen käytetyt johdannaiset	Myytävissä olevat	Yhteensä
Varat taseessa				
Myytävissä olevat rahoitusvarat			215	**215**
Johdannaisinstrumentit		0		**0**
Myyntisaamiset ja muut saamiset lukuun ottamatta ennakkomaksuja [1)]	209 587			**209 587**
Rahavarat	10 599			**10 599**
Yhteensä	**220 186**	**0**	**215**	**220 401**

Tuhatta euroa		Suojaukseen käytetyt johdannaiset	Jaksotettuun hankinta-menoon kirjattavat velat	Yhteensä
Velat taseessa				
Rahoitusvelat (lukuun ottamatta rahoitusleasing-velkoja) [2)]			488 186	**488 186**
Rahoitusleasingvelat [2)]			1 848	**1 848**
Johdannaisinstrumentit		150		**150**
Ostovelat ja muut velat lukuun ottamatta rahoitus-velkoihin kuulumattomia eriä [3)]			189 640	**189 640**
Yhteensä		**150**	**679 674**	**679 824**

2013 Oikaistu*

Tuhatta euroa	Lainat ja muut saamiset	Suojaukseen käytetyt johdannaiset	Myytävissä olevat	Yhteensä
Varat taseessa				
Myytävissä olevat rahoitusvarat			215	**215**
Johdannaisinstrumentit		0		**0**
Myyntisaamiset ja muut saamiset lukuun ottamatta ennakkomaksuja [1]	189 126			**189 126**
Rahavarat	27 055			**27 055**
Yhteensä	**216 181**	**0**	**215**	**216 396**

Tuhatta euroa		Suojaukseen käytetyt johdannaiset	Jaksotettuun hankinta-menoon kirjattavat velat	Yhteensä
Velat taseessa				
Rahoitusvelat (lukuun ottamatta rahoitusleasingvelkoja) [2]			350 325	**350 325**
Rahoitusleasingvelat [2]			3 399	**3 399**
Johdannaisinstrumentit		476		**476**
Ostovelat ja muut velat lukuun ottamatta rahoitus-velkoihin kuulumattomia eriä [3]			154 551	**154 551**
Yhteensä		**476**	**508 275**	**508 751**

*Liite 34

[1] Myyntisaamiset ja muut saamiset eivät sisällä ennakkomaksuja, koska tämä erittely vaaditaan vain rahoitusinstrumenteista.
[2] Tässä liitetiedossa käytetty ryhmittely perustuu IAS 39:ään. Rahoitusleasingvelat jäävät pääsääntöisesti IAS 39:n soveltamisalan ulkopuolelle, mutta ne kuuluvat IFRS 7:n soveltamisalaan. Sen vuoksi rahoitusleasingvelat on esitetty erikseen.
[3] Ostovelat ja muut velat eivät sisällä rahoitusvelkoihin kuulumattomia eriä, koska tämä erittely vaaditaan vain rahoitusinstrumenteista.

4 Segmenttitiedot

Konsernin toimintaa johdetaan ja toiminnan raportointi tapahtuu liiketoiminta-alueittain seuraavasti:

DNA:n kuluttajaliiketoiminta tarjoaa kuluttajille yhteydenpidon, tiedonhaun, turvallisuuden ja viihteen monipuoliset tietoliikennepalvelut, kuten matkapuhelimet ja matkapuhelinliittymät, laajakaistapalvelut (liikkuva ja kiinteä), tietoturvapalvelut, tv-palvelut liittymistä kanavapaketteihin sekä lankapuhelinliittymät.

DNA:n yritysliiketoiminta tarjoaa yrityksille valtakunnalliset, vakioidut ja helppokäyttöiset viestintä- ja verkottumisratkaisut, kuten matkaviestinpalvelut, tietoliikennepalvelut, puhepalvelut, kokonaisratkaisut sekä palvelut kansallisille ja kansainvälisille teleoperaattoreille.

Segmenttien tulosseurannan pääasiallisia tunnuslukuja ovat liikevaihto, käyttökate ja liiketulos. Segmenteille kohdistamattomat erät sisältävät rahoituserät, osuuden osakkuusyhtiöiden tuloksesta ja verot.

DNA-konserni toimii Suomessa, ja sen liikevaihto kertyy pääasiassa Suomesta. Vuonna 2015 konsernin liikevaihdosta kertyi ulkomailta 16,8 milj. euroa (2014 15,1 milj. euroa, 2013 16,3 milj. euroa).

DNA-konsernin laajan valikoiman tuotteet ja palvelut on suunnattu massamarkkinoille, joten riippuvuus yksittäisistä asiakkaista on vähäinen.

Tuhatta euroa	**1.1.–31.12.2015**			
Liiketoimintasegmentit	**Kuluttaja-liiketoiminta**	**Yritys-liiketoiminta**	**Kohdista-mattomat**	**Konserni yhteensä**
Liikevaihto	**596 250**	**232 550**		**828 800**
Käyttökate	**154 577**	**73 137**		**227 714**
Poistot ja arvonalentumiset	98 565	56 057		154 622
Liiketulos	**56 012**	**17 081**		**73 093**
Rahoituserät			-11 514	-11 514
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta			14	14
Tulos ennen veroja				61 593
Tilikauden tulos				**50 049**
Investoinnit*	101 466	48 171	5 028	154 664
Henkilöstö, kauden lopussa	1 000	672		1 672

Tuhatta euroa	**1.1.–31.12.2014 (oikaistu**)**			
Liiketoimintasegmentit	**Kuluttaja-liiketoiminta**	**Yritys-liiketoiminta**	**Kohdista-mattomat**	**Konserni yhteensä**
Liikevaihto	**620 372**	**211 168**		**831 541**
Käyttökate	**141 339**	**60 888**		**202 227**
Poistot ja arvonalentumiset	118 366	58 260		176 626
Liiketulos	**22 974**	**2 628**		**25 601**
Rahoituserät			-10 451	-10 451
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta			17	17
Tulos ennen veroja				15 168
Tilikauden tulos				**12 397**
Investoinnit*	98 748	46 053	4 752	149 553
Henkilöstö, kauden lopussa	1 039	709		1 748

Tuhatta euroa	1.1.–31.12.2013 (oikaistu**)			
Liiketoimintasegmentit	**Kuluttaja-liiketoiminta**	**Yritys-liiketoiminta**	**Kohdista-mattomat**	**Konserni yhteensä**
Liikevaihto	**592 089**	**173 003**		**765 092**
Käyttökate	**131 920**	**57 486**		**189 406**
Poistot ja arvonalentumiset	97 524	49 571		147 094
Liiketulos	**34 397**	**7 915**		**42 312**
Rahoituserät			-5 965	-5 965
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta			-33	-33
Tulos ennen veroja				36 314
Tilikauden tulos				**27 913**
Investoinnit*	91 151	34 988	2 276	128 415
Henkilöstö, kauden lopussa	1 104	459		1 563

*Raportoidut investoinnit koostuvat lisäyksistä aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ilman yrityshankintoja, toimiluvan hankintamenoa sekä rahoitusleasingiin ja purkuvelvoitteisiin liittyviä lisäyksiä. Raportoituihin investointeihin sisällytetään lisäksi toimiluvasta raportointikaudella maksettava määrä. Kohdistamattomat investoinnit koostuvat edustajapalkkioista.

**Liite 34

Segmenttien tulosseurannan pääasiallisia tunnuslukuja ovat liikevaihto, käyttökate ja liiketulos. Yhtiön näkemyksen mukaan käyttökate -tunnusluku antaa merkittävää lisätietoa sekä johdolle että tilinpäätöksen lukijoille, sillä siitä on eliminoitu eriä, jotka eivät välttämättä kerro yhtiön liiketoiminnan tuloksesta tai rahavirroista.

Käyttökate -tunnusluku ei ole IFRS:n mukaan määritelty kirjanpidollinen tunnusluku, eikä sitä tulisi tarkastella erillisenä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai vastaavien IFRS:n mukaisten tunnuslukujen korvaajina. Käyttökate -tunnuslukua ei tulisi pitää vaihtoehtona (a) liiketulokselle tai tilikauden tulokselle liiketoiminnan tulosten arvioinnissa, (b) liiketoiminnan, investointien tai rahoituksen rahavirralle arvioitaessa kykyä kassatarpeiden täyttämiseen tai (c) muille IFRS:n mukaisille tunnusluvuille, tai kannattavuuden ja likviditeetin mittareina.

5 Liiketoimintojen yhdistäminen

2015

Tilikauden aikana ei ollut yrityshankintoja.

2014

DNA Oy hankki TDC Oy Finlandin ja TDC Hosting Oy:n koko osakekannat 4.6.2014. TDC on yksi johtavista yritysten dataverkkojen toimittajista Pohjoismaissa erityisesti suurille ja keskisuurille yrityksille. Kauppa maksettiin käteisellä. Hankitut yksilöitävissä olevat varat ja velat on kirjattu hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Liikearvo koostuu synergiaeduista, ostetun yhtiön henkilöstön osaamisesta sekä tulevaisuuden asiakaspotentiaalista.

Tuhatta euroa	**Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot**
Aineettomat hyödykkeet	40 738
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	35 211
Laskennalliset verosaamiset	13 616
Vaihto-omaisuus	99
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20 482
Rahavarat	12 677
Varat yhteensä	**122 823**
Laskennalliset verovelat	8 148
Muut pitkäaikaiset velat	3 691
Varaukset	12 620
Ostovelat ja muut velat	25 543
Velat yhteensä	**50 002**
Nettovarat	**72 821**
Hankintameno	167 710
Liikearvo	94 889

Hankintaan liittyvät menot 3,3 milj. euroa on kirjattu kuluiksi liiketoiminnan muihin kuluihin.

Hankittujen tytäryhtiöiden liikevaihto ajalta 1.1.–31.5.2014 oli 37,2 milj. euroa ja tulos 0,8 milj. euroa. Jos hankinta olisi tapahtunut 1.1.2014, konsernin liikevaihto olisi ollut 870,7 milj. euroa ja konsernin tulos olisi ollut 16,1 milj. euroa.

2013

DNA Oy hankki Digi Plus TV Oy:n koko osakekannan 6.9.2013. PlusTV, viralliselta toiminimeltään Digi TV Plus Oy, on suomalainen vuonna 2006 perustettu antennikotien maksutv-palveluntarjoaja. Kauppa maksettiin käteisellä. Hankitut yksilöitävissä olevat varat ja velat on kirjattu hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Liikearvo koostuu synergiaeduista, ostetun yhtiön henkilöstön osaamisesta sekä PlusTV-tuotemerkin tulevaisuuden asiakaspotentiaalista.

Hankintaan liittyvät menot 1,3 milj. euroa on kirjattu kuluksi liiketoiminnan muihin kuluihin. Hankitun yhtiön liikevaihto ajalta 1.1.–31.12.2013 oli 60,8 milj. euroa ja tulos 12,5 milj. euroa. Jos hankinta olisi tapahtunut 1.1.2013, konsernin liikevaihto olisi ollut 807,5 milj. euroa ja konsernin tulos olisi ollut 28,7 milj. euroa. Hankinta-ajankohdan jälkeinen liikevaihto oli 19,7 milj. euroa.

Tuhatta euroa	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot
Aineettomat hyödykkeet	21 409
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	25
Laskennalliset verosaamiset	22 531
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2 015
Rahavarat	6 302
Varat yhteensä	**52 282**
Laskennalliset verovelat	4 817
Ostovelat ja muut velat	12 312
Velat yhteensä	**17 129**
Nettovarat	**35 153**
Hankintameno	46 391
Liikearvo	11 238

6 Liikevaihto

Tuhatta euroa	2015	2014 (oikaistu*)	2013 (oikaistu*)
Tuotot tavaroiden myynnistä	98 690	111 996	112 816
Tuotot palveluista	730 110	717 649	651 691
Pitkäaikaishankkeista kirjatut tuotot	0	1 896	585
Yhteensä	**828 800**	**831 541**	**765 092**

Vuoden 2015 loppuun mennessä keskeneräisistä pitkäaikaishankkeista oli kirjattu toteutuneita menoja ja kirjattuja voittoja (tappioilla vähennettynä) yhteensä 1,6 milj. euroa (2014 3,3 milj. euroa, 2013 1,4 milj. euroa). Keskeneräisistä pitkäaikaishankkeista saadut ennakkomaksut olivat vuoden 2015 lopussa 0,1 milj. euroa (2014 0,2 milj. euroa, 2013 0 milj. euroa).

*Liite 34

7 Liiketoiminnan muut tuotot

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Nettovoitto pitkäaikaisten omaisuuserien myynnistä	1 215	131	320
Vuokratuotot	2 168	585	689
Muut tuottoerät	900	1 121	1 395
Yhteensä	**4 283**	**1 837**	**2 404**

8 Liiketoiminnan muut kulut

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Käyttö- ja ylläpitokulut	39 648	34 286	31 974
Vuokrakulut	40 147	41 368	38 438
Ulkopuoliset palvelut	4 572	4 329	8 017
Muut kuluerät	39 144	42 858	44 016
Yhteensä	**123 510**	**122 840**	**122 445**

Tilintarkastajan palkkiot

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
PricewaterhouseCoopers Oy			
Tilintarkastuspalkkiot	222	257	254
Tilintarkastuslain 1.1,2 §:ssä tarkoitetut toimeksiannot	6	6	6
Veroneuvonta	90	40	85
Muut palkkiot	183	152	1 126
Yhteensä	**501**	**455**	**1 471**

Muihin palkkioihin 2013 on kirjattu strategiseen omistuspohjan laajentumiseen liittyvien selvitysten kuluja.

9 Poistot ja arvonalentumiset

Tuhatta euroa	2015	2014 (oikaistu*)	2013
Poistot hyödykeryhmittäin:			
Aineettomat hyödykkeet			
Asiakassuhteet	10 657	9 434	8 480
Brändi	949	949	1 759
Muut aineettomat hyödykkeet	31 065	34 030	26 951
Yhteensä	**42 671**	**44 413**	**37 189**
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			
Rakennukset ja rakennelmat	2 341	2 246	2 100
Koneet ja kalusto	109 610	108 614	107 806
Yhteensä	**111 951**	**110 860**	**109 905**
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin:			
Aineettomat hyödykkeet			
Brändi	0	12 490	0
Muut aineettomat hyödykkeet	0	8 862	0
Yhteensä	**0**	**21 352**	**0**
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	**154 622**	**176 626**	**147 094**

2014 tehdyt arvonalentumiskirjaukset aineettomista oikeuksista koostuvat pääosin käytöstä poistetun PlusTV -brändin alaskirjauksesta 12,5 milj. euroa. Muiden aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiskirjaus 8, 9 milj. euroa johtuu tietojärjestelmäinvestointien yhteydessä tehdyn vanhan käytössä olleen tietojärjestelmän alaskirjauksesta.

*Liite 34

10 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Palkat	85 473	81 694	69 386
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	15 897	14 577	12 217
Eläkekulut – etuuspohjaiset järjestelyt	90	114	-203
Osakeperusteiset maksut	890	286	141
Muut henkilösivukulut	4 500	4 314	3 886
Yhteensä	**106 850**	**100 985**	**85 427**
Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella			
Kuluttajaliiketoiminta	1 020	1 073	1 052
Yritysliiketoiminta	690	584	454
Yhteensä	**1 710**	**1 657**	**1 506**

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedostossa 33 Lähipiiritapahtumat.

11 Rahoitustuotot

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Korkotuotot saamisista	984	889	1 208
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	2	2	2
Yhteensä	**986**	**891**	**1 210**

12 Rahoituskulut

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Arvonmuutokset johdannaisista, ei suojauslaskennassa	0	-150	-107
Korkokulut rahoitusveloista	12 499	11 492	7 282
Yhteensä	**12 499**	**11 342**	**7 175**

Muut laajan tuloksen erät

Rahoitusinstrumentteihin liittyvät muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät sekä niihin liittyvät luokittelun muutoksesta johtuvat oikaisut ovat seuraavat:

	2015			
	Siirretty tilikauden tulokseen ennen veroja	**Käyvän arvon muutos**	**Verovaikutus**	**Muihin laajan tuloksen eriin yhteensä verojen jälkeen**
Rahavirran suojaukset	155	-14	-28	112
Yhteensä	**155**	**-14**	**-28**	**112**

	2014			
	Siirretty tilikauden tulokseen ennen veroja	**Käyvän arvon muutos**	**Verovaikutus**	**Muihin laajan tuloksen eriin yhteensä verojen jälkeen**
Rahavirran suojaukset	376	-82	-115	179
Yhteensä	**376**	**-82**	**-115**	**179**

	2013			
	Siirretty tilikauden tulokseen ennen veroja	**Käyvän arvon muutos**	**Verovaikutus**	**Muihin laajan tuloksen eriin yhteensä verojen jälkeen**
Rahavirran suojaukset	754	54	-162	647
Yhteensä	**754**	**54**	**-162**	**647**

13 Tuloverot

Tuhatta euroa	2015	2014 (oikaistu*)	2013 (oikaistu*)
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-3 522	-3 053	-14 285
Edellisten tilikausien verot	0	0	43
Laskennalliset verot	-8 022	281	5 841
Yhteensä	**-11 544**	**-2 771**	**-8 401**

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

Tulos ennen veroja	61 593	15 168	36 314
Verot laskettuna kotimaan verokannalla (2015 20 %, 2014 20 %, 2013 24,5 %)	-12 319	-3 034	-8 897
Erot:			
Verovapaat tulot	447	594	49
Vähennyskelvottomat kulut	-71	-389	-735
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	361	5	0
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0	0	43
Verotukselliset tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	0	-1	-411
Tytäryhtiön poikkeava verokanta	-6	0	-8
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta veroilla vähennettynä	3	3	-8
Laskennallisen veron muutos - verokannan muuttuminen	0	0	1 566
Verotuksessa hyväksyttävät lisävähennykset	42	50	0
Verot tuloslaskelmassa	**-11 544**	**-2 771**	**-8 401**

Suomen verokanta muuttui vuoden 2013 24,5 %:sta vuonna 2014 20,0 %:iin.

*Liite 34

14 Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskennassa otetaan huomioon optio- ja osakekannustinjärjestelyjen potentiaalinen laimennusvaikutus.

	2015	2014 (oikaistu*)	2013 (oikaistu*)
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden tulos (1000 €)	50 049	12 397	27 913
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana (1000 kpl)	8 487	8 479	8 479
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa/osake)	5,90	1,46	3,29
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa/osake)	5,90	1,46	3,29

Yhtiöllä on tilikausilla 2013–2015 ollut kaksi kannustinjärjestelyä, joilla on potentiaalinen laimentava vaikutus: optio-ohjelma ja osakeperusteinen kannustinjärjestely. Osakekannustinjärjestelyllä ja optio-ohjelmalla ei kuitenkaan ollut laimentavaa vaikutusta esitetyillä kausilla, koska järjestelyjen kaikki ehdot eivät olleet täyttyneet.

*Liite 34

15 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Tuhatta euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Maksetut ennakot ja keskeneräiset hankinnat*	Yhteensä
1.1.2013						
Hankintameno	509	31 570	956 606	873	36 611	1 026 169
Kertyneet poistot		-10 931	-609 711			-62 642
Kirjanpitoarvo	**509**	**20 640**	**346 895**	**873**	**36 611**	**405 526**
1.1.-31.12.2013						
Kirjanpitoarvo kauden alussa	509	20 640	346 895	873	36 611	405 526
Lisäykset ja siirrot	21	935	98 783		-3 523	96 216
Liiketoimintojen yhdistäminen			24			24
Vähennykset		-28	-195			-223
Vähennysten ja siirtojen poistot		15	647			662
Tilikauden poisto		-2 100	-107 806			-109 906
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	**530**	**19 461**	**338 349**	**873**	**33 088**	**392 299**
31.12.2013						
Hankintameno	530	32 477	1 055 464	873	33 088	1 122 431
Kertyneet poistot		-13 016	-717 115			-730 131
Kirjanpitoarvo	**530**	**19 461**	**338 349**	**873**	**33 088**	**392 299**
1.1.-31.12.2014						
Kirjanpitoarvo kauden alussa	530	19 461	338 349	873	33 088	392 299
Lisäykset ja siirrot		1 654	101 644		12 597	115 896
Liiketoimintojen yhdistäminen	187	900	34 075			35 162
Vähennykset			-191			-191
Vähennysten ja siirtojen poistot			108			108
Tilikauden poisto		-2 246	-108 614			-110 860
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	**717**	**19 769**	**365 371**	**873**	**45 685**	**432 414**
31.12.2014						
Hankintameno	717	35 031	1 190 992	873	45 685	1 273 298
Kertyneet poistot		-15 262	-825 621			-840 883
Kirjanpitoarvo	**717**	**19 769**	**365 371**	**873**	**45 685**	**432 414**
1.1.-31.12.2015						
Kirjanpitoarvo kauden alussa	717	19 769	365 371	873	45 685	432 414
Lisäykset ja siirrot		1 950	68 687		52 733	123 370
Vähennykset			-2 661		0	-2 661
Vähennysten ja siirtojen poistot			2 705			2 705
Tilikauden poisto		-2 341	-109 610			-111 951
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	**717**	**19 378**	**324 491**	**873**	**98 418**	**443 877**
31.12.2015						
Hankintameno	717	36 981	1 257 017	873	98 418	1 394 007
Kertyneet poistot		-17 603	-932 526			-950 130
Kirjanpitoarvo	**717**	**19 378**	**324 491**	**873**	**98 418**	**443 877**

* Maksetut ennakot ja keskeneräiset hankinnat sekä aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin että aineettomiin hyödykkeisiin liittyen

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksella hankittua omaisuutta seuraavasti:

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Koneet ja kalusto			
Hankintameno	85 470	85 470	85 470
Kertyneet poistot	85 469	85 013	83 942
Kirjanpitoarvo	**1**	**457**	**1 528**

16 Aineettomat hyödykkeet ja arvonalentumistestaus

Tuhatta euroa	Liikearvo	Asiakas-suhteet	Brändi	Muut aineetto-mat hyö-dykkeet	Muut aineetto-mat hyö-dykkeet yhteensä
1.1.2013					
Hankintameno	325 559	82 913	28 982	240 573	352 468
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-104 479	-31 479	-2 449	-186 422	-220 350
Kirjanpitoarvo 31.12.	**221 080**	**51 434**	**26 533**	**54 151**	**132 118**
1.1.-31.12.2013					
Kirjanpitoarvo kauden alussa	221 080	51 434	26 533	54 151	132 118
Lisäykset				57 619	57 619
Liiketoimintojen yhdistäminen	11 238	6 824	12 837	1 748	21 409
Vähennykset				-121	-121
Vähennysten kertyneet poistot				88	88
Tilikauden poisto		-8 480	-1 759	-26 951	-37 190
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	**232 318**	**49 779**	**37 610**	**86 534**	**173 925**
31.12.2013					
Hankintameno	336 797	89 737	41 819	299 819	431 375
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-104 479	-39 958	-4 208	-213 285	-257 451
Kirjanpitoarvo 31.12.	**232 318**	**49 779**	**37 610**	**86 534**	**173 925**
1.1.-31.12.2014					
Kirjanpitoarvo kauden alussa	232 318	49 779	37 610	86 534	173 925
Lisäykset				27 970	27 970
Liiketoimintojen yhdistäminen	94 888	40 738			40 738
Vähennykset				-29	-29
Vähennysten kertyneet poistot				29	29
Tilikauden poisto		-9 434	-949	-34 030	-44 413
Arvonalentumiset			-12 490	-8 862	-21 352
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	**327 206**	**81 083**	**24 171**	**71 612**	**176 867**
31.12.2014 Oikaistu*					
Hankintameno	431 685	130 475	41 819	327 760	500 054
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-104 479	-49 392	-17 647	-256 148	-323 187
Kirjanpitoarvo 31.12.	**327 206**	**81 083**	**24 171**	**71 612**	**176 867**
1.1.-31.12.2015					
Kirjanpitoarvo kauden alussa	327 206	81 083	24 171	71 612	176 867
Lisäykset				24 680	24 680
Vähennykset				-729	-729
Vähennysten kertyneet poistot				282	282
Tilikauden poisto		-10 657	-949	-31 065	-42 671
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	**327 206**	**70 426**	**23 223**	**64 780**	**158 429**
31.12.2015					
Hankintameno	431 685	130 475	41 819	351 711	524 005
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-104 479	-60 049	-18 596	-286 931	-365 576
Kirjanpitoarvo 31.12.	**327 206**	**70 426**	**23 223**	**64 780**	**158 429**

*Liite 34

2014 tehdyt arvonalentumiskirjaukset aineettomista oikeuksista koostuvat pääosin käytöstä poistetun PlusTV -brändin alaskirjauksesta 12,5 milj. euroa. Muiden aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiskirjaus 8,9 milj. euroa johtuu tietojärjestelmäinvestointien yhteydessä tehdyn vanhan käytössä olleen tietojärjestelmän alaskirjauksesta. Muut aineettomat hyödykkeet -erä sisältää pääosin IT-järjestelmien ja toimiluvan aktivoidut ja poistamatta olevat hankintamenot.

Liikearvon kohdistaminen

Liikearvo jakautuu DNA:n rahavirtaa tuottavien yksiköiden kesken seuraavasti:

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Kuluttajaliiketoiminta	180 723	180 723	180 723
Yritysliiketoiminta	146 483	146 483	51 595
Yhteensä	**327 206**	**327 206**	**232 318**

Arvonalentumistestaus

Arvonalentumistestausta varten liikearvo jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin DNA:n liiketoimintaorganisaation mukaisesti. Kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasearvoille tehdään vuosittainen arvonalentumistesti. Konsernilla ei liikearvojen lisäksi ole muita aineettomia hyödykkeitä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton. Kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä (hyödykkeen nettomyyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo) on määritetty ennustettujen diskontattujen tulevien kassavirtojen (DCF-malli) mukaisena käyttöarvona. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin suunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Johto uskoo, että ennusteet heijastavat tähänastista kehitystä ja muuta saatavilla olevaa ulkoisten informaatiolähteiden tietoa. Tilikauden testauksessa käytetty (ennen veroja) diskonttauskorko (WACC) on segmentistä riippuen 10,1–10,2 prosenttia. Viiden vuoden jälkeisenä kasvuennusteena on käytetty 2,0 prosenttia.

Testauksen perusteella kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittivät niiden tasearvot, eikä niiden liikearvon arvo ollut näin ollen alentunut. Johto uskoo käyttämiensä oletusten olevan kohtuullisia sen tiedon valossa, joka oli käytettävissä tilinpäätöstä laadittaessa.

Käyttöarvolaskelmissa käytetyt avainoletukset olivat liikevaihdon kasvu, kannattavuuden kehittyminen, painotettu keskimääräinen pääomankustannus (WACC) sekä kassavirran kasvutahti viiden vuoden ennusteperiodin jälkeen. Suurimmat herkkyydet tuloksessa liittyvät ennakoituun liikevaihto- ja kannattavuustasoon.

Impairment-laskennassa WACC:ia on korotettu epävarmasta ja muuttuneesta markkinatilanteesta johtuvalla riskilisällä.

Arvonalentumistestauksessa käytetyt parametrit ja niiden herkkyysanalyysit

Vuoden 2015 testauksessa käytetyt parametrit

	Kuluttajaliiketoiminta	Yritysliiketoiminta
Käytetyt ennusteparametrit	**2015**	**2015**
Liikevaihdon kasvu keskimäärin, %*	1,3	2,0
Käyttökatemarginaali keskimäärin, % *	28,2	35,5
Investoinnit keskimäärin, % liikevaihdosta *	13,1	19,1
Ennusteperiodin jälkeinen kasvu, %	2,0	2,0
WACC, %	10,2	10,1
Määrä jolla kirjapitoarvo ylittyy, milj. euroa	571	172

* Viiden vuoden ennustejakson keskiarvo

Alla olevassa taulukossa on esitetty keskeisten ennusteparametrien % -yksikkömuutos, joilla käypä arvo on yhtä suuri kuin kirjapitoarvo (muiden parametrien pysyessä muuttumattomina).

	Kuluttajaliiketoiminta	Yritysliiketoiminta
Ennusteparametrien herkkyysanalyysi	**2015**	**2015**
Käyttökate keskimäärin, % liikevaihdosta	-4,6	-3,4
WACC, %	8,4	3,6

Vuoden 2014 testauksessa käytetyt parametrit

	Kuluttajaliiketoiminta	Yritysliiketoiminta
Käytetyt ennusteparametrit	**2014**	**2014**
Liikevaihdon kasvu keskimäärin, %*	0,3	5,7
Käyttökatemarginaali keskimäärin, % *	26,7	32,8
Investoinnit keskimäärin, % liikevaihdosta *	13,8	18,0
Ennusteperiodin jälkeinen kasvu, %	2,0	2,0
WACC, %	10,6	10,4
Määrä jolla kirjapitoarvo ylittyy, milj. euroa	451	106

* Viiden vuoden ennustejakson keskiarvo

Alla olevassa taulukossa on esitetty keskeisten ennusteparametrien %-yksikkömuutos, joilla käypä arvo on yhtä suuri kuin kirjapitoarvo (muiden parametrien pysyessä muuttumattomina).

Ennusteparametrien herkkyysanalyysi	Kuluttajaliiketoiminta 2014	Yritysliiketoiminta 2014
Käyttökate keskimäärin, % liikevaihdosta	-3,8	-2,0
WACC, %	6,6	2,3

Vuoden 2013 testauksessa käytetyt parametrit

Käytetyt ennusteparametrit	Kuluttajaliiketoiminta 2013	Yritysliiketoiminta 2013
Liikevaihdon kasvu keskimäärin, %*	3,4	6,6
Käyttökatemarginaali keskimäärin, % *	22,8	35,9
Investoinnit keskimäärin, % liikevaihdosta *	12,4	18,1
Ennusteperiodin jälkeinen kasvu, %	2,0	2,0
WACC, %	12,1	13,2
Määrä jolla kirjapitoarvo ylittyy, milj. euroa	98	170

* Viiden vuoden ennustejakson keskiarvo

Alla olevassa taulukossa on esitetty keskeisten ennusteparametrien %-yksikkömuutos, joilla käypä arvo on yhtä suuri kuin kirjapitoarvo (muiden parametrien pysyessä muuttumattomina).

Ennusteparametrien herkkyysanalyysi	Kuluttajaliiketoiminta 2013	Yritysliiketoiminta 2013
Käyttökate keskimäärin, % liikevaihdosta	-0,9	-5,3
WACC, %	1,6	8,8

17 Osuudet osakkuusyrityksissä

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Tilikauden alussa	2 155	2 142	1 784
Osuus tilikauden tuloksesta	10	17	-33
Lisäykset	0	0	407
Vähennykset	-980	-4	-16
Tilikauden lopussa	**1 186**	**2 155**	**2 142**

Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa vuosina 2015, 2014 ja 2013.

Tiedot konsernin osakkuusyrityksistä sekä yhtiöiden varat, velat, liikevaihto ja tulososuus.

2015 Tuhatta euroa	Koti-paikka	Varat	Velat	Liike-vaihto	Tulos-osuus	Omistus-osuus
Suomen Numerot Numpac Oy	Helsinki	718	251	1 568	10	33 %
Kiinteistö Oy Otavankatu 3	Pori	2 962	396	304	0	36 %
Kiinteistö Oy Siilinjärven Toritie	Siilinjärvi	333	3	35	0	38 %
2014 Tuhatta euroa	**Koti-paikka**	**Varat**	**Velat**	**Liike-vaihto**	**Tulos-osuus**	**Omistus-osuus**
Suomen Numerot Numpac Oy	Helsinki	793	355	1 514	10	33 %
Booxmedia Oy*	Helsinki	863	120	1 349	-174	27 %
Kiinteistö Oy Otavankatu 3	Pori	2 967	501	303	0	36 %
Kiinteistö Oy Siilinjärven Toritie	Siilinjärvi	339	7	37	0	38 %
2013 Tuhatta euroa	**Koti-paikka**	**Varat**	**Velat**	**Liike-vaihto**	**Tulos-osuus**	**Omistus-osuus**
Suomen Numerot Numpac Oy	Helsinki	618	208	1 305	20	33 %
Booxmedia Oy*	Helsinki	612	33	465	-139	27 %
Kiinteistö Oy Otavankatu 3	Pori	2 500	84	300	0	36 %
Kiinteistö Oy Siilinjärven Toritie	Siilinjärvi	344	5	41	0	38 %

*Booxmedia Oy myytiin toukokuussa 2015.

Osuudet yhteisjärjestelyssä

	Omistusosuus
Suomen Yhteisverkko Oy	49 %

Yhteisjärjestely perustettiin vuonna 2014 ja on luokiteltu yhteiseksi toiminnoksi. Yhteisen toiminnon osapuolilla on varoja koskevia oikeuksia ja järjestelyyn liittyviä velvoitteita, ja sopimusjärjestelyssä määrätään tuottojen ja kulujen jakamisesta yhteisjärjestelyn osapuolten kesken. Osapuolet mm. jakavat yhtiön kapasiteetin sopimuksen mukaisesti. DNA sisällyttää konsernitilinpäätökseensä sopimuksen mukaisen osuuteensa (2015 42 %, 2014 40%) varoista, veloista, tuotoista ja kuluista.

18 Myytävissä olevat rahoitusvarat

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Noteeraamattomat osakesijoitukset	215	215	215
Yhteensä	**215**	**215**	**215**

Tilikausien 2013–2015 aikana ei ole tapahtunut muutoksia.

19 Saamiset

Tuhatta euroa	2015	2014 (oikaistu*)	2013 (oikaistu*)
Pitkäaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	31 668	37 540	35 089
Siirtosaamiset [1)]	4 381	1 099	2 297
Muut pitkäaikaiset saamiset	1 824	1 774	1 349
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	**37 874**	**40 413**	**38 735**
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	157 905	160 667	146 737
Siirtosaamiset[1)]	11 295	19 264	6 904
Tuloverosaaminen	5 940	11 628	4 013
Muut lyhytaikaiset saamiset	7 391	9 075	1 014
Yhteensä	**182 531**	**200 634**	**158 668**

* Liite 34

[1)] Merkittävimmät siirtosaamiset muodostuvat seuraavista jaksotuksista: tuotannon vuokralaskujen, IT-tukimaksujen ja muiden ostolaskujen jaksotukset 12,8 milj. euroa (2014 11, 1 milj. euroa, 2013 8,2 milj. euroa), TYEL-ennakkomaksu 0,3 milj. euroa (2014 2,1 milj. euroa, 2013 0 milj. euroa) sekä muut jaksotukset 2,5 milj. euroa (2014 7,2 milj. euroa, 2013 1,0 milj. euroa).

Konserni on kirjannut tilikauden 2015 aikana arvonalentumista myyntisaamisista 3,0 milj. euroa (2014 3,6 milj. euroa, 2013 8,9 milj. euroa). Arvonalentuminen kirjataan yli 180 päivää vanhoista myyntisaamisista. Pitkäaikaisten saamisten käypä arvo vastaa olennaisesti niiden kirjanpitoarvoa. Lyhytaikaisten saamisten käypä arvo vastaa kirjanpitoarvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen niiden maturiteetti huomioon ottaen.

Myyntisaamisten arvonalentumista koskevat vähennystilin muutokset olivat seuraavat:

	2015	2014	2013
Tilikauden alussa	7 933	9 370	14 461
Saamisten arvonalentumisen lisäys	892	3 299	6 790
Vuoden aikana taseesta kokonaan pois kirjatut perimiskelvottomat saamiset	-2 178	-4 735	-11 880
Tilikauden lopussa	**6 646**	**7 933**	**9 370**

20 Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset 2015 Tuhatta euroa	1.1.	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tulokseen eriin	Hankitut liike-toiminnat	31.12.
Rahoitusvarat	28		-28		0
Varaukset	4 524	-1 770	-62		2 691
Rahoitusleasingsopimukset	415	-128			287
Konsernieliminoinnit	8 474	-2 424			6 050
Vahvistetut tappiot	11 715	-11 520			195
Verotuksessa vähentämättömät poistot	4 779	2 133			6 912
Muut väliaikaiset erot	1 256	1 449			2 705
Yhteensä	**31 190**	**-12 260**	**-90**	**0**	**18 840**

Laskennalliset verovelat 2015 Tuhatta euroa	1.1.	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tulokseen eriin	Hankitut liike-toiminnat	31.12.
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisissä	28 213	-4 580			23 633
Nopeutetut poistot verotuksessa	78	209			287
Muut väliaikaiset erot	4 228	137			4 365
Yhteensä	**32 518**	**-4 234**	**0**	**0**	**28 285**

Laskennalliset verosaamiset 2014 Tuhatta euroa	1.1.	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tulokseen eriin	Hankitut liike-toiminnat	31.12.
Rahoitusvarat	88	56	-115		29
Varaukset	1 827	-5	134	2 568	4 524
Rahoitusleasingsopimukset	515	-100			415
Konsernieliminoinnit	10 894	-2 420			8 474
Vahvistetut tappiot	18 371	-6 656			11 715
Verotuksessa vähentämättömät poistot	2	-5 237		10 013	4 779
Muut väliaikaiset erot	151	54		1 051	1 256
Yhteensä	**31 847**	**-14 308**	**19**	**13 632**	**31 190**

Laskennalliset verovelat 2014 Tuhatta euroa	1.1.	Kirjattu tulos-laskel-maan	Kirjattu muihin laajan tulokseen eriin	Hanki-tut liike-toimin-nat	31.12. (oikaistu*)
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisissä	28 507	-8 441		8 147	28 213
Nopeutetut poistot verotuksessa	6 601	-6 524		0	78
Muut väliaikaiset erot	3 853	375		0	4 228
Yhteensä	**38 961**	**-14 590**	**0**	**8 147**	**32 518**

*Liite 34

Laskennalliset verosaamiset 2013 Tuhatta euroa	1.1.	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tulokseen eriin	Hankitut liike-toiminnat	31.12.
Rahoitusvarat	306	-56	-162		88
Varaukset	2 596	-752	-17		1 827
Rahoitusleasingsopimukset	735	-220			514
Konsernieliminoinnit	16 305	-5 411			10 894
Vahvistetut tappiot	0	-4 133		22 504	18 371
Muut väliaikaiset erot	0	123		30	153
Yhteensä	**19 941**	**-10 450**	**-178**	**22 534**	**31 847**

Laskennalliset verovelat 2013 Tuhatta euroa	1.1.	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tulokseen eriin	Hankitut liike-toiminnat	31.12.
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvos-taminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdis-tämisissä	38 626	-14 937		4 817	28 507
Nopeutetut poistot verotuksessa	7 493	-891		0	6 602
Muut väliaikaiset erot	4 316	-463		0	3 853
Yhteensä	**50 436**	**-16 291**	**0**	**4 817**	**38 961**

21 Vaihto-omaisuus

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Aineet ja tarvikkeet	21 082	19 497	20 806
Yhteensä	**21 082**	**19 497**	**20 806**

Raportointikauden aikana tuloslaskelmaan kirjattiin aineista ja tarvikkeista kuluksi yhteensä 97,3 milj. euroa (2014 109,6 milj. euroa, 2013 106,9 milj. euroa).

22 Rahavarat

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Käteinen raha ja pankkitilit	25 266	10 599	27 055
Yhteensä	**25 266**	**10 599**	**27 055**

23 Oma pääoma

Tuhatta euroa	Ulkona olevat osakkeet (1000 kpl)	Omat osakkeet (1000 kpl)	Osakkei-den määrä yhteensä	Osake-pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
1.1.2013	8 479	1 132	9 611	72 702	606 779
31.12.2013	8 479	1 132	9 611	72 702	606 779
1.1.2014	8 479	1 132	9 611	72 702	606 779
Osakeanti	1		1		557
31.12.2014	8 479	1 132	9 611	72 702	607 335
1.1.2015	8 479	1 132	9 611	72 702	607 335
Osakeanti	8	-2	6		0
31.12.2015	**8 488**	**1 130**	**9 618**	**72 702**	**607 335**

Osakkeiden lukumäärään sisältyy 1 130 487 kappaletta (2014 1 132 144 kappaletta, 2013 1 132 144 kappaletta) yhtiön omia osakkeita.

DNA Oy:llä on yksi osakelaji. Osakkeiden määrä on 9 618 357 kappaletta (2014 9 611 277 kappaletta, 2013 9 610 676 kappaletta). Osakkeilla ei ole nimellisarvoa, ja DNA Oy:n osakepääoma on 72 702 226 euroa kaikilla esitetyillä kausilla. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Suunnattu osakeanti hallitukselle

Suunnattu osakeanti perustuu yhtiön varsinaisen yhtiökokouksen päättämään hallituksen jäsenten vuosipalkkion maksuun osittain osakkeina hallituksen jäsenen valinnan mukaisesti. Tilikauden 2015 aikana merkittiin yhteensä 1 407 osaketta (2014 1 206 kpl, 2013 0 kpl). Jarmo Leino merkitsi 603 osaketta, Anu Nissinen 201 osaketta, Tero Ojanperä 201 osaketta, Jukka Ottela 201 ja Margus Schults 201 osaketta. Merkintähinta oli 95,51 euroa per osake. Annetuilla uusilla osakkeilla ei ollut nimellisarvoa. Vuonna 2014 merkityistä 1 206 uudesta osakkeesta rekisteröitiin 601 vuonna 2014 ja 605 vuonna 2015. Vuonna 2015 luovutettiin 1 407 yhtiön hallussa ollutta omaa osaketta.

Suunnattu osakeanti avainhenkilöille

Tilikauden 2015 aikana merkittiin yhteensä 375 osaketta (2014 6 475 kpl) 95,51 euron osakekohtaisella merkintähinnalla. 6 475 uutta osaketta on rekisteröity vuonna 2015. Annetuilla uusilla osakkeilla ei ollut nimellisarvoa. Vuonna 2015 luovutettiin 375 yhtiön hallussa ollutta omaa osaketta.

Seuraavassa on esitetty oman pääoman rahastojen kuvaukset:

Suojausrahasto

Suojausrahastoon kirjataan rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset.

	2015	2014	2013
Suojausrahasto	0	-112	-292
Yhteensä	**0**	**-112**	**-292**

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Osingot

Tilikaudelta 2015 jaettiin osinkoa 40 062 746,40 euroa (2014 30 041 194,02 euroa, 2013 30 014 003,28 euroa).

Omat osakkeet

Omat osakkeet-rahasto sisältää konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintamenon.

Omat osakkeet on esitetty omana eränään omassa pääomassa.

Päivämäärä	Määrä, kpl	Suoritettu vastike
1.1.2013	1 132 144	103 546 211,53
31.12.2013	1 132 144	103 546 211,53
1.1.2014	1 132 144	103 546 211,53
31.12.2014	1 132 144	103 546 211,53
1.1.2015	1 132 144	103 546 211,53
Osakeanti	-1 782	-170 198,82
Palautuneet	125	11 938,75
31.12.2015	**1 130 487**	**103 387 951,46**

Laskelma emoyhtiön DNA Oy:n jakokelpoisista varoista 31.12.2015

Tuhatta euroa	31.12.2015
SVOP-rahasto	86 494
Edellisten tilikausien tulos	51 942
Tilikauden tulos	14 732
Jakokelpoiset varat yhteensä	**153 168**

24 Osakeperusteiset maksut

Suunnattu maksullinen osakeanti 2014 konsernin avainhenkilöille

DNA Oy:n hallitus on 20.11.2014 päättänyt osakepalkkiojärjestelmän perustamisesta osaksi DNA:n ja sen tytäryhtiöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää.

Tarkoituksena on yhdistää omistajien ja järjestelmään osallistuvien henkilöiden tavoitteet DNA:n arvon nostamiseksi, sitouttaa henkilöt yhtiöön ja tarjota kilpailukykyinen osakkeiden omistamiseen ja ansaintaan perustuva palkkiojärjestelmä.

Osallistuminen edellyttää osakkeiden merkitsemistä suunnatussa maksullisessa osakeannissa

Järjestelmään osallistuminen ja palkkion saaminen edellyttävät, että osallistuja merkitsee ja maksaa hallituksen asettaman määrän osakkeita maksullisessa suunnatussa osakeannissa.

Järjestelmä tarjoaa osallistujalle mahdollisuuden saada palkkiona DNA:n osakkeita tai rahaa pörssilistautumisen yhteydessä tai pääosakkaiden luopuessa omistuksestaan (exit). Palkkion maksaminen järjestelmästä edellyttää, että osallistujan työsuhde on voimassa ja osallistuja edelleen omistaa kaikki suunnatussa osakeannissa merkitsemänsä osakkeet palkkion maksuhetkellä.

Osallistuja saa palkkiona osakkeita jokaista hankkimaansa osaketta kohden (perusosa), lisäksi on mahdollista saada palkkiota listautumis-/myyntihintaan perustuen (lisäetuus). Lisäetuuden määrä määräytyy listautumisessa osakkeiden pörssikurssin perusteella ja exitissä myyntihinnan perusteella. Jos kumpikaan ei ole tapahtunut viimeistään 31.5.2019 tai hallituksen päättäessä jatkoajasta viimeistään 31.5.2021, palkkio perustuu odotusaikaan osakkeiden mahdollisen arvonnousun perusteella.

Oikeus palkkioon on henkilökohtainen ja palkkio maksetaan vain osallistujalle. Oikeutta palkkioon ei voi siirtää. Hallitus päättää kaikista järjestelmään liittyvistä asioita ja mm. osallistujan oikeudesta palkkioon, jos osallistujan työtehtävät muuttuvat konsernin sisällä tai osallistujan työskentely keskeytyy ennen palkkion maksamista.

Järjestelmän perusteella annettavien osakkeiden enimmäismäärä on 128 000 osaketta.

Suunnatun maksullisen osakeannin merkintäaika oli 27.11.–12.12.2014.

Järjestely	
Myöntämispäivä	12.12.2014
Myönnettyjen instrumenttien määrä	6 475
Osakkeen käypä arvo myöntämishetkellä	95,51
Etuuden käypä arvo:	
Perusosa/osake	95,51
Lisäetuus	315,00
Voimassaoloaika	31.5.2019
Arvioitu oikeuden syntymisajanjakso	3 vuotta
Toteutus	osakkeina ja rahana

Johdon arvion mukaan järjestely tullaan toteuttamaan osittain osakkeina ja osittain rahana.

Osakkeen käypä arvo on määritetty osakkeen arvostusmalliin perustuen.

Lisäetuuden käyvän arvon määrityksessä käytetään oletuksia kuten odotettu volatiliteetti, osakkeen käypä arvo myöntämishetkellä ja odotettu voimassaoloaika.

Tilikauden 2015 aikana on palautunut 125 instrumenttia. Lisäksi DNA Oy:n hallitus on 26.3.2015 päättänyt osakepalkkiojärjestelmän 2014 kohderyhmän täydentämisestä, jonka jälkeen myönnettyjen instrumenttien määrä on 6 725.

Suunnatun maksullisen osakeannin merkintäaika oli 26.3.2015–24.4.2015.

Järjestely

Myöntämispäivä	22.5.2015
Myönnettyjen instrumenttien määrä	375
Osakkeen käypä arvo myöntämishetkellä	95,51
Etuuden käypä arvo:	
Perusosa/osake	95,51
Lisäetuus	315,00
Voimassaoloaika	31.5.2019
Arvioitu oikeuden syntymisajanjakso	3 vuotta
Toteutus	osakkeina ja rahana

Hallitukselle osakkeina maksettu palkkion määrä oli 0,1 milj. euroa (2014 0,1 milj. euroa, 2013 0,0 milj. euroa).

Taseeseen kirjattu velka kannustinjärjestelyyn liittyen oli 0,4 milj. euroa (2014 0,0 milj. euroa, 2013 0,0 milj. euroa).

Optio-ohjelma

Yhtiökokous päätti hallituksen esityksen mukaisesti ottaa käyttöön DNA:n johdon ja avainhenkilöiden pitkäaikaisen kannustin- ja sitouttamisjärjestelmän maaliskuussa 2010. Mikäli optio-oikeuden omistajan työ- tai toimisuhde konserniin kuuluvaan yhtiöön päättyy, hän menettää optio-oikeutensa viipymättä yhtiölle tai yhtiön määräämälle. Optio-oikeuksia annetaan yhteensä enintään 100 000 kappaletta (2010). Lisäksi keväällä 2011 päätettiin 8 000 optio-oikeuden antamisesta. Optio-oikeuksista enintään 50 000 kappaletta merkittiin tunnuksella 2010A, ja 58 000 kappaletta merkittiin tunnuksella 2010B.

Johto uudelleenarvioi järjestelyn toteutustapaa tilikauden 2014 lopussa. Järjestely uudelleenluokiteltiin rahana maksettavaksi, kun arvioitiin, että optioiden merkintäoikeuden synnyttävät ehdot eivät toteudu. Ohjelma 2010A päättyi vuonna 2015 ja ohjelma 2010B päättyi vuonna 2016. Ohjelmien ehdot eivät täyttyneet.

Optio-ohjelma

Optiolaji	**2010A**	**2010B**
Kohderyhmä	Johto ja avainhenkilöt	Johto ja avainhenkilöt
Myöntämispäivä	10.3.2010	1.3.2011
Myönnettyjen instrumenttien määrä	50 000	58 000
Osakehinta myöntämishetkellä	97,00 euroa	98,66 euroa
Merkintäaika	02.01.2013 –30.4.2015	02.01.2014 –30.04.2016
Voimassaoloaika (vuosina)	5 vuotta	5 vuotta
Oikeuden syntymisehdot	Työssäoloehto, tulokseen perustava ehto	Työssäoloehto, tulokseen perustava ehto
Toteutus	Rahana	Rahana

Ulkona olevat optiot

Tilikauden 2014 lopussa optiojärjestely uudelleenluokiteltiin rahana maksettavaksi. Ulkona olevien optioiden tilikauden aikaiset muutokset ovat seuraavat:

	Optioiden lukumäärä
1.1.2014	62 000
Myönnetyt optiot	
Menetetyt optiot	3 000
Toteutetut optiot	
Rauenneet optiot	
Luokiteltu rahana maksettavaksi	59 000
31.12.2014	0

Tilikauden 2014 aikana ei ole myönnetty uusia optioita.

	Optioiden lukumäärä
1.1.2013	88 000
Myönnetyt optiot	
Menetetyt optiot	26 000
Toteutetut optiot	
Rauenneet optiot	
31.12.2013	62 000

Tilikauden 2013 aikana ei ole myönnetty uusia optioita.

25 Eläkevelvoitteet

DNA Oy -konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkevakuutusyhtiöissä oleva TyEL-eläkevakuutus on käsitelty maksupohjaisena järjestelynä. Yhtiöllä on myös etuuspohjaisia lisäeläkevakuutuksia ja nämä koskevat osaa työntekijöistä. Järjestelyt perustuvat loppupalkkaan ja niihin osallistuvat henkilöt saavat tietyn lisäeläkkeen. Eläke-etuuden suuruus eläkkeellejäämishetkellä määritetään tiettyjen tekijöiden, kuten esimerkiksi palkan ja työssäolovuosien perusteella.

Taseeseen merkityt luvut on määritetty seuraavasti:

Tuhatta euroa	**2015**	**2014**	**2013**
Taseeseen merkitty velka määräytyy seuraavasti:			
Rahastoitujen velvoitteiden käypä arvo	6 131	6 771	5 982
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-4 192	-4 552	-4 485
Alijäämä	1 939	2 219	1 496
Velka taseessa	1 939	2 219	1 496

	Velvoitteiden nykyarvo	**Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo**	**Yhteensä**
1.1.2013	**6 689**	**-4 956**	**1 733**
Kauden työsuoritukseen perustava meno	64		64
Korkokulu tai -tuotto (-)	196	-146	50
	260	**-146**	**114**
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluun tai -tuottoon sisältyviä eriä		123	123
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto (-) / tappio	-112		-112
Kokemusperusteiset voitot (-) / tappiot	-95		-95
	-207	**123**	**-84**
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta		177	177
Järjestelyistä suoritetut maksut:			
Etuudet	-316	316	0
Velvoitteen täyttämiset	-444		-444
31.12.2013	**5 982**	**-4 486**	**1 496**

1.1.2014	**5 982**	**-4 486**	**1 496**
Kauden työsuoritukseen perustava meno	114		114
Korkokulu tai -tuotto (-)	181	-137	44
	295	**-137**	**158**
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korko-kuluun tai -tuottoon sisältyviä eriä		-88	-88
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto (-) / tappio	1 283		1 283
Kokemusperusteiset voitot (-) / tappiot	-526		-526
	757	**-88**	**669**
Järjestelyihin suoritetut maksut:			
Työnantajien maksusuoritukset		-104	-104
Järjestelyistä suoritetut maksut:			
Etuudet	-263	263	0
Velvoitteen täyttämiset			
31.12.2014	**6 771**	**-4 552**	**2 219**
1.1.2015	**6 771**	**-4 552**	**2 219**
Kauden työsuoritukseen perustava meno	90		90
Korkokulu tai -tuotto (-)	116	-78	38
	206	**-78**	**128**
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korko-kuluun tai -tuottoon sisältyviä eriä		300	300
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuva voitto (-)/tappio	-17		-17
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto (-) / tappio	-472		-472
Kokemusperusteiset voitot (-) / tappiot	-122		-122
	-611	**300**	**-311**
Järjestelyihin suoritetut maksut:			
Työnantajien maksusuoritukset		-97	-97
Järjestelyistä suoritetut maksut:			
Etuudet	-235	235	0
Velvoitteen täyttämiset			
31.12.2015	**6 131**	**-4 192**	**1 939**

Merkittävät vakuutusmatemaattiset oletukset:

	2015	**2014**	**2013**
Diskonttauskorko	1,90 %	1,75 %	3,10 %
Inflaatio	1,60 %	2,00 %	2,00 %
Palkkojen nousuvauhti	3,10 %	3,50 %	3,50 %
Eläkkeiden nousuvauhti	1,80 %	2,10 %	2,10 %

Kuolevuutta koskevat oletukset tehdään vakuutusmatemaatikkojen ohjeistusten pohjalta, ja ne perustuvat julkaistuihin tilastoihin ja kokemukseen. Oletusten pohjalta johdetaan odotettavissa oleva keskimääräinen jäljellä oleva elinikä 65-vuotiaana eläkkeelle jääville henkilöille:

2015	**Miehet**	**Naiset**
Raportointikauden lopussa eläkkeelle jäävät:	21,4	25,4
20 vuoden kuluttua raportointikauden päättymisestä eläkkeelle jäävät	22,0	27,0

2014	**Miehet**	**Naiset**
Raportointikauden lopussa eläkkeelle jäävät:	19,0	24,7
20 vuoden kuluttua raportointikauden päättymisestä eläkkeelle jäävät	20,6	26,4

2013	**Miehet**	**Naiset**
Raportointikauden lopussa eläkkeelle jäävät:	19,0	24,7
20 vuoden kuluttua raportointikauden päättymisestä eläkkeelle jäävät	20,6	26,4

Etuuspohjaisen velvoitteen herkkyys painotetuissa keskeisissä oletuksissa tapahtuville muutoksille:

2015	Vaikutus etuuspohjaiseen velvoitteeseen		
	Oletuksen muutos	Lisäys	Vähennys
Diskonttauskorko	0,50 %	-7,3 %	8,2 %
Palkkojen nousuvauhti	0,50 %	1,5 %	-1,4 %
Eläkkeiden nousuvauhti	0,50 %	6,4 %	-5,8 %
			Yhden vuoden lisäys oletuksessa
Odotettavissa oleva elinikä			4,5 %

2014	Vaikutus etuuspohjaiseen velvoitteeseen		
	Oletuksen muutos	Lisäys	Vähennys
Diskonttauskorko	0,50 %	-7,0 %	8,0 %
Palkkojen nousuvauhti	0,50 %	1,0 %	-1,0 %
Eläkkeiden nousuvauhti	0,50 %	7,0 %	-6,0 %
			Yhden vuoden lisäys oletuksessa
Odotettavissa oleva elinikä			5,0 %

2013	Vaikutus etuuspohjaiseen velvoitteeseen		
	Oletuksen muutos	Lisäys	Vähennys
Diskonttauskorko	0,50 %	-6,4 %	7,1 %
Palkkojen nousuvauhti	0,50 %	1,1 %	-1,0 %
Eläkkeiden nousuvauhti	0,50 %	5,7 %	-5,2 %
			Yhden vuoden lisäys oletuksessa
Odotettavissa oleva elinikä			4,6 %

Edellä esitetyt herkkyysanalyysit perustuvat siihen, että yhden oletuksen muuttuessa kaikki muut oletukset säilyvät ennallaan. Käytännössä tämä ei ole todennäköistä, ja joissakin oletuksissa tapahtuvat muutokset saattavat korreloida keskenään.

Etuuspohjaisen velvoitteen herkkyys merkittävien vakuutusmatemaattisten oletuksen muutoksille on laskettu käyttäen samaa menetelmää kuin on käytetty taseeseen merkittävää eläkevelvoitetta laskettaessa (etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo raportointikauden lopussa ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää käyttäen).

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin useille eri riskeille, joista merkittävimpiä kuvataan lähemmin seuraavassa:

Muutokset joukkovelkakirjalainojen tuotossa

IFRS-raportointikäytännön mukaisesti työnantajan vastuut ja velat riippuvat joukkovelkakirjalainojen tuotosta raportointipäivänä. Tuottojen väheneminen lisää velkoja ja IAS 19 -standardin mukaisesti laskettuja eläkejärjestelyn etuuksien maksuvelvoitteita. Koska työnantajalla ei kuitenkaan ole velkoja kattavia varoja koskevaa investointiriskiä, joukkovelkakirjalainojen tuoton kasvu vaikuttaa vastaavasti myös ilmoitettaviin varoihin.

Inflaatioriski

Järjestelyn maksettavat edut on sidottu TyEL-indeksiin, joka riippuu inflaatiosta (80 %) ja yleisestä palkkaindeksistä (20 %). Korkea inflaatio kasvattaa TyEL-indeksiä, mikä puolestaan kasvattaa velkoja (IFRS) ja vuosittaisia suorituksia vakuutusyhtiölle.

Palkkariski

Jos työtä tekevän työntekijän palkka nousee enemmän kuin yleinen palkkaindeksi, luvattujen etuuksien määrä kasvaa, mikä puolestaan kasvattaa etuuksien maksuvelvoitetta, minkä seurauksena työnantajan maksujen lisääntymisen riski kasvaa.

Odotettavissa oleva elinikä

Pitkäikäisyysriskin osalta vakuutusyhtiö kantaa sen riskin, että toteutunut elinikä poikkeaa odotetusta. Eliniänodotuksiin tehtävät muutokset vaikuttavat työnantajan velvollisuuksiin. Työnantajan riski eliniänodotuksiin tehtävien muutosten osalta sisältää ainoastaan tulevaisuudessa jaksotettavien etuuksien kulut, jotka aiheutuvat siitä, että vakuutusyhtiö kattaa eliniänodotuksiin tehtyjen muutosten vaikutukset muutospäivään mennessä kertyneisiin etuuksiin.

Työsuhteen päätymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin suoritettavien maksujen tilikaudella 2016 odotetaan olevan 92 tuhatta euroa.

Etuuspohjaisen velvoitteen duraation painotettu keskiarvo on 16 vuotta (2014 16 vuotta, 2013 14 vuotta).

Diskonttaamattomien eläke-etuuksien odotettavissa oleva maturiteettijakauma on seuraava:

Tuhatta euroa	**2015**	**2014**	**2013**
Eläke-etuudet			
Alle 1 vuosi	279	308	320
1-5 vuotta	1 127	1 190	1 605
5-10 vuotta	1 231	1 388	1 432
10-15 vuotta	1 243	1 370	1 365
15-20 vuotta	1 097	1 168	1 118
Yli 20 vuotta	3 619	3 762	3 512
Yhteensä	8 596	9 185	9 351

26 Varaukset

Tuhatta euroa	**1.1.2015**	**Lisäys**	**Käytetyt varaukset**	**Lisäykset liike-toimintojen yhdistämisestä**	**Muut muutokset/ diskonttauksen vaikutus**	**31.12.2015**
Purkuvaraus	9 211	1	-649		0	**8 563**
Uudelleenjärjestely-varaus	2 114	0	-1 961		0	**152**
Tappiolliset sopimukset	11 780	869	-1 129		-6 586	**4 935**
Muu varaus	89	376	0		-89	**376**
Yhteensä	**23 194**	**1 246**	**-3 739**	**0**	**-6 675**	**14 027**

Tuhatta euroa	**1.1.2014**	**Lisäys**	**Käytetyt varaukset**	**Lisäykset liike-toimintojen yhdistämisestä**	**Muut muutokset/ diskonttauksen vaikutus**	**31.12.2014**
Purkuvaraus	6 810	310	0	548	1 543	**9 211**
Uudelleenjärjestely-varaus	205	4 860	-2 967	15	0	**2 113**
Tappiolliset sopimukset	767	174	-99	11 607	-668	**11 781**
Muu varaus	0	0	0	89	0	**89**
Yhteensä	**7 782**	**5 344**	**-3 066**	**12 259**	**875**	**23 194**

Tuhatta euroa	1.1.2013	Lisäys	Käytetyt varaukset	Lisäykset liiketoimintojen yhdistämisestä	Muut muutokset/ diskonttauksen vaikutus	31.12.2013
Purkuvaraus	6 519	0	-195		486	**6 810**
Uudelleenjärjestely-varaus	1 449	0	-1 244		0	**205**
Tappiolliset sopimukset	1 073	0	-302		-4	**767**
Yhteensä	**9 041**	**0**	**-1 741**	**0**	**482**	**7 782**

Tuhatta euroa	2013	2014	2015
Pitkäaikaiset varaukset	7 579	20 057	13 023
Lyhytaikaiset varaukset	203	3 137	1 004
Yhteensä	**7 782**	**23 194**	**14 027**

Purkuvaraus

Purkuvaraus koostuu laitetilojen, mastojen sekä puhelinpylväiden arvioiduista purkukustannuksista. Puhelinpylväiden arvioitu purkuaika on noin 15 vuotta ja laitetilojen sekä mastojen 25 vuotta. Purkukustannuksien realisoitumiseen ei liity merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Uudelleenjärjestelyt

DNA ilmoitti elokuussa 2014 yhdistävänsä DNA Business -liiketoimintansa, yritysten tietoturvaratkaisuihin keskittyneen Forte Netservices Oy -tytäryhtiönsä sekä kesäkuun alussa ostamansa TDC Oy Finlandin ja TDC Hosting Oy:n yhdeksi yritysliiketoiminnan kokonaisuudeksi. Tähän liittyen TDC Hosting Oy ja Forte Netservices Oy sulautuvat suunnitelman mukaisesti DNA Oy:öön 31. lokakuuta 2014 ja TDC Oy Finland 31. joulukuuta 2014. Liiketoiminnan uudelleenjärjestelyn edellyttämä yhteistoimintaneuvottelu käynnistyi elokuussa ja se saatiin päätökseen 14.10.2014. Tähän liittyen tehtiin 4,9 milj. euron varaus. Toimintojen uudelleenjärjestelyvaraus sisältää varautumista irtisanomisista aiheutuviin menoihin. Irtisanomisiin liittyvä varaus realisoitui vuoden 2015 aikana.

Tappiolliset sopimukset

Tappiollisia sopimuksia koskeva varaus koostuu pääosin ei purettavissa olevasta vuokrasopimuksesta. Tilikaudella konserni on vuokrannut osan tiloista edelleen ja varausta on purettu. Varaus kattaa tyhjien toimitilojen tulevat vuokrakustannukset. Varaus on diskontattu. Ei purettavissa oleva vuokrasopimus päättyy vuonna 2025.

27 Rahoitusvelat

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Pitkäaikaiset rahoitusvelat			
Lainat rahoituslaitoksilta	113 954	74 524	118 658
Joukkovelkakirjalainat	247 797	247 232	97 715
Muut lainat	0	4 616	7 693
Rahoitusleasingvelat	583	733	1 780
Yhteensä	**362 334**	**327 105**	**225 845**
Lyhytaikaiset rahoitusvelat			
Lainat rahoituslaitoksilta	35 138	44 134	47 113
Yritystodistukset	39 904	114 604	74 701
Muut lainat	0	3 076	4 446
Rahoitusleasingvelat	168	1 115	1 619
Yhteensä	**75 210**	**162 929**	**127 879**

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat:			
Yhden vuoden kuluessa	170	1 146	1 645
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden ajan	649	678	1 654
Yli viiden vuoden kuluttua	0	142	311
Yhteensä	**819**	**1 965**	**3 610**
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	-68	-117	-211
Rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrien nykyarvo	**751**	**1 848**	**3 399**
Rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrien nykyarvo			
Yhden vuoden kuluessa	168	1 129	1 619
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	583	627	1 558
Yli viiden vuoden kuluttua	0	92	221
Yhteensä	**751**	**1 848**	**3 399**
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	**819**	**1 965**	**3 610**

28 Ostovelat ja muut velat

Tuhatta euroa	2015	2014 (oikaistu*)	2013 (oikaistu*)
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat			
Ostovelat	85 402	71 100	50 456
Siirtovelat [1)]	76 654	64 768	53 018
Saadut ennakot	25 743	22 981	22 261
Muut lyhytaikaiset velat	9 471	10 289	6 770
Korkojohdannaiset suojauslaskennassa	0	150	0
Lyhytaikaiset yhteensä	**197 271**	**169 288**	**132 504**

[1)] Merkittävimmät siirtovelat muodostuvat seuraavista jaksotuksista: Lomapalkat ja tulospalkkiot sosiaalikuluineen 20,9 milj. euroa (2014 18,1 milj. euroa, 2013 15,6 milj. euroa), korkokulut 4,0 milj. euroa (2014 1,2 milj. euroa, 2013 0,9 milj. euroa), myynnin jaksotukset 7,0 milj. euroa (2014 7,5 milj. euroa, 2013 0 milj. euroa) sekä muut liiketoimintamenojen jaksotukset 44,8 milj. euroa (2014 38,0 milj. euroa, 2013 36,6 milj. euroa).

*Liite 34

29 Velkojen käyvät arvot

Pitkäaikaiset rahoitusvelat

	2015		2014		2013	
Tuhatta euroa	**Kp-arvo**	**Käypä arvo**	**Kp-arvo**	**Käypä arvo**	**Kp-arvo**	**Käypä arvo**
Lainat rahoituslaitoksilta	113 954	114 618	74 524	74 344	118 658	118 674
Joukkovelkakirjalainat	247 797	256 945	247 232	250 162	97 715	96 347
Muut lainat	0	0	4 616	4 923	7 693	8 195
Rahoitusleasingvelat	583	583	733	733	1 780	1 780
Yhteensä	**362 334**	**372 146**	**327 105**	**330 162**	**225 845**	**224 996**

Lyhytaikaiset rahoitusvelat

	2015		2014		2013	
Tuhatta euroa	**Kp-arvo**	**Käypä arvo**	**Kp-arvo**	**Käypä arvo**	**Kp-arvo**	**Käypä arvo**
Lainat rahoituslaitoksilta	35 138	35 220	44 134	44 119	47 113	47 109
Muut lainat	39 904	39 904	117 681	117 759	79 146	79 230
Rahoitusleasingvelat	168	168	1 115	1 115	1 619	1 619
Yhteensä	**75 210**	**75 292**	**162 929**	**162 993**	**127 879**	**127 958**

Velkojen käyvät arvot on laskettu diskonttaamalla velkojen tulevat rahavirrat käyttämällä tilinpäätöspäivän markkina-korkoa lisättynä yrityksen riskipreemiolla. Joukkovelkakirjalainan markkina-arvo on kahdelta pankilta saatujen vuoden lopun markkinanoteerausten keskiarvo. Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo ei eroa merkittävästi kirjanpitoarvosta.

30 Johdannaiset

2015

Vuonna 2015 DNA sovelsi rahavirran suojauslaskentaa nimellisarvoltaan maksimissaan 14,0 milj. euron koronvaihto-sopimuksiin (68,0 milj. euroa). Vuoden 2015 lopussa ei ollut avoinna yhtään koronvaihtosopimusta.

2014

Miljoonaa euroa			**< 1 vuosi**	**1–5 vuotta**	**> 5 vuotta**
Rahavirran suojaukseen määritellyt johdannaissopimukset:					
Koronvaihtosopimukset		Nimellisarvo	**14**	**-**	**-**
	Positiivinen	Käypä arvo	**-**	**-**	**-**
	Negatiivinen	Käypä arvo	**0,1**	**-**	**-**

Vuonna 2014 DNA on soveltanut rahavirran suojauslaskentaa nimellisarvoltaan maksimissaan 68,0 miljoonan euron koronvaihtosopimuksiin (80,0 milj. euroa). Vuoden 2014 lopussa avoinna oli vain yksi koronvaihtosopimus ja se oli suojauslaskennan piirissä. Kyseisen johdannaissopimuksen määrä lyhenee puolivuosittain lainan lyhenemisen mukana. Tilinpäätöksen tehokkuustestauksessa ei todettu tehottomuutta.

2013

Miljoonaa euroa			**< 1 vuosi**	**1–5 vuotta**	**> 5 vuotta**
Rahavirran suojaukseen määritellyt johdannaissopimukset:					
Koronvaihtosopimukset		Nimellisarvo	**-**	**68**	**-**
	Positiivinen	Käypä arvo	**-**	**-**	**-**
	Negatiivinen	Käypä arvo	**-**	**0,5**	**-**

Johdannaisten käypien arvojen hierarkia

Taso 1 - täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
Taso 2 - muut todettavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina)
Taso 3 - ei todettavissa olevat syöttötiedot

2015			
Noteerauksen todettavuus	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Koronvaihtosopimukset	-	-	-

2014			
Noteerauksen todettavuus	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Koronvaihtosopimukset	-	-0,1	-

2013			
Noteerauksen todettavuus	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Koronvaihtosopimukset	-	-0,5	-

Yhtiöllä vuoden vaihteessa avoinna olevissa johdannaissopimuksissa ei ole nettoutusjärjestelyä voimassa.

31 Muut vuokrasopimukset

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Konserni vuokralle ottajana			
Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:			
Yhden vuoden kuluessa	50 932	40 198	29 013
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluessa	45 537	36 267	20 762
Yli viiden vuoden kuluttua	38 783	38 706	6 766
Yhteensä	**135 253**	**115 171**	**56 541**

Konserni on vuokrannut mm. toimitiloja, teletiloja, mastoja ja autoja. Vuokrasopimusten pituudet vaihtelevat 1–6 vuoden välillä, ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Vuoden 2015 aikana muiden vuokrasopimusten perusteella maksettiin vuokramenoja 40,1 milj. euroa (2014 41,4 milj. euroa, 2013 38,4 milj. euroa). Konsernilla on näihin sopimuksiin liittyvä 4,9 milj. euron (2014 11,6 milj. euron, 2013 0,8 milj. euron) varaus (liitetieto 26 Varaukset).

32 Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

Tuhatta euroa	2015	2014	2013
Arvonlisäveron palautusvastuu	969	1 180	0

Lisäksi, DNA:n sopimukset joidenkin sen päätavarantoimittajien kanssa sisältävät minimitilausmääriä sopimuskaudelle. Koska DNA:lla on oikeus päättää tilattavista yksiköistä/malleista ja niiden hinta vaihtelee, DNA ei kykene määrittämään täsmällistä euromäärää näille sitoumuksille.

Muihin vuokrasopimuksiin liittyvät vuokravastuut on esitetty liitetiedossa 31.

33 Lähipiiritapahtumat

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat yhteisössä huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävät yhteisöt (Finda Oy, PHP Holding Oy), tytäryhtiöt, osakkuusyritykset, yhteisjärjestelyt ja hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen. Lisäksi lähipiiriin luetaan lähipiiriin kuuluvien henkilöiden läheiset perheenjäsenet sekä yhteisöt, jotka ovat lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvallassa tai yhteisessä määräysvallassa.

Emoyhtiö DNA Oy:n tytäryhtiöt ja omistusosuudet ovat seuraavat:

Yritys	Kotimaa	Omistusosuus	Osuus äänivallasta
DNA Kauppa Oy	Suomi	100 %	100 %
DNA Welho Oy	Suomi	100 %	100 %
Huuked Labs Oy	Suomi	100 %	100 %
Forte Netservices OOO	Venäjä	100 %	100 %

Luettelo osakkuusyrityksistä ja yhteistoiminnoista on esitetty liitetiedossa 17.

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

Tuhatta euroa	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
2015				
Huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävät yhteisöt	24	3 527	2	2
Osakkuusyritykset	0	624	0	2
2014				
Huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävät yhteisöt	27	3 859	2	2
Osakkuusyritykset	0	617	0	2
2013				
Huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävät yhteisöt	50	4 338	3	34
Osakkuusyritykset	0	518	0	80
Johdon työsuhde-etuudet				

Yhtiön johto muodostuu hallituksesta ja johtoryhmästä

Tuhatta euroa	**2015**	**2014**	**2013**
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2 879	2 815	2 852
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	76	293	0
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	322	229	602
Osakeperusteiset etuudet	756	286	-141
Yhteensä	**4 033**	**3 623**	**3 313**

Osakepalkkiojärjestelmään liittyen johto merkitsi vuonna 2014 3 075 osaketta (vuosina 2013 ja 2015 johto ei merkinnyt osakkeita (kts. liitetieto 24 Osakeperusteiset maksut)).

Johdolle myönnetyt optiot (ehdot on esitetty liitetiedossa 24 Osakeperusteiset maksut).

Optiojärjestely uudelleenluokiteltiin tilikauden 2014 lopussa rahana maksettavaksi. Ohjelma 2010A päättyi vuoden 2015 aikana ja ohjelma 2010B päättyi vuonna 2016. Ohjelmien ehdot eivät täyttyneet.

Tuhatta kappaletta	**2015**	**2014**	**2013**
Myönnetyt optiot 1.1.	0	32	58
joista toteutettavissa			
Menetetyt optiot	0	0	26
Luokiteltu rahana maksettavaksi		32	
Yhteenlaskettu osakemäärä, joihin johdon hallussa olevat optiot oikeuttavat	0	0	32

Tuhatta euroa	**2015**	**2014**	**2013**
Toimitusjohtajan palkat ja palkkiot:			
Jukka Leinonen	543	559	106
Riitta Tiuraniemi	0	293	702
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet	479	564	494

Johdon ja toimitusjohtajien eläkesitoumukset

Emoyhtiön toimitusjohtajan ja hänen varamiehensä eläkeikä on 60 vuotta ja konsernin johtoryhmän jäsenten 62 vuotta. Heillä on maksupohjainen lisäeläkejärjestely.

34 Oikaisu aikaisemmin raportoituihin tietoihin

Vuonna 2015 DNA on havainnut käytössään olevassa uudessa laskutusjärjestelmässä virheen, joka liittyy kuluttajaliiketoiminnan asiakaslaitteiden palautuksiin ja niiden kirjanpitokäsittelyyn. Virheellä ei ole ollut vaikutusta asiakaslaskutukseen. DNA kuluttajaliiketoiminnan liikevaihto on tämän johdosta vuosina 2013 ja 2014 muodostunut liian suureksi. 2014 tilinpäätöksen jälkeen havaittiin, että kuluttajaliiketoimintaan liittyneen brändin alaskirjaus oli tehty Q3/2014 1,8 miljoonaa euroa liian pienenä. Lisäksi DNA on uudelleen luokitellut tiettyjä konsernin tase- ja rahavirtalaskelmaeriä vastaamaan Yhtiön nykyistä esittämistapaa. Virheet ja uudelleenluokittelut on oikaistu takautuvasti IAS 8 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet-standardin vaatimusten mukaisesti. Korjausten vaikutukset konsernin lukuihin vuosilla 2015, 2014 ja 2013 olivat seuraavat:

Konsernin rahavirtalaskelma	**1.1.–31.12.2015**		
Tuhatta euroa	**Raportoitu**	***Erien uudelleen-luokittelu***	**Oikaistu**
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden tulos	50 049		50 049
Oikaisut	165 954	*1 048*	167 003
Rahoitustuotot ja -kulut	10 465	*1 048*	11 513
Nettokäyttöpääoman muutos	42 114	*-6 463*	35 651
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	28 483	*-6 463*	22 020
Maksetut korot	-9 452	*2 684*	-6 768
Liiketoiminnan nettorahavirta	249 743	*-2 731*	247 012
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-155 129	*2 731*	-152 398
Investointien nettorahavirta	-152 466	*2 731*	-149 735
Rahoituksen nettorahavirta	-82 610	*0*	-82 610

Konsernin tuloslaskelma	**1.1.–31.12.2014**			
Tuhatta euroa	**Raportoitu**	***Laskutus-järjestelmän oikaisu***	***Brändin oikaisu***	**Oikaistu**
Liikevaihto	833 530	*-1 989*		831 541
Poistot ja arvonalentumiset	-174 857		*-1 769*	-176 626
Liiketulos	29 360	*-1 989*	*-1 769*	25 601
Tulos ennen veroja	18 926	*-1 989*	*-1 769*	15 168
Tuloverot	-3 523	*398*	*354*	-2 771
Tilikauden tulos	15 403	*-1 591*	*-1 415*	12 397
Laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos (euroa)	1,82	*-0,19*	*-0,17*	1,46

Konsernin laaja tuloslaskelma	**1.1.–31.12.2014**			
Tuhatta euroa	**Raportoitu**	***Laskutus-järjestelmän oikaisu***	***Brändin oikaisu***	**Oikaistu**
Tilikauden tulos	15 403	-1 591	-1 415	12 397
Tilikauden laaja tulos yhteensä	15 047	-1 591	-1 415	12 041

Konsernin tase

Tuhatta euroa	31.12.2014 Raportoitu	*Laskutus-järjestelmän oikaisu*	*Brändin oikaisu*	Oikaistu
Muut aineettomat hyödykkeet	178 636		*-1 769*	176 867
Pitkäaikaiset varat yhteensä	1 012 229		*-1 769*	1 010 460
Myyntisaamiset ja muut saamiset	193 133	*-4 127*		189 006
Tuloverosaamiset	10 902	*726*		11 628
Lyhytaikaiset varat yhteensä	234 131	*-3 401*		230 730
Varat yhteensä	1 246 360	*-3 401*	*-1 769*	1 241 190
Oma pääoma yhteensä	508 162	*-2 602*	*-1 415*	504 144
Laskennalliset verovelat	32 872		*-353*	32 518
Pitkäaikaiset velat yhteensä	401 806		*-353*	401 452
Ostovelat ja muut velat	170 087	*-799*		169 288
Lyhytaikaiset velat yhteensä	336 393	*-799*		335 594
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 246 360	*-3 401*	*-1 768*	1 241 190

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Tuhatta euroa	31.12.2014 Osake-pääoma	Rahastot	Yhtiön omistamat omat osakkeet	Kertyneet voittovarat	Oma pääoma yhteensä
31.12.2013 Raportoitu	72 702	606 487	-103 546	-53 390	522 253
Laskutusjärjestelmän oikaisu				*-1 011*	*-1 011*
31.12.2013 Oikaistu	72 702	606 487	-103 546	-54 401	521 242
31.12.2014 Raportoitu	72 702	607 223	-103 546	-68 217	508 162
Laskutusjärjestelmän oikaisu 2013				*-1 011*	*-1 011*
Laskutusjärjestelmän oikaisu				*-1 591*	*-1 591*
Brändin oikaisu				*-1 415*	*-1 415*
31.12.2014 Oikaistu	72 702	607 223	-103 546	-72 235	504 144

Konsernin rahavirtalaskelma

Tuhatta euroa	1.1.–31.12.2014 Raportoitu	*Erien uudelleen-luokittelu*	*Laskutus-järjestel-män oikaisu*	*Brändin oikaisu*	Oikaistu
Liiketoiminnan rahavirrat					
Tilikauden tulos	15 403		*-1 591*	*-1 415*	12 397
Oikaisut	191 587		*-398*	*1 415*	192 604
Poistot ja arvonalentumiset	174 857			*1 769*	176 626
Rahoitustuotot ja -kulut	10 451				10 451
Tuloverot	3 523		*-398*	*-354*	2 771
Nettokäyttöpääoman muutos	-119	*-23 968*	*1 989*		-22 099
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-13 743	*-2 865*	*2 466*		-14 142
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	12 216	*-21 103*	*-477*		-9 365
Maksetut korot	-8 307	*268*			-8 039
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-2 756	*1 032*			-1 724
Maksetut tuloverot	-13 543	*2 865*			-10 678
Liiketoiminnan nettorahavirta	182 850	*-19 802*	*0*	*0*	163 047
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-149 608	*19 979*			-129 629
Investointien nettorahavirta	-306 715	*19 979*	*0*	*0*	-286 736
Osakeannista saadut maksut	734	*-177*			557
Rahoituksen nettorahavirta	107 409	*-177*	*0*	*0*	107 232

Konsernin tuloslaskelma 1.1.–31.12.2013

Tuhatta euroa	Raportoitu	*Laskutus-järjestelmän oikaisu*	Oikaistu
Liikevaihto	766 431	*-1 339*	765 092
Liiketulos	43 651	*-1 339*	42 312
Tulos ennen veroja	37 653	*-1 339*	36 314
Tuloverot	-8 729	*328*	-8 401
Tilikauden tulos	28 924	*-1 011*	27 913
Laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos (euroa)	3,41	*-0,12*	3,29

Konsernin laaja tuloslaskelma

	1.1.–31.12.2013		
Tuhatta euroa	**Raportoitu**	***Laskutus-järjestelmän oikaisu***	**Oikaistu**
Tilikauden tulos	28 924	-1 011	27 913
Tilikauden laaja tulos yhteensä	29 638	-1 011	28 627

Konsernin tase

	31.12.2013			
Tuhatta euroa	**Raportoitu**	***Erien uudel-leen luokittelu***	***Laskutus-järjestelmän oikaisu***	**Oikaistu**
Pitkäaikaiset varat yhteensä	871 481			871 481
Myyntisaamiset ja muut saamiset	159 181	-2 865	*-1 661*	154 655
Verosaamiset	820	2 865	*328*	4 013
Lyhytaikaiset varat yhteensä	207 861		*-1 332*	206 529
Varat yhteensä	1 079 342		*-1 332*	1 078 010
Oma pääoma yhteensä	522 253		*-1 011*	521 242
Pitkäaikaiset velat yhteensä	296 083			296 083
Ostovelat ja muut velat	132 825		*-321*	132 504
Lyhytaikaiset velat yhteensä	261 007		*-322*	260 685
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 079 342		*-1 332*	1 078 010

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

	31.12.2013				
Tuhatta euroa	**Osake-pääoma**	**Rahastot**	**Yhtiön omistamat omat osakkeet**	***Kertyneet voittovarat***	***Oma pääoma yhteensä***
31.12.2013 Raportoitu	72 702	606 487	-103 546	-53 390	522 253
Laskutusjärjestelmän oikaisu				*-1 011*	*-1 011*
31.12.2013 Oikaistu	72 702	606 487	-103 546	-54 401	521 242

Konsernin rahavirtalaskelma	1.1.–31.12.2013			
Tuhatta euroa	**Raportoitu**	***Erien uudelleen-luokittelu***	***Laskutus-järjestelmän oikaisu***	**Oikaistu**
Liiketoiminnan rahavirrat				
Tilikauden tulos	28 924		*-1 011*	27 913
Oikaisut	159 948		*-328*	159 620
Tuloverot	8 729		*-328*	8 401
Nettokäyttöpääoman muutos	-32 868	*5 889*	*1 339*	-25 639
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-6 834	*2 865*	*1 661*	-2 308
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-22 968	*3 024*	*-322*	-20 266
Maksetut korot	-6 440	*-149*		-6 588
Maksetut tuloverot	-14 867	*-2 865*		-17 731
Liiketoiminnan nettorahavirta	133 565	*2 875*	*0*	136 440
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-127 101	*-2 875*		-129 976
Investointien nettorahavirta	-167 137	*-2 875*	*0*	-170 012
Rahoituksen nettorahavirta	52 403	*0*	*0*	52 403

35 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tältä osin hallitus viittaa julkaistuihin osavuosikatsauksiin. Osavuosikatsauksien lisäksi ei ole merkittäviä raportoitavia tilinpäätöshetken jälkeisiä tapahtumia.

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 20. päivänä lokakuuta 2016

Jarmo Leino
hallituksen puheenjohtaja

Anu Nissinen
hallituksen jäsen

Kirsi Sormunen
hallituksen jäsen

Jukka Ottela
hallituksen jäsen

Tero Ojanperä
hallituksen jäsen

Margus Schults
hallituksen jäsen

Jukka Leinonen
toimitusjohtaja

Riippumattoman tilintarkastajan tilintarkastuskertomus

DNA Oy:n hallitukselle

Olemme tilintarkastaneet DNA Oy:n konsernitilinpäätökset, jotka sisältävät konsernitaseet 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013, konsernin tuloslaskelmat, konsernin laajat tuloslaskelmat, laskelmat konsernin oman pääoman muutoksista ja konsernin rahavirtalaskelmat mainittuina päivinä päättyneiltä tilikausilta sekä konsernitilinpäätöksen liitetiedot. Tämä tilintarkastuskertomus on annettu ainoastaan sisällytettäväksi komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 mukaisesti laadittuun Listalleottoesitteeseen.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu konsernitilinpäätöksestä

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat näiden konsernitilinpäätösten laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti sekä sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka hallitus ja toimitusjohtaja katsovat tarpeelliseksi, jotta heidän on mahdollista laatia konsernitilinpäätökset, joissa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto konsernitilinpäätöksistä. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen kansainvälisten tilintarkastusstandardien (ISA-standardit) mukaisesti. Kyseiset standardit edellyttävät, että noudatamme eettisiä vaatimuksia ja suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksissä olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi konsernitilinpäätöksiin sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja tarkastelee sisäistä valvontaa, joka on yhteisössä relevanttia tilinpäätösten laatimisen ja niiden oikein esittämisen kannalta pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhteisön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet tilintarkastuslausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

PricewaterhouseCoopers Oy, tilintarkastusyhteisö, PL 1015 (Itämerentori 2), 00101 HELSINKI
Puh. 020 787 7000, faksi 020 787 8000, www.pwc.fi
Kotipaikka Helsinki, y-tunnus 0486406-8

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että DNA Oy:n konsernitilinpäätökset antavat Listalleottoesitettä varten EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013 sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista mainittuina päivinä päättyneiltä tilikausilta.

Helsingissä 24.10.2016

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mika Kaarisalo
KHT

DNA OYJ:N (AIKAISEMMIN DNA OY) TILINTARKASTAMATTOMAT OSAVUOSITIEDOT 30.9.2016 PÄÄTTYNEELTÄ YHDEKSÄN KUUKAUDEN JAKSOLTA VERTAILUTIETOINEEN

TILINTARKASTAMATON KONSERNIN TULOSLASKELMA F-56
TILINTARKASTAMATON KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA F-57
TILINTARKASTAMATON KONSERNIN TASE F-58
TILINTARKASTAMATON KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA F-59
TILINTARKASTAMATON LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA F-60
1 LAATIMISPERIAATTEET F-61
2 SEGMENTTITIEDOT F-61
3 INVESTOINNIT F-62
4 OMA PÄÄOMA F-62
5 KOROLLINEN NETTOVELKA F-62
6 VARAUKSET F-62
7 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT F-63
8 OSAKEPERUSTEISET MAKSUT F-63
9 OIKAISU AIKAISEMMIN RAPORTOITUIHIN TIETOIHIN F-64
10 OSAVUOSIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT F-64
RAPORTTI YLEISLUONTEISESTA TARKASTUKSESTA F-65

TILINTARKASTAMATON KONSERNIN TULOSLASKELMA

Tuhatta euroa	1.7.–30.9. 2016	1.7.–30.9. 2015	1.1.–30.9. 2016	1.1.–30.9. 2015	1.1.–31.12. 2015
Liikevaihto	**221 541**	**206 345**	**633 720**	**614 858**	**828 800**
Liiketoiminnan muut tuotot	766	756	2 680	3 268	4 283
Materiaalit ja palvelut	-99 377	-91 737	-278 437	-274 644	-375 009
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-27 418	-22 966	-82 916	-78 765	-106 850
Poistot ja arvonalentumiset	-37 046	-37 639	-108 300	-119 727	-154 622
Liiketoiminnan muut kulut	-29 154	-29 359	-90 012	-91 188	-123 510
Liiketulos	**29 312**	**25 399**	**76 736**	**53 802**	**73 093**
Rahoitustuotot	209	213	672	703	986
Rahoituskulut	-2 613	-3 177	-7 903	-9 634	-12 499
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	6	0	13	10	14
Tulos ennen veroja	**26 913**	**22 436**	**69 519**	**44 882**	**61 593**
Tuloverot	-5 389	-4 500	-13 946	-8 812	-11 544
Tilikauden tulos	**21 524**	**17 936**	**55 573**	**36 070**	**50 049**
Jakautuminen					
Emoyrityksen omistajille	21 524	17 936	55 573	36 070	50 049
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos:					
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)	2,54	2,11	6,55	4,25	5,90
Laimennettu osakekohtainen tulos (euroa)	2,54	2,11	6,55	4,25	5,90

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilintarkastamattomista osavuositiedoista.

TILINTARKASTAMATON KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

	1.7.–30.9.		1.1.–30.9.		1.1.–31.12.
Tuhatta euroa	**2016**	**2015**	**2016**	**2015**	**2015**
Tilikauden tulos	21 524	17 936	55 573	36 070	50 049
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:					
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen, netto	0	0	-16	44	249
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:					
Rahavirran suojaukset, netto	0	21	0	95	112
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	**0**	**21**	**-16**	**139**	**361**
Tilikauden laaja tulos yhteensä	**21 524**	**17 957**	**55 557**	**36 209**	**50 410**
Jakautuminen:					
Emoyrityksen omistajille	21 524	17 957	55 557	36 209	50 410

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilintarkastamattomista osavuositiedoista.

TILINTARKASTAMATON KONSERNIN TASE

Tuhatta euroa	30.9.2016	31.12.2015
Varat		
Pitkäaikaiset varat		
Liikearvo	327 206	327 206
Muut aineettomat hyödykkeet	154 494	158 429
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	423 132	443 877
Osuudet osakkuusyrityksissä	1 195	1 186
Myytävissä olevat rahoitusvarat	215	215
Myyntisaamiset ja muut saamiset	34 561	37 874
Laskennalliset verosaamiset	17 839	18 840
Pitkäaikaiset varat yhteensä	**958 642**	**987 626**
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	17 991	21 082
Myyntisaamiset ja muut saamiset	184 097	176 591
Tuloverosaaminen	328	5 940
Rahavarat	48 369	25 266
Lyhytaikaiset varat yhteensä	**250 785**	**228 879**
Varat yhteensä	**1 209 427**	**1 216 505**
Oma pääoma		
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	72 702	72 702
Rahastot	607 335	607 335
Yhtiön omistamat omat osakkeet	-103 321	-103 388
Kertyneet voittovarat	-91 188	-101 778
Tilikauden tulos	55 573	50 049
Oma pääoma yhteensä	**541 100**	**524 920**
Velat		
Pitkäaikaiset velat		
Rahoitusvelat	341 330	362 334
Eläkevelvoitteet	1 974	1 939
Varaukset	10 290	13 023
Laskennalliset verovelat	25 618	28 285
Muut pitkäaikaiset velat	12 540	12 502
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**391 752**	**418 082**
Lyhytaikaiset velat		
Rahoitusvelat	80 189	75 210
Varaukset	737	1 004
Ostovelat ja muut velat	186 197	197 271
Tuloverovelka	9 452	18
Lyhytaikaiset velat yhteensä	**276 575**	**273 503**
Oma pääoma ja velat yhteensä	**1 209 427**	**1 216 505**

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilintarkastamattomista osavuositiedoista.

TILINTARKASTAMATON KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Tuhatta euroa	1.1.–30.9. 2016	2015 Oikaistu*
Liiketoiminnan rahavirrat		
Tilikauden tulos	55 573	36 070
Oikaisut[1)]	126 360	130 878
Nettokäyttöpääoman muutos[2)]	11 945	14 681
Saadut osingot	6	6
Maksetut korot	-5 125	-3 647
Saadut korot	365	317
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-465	-1 110
Maksetut tuloverot	-552	2 986
Liiketoiminnan nettorahavirta	**188 106**	**180 180**
Investointien rahavirrat		
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-107 436	-103 554
Pitkäaikaisten omaisuuserien myynnit	109	933
Muut sijoitukset	- 1 120	1 637
Investointien nettorahavirta	**-108 448**	**-100 984**
Rahoituksen rahavirrat		
Maksullinen osakeanti	67	158
Osingonjako	-40 063	-30 041
Lainojen nostot	59 864	124 634
Lainojen takaisinmaksut	-76 423	-172 014
Rahoituksen nettorahavirta	**-56 555**	**-77 263**
Rahavarojen muutos	23 104	1 933
Rahavarat kauden alussa	25 266	10 599
Rahavarat kauden lopussa	48 369	12 531
[1)] Oikaisut:		
Poistot ja arvonalentumiset	108 300	119 727
Nettovoitot pitkäaikaisten omaisuuserien myynnistä	-137	-1 101
Muut liiketoimet joihin ei liity maksutapahtumaa	-13	-10
Rahoitustuotot ja -kulut	7 230	8 931
Tuloverot	13 946	8 812
Varausten muutos	-2 965	-5 481
Oikaisut yhteensä	**126 360**	**130 878**
[2)] Nettokäyttöpääoman muutos:		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-3 561	6 735
Vaihto-omaisuuden muutos	3 091	590
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	12 415	7 356
Nettokäyttöpääoman muutos yhteensä	**11 945**	**14 681**

* Liite 9

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilintarkastamattomista osavuositiedoista.

TILINTARKASTAMATON LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Tuhatta euroa	Osake-pääoma	Suojaus-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Yhtiön omista-mat omat osakkeet	Kertyneet voittova-rat	Oma pääoma yhteensä
1.1.2015	**72 702**	**-112**	**607 335**	**-103 546**	**-72 235**	**504 144**
Tilikauden laaja tulos						
Tilikauden tulos					36 070	36 070
Muut laajan tuloksen erät						
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen					44	44
Rahavirran suojaukset		95				95
Muut laajan tuloksen erät yhteensä ve-rovaikutuksella oikaistuina		95			44	139
Tilikauden laaja tulos		**95**			**36 114**	**36 209**
Liiketoimet omistajien kanssa						
Osakeanti				158	-158	0
Osakekannustinjärjestelmä					331	331
Osinko vuodelta 2014					-30 041	-30 041
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	**0**	**0**	**0**	**158**	**-29 868**	**-29 710**
30.9.2015	**72 702**	**-18**	**607 335**	**-103 388**	**-65 989**	**510 643**
1.1.2016	**72 702**	**0**	**607 335**	**-103 388**	**-51 729**	**524 920**
Tilikauden laaja tulos						
Tilikauden tulos					55 573	55 573
Muut laajan tuloksen erät						
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen					-16	-16
Rahavirran suojaukset						0
Muut laajan tuloksen erät yhteensä ve-rovaikutuksella oikaistuina		0			0	0
Tilikauden laaja tulos	**0**	**0**	**0**	**0**	**55 557**	**55 557**
Liiketoimet omistajien kanssa						
Osakeanti				67	-67	0
Osakekannustinjärjestelmä					686	686
Osinko vuodelta 2015					-40 063	-40 063
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	67	-39 444	-39 377
30.9.2016	**72 702**	**0**	**607 335**	**-103 321**	**-35 616**	**541 100**

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilintarkastamattomista osavuositiedoista.

1 Laatimisperiaatteet

Nämä osavuositiedot on laadittu IFRS:n kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita noudattaen, ja on laadittu IAS 34 -standardin mukaisesti. Osavuositiedot on laadittu niiden voimassa olevien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti, jotka Euroopan unionissa on hyväksytty sovellettavaksi. Laatimisperiaatteet ovat samat kuin tilinpäätöksessä 31.12.2015 lukuun ottamatta 1.1.2016 voimaan tulleita uusia ja muutettuja säännöksiä, joilla ei ole olennaista vaikutusta konsernille. Näitä osavuositietoja tulee lukea yhdessä vuoden 2015 tilinpäätöksen kanssa. DNA on uudelleen luokitellyt tiettyjä rahavirtalaskelmaeriä vastaamaan Yhtiön nykyistä esittämistapaa. Uudelleenluokittelun vaikutukset vertailutiedoille ovat esitetty liitetiedossa 9. Näissä osavuositiedoissa esitetyt tiedot ovat tilintarkastamattomia. Hallitus on hyväksynyt nämä osavuositiedot 20.10.2016.

2 Segmenttitiedot

1.1.–30.9.2016

Tuhatta euroa **Liiketoimintasegmentit**	**Kuluttaja-liiketoiminta**	**Yritys-liiketoiminta**	**Kohdista-mattomat**	**Konserni yhteensä**
Liikevaihto	**464 439**	**169 281**		**633 720**
Käyttökate	**131 160**	**53 876**		**185 036**
Poistot ja arvonalentumiset	69 807	38 493		108 300
Liiketulos	**61 353**	**15 383**		**76 736**
Rahoituserät			-7 230	-7 230
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta			13	13
Tulos ennen veroja				69 519
Tilikauden tulos				**55 573**
Investoinnit*	53 459	26 521	4 898	84 878
Henkilöstö kauden lopussa	1 002	667		1 669

1.1.–30.9.2015

Tuhatta euroa **Liiketoimintasegmentit**	**Kuluttaja-liiketoiminta**	**Yritys-liiketoiminta**	**Kohdista-mattomat**	**Konserni yhteensä**
Liikevaihto	**442 113**	**172 745**		**614 858**
Käyttökate	**119 561**	**53 969**		**173 529**
Poistot ja arvonalentumiset	76 000	43 727		119 727
Liiketulos	**43 560**	**10 242**		**53 802**
Rahoituserät			-8 931	-8 931
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta			10	10
Tulos ennen veroja				44 882
Tilikauden tulos				**36 070**
Investoinnit*	55 320	25 220	3 200	83 740
Henkilöstö kauden lopussa	1 008	683		1 691

* Raportoidut investoinnit koostuvat lisäyksistä aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ilman yrityshankintoja, toimiluvan hankintamenoa sekä rahoitusleasingiin ja purkuvelvoitteisiin liittyviä lisäyksiä. Raportoituihin investointeihin sisällytetään lisäksi toimiluvasta raportointikaudella maksettava määrä. Kohdistamattomat investoinnit koostuvat edustajapalkkioista.

Segmenttien tulosseurannan pääasiallisia tunnuslukuja ovat liikevaihto, käyttökate ja liiketulos. Yhtiön näkemyksen mukaan käyttökate -tunnusluku antaa merkittävää lisätietoa sekä johdolle että tilinpäätöksen lukijoille, sillä siitä on eliminoitu eriä, jotka eivät välttämättä kerro yhtiön liiketoiminnan tuloksesta tai rahavirroista.

Käyttökate -tunnusluku ei ole IFRS:n mukaan määritelty kirjanpidollinen tunnusluku, eikä sitä tulisi tarkastella erillisenä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai vastaavien IFRS:n mukaisten tunnuslukujen korvaajina. Käyttökate -tunnuslukua ei tulisi pitää vaihtoehtona (a) liiketulokselle tai tilikauden tulokselle liiketoiminnan tulosten arvioinnissa, (b) liiketoiminnan, investointien tai rahoituksen rahavirralle arvioitaessa kykyä kassatarpeiden täyttämiseen tai (c) muille IFRS:n mukaisille tunnusluvuille, tai kannattavuuden ja likviditeetin mittareina.

3 Investoinnit

Tuhatta euroa Investoinnit*	1-9/2016
Aineettomat hyödykkeet	**22 420**
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	**62 458**
Yhteensä	**84 878**

* Raportoidut investoinnit koostuvat lisäyksistä aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ilman yrityshankintoja, toimiluvan hankintamenoa sekä rahoitusleasingiin ja purkuvelvoitteisiin liittyviä lisäyksiä. Raportoituihin investointeihin sisällytetään lisäksi toimiluvasta raportointikaudella maksettava määrä.

Merkittävimmät yksittäiset investoinnit katsauskaudella kohdistuivat 4G- ja kuituverkkoihin sekä siirtojärjestelmiin. Aineettomista investoinneista merkittävimmät panostukset tehtiin IT-järjestelmiin.

4 Oma pääoma

Tuhatta euroa	Osakkeiden lukumäärä (1000 kpl)	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
1.1.2015	9 611	72 702	607 335
Osakeanti	6		
31.12.2015	9 618	72 702	607 335
30.9.2016	**9 618**	**72 702**	**607 335**

DNA Oy:llä on yksi osakelaji. Osakkeiden lukumäärä on 9 618 357 kappaletta (9 618 357 kappaletta). Osakkeiden lukumäärään sisältyy 1 129 967 kappaletta yhtiön omia osakkeita. Ulkona olevien osakkeiden määrä on 8 488 390 kappaletta (8 487 870 kappaletta). Osakkeilla ei ole nimellisarvoa, ja DNA Oy:n osakepääoma 30.9.2016 on 72 702 226 euroa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Osingot

DNA Oy:n varsinainen yhtiökokous 31.3.2016 päätti maksaa osinkoa 4,72 euroa/osake eli yhteensä 40 062 746,40 euroa. Osingot maksettiin 11.4.2016.

5 Korollinen nettovelka

Tuhatta euroa	30.9.2016	31.12.2015
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	341 330	362 334
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	80 189	75 210
Rahoitusvelat yhteensä	421 519	437 544
Vähennetään rahavarat	48 369	25 266
Korollinen nettovelka	**373 150**	**412 278**

6 Varaukset

Tuhatta euroa	1.1.2016	Lisäys	Käytetyt varaukset	Muut muutokset/ diskonttauksen vaikutus	30.9.2016
Purkuvaraus	8 564	4	-526		8 041
Uudelleenjärjestelyvaraus	152	1			153
Tappiolliset sopimukset	4 935	1 163	-295	-3 557	2 246
Muu varaus	376	210			586
Yhteensä	**14 027**	**1 377**	**-820**	**-3 557**	**11 027**

Purkuvaraus

Purkuvaraus koostuu laitetilojen, mastojen sekä puhelinpylväiden arvioiduista purkukustannuksista. Puhelinpylväiden arvioitu purkuaika on noin 15 vuotta ja laitetilojen sekä mastojen 25 vuotta. Purkukustannuksien realisoitumiseen ei liity merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Tappiolliset sopimukset

Tappiollisia sopimuksia koskeva varaus koostuu pääosin ei purettavissa olevasta vuokrasopimuksesta. Tilikaudella konserni on vuokrannut osan tiloista edelleen ja varausta on purettu. Varaus kattaa tyhjien toimitilojen tulevat vuokrakustannukset. Varaus on diskontattu. Ei purettavissa oleva vuokrasopimus päättyy vuonna 2025.

7 Lähipiiritapahtumat

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat yhteisössä huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävät yhteisöt (Finda Oy, PHP Holding Oy), tytäryhtiöt, osakkuusyritykset, yhteisjärjestelyt ja hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen. Lisäksi lähipiiriin luetaan lähipiiriin kuuluvien henkilöiden läheiset perheenjäsenet sekä yhteisöt, jotka ovat lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvallassa tai yhteisessä määräysvallassa.

Konsernin lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat lähipiiritapahtumat:

Tuhatta euroa	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
9/2016				
Huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävät yhteisöt.....	22	2 042	2	193
Osakkuusyritykset	0	344	0	2

Tuhatta euroa	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
9/2015				
Huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävät yhteisöt.....	18	2 713	2	6
Osakkuusyritykset	0	510	0	2

8 Osakeperusteiset maksut

Suunnattu maksullinen osakeanti 2014 konsernin avainhenkilöille

DNA Oy:n hallitus on 20.11.2014 päättänyt osakepalkkiojärjestelmän perustamisesta osaksi DNA:n ja sen tytäryhtiöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää.

Tarkoituksena on yhdistää omistajien ja järjestelmään osallistuvien henkilöiden tavoitteet DNA:n arvon nostamiseksi, sitouttaa henkilöt yhtiöön ja tarjota kilpailukykyinen osakkeiden omistamiseen ja ansaintaan perustuva palkkiojärjestelmä.

Osallistuminen edellyttää osakkeiden merkitsemistä suunnatussa maksullisessa osakeannissa. Järjestelmään osallistuminen ja palkkion saaminen edellyttävät, että osallistuja merkitsee ja maksaa hallituksen asettaman määrän osakkeita maksullisessa suunnatussa osakeannissa.

Järjestelmä tarjoaa osallistujalle mahdollisuuden saada palkkiona DNA:n osakkeita tai rahaa pörssilistautumisen yhteydessä tai pääosakkaiden luopuessa omistuksestaan (exit). Palkkion maksaminen järjestelmästä edellyttää, että osallistujan työsuhde on voimassa ja osallistuja edelleen omistaa kaikki suunnatussa osakeannissa merkitsemänsä osakkeet palkkion maksuhetkellä.

Osallistuja saa palkkiona osakkeita jokaista hankkimaansa osaketta kohden (perusosa), lisäksi on mahdollista saada palkkiota listautumis-/myyntihintaan perustuen (lisäetuus). Lisäetuuden määrä määräytyy listautumisessa osakkeiden pörssikurssin perusteella ja exitissä myyntihinnan perusteella. Jos kumpikaan ei ole tapahtunut viimeistään 31.5.2019 tai hallituksen päättäessä jatkoajasta viimeistään 31.5.2021, palkkio perustuu odotusaikaan osakkeiden mahdollisen arvonnousun perusteella.

Oikeus palkkioon on henkilökohtainen ja palkkio maksetaan vain osallistujalle. Oikeutta palkkioon ei voi siirtää. Hallitus päättää kaikista järjestelmään liittyvistä asioita ja mm. osallistujan oikeudesta palkkioon, jos osallistujan työtehtävät muuttuvat konsernin sisällä tai osallistujan työskentely keskeytyy ennen palkkion maksamista.

Järjestelmän perusteella annettavien osakkeiden enimmäismäärä on 128 000 osakketta.

Suunnatun maksullisen osakeannin merkintäaika oli 27.11.–12.12.2014. Lisäksi DNA Oy:n hallitus on 26.3.2015 päättänyt osakepalkkiojärjestelmän 2014 kohderyhmän täydentämisestä. Suunnatun maksullisen osakeannin merkintäaika oli 26.3.2015–24.4.2015.

Järjestely

Myöntämispäivä	12.12.2014	22.5.2015
Myönnettyjen instrumenttien määrä	6 475	375
Palautuneet	125	
Osakkeen käypä arvo myöntämishetkellä	95,51	95,51
Etuuden käypä arvo myöntämishetkellä		
Perusosa/osake	95,51	95,51
Lisäetuus	315,00	315,00
Voimassaoloaika	31.5.2019	31.5.2019
Arvioitu oikeuden syntymisajanjakso	3 vuotta	3 vuotta
Toteutus	osakkeina ja rahana	osakkeina ja rahana

Johdon arvion mukaan järjestely tullaan toteuttamaan osittain osakkeina ja osittain rahana. Johto on uudeelleenarvioinut oikeuden syntymisajanjakson pituutta ja täsmäntänyt arviotaan kolmeen vuoteen.

Osakkeen käypä arvo on määritetty osakkeen arvostusmalliin perustuen.

Lisäetuuden myöntämispäivän käyvän arvon määrityksessä käytetään oletuksia kuten odotettu volatiliteetti, osakkeen käypä arvo myöntämishetkellä ja odotettu voimassaoloaika.

Kuluksi kirjattu määrä	**1-9/2016**	**1-9/2015**
Osakeperusteiset maksut	5 746	572

Taseeseen sisältävä velka	**30.9.2016**	**31.12.2015**
Velka kannustinjärjestelyyn liittyen	5 456	378

9 Oikaisu aikaisemmin raportoituihin tietoihin

DNA on uudelleen luokitellut tiettyjä konsernin rahavirtalaskelmaeriä vastaamaan Yhtiön nykyistä esittämistapaa. Uudelleenluokittelut on oikaistu takautuvasti IAS 8 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet-standardin vaatimusten mukaisesti. Korjausten vaikutukset konsernin lukuihin olivat seuraavat:

Konsernin rahavirtalaskelma			**1-9/2015**
Tuhatta euroa	Raportoitu	*Erien uudelleen-luokittelu*	Oikaistu
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden tulos	36 070		36 070
Nettokäyttöpääoman muutos	-640	15 321	14 681
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	7 582	-847	6 735
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-8 812	16 168	7 356
Maksetut korot	-7 281	3 634	-3 647
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-1 957	847	-1 110
Liiketoiminnan nettorahavirta	160 377	19 803	180 180
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-83 752	-19 803	-103 554
Investointien nettorahavirta	-81 182	-19 803	-100 984
Rahoituksen nettorahavirta	**-77 263**		**-77 263**

10 Osavuosikauden jälkeiset tapahtumat

Osavuosikauden jälkeen ei ollut merkittäviä tapahtumia.

Raportti DNA Oy:n konsernin osavuositietojen 30.9.2016 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta sisältäen vertailutiedot yleisluonteisesta tarkastuksesta

DNA Oy:n hallitukselle

Johdanto

Olemme tarkastaneet yleisluonteisesti DNA Oy:n konsernin osavuositiedot, jotka sisältävät konsernin taseen 30.9.2016, konsernin tuloslaskelman, konsernin laajan tuloslaskelman, laskelman konsernin oman pääoman muutoksista, konsernin rahavirtalaskelman 30.9.2016 ja 30.9.2015 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta sekä tietyt osavuositietoja selittävät liitetiedot. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat konsernin osavuositietojen laatimisesta EU:ssa käyttöön hyväksytyn IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti. Suorittamamme yleisluonteisen tarkastuksen perusteella esitämme johtopäätöksen konsernin osavuositiedoista. Tämä raportti on annettu ainoastaan sisällytettäväksi komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 mukaisesti laadittuun Listalleottoesitteeseen.

Yleisluonteisen tarkastuksen laajuus

Yleisluonteinen tarkastus on suoritettu yleisluonteista tarkastusta koskevan standardin ISRE 2410 ”Yhteisön tilintarkastajan suorittama osavuosi-informaation yleisluonteinen tarkastus” mukaisesti. Yleisluonteiseen tarkastukseen kuuluu tiedustelujen tekemistä pääasiallisesti talouteen ja kirjanpitoon liittyvistä asioista vastaaville henkilöille sekä analyyttisia toimenpiteitä ja muita yleisluonteisen tarkastuksen toimenpiteitä. Yleisluonteinen tarkastus on laajuudeltaan huomattavasti suppeampi kuin tilintarkastusstandardien mukaisesti suoritettava tilintarkastus, ja siksi emme pysty sen perusteella varmistumaan siitä, että saamme tietoomme kaikki sellaiset merkittävät seikat, jotka ehkä tunnistettaisiin tilintarkastuksessa. Näin ollen emme anna tilintarkastuskertomusta.

Johtopäätös

Yleisluonteisen tarkastuksen perusteella tietoomme ei ole tullut mitään, mikä antaisi meille syyn uskoa, ettei DNA Oy:n konsernin osavuositietoja 30.9.2016 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta sisältäen vertailutiedot ole laadittu kaikilta olennaisilta osiltaan EU:ssa käyttöön hyväksytyn IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti.

Helsingissä 24.10.2016

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mika Kaarisalo
KHT

PricewaterhouseCoopers Oy, tilintarkastusyhteisö, PL 1015 (Itämerentori 2), 00101 HELSINKI
Puh. 020 787 7000, faksi 020 787 8000, www.pwc.fi
Kotipaikka Helsinki, y-tunnus 0486406-8

LIITTEET

Liite A - Riippumattoman tilintarkastajan varmennusraportti esitteeseen sisältyvästä tulosennusteesta A-1

Liite B - Yhtiön yhtiöjärjestys B-1

Liite C - Myyjät C-1

Riippumattoman tilintarkastajan varmennusraportti Listalleottoesitteeseen sisältyvästä tulosennusteesta

DNA Oyj:n hallitukselle

Annamme komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 Liitteen I kohdassa 13.2 tarkoitetun lausuntomme DNA Oyj:n 14. marraskuuta 2016 päivätyn Listalleottoesitteen kohtaan *"Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema - Tulosennuste"* sisältyvästä tulosennusteesta. Listalleottoesitteeseen sisältyy DNA Oyj:n johdon kokoama tulosennuste, jonka mukaan liiketuloksen arvioidaan kasvavan merkittävästi vuonna 2016 verrattuna vuoteen 2015.

Hallituksen vastuu

Hallitus vastaa tulosennusteen kokoamisesta sekä niiden keskeisten oletusten määrittelemisestä, joihin tulosennuste perustuu komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 mukaisesti.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee antaa lausuntonsa siitä, että tulosennuste on asianmukaisesti koottu esitettyjen tietojen perusteella, ja että tulosennusteen kokoamisessa on noudatettu liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Olemme suorittaneet työmme KHT-yhdistyksen ohjeen "Tulosennuste ja -arvio – ohje tilintarkastajalle" mukaisesti. Emme ole suorittaneet Listalleottoesitteeseen sisältyvän tulosennusteen tai sen kokoamisen yhteydessä käytettyjen tietojen ja oletusten tilintarkastusta tai yleisluonteista tarkastusta.

Olemme suunnitelleet ja suorittaneet työmme siten, että olemme saaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa evidenssiä saadaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, että tulosennuste on asianmukaisesti koottu esitettyjen tietojen perusteella ja että kokoamisessa on noudatettu DNA Oyj:n tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että käsityksemme mukaan tulosennuste on asianmukaisesti koottu esitettyjen tietojen perusteella, ja että tulosennusteen kokoamisessa on noudatettu DNA Oyj:n tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Varaumat ja raportin luovuttamista koskeva rajoitus

Tulevaisuuden toteuma saattaa poiketa tulosennusteesta, koska tulevaisuutta koskevat oletukset eivät useinkaan toteudu odotetulla tavalla, ja poikkeamat saattavat olla olennaisia.

Tämä raportti on laadittu ainoastaan liitettäväksi komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 mukaiseen Listalleottoesitteeseen.

Helsingissä 14. marraskuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mika Kaarisalo
KHT

PricewaterhouseCoopers Oy, tilintarkastusyhteisö, PL 1015 (Itämerentori 2), 00101 HELSINKI
Puh. 020 787 7000, www.pwc.fi
Kotipaikka Helsinki, Y-tunnus 0486406-8

LIITE B

YHTIÖN YHTIÖJÄRJESTYS

1§
YHTIÖN TOIMINIMI JA KOTIPAIKKA
Yhtiön toiminimi on DNA Oyj ja kotipaikka Helsinki. Yhtiön rinnakkaistoiminimi englanniksi on DNA Plc ja ruotsiksi DNA Abp.

2§
YHTIÖN TOIMIALA
Yhtiön toimialana on harjoittaa yleistä teletoimintaa ja tarjota tietoliikenne-, ICT-, viihde- ja TV-palveluja. Yhtiö harjoittaa myös koneiden, laitteiden, tarvikkeiden ja ohjelmistojen maahantuontia sekä osto-, myynti- ja välitystoimintaa. Lisäksi yhtiö harjoittaa edellä mainittuun liiketoimintaan sekä puhelin- ja muuhun tietoliikenteeseen liittyvää palvelu- ja konsultointitoimintaa. Yhtiöllä on oikeus tarjota maksupalvelua. Maksupalvelut, joita yhtiö tarjoaa, käyvät ilmi Finanssivalvonnan maksulaitosrekisteristä. Yhtiö voi omistaa kiinteistöjä ja arvopapereita sekä harjoittaa arvopaperikauppaa ja yhtiön toimialaa tukevaa sijoitus- ja rahoitustoimintaa.

3§
HALLITUS
Yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, jonka valitsee yhtiökokous. Hallitukseen kuuluu vähintään viisi (5) ja enintään yhdeksän (9) varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus valitsee toimikaudekseen keskuudestaan puheenjohtajan. Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet sen jäsenistä on paikalla.

4§
TOIMITUSJOHTAJA
Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka valitsee hallitus.

5§
ARVO-OSUUSJÄRJESTELMÄÄN KUULUMINEN
Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään.

6§
YHTIÖN EDUSTAMINEN
Yhtiötä edustavat toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja kumpikin yksin sekä hallituksen jäsenet kaksi yhdessä.

Hallitus voi päättää edustamisoikeuksien ja prokuroiden antamisesta.

7§
TILINTARKASTAJAT
Yhtiössä on yksi (1) tilintarkastaja, jonka tulee olla tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajan toimikausi on tilikausi ja tilintarkastajan tehtävä päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

8§
KOKOUSKUTSU JA ENNAKKOILMOITTAUTUMINEN
Kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan osakkeenomistajille joko postitse heidän osakasluetteloon merkittyyn osoitteeseensa tai julkaisemalla kokouskutsu ainakin yhdessä hallituksen määräämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä aikaisintaan kaksi (2) kuukautta ja viimeistään yhdeksän (9) päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää. Täsmäytyspäivä on kahdeksan (8) arkipäivää ennen yhtiökokousta. Osakkeenomistajan on saadakseen osallistua yhtiökokoukseen ilmoittauduttava yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen yhtiökokousta.

9§
VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS
Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.
Kokouksessa on:
esitettävä
1. tilinpäätös ja toimintakertomus;
2. tilintarkastuskertomus;

päätettävä
3. tilinpäätöksen vahvistamisesta, mikä emoyhtiössä käsittää myös konsernitilinpäätöksen vahvistamisen;
4. taseen osoittaman voiton käyttämisestä;
5. vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle;
6. hallituksen jäsenten lukumäärästä;
7. hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan palkkioista;
valittava
8. hallituksen jäsenet;
9. tilintarkastaja; ja
käsiteltävä
10. mahdolliset muut kokouskutsussa mainitut asiat.

10§
TILIKAUSI
Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

11 §
LUNASTUSLAUSEKE
Jos yhtiön osake siirtyy muulta kuin yhtiöltä, siirronsaajan on viipymättä ilmoitettava siitä hallitukselle ja yhtiöllä ja muilla osakkeenomistajilla on oikeus lunastaa osake seuraavilla ehdoilla:

Yhtiö voi lunastaa siirtyvän osakkeen varoilla, jotka voidaan käyttää voitonjakoon. Yhtiön on käytettävä lunastusoikeutta neljänkymmenen (40) vuorokauden kuluessa siitä, kun osakkeen siirtymisestä on hallitukselle ilmoitettu.

Osakkeenomistajilla on oikeus lunastaa osake, jollei yhtiö sitä lunasta. Jos useammat osakkeenomistajat haluavat käyttää lunastusoikeuttaan, hallituksen on jaettava osakkeet lunastukseen halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden lukumäärän mukaisessa suhteessa. Jos osakkeiden jako ei näin mene tasan, ylijääneet osakkeet jaetaan lunastusta haluavien kesken arvalla.

Lunastushinta on siirtäjän ja siirronsaajan sopima hinta ja, jos siirto on vastikkeeton, osakkeen viimeksi vahvistettu verotusarvo.

Hallituksen tulee antaa viipymättä lunastukseen oikeutetuille osakkeenomistajille tieto osakkeen siirtymisestä ja siitä, käyttääkö yhtiö lunastusoikeuttaan. Tiedoksi antaminen tulee tehdä osakkeenomistajille näiden yhtiön osakasluetteloon ilmoittamilla osoitteilla lähetetyillä kirjatuilla kirjeillä.

Jos yhtiö ei käytä lunastusoikeuttaan, tiedon tulee sisältää lunastushinta ja päivämäärä, jolloin lunastusvaatimus viimeistään on tehtävä.

Lunastukseen oikeutetun tulee esittää lunastusvaatimuksensa kirjallisesti yhtiölle kahden (2) kuukauden kuluessa siitä, kun osakkeen siirtymisestä on ilmoitettu hallitukselle.

Lunastushinta on suoritettava siirronsaajalle käteisenä rahana, pankkivekselinä tai pankin varmentamalla shekillä yhden (1) kuukauden kuluessa lunastusvaatimuksen tekemisestä lukien tai mainitussa ajassa talletettava aluehallintovirastoon siten kuin laissa tallettamisesta velan maksuna tai siitä vapauttamiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta säädetään. Lunastusoikeutta sekä lunastushintaa koskevat erimielisyydet on siirrettävä välimiesten ratkaistaviksi välimiesmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä.

12 §
SUOSTUMUSLAUSEKE
Yhtiön osakkeen hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan yhtiön suostumus. Suostumus vaaditaan myös silloin, kun luovutuksensaaja jo ennestään on osakkeenomistaja.

13§
VÄLIMIESMENETTELY
Riidat toisaalta yhtiön ja toisaalta hallituksen, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajien tai osakkeenomistajien välillä ratkaistaan välimiesmenettelyssä noudattaen osakeyhtiölain ja välimiesmenettelystä annetun lain säädöksiä.

LIITE C

MYYJÄT

Myyjä	**Osoite**	**Myyntiosakkeiden lukumäärä**
Finda Oy	Logomo Byrå, Köydenpunojankatu 14, 20100 Turku	19 110 655
PHP Holding Oy	Harjukatu 30, 15110 Lahti	13 578 345
Pargas Telefon Ab – Paraisten Puhelin Oy	Malmgatan 6, 21600 Pargas	18 900
Lohjan Puhelin Oy	Suurlohjankatu 10, 08100 Lohja	1 116 450
Puhelinosuuskunta IPY	Pohjolankatu 5, 74100 Iisalmi	106 500
Jakobstadsnejdens Telefon Ab	Alholmsgatan 3, 68600 Jakobstad	356 100
Mariehamns Telefon Ab	PB 1228, 22111 Mariehamn	17 850
Anvia Oyj	Silmukkatie 6, 65100 Vaasa	1 487 700
Ålands Telefonandelslag	Hantverkargränd 1, 22150 Jomala	9 600
Karis Telefon Ab	Dalgatan 7, 10300 Karis	85 650
Vakka-Suomen Puhelin Oy	Pohjoistullinkatu 11, 23500 Uusikaupunki	62 250

YHTIÖ

DNA Oyj
Läkkisepäntie 21
FI-00620 Helsinki
Suomi

PÄÄJÄRJESTÄJÄT

Danske Bank A/S, Helsingin sivuliike

Hiililaiturinkuja 2
FI-00075 Helsinki
Suomi

Morgan Stanley & Co. International Plc

25 Cabot Square
Canary Wharf
London E14 4QA
Iso-Britannia

MUUT JÄRJESTÄJÄT

J.P. Morgan Securities plc
25 Bank Street
London E14 5JP
Iso-Britannia

Nordea Pankki Suomi Oyj
Satamaradankatu 5
FI-00020 Helsinki
Suomi

Skandinaviska Enskilda Banken Ab (publ), Helsingin sivuliike
Unioninkatu 30
FI-00101 Helsinki
Suomi

OIKEUDELLISET NEUVONANTAJAT

Yhtiö:

Suomen lain osalta:
Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy
Eteläesplanadi 14
FI-00131 Helsinki
Suomi

Yhdysvaltain lain osalta:
Skadden, Arps, Slate, Meagher & Flom (UK) LLP
40 Bank Street
Canary Wharf
London E14 5DS
Iso-Britannia

Järjestäjät:

Suomen lain osalta:
Asianajotoimisto Borenius Oy
Eteläesplanadi 2
FI-00130 Helsinki
Suomi

Yhdysvaltain lain osalta:
Shearman & Sterling (London) LLP
9 Appold Street
London, EC2A 2AP
Iso-Britannia

YHTIÖN TALOUDELLINEN NEUVONANTAJA

Lazard & Co Ltd
50 Stratton Street
London, W1J 8LL
Iso-Britannia

TILINTARKASTAJA

PricewaterhouseCoopers Oy
Itämerentori 2
FI-00180 Helsinki
Suomi